Müller Ilona

Iskolaszer vásárlásra felkiáltó hirdetése a gyermekrajzok bájával hatott.

Reklámgrafikai kiállítás. – Ipari Művészet, 1968. 3. sz., 57 l.

Müller Ilona, grafikus MDK

Részt vesz a Politikai plakátok, 1945–1965 c. kiállításon.

–: Az utca művészete a Nemzeti Galériában 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. aug. 19.

MDK.

Müller Ilona

Dijazott plakátjairól

Kirakat 1965 juni.lo.

Fénykép. Mislayné.

Képzőművészeti Főiskola: 310. ltg.

Müller Ilona: Farkas és a róka komonága.

Diploma munka: 1951/52

Mese illusztrario.

Negatív nincs.

Müller Ilona

grafikus

M.D.K.

Plakátjaival és lemezbosi-
val jelentkezett a tárlaton.

Bauer Jenő: 5. Magyar Plakátkiállítás
Művészet, 1967. március – 38 kep

Müller Ilona

Magyar plakát 66. 5.magyar plakát kiáll. Műcs.
1966. dec.

MDK

Müller Ilona

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 febr.1.

Müller Ilona

Plakátjai szerepelnek a „Politikai plakátok 1945–1965" kiállításon.

Esti Hírlap 1965. aug. 19.

MDK

Müller Ilona

4. m. plakát kiáll. Műcs. 1961.

M.D.K.

Müller Ilona

l. Hormicsek Lászlóné

MDK.

Müller Ilona

Plakátversenyen dijat nyert

Délmagyarország 1965 május 8.lap -

Ujevi üdvözlő

H. Müller Ilona:
Magyar vörös keresztes,

1963. M. H. Arch.

Falvédő

H. Müller Ilona:
Szőlő sorsával,

1963.

Falvédő

H. Müller Ilona:
Zöldtéjas csendélet

1963

Katalógus

H. Müller Hona:
Mitanyagfeldolgozó
1952.

1963. M. H. Arch.

Röplap

H. Müller Ilona:
artex,

1963.

Crinke

H. Müller Ilona
opera kolni.

1963.

Crinke

H. Müller Hona:
Habfürdő

1963.

Cimke

H. Müller Ilona:
Opera lukus folye-
kony puder,

1963.

Cimke

H. Müller Hona:
Hungarotel,

1963.

Sajtógrafika

H. Müller Ilona:
Ida bátot önre-
télre,

1963.

Sajtógrafika.

H. Müller Ilona:
Bukósisak,

1963.

Sajtógrafikai

H. Müller Ilona

Föv. Butor és Hangszer

1963.

Sajtografika

H. Müller Ilona:
Játék, Artex,
Kül. Ker.

1963.

Prospektus

H. Müller Hona:
Hegas Rajslálkovás

1963. M. H. Arch.

Prospektus

H. Müller Hona:
Diétás éldmineren,

1963.

Prospektus

H. Müller Ilona:
Mi anyag testápo-
lási cikkek,

1963 - M. H. Arch.

Plakát

H. Müller Hona:
„Artex" (játék)
(29.5 x 42)

1963 -

Plakát

H. Mitter Hona:
Damazs bantis
kabát, 24x36

1963 M. H. Arch.

Plakát

H. Müller Ilona:
Nőr tehérucu ü
(18x24 cm)

1963. M. H. Arch.

Plakát

H. Müller Ilona:
~~Tejcsokoládé~~

1963.

M. H. Arch.

Müller Ilona

„Kútyakiállítás" terve szerpelt.

Tölgyesi János: Reklám '71; Ipari Művészet, 1971. 3. sz. 34. l.

Müller Ilona plakátgrafikus

mivel szerepel a „Reklám '71"

c. Kiállításon az Ernst Múzeumban.

Hegyai Nemzet 1971 március 14

12. old.

Müller Ilona
grafikus

M.D.V.

Plakátjai, szép árúcsomagolási tervei szerepelnek a kiállitáson.

Bauer Jenő: Reklám 68
Művészet, 1969. julius – 43 lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Müller Ilona

Az ujabb disztáviratok tervezői között szerepel a müvész,-irja /vadas/: "Disztávirat" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. május 11.
XVIII. évf 19. sz. 8. lap.

H - Müller Ilona

Részt vett a kiállításon

Jubileumi Plakátkiállítás
Bp. Építőip. Kiz. 1975.

H. Müller Ilona

szerepelt a jubileumi plakátkiállitáson a Szépmüvészeti Muzeumban.

Magyar Hirlap 1974 85/6

H. Müller Ilona

(Gyula, 1929-

A Képzőművészeti Főiskolát végezte, plakát- és prospektustervezéssel, csomagolás és egyéb ipargrafikai tervezéssel foglalkozik. Részt vett hazai és külföldi plakátkiállításokon: a "Magyar Hirdető" politikai plakátpályázatán 1964-ben művédíjat kapott, a Gebrauchsgraphik-ban publikált munkáiból.

Békéscsabai Alkalmazottgrafikai Biennálé
Plakátkiállítás '78 - Munkácsy Mihály Múzeum 1978. IV. 2 - V. 28.

- katalógus a könyvtárban -

H. Müller / Ilona
grafitus

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

Müller Ilona

MAGYAR NEMZET

1968 FEB 1.

1021

Magyar Nemzet

Az új mechanizmus jegyében...

Kereskedelmi reklámgrafika kiállítás és vásár

A tárlat délelőtt 10 órakor nyílt meg az Országos Piackutató Intézet Nagymező utca 20. szám alatti bemutatótermében — s negyed 11-kor már kopácsolás hangja jelezte a sikert: kiszögezték az »Eladva« cédulát az első három plakát alá, a »Kereskedelmi reklámgrafika 1968« címmel — tizenhat művész munkáiból — megrendezett, vásárlással egybekötött ötletkiállításon.

Ez a bemutató, amely ilyen formán már »révbe jutott«, alighanem »jegyzett dátum« lesz a hazai reklámgrafika történetében. S nemcsak azért, mert ez az első alkalom, amikor a bemutatott grafikák — plakátok, hirdetések és csomagolások — határozott céllal, az ötlet-tűzijáték figyelemkeltő hatásán túl a felhasználásra váró piaci kínálat igényével kerülnek a közönség és a szakemberek elé, hanem azért is, mert a világosan körülhatárolt cél jótékony hatást gyakorolt a tárlat egészére: a felsorakoztatott művek szilárd talajt kapva maguk alá, leszálltak az utópiák ködfelhőiről, s konkrét válaszokat adnak a világosan fogalmazott igényekre.

Túlzás lenne persze, ha most ehhez az egyetlen tárlathoz kötnénk a fordulat tényét, hiszen a kiállítás maga is jelzése csupán egy dátumszerűen alig egy hónapja, szellemében azonban már jóval előbb megindult pezsgő gazdasági-szellemi folyamatnak, az új mechanizmusnak.

A tárlat művészi színvonala — átlagát, s jó néhány kiemelkedő darabját tekintve egyaránt — magas. Az új módon fölépített plakátok legtöbbje a lehető legszorosabban tapad céljához: szolgálja, kínálja, ismerteti az árut — szinte agyunkba vésve a reklámozott cikk képét, vagy képzetét.

Itt nem a formák, hanem az ötletek újdonsága volt a cél, s lett a legfontosabb eredmény. Ezért jó *Müller* Ilona — egyébként már az első negyedórában »Elkelt« — plakátja, amely egy indiánosdit játszó gyermek képével »adja el« a »Már most vásároljuk meg iskolaszereinket!« jelmondatát. De »hagyományos« eszközökkel készült *Szilas* Győző szellemes műanyagfesték plakátja, s a *So—Ky* alkotópáros (Sós László és Kemény Éva) áruház plakátja is. Ezek a plakátok ugyanúgy a korlátokból való kibontakozás útját jelentik, mint *Piros* Tibor hűvösen tiszta — szintetikus zománcfestékeket hirdető — kompozíciói, vagy *Remecz* Györgyi molyirtó plakátja.

A tárlat másik része, a *csomagolási ötletek csoportja* kisebb helyet foglal el. Ebben a kategóriában mindössze négy művész — *Tomaska* Irén, *Müller* Ilona, és a *So—Ky* alkotókettős — állít ki, ám munkáik — elsősorban Tomaska Irén mosóporos és ajándékdobozai, valamint bábuval kombinált cukorkacsomagolásai — megérdemlik a figyelmet.

H. Gy.

Magyar Nemzet

Gáspár Sándor Szécsényben

Gáspár Sándor, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a SZOT főtitkára részt vett és felszólalt a szécsényi II. Rákóczi Ferenc Termelőszövetkezet szerdán tartott zárszámadó közgyűlésén. Tolmácsolta az MSZMP Központi Bizottságának üdvözletét a közös gazdaság dolgozóinak. A szövetkezet vezetőinek társaságában Gáspár Sándor — az ugyancsak vendégül érkezett *Brutyó* Jánossal, az MSZMP Központi Ellenőrző Bizottságának elnökével együtt — este meglátogatta a tsz bencúrfalvi üzemegységének dolgozóit, majd a vendégek és a vendéglátók felkeresték műtermében a betegségből felépült idős *Szabó* István Kossuth-díjas szobrászművészt.

Pullai Árpád Veszprémben

Pullai Árpád, az MSZMP Központi Bizottságának titkára szerdán Veszprémbe látogatott, ahol *Pap* János, a Veszprém megyei pártbizottság első titkára fogadta. Délelőtt Pullai Árpád részt vett és felszólalt a megyei pártbizottság ülésén, délután pedig megyei pártaktívákkal tanácskozott.

Czinege Lajos a Gödöllői Gépgyárban

Czinege Lajos vezérezredes, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja, honvédelmi miniszter szerdán a Gödöllői Gépgyárba látogatott. Útjára elkísérte *Cservenka* Ferencné, a Pest megyei pártbizottság első titkára. A vendégeket a

Kongresszus előtti szám

A népfro nemzet

Az elmúlt négy évben tovább erősödtek a Hazafias Népfront és az Országos Békétanács nemzetközi kapcsolatai — bizonyítják a népfront IV. kongresszusát megelőző számvetés adatai. A statisztikák tanúsága szerint jelenleg *18 ország testvérmozgalmához*, illetve szervezetéhez fűzik szálak a népfrontot, amely 1964. óta összesen tíz ország delegációit látta vendégül magyar földön. A kapcsolatok programjában előtérbe került *a gyakorlati munkát szolgáló vélemény- és tapasztalatcsere.* A személyes találkozók, valamint a különböző helyekről kapott dokumentumok, kiadványok és információk legtöbbjét jól hasznosították a népfront országos szerveinek, illetve helyi bizottságainak mindennapi tevékenységében.

A Hazafias Népfront képviselői nyolc országot kerestek fel 1964—1968. között. A Bolgár Hazafias Arcvonallal, a Csehszlovák Nemzeti Fronttal, a Demokratikus Németország Nemzeti Frontjával és a kubai forradalom védelmére alakult bizottsággal szerződésben rögzítették az együttműködés elveit és módszereit. Ezzel egyidejűleg több kezdeményező lépéssel kerestek utat a kapitalista és a fejlődő országok népfrontjellegű tömörüléseihez. Ennek eredményeként tovább gazdagodtak a népfront és a Finn Népi Demokratikus Unió kapcsolatai is, több olasz, illetve francia szervezettel is

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 SEP 16
Magyar Nemzet

Müller Ilona grafikus
1021

4

Magyar, lengyel, csehszlovák filmplakátok

a Petőfi Irodalmi Múzeum kamaratermében

Új belvárosi kamara-kiállítóterem van születőben a Helikon Galérián kívül, a Petőfi Irodalmi Múzeumban. Kezdetben az időszakos kiállításokon csak a kéziratok, dokumentumok között állt egy-egy szobor vagy festmény, ezek is többnyire olyanok voltak, amelyek témájukkal vagy alkotójukkal frókhoz, irodalmi művekhez kapcsolódtak. Az áttétel azonban mind közvetettebb lett, olyannyira, hogy ezúttal *filmplakátokat* állítottak ki a Képzőművészek Szövetsége és a MOKÉP rendezésében.

Kétszázötven filmplakátot láthatunk ezen a kiállításon, lengyel, csehszlovák és magyar grafikákat vegyesen. Kicsit sajnálja az ember, hogy ezt a nagyszerű tárlatot itt a Petőfi Irodalmi Múzeumban rendezték meg, olyan helyen, amelyet múzeumaink közül az érdeklődők legszűkebb rétege látogat. Ugyanakkor örülünk is neki, mert helyet kapott ez a kiállítás, mert jó, hogy valahol egyáltalán látható.

A nemzetközi plakátkiállítások ugyanis elkerültek minket, s ha néha láthatunk is külföldi plakátokat, itthon még nem mérhettük össze magyar plakátokkal. A rendezők körültekintését dicséri, hogy választásuk a csehszlovák és a lengyel grafikusokra esett, így hasonló körülmények között, azonos társadalmi rendben élő művészek munkáit mérhettük össze. Megfigyelhető, hogy ugyanahhoz a filmhez milyen plakátot készített a csehszlovák, a magyar vagy a lengyel grafikus. Az összehasonlítás mércéje magas: mind a csehszlovák, mind a lengyel plakátok elismerten színvonalasak.

Jóval többet mond egy csendes kis kamaraterem kiállításánál az a tárlat, kár tehát, hogy viszonylag kevesen fognak betévedni ide — kevesebben, mintha központi helyen rendezték volna meg. — Alkalmat ad arra, hogy megfogalmazzuk a filmplakátok rendeltetését. Mint minden plakátnak, ezeknek is elsősorban az a feladatuk, hogy felkeltsék a figyelmet. Harsogva kiabálják a film címét, ötlettel, rajzzal, színekkel, a hatásos plakát eszközeivel kedvet csináljanak hozzá. Ez a dolguk elsősorban. Visszaadják a film hangulatát is, tájékoztatnak a film nemzetiségéről, rendezőjéről vagy szereplőiről.

És ezen a ponton már különbséget kell tennünk a magyar és a csehszlovák vagy a lengyel plakátok között. A mi plakátjaink bőbeszédűek. Nemcsak a sztárok nevét közlik, hanem az olyan kevéssé ismert filmszínészekét is, akiknek a neve a film megtekintése előtt semmit sem mond, a film után pedig felesleges: senki sem a plakátokról fogja megtanulni nevüket. Feleslegesen sorolják ezek a plakátok olykor tucatszám a neveket és felesleges feltüntetni azt is, hogy a filmet a MOKÉP hozza forgalomba (egyetlen filmforgalmazási vállalatunk). Nem a filmplakát feladata az sem, hogy közölje a filmek korhatárát. Erre a mozik és a műsorok hivatottak. Így azután amit a csehszlovák vagy a lengyel tervezők elintéznek két sorban, a magyar plakátokon több sort is kitesz.

A lengyel és a csehszlovák grafikusok nagy felületekkel játszanak. Nem rajzolják, írják tele az egész plakátot. A feltűnő színű mezőből határozottan válik ki a rajz, a fotó, a betű. A tiszta színeket kedvelik, azokat, amelyek megfakulva, esőáztatta állapotban is megőrzik jellegüket. Erős kontrasztokat látni rajtuk és jól olvasható, tipográfiailag a legegyszerűbben, legtisztábban elhelyezett betűket. Ezek a betűk olykor kicsik, sokkal kisebbek, mint amekkorát a plakátokon megszoktunk. A lap alján egy-egy világos sort alkotnak, arra számítva, hogy a feltűnő, nagy, színes felület úgyis közelebb hozza az olvasót, úgyis kiugrasztja a világos szöveget. A film címe mindig jól olvasható. Messziről és egyetlen pillantással.

A lengyel W. *Gorka* tömondatokban beszél. Hagyja érvényesülni a nagy felületeket, plakátjait egyetlen rajzos ötletre építi. Ötletei kiérleltek, hatásosak. A *Kabaré* című film plakátján az éneklő clown arca körül négy feketeharisnyás láb táncol. A *Napraforgó* című plakátján a zöld háttér előtt egy napraforgó női szemekkel nagy könnyeket sír. F. *Starowieyski* módszere a meghökkentés. Rajzai színesek, fekete mezőből villannak elénk, mint szürrealista víziók, s nem lehet tudni pontosan, mit ábrázolnak: koponyát, amelynek agyában egy tátott szájú madár falatozik, fogsort, amiből kövér kukacok gyűrűznek elő. Rajzai tökéletes nyomdatechnikával már-már fotóknak hatnak és a tökéletes tipográfia, a nyugodt elrendezés csak fokozza hatásukat. Másik plakátján finom erotikával Cranachra emlékeztet: barna ez a plakát, mint a régi fényképek, s egy félmeztelen kislány néz ránk róla. M. *Krajewszky* plakátjai szecessziós, színes, harsogó rajzok. A csehszlovák O. *Vyletalova* a lírai, festői hatásokat kedveli. Képei színes festmények, egy-egy sötét háttér közepén. A. *Vylatal* plakátjain a szép fotó a feltűnő, s a kevés szöveg. A cím világítva tisztán emelkedik a háttérből, a fotó olykor tündöklően színes.

Markáns egyéniség a cseh Z. *Zigler*. Elsősorban fotókkal dolgozik, a címet szűkszavúan beépíti a képbe: a versenykocsi rendszámtáblájára írja, egy arc homlokára „süti", vagy egy bőrönd címkéjén található. Egy szürke bőrönd zárjának fotója az egyik plakátján semmit sem mutat, mégis igen sokat mond: a szürke fotó dokumentumra utal. Érezzük: a titokzatos bőrönd főszereplő a filmben, a zár valami fontosat rejt. Mennyivel hatásosabb ez a plakát, mint mellette a magyar *Müller* Ilona a *Svéd asszony* című plakátja: a sezínű alap, a közhelyszerű vasúti sínek, a sok szöveg és Bibi Anderson rosszul sikerült fotográfiája.

Az összehasonlításból korántsem mindig a magyar plakátok kerülnek ki vesztesen. *Faragó* István *Tizenévesek* című plakátja többet mond, mint a cseh vagy a lengyel. Jó példa a különböző megfogalmazásokra az *Öreg rabló nem vén rabló* című film, amelyet mindhárom országban játszottak. V. *Benetka* plakátján zöldes-sárga arc bukkan elő egy csatornából. Ez a rajz inkább a krimik izgalmát sugallja és semmit sem ad vissza a film humorából. A magyar *Révész* Antal a régi metszetek hangulatában ügyefogyott tolvajokat ábrázol, amint éppen olajra lépnek a festménnyel. A lengyel *Zbikowszki* még tovább játszott az ötlettel: itt egyenesen a festménynek kélt lába.

Két nagyszerű grafikus ötlet: *Kemény* György a *Brutus-akció* című filmplakátján katonasapkás arcok néznek szembe, szájuk helyén egy-egy revolvercső mered egymásra — a fegyverek beszélnek. J. *Erol* gyufaszálakból horogkeresztet rakott ki, az egyik szál már elhamvadt, az egész tákolmány ideiglenes, roskadozó.

A magyar plakátokra a sokféle hangvétel jellemző: *Lakner* László plakátjait az elbeszélő hang, a sok asszociációt keltő kép jellemzi. *Finta* József a fotót alkalmazza. Révész Antal rajzos, mesélőkedvű. *Zelenák* Creszcencia figurái mesealakok. Kemény György sokféle eszközzel, de mindig hatásosan, szűkszavúan fejezi ki magát.

Az összehasonlítás tanulságai közé tartozik az is, hogy tehetséges grafikusaink vannak (vannak sajnos tehetségtelenek is), plakátjaik mégis olykor kevesebbet mutatnak, mert sok rajtuk a szöveg és kevés a szín, nem tisztelik a grafika, a tipografika tisztaságát és mintha itthon többen beleszólnának a grafikus dolgába: több a kompromisszum is.

Fekete Judit

SZÍNHÁZAK MAI MŰSORA

Nemzeti Színház (Budavári Palotában): Egyszárnyú madarak (fél 8) — **Fővárosi Nagycirkusz**: Salto mortale (du. fél 4 és fél 8).

a szocialista integrációs folyamatnak is a KGST-tagországok között. A kutatás szakosítása óhatatlanul elősegíti a kutatás eredményeit alkalmazó ipari tevékenység szakosodását és a kutató-fejlesztő szakaszban kialakított kooperáció adja a legbiztosabb alapot a termelési együttműködésre, a nemzetközi szakosítás számára. A létrejött termelési kooperáció pedig visszahat az együttműködés alakulására a kutatások területén. Ezt a kölcsönhatást figyelhetjük meg a magyar ipar számos ágazatában. *A magyar gyógyszeripar például jelentős helyet vivott ki a szocialista gazdasági közösség országaiban és ez szoros együttműködést von maga után a gyógyszerkutatásokban is.*

Tervkonzultációk 1990-ig

— Napjainkban már a magyar—szovjet gazdasági és műszaki-tudományos együttműködés *legközelebbi jövőjének*, az 1976—1980-as tervidőszaknak, sőt azon túlmenően az 1990-ig terjedő időszak fő irányai bontakoznak ki. A tervkonzultációk a magyar—szovjet műszaki-tudományos és termelési kapcsolatok *széles körét* ölelik fel az alapanyagipartól a feldolgozóipari ágazatokig. A Szovjetunió biztosítja kőolajszükségletünk nagy részét, emellett 1980-ban már évi 3,8 milliárd köbméter földgázt is kapunk a szovjet földgázmezőkről. Növekvő villamosenergia-szükségletünket is a Szovjetunióból szerezzük be. Egyezményt írtunk alá a *750 kilovoltos villamos távvezeték* közös megépítéséről.

— A most folyó munka *feltárja és megalapozza* a két ország közötti gazdasági kapcsolatok további fejlődésének *távlatait* és szilárd alapot nyújt ahhoz, hogy a magyar—szovjet műszaki-tudományos kapcsolatok a jövőben is *töretlenül fejlődjenek* és hazánk egész fejlődésének szilárd pilléréül szolgáljanak.

— A magyar nép társadalmi és gazdasági fejlődéséhez a szovjet nép óriási segítséget adott. A magyar—szovjet kapcsolatok *egész rendszerét* a legelső pillanattól *áthatja a két nép mély és igaz barátsága*, amely a szocializmus eszméinek győzelméért vívott közös harcban, forradalomban született. Elég két egymást követő évszámot megemlítenünk — 1917—1919 —, s mindannyian tudjuk, hogy ez mit jelent a ma és a jövő számára. A magyar és a szovjet nép az elmúlt huszonöt évben immár államközi szerződéssel megpecsételt együttműködés során a szoros és közvetlen baráti, elvtársi kapcsolatokban még közelebb került egymáshoz és nemcsak egymás munkáját ismerték meg, hanem egymás mindennapi életét is. Ez tovább erősítette a közös munkában születő barátságokat a magyar és a szovjet emberek között, mélyebben megértették egymás múltját és még tisztábban látták a törekvések azonosságát, a közös célt. Ebben a baráti szövetségben egyre szilárdabbá vált *népünk hálája és ragaszkodása a szovjet nép iránt, mindig a legjobb tanácsokat és a legtöbb segítséget, megértést kapva tőle.* A magyar nép történelme során ilyen szilárd és önzetlen barát még sohasem állt nemzetünk mellett.

— Befejezésül engedjék meg, hogy köszönetet mondjak mindazoknak a magyar és szovjet elvtársaknak, munkásoknak, műszaki és gazdasági szakembereknek, tudósoknak, kutatóknak, politikusoknak és államférfiaknak, akik a magyar nép történelmében e páratlan testvéri szövetség létrejöttét elősegítették, a tudományos-műszaki és gazdasági együttműködés kialakításán fáradoztak. *Úttörő munkát végeztek, törekvésük helyességét az eredmények igazolták.* A magyar—szovjet együttműködésnek ezen az ünnepnapján kívánok újabb sikerekben gazdag évtizedeket, eredményes munkát mindazoknak, akik közvetlen szorgos munkásai és alkotói ennek a hazánk és a Szovjetunió között létező nagyszabású és gazdagodó közös munkának — fejezte be ünnepi beszédét Huszár István, a Minisztertanács elnökhelyettese.

Kirillin:

A Szovjetunió nagy jelentőséget tulajdonít a magyar—szovjet együttműködésnek

A kormány elnökhelyettesének beszéde után Vlagyimir Alekszejevics Kirillin, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnökhelyettese emelkedett szólásra.

Bevezetőben arról szólt, hogy a két ország közötti együttműködés *igen nagy jelentőségű a sokoldalú*, testvéri kapcsolatok fejlesztése szempontjából és a két nép barátságának erősítését szolgálja. A Szovjetunióban igen nagy jelentőséget tulajdonítanak a Magyar Népköztársasággal való tudományos-műszaki együttműködésnek és nagyra értékelik az elmúlt negyedszázad során elért eredményeket. — Megelégedéssel állapíthatjuk meg — hangsúlyozta —, hogy a legutóbbi években különösen fellendült ez az együttműködés. Igen széles azoknak problémáknak a köre, amelyek a szovjet és a magyar tudósok, szakemberek közös erőfeszítésével kerülnek kidolgozásra.

— A tudományos-műszaki együttműködés az alkalmazott kutatások mellett az alaptudományok terén folyó kutatásokra is kiterjed. A Szovjetunió és a Magyar Népköztársaság tudományos-műszaki együttműködésében az utóbbi időben az együttműködés új, *a szocialista integráció komplex programjában ajánlott szervezeti formáit alkalmazzuk.* Több fontos problémával kapcsolatban közös tudóskollektívákat és tudományos-műszaki tanácsokat alakítottunk. Több jelentős munka folyik olyan kormányközi és főhatóságok közötti egyezmények alapján, amelyek a népgazdasági problémák komplex megoldását irányozzák elő, a kutatástól és a műszaki tervek készítésétől a termelési kooperációig és a szakosításig, sok esetben a termékek kölcsönös szállításáig. Sok tudományos kutatási és tervezői-szerkesztői munka folyik szerződéses alapon. Az együttműködés *új formái* lehetőséget adnak arra, hogy a szocialista munkamegosztás alapján jobb hatásfokkal dolgozzunk.

Ezután a többi között arról szólt, hogy a Szovjetunió és a Magyar Népköztársaság közötti tudományos-műszaki együttműködés *további bővítése elősegíti a tudomány és a technika eredményeinek jobb felhasználását* annak érdekében, hogy sikeresen oldjuk meg *a Szovjetunió Kommunista Pártja XXIV. kongresszusa és az MSZP X. kongresszusa* határozataiban kitűzött, a gazdaság fejlesztését és országaink dolgozó népe életszínvonalának emelését meghatározó feladatokat.

A továbbiakban ismertette a két ország kutatóintézeteinek közös tevékenységét. (Ennek bővebb ismertetésére a Tudományos Figyelő rovatunkban legközelebb visszatérünk.)

Befejezésül annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a Szovjetunió és a Magyar Népköztársaság közötti tudományos-műszaki együttműködés népeink érdekében, a szocialista közösség valamennyi országa népének érdekében erősödik és fejlődik.

7 H. Müller Ilona: Aliz már nem lakik itt, nyomat, 84x59 cm

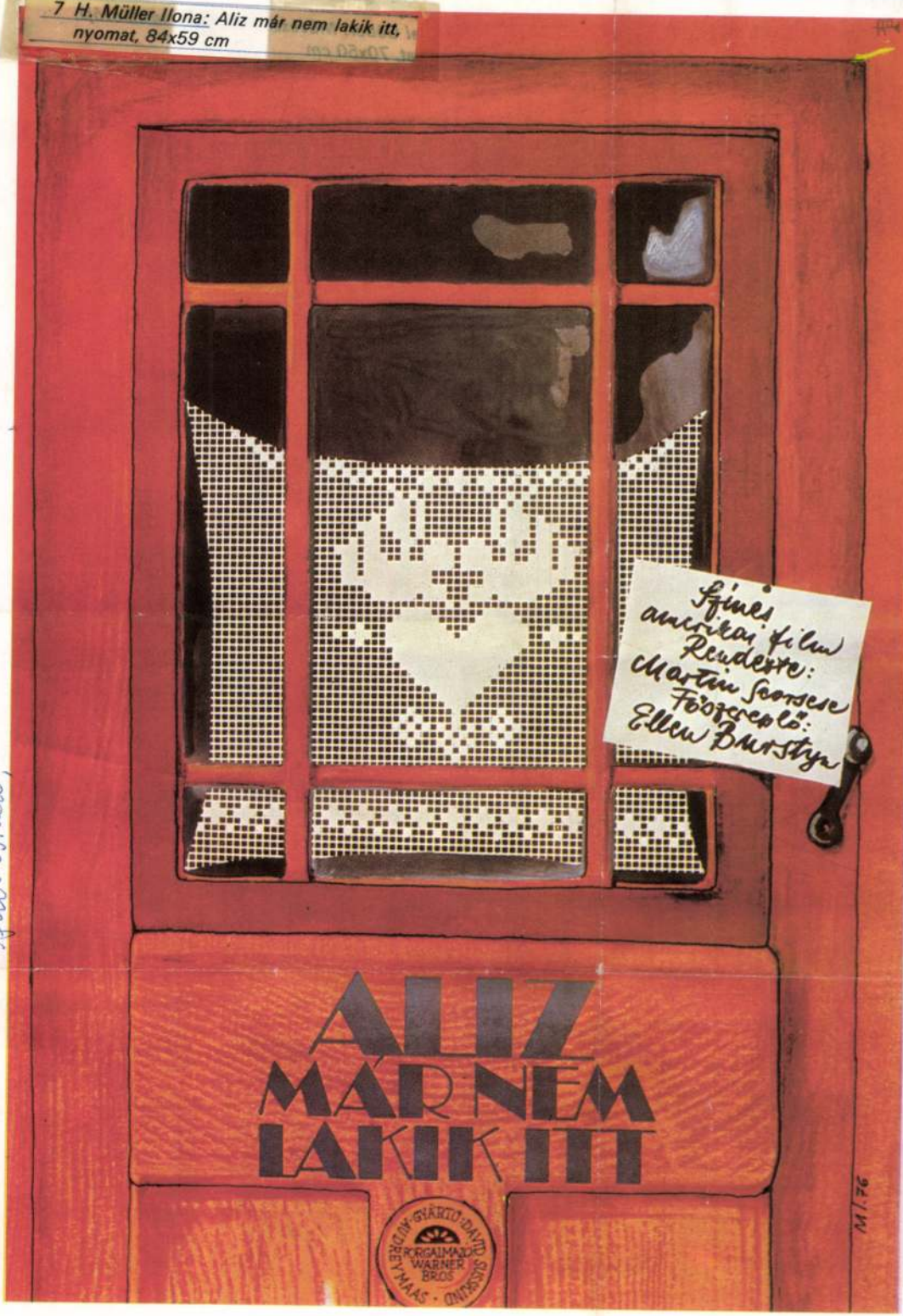

gasza. A különös módon osztott betü- gyitott, gépelt szöveget. Sajnovits egyéb

MŰVÉSZETI FŐISKOLÁK TALÁLKOZÓJA

SZENTENDRE 1977 MÁJUS 6-7-8

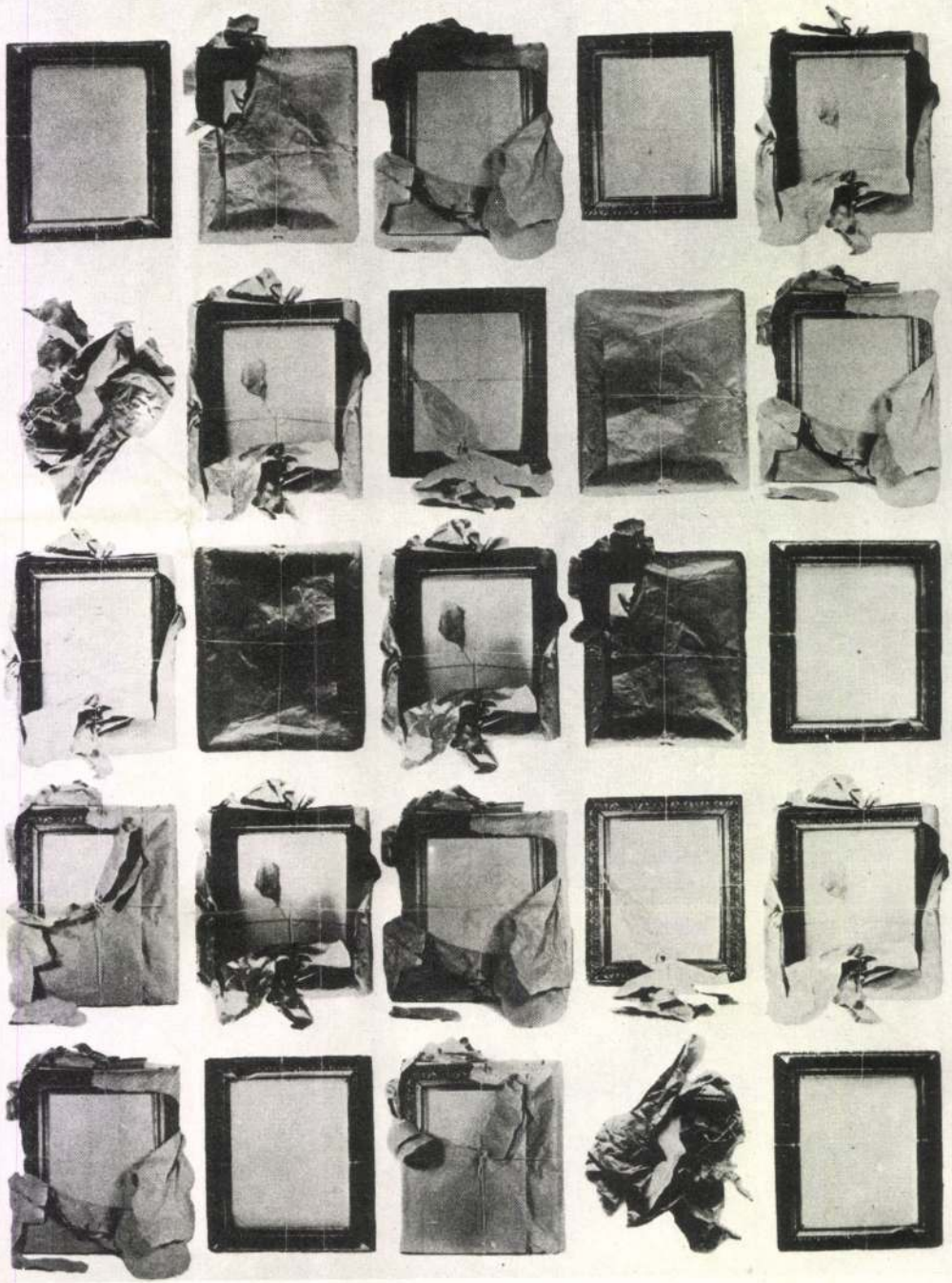

H.Müller Ilona

Aliz már nem lakik itt

N.Szegyi Ágnes: Falragaszok egymás közt.
Művészet, 1978. julius hó - 34.oldal.

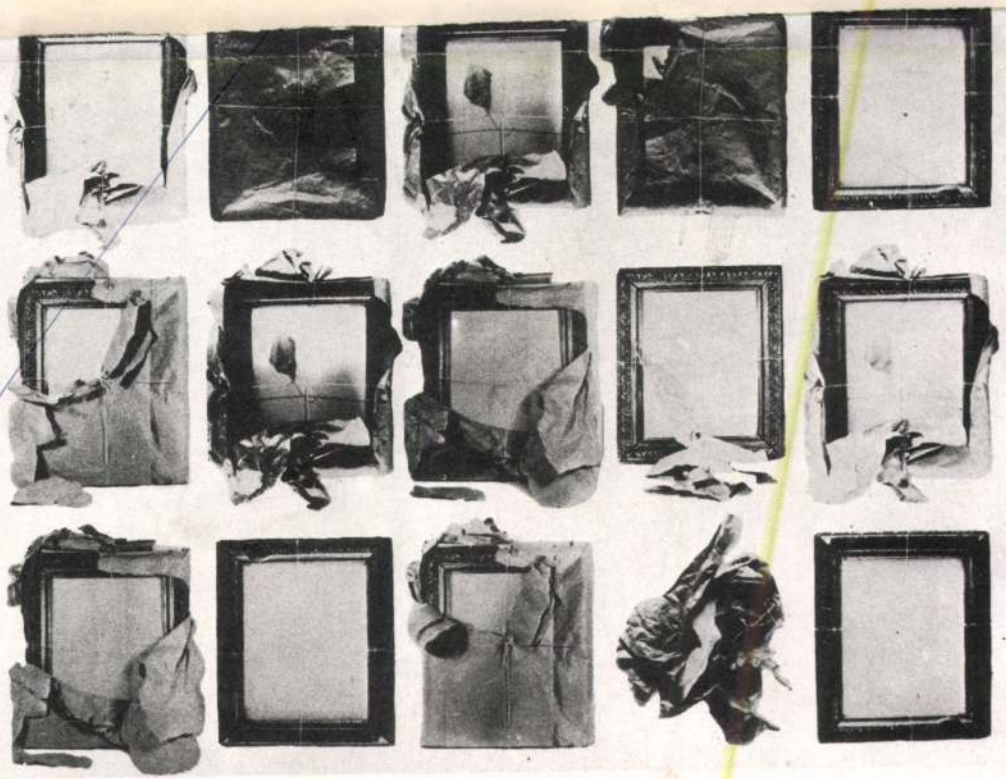

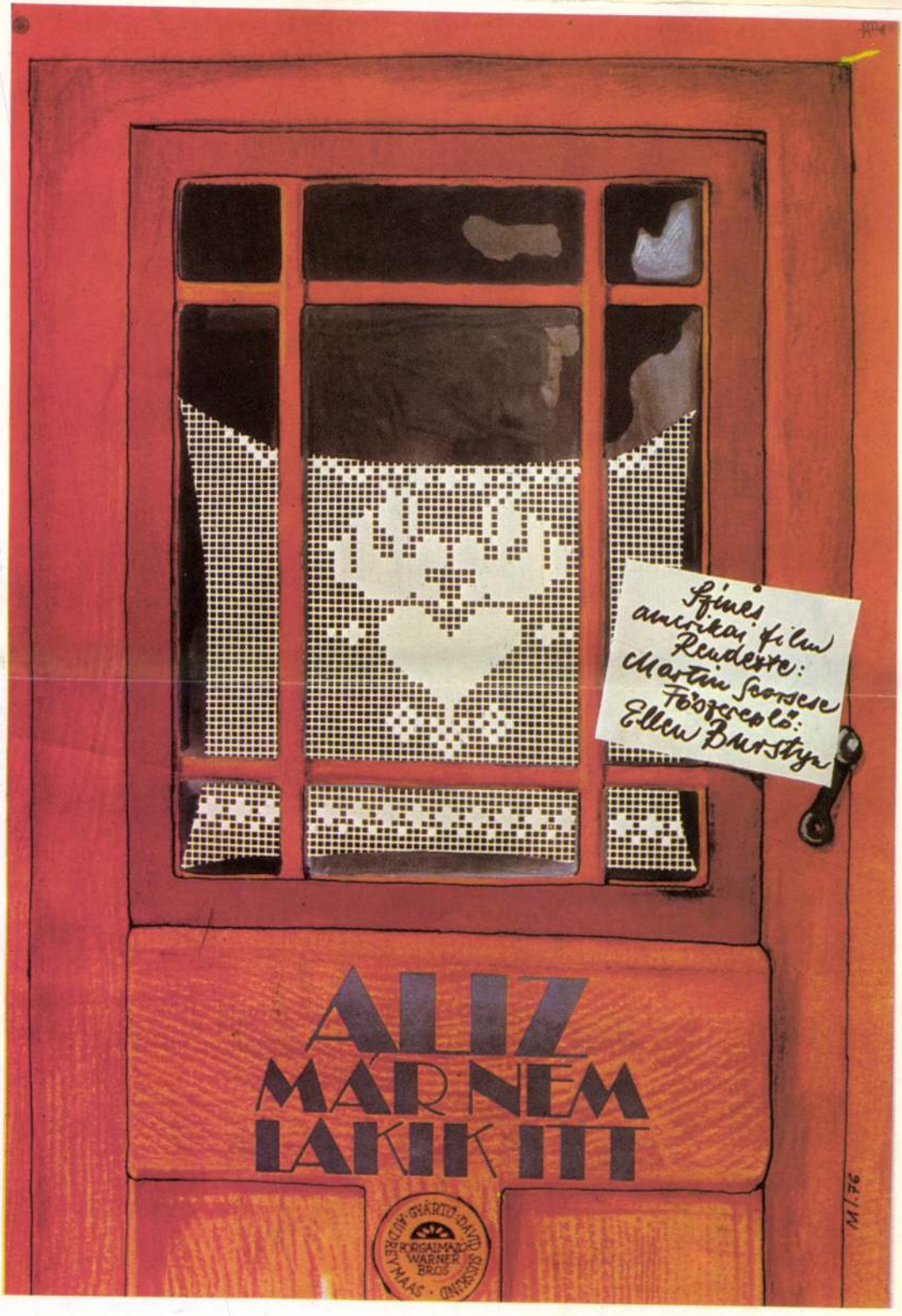
Színes amerikai film
Rendezte:
Martin Scorsese
Főszereplő:
Ellen Burstyn
ALIZ
MÁR NEM
LAKIK ITT
GYÁRTÓ · DAVID SUSSKIND
FORGALMAZÓ
WARNER BROS
AUDREY MAAS
M1.76

Müller Irma

textil

1922–1923

Éinusk 1930. 86.1.

3020

12 Rauch J. N:

Sz. Decsben 1804. május 15-én. + Rómáb

Tájkép Lauterbru

Az előtérbe
a deszkákra köveket
tyájával. Kissé id
inni, a másik bög
fiatal legény jön fel
s vállain takarmá
ja a szikla tetején m
zuhan alá s a hát
vörös betükkel: „S

Vápon, mére
~~Erny Mihál~~
~~M. Képt. 211.~~
~~Ly cz. 153.~~
~~VII: 12.~~

L s tornaczán ruhákat szárítanak.

VII: 285.

M.D.K.

Müller Imre, szolnoki ácsmester

1847-ben részt vesz Vörnötös István áccsal cejütt, az erhi r.k. templom tetőjavitási munkájá ban.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 372. old.

MÜLLER Imre szolnoki ácsmester. Résztvesz 1847-ben az erki rk. templom tetőjavitási munkájában --+ Dömötör István ácsal együtt. /Egri érs.ltár.Tervek./

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

MDK

Müller Imre

Szerepelt a soproni egyetem KISZ székházában rendezett képzőművészeti kiállításon.

"Ősz"

X
(radó): Nagyobb hirverést érdemelt volna
KISALFÖLD 1964 nov. 15

Müller Imre

Müller Imre fai pari mérnök sokat fáradozott a jó munkaligkör kialakításán.

Szabados Árpád: A valaegerszegi játszótér
Művészet, 1977. április – 15. oldal.

Müller Imre

Méltatás.

Szabados Árpád: A rala egerszegi játszótér
Művészet, 1977. április – 15. oldal.

Müller István, épitész MDK

a választmány tagja lett.

A végrehajtó bizottság tisztikarának kialakitása. 1929 ápr. 22.-én.

Nemzetközi épitész kongresszus Budapesten. MMÉE. Közl. 135, 136. l

1929. máj. 26.

H. Müller Ilona

„Aki már nem lakik itt"
című munkájával szere-
pel H. Müller Ilona a tár-
laton.

W. Somogyi Ágnes: Fabrogaszok egymás közt.
Művészet, 1978. július - 30 lap.

Müller Jakab

majolikagyáros

1804. vál. asztott polgár Budám

Schmall L., Adalékok

Bp. 1899 II. 273

~~Állati fogak, átfúrt, ásk~~ VII ~~104, 109, 111,~~

Müller Jakab

majolikagyáros Budán,
ahol 1804-tól választott polgár volt.

Sik Kuny. 130 l.

Siklóssy tévedésnek
minősíti Schmall
fentebbi adatát, mert
Kuny aligha tűrte
volna maga mellett
egy, másik majolika-
gyáros működését.

Felnőttek oktatása II. 185, 186, 187, 188.

Müller Jakab

majolikagyáros

1804-ben választott

polgár Budán

Schmalk

II. 273 l.

azolva magát jelentkezni fog az.i.t.
nennyiben akkor Pesten méltóztatik
t elszállithassa.Kérem méltóztassék
haza,hanem unakabátyám,dr.Kaán Vik-
l utca 32 sz.alatti lakására szállit-
irom meg ezt,hogyha véletlenül a
kár Urnál a kép iránt,oda méltóz-

dva az irányomban tanusitott rend-
.t.Titkár Urnak hálás hive:
:

Kentinszey Lajos
ügyvéd

Müller Jacob

prágai rézmetsző 16.o.

MDK

-Rézkarc: Buda ostroma 1686 keleti madártávlatból.

Sign: Joh. Joseph Waldman del. - Jacob Müller fecit.

62.o. 178. szám.

/dr.Kelényi B. Ottó/: Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában. 1683-1718. Bp. 1937.

Müller, Jacob

d.

Biografabr

178.4

PAPÍR
ÁRUHÁZ
LEGOLCSÓBB
„BAGOLY" ÁTIRÓKÖNYVEK

TELEFON
145

AZ INTÉZET NYOMÁSA

◆ FARAGÓ SÁNDOR ◆

PAPIRÁRUHÁZ, SZOLNOK SZAPÁRY UCCA

Müller G.

festő

l.

Törös Nagykörös

képzőm. ki ill. Eat

Venusszobor, alabástromból faragott, a
sümegi múzeumban VI. 151.

Müller Jakab Gábor

(Mollinarolo)

l.

Bedy Vince dr. A győri
református főt. Győr,
1936. 129. l.

Müller Jakab

neiner ötvös

XVII. h

Pozsony

laid

Arch. Ert. Régi

folyam IV. k.

63. l.

PÁLYÁZATI H

nűvészeti és szakképzést s

1947/48. tanévbeni
elyekre pályázatot
i, illetve főiskola
legkésőbb a folyó
ányt nyernek) és
zi illetve szakirány-
mely tudományos
lytatni.
eg hirdeti meg az
os három külföldi
kkel, külön meg-
sa még a költség-

, olyanoknál, akik
edményes munkát
egyaránt pályáz-

a következő ország
lia, Ausztria, Bel-
Finnország, Fran-
gyelország, Olasz-

de France en Hongrie) címz
francianyelvű életrajzot is ta

Olaszországi ösztöndíj
részesülnek, akiknek tanulm
beleilleszthető a római mag
megfelelően 1848 centennár
kálataiba (Kossuth-kutatás, e

A Szovjet-Únióba szóló
korlati szakok képviselői rés
gazdák jelentkezése kívánatos
Családtagjaikat az ösztöndíj
Nős, családos pályázók igaz
díjas tanulmányaik idején ho
tosítva lesz. Az ösztöndíjas
a pályázó óhajának megfele
hatóságok jelölik ki. A pályá
részt, akiknek megfelelő téli
A Szovjet-Únióba szóló pály
modvány, valamint orosz
programm csatolása is szük
(de ezeket csak később, er

Müller, Jacob

l.

Kelbpgrafair

178. r.

A MŰEMLÉKEK ORSZÁ

BUDAPEST, VI., AR

279/1934. szám.

Nagyméltóságu és Főtisztelendő

dr. B r e y e r

megyéspüspök

Müller J.

Pozsony. T. 718.

E lapon a pozsonyi szigeten tervezett sétányok vannak feltüntetve középütt a Tracters Zelter-ekkel; az előtérben pedig az utat hintók élénkitik, mig a Dunán repülő hid kel át. Felirata:

NEU ERÖFNETE
SPAZIERGÄNGE
IN DER
BRUCKEN AU
ÜBER DEN
FLIEGENDEN BRÜCKE
BEY
PRESBURG.

balra: Presburg bey Leopold Assner.
jobbra: J. Müller O.L. del.
Az ERKLARUNG DER BUCHSTABEN-nek kezdete A. Dass Comissarien Hauschen, wo reisende ihre Pässe vorweisen és befejezése: T. Sind die Hotter welche den Stadtgrund von dem Gr. J. Palfischen unter scheiden.

Rm., mér. a rl. 29.2: 40.5 cm.

MÜLLER János Mihály ötvös

LOVAG Zsuzsa: Az együttélő egyházak : Kiállitás az esztergomi Keresztény Muzeumban, 1991. május 29 - szeptember 29. Katalógus. Esztergom,1991 36.p.

Pest, 1793-1797 Tőrakasztva

Müller István

brassai nyomdán

XVIII n

l.

Korrespondenzblatt

1886. 41. l

müv.

l.8.
1 köt.8½

Pöllmann

P. Angar

Vom Wesen der literarischen Kunst.

Ein Vorwort zur Ausstellung der Beuroner
Kunstschule in der Wiener Secession

1. – 39. ll., I. – XX. lapos
tábla

Müller Istvan

óráš, Buda, XVIII. sz.

l. 2 drb vége

6048 ATTILA NYOMDA R.-T., Budán

Ernst-Muzeumaukcioja I.

88. l.

Ajánlók:

Felajánlott havi összeg :
Havi jövedelem :
Vallás :

Személyi adataim:

Név: .....

Születési hely és idő: .....

Családi állapot, gyermekek száma, ebből eltartott: .....

Apa neve és vallása: .....

Anya neve és vallása: .....

Feleség neve és vallása: .....

Feleség esetleges állása és munkaadója: .....

.....

Müller István

budai vrás

XVIII-2+

l.

Mohl Tata

86. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/25 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Müller István

óbudai órás XVIII. sz.

l.

Vaslő Ernst gyűjt

108. l

2-szi is!

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

—

Kedves Barátom!

Többször és nyíltan szálltam szemb
mely a mai veszedelmes külpolitikai he
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a képv
pártjából.

Az ország sorsáért való mélységes
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább kü
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a gazd

Én tehát felveszem a harcot, am
ki az országot a mai szörnyű helyzetéből

kibontom a legitimizm

„Istenért, Ki

Müller István
ötvös Óbuda 1790

lezve: Stephann Müller in Ofen. 1790 k.

elenettel. XIX. sz. k.

zkerethen Rács 1857

KOr

Csányi Ernst ipar

lakja a koronázási menetből. 1867 k.

380. BŐRKÖTÉSÜ KÖNYV (Sacra
ovális medaillonban Mária Ter
cimer. 1742.

381. BŐRKÖTÉSÜ KÖNYV (Epito
tős keretben préselt disz aranyo

382. BŐRKÖTÉSÜ KÖNYV. (Sacra
zepén koszoruban a magyar cin

383. KÖNYVTÁBLA, piros bőr, ind

384. KIS BŐRKÖTÉSÜ KÖNYV (Se
közepén magyar cimer. Nagysz

385. BŐRKÖTÉSÜ KÖNYV. (Uj ka
cimerek, fent Jézus születése, k

386. KIS BŐRKÖTÉSÜ KÖNYV, p
gyar cimer. Nagyszombat, XVI

387. PAPIRKÖTÉSÜ FÜZET (Exerc
cimerrel. Sopron, 1824.

388. LÁDIKA, szalmamozaik diszités
látképe. Magyar, 1850 k.

Müller István

órás Buda

1792

l.

Csanyi Ernst iparm

495. sz.

BUDAPEST
14 XII 21 10

Müller István

órás

l.

Schoenkrisztinavárosi

7. l.

Etruszk IV. 156.

Müller István

órás Budán XVIII. sz végén

Álló óra, rézállvány-
nyal, diszesen vésett fedő
lapjan a készítő nebe:
Stephan Müller in Ofen.

Árverési Közlöny

1939. jan.
1. rendk. sz

Ernst Muzeum anyagának
aukciója

		Kikiáltási ár pengőben
1091.	CSÉSZE ALJJAL. Porcellán, fehér alapon festett és aranyozott virágdísszel, magyar címerrel és ELLYEN A NEMZET felirattal. Bécs, 1845. (Füle törött.)	25.—
1092.	CSÉSZE. Porcellán, fehér mázzal, a sugárzó nap arannyal festett ábrázolásával. Bécs, 1809. (Repedt és csorba)	4.—
1093.	TELEKI JÓZSEF KÉPMÁSA. Porcellánra festett miniatür	3.—
1094.	ISTVÁN FŐHERCEG KÉPMÁSA. Porcellán miniatür	3.—
1095.	KEREK ÜVEGLAP. Szent István és Szt. Imre festett képével. XVIII. század	10.—

Müller István
órás Buda, XVIII. sz.

1246. ÁLLÓÓRA zománcozott rézállványon, rajta zománcminiatűrben II. Lipót király koronázási díszben. A számlapon a készítő neve: Stephan Müller in Ofen. XVIII. század vége . . . . 30.—

Árverési Közlöny
1939. jan. 1. rk. szám

Ernst Museum anyagának aukciója

	Kikiáltási ár pengőben
623. SZABLYA. Pengéje FRINGIA felírással XVIII. századi huszárszablyához tartozott. Markolat és hüvelyveret a XVII. századból való török munka .	40.—
624. GYERTYATARTÓ. Bronz, alakos díszítéssel. Bécs, 1810 körül. 2 drb.	130.—
625. MOZSÁR. Bronz. Olasz, XVI. sz.	70.—
626. DÍSZKABÁT. Halványpiros bársony, ezüst szalagdísszel. Francia, XVIII. sz. közepe	40.—

NYOMTATVÁNY

Müller István
órás Buda
XVIII. v. vége

lásd
Vatló Ernst Nyt
108. l.
2 helyen

úrnak

Budapest

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Müller István

čsás Bucha

cvód
z

Csányi Mübarát

100. l.

Müller István

órás Buda

XVIII. n. vége

érd

Pritz

55. l.

, kissé balra néz. Hajá fekete, szemöldöke s
eme szürke; szakálla leberetvált. Atillája
gallérú mentéjé piros. Az előbbiu nyolcz s az
ozub olvasható meg. Felirata alól:

lara

i

d: perp: Terrae Fogaras, C: Castriferei
ons: Came et p: Hung: Cur: Magist: 1651.

: 14·8 cm.
ándéka 1824.

Müller Jakab

ötvös 1590-1605

lásd

Mih. Pors. 113

Müller Jakab, pozsonyi ötvös V. 113

Müller Jakab, pozsonyi ötvös V. 115.

21. MÜLLER JAKAB. *(Jacob Müller, Miller).* **1590—1605.**

1590. április 8-án *Jacob Müller* ötvöslegény megjelenik a czéh előtt s 2 évi szolgálati idejének bejegyzését kéri.

1591-ben «in der Fasnacht» *Jacob Miller* ifjú legény mesterremek elkészítésének engedélyét kéri a czéhtől. Megengedik; egy negyed év alatt készítse el. Később bemutatott remekét helyesnek találták.

1592. szent Mihály napján *Jacob Miller* 5 évre tanulóul szegődteti magához «seinen Ler Buben»: Simon Jacob Erla-t. Jó magaviselete után mestere adjon neki egy tanuló-ruhát.

1597. keresztelő szent János napján *Jacob Miller* 4 évre tanulóul szegődteti magához «Sein Ler Jungen»: Joseph Schlaher-t.

1599. Alajos napján *Jacob Miller* felszabadítja inasát: Jacob Erla-t, aki 5 évig tanult nála.

1605. okt. 29-én *Jacob Miller* 5 évre tanulóul szegődteti magához fiát: Mathias Millert. (E bejegyzés ki van húzva).

Mihalik –
Háromszáz év
M. Kot. Est. 1911.
113. l.

van. A középkor második felét leginkább hadtörténeti emlékek szemléltetik. Kardok, tőrök, csatabárdok, csákányok, fokosok, buzogányok, zablák és kengyelvasak különböző tipusokban láthatók és egynéhány a szakember érdeklődésére is érdemes. Aránylag legkielégítőbb a sarkantyúk gyüjteménye, mely a X. századtól kezdőleg változatokban is tanulságos képet nyujt. Bekerültek a múzeumba dr. Prohászka Ottokár püspök szivességéből szent István-bazilikájának kövei is, de csak a kisebbek, a nagyobbak számára már nem jutott hely.

A régi iparoséletnek emlékét czéhkorsók és czéhládák őrzik. Az egykori városi és vármegyei gyógyszertárból gyógyszertartó edények láthatók. Az 1848/49-iki eseményekre egykori rendeletek és hirdetések emlékeztetnek, míg a szinészetet néhány régi szinlap képviseli. Kegyeleti tárgyak vannak Deák Ferencztől, Vörösmarty Mihálytól, Csokonay-

JACOB MÜLLER, festő

A kismartoni kastély mellett létesitett majorsagi épü leteken is végzett festési munkalatokat Christian Köpp festővel együtt. 1771.őszén. 143.old. 40.jegyz

KATONA IMRE: A fertődi kastélyrendszer kialakulása 130.old

Soproni Szemle, helytört. folyóirat, XXX. 2.sz Sopron, 1976

JACOB MÜLLER, festő

Jacob Müller nem tévesztendő össze Georg Freidrich Müller festővel, kivel Esterházy Miklós 1759.dec.22-én kötött szerződését Drezdában hogy egyes épületeit számára különböző mintákkal ellátott tapétákat készitsen.
14[illegible].old. 40.jegyz

KATONA IMRE: A fertődi kastélyrendszer kialakulása
130.old

Soproni Szemle, Helytört.folyóirat, XXX. 2.sz.
Sopron, 1976

Müller Jakab Gábor
/Mollinarolo/

neve a győri vezeregyházzal
kapcsolatban említve

Műemlékvédelem 1977/3
165. old.

M.D.K.

xxxxxxxxxxxxx Müller Jakab Gábor, szobrász

A győri székesegyházban két ólomból öntött oltárt készitett 1772-1782 között. Két mellékoltár. 331.o.

Somogyi Antal: Ólomdombormüvek a győri székesegyházban. 331o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Evkönyve. Győr.1965.
Győr-Sopronmegyei Hyomda. Győr.

M.D.K.

Müller Jakab Gábor, szobrász

A győri székesegyházban : Szent Jobb oltár. 2. ábra, 334. o. Fekete repr.

Somogyi Antal: Ólomdomborművek a győri székesegyházban. 331o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965. Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

M.D.K.

Müller Jakab Gábor, szobrász

A győri széesegyházban Szent István oltárának egy részlete. 3. ábra. 336.o. Fekete repr.

Somogyi Antal: Ólomdombormüvek a győri székesegyházban. 331o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Evkönyve. Győr. 1965. Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

M.D.K.

Müller Jakab Gábor, szobrász

A győri székesegyházban a Szent Jobb oltárnak egy részlete. 5.ábra. 339.o. Fekete repr.

Somogyi Antal: Ólomdomborművek a győri székesegyházban. 331.o.

Arrabona, 7.1968. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1968. Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

M.D.K.

Müller Jakab Gábor, szobrász

A győri székesegyházban a Szent Jobb oltárnak egy részlete. 6.ábra. 340.o. Fekete repr.

Somogyi Antal: Ólomdombormüvek a győri székesegyházban. 331.o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr.1965. Győr-Sopronmegyei Nyomda, Győr.

M.D.K.

Müller Jakab Gábor, szobrász

A győri székesegyházban a Szent Jobb oltárnak egy részlete. 7.ábra. 341.o. Fekete repr.

Somogyi Antal: Ólomdombormüvek a győri székesegyházban. 331.o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr.1965. Győr-Sopronmegyei Nyomda, Győr.

M.D.K.

Müller Jakab Gábor, szobrász

A győri székesegyházban a Szent István oltárnak egy részlete. 4.ábra. 338.o. Fekete repr.

Somogyi Antal: Ólomdombormüvek a győri székesegyházban. 331o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965. Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

M.D.K.

Müller Jakab Gábor, szobrász

A győri székesegyházban: Szent István oltár. 1. ábra, 333. o. Fekete repr.

Somogyi Antal: Oltomdomborművek a győri székesegyházban. 331o.

arrubona, 7.1968. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1968. Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

M.D.K.

Müller, Jakob[x] (1670-1703)

augsburgi rézmetsző J.J. Waldmann, Chr. Dittmann és A. dolg. Thelot Budát és Pestet ábrázoló képeit metszette.

x) a 197-ik oldalon mint augsburgi
a 316-ik " " prágai szerepel.

Rózsa György: Budapest régi látképei /1493 - 1800/
Bp. 1963. 197, 252, 315. ~~old.~~
a 318. old. LIX. t

MÜLLER JÁNOS, molnármester

Ah alsó vilonyai malmot Müller János vette meg. Ez a malo
lom megmaradt fakerekünek de a belső korszerüsitést ezer
is elvégezték. 87.old.

TEMESVÁRY KÁLMÁN: A vilonyai malmok története 86.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9. Veszprém,
1970

M. D. K

MÜLLER János kőfaragó

1633. Sopron, polgári lajstromban emlitve

Agghány: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 247. l

Müller János

égető /muffola-/

a Zsolnay-gyár művészeti munkában közreműködött 1874-1910.

70.ø o.

NIKELSZKY GÉZA:A Zsolnay-gyár művészete. Pécs.1959.

Müller János
órás

M.D.K

1907 ben 580 koronáért átalakította a toronyóriát.

Bachó László: A gyöngyösi templomok története 431.
A Szent Bertalan templom története.

Müller János festő (?)

A Pesti Műegylet vál. tagja.
A Nemzeti Képcsarnok Alapító Egyesület vál. tagja

Fejő?: A Nemz. Képcsarnok Alapító Egy. közlönye
Képzőművészeti Értesítő 1957 II évf 1. sz.

40, l.

Müller János festő

„Krisztus a Lorentzfán" 1848
Nemz. Képcsarnokban

Fejős J: A Nemz. Képcsarnok Alapító Egy. Tősténeté
Művészettörténeti értesítő 1957 II évf. 1 n.
43. l.

MÜLLER Jakab könyvkötő

J. HALÁSZ Margit: Megjegyzések Gundrich Károly pesti szobrász életéhez és munkásságához. = Művészettörténeti Értesitő, 39,1990, 3-4. 219.

házy, 1648. Budapest, Hungarian Historical Picture

Müller Jakab

pesti könyvkötő

1752

† 1775 nov. 27

Magyar Könyvszemle

1944. 153. l.

154. l.

Müller Jakab

pesti könyvtár

XVIII. l.

teljes életr

l.

Magyar Könyvszemle

1926. 46. l.

45. 47. l. – 53. l.

Müller Jakab
könyvkötő
Pest, 1752
l.

Romhányi
84. l.

Összeolv

Exp. 19..

43.612. — K

Az Osztálysorsjáték teljes gyorslistáját közöljük!

II. ÉVFOLYAM 236. SZÁM ARA 16 FILLÉR BUDAPEST, 1943 KEDD, OKTÓBER 19

PEST

Otto von Heydebreck különjelentése a kremjencsugi „hallatlan“ orosz erőfeszítésről

„hallatlan“ orosz erőfeszítésről

Az Appenninekben támadnak az angolszászok a foggia—római út megnyitására

A Fruska Gora hegységben kozákok verik szét a banditákat

Megkezdődött a moszkvai értekezlet

A Times feltűnő vezércikke a szövetségesek politikai magatartásának összeegyeztetéséről a jelen és a jövő hadszinterein

Otto von Heydebreck különjelentése a kremjencsugi „hallatlan“ orosz erőfeszítésről

Berlin, október 19
(A Pest berlini szerkesztőségének telefonjelentése)

Mindazok a magyarázatok, amelyekkel akár illetékes magyarázók, akár pedig katonai szakkörök a keleti arcvonalon előállott legújabb fejleményeket közlő napijelentéseket kísérik, egyformán és világosan azt a

feszültséget

mutatják, amely ezt a helyzetet minden oldalról jellemzi. Az arcvonalnak valamennyi jelentős pontján megindított szovjet támadásokra vonatkozóan általában kijelentik, hogy Melitopoljtól Velikije Lukiig eddig mindenütt elhárították a támadásokat, kivéve

Kremjencsugot

vidékét, ahol viszont egyöntetű megállapítás szerint még mindig eldöntetlen helyzet alakult ki. Mint jellemző körülményt szegezik le, hogy

végig az egész arcvonalon egyre növekszik a szovjet támadások hevessége,

bár — mint hozzáteszik — az egész arcvonalon már bekövetkezett az esős időszak.

Különösen behatóan foglalkoznak a Kremjencsugtól délkeletre folyó harcokkal, azonban nem mulasztják el hozzáfűzni a drámai helyzetet jellemző azt a körülményt, hogy nemcsak eddig nem dőlt el ezeknek kimenetele, hanem határozott tartózkodást mutatnak a várható kimenetelre vonatkozó minden megállapítástól.

Arra nézve, hogy a szovjet vezetésnek mi a kivehető szándéka a most folyó hadműveletekkel, azoknak eddigi alakulásából itteni katonai szakkörök azt a köve keztetést vonják le, hogy a nagyerejű áttörő csatával

dél felé akarnak előre törni,

hogy ott tovább az esetleg elért hadműveleti sikereket kibővíthessék. A Kremjencsugnál minden eddiginél dühösebb támadó fellépést a »furioso« jelzővel kísérik annak jellemzésére, hogy

ilyen hallatlan erőfeszítésre eddig alig volt példa.

Ezzel egyúttal arra is céloznak, minő nagy jelentőséget tulajdonít maga a szovjetvezetés is ezeknek a támadásoknak.

Otto von Heydebreck

A szovjet arcvonal déli és középső szakaszán nagyszabású harcok lángoltak fel

Berlin, október 19. A keleti arcvonal déli és középső szakaszán fellángolt nagyszabású harcok Dnyepropetrovszktól északnyugatra, Kievtől északra és Nyevelj vidékén vasárnap is hihetetlen keménységgel és erővel folytak.

Dnyepropetrovszktól

északnyugatra a szovjet hadvezetőség legalább 20 lövészhadosztályt és sok páncélos dandárt dobott harcba, hogy a német arcvonalat kiemelje sarkaiból. E támadásokban rendkívül súlyos harcokra került sor, kora hajnaltól késő éjszakáig és a küzdelem mindkét részre veszteségekkel járt.

A német kötelékek a szám szerint nagy túlerőben levő szovjet erők elől déli, délnyugati és északkeleti irányban tértek ki és ezáltal, valamint minden dicséretet megérdemlő ellenállással megakadályozták a bolsevisták tervezett áttörését.

Az Azovi-tenger és a Dnyeper könyöke között, az arcvonal déli szárnyán aránylag nyugalom volt. Ezzel szemben

Melitopoljnál

makacs kitartással támadtak a bolsevisták. Néhány harcicsoport behatolt Melitopolj romjai közé. A német védők az utolsó emberig megsemmisítették őket, további előretöréseiket megállították.

Melitopolj és Zaporozsje között minden tömegtámadást visszavertek a német záróreteszek gránátosai.

A középső Dnyepernél élénk harci tevékenység volt. A bolsevisták többször megkísérelték az átkelést, de visszavetették őket.

Kievtől

északra a bolsevisták egy nagyobb hídfőállásból indultak támadásra, délnyugati irányban. A német zárókötelékek azonban felfogták az előretörést. A harcok még folynak.

Gomeljtől

délre a bolsevisták öt újonnan odaszállított lövészhadosztállyal és egy páncélosdandárral támadtak.

Az időjárás rosszabbodása miatt a német légihaderő és a szovjet repülők vállalkozása csökkent. *(MTI)*

HARCOK AZ APPENNINEKBEN

Berlin, október 19. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelentése szerint a brit-amerikai erők délolaszországi hadműveletei vasárnap

az Appenninekben

lévő német biztosító vonalakra összpontosultak, míg a két parti szárnyon tovább lanyhult a harci tevékenység. Úgylátszik, hogy az inváziós csapatok tevékenységének az arcvonal középső részére való korlátozása nemcsak az őszi esős idők következménye, hanem az arcvonal közelében fekvő térségen mutatkozó közlekedési nehézségek hatása.

A németek taktikája az eddigi hetek harcaiban sehol sem engedte meg az angoloknak és amerikaiaknak, hogy folyamatosan használják a félsziget hosszanti irányában vezető utakat. Ezeket az utakat robbantásokkal, aláaknázással és más rombolásokkal használhatatlanná tették. Ebből következik, hogy az inváziós csapatok előrenyomulásáról még kevésbé lehet szó, hanem rendszerint

csak lépésenként történő utánnyomulásról,

amelynek mértékét a német csapatok szabják meg elhárításukkal és ellentámadásaikkal.

Jellemzők voltak erre a vasárnapi harcok az Appennineknek hegyi partja mellett

Capuától északkeletre,

ahol az angolok és amerikaiak több áttörési kísérletét erélyesen visszaverték.

Ugyanígy meghiusították a német kötelékek Berlano mellett az Appenninekben az angoloknak és kanadaiaknak a foggia—római út megnyitására irányuló erőfeszítéseit. A támadóknak sikerült ugyan

Berlano

egy részét birtokukba venni, de a németek két erőteljes ellentámadással ismét visszavetették őket. Bizonyos számú angolt és kanadait elvágtak csapatjától és foglyul ejtették őket. Ezenkívül több csoport sebesült is fogságba esett. *(MTI)*

Algir, október 19. Alexander tábornok főhadiszállásáról jelentik, hogy a hétfői nap folyamán az arcvonalon nem történt lényeges változás. Ujabb heves esőzések akadályozzák a 8. és 5. hadsereg előnyomulását, mivel a talaj sok helyen sár- és iszaptengerré változott. Mindkét tengerparti szakaszon a németek rendkívül heves ellenállást fejtenek ki, míg a középső szakaszon még nem vonultak új védelmi állásba. Clark és Montgomery most számos német sündisznóál ás ellen irányítja támadásait, amelyek a tengerparti szakaszon heves tüz alatt tartják az angolszász csapatokat.

(Bud. Tud.)

Az olaszföldi brit-amerikai támadások első szakasza lezárult

Berlin, október 19

(A Pest berlini szerkesztőségének telefonjelentése)

Az olasz harctéren — amint az itteni jelentésekből kitűnik — a német elhárításra határozott megkönnyebbülés következett be. Mindenesetre befejezettnek tekintik az angolszász támadó hadműveletek első szakaszát, amely azzal a pozitiv eredménnyel végződött, hogy illetékes magyarázók megállapítása szerint is az ellenségnek sikerül Capuánál a német arcvonalat benyomni, de valamennyi áttörő kísérlete meghiusult. A védelmet két körülmény segítette elő. Az egyik a kedvező terepviszonyok, a másik ugyanesak a védelemnek kedvező időjárás.

Ez utóbbira nézve megállapítják, hogy egészen más lett volna a helyzet, ha az angolszász vezetésnek csak négy héttel korábban is sikerült volna előretolt hadosztályait harcba vetni. Most tűnik ki annak rendkívül nagy haszna, hogy a szicíliai ellentállást olyan hosszú időre sikerült kihúzni. A terep kedvező volta viszont megkönnyítette a német elhárítás számára, hogy tüzérségének erejét határozott és szük térre szorított célokra kancentrálhassa. Ennek eredménye volt az a súlyos veszteség, amelyet a brit és amerikai kötelékek szenvedtek és amely az angolszász hadvezetést arra kényszerítette, hogy átcsoportosításokat vigyen végbez, amelyek a mostani harci szünetet eredményezték.

O. v. H.

Az olasz lelkészi kar veszteségei a légitámadások során

Vatikánváros, október 19. *(NST)* Az illetékes vatikáni hatóságok közlése szerint 1940 júniusától 1940 szeptember végéig *1347 katolikus lelkész, szerzetes s apáca esett áldozatul az olasz városok és falvak ellen intézett légitámadásoknak.* A halottak között *két püspök* is van. A legsúlyosabb veszteségeket a nápolyi érsekség szenvedte, ahol 381 lelkész halt meg bombatámadások során. A kárt, amelyet a légitámadások templomokban és egyéb egyházi épületekben okoztak, a Vatikánváros műszaki hivatala legalább *tízmilliárd lírára becsüli.*

Kozákok verik szét a banditákat a Fruska Gora hegységben

Berlin, okóber 19. A legutóbbi napokban a Balkánon, a Dunától délre több nagyszabású tisztogató vállalkozás fejeződött be. Az egyik ilyen vállalkozás egy önkéntes kozák kötelék átfogó és erőteljes tevékenysége, amellyel jelentékenyen fokozta eddigi sikereit. A kozákok a Fruska Gora hegyeiben összpontosított vállalkozást indítottak a banditák ellen. A kozákok haremodora erőteljes is, villámgyors is, a bandáknak így sehol sem sikerült újabb búvóhelyekbe jutni. Több heves csatában erősebb bandacsoportokat sikerült szétverni. Nyolcszáz hadifoglyot ejtettek a kozákok, a halottak száma is ugyanennyi lehet. Nagy volt a zsákmány is.

A szlovéniai Papuk hegységben ugyanesak több sikeres tisztogató vállalkozás ért véget. A német biztosító csapatok a helyi önvédelmi csapatokkal együtt itt négy nagyobb bandát irtottak ki, szinte az utolsó emberig, még pedig éjszakai bekerítő hadmozdulatokkal. Nagymennyiségű fegyverrel és lőszerrel megtöltött tábor és egy sebesültekkel megrakott kórház is német kézre került.

Újabb vállalkozás során egy már nagyrészt felőrölt bandát is teljesen megsemmisítettek. A hare végén 300 halottat számláltak össze és 180 többnyire sebesült foglyot. *(MTI)*

Pelsőczy Irén csendháborítás miatt rendőrbiróság elé került

Érdekes kihágási ügyben tüzött ki ma délelőtt 10 órára tárgyalást dr. *Kőházy* Béla rendőrfogalmazó a II. kerületi rendőrkapitányságon. *Pelsőczy* Irént, az ismert színésznőt és filmszínésznőt idézték meg a rendőri büntetőbíró elé. Feljelentés érkezett a művésznő ellen csendháborítás címén.

Egy detektív és egy magántisztviselő a feljelentők, akik előadták, hogy szeptember 7-én, 12-én és 13-án a művésznő lakásán hajnalig tartó hangos mulatozások folytak és *a ház lakóit is felverték éjszakai álmukból. Pelsőczy* Irén annakidején, amikor a feljelentés megtörtént, *nyilatkozott a lapokban.* Az hangoztata, hogy a filmgyárból érkezett haza ismerőseivel akiket, vacsorára hívott meg, hangos mulatozás nem folyt a lakásban. A rendőri jelentés viszont mást mond. Beszámol arról is, hogy a szomszédok, sőt a közeli ház lakói is felriadtak álmukból a dorbézolástól.

Ma délelőttre a művésznőn kívül megidézte a rendőrbíró mindazokat, akik annakidején a művésznő lakásán jelen voltak a vacsorán. Nyolc személyt hallgatnak ki. Lapunk zártakor Pelsőczy Irén kihallgatása kezdődött meg.

— **Kevés lisztből, főleg burgonyából** sütemények, tojás nélkül tészták, zsír nélkül vagy kevés zsírral változatos ételfélék készítését mutatják be az Elektromos Művek Eskü-út 5. szám alatti villamos konyhájának főzőelőadásain. Egyben a villamos főzőlapok, tűzhelyek és sütők helyes, takarékos kezelését is megtanítják. Előadások hétfőn, csütörtökön és pénteken délelőtt 10 órakor, valamint szerdán délután 5 órakor. Belépés, ruhatár díjtalan.

— **Textiltechnikai szeminárium.** A *Nagykereskedők Országos Egyesülete,* mint a nagykereskedők egyedüli országos szabad érdekképviselete október 26.-ától kezdődőleg 3 hónapos textiltechnikai szemináriumot rendez. A tanfolyam előadásait — mint a multban is — *Rabl* Dezső okl. gépészmérnök, műszaki főtanácsos, a Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet textilvizsgálati osztályának vezetője tartja hetenként két órában, kedden és pénteken ½7 órától ⅛8 óráig az egyesület V., Sas-utca 1. sz. alatti helyiségében. A tanfolyamra október 26.-áig lehet beiratkozni az egyesület titkári hivatalában. (V., Sas-utca 1. Tel.: 184—995 v. 6.)

— **Két villamosgázolás.** Ma reggel a Bethlen Gábor-utca és Dembinski-utca keresztezésénél a 46-os villamos elgázolta *Magyar* György 13 éves tanulót. Koponyaalapi töréssel és súlyos törés-sérülésekkel életveszélyes állapotban a Magdolna baleseti kórházba vitték. — A *Népszínház*-utca és a *Teleki*-tér sarkánál egy 28-as villamos elütötte *Baják* Sándor 43 éves villanyszerelőt. Agyrázkódást és súlyos sérüléseket szenvedett. Őt is a Magdolna-kórházba vitték.

— **Hajójáratok ideiglenes megszüntetése és módosítása.** A *MFTR* közli, hogy a rendkívül alacsony vízállás miatt mindazokat a személyhajójáratokat, amelyek Budapestről a szentendrei Dunaágon át *Tahiba,* illetve *Esztergomba* közlekednek, továbbá az összes tiszai személyhajójáratokat *Tiszaroff—Szolnok—Szeged—Óbecse—Ujvidék* között ideiglenesen beszüntette. A *Budapestről Esztergomba* 11 órakor és vissza este 6 órakor induló ú. n. kofahajó 19-től kezdve az alacsony vízállás miatt a váci Dunaágban — *Nógrádverőcét feltételesen érintve* — közlekedik.

A KÉTSZÁZÖTVENÉVES ÓBÁNYÁN

minden második ember kerámikus

Óbánya, október 11. *(A Pest kiküldött munkatársától.)* Aranyfényű vasárnap délelőtt. A falu hosszan kanyargó, egyetlen utcáján legelsőnek két feketeünneplős öregasszonnyal találkozunk. Templomból jönnek; kezükben imakönyv, rózsafüzér meg parádés zsebkendő. Tőlük tudjuk meg, merre visz az út a *Kárásznak.*

Kárászról nemsokára úgy fognak beszélni: »*a mi Semmeringünk*«. A magyaregregyvölgyi fürdőtelepek központja, mely bámulatos fejlődését esperesplébánosának, vitéz *Kun* Lajosnak köszönheti. Tizenhét esztendő fáradhatatlan munkálkodásával nemcsak a falu kultúráját sikerült emelnie, utakat építtetett és rendeztetett, villanyvilágítást és postahivatalt szerzett a falunak, tökéletes strandot és klubházat létesített, *megszervezte az eladdig ismeretlen fizetővendég-akciót is, amely fényesen bevált.*

Ezért láttuk jónak feldobni éppen *Kárász* nevét. Egyáltalában — hadd higyjék azt ezek az itteniek, hogy nagyszerű turisták vagyunk. A turistákat már megszokták. Mosolygós jóindulattal elbeszélgetnek velük, kikérdezik őket a nagyvilág soráról és értik vagy nem értik zavaros dolgait — rendíthetetlen komolysággal bólogatnak hozzá.

Az ő kis világuk nem takar titkokat. Az alig kerített udvarok és házak kapuja nyitva és mindenütt odalátni a tapasztott tűzhelyre.

Igy mise után a férfinép a házak előtti *traccs padokon diskurál.* Örök témáikról: az időjárásról, szántásról s az állatokról esik szó, meg bizonyos nevezetű *Hollós* Bertalanról, akit szegény fejét, agyoncsapott a fa. Haj, haj!... Könnyebb bizony a fazekasoknak! Többet is keresnek, meg aztán az életüket sem fenyegeti semmi veszedelem.

A szerény „művészek" faluja

— Úgy hírlik, szép munka az a fazekasság — mondom, hogy a beszélgetést elkezdjem, mire összenéznek s csak annyit mondanak:

— Szép.

No, hát ez bizony nem sok. És nincs is remény többre, mivel sok apró jellel azt is elárulják, hogy részükről nincs tovább. Felbámulnak a felhőkre, porolgatják a kabátjukat, egyikük pedig nagyot csattint a tükörfényes csizmája szárára.

— Ideje vóna mán hazamenni, komák.

Nevetni kellene ezen. A »hazamenetel« a jelen állapotjában mindössze abból áll, hogy felkászolódjanak az ültükből és befordulnak a házba.

Tehát sürgősen meg kell tudnom a mesterség titkait, mert azután már az ünnepi ebéd szertartása s a nyomát követő családi nyugalom jön.

A házakat itt — bizonyára az esős évszakok veszedelmei elől — mindenütt különösen magas talapzatra rakták. Négy-öt lépcsőfok vezet föl egy keskeny folyosóhoz, amelynek legtöbbször semmiféle korlátja nincs és ahonnan külön-külön bejárás adódik a konyhába, műhelybe és minden, a házban helyet kapott egyéb helyiségbe. Lányosházaknál ezt a tornác-vázát töménytelen virág ékesíti, amitől viszont alig lehet utat találni rajta.

Az utca derekatáján az egyik kapu fölött díszes kerámia-cégtábla hirdeti, hogy abban a házban *Müller* János fazekasmester lakik.

A menyecske a fazekak körül szorgoskodik, hegyes hangon hessentve közben a finom ételszagra csődült gyereknépet, aki mindig éhes. Kissé óvatosan bánik a szavakkal.

Igen, az ura fazekasmester, de most a komájánál van éppen. Ennek a legkisebbnek a keresztapja a koma, ennek a háromhónaposnak, itt ni! A háromhónapos egy múzeumba illő régi bölcsőben alszik. Térülés-fordulás közben meg-megbillenti a bölcső hintalábát az anyja, hogy a szemtelen legyeket elkergesse vele.

Hogy miket készít az ura? Hát... mindenfélét. Fazekakat, bögréket, lábasokat, mimást. Eriggy csak, Rozika, hozzál ki mutatni egypárat...

Rozika fazekak és lábasok helyett *karcsú vonalú vázákkal, figurás hamutálcákkal, rajzos dísztányérokkal* megrakodva szuszog vissza hozzánk. Mi lelkendezve dicsérjük a gyönyörű holmikat, melyeken *a valódi népi ízlés ösztönössége* külön szembetűnik. Valahogy »lelke« van ezeknek a tárgyaknak, valahogy legelső tekintetre is különbek a gyári portékánál.

— És hogyan készíti ezeket az ura? — Ezzel végre felkeltettük a büszkeségét a derék emberére s most már azt mondja:

— Eriggy csak, Rozika, hívd apádat. Mondd, hogy jöjjön már — enni.

Rozikát kézen vezetve, meg is jött *Müller* János. Alig harmincas ember és nagyon intelligens. Elmondja, hogy három éve kezdte csak ezt a mesterséget. Azelőtt ablakkeretező volt, de azt nem szerette. Ez inkább neki való munka. Bár nem mindenkinek sikerül megtanulni. Feltétlen precizitás, könnyű kéz, végtelen türelem, meg önálló ízlés is kell hozzá. Mert az az agyagos massza ugyebár mégis csak holt tömeg és abból tetszetőset alkotni csak művészi hajlammal lehet...

A kárászi kerámia-export

— Mutasd már meg, hogyan csinálod! — veti közbe a felesége, aki elunta már a sok beszédet, ami csak fecsérli az időt, holott az ebéd már sürget.

Müller János nekigyürkőzik, felölti munkaköténvét és betessékel a hátulsó szobába, ahol a műhelye van. Rengeteg egyforma váza áll köröskörül a polcokon, mert amint elmondja, *most ez a rendelés soros.* Rendelés? Igen. *Budapestre és onnan külországokba is szállít ez az istenhátamögötti falu* és olyan keresetek a csinos portékái, hogy alig győzik a munkát.

A falu statisztikai adatai egyetlen mondatban elférnek: 250 éves, összesen 70 házában mintegy 400-an élnek és minden második házban a fazekasságot üzik. Rajta és a favágáson kívül más életlehetőség itt nincs. A körülbelül 60 iskolásgyerek *Püspöknádasdra* jár tanulni, ami 5½ kilométer távolságra van ide. Onnan jön el a pap is évente három-négy alkalommal és egy ilyen alkalom véletlenül épp ma van.

Mindezt aközben tudjuk meg, hogy *Müller* János egy kisdeszkán gyúrogatja a masszát, amelyet sarlóval kapart le előzőleg egy vizesruhával borított tömbből. Mikor már jól összegyúrta, durván odacsapja a formáló-korongra, melyen pillanat mulva megkezdődik a boszorkányos munka... A korong tulajdonképpen kettős. Az alsót, mégegyszer olyan nagy kerületűt, lábbal hajtja a mester, miáltal a középen vele rúddal összekapcsolt felső is szélsebesen forog.

Bizony, ez művészet! Apró, szinte megfigyelhetetlen mozdulatokra, alig érintő nyomásokra alakul ki a forma, nyúlik, magasodik, öblösödik, majd elszűkül... készen áll egy váza! Némi simítások következnek még ezután s végül acéldróttal lemetszik alul a talpát. *A forgás szele szárithatta ki annyira, hogy egészen szilárd lett közben.* A »rajz«-ot most »írják« rá. Háromnégy napig szárad a levegőn, aztán kemencébe vetik. Az első kiégetés után bevonják *mázzal,* amitől csillogni fog, mégegyszer kiégetik s most már szekérre vele!... A Gondviselés különös kegyelme őrködhetik e törékeny holmik fölött, hogy a mindvégig hepehupás, hegynek föl, völgynek le terepen sosem történik bajuk.

udvardi Raácz Emmy

456. DOHÁNYZACSKÓ, piros-fehér-zöld posztóból, magyar cimerrel és zsinóros arany himzéssel. Magyar, 1850 k.

457. NYAKLÁNC TOKJA, papirmasé, István nádor szines térdképével. 1845 k.

458. DIVÁNPÁRNA, piros-fehér-zöld posztó, közepén álló magyar király alakja. 1840 k.

459. EVŐESZKÖZTOK, tetején Deák Ferenc kőnyomatu mellképe. 1845 k.

460. KIS NAPERNYŐ, piros-fehér-zöld selyemből, csontnyéllel. 1840—50.

461. RETIKÜL, selyem, himzett magyar cimerrel. 1850 k.

462. ÁLLÓ ÓRA, faragott és szinezett fa, a négyszögü óraház mellett álló magyar gárdista alakjával. 1800 k.

463. KÉT ACÉLMETSZET NYOMÓLEMEZE, Erzsébet királyné és Ferenc József ifjukori képmásával.

464. KÉPKERET, fekete fa, neobarok diszitéssel és négy magyar cimerrel. 1845 k.

465. ERZSÉBET KIRÁLYNÉ IFJUKORI KIS KÉPMÁSA, acélmetszet, szines papirmasé állványon. 1850 k.

466. JÓZSEF NÁDOR biscuit mellszobrocskája. Jegye K & C. PRAG. 1840 k.

467. ISTVÁN NÁDOR biscuit mellszobrocskája. Jegye: CHODAU. 1847 k.

468. TALPAS POHÁR, üveg, kockás oldalán piros-fehér-zöld sáv és pajzson „*Emlékül*" felirat. 1850—60 k.

469. KORSÓ ÉS POHÁR, piros-fehér réteges üveg, a pohár peremén nemzeti szinü sáv, oldalukon fehér kartusban rózsakoszoruval övezett magyar cimer. 1840 k.

470. TÁNYÉR ISTVÁN NÁDOR MELLKÉPÉVEL, keménycserép, rajta szépia szinben festett kép, jelzése: *Paulus 1848.*, pereme fekete, arany rácsdiszitéssel. Jegye: REGÉCZ 846 benyomva.

471. PALACK, üveg, felületén recés fehér levéldisz, gömbös testén piros medaillonok, egyben magyar cimer, egyben *Emlékül* felirat. Magyar, 1840—50.

472. KÉT MAGYAR ALAK, betlehemes csoportból, fa, viasz és posztóból. XVIII. sz.

473. JEGYZÉKTOK, szines gyöngyhimzéssel, *Emlék* felirással. Biedermeier-kor.

474. TÁNCOLÓ MAGYAR PARASZTPÁR, szinezett faszobrocska. Magyar, XVIII. sz.

475. KÉT KIS LEÁNYBABA, gyermekjáték, magyar ruházatban. XIX. sz.

476. TÁNCOLÓ KEREKES BÁBU, nőalak magyar ruházatban. XIX. sz. k.

477. CSÖRGŐS RUHÁZATU NYELES FABÁBU, táncnál használták. Magyar, XIX. sz. e. f.

478. KÉT MAGYAR NŐALAKU TÜTARTÓ, szines porcellán és selyem. Magyar, 1850 k.

479. BABA, nőalak, csipkés ruházatban. Gyermekjáték. XVIII. sz. m. f.

480. SZENT ISTVÁN KIRÁLY, szinezett faszobor. Magyar, XVIII. sz.

481. JÓZSEF NÁDOR mellképét ábrázoló metszet, ezüstözött rézlapja. XIX. sz. e. f.

482. ÜVEGFESTMÉNY, sárga fehér szinben a magyar cimer, XVIII. sz.

483. A MAGYAR KORONA MÁSA, aranyozott réz, ékkövekkel. XIX. sz. e. f.

483a. LEGYEZŐ, a magyar koronának 1790-ben Magyarországba való visszahozatala emlékére; csontküllőkkel, papirlapján szinezett metszet a szent koronának hódoló gárdistákkal és WO SIE IEHER WAR. felirattal.

484. TERITŐ, kék és fehér selyemből, pikkelydisszel, közepén himzett cimer (viz felett ugró ló és a sisakból kinövő kürtös alakkal). XIX. sz. e. f.

485. ÁLLÓ TESTŐRALAKU ÓRATOK, szinezett fa. Magyar, 1800 k.

486. GRÓF GVADÁNYI JÓZSEF viaszdomborművü mellképe. Magyar, XVIII. sz. v.

487. KÉRVÉNYTOK, aranyozott rézszelence, domboru empire diszitéssel, födelén német vers.

488. A MAGYAR KORONA kis mása, aranyozott réz, ékkövekkel. XVIII.—XIX. sz.

489. DOHÁNYTARTÓ LÁDIKA, Boulle-modoru berakással, rajta elől magyar cimer bronzból és tetején István nádor lovon. 1840 k.

490. MAGYAR LOVAS (Hunyadi János), vörösréz lapból. XIX. sz. e. f.

491. LÁDIKA, fekete fa, acél verettel, födelében szinezett metszet Pozsony látképével. 1820 k.

492. LÁDIKA, felületén szétszórtan berakott alakok és szerszámok, födelén *Amalie* felirat. XIX. század e. f.

493. ISTVÁN NÁDOR ezüst *mellszobrocskája*, négyzetes talapzaton. 1840 k.

494. ILLATSZER- ÉS GYÜRÜTARTÓ, aranyozott bronz és köszörült üveg, gyöngyházra festett magyar cimerrel, zászlótartó alakkal. Koronázási emlék, 1830.

495. KIS ÁLLÓ ÓRA, aranyozott réz, rajta festett zománc kép, I. Ferenc álló alakjával, koronázási diszben. Az óra jelzése: *Stephan Müller in Offen.* 1792.

496. TÜPÁRNA ÉS GYÜRÜTARTÓ, gyöngyház, magyar cimerrel és lovaggáütés jelenetével, V. Ferdinánd alakjával. 1830.

497. VASALÓ, öntött bronz, magyar cimerrel. 1820 k.

498. GYÜRÜTARTÓ ÁLLVÁNY, aranyozott bronz és gyöngyház, festett jelenete V. Ferdinánd megkoronázását ábrázolja. 1830.

499. HÁZALÓ TÓT, szinezett bronz szobrocska. XIX. sz. e. f.

500. CIMBALMOZÓ MAGYAR, öntött bronz szobrocska. Magyar, XIX. sz. k.

501. KÉT ÜVEGHÁTLAPFESTÉS, Géza és Szt. István alakjával, GEISA. I. DVX. CHRISTIANOR HVNGAR és STEPHANUS REX. HUNGARORUM. 1806 felirattal, ezüst és fekete szinben.

502. MÁTYÁS KIRÁLY EMLÉKE, Ferenczy István Mátyás király szoborművéhez készitett tervezetének szalmamozaik-képe. XIX. sz. e. f.

503. TIZENHÉT CIMERES ÜVEGLAP, gróf Barkóczy Ferenc esztergomi érseknek (1761—1765) és rokonainak beköszörült és szinezett cimereivel. (Butordiszül készült.) 1761—66.

anyag szépségét demonstrálták. A fémekről szólva felemlítjük, hogy a *fémöntést* (bronz, cink stb.) a Meyer O. (Stockholm) cég képviselte jelesen. *Bronz diszműárúk,* bútorveretek, lámpák, olyanok mint majd mindenütt.

Kovácsolt műipari *vastárgyakból* csak néhány darabot láttunk; ezek után ítélni alig ha lesz szabad. Olsson G. (Stockholm) fényes, kék, sárga, fehér és sötét *futtatott* ornamentekkel bíró vastárgyakat (mint: rámák, kések, ollók, szekrénykék) állított ki és velök jó hatást ért el. Felemlítjük a dekorátiv szempontot érintő *öntött vaskályhák*-nak alaki gazdag változatát, a melylyel ily mértékben eddig sehol sem találkoztunk. Ez új alaku kályhák a szerkezetből folyó észszerű megoldással és ékítéssel megint a svéd gyakorlati és értelmes embert dicsérik.

Bútorzat és *dekorativ ipar* dolgában azonban a svéd ipar nem kielégítő. A bútoriparkiállítás nagyon hasonlított tavali kiállításunkoz. Sok volt a szalonbútor, a disz és drágaság és kevés a polgári nagy közép-

FÖRK ERNŐ RAJZA.
Ötven koronás jutalomban részesült.

Magyar Iparművészet
1897/98. 119, 125. l
a müv. ipar Képekkel
a Stockholmi kiáll-on

osztály szükségletének megfelelő bútor. A fabútorok között az angolosak és néhány darab festett bútor tüntek ki. A faragott

célokra való feldolgozása. A márványt, porfirt, szienitet stb., sőt a nemes köveket is ügyesen felhasználják műipari célokra, így:

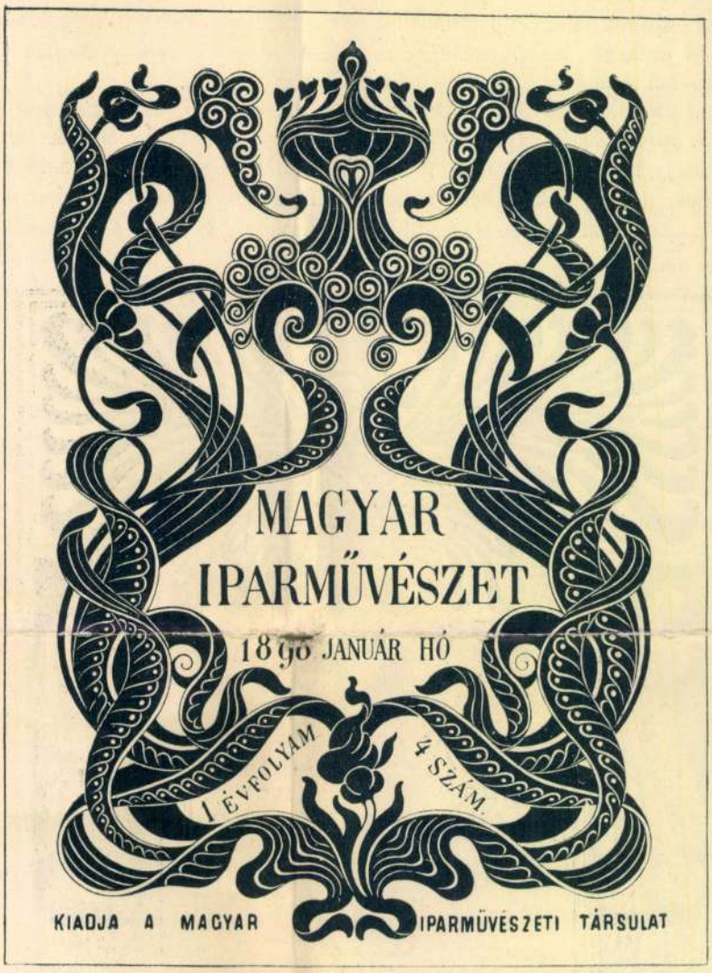

SZÉKELY ÁRPÁD I. SZÁMÚ RAJZA.
Ötven koronás jutalomban részesült.

bútorok általában nem sikerültek, bár elszórva eredeti gondolatokra is akadtunk. Egészben aztán a párnázott bútor sem jobb a fabútornál. De meg kell mondani, hogy a párnázott gazdag bútorzaton van némi sajátos szoliditás is, a mi jól esik a szemnek.

Textil téren iparművészeti szempontból a svéd kiállításon kevés kiváló akadt. Említést érdemel az ország szép kőfajtáinak ipari

gyertyatartókhoz, lámpákhoz, apróbb tárgyakra, sőt ékszerekre — mint p. a petytyes gotlandi szép márványt is.

Figyelmet érdemeltek a *műkedvelők* és *munkaegyesületek* kiállított tárgyai. Ha a tárgyi tartalom, stilisztika és teknika nem is mindig kielégítő, itt Svédországban ez a dolog különös viszonyokról tanuskodik: a népnek a műipar iránti érzékéről és a műipar

méltatásáról. Hogy ebben nagy része van a slöjdnek, az kétséget nem szenved. Szintei bizonyos, a társadalmi jelentékeny közreműködésnek és a *házi- és népies ipart* pártoló különféle *egyesületek* áldásos működésének ez egyik hathatós eszköze. Ilyen egyesületek több helyen állanak fenn. Köztük a stockholmi „Handarbetets Wänner“ azaz a „kézi munka barátai“, a mely a női kézi munkának művészi és nemzeti irányban való emelésére 1874-ben alakult. Első feladatuknak tekintették az intézők a szövés és himzés régi százados, de akkoriban már csak egyes parasztcsaládokban fennmaradt művészetének felélesztését. S nemcsak ez sikerült, hanem sikerült az ősi házi-ipar iránt a nemzetben nagyobb figyelmet kelteni. A régi jeles mintákat és teknikákat (haute-lisse-féle szövés és csipkevetélés) másolták, a régi motivumokat feldolgozták, és ma ez az iparkodás egészen új ipari művészetet teremtett. Iskolája is van az egyesületnek, melyet körülbelül 200 növendék látogat, s a honnan ügyes munkásnők kerülnek ki és kapnak foglalkozást. A munkák közül főleg a haute-lisse és egyéb szövések (szőnyegek, paramenták, bútorszövetek, takarók stb.) és himzések (zászlók, függönyök, népviseleti ruharészletek, vánkosok stb.) gyakorlata emelkedik ki.

SZÉKELY ÁRPÁD RAJZA. II.

II. A kiállítás *norvég osztálya* sokban hasonlít az előbbihez; de megvannak a saját előnyei és vonásai is, a melyeket ki kell emelnünk.

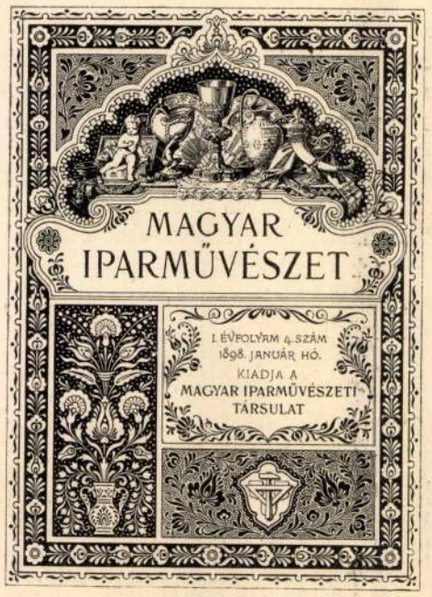

»NAUTILIUS« JELIGÉS PÁLYAMŰ.

Itt az ötvösség, kerámika, üveg és a népies házi ipar emelkedik ki. A mi *ötvösmunka* a norvég osztályban volt, az mind érdekelt. Andersen D. Christiániában a legelső cég; öntött, trébelt, sajtolt tárgyai művészi alakításúak. Az ornamentáció új, de a rokoko és reneszánsz szellemében van tartva. És hogyan van ez megcsinálva! Aranymíveseink példát vehetnének e munkásságról, hogy a nemzeti vagy önálló jelleget hogyan kell megtartani. Érdekesek a filigrán zománc munkák is, a melyek között különösen az átlátszó (à jour) lemez zománc tünik ki.

Keramikai téren Norvégia kevesebbet mutatott fel. Berle H. (Christiánia) görögös formájú közönséges terrakotta edényeket (norsk materiale) fehér és szürke, zöldes vagy gyengén színes diszítéssel mutatott be; Schneider A. (u. o.) keményebb fajtájú és többféle teknikájú és színű cserépedényeinek zománcos dekórjai is érdekesek; mindegyiken van gondolat.

Az *üveg* Norvégiában körülbelül olyan, mint a svédeknél láttuk. A krisztiániai „Glasmagazin“ többnyire préselt facettás üvegtárgyakat mutat be.

A norvég *bútoripart* néhány sikerült szobaberendezés képviseli; többnyire bőrpárnás keményfa bútorok funirral. Feltünt a többi között az „éjszaki kézműves- és iparegylet“ kemény fából készült vörösbarna színű és lapos román ornamentekkel, vasveretekkel megnyerő szépen diszített ebédlő berendezése. Egy másik — Eggströmtől Christiániában — tölgyfa ebédlő bútor volt: bőrrel és ugyancsak román stilű ornamentekkel. Valamennyi karakterrel és eredeti vonással bír. Feltüntek a sás-, nád- és vesszőfonású szép bútorok több helyen. A szoba *dekorációja* (függönyökkel, szőnyegekkel) azonban nem erős oldala a skandinávoknak.

SZÉKELY ÁRPÁD RAJZA. III.

A *házi és népies ipar* fejlesztésére itt is állanak fenn *egyesületek* s ezeknek működése szintén igen üdvös. Az „éjszaki házi iparegylet“ Krisztiániában az államtól is kap segélyt; csak 1891-ben alapították, de már is nagy eredményeket tud felmutatni. Évenként a házi ipar érdekében ingyenes tanfolyamot tart fenn és hogy a jó anyagot biztosítsa, külső befolyások ellen pedig védekezzék, 1894-ben külön növényi anyagokkal dolgozó festőgyárat létesített, a hol a nyers anyagot (fonalat) festik meg. Kiállított tárgyai nagyobbára az ország paraszt népétől származnak, s ezeket értékesíti az egylet. A sok tárgy közül legjobban érdekeltek a gyönyörű rajzú szőnyegek, szövetek, himzések a hihetetlen tisztán készült fafaragások (dobozok, székek, szekrények, kannák, rámák stb.), festett és égetett tárgyak, bőrmunkák, szalma- és háncsból fonott kosarak és sok más. Némelyeknél megmaradt a régi izlés, másoknál átalakult. Az egyesület gyűjteményes kiállításán különféle vidékről való régi paraszt himzéseket és ékszereket is mutattak be, a melyeknek ősi zamata felette jellemző. Sokszor rokonságot vélünk látni a magunk dolgaival, sőt

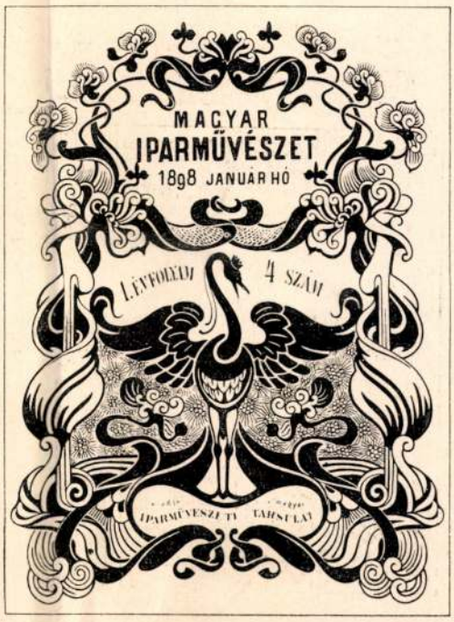

SZÉKELY ÁRPÁD RAJZA. V.

SZÉKELY ÁRPÁD RAJZA. IV.

vannak motivumok, de színösszeállítások is, a melyek akár csak magyar fejben születhettek volna meg.

III. *Dánia osztálya* egész kiállításának diszítésével és áttekinthető elrendezésével tünt ki. Művészi ipari szempontból az ötvösség és a kerámia jár elől; hozzájuk szegődik — a kiállítás után itélve — a könyvkötés és csak ezután következik a fémipar, a bútoripar és több más.

A *kerámika* tekintetében első helyen a „kir. dán porcellán-gyár“ áll. Porcellánjai alakra, színre és modern diszítésre nézve kitünők. Az anyagnak jól megfelelő világos szürke, kékes és kék színek a rajz álta! mindig érvényre jutó színösszeállításokat adnak. Vannak persze régi mustrái (a XVIII-ik századból) is. Új a Kähler H. *nestvädi* „kunstfaience“ gyára. Lüszteres, a porcellánt megközelítő kemény faience-ából plasztikus motivumokkal és sajátos vörös-barna

színnel ékeskedő edényeket, valamint a falnak vakolatába alkalmazható, mozaiknak nevezett fali diszítést mutat be. Úgy az

MÜLLER J. RAJZA.

edények, mint a bemutatott pávamadaras nagy friz művészi hatással birnak. Ilyen lüszteres edényeket készit még a kopenhágai Ipsens Enke-féle terrakotta gyár is, a melynek egyik speciálitása a tiszta munkáról ismeretes antik edények és figurinák. Sokszínű reliefjei nem mindig sikerültek.

Az *ötvösség* Dánországban ki van fejlődve. Michelsen A. Kopenhágában minden tekintetben elsőrendű czég. Trébelt ezüst edényei, tábladiszei, emléktárgyai, kandeláberei, továbbá új fajta diszítéssel ellátva egyszerűbb ezüst tárgyai kifogástalan művészi munkák. Érdekelhet ezüstből készült és vegyileg applikált aranynyal és és acéllal diszített pohara, mint a polikrómiának ebben az irányban sikerült kisérlete.

Kiváló volt a *könyvkötések* kollektiv csoportja. A táblák mintaszerű teknikával és sok művészettel dicsekedhettek. Van persze aranynyomás, bőrmetszés, festés, mozaik, szóval minden fajta, a régi és az új diszítési módra alkalmazható teknika. Uralkodnak a bőrkötések és ezeknek a rajzai a legujabbak. A természetre támaszkodó új ornamentikának és diszítésnek általában a dán kiállításon láttuk legtöbb és tán legsikeresebb példáit, bár elismerésre méltó, hogy a skandináv országokban is sok sikerrel indult meg az új irány.

Említést érdemel végre az itteni kézimunka egyesület is, de ennek törekvéseit nem jutalmazza oly siker, mint a szomszéd két országbeliét.

—

A stockholmi kiállítás másik része: a *műkiállítás* — mint említettük — *nemzetközi* volt. Ez a rész csak annyiban tartozik ide, a mennyiben a műcsarnok 1828 száma között számos műipari és dekorativ tárgynak vagy dolgozatnak is juttattak helyet. Hogy e tárgyak a műcsarnoknak nemcsak díszére váltak, hanem ott az érdeket is nagyban emelték, az bizonyos; hogy pedig azokat ott állították ki, az a művészi iparnak és a képzőművészeteknek egymáshoz való közeledéséről tesz tanuságot.

Hogy eme, eddig szokatlan helyű találkának társaságát bemutassuk, cikkünk végén röviden elmondjuk, hogy ki honnan és mit küldött a kiállításra. De ebben csakis a *svéd, norvég* és *dán* művészekre szorítkozunk; a többi nemzetiségűt csak felemlítjük.

Norvégia és Dánia csak egy-egy művészszel volt képviselve: a norvég Holmboe T. és a dán Skovgaard K. N.-al, a kik ornamentális és iparművészeti eredeti terveket küldöttek. Annál többen voltak a svédek — tízen (külföldi 11 volt), a kik majd mindnyájan képzőművészek és a művészi iparral is foglalkoznak. *Terveket* Hallén M. és Wiedebeck-Wästberg állítottak ki, melyek növényi modern diszítménynyel bíró ügyes dolgok. *Cserép* edényeket és tárgyakat Wallander A. mutat be. A többnyire növényi vagy figurális, plasztikus, színes diszítéssel ékes dolgozatok sikerültek és művészi koncepcióval bírnak.

Fayence-okat Lundberg E. és Neujd D. készítettek; formás és csinos rajzú edényeiken többféle teknika fordul elő. *Fémtárgyakat* a következők állítottak ki: Eriksson Chr. (szobrász) művészi ajtó- és ablakkilincseket, zárat bronzból; Norrström C. H. különféle vázát, pajzsot; kaszettát (acélból, vésett, maratott és futtatott rajzzal), ezüst edényeket és bronzszobrocskákat; szép érmekkel (ca. 50 drb) Kulle S. lepett meg. Trébelhető ezüst tál szép min tázásával Eriksson Chr. tünt fel. *Faragott* és *festett fa*-tárgyakat is láttunk. Svedlund például faragott, eredeti alakú gyertyatartót készített s azt sikerült módon színesre befestette. *Bútorok* is akadtak. Eriksson Chr. faragott fa ládát küldött, melyet ezenkivül kovácsolt vasveretek és festett képek diszítettek. Lundström E. A. aranyozott bőr ellenzőket és széket és egy fantasztikusan színnel, bőrrel és aranynyal diszített ládát állított ki.

A *nemzetközi* társaság tagjai a következők: az amerikai Tiffany L. C. a francia Gallé E., Leveillé E. B. (üveg); Charpentier A. és a belga Meunier C. (bronz), a francia Chaplain J. C. (érmek), Falize L. (ötvösség), Grasset E. (tervek), Dammouse A. és Delaherche A. (grès flambé cserép), Thesmar F. (zománc); az angol Crane W. (tervek) és a finn két Vallgren (festett bőr és bronz).

Jeles nevek, és birtokosaik a kiállításon is tényleg oly zseniális dolgokkal tündököltek, a milyenkről pár évvel ezelőtt senkinek fogalma sem volt.

Ez az a fiatal, modern iparművészet, a mely ma a világ szemeiben is igazi művészetté kezd lenni és a melynek jövőjétől még igen sokat várhatunk, úgy általános művészi, mint nemzeti szempontból. Kétségtelen, hogy ez a képzőművészetekre is több tekintetben befolyással lesz.

A stockholmi kiállítástól ezzel a jó benyomással és meggyőződéssel búcsúzhatunk.

Csizik Gyula.

Folyóiratok.

Ha új szakszerű folyóiratok keletkezéséből és mellettük a régi, már kipróbált és bevált társak további virágzásából a tudomány vagy művészet illető ágának fellendülésére és a míveltek körében való mind szélesebb térfoglalására következtethetünk, akkor az iparművészetről ma méltán mondhatjuk, hogy egy ujabb reneszánsznak előestéjén áll. Mindenütt új, pezsgő élet, az ellentétes áramlatok kemény tusája, melyből végre győztesen kell kiemelkednie a legjobbnak. Németországban, hol addig elé a Kunstgewerbeblatt, Kunstchronik, Zeitschrift für bildende Kunst stb. — mind meg annyi jeles, de a modern eszmék fuvalmától kevésbbé érintett, mondhatni nemesen konzervativ lapok mellett jóformán csak a müncheni Jugend hirdette valóban fiatalos hévvel szóval és képben a *moderne* elveit, melyeknek egyébiránt legutóbb a Zeitschrift des Bayerischen Kunstgewerbevereins is kénytelen volt meghódolni — most az em-

FÖRK ERNŐ RAJZA.

lített átalakúlt folyóiraton kívül az új eszmék két új hirdetője lép egyszerre a küzdőtérre. Mindkettőnek októberben jelent meg első száma, az egyik a *Dekorative Kunst* című havi folyóirat, a másik *Deutsche Kunst und Dekoration*, miként a Magyar Iparművészet, kéthavonkint bocsát közzé egy füzetet. A két folyóirat címe is sejteti már, hogy a közösség elemei mellett külön-külön tendenciának is hódol mindegyik. A Dekorative Kunst irányelveit Bing fejti ki *Wohin treiben wir* c. bevezető és tájékoztató cikkében, melynek az I. füzetben megjelent része azonban inkább csak a históriai előzményeket világítja meg. Melegen méltányolja a geniális Ruskin művét, a ki először iparkodott ismét az izléstelenség és tespedés korszakában művészetet bevinni az iparba, otthonunk felszerelésébe és ez eszméjének szolgált vagyonával, tollával, bámulatos agitátori tevékenységével és kitűnő tanítványok képzésével, kik közt oly nevekkel találkozunk, mint Rossetti, Burne Jones, Walter Crane és a nem rég elhunyt William Morris. Mind e művészek azonban vezérükkel, Ruskinnel együtt meg voltak győződve, hogy csak a multban található föl a szépség tiszta harmoniája, igazi ideális teremtés. A nagy multnak — bár kétségtelenül erősen egyéni — utánzásában látták tehát az üdvösséget; koruk szellemével kevésbbé törődtek. Pedig épen a művészet legfényesebb korszakaiban van meg a legteljesebb összhangzat a kor eszméi és a művészet termékei közt. Bing szerint, ha a régi nagy mesterek közül valamelyik hallottaiból feltámadna, a legifjabbakhoz csatlakoznék és az ideált, a melynek életében szolgált vala, messze elvetné magától, mert e korunknak nem felel meg. A nagy emberek mindig felforgatók valának. Morrisban, a ki Ruskin elveinek leghivatottabb tolmácsolója vala a dekoráció terén, a mult szól hozzánk; műveinek arkhaisztikus iránya miatt nem láthatjuk benne az új művészet apostolát. Ha Angolország, mely maga is megúnta már a tulajdonképen Anna királynő korabeli izlés uralmát, a mozgalom további vezetését is megakarja tartani, új szél kell hogy dagassza művészetének lankadt vitorláit. Hogy azonban ez a szél honnan fújjon, hogy Bing az igaz művészet révébe vezetőnek tartsa, azt még e füzetben nem fejtegeti. Egyéb cikkei a különösen sikerült illusztrációkkal ékeskedő füzetnek: a Moderne Beleuchtungskörper c. cikk, Eckmann, Van de Velde, Rathbone és különösen a londoni Benson műveit ismerteti, kiről méltán mondhatjuk, hogy a modern lámpa aesthetikájának megteremtője. A londoni Guild and School of Handicraft (l. róla alább) munkái közül különösen jellemzetes Ashbeenek csillagalakú ötös lámpája; minden izzótest mögött szép rézoval veti vissza a fényt. A new-yorki Tiffany-féle produktumok közül a folyóirat egy egész sereg petroleumlámpát mutat be, melyeken minden eredetiségük mellett félreismerhetetlen, különösen a petroleumtartó váza alakjában és rajzában, a keleti motivum. A németek közül csak a müncheni Eckmann művei tarthatnak számot önállóságra; a többi az angolok és amerikaiak után indul. A füzetben még a következő cikkeket találjuk: Muthesius, Künstlerischer Untterricht für Handwerker in England, mely az angol ipari oktatás történetét vázolja; tov. Bierbaum, Altvenezianische Druckstöcke, melyben a szerző a Naager Ferenctől, a szerencsés müncheni festőtől, Velencében talált fametszethez való *platni*kat ismerteti. Egy γ-val jelzett cikk az utóbbi évek állandó iparművészeti kiállításait ismerteti, szervezetük főbb elemeiben.

A németek másik új lapja már cimében is, tájékoztatójában is (An die deutschen Künstler und Kunstfreunde) jelzi, hogy nem a művészetért általánosságában, hanem a *német* művészetért fog küzdeni. A nemzeti elem hangsulyozása tehát az, a mi egykorú testvérétől élesen megkülönbözteti. Igazi, német művészetet de modern felfogásban, ennek megteremtésére hivja fel a Deutsche Kunst und Dekoration nemcsak Németország, de Svájc és Ausztria-Magyarország „koronatartományainak“ német ajkú művészeit is (Monatshefte zur Förderung deutscher Kunst und Formensprache in neuzeitlicher Auffassung aus Deutschland, Schweiz und

Müller J. MDK

iparmüvész

A müvészi ipar a stockholmi kiállitáson.
Magyar Iparmüvészet 1897-98. 119-125.o.

mdk

Müller J. Gretschl, Szentpeteri budai ötvösök

Kancsói, gyertyatartói.

Bertalan V. A Kiscelli Muzeum Bp 1962.

33. L

Dr. Hl.

Theodor J. Gerlach, Fernsprecher

Berlin SW 68

Kommen Sie morgen

Ihr Th. G. Berlin Charlottenstr. 82 1915

33. L

M.D.K.

Müller Jakab, pesti könyvkötö-
mester

1759-ben Egerben Barkóczy
Ferenc püspök számára dol-
gozik.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája Vii. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 372. old.

Müller János

Kismartoni órás

1840-ben avatta mesterré a kismartoni órás céh.

Biedermeier állóóráját a soproni városi múzeumban

Csipkés Kálmán:

Újabban szerzett régi órák.

Soproni Szemle

1938. 277. l.

Müller János

órás Óbecse

l.

Ezredéves kiáll

IX. corp. 46. l.

J. VAN LOO

Müller János
órás Kismarton

Oszlopos óra,
biedermeier
ívod
=
Csányi Mihárát
100. l.

Müller János

órás Kismarton

lásd

Csatórás céh

43. l.

kokkal. Rengeteg rovart elpusztít. Ez a leghasznosabb ragadozó madarunk. Elhagyott varjúfészkekben telepesen fészkel.

A gatyás ölyv ősztől tavaszig látható nálunk. E szép ragadozó valamivel nagyobb, mint az egerész ölyv. Farka fehér, csak a végén van egy széles fekete harántsáv. Alsóteste fehér, sötétbarna foltozással. Lomhább szárnycsapású, mint a többi ragadozó. Akadnak majdnem egészen fehér példányok is. Ősszel és enyhe teleken sok egeret elpusztít. A vadászok sokszor a gatyás ölyvet lövik le sas helyett, mivel az egész csüdje tollas.

A fentebb elmondott rövid ismertetőjegyek alapján minden vadász felismerheti repülés közben a hasznos ragadozókat. Egy nagyobb ragadozót látva, nem kell rögtön a puska után kapni. Egy-két eset után pedig, ha az ölyvet vagy vércsét apróvadpusztításon érjük, nem kell ítéletet mondani és kíméletlenül elpusztítani a többit is. Az apróvadállományban elvétve okozott kár igazán elenyésző a haszon mellett.

Müller, Johann

Örås

l Csat-Frey Öst Kunsth

XXIV. lk

XXXI, 120. l.

A hely neve	A tárgy megnevezése
Eger,	Minorita templom főoltára

Müller (Miller, Mühlmüller) János, Mihály Pest. Ar.

1759. XI. 2-től Dallinger János György inasa. 1781. VIII. 23-án kapja fel remekét. 1781. XI. 23-tól aranyművesmester. 1798-ig említik. *Inasa:* Eicholtz János Mihály, 1786. III. 5. 3 évre.

Művei:

MILLER
274

Tóradísz
1796 körül
Egykor az Óbudai Zsidó M. birtokában

Irodalom:
Bp. Tört. M. Haubt-Protocol 1760. IV. 8.; 1781. XI. 23.; 1794. IV. 13.; 1798. XI. 25.; BFL pesti ezüstművescéh . . .: vegyes iratok. 1781. VIII. 22.; Kőszeghy; Expos 1935: 29. p.; Patakyné I. 280. p.; Dombi; A. B.: 2., 12a p.

Örökmécs
Egykor a józsefvárosi plébániatemplom tulajdona. Lappang

Irodalom:
Bp. Tört. M. Haubt-Protocol 1803. IV. 3.; BFL pesti arany- és ezüstművescéh vegyes iratok; Kőszeghy; Patakyné I. 286. p.; Patakyné IV. 43 p.; A. B.: 16a., 22a. p.; Mihalik-hagyaték: 108. p.; Dombi; Bp. Tört. M.; Nemz. M.; Orsz. Zsidó M.; Földes.

Müller Antal (Vince) Pest. Ar.

1786. III. 5. inas Kojanitz Emanuelnél 6 évig. 1799. december 8-án kapta fel remekrajzát. 1800. április 20-án egy pár fülbevalót remekelt. 1800. október 6-án aranyművesmester. 1803. december 5-én kapta meg a polgárjogot. 1810—14-ig a céh

Pest - Buda 1977

Müller Jacob

versus

Waldmann Johann Joseph

tovább

l.

Budavinraf. 1936

24. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
245 /1917 szám
Érk.: 917 év ápr. 10 18. n.

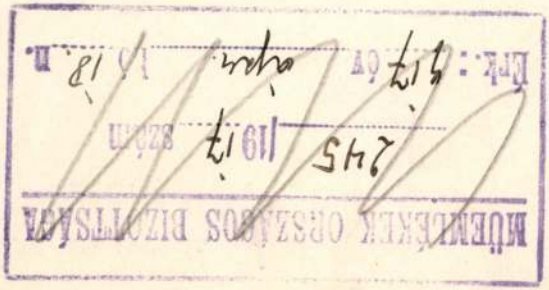

:: PÉCS ::
SZAB. KIR. VÁROS
MÚZEUMA.

Nagytekintetű C

Mult évi 582. és 622. számú
van szerencsém jelenteni, hogy
a kivánt fényképi felvételek m
a városi múzeum, kórházi k
felvételek.

Minthogy e felvételek na
a faragványokat többnyire el
napszámosokat kell alkalmaz
bátorkodom bejelenteni, hogy
több lesz a szokottnál.

Müller Jakab

pesti könyvkötő
győri születésű
1752-ben nyert fol-
garjogot. 1753-ban
nőszik. 1762-ben
Anna nevű leánya
halt el-

erőd
z
Némnyomdászok
61. l.

ménye, hazánkban a leggazdagabb ehelmű gyűjte-
mény. Ugyancsak érdekes az ú. n. padlótéglák
csoportja. Legnagyobb részük az esztergomi
Szent Lőrinc-templomból való, és díszítő motívu-
maik között mégis ott van a magyar monda-
világból ismeretes szarvas alakja több ízben is.
Már a gótikus kor végéről való, sőt a reneszánsz
hatását is mutatja két kályhacsempe töredékének
alakos díszítése. Az egyiken a Madonna látható
a kis Jézussal karján egészen művészi beállítás-
ban, kár, hogy töredékesen.

Nem megvetendő az a két bronz dísztál sem,
melyek közül az egyiken az Annunciatio jelenete
van finoman ábrázolva. Egy kőrelief Bakócz Ta-
más esztergomi érsek címerét ábrázolja érdeke-
sen faragott kerettel.

A török hódoltság idejét legbőségesebben
megint agyagipari készítmények mutatják be,
köztük két jellegzetes alakú talpas tál, melyeken
török írások láthatók az edény külső és belső
felületén: Koránból vett idézetek és világias
vonatkozású versek. A korszak jellegét azonban
inkább azok a rabbilincsek szemléltetik, melyek
már láncaik súlyával is eléggé mutatják a török
hódoltság nyomasztó terhét. A fegyverek és
konyhafölszerelések mind a korszak katonai jel-
legét hangsúlyozzák: annál érdekesebb ellentét
az az egyszerű citerajellegű pengető hangszer
(228. kép), mely a kedély és érzelemvilágának
még a komor környezetben is bár félénk, mégis
kétségtelen tanúsága. Néhány jellegzetes formájú
török rézedényt is őriz a múzeum (229. kép).

A barokk-korszak az újraéledő keresztény
lakosság valóságos lendületét mutatja be. A gazda-

M.D.K.

Müller [Miller] Jacob, ötvös

1590-ben ötvöslegény Pozsonyban.
1591-ben remekét elfogadja a céh;
1592-ben Simon Jacob Erla-t, 1597-ben
Joseph Schlaher-t fogadja fel tanuló-
nak; 1599-ben felszabadítja Erla-t;
1605-ben tanítóul fogadja fiát,
Mathias Millert.

Hoffmann Edit, Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp. é.n. 58. old.

Müller János, soproni kőfaragó.

Szül. Torranban (Frankenland.) Polyák 1633-ban

Gratkai Endre: A nyugatmagyarországi barokk-szobrászat problémái.
MTA. II. Tan.-Közl. Tud. Ért. Közl. II. köt. 1. sz. (1951) 101. l.

Müller János

Kőfaragó faragta az egri Foglár u. b. sz. a. szeminárium épület ajtóköveit.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

2891

Müller János

Ősi Kismarton

XIX. sz

l.

Közlemények a

Nemzeti Múzeum

Érem- és Régiségtá-

rából. 1916. I. évf.

1. sz. 58. l.

Z O T T S Á G Á N A K

Budapest.

Müller János, egri kőfaragó M.D.K.

aronos Müller Jánossal

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 372. old.

Müller János
Kristóf

Magyarország
térképe, latin
nyelvű szöveggel
1709.
Lásd okr. rézm.

Borb Nagy 10. l.

.

ne à Athènes nous a fait les prix suivants

t déj.	Taxe	Service	Total
.-	15.-	13.-	160.-
.			
.-	30.-	25.-	300.-
.-	30.-	22.-	270.-
n.			
.-	32.-	43.-	500.-

e Sterling = 375 Drachmes).

concernant l'acquisition des billets sur
e transport des bagages, chambres d'hôtel,
peuvent s'adresser directement soit à
(2, rue de Montpensier, Paris (1er), soit à
le de Grèce "NEPTOS", agence de Paris, 254,

MÜLLER, Johann Georg, pozsonyi vzobrász

G. Müllner, Bildhauer, 17 éves fia meghalt.
(1766, 78. vzám, 4 l)

—

J. G. M. Bildhauer, † 58 éves korában, 1768, ~~64.~~
~~vzám, 4 l~~ augusztus 1. (1768, 64. vzám, 4 l)

(Nyg. ház 1. 247 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon

MÜLLER, Johannes, pozsonyi kőműves

J. M., Maurer, † 28 éves korában, Pozsony, 1820 május 13. (1820, I. kötet, 628 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

MÜLLER, Johann, pozsonyi pallér

J.M., Maurerpollier, 16 éves fia meghalt. (1842, 643 l)

Preßburger Zeitung
(Gentkon)

johan Müller, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő cén legénykönyvéből, October 1692 Jahr után: Q "Anno 1694 den 29 Agusti hat johan Müller von Rostok ein tischler ~~gesel~~ gesel fremdgeseszen". 109.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9.- Kantus János Máz. Győr, 1967.- A Győri Máz. Évkönyve

Müllner, Johan, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke: "Müllner, Johan, Rostock, 1694, VIII.29." 118.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztlosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr, 1967.
A győri Múz. Évkönyve

M DK

Johann Christoph Müller, hadmérnök

1709-ben 4 salvényi lapon kb 1:550,000 méretarányban elkészítette hazánk térképet. 310 old. 1709 ben

Gazdag László: Győr város térképei. 295.o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965
Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

Johann Christoph Müller, Hadmérnök MDK

Részlet Magyarország térképéről 1709
4 ábra 309 old. Fekete rép.

Gazdag László: Győr város térképei. 295.o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965
Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

Müller János
vadnótfájai építész
A Koronkai parkban
lévő pavillont 1887
őszén fenti épitette –

Bíró Erdkast
181. l

Johann Müller, fazekasmester

Óbányai neves fazekas. 1962-ben több készitménye került a Népr. Múz.-ba. 1x8x 136.o.

Szolnoky Lajos: A Néprajzi Múzeum 1962.évi tárgygyüjtése. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múz. Évkönyve. XLV. 196 . Bpest. Akadémiai Kiadó. Bp

MDK

Johann Georg /Millner/ Müller szobrász Buda 1700. megházasodik, munkássága ismeretlen

Schön A: A Zsigmond téri Szentháromság szobor. Tanulmányok Budapest Múltjából. Bp.1936. IV.k. 2-13. l.

Müller János

pesti születésű, 28 éves

kártyakészítő

1842. októberétől nyp. pesti
lakos volt. 1849-ben
n. ott lakott.

1842
28
szül. 1814. Pesten

erod
2

Ugró 26. l.

Müller János

varosi főkertész

Pestszentrzsébeten

szül 1877 ben Szanton

Ha Kell lárd

Lad Perzsébet

264. l.

(kemélyi adattár)

ela csatolása mellett, kiadáskép

eléül:

Johann Müller

képitette az Eisenstadt-i Kálvária templom órájót.

Allgemeine Landestopographie des Burgenlandes, Eisenstadt, 1963.
II/a kötet

4231

M.D.K.

Müller Johann Thomas, lakatosm.

Pesten dolgozott. Szül. Ofen. Róm.k. Pesten polgárjogot nyert, 1774, V.30. 247.o.

Temesváry Ferenc: Lakatosipari érdekességek a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében. 237.o.

Folia archaeologica. XVII. 1965. Bpest. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

MÜLLER János Mihály Otvárok (Pest)
Gyöngy
Vince
Józef

MÉrt. 1995 119-120. a ll

MÜLLER JÁNOS MIHÁLY

pesti ötvös 1760 inas, 1781 mester 1798 ig említve

Budapest régiségei XIX. évf. 1959. 237. 1

MÜLLER, Johann Christoph (1673-)

FODOR Ferenc; A magyar térképirás.
1-3. Bp., 1952-1954 75. old. + ill

térképei Mo.-ról

Müller János Kristóf
térhépes

M.D.K.

1709-ben készített naránkról
áttekinthető térhépet.

Dr. Esslány Károly: A közigazgatás területi reformjai
Városi Szemle, 1947. – 95 lap

MDK

Müller János, felsögyári muffola égetö

1874-töl a Zsolnay gyárban dolgozott 36 éven át.

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár müvészei és kivitelez
Pécs. 1949.ápr.12.

Müller János Jakab

Markó Károly Lányi Sámuellal egyidős, szintén a Felvidéken született, ág.ev.vallású; hatása Lányi tájrajzain felismerhető, s valószínű, hogy már fiatal éveikben ismerték egymást, valószínűleg Müller János Jakab lőcsei festő révén is.

Dr.Bendefy László:Lányi Sámuel életútja.
Művtört.Irt.1971.3.sz.213-223.l.

213.l.

Müller János Jakab (1780-1828)

129. Nagy Lomnic 1820.
gouache, 391 x 527 mm
Ltsz. 1937-3144

130. Tájkép 1807.
p. gouache 54,3 x 41,5 cm

131. Gyepesvásárlja 1817
p. gouache 340 x 468 mm Ltsz. L.G. 58.13

XIX. sz. városképek és utiképek MNG 1976.

Müller János György

Stvós Nagyszeben

Kőmagyötvi.

264. l.

1477

M ? Johannes Georgius Müller. M 1776, ✝1807. (B; V,9.) Műve nem ismeretes. — *Arbeit nicht bekannt.*

32

H ugyanott 1536 augusztus 12-én.

ekszik az alvó gyermek Jézus, kit
t kezekkel imádja őt. Mária
fejét ép ugy, mint a gyerme-
inórra húzott barna függöny lóg.

méretei 79 : 54 cm.
Glisentitől 1100 lirán. (493

17-én. (279/94.)
12620/95. és a 22919/95 min. számot.
Lotz K., Schickedanz A. és Zala

24090 Község

Müller János Jakab

otvös

jeles és kitűnő művész a nyújt
hatóskörűn arany ezüst fonal
az ugyanevezett skofium, valamint
az arányzal és ezüsttel borított
sehen vagyis arajozott és ezüstözött
fonal készítésében.

vrödhoz

Nagy Iván. Magyarországi Lejszönü-
szett a legrejtbidőktől 1850 ig.
Szárados, 1874 évf 286 l.

Müller János Jakab

ötvös.

Lippay György primas esztergami érsek 1651-ben a német birodalom leghiresebb ötvös műhelyeinek egyikéből, Augsburgból telepitett egy kitünő ötvöst, Müller János Jakabot Pozsonyba, ellátva az oly szerződési ötalomlevéllel, meget a neveretett érseknek esztergami eredeti jegyzőkönyvéből latinból magyarra forditva tartalmánál fogva érdemesnek tartok mintörténetünk érdekében közölni.

„Mi Lippay György Isten irgal mából az esztergami székes megye érseke stb. adjuk tudtára mindenetnek, kiket illet, hogy mi látván értéklő Müller János Jakabnak jeles és ritka művészeti kitünőségét, valamint a nyujtható s tömör arany-, ezüst fonál, az igy neveretett szkofium, igy az aranyszal és ezüsttel borított selyem, vagyis aranyozott és ezüstözött fonál készitésében, megekből azután igy egyházi, valamint világi célokra különféle ékes fimbriák (rojtok, cafrangok) keszitetnek, amely Nürnberg városában nagy szorgalommal és parar költséggel meghonosított mesterséget a római birodalomban alig valahol, Magyarországon pedig sehol sem találhatni... Emélfogva azon Müller János Jakab urat megfogadtuk és vele ilyen szabályok és föltételek mellett egyertünk meg. Először, hogy az olyan arany és ezüst fonálat azon áron, melyen az a birodalomban, Nürnbergben árultatik, nekünk is eladni tartozik és pedig annyit, mennyit venni akarunk. Másodszor, a fenmaradt részt igy az országban, mint azon kivül a

1905 Jan 31

II/6/V/A Vallás alap

1760

II-905

24090 Községi nyomda Budapest.

Müller János Jakab

kinek akarja eladhassa. Harmadszor, hogy az elkészitett arany és ezüstből, meget neki adandók leszünk nyereséget — a mint vele e részben megegyeztünk — adni fogy. Negyedszer: Mi is öt úgy mesterségе gyakorlatában, valamit harai és külföldi eladási üzleteiben pártolni fogjuk és segéfezni kivánjuk. Mely dolognak hitelére neki ezen pecséttel és saját nevünk aláirásával, ellátott levelünket adni és adományozni határoztuk. Kelt pozsonyi érseki curiánkban, május 1-sö napján az Urnak Ezer hatszár ötvenegyedik évében."

Nagy Iván: A XVII. ozáradi magyar ötvösségről. Arch. Ert. 1870. évf. IV. K. 63. l.

1905 feb 14
1905 feb 14

II/6,
Vallás alap

2567

24090 Községi nyomda Budapest. II-905.

hálós alap virágos széllel. — KLÖPPELSPITZE, netzartiger Fond mit Blumen-

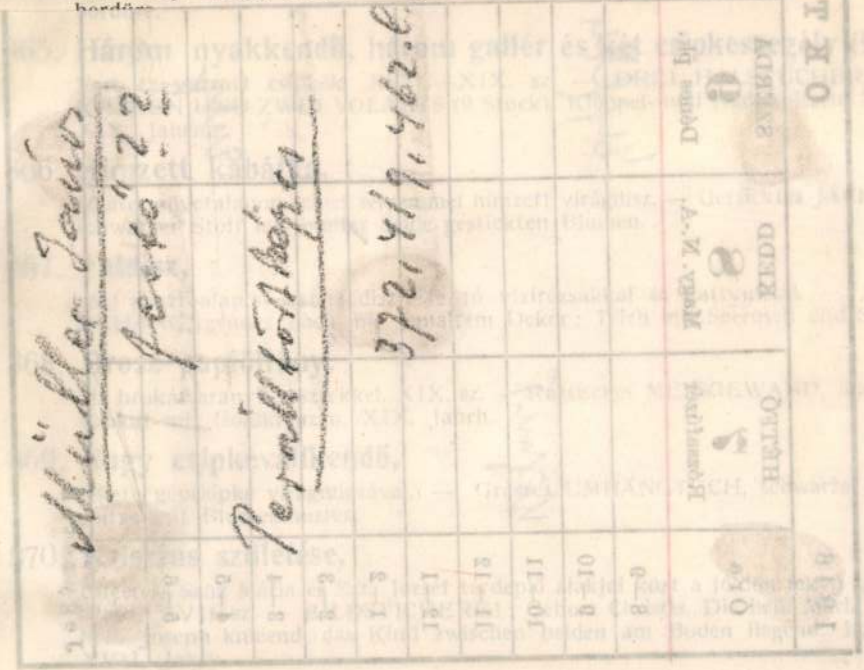

Délmagyar. — GOLDSTICKEREI auf Leinwand. Mit breiter Goldklöppelspitze besetzt. Südungarn.

852. **Aranyhímzés,**

vászon alapon, sávban kislevelü hullámos inda, szélén vert aranycsipke. Délmagyar. — GOLDSTICKEREI auf Leinwand. Mit breiter Goldklöppelspitze besetzt. Südungarn.

853. **Aranyhímzés,**

vászon alapon, keskeny sáv fölött gránátalmatövek, végén vert aranycsipke. Délmagyar. — GOLDSTICKEREI auf Leinwand. Mit Goldklöppelspitze besetzt. Südungarn.

854. **Díszmagyar gyászruha,**

darabjai: fekete bársonymente astrachanprémmel, fekete selyemripsz-attila, posztó-, trikó- és selyemnadrág, kalpag, kardkötő, nyakkendő és egy pár csizma. — Ungarisches TRAUER-GALAKOSTÜM, bestehend aus Samt-Mente mit Astrachan, Rock aus Seidenrips, Stoff- und Trikothose, Kalpag, Gürtel, Krawatte und ein Paar Stiefel.

855. **Széles, vert csipkeszegély,**

ives mezőkben szalagos tulipánmustra. XVIII. század vége. Hossza 240 cm. — Breiter SPITZENEINSATZ, geklöppelt. Bogenfelder mit tulpenförmigem Bandornament. Ende XVIII. Jahrh.

856. **Vert csipkegallér,**

különböző mintáju hálóalapon virágmustra. Brüssel, XVIII. század. — SPITZENKRAGEN, geklöppelt, Grundsatz mit Blumenmuster. Brüssel, XVIII. Jahrh.

Müller János Jakab

Szabó Júlia: A XIX. n. festivál Mon

Bsp. 1985,

10, 8-87 (23-24-es kép), 88 (25-ös kép)

Müller János

ötvös

1773 Ygló

Magyarországi ötvösök 241.

Cervus elaphus X. 46.

Müller Joh. Georg

Zsupánek. T. 2541. III.

E Plann Von dem In Schuponeck Neu Zu Erbauen Angedragenen Dreysigst Amt bestehet In drey Wohnung und Amts Kanzley feliratú lapon a tervezett épületnek homlokzata, keresztmetszete és alaprajza szemlélhető, melynez Erklerung van adva 1. Vor Hauss kezdettel és 24. Dessen Stallung befejezéssel. Jelzése jobbra: Temeswar den 11. Febr. 787

Entworfen Von
Joh. Gorg Müller
Maurer Meister.

Tusrajz szinezve, mér. a vk. 48.2 :70.4 cm.

Müller Mihály János

ötvös

Pest

1760. inas.

1781. mester

1798. emlitve

Horváth Szentpéteri

255. l.

Müller János MDK

szül. Váralja 1851

A Zsolnai gyárban dolgozott 1874-1910

az első érdemes müvezetők közé tartozik.

75.o. 14. jegyzet.

NIKELSZKY GÉZA:A Zsolnay-gyár müvészete.
Pécs. 1959.

Müller, Miller

Jacob

ötvös 1590-1605

Hoffmann Pozsony

58. l.

Hoffmann Südost

Müller János

1841 be Pesten. Az 1841 pesti mu-
siallitáson Ossian: Gerard után,
hollrajz. sa Eör. olajf:
1. Dresda melletti vidéz.
2. Napoleon visszatérte Elbáról.
3.) Neápoly egy rész.

Pesti muziallitás, Honmüvész 1841. 402
403. l.

Müller, Johann Christoph

tárképrajzoló

l.

Glaser Karlsruhe

6. l. 130. l.

Czat: az intatomany és
negényrégi bizonyítv.

Va Magyarország Ministeriumnak

Másolta: Polakovits

Müller János

Pajtásfotó plakátjával harmadik helyezést ért el (Az év legszebb plakátja).

Ipari Művészet, 1965. 2. sz., 85. l.

M D K

Miller Joannes, Nagyszombat.

festő

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Műv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

Müller János György

Otvös

Kőmagyötvi. 1477 r.

Grafika, vizfestmény /?/
Egy rózsa fejlődése, Müller János

Honderü, 1844. II. 224.
Heti Szemle

Müller János, festő

Honderü, 1844. II. 715.

Heti Szemle

Müller János festö.

Katol.Szemle.1938.I.88-92.l.

Müller János, festő

Művészet, 1938. III. évf. 14. sz. 11. l.

Kende Béla: Magyar Biedermeier Kiállítás a Műcsarnokban.

Müller Jáhos festő

MŰVÉSZET
I.évf. 1902.
230.

Müller János, festő

Honderü, 1844. II. 224.

Heti szemle

Müller János, festő

Honderü, 1845. I. 403.

Heti szemle

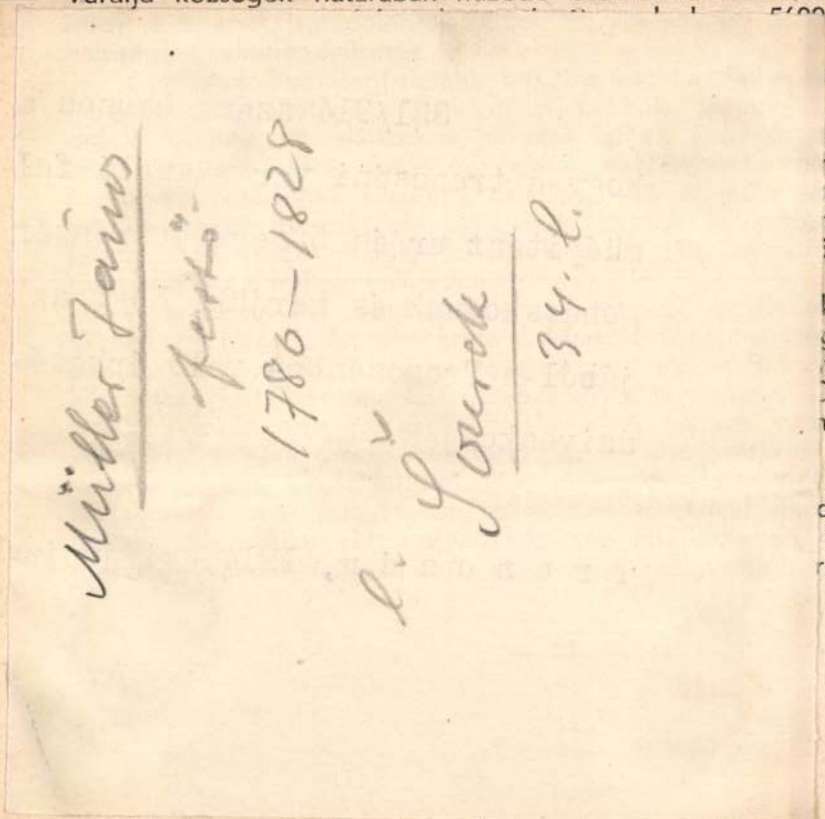

Váralja községek határában húzódó szénmedence különös érdekessége,
5600 kalóriás szenet

a trópusi. Ennek
babér-, fahéj-,
yárfákkal is. Ál-
náncos halak. Az
aporodásuk min-
n nagy szerepet
itek, belemnitek,

k meg: az alsó
gben, Esztergom,
yban mintegy 60
Olaszfalu, Sümeg,
negy, — melyet
rög. A lábatlani
adnak. A felső
dag márgás üle-
hol a Caprotinás
rétegből jó minő-

Müller János
festő
1786–1828
l. Sourek
34. l.

pedig a szárazulat teljes eltűnése előtt a lesüllyedt medencét dús tenyészetű szénképző növényekkel telt édesvízű mocsarak töltötték ki, melyekből a tűnő geológiai idők folyamán kitűnő minőségű barnaszéntelepek fejlődtek, azt a pilisvörösvári, nagykovácsi, szentiványi, anna-, völgyi, sárisápi, dorogi, tokodi, felsőgallai, tatabányai, csákberényi, őszönyi, csolnoki, gánti, móri, barnaszén-telepek 2—40 méter vastag rétegsorai igazolják.

Ezekre a széntelepekre ülepedett le az óharmadidő eocén rétegsora, mely például Tatabányánál 200, az esztergomi széntelepeknél 250 méter vastag.

Érdekes és értékes rétegei e kornak Úrkúton, az óhutai Csárda-, s az újhutai Bocskorhegyen feltárt mangán tartalmú márga, továbbá a Vértes-hegységben a nagy gazdasági jelentőségű bauxit-telepek, főleg a Bagoly-hegyen, Forna-pusztán és Gánt közelében a hosszúharaszti Bárány-kútnál. Az úrkúti mangánt a világháború folyamán fedezték föl. Az eocénrétegben való jelenléte azt igazolja, hogy még a fekete-júra idejéből fennmaradt mészkőszirtek völgyeléseiben számos lefolyástalan tó, majd mocsár keletkezett itt, melyekben a vasbaktériumok hatására gyep-, mocsár- és mangánércek rakódtak le. A csárdahegyi mangánbányának geológiai szelvénye annyira érdekes, hogy azt az alábbiakban adjuk:

Feküje a fekete-júra. Ezen helyezkednek el alulról fölfelé menő sor-

Müller

M. 8. *János Jakab*, festő a XIX. sz. elején Lőcsén. 1820. ismeretes egy Felsőmagyarországi holdas táj c. gouache-a. Nagy-Lomnic c. akvarellje ugyancsak 1820-ból M. Tört. Képcsarnokban van. Alighanem M. fia volt *M. Gusztáv* festő, aki 1812. Lőcsén született és 1836-ban a bécsi képzőművészeti akadémián tanult.

L. f. II. 158 l

Hadjárat.

Az előtérben lévő (hoval
vannak, kik parancsnokuk vezén
nek és a kik közül ketten eles

TEMETÖI

az előtérben balra: RUSZ K. FA
középütt: metz. VALLA J.
jobbra: Benczúr Gyula.
alól balra: Minden utánzat jog
jobbra: A Honvédalbum me

Fm., aláyomással, mely
Szokoly Viktor: Honvéd

107-95-3

Müller János
festő

Nemzeti Szalon

1937. márc

Szepesi művészek

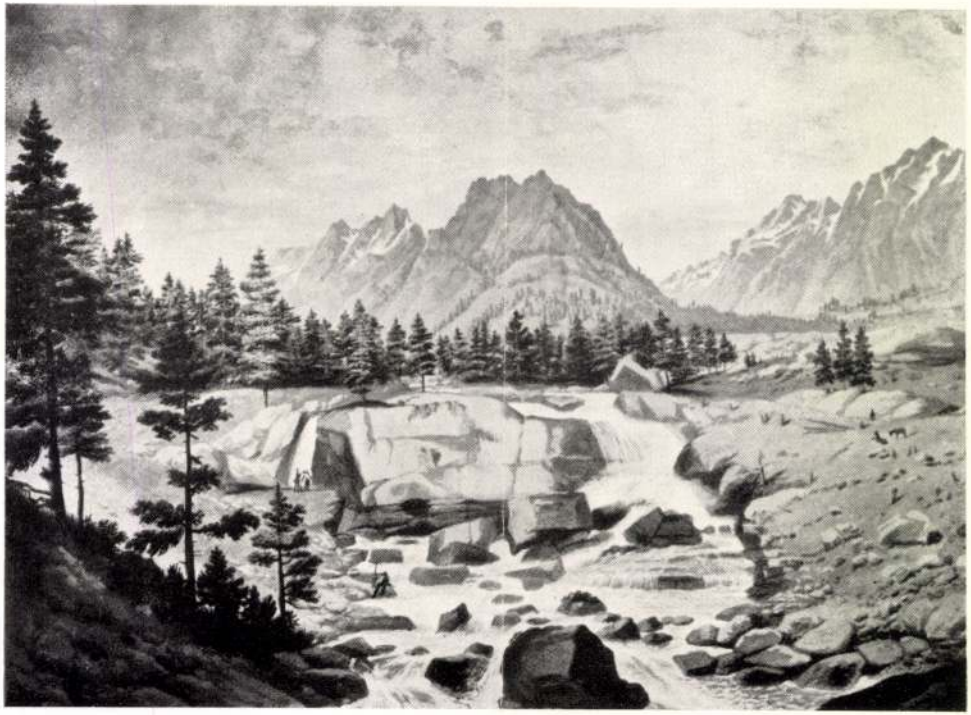

MÜLLER JÁNOS

Tarpataki vízesés.

Müller

lőcsei festő XIX sz.

Laid bőrcsben Lumnitzerrel.

Lumnitzer és Müller. Műveszlet

1907 edf. 349. l.

MDK

Müller János

Selmecbánya látképe, gouache

" " "

Tájkép, "

" "

Szent György Céh IX. aukc. 1911. nov.

18 1.

MDK

Müller János, festő, 1820

Felsőmagyarországi holdas táj, guache

Szent György Cét. M. Am. és Gyűjt. Egyes. 15. aukció. - Kat. 328. l.

Müller János

Biederm. kiáll. 1937.

Markó Károly első

VIII. terem mestere -

1 Tájkép, vízf.
2 Legelő "
3 Várrom "
4 Dunajec "
5 Dunajec "
6 Lepesi várromok "
7 A Vág völgye
8 Vágvölgyi táj

1820

105

Grármaxás

Müller János

Felsőmagyarországi holdas táj c. 1820-ból való gouache-át a Szent György Céhben 1913. dec. aukcionálták.

A Gyűjtő. 1913. 328. l.

Neogrády Gilbert V. 265.

Müller János

Pesti Kézsmárk

l.

Lykanemzromantika

102. l 185. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

MDK

Müller János

A Vág völgye

Vágvölgyi táj

M. Biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov.

21 l.

Müller János

Jenő

l. Reg. 17. l.

etlen festő.

zad végéről.

rában.

rázolva, balrafordultan áll, kinyujtotta, mintha beszélne. szeme kék. Kissé félrecsapott kékhajtókás kabátja és szűk i csizmája sárga, jobb vállára övje kék, oldalán lógó kardja yes vidék és jobbról egy fa

5 cm. — Lelt. sz. 906. — Vété-896), illetőleg az 1900 deczember pján 354·55 K-án (2–901). — . — Elszámoltatott 1901 deczem-

lszámolást jóváhagyta az 1902 határozat (908–902).

ó adatok. 1907 : VII. 23. *Isme-*rország nádora gyermekkorában.

Müller János

lőrsei festő

ród

Lyka Károly

Kisfaludy Károly, a festő.

MAGYAR MUVESZET

1930. 605. l.

Italia, anche quelli che frequenta
fiorente Accademia di Vienna. La p
pittura nella capitale ungherese,
della Rivoluzione Nazionale del '4
veneziano Giacomo Marastoni. Alcun
si stabilirono poi fin dalla prim
in Italia e vi collaborarono colla
simpatia spirituale. Basta nominar
la sua famiglia ed essi nosostante
Italia, non furono tagliati da lon
vita artistica della patria natìa,
inviarono le loro opere nelle espo
ma anche perchè ebbero in Italia e
Markó padre, degli allievi unghere
decenni dell'ottocento il contatto
gherese con quella italiana divenn
guardo piuttosto verso Monaco di B
cademia troviamo molti giovani art

Müller János

Wód

Héjjas János. A magyar biedermeier – kor művé-szete. Magyar Művelet 1938. 22. l.

ÓTT: 1875.

GÁLÁSÉRT 63 ÉV SZAVATOL!

D KÁROLY

DI-UTCA 1. VIII. RÁKÓCZI-UT 47.

: 29-19-07 TELEFON: 14-17-87

ÁRU — CSEMEGEÁRU

MAGY. KIR. ÁLLAMI PINCEGAZDASÁG BORAI

1 l. Alföldi fehér v. kadar	P —.58
1 „ Rizling	P —.70
1 „ Egri vörös	P —.82
1 „ Szemelt rizling	P —.87
1 „ Szekszárdi szemelt vörös	P 1.20
1 „ Zöldszilváni	P —.96
1 „ Pecsenye édeskés v. kadar	P 1.10
1 „ Badacsonyi	P 1.30
1 „ Csopaki	P 1.40
1 „ Ürmös vörös v. fehér	P 1.40

üveg csere

1/2 l. Zamatos rum (Zwack)	P —.96
1/2 „ Barack pálinka	P 1.90
1 üveg konyak 3 1/2 dl. üveg betét	P —.96
1 „ Likőr 3 1/2 „ „	P —.96

Müller János

festő XIX.

első fele

A Niagara zuhatag

c. gvása dr Iványi

Béla egyetemi tanár

tulajdonában

Vonyarcon

(Fonyarc?)

Balaton mentén

Kapossy János dr

közlése

1947, máj. 29

Müller Tamás

festő

1780 – 1828

erőd

i

Balás-Reformkor

y. l.

Római castellum V. 241.

Müller János és

Czanczik József

festették

Pulszky* Károly Mamó és
nejének arcképeit az
1810-es években.

özv. Szirmay Tamásné
tulajdona Budapesten

* P. Ferenc atyja

MÜLLER János (lőcsei)

Az MNM levéllel fordul Probstner András lőcsei ev. gyülekezet felügyelőjéhez, hogy gyűjteményéből adjon képet a muzeumnak neverett festőtől. (1848. 97.)

Müvtört Ért. 1990 1-2 127.

ghatározása a ..... ksz. .....

unkakör havi törv. munkaidőnek megfelelő

történt).

láírásának napjától a feladat teljesítésének

zó – itt nem érintett – kérdésekben a PTK,
kiadott egyéb jogszabályok rendelkezései az

lás szerinti munkáltatónak megküldi.

.....

.....

megbízó

SZ Sokszorosító

MDK

Müller Jábos

Tájkép

Legelő

Várrom

M.Biedermeier kiáll. képes tárgymutató

1937, nov. Mücs. 21 l.

Müller János festő

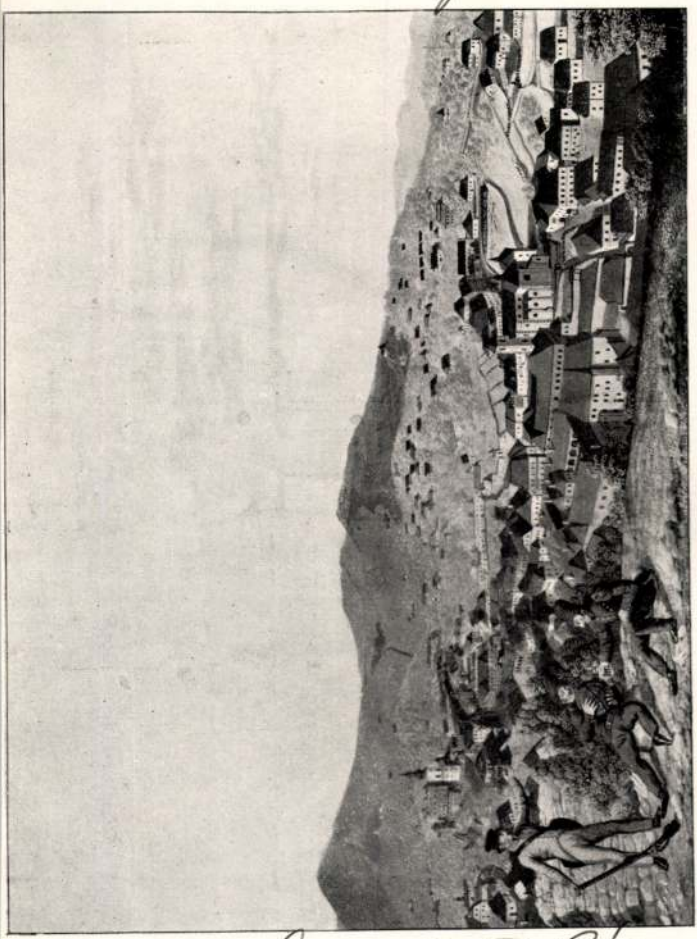

13. MÜLLER JÁNOS: SELMECBÁNYA LÁTKÉPE. 1821.

Szent György Céh
IX. művészeti aukciója
1911. nov.–dec.

Müller János

Képfaragó.

1631-ben híres képfaragó lakott Iglón, kinek neve Müller János volt.

Münnich Sándor: Igló királyi korona- és bányaváros története. Igló, 1896. 312. l.

Alle Rechte vorbehalten.

Copyright by
Verlag Neues Leben Potsdam
Printed in Germany
Satz und Druck
Typo 1111

Illustrierte Ausgabe: Typo
Einzige Ausgabe: Typo: 1896.
Typo 1111

MDK

Müller János

Szepesi várromok

M. Biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov.

21 l.

MDK

Müller János

Dunajec

"

M. Biedermeier kiáll. Mücs. 1937. nov.

21 l.

MDK

Müller János, lőcsei festő

Lyka K.: Kisfaludy Károly, a festő. Magyar Művészet 1930. 605-606.l.

Müller János

Lásd

Magyarművészképem

32. 7.

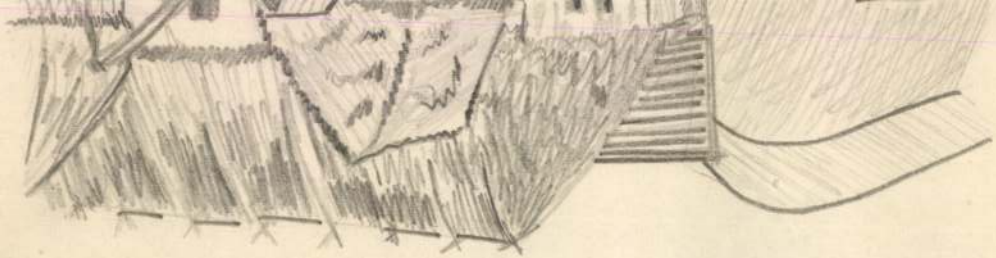

Müller János

tájképfestő egy
művét 1824-ből
megvette az alabbi
múzeum.

Morgenzeitung

1937. jan. 10.
(Die Neuerwerbungen des Ost-slowakischen Museums in Kaschau im Jahre 1936.)

Müller Johann

ob. 1778

Cairo

Arch. Exh

1910.417

Müller János

lőrsei festő

l.

Wick Kassatört

400-l.

Müller János

festő

arckepe Hora Alajostol

1836 bol

Kiállitva

Biederm. kiáll. 1937

XIII. terem -

Müller János (XIX. sz. első fele)

Férfiarc rejt. „J. M. 832".
miniatúr elefántcsonton, 87×70 mm. Ltsz.:
1955-5291.

Női arc rejt. „J. M. 832".
miniatúr elefántcsonton, 87×69 mm.
Ltsz.: 1955-5292.

Magyar rejt. és alvarelt. A XIX. és XX. szá-
zad. A kat. bev. Oelmacher Anna. Bp. 1959

~~Herőjardasáj a Képzőművészetben. Bp. 1959,~~

~~kat. bev. Matolni János.~~

21.

Müller János

neperseği festő

l. 1823-27

Voit Pál

Reği magyar otthonok.

Bp. č. n. 272,

281. l.

Ü hivatalo
Erzsébet s.k. irr

A hivatalos

Budapest 1920

Müller János

Festő († 1828)

erod

Lidové Noviny

1933. jul. 5.

(Retrospektivní výstava spišského portretu.)

Ezt a kidlitást
Késmárkon
vendertek –

T.

yer, — München..... VII

..... 1

Dr. Béla Lázár, Budapest.... 19

..... 21

Karl Csányi, Budapest..... 35

..... 37

..... 56

..... 70

Müller festész Lőcsén. Emlétve: Tud. Gyűj. L.
1818. XII f. 23. l. 1)

Kilágyi István: Adalék. Tört. Tár
1880. 164. l.

M. KIR. ADÓHIVATAL Ó-LUBLÓN.
Érk: 1904 JUL 19
1.068 szám.

II

MÜLLER JÁNOS:

13. Jupiter és Junó (1797), olajfestmény, Wieland Györgyné Wieland Andrea bárónő tulajdona.
14. Lőcse látképe (1815), vízfestmény, újthordai Kováts Béláné tulajdona.
15. Lőcse a várhegyről (1816), vízfestmény, Görgey Lajos tulajdona.
16. A Tátra a lőcsei várhegyről (1816), vízfestmény, Görgey Lajos tulajdona.
17. Késmárk látképe (1817), vízfestmény, újthordai Kováts Béláné tulajdona.
18. Kakaslomnicz látképe (1820), vízfestm., a Történeti Képcsarnok tulajd.
19. Részlet a Tarpatak völgyéből (1826), vízfestmény, újthordai Kováts Béláné tulajdona.
20. Tarpataki vízesések (1827), vízfestmény, Haberern György tulajdona.

Müller János

Nemzeti Szalon 1937 márc.
Szepesi művészek

A KIÁLLÍTOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE

Müller János Jakab (1780-1828)

Szepesváralja. „Joh. Müller pinx. 1817."
gouache, 370×470 mm. Ltn: L.G. 58.13.

A Zárpátos Lomnic felől. „Joh. Jacob Müller pinx. 1820."
gouache, 391×527 mm. Ltn: 1937-3144.
Másolta id. Markó Károly.

Magyar rajz és akvarell: A XIX és a XX. század.
A kat. bev. Oelmacher Anna. Bp. 1959

21.

Müller Joh. Jacob

Nagy-Lomnicz. T. 1262. II.

A háttérben a Kárpátok láthatók; az előtérben Nagy-Lomnicz fekszik balra a templommal és e mögött Berzeviczy György házával; a Poprádon innen az utat, a melynek mentén feszület van, járókelők élénkitik; a középtérben pedig Ó-Leszna épületei bontakoznak ki. Jelzése alól jobbra egy kövön: Joh. Jacob Müller pinx. 1820.

Aquarell, mér. a vk. 35.1: 49.1 cm.

Müller János

Koppmayrgraf 150 cre

MÜLLER JÁNOS / 1795 körül - 1870 után / :

245. Tájkép. - Gouache, p. 54,3 x 41.5 cm.
Jelz.l.b.: "Joh.Müller pinx.1807".

246. Allegoria. - Szépia, p. 59 x 52 cm.
Jelz.l.j.:"Jo.Müller fex.814".

132. tolnai Tolnay Mária arcképe. - Olajf.,v. méret 45.5 x 56 cm.Jelz.l.b."J.Mertz in Ofen".

MÉSZÖLY GÉZA / 1844 - 1887 / :

133. Ramsaui táj. - Olajf.,v.méret 32 x 32 cm. Jelz.l.b."Mészöly G.889".

134. Ülő leány. - C.rajz,p.méret 24.7 x 31.7 cm. Jelz.l. "Mészöly/1874".

MOLNÁR JÓZSEF / 1821 - 1899 / :

135. Erzsébet és Mária királyné Nagy Lajos sirjánál. - Olajf.,lem.p.méret 46 x 36.5 cm.Jelz.l.b."Molnár J".

Müller János.

A Nmezeti Képcsarnok képet vásárol a müvésztől 1851-ben.

Bende J:
A Képzőmüvészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Müller János, festöm.

Tájkép. Gouache. Szignálva.

A Szent György -Czéh XI.aukciója.
1912. Kat. 262.l.

Müller János festő

S képe nagyon a szepességi
műcsének kiállításán a
Nemzeti Szalonban

Magyarság 1937 III. 13

MBK

Müller János, pesti festö
és rajzmester

akiEybl "Hagynaárus tót fiu" c. képét ajándékozta a Nemzeti Muzeumnak.

?: A táblabiró-világ gyüjtöi és mecénásai. 1800-1850.
~~A Mübarát~~ 1922. II.évd. 1.sz.10.1.
A Mübarát

Müller János

kesepel a Nemzeti szalonban a szepesi művének kiállításán

Nemzeti Lyság 1937 III. 14.

M. D. K

(MILLNER)

MÜLLER, Johann Georg szobrász

1700. Budán vőszült, 1701-ben viá-
ról, 1710-ig özvegyéről van adat

Aggházy: Barokk szobrászat... Bn. 1959.
I. 106. 247. l.

K. D. K.

MÜLLNER, Georg szobrász

1766. Pozsonyban meghalt gyer-
meke

Agghásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 247. l.

Müller (Millner)

Johann Georg

budai nobiss

l.

Schoen Szentháromi I.

11. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Müller, Johann Georg

MDK

(1822 – 1851)
svéjá épitén

Az ausztriai Alt-Lerchenfeldi templom
épitője. Sinus téglákat alkalmazott.

Bermann, Moritz: Österreich-Ungarn im
neunzehnten Jahrhundert, Wien 1884 606.o.

Müller Jaúr
(Miller), Mühler,

Capicida

l.

Szom Egerinus
310. l
311. l.

Müller János

pesti rajztanitó

Márk Baronélete

174. l. 222. l.

noch mit dem unbestimmten und irrefüh-
rte Skulpturwerke aus dieser Zeit über
en neuen Ausgangspunkt für die Bestim-
ler zu bilden geeignet und berufen sein
uns auch dieses Meisterwerk nur in un-
hen uns leider auch die Möglichkeit
die Zeitkunst durch autenthische Analo
r eine der besonders glücklichen histo-
n hohen künstlerischen Range vor uns,
erlorenen gewisse Schlüsse ziehen darf.
ntstehungsprozess unterden gegebenen
en ist. Und doch haben das Endergebniss
Zeit und nicht zuletzt auch der Ort der
Erfüllung stempeln können. das Zähe
und Kompositionsaufbau ist zum Teile
den, fragmentarischen Zustand mitbestim-

Müller János miniatür-festő M.B.K.

Pesten, 1795 - 1870 után

1). Barta Lovics Albert - 1846

2. Somsich József

Gerszi, A magy. könyv. 1960 185

Müller Jónás
rajzoló

der Ungar 1844. okt. 7.
(Salon für Theater, Kunst und Literatur.)

Kalmán

Müller János

festő

l.

Biró - Barabás

222. l.

VASÁRNAP

18

Kath. A2. Efrém
Prot. Árnold

HÉTFŐ

19

Kath. Gyárfás
Prot. Gyárfás

KEDD

20

Kath. Szilvér
Prot. Rafael

SZERDA

21

Müller János

4 / 1

MAGYAR MUVESZET.

1930. 605

bevezettük és részé-
arnak Budapest vá-
gyakorlására az ipar-
adjuk.
nő ~~a ipart~~
~~gyakorolhatja~~.
27. február 8-án.

Kerekes
mintelsőfokú iparhatóság

Müller János
pesti festő
1850
körül
Mátray Nemzeti Képcsarnok
23. l.

Müller János

festő

l.

Szent György Céh

XII ankc. 49 sz

„Legg
üzl
rész

Müller Lajos

rajzmester

Müller egy kis cserépben
álló rózsa oltványt vett
érdekes tarnulmányul sart
ugyan egy állásban mindenn
ishenadta napon reggeli 8
órakor a legnagyobb pontos-
sagyal és természet hűséggel
lefestette mindaddig, míg
az oltványra rügyet vetett,
ki bimbózott és a bimbó
rozsává, a szegény rózsa
pedig kórává valtozott.
E rózsa élets 80 lapot
foglal el, a legérdekesebb,
a legár tátlanabb és bizo-

Müller János, festő.

19. sz.

I. 230.

Müller János

akad. festő Pesten

1845-ben az alábbi egyesület igazgató választmánya tagjává választottak. Kívüle Barabás Miklós, Kis Bálint, és Hild József épitész, Schäffer Albert festő és Vandrák Károly festő voltak az igazgató választmány tagjai -

Mátray Gábor: A Nemzeti Képcsarnokot Alakító Egyesület Évkönyve 1845-51-évre. Pest 1851. 18.

Müller János

festő

1843. a Pesti Műegylet igazgató választmányának és műbiráló választmányának tagja volt

L 1843.

Elemosynarius - Kápolnai, Pozsonyi IV. 32.

Müller János

1845-ben a Kriegslet zsürijének tagjává választották.

PMEvk. 1853-ra. 32. l.

Vécsei Ifj. Egyesület népkd.

III. 178.

Müller János

festő Pesten

1841. pesti kiáll.

Ossián, Gerard után,

tusolt rajzolat

vidék Drezda környékéről

olajf.

Napoleon visszajövetele

Elba szigetéről, olajf.

Egy feszület van tőle a Nemzeti Múzeumban, kis kép, melyet Pest város bombázásakor festett.

Ugrázy F. jegyzete

Nápoly egy részének vázlata

Reffbel után, olajf.

L 1841.

~~Sztankovics Radomir dr., polg. isk.~~

~~tanár V 193~~

Müller János
rajztanár

Laid

KB

1951

Müller Lajos

ak. művész.

A nemzeti képcsarnok egylet igazgató választmánji tagja volt magyarországtatott 1845 ben.

Évkönyv. 18 l.

portos ime az irod. rep.

Müller Jaimes

wod

A. Müberát

1921. 146

Pap Davies IX. 139

Müller Janus

Müvenet 1902 230

-1907. 350

-1914. 380

Müller János

A Pesti Mdegylet 1841-ben a redoute-épületben rendezett kiállításon szerepelt.

Ujházy Ferenc: Főv.művészeti állapotai a mult század közepén.

Nyugat, 1922.márc.16. 377.l.

Müller Janos 2

nyára a legköltöibb biographiák, mellyek valaha irattak.

Müller

A szervitáter Siklaybaiban lakott.

Honderü. 1844. II. 224. l.

Müller festő
18-19. sz.

VI. 349.

Müller János

Jertő 1845
Pest.

lásd
Művészet 1902. 230. l.

Müller János

1795–1870.

festő

l.

Szépmüvèszet

1943. 59. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Müller János

akad. képíró

ivód
2

Kapnüverszönélet

34. l.

Sanseviera Zeylanica, Roxbur-
ghiana, Thyrsiflora, longifolia
Ligriska, Ijjkender

Müller János

rajztanító

1822. Pest.

Vojd 113. l.

Borbála-oltár, beszterczebányai,

Konzerválása X. 20, 22, 32,

Müller János
festi
Buda 1851

l.
Mátrai Gábor jegyz. Sz. M.
180. l.

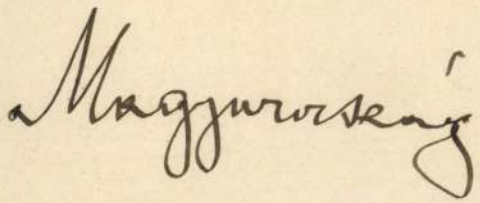

Müller Tanis

unatur portrait
Jertö és vagi
tanitó

Pest, 1827

Weg 369 l.

HÓRA JÁNOS ALAJOS (szül. 1812; halálának éve ismeretlen)

32. Müller János festőművész (1809—1869) képmása. Jelezve lent balra: Hóra 836. — A Szépművészeti Múzeum tulajdona; Müller Lajos ajándéka a Nemzeti Múzeumnak, 1852.

AUGUST VON PETTENKOFEN (1822—1889)

33. Borsos József festőművész (1821—1883) képmása. A 40-es évek végéről, valószínűleg 1847-ből. — A Szépművészeti Múzeum tulajdona, 1917. évi vétel.

BROCKY KÁROLY (1807—1855)

34. Önarckép. — A Szépművészeti Múzeum tulajdona; Frank Dillon angol festőművész hagyománya, 1909.

SZÁLÉ ISTVÁN (1811—1870)

35. Önarckép. — A Történelmi Képcsarnok tulajdona; 1905. évi vétel.

Müller János

Fertő

1 Május 1862

14, 15 l.

elengedése iránti kérvényt fa

telettel beterjesztem.

Krasznahorkaváralja, 1915. janu

Müller János
Férfiportré, olajminiatür

Reformkor művészete. Főv.Képt. XXXVI.kiáll.
1948. jul. 1. 1.

M. D. K.

Müller János Jakab, festo, 1780-1828.

Sajátos térna köz képviselő-ja a szepességi festők között, főleg halottak portréit festi. Merev mozdulatlanságukat tükrözik képei a XVII. sz. halott portréinak a szellemében.

Anna Petrová-Ploshová: Slovenské výtvarné umenie obdobia národného obrodenia.
Bratislava, 1966. 24. old.

 m. D. K.

Müller János Jakab, festő és grafikus
1780-1828

Főleg Lőcsét és környékét a sepesi várat, Iperjest és a Bányavárosokat festi. a „Sepesi vár" 1814 gvas, 11. Képtábla 119. old. „Lemmic a tatrai csucsokkal" 1825, akvarel, 12. Képtabla, 120. old. „Lőcse látképe" 1815, akvarel és gvas. 13. Képtabla 121. old. a „studenai vodai vifeses" 1827, akvarel és gvas." 14. Képtabla, 122. old.

Anna Petrová-Ploshová: Slovenské výtvarné umenie obdobia národného obrodenia.
Bratislava, 1966. 32. 33. old.

 m. D. K.

Müller János Jakab, festő és grafikus
1780–1828.

Löcsén született, már fiatalon a bécsi akadémián tanul. Figurális és interiér festőnek indul, de nemsokára teljesen áttér a vedutát festésére a kor ízlésének megfelelően ideális tajakat is fest, alakos stafázsokkal gyas is akvarel technikával.

Anna Petrová – Plesková: Slovenské výtvarné umení obdobia národného obrodenia.
Bratislava, 1966, 32–33. old.

Mühes János. (1780-) festő

id. Lakó Károly első mestere

„Jupiter és Juno"-i műve és

arcképei nezepelnek a szepesi

művészek kiállításán (emlitve)

a Nemzeti Szalonban

Cj Nemzedék, 1937 III. 12

Müller János

lőrsi festő

vad

z

Kopp Magybied fest.

25. l.

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hív.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hív.	Magán	Inturb.

Müller Janos Jakab

Müvenet 1905. 347

Bergamói mester: Abbiás 8
(806), 1080 (667). — Asa 8 (806), 1081 (6
— Ábrahám 8 (806), 1071 (665). —
Vid 8 (806), 1077 (666). — Esron 8 (
1076 (666). — Fares 8 (806), 1075 (
— Izsák 8 (806), 1072 (665). — Ja
8 (806), 1073 (665). — Jézussal sz
egyptomba futnak 42 (600), 96
— Josaphat 8 (806), 1082 (667).
da 8 (806), 1074 (666). — Roboa
(806), 1079 (667). — Salamon 8
1078 (666).

MDK

Müller Jábos

Dunajec

Dunajec

Szepesi várromok

M.Biedermeier kiáll. képes tárgymutató

1937, nov. Mücs. 21 l.

Müller János

MDK

A Vág völgye

Vágvölgyi táj

M.Biedermeier kiáll. képes tárgymutató

1937, nov. Műcs. 21 l.

MDK

Müller János Jakab, 19. sz. eleje

Nagylomnicz látképe, gouache

Magy. rajz 500 éve. Szépm.Muz. kiáll. 1940.jan.

6 l.

Müller

Kiresfestő, Lőcsen Hületett,

Melczer Lakab: Geographiai, Historiai és Statistikai Tudósitások Szepes Vármegyéről.

Tud. Gyűjt. 1818. XII. K. 23. 1

Müller János Jakab MDK

művei szerepeltek a Kelet-Szlovákia XIX. és XX. századbeli képzőművészetének tárlatán. /Kassa 1957. márc/.

Ø/

Mészáros Gyula: Kelet-Szlovákia képzőművészete a XIX. és XX. században.
Uj Szó, Bratislava. 1957. márc. 18.

MDK

Müller János, lőcsei festő

Koppfővképt 8. l.

Müller János Jakab, skófiumhimző

Művészet, IV., 1905. 347.

Adatok művészetünk történetéhez

Müller János? festö Löcsén

1825 körül.

Művészet.1907.349/50.l.

MDK

Müller János

Férfiportré, o.min.

Reformkor művészete. Főv. Képt. 36.kiáll.
1948. jul. 1o. 1.

M D K

Miller Joannes, pictor academicus, Lőcse.

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1838-ban. Műv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

Müller János MDK

Tájkép

Legelő

Várrom

Dunajec I-II.
Szepesi várromok

Műcsarnok 1937 Magyar Biddermeier Kiáll.

Müller J.

A 19. nárad ~~ctoř [illegible]~~ kezdetén Sócsén él.

Sadislav Sančin: Výtvarné umenie na východnom Slovensku 1918–1938. Košice 1964. 18.

MÜLLER J.

Lerch J. és Czauczik J.-vel kapcsolatban említi.

Sančin Ladislav: Výtvarné umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 18.

Müller János

M K

lőcsei rajztanár

gouache tájképe

Id. Markó Károlynak volt a mestere.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.

11.1.

Müller János F.M.19.2

Késmárkon rajzt. 1855-56. Egyházképfest. /Ly.N.r. 1o2./

Müller János MDK

A Vág völgye

Vágvölgyi táj

Műcsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Miller Dance

A Vase of Eggs

Vase of Eggs [sic]

Müller János

festő

Stúl 1780 Löcse

+ 1828

erőd

Toman

466. l.

Müller, Johann

Maler, geb. 1780 zu Leutschau, † 1828 ebenda. Studiert 1799 in Wien. 1814–27. malt er Zipser und Phantasie Landschaften.

2 arcképe felsorolva

L.

14. l.

Kösz E. Zips 28. l.

történelmi órákban. Fegyvertársam a le-
ki félországot hódított meg a nemzeti nép-
sam minden jóérzésű ember, aki rendet,
landmentes külpolitikát akar.
óakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat-
becsületes iparkodással szolgáltam minden
küzdöttem a panamák ellen és segítettem
hát a főváros közönségétől, hogy segítsen

bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki-**
jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
l.
döntő választások előestéjén

Payr Hugó.

Müller Janos

löcsei festo

l.

Genthon-Szentivanyi

Abany-Torna

vármegye és Kassa

mincmlékei

Bp. é. n. 9 l.

11-én 281 szám alatt kelt felter-
bizottságot, hogy a Rákóczi sir-
ek ideiglenes elhelyezéséért Buda-
asson.
y a Szépművészeti Muzeumban is
g, melyben a szobormináták elhelye-
jen a bizottság ez ügyben a neve-
ntkezésbe.
ius 20-án.

65

Bajor

Max. Joseph 1760

Av. Körirat: D.G. MAX. IVS. V.B. α P.S. D.C. P.R.S. R.I.A. α
E.L.L.L. köpiken; jobboldali mellkép

Rev. Felhőkön ülő, dicsanyaras, glóriás Szűz Mária
a Kisdad Jezussal, jobb kezében jogar.
Lenn: 1755.

Átm. 42.5 m/m. Súly 27.8 gr

Müller szepesi festő

1820 körül

Tud.Gyüjtemény 1818.XII.23

Müller János

festő

Csatkai

MDK

Müller János, festö

Öt tájkép. Szign.:Joh.Müller pin.1817. Gouache.
Rómaiak. "

Szent György Céh VIII. müvészeti aukció.
1911.okt. Kat. 19.1.

MDK

Müller Károly.

Müller Károly 1907-ben az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 83.l.

MÜLLER József ötvös

1837-ben több tárgyat készitett a templomnak (felsorolásukat ld.

FARKAS Attila: Budapest, Szent István Bazilika, Szent Jobb-kápolna, és kincstár. Bp. : TKM, 1990. - (TKM kiskönyvtára ; 384.)

2.p.ill.

or Szombathelyen a Péterffy Kollé-
r u.2. / a Képes Levelezőlapgyűj-
a Képzőművészeti Kiadóval közös

zló a Füles főszerkesztője.
a

a Rózsadomb Szállóban /Bp.II.Vér-
ndor és Pogány Sándor festőművész
ef festőművész nyitja meg.
g tekinthető meg.

a TSZKER /Mária u.2o.szám/alatti
rmay Endre "Csöndes fohász" c. vers-
ének bemutatása. Bevezetőt mond;
szerző kívánságra dedikálja könyvét.
é Bayer Erzsébet festményeiből.

r a Napfény /Sunlight/ Szállóban
s piros autóbusszal a fogaskerekű
ója után a 3.megálló.
i András és Zajácz András kiállítá-
Tibor.
kinthető meg.
a TSZKER /Mária u.2o.szám/ alatti

lmi Kör és az Egyesület irodalmi
ak összeállítása.
ios.

MÜLLER József ötvös

egy műve található a muzeumban

ld.

Kárpáti László: Miskolc, Magyar Orthodox Egyházi Muzeum. Bp. : TKM, 1990. 9. p.

ókészítik azt a részletes prog-
nyomtatva már csak a háboru u-
n, a Tér és Forma 1944/45 évi ösz-
elenhetett meg /Az építészet hábo-
yarországon. Fischer József-Granasz-
er Jenő-Major Máté-Weltzl János/.
lja, hogy nyiltan kimondják: a
k között megszületett új épité-
ialista társadalomban valósulhat
t program nemcsak e hala[illegible]ttabb
i rend építésében való [illegible]vétel
, de jót" követelményét [illegible]

Müller József

innsbrucki bronz-
müves

l.

Mihályi faluegyhm

37. l.

gtató lovon. Kezeiben botját s lovának kan-
inder-kalap van, haja hosszú, bajusza kicsiny,
Ingének gallérja álló, fehér csikos nyakkendője kék,
r, testhez álló kabátjának ujja hajtókás. Előtte ku-
idék balról keresztes emlék-kövel. Az égbolt felhős.

45
K.

31-7: 45·4 cm.

0/98
38.

M.D.K.

Müller János festőművész (1809-1869) képmása. Jelezve lent balra: Hóra 836.- A Szépművészeti Múzeum tulajdona: Müller Lajos ajándéka a Nemzeti Múzeumnak, 1852.

Magyművészképm. 11.1.

M

Josephus Müller (1854, Pest)

M.D.K.

Ezüst kis sótartó

Sótartó ezüst.

Bizaukció 1957. Budapest.

38 l.

M

Josephus Müller (1842, Pest) M.D.K.

Ernst gyertyatartó

Bizankció 1957. Budapest. 39 l.

MDK

Müller József ötvös

Árv. Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96. auk.
11 l.

M. D. R.

MÜLLER József Alajos

(1823 - 1864.)

Pesti mester

Meiholcik Sándor: Szentpéteri J. .. Bp. 1954.

13. l.

Müller József ötvös M.D.K.

XIX. n. Pesten dolgozott.

Bóka L. – Somogyi Á.: Művészi fémművesség. Bp. 1956. 8.

Müller, Johann Michael

Ötvös

Pest, 1760–1798

Horváth, Dr Heinrich

Pester Goldschmiede-Barokk

A Műgyűjtő.

1931. 5. f.

133. l

gentile lettera, mi pe
di comunicarLe come
segue:

Riassocio pienam
al suo parere rigua
l'invio a Budapest
nel momento presen
di opere antiche, n
che salvo un colloqu
colla Legazione ital
a Budapest, non
fatto ancora nessu
passo di domande
perchè ho voluto
prima di tutto

MDK

Müller József építész

A párkányi községi nagyvendéglő tervpályázatán...
Vállalkozók Közl. 1909. márc. 24. 5 l.

Müller J. József
Tanulmányfej, olaj

Őszi Tárlat. Műcs. kiállitása. 1922. nov.
28 l.

Müller (János?)

festő Pesten az 1860-70-es években

Lotz korrigált neki néha.

Róna I. 200. l.

Müller

festő

A 70-es évek elején mint öreg ember volt. Pesten élt és oltárképeket is festett. Kálvária képeket stb. A Kisfaludy utcában lakott. Sokat nyomorgott. Bécsben tanult Fügernél. Korán nősült, gondokkal küzdött, Fönnüve volt felesége ennek mennyasszony korí arcképe.

Róna I 165. l. 166, 167.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Bildern.Hübscher Leinbd/P 8.25/" 2.20

TOCHTER A.DOSTOJEWSKI. /P 8.25/" 2.80

Gravüren von Huyot nach
Seiten.Leinen /P15.- /" 5.80

TO. Mit Abbildungen von

Müller János festő

Hóra János Alajos (szül. 1862. halálozási évé szöngetlen)

32. Müller János festőművész (1809—1869) képmása. Jelezve lent balra: Hóra 836. — A Szépművészeti Múzeum tulajdona; Müller Lajos ajándéka a Nemzeti Múzeumnak, 1852.

Magyarművészképm.

Müller János

Müller János, Budáról, színházi pénztárnok fia, 19 éves korában, 1807 nov. 11-én iratkozott be.

Fleischer Béla fol.

és üzleti viszonyainkról Kátai és Ihro-
sen nyujtanak felvilágositást

Tisztelettel

Vardos és Lengyel.

Müller

M. 9. *János*, festő, * 1795 körül, † Budapest(?) 1870 után. Bécsben Fügernél tanult. 1822—1827. rajztanító és ismert miniatür arcképfestő volt Pesten. 1841. Vidék Drezda környékéről, Napoleon visszajövetele Elba szigetéről és Nápolyi tájkép c. olajfestményeit és egy tusrajzát állította ki a Pesti Műegyletben, melynek 1843-tól igazgatósági, választmányi és műbíráló választmányi tagja volt. 1844. egy rózsa életét festette meg 80 lapon. 1845. A Nemzeti Képcsarnok Egylet is beválasztotta igazgató választmányába. 1849. Pest bombázásakor egy kis feszületet festett, mely a Nemzeti Múzeumba került. Az 50—60-as években leginkább templomi képeket készített, s néha Lotz Károly is korrigált neki.

K. G. II. 158 c

Hadjárat.

Az előtérben, hol elese
a balra vágtató és huszár egye
támadó osztrák vértessel, mig
térben égő falu látszik. Felir

alól: Der Kampf eines unga
alól a jobbsarokban: Ant.

Szines kny., alányomással

107-9

Magyar Pharma Gyógyárú R. T. Aspirin-kocsija a Nemzeti Munkahét felvonulásán
Tervezte Müller József

Az Általános Fogyasztási Szövetkezet pavillonja a Mezőgazdasági Kiállításon

Tervezte: Steinbach Kornél

Seidner fotók

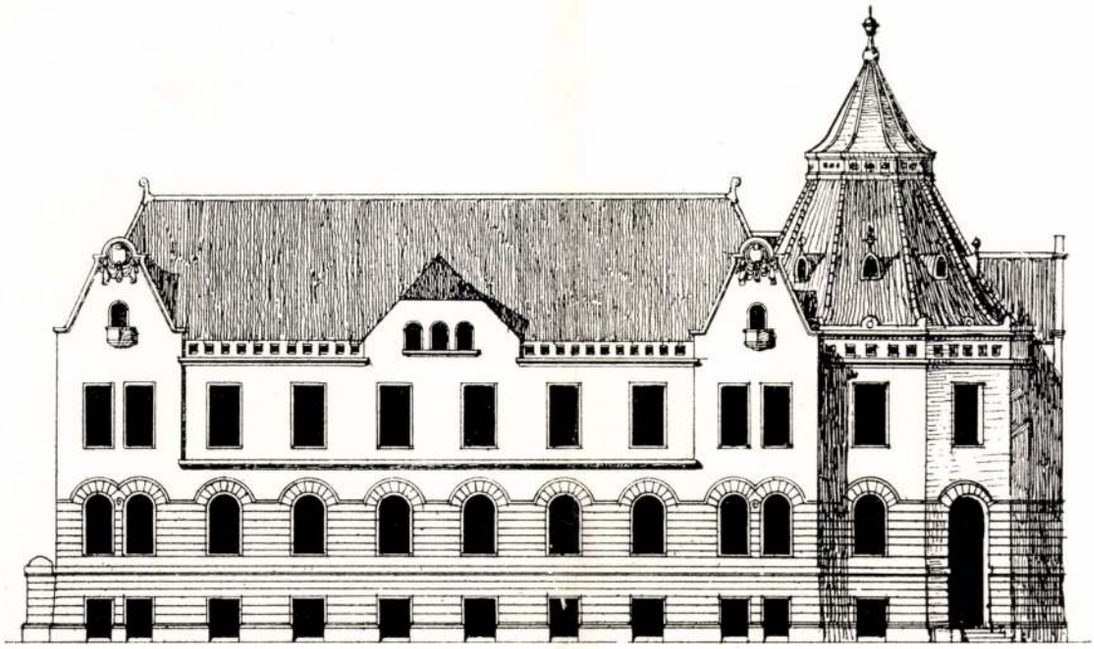

FŐHOMLOKZAT.

MEGVETT TERV.

JELIGE: HERMINA.

I. EM. ALAPRAJZ.

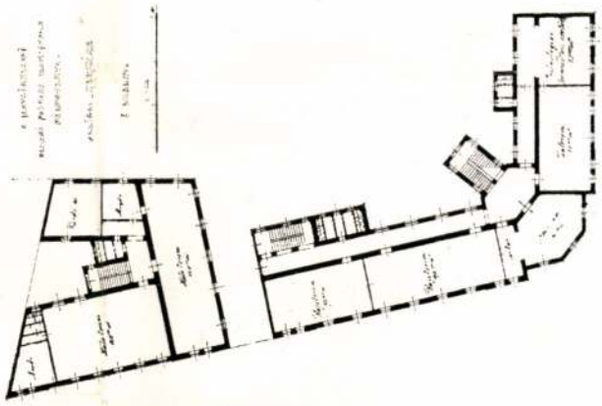

MÜLLER JÓZSEF

BUDAPEST.

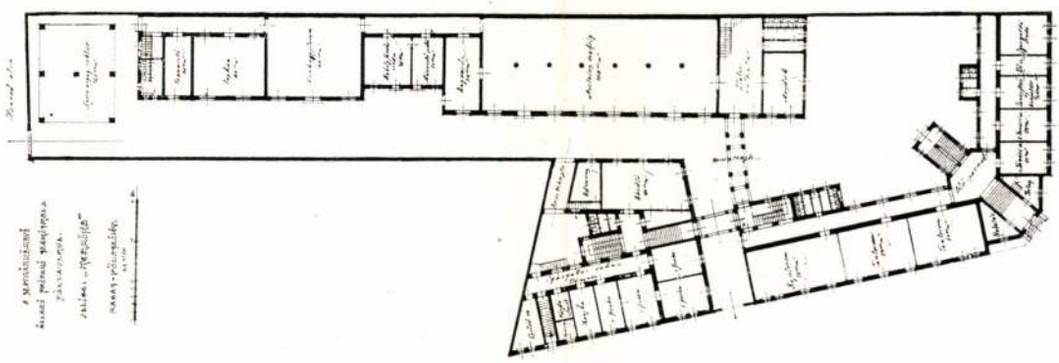

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ.

Szatmári faipari szakiskola
Magyar Építőművészet
1907. 11 sz.

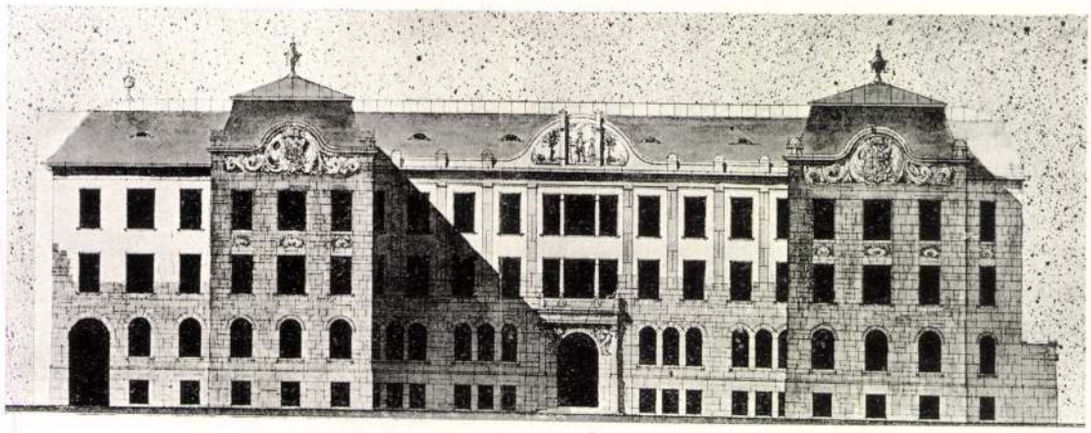

FŐHOMLOKZAT.

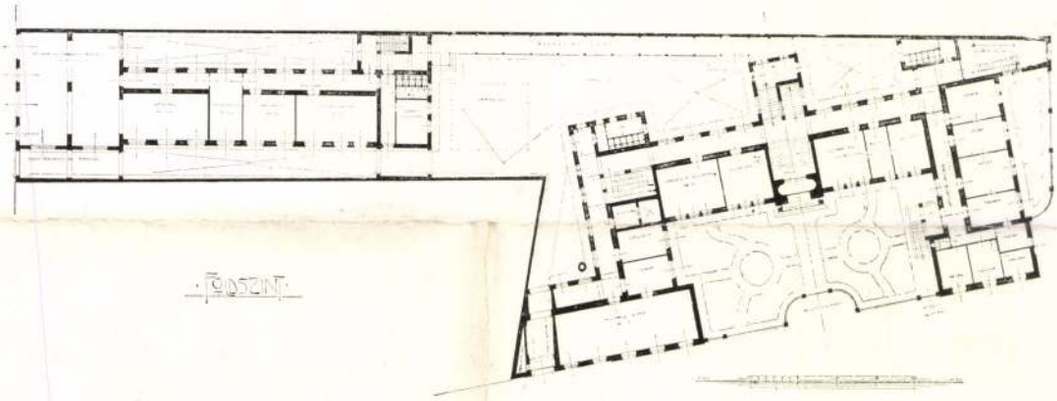

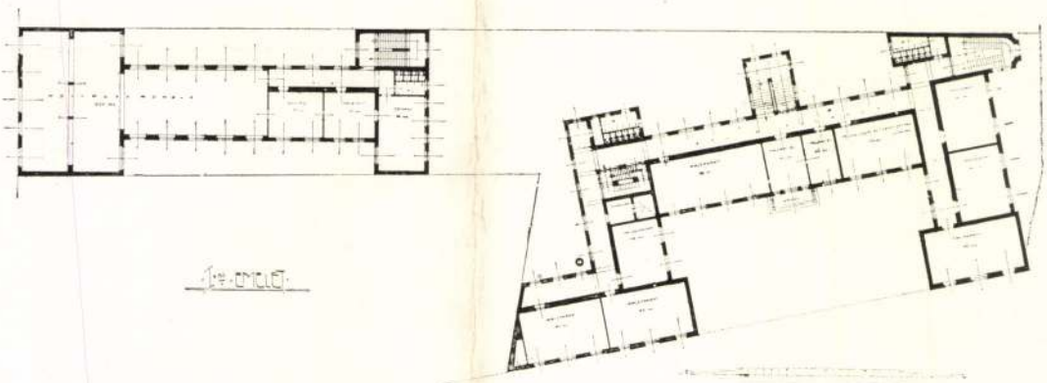

MEGVETT TERV. — JELIGE: HÁROMSZÖG.

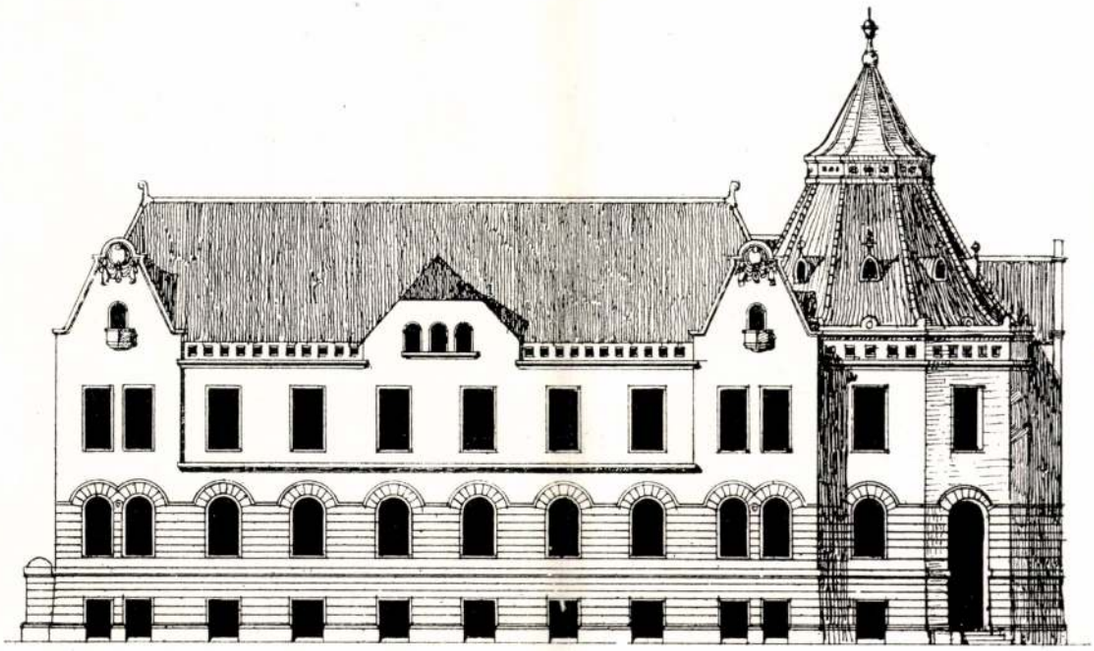

FŐHOMLOKZAT.

MEGVETT TERV.

JELIGE: HERMINA.

I. EM. ALAPRAJZ.

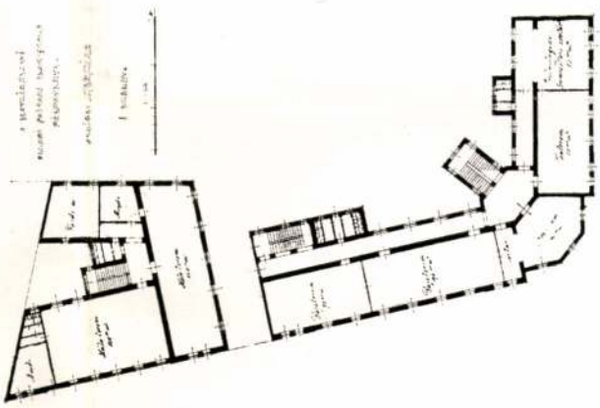

MÜLLER JÓZSEF

BUDAPEST.

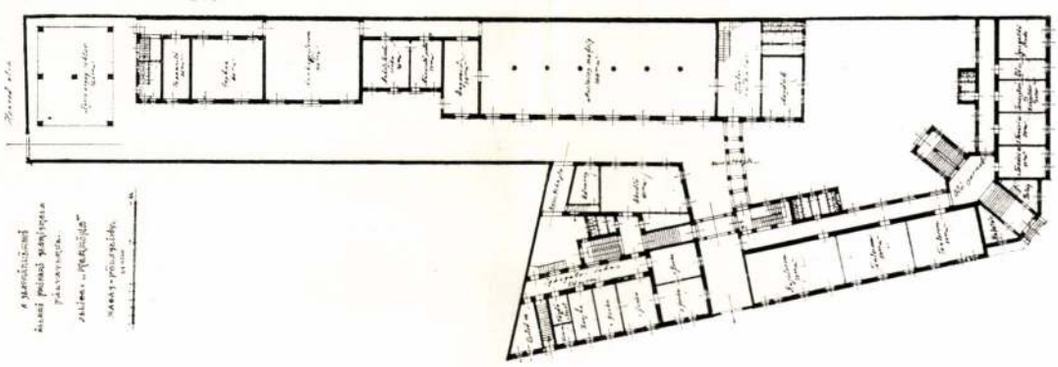

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ.

A szatmári fajpari szakiskola pályatervei.
Magyar Építőművészet 1907. 11. 2.

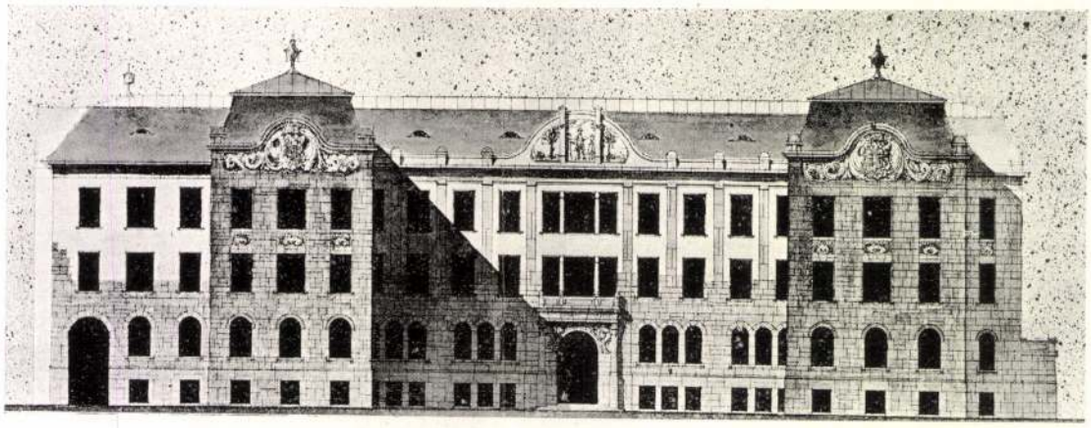

FŐHOMLOKZAT.

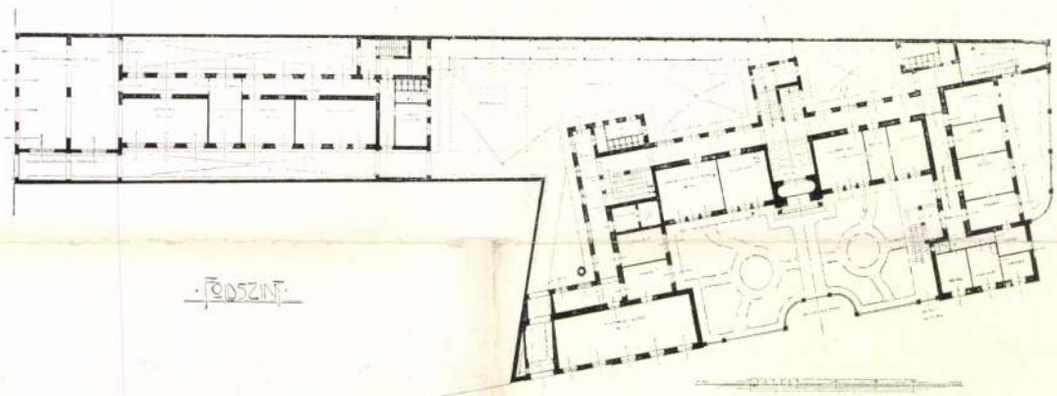

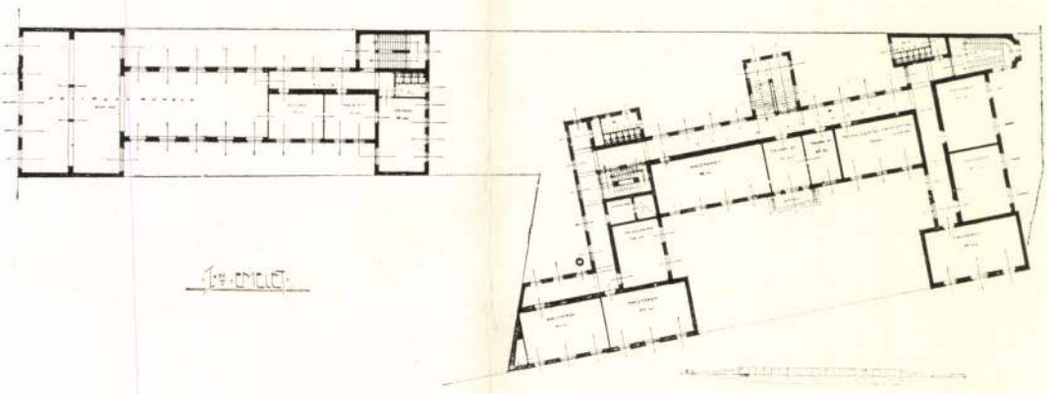

MEGVETT TERV. — JELIGE: HÁROMSZÖG.

Müller J. József, festő; szül. 1876 február 4-én Budapesten. Négy polgári iskola elvégzése után Mesterházy Kálmánnál ~~[illegible]~~ Kimnach Lászlónál és Köves Izsónál tanult. 1893-ban Münchenbe ment ahol az Ažbe iskolában tanult, 1894-ben pedig a münchenni képzőművészeti akadémián (J. L. Raab) növendéke lett. A szemeszter végén visszajött Ujpestre s 1897ig atyja asztalos ~~[illegible]~~ műhelyében dolgozott. Ezután három évig katona volt, s azután 20 évig asztalosmester s utóbb butorgyáros volt. 1917-ben eladta vállalatát s azóta kizárólag a festészettel foglalkozik. A Nemzeti Szalonban és a Műcsarnokban is kiállított.

A művész közlése.

Müller

M. 10. *J. József*, festő, * Budapest 1876 febr. 4. Itt és Münchenben tanult, azután 1897-től Újpesten asztalosmester, majd bútorgyáros volt. 1917-től kiállítója a Műcsarnoknak és a Nemzeti Szalónnak. Táj- és csendéletképeket fest.

Lg. Gy. II. 158 l

Hadjárat.

Az erkélyen [illegible]
rülvett János főherczeg szavai
gárőrség lelkesedéssel hallgat

alól: Fackelzug bei der An
in Wien.
oldalt: Fáklyás zene János
az erkély sarkán jobbra: A

Kny., alányomással, m

10

Müller József Dániel

Müller József Dániel, Sopronból, 19 éves korában, 1794 nov. 12-én iratkozott be.

Fleischer Bécs 70.l

Alföldi Bank Rt.

ppa Kálmán

Müller József

ötvös

1295. KANÁL. Ezüst, József nádor emlékérméből kikalapálva. Nyele: Pest, 1833. . . . . 10.—

Szemlénket a *magyar* ötvösmunkákkal kezdjük s bizony hamar elkészülünk átnézésükkel. *Müller József* kis emlékkanala kronológiai rejtéllyel szolgál; nyele 1833. évi hitelesítéssel van ellátva, míg merítője József nádor 1845-ben vert jászkun főkapitányi emlékérméből van domborítva (1295).

Árverési Közlöny

1937. 4. rk. sz

528	Nr. 401	**Josephus Müller,** M 1823, e. —1864. *a)* Evőeszközök. — *Tafelsilber.* Friedmann Izidor, Bp.
	Nr. 407	*b)* Kanna, késő empire. — *Kanne Spätempire*

Kőmagyötvj. 84, 85. l.

Budapest Pest 85

F. sz. *Lf. Nr.*	Próba *Beschau*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
531	Nr. 419		*b)* Lábas. — *Kasserolle.* Dr. Deutsch József, Bp. Expos. 1935: 137.
531	Nr. 405		Ugyanaz. — *Derselbe.* *a)* Evőkészlet. — *Eßbesteck.* Mus. Nat. Hung. Expos. 1935: 114.

Müller József

Étvös Pest

536. TALPAS POHÁR, ezüst, harangalakú. Bécs, 1847. 100 gr. 70.—

537. KIS OVÁLIS SAJTÁR, ezüst. Orosz, XIX. század eleje. 90 gr. 135.—

538. DÍSZTÁL, részben aranyozott ezüst, filigrán, zománcdísz és ékkövekkel. Reneszánsz stílus. 800.—

538a KÉT KAROS GYERTYATARTÓ, ezüst, három karral. Bécs, 1836. 1000.—

539. NŐI GYŰRŰ, fehérarany, fejében brilliáns. 1200.—

540. KÉT KANNA ÉS EGY KIS TALPAS CUKORTARTÓ, fedővel, ezüst díszítéssel. Bécs, empire stílus. 1390 gr 2000.—

541. HOSSZÚ TÁLCA, ezüst. Bécs, 1900 körül. 850 gr. 250.—

542. KAROS GYERTYATARTÓ, ezüst. Bécs, XIX. század. 540 gr. 160.—

543. KIS PUDERTARTÓ, ezüst. Bécs. 60 gr. 90.—

544. KÉT BROS, EGY KARKÖTŐ ÉS EGY CSÜNGŐ, ezüst ékszer. 40.—

545. KIS SZELENCE, ezüst. XIX. század. 18.—

546. KIS IKON, ezüst borítással. Orosz, XIX. század. 15.—

547. KARPEREC, ezüst, bőrtűs dísszel és korállokkal. Balkán. 3.—

548. KARPEREC, ezüst filigrán díszítéssel. Balkán. 3.—

549. KÉT DARAB KÁVÉSKANAL, ezüst aranyozva, vésett díszítéssel. Orosz, XIX. század. 45.—

550. BROS ÉS KÉT FÜLBEVALÓ, piros-zöld ékkövekkel. Tokban. Magyar. 80.—

551. KIS POHÁR, ezüst. Bécs, XIX. század. 30 gr. 18.—

552. KARPEREC, ezüst. Balkán. 3.—

553. PATRONTARTÓ, ezüst, trébelt dísszel. Balkán. 2.—

554. BONBONIERE, ezüst. Balkán. 2.—

555. ŐVCSAT, csokoralak, aranyozott filigrán-ezüst, ékkövekkel. Balkán. 4.—

Müller József
ötvös Pest.

Almásy-Teleki XI. 1943

556. BOROSKANCSÓ, ezüst fejjel, csiszolt kristályüveg. Német, XIX. század. 80.—

557. CUKORTARTÓ KOSÁR, ezüst, áttört oldallal. Bécs, 1827. 170 gr. 220.—

558. TALPAS TÁL, ezüst, rokokós díszítéssel. Bécs, XIX. század. 720 gr. 350.—

559. DÍSZTÁNYÉR, ezüst, trébelt reneszánsz jellegű díszítéssel. Német. 200.—

560. KÉT GYERTYATARTÓ, ezüst, empire alak, négyzetes talppal. Augsburg, 1825 körül. 860 gr. 700.—

561. OVÁLIS CSÜNGŐ, női mellképet ábrázoló kameóval zománcos arany keretben. Bécs, 1870 körül. 1200.—

562. ECET-OLAJTARTÓ, ezüst és üveg, empire díszítéssel. Bécs, 1807. 1040 gr. 1600.—

562a TRÉBELT EZÜST PLAKETT. Mária a gyermek Jézussal és ker. Szt. Jánossal. Német, XVIII. század. Elefántcsont tokban. 500.—

563. HÁROM TEÁSCSÉSZE, ezüst foglalat és talppal, porcellán betéttel. Bécs, 1900 körül. 720 gr 200.—

564. TLPAS POHÁR, ezüst, trébelt díszítéssel. Bécs, 1850. 84 gr. 65.—

565. KIS POHÁR, ezüst, vésett díszítéssel Orosz, XIX. század. 28.—

566. POHÁRTARTÓ ÁLLVÁNY, ezüst. J. M. (Josephus Müller) mesterjegy. Pest, 1826. 25.—

567. POHÁRTARTÓ, hasonló az előbbihez. 25.—

568. POHÁRTARTÓ, hasonló az előbbihez. 25.—

569. KIS KÉZI TÜKÖR, filigrán ezüst. Balkán. 2.—

570. PATRONTARTÓ, ezüst, trébelt díszítéssel. Balkán. 3.—

571. SZELENCE, ezüst, halhólyagalakú. Balkán. 10.—

572. NYAKLÁNC, filigrán ezüst. XIX. század. 3.—

573. NYAKLÁNC, filigrán ezüst szemekből. XIX. század. 3.—

574. ILLATSZERES PALACK, ezüst. Balkán. 15.—

Müller József
ötvös Pest

164. TEJES SAJTÁR, ezüst, gerezdes. (Müller József) Pest, 1846.
285 gr. 150.–

Almásy-Teleki VII-1941

MAGYAR KIRÁLYI FERENCZ JÓZSEF TUDOMÁNYEGYETEM

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI INTÉZET

KOLOZSVÁR

ROYAL HUNGARIAN FRANCIS JOSEPH UNIVERSITY

DEPARTMENT OF HISTORY OF ART

KOLOZSVÁR

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula urnak
a M O B főtitkárának

Hivatalból
Díjátalányozva.

B U D A P E S T .

XI. Lágymányosi ut 16.

Szeged Városi Nyomda Rt. 40—5201

Müller József
Ötvös Pest 1817

113. CUKORMERŐ KANÁL, ezüst. (Müller József.) Pest, 1817. 40.—

Almásy-Teleki VIII. 1941

Festmények	546—650	Festmények	651—755	Festmények	756—851
Ezüst	1021—1065	Ezüst	1066—1116	Ezüst	1117—1184
Porcellán	1252—1280	Porcellán	1281—1330	Porcellán	1331—1370
Üveg	1371—1420	Üveg	1421—1473	Szőny.-Text.	1861—1930
Szőny.-Text.	1701—1780	Szőny.-Textil	1781—1860	Fém-Vegyes	2201—2268
Fajánsz	1541—1619	Fém-Vegyes	2101—2200	és a pótkatalógusban szereplő összes számok.	
Fém-Vegyes	2011—2100				

VII. nap, csütörtök
NOVEMBER 13.

Festmények	851—960
Bútorok	2271—2622

MDK

Müller József
nyomdász

faktor terve a 3. melliklet.

÷ Boritékunk, ábráink és mellékleteink

Grafikai Szemle, 1907 évf. 1 z. 17 l.

MDK

Müller József Appenroth
nyomdász

tervei után készült naptár szedése egyszerű
ízléses és gondos munka, „modern beosztású"
(Hornyánszky Viktor könyvnyomda naptára)

÷ Beküldött munkák

Grafikai Szemle 1914 évf 1 sz 10 l

MDK

Müller József
nyomdász

akcidenszedő rajzolla Hornyánszky
nyomda naptárának ciimlapját. „Szip
mmka"

÷ Naptárak és üdvözlőkártyák

Grafikai Szemle 1906 cóf 1 sz 7 l.

MDK

Müller J.József

Csendélet, of.

N.Szal. őszi tárl. 1920. szept. 20. 1.

Müller J. József MDK

Nagykőrösi tájrészlet, olf.

Műcsarnok 192o-21 téli kiállitás

MDK

Müller József és Katona János

A nagyváradi közp. takptár pályatervei. Magyar Pályázatok IV. 1o. Művészet 19o7. 71.l.

Müller Jónasr és Katona János

MDK

Müller József épitész

Magyar Épitőművészet, 1907. 11.sz. képek 30,31 l.

32. l.

MDK

Müller József, ép.

a medgyesi templomtervpályázat III. dij -800 kör. egyikét kapta./Két harmadik dij volt kiadva./

Müvészet. 1909. 135.l.

M.D.K.

Müller József, kőfaragómester

nyert megbízást a központi vásárcsarnok építésénél műrészes kőfaragó munkára.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV. évf.
jún. 26 sz. 2. old.

M.D.K.

Müller József /Döbrököz/

Karikaturái Bajor Giziről és Herczeg Ferencről a "Karikatura Iskola" c. rovatban.

Szinházi Élet. Bp. 1931. juni 14-2o. XXI. évf. 25. sz. 61. lap.

Müller J. József

Csendélet, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

JOS. M Ü L L E R , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Käis: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Presburg.
Név:.- 389.- Herr JOS. M Ü L L E R
Felvétel ideje: 1826. 16. July.
Hová vették fel: Herczeg Szőlős. 161.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101. old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Müller József

ötvösmester nevét és munkásságát említi

Somogyi Árpád: Régi pesti ötvösművészet.
Budapest, 1970. 7.sz. 38-40. l.

MÜLLER József műbútor

Müller József (Szül.: Tautschausenben 1781—†Pesten 1829. júl. 13).[131] Morvaországból került Pestre, és bemutatott mestermunkája alapján 1808. szept. 9-én lett céhes mesterré.[132] 1808. aug. 13-án kötött Pesten házasságot Horváth Margittal.[133] Pest polgárainak nyomtatott jegyzékében [134] nem szerepel, de halálakor az elhunyt pesti polgárokról adott jelentésben [135] nevével találkozunk.

Perehány 1985 163.p.

előbukkantak oroszlánkörm
feléje terelődni, segitő
körülbámulhatott a világb
alakult az e m b e r, a m
volna. S mai oeuvrejének
megállapitható, hogy hoss
rú végéig, csak az e m b
kozott. A nagy alkotásokh
dern magyar festőink közö
kozóképessége E g r y n é
vizuális vagy lelki emóci
szileg meddő esztendőkben
olykor csak egy-egy tenyé
tójuk vérbeli művész, az
dó s az elettel szemben f
b e r teljesedik ki. S az

MÜLLER József ötövös

Pest-Buda, 1823-1864

GROTTE András: Kisérlet néhány magyarországi ötvösjegy feloldására2. = Művészettörténeti Értesitő, 1991. 1-2. 79.p.

válhatik csak kőművesmesterré. Mesterremeke egy fejedelmi palota tervezése volt, amellyel a többi egri kőművesmester olyan feladat elé akarta állítani, amelyet nem tudott volna megoldani. 1778-ban az egri kőművescéh jegyzőkönyve szerint a kőműves-, kőfaragó- és ácscéh céhmestere. 1789-ben a III. fertályban levő ún. Verbunkos-házban említik. (EÁL Eger v. ir. 1789. 49. sz.) Meghalt Egerben 1790. február 19-én, 50 éves korában. (EÁL Eger v. ir. 179. 351.)
Rubin Lőrinc mesterré válásakor fellebbező kérvényében említi, hogy a városi nagyhíd (Posuerunt) munkálatainál is részt vett. (EÁL Eger v. ir. 1778. 10. LXIII.) 1779-ben a mátraderecskei templom építése alkalmával → Szacher Ferencnek, ott működő pallérjának adósa marad. (EÁL Eger v. ir. 1779/54. IX.) Ugyancsak ez évben nem fizetett Szacher Ferencnek a parádi timsóbánya építkezéseinél sem. 1786-ban a város Csurgó-beli kocsmájában (Verbunkos-ház) lakik és munka után folyamodik. (EÁL Eger v. ir. 1786. 348.) 1787-ben nemes Dienes István úr házát építi, amikor hivatkozás történik az 1754. évi telekfelmérésre és a királyi építési rendeletre. (EÁL Eger v. ir. 1787. 308. sz.) 1789-ben Rubin Lőrinc egri kőművespallér és kocsmáros a várostól kőművesmunkát kér, de → Povolni János érdekében elutasítják. (EÁL Eger v. ir. 1789. 415.) Halála után Csurgó-beli házáról, a Visontay-féle házról, az 1787-ben épült egerlövői házról és malomról, a debrői molnár házáról, a Schulcz-féle házról és végül Tamási György házáról is történik említés. (EÁL Eger v. ir. 1790. 351.) Halála után fizetik ki Csurgó-beli házának → Pliczner János által faragott nyíláskereteit. (EÁL Eger v. ir. 1791/407. sz.) Még egyszer szerepel 1794-ben Farkas János püspöki építtető perében, mint aki

Müller József

ötvös

Kőmagyötvj. 528. sz.

Müller József

festi ötvös

XIX. sz. 1. fele

2 db szelence a

veszprémmegyei

Muzeumban

Jul

Ellenbogen: Erinnerung

Müller József

Ötvös, Pest 1839.

Csengő, Tört. Múzeum
Tört. Obst.

lásd

Lay Bpest iparmúr Eiáll

30. l.

SZÉ

E

HE

Müller József

ötvös, Pest 1832

Evőkészlet, Tört. Múzeum

Tört. Obst.

lásd

Lay Bpest iparmuvészáll

29. l.

LÓR

GYÜJT

M

Felelős kiadó: Fränkel József.

Európa nyomda rt. –

Müller József

Pest 1848.

Kerek levesestál, dr
Hirschler Henrik tulajd

lásd

Lay Bpest iparmüvkiáll

34. l.

LÓR

GYÜJT

M

Felelős kiadó: Fränkel József. Európa nyomda rt. –

Müller József
Ötvös

17.D.4

19. századi pesti ötvös mester, munkái az Iparművészeti Múzeum kiállításán 1965. júniusában ki voltak állítva.

Héjjné Dietáre Angela: Az erüst XIX. századi nagy mesterei... Művészet, 1965 augusztus – 34 kap.

Müller József

pesti ötvös

l.

Schoenterézvárosi

15. l.

2016. A. Böecklin

Centaur a falu kovács

Az előtérben jobbra fordulva
őszhajú és hosszuszakállu Centaur,
mutatja a kovácsnak, melyet a
és baljában reszelőt tart, előre
falu népe képez csoportot. Elől eg
egy férfi bámészkodik köpenyébe bu
rog. A háttérben házak látszanak,
lad a mühely felé. A derült égbolt
karikafelett: AB.

Of, fára mér. 78.5 : 100 cm
Vétetett az 1901: V. 21-én
13-án kiadott 36325 sz. leirat ala
47070 koronán. (240/901.) Elszámo
Az elszámolást elfogadta az

L Bal kezével a gerendába fogózik és

Müller József
pesti ötvös /az 1823-64. céhiratokban/

csanytelki r.k. templom kelyhe 1835-ből

Budapest régiségei a Tört. Muzeum évkönyve
XVII. évf. 1956. 290 l

Müller József

ötvös Pest 1841

940. Sótartó, ezüst, üvegbetétel -

P 100.—

Almásy-Telchi X. 1942

Fehérné Boemm Ritta ..... 103—105
Forberger Vilmos *1848 †1928 ..... 76— 77
Glock Klára ..... 202—203
Gundelfinger Gyula *1833 †1894 ..... 70— 75
Katona Nándor *1864 †1932 ..... 90—102
Kirchmayer Győző 106
Kiss Viktor ..... 194—196
Kőszeghy Elemér ..... 141—143
Lux Elek ..... 147—186
Markó Károly *1791 †1860 ..... 23— 31
Mednyánszky László báró *1852 †1919 ..... 78— 87
Medveczky Jenő 193
Müller János *1780 †1828 ..... 13— 20
Németh Kálmán 201
Ócsvár Rezső ..... 199—200
Olgyai Viktor *1870 †1929 ..... 108—117
Rombauer János *1782 †1849 ..... 21— 22
Schwarz-Forberger Lujza ..... 208—210

Müller József

ötvös

1828 Pest, Belváros

Kapnagyarornötvösök 414.

~~2204. C. Schallhas:~~ Ph.

2204. Tájkép.

Az ~~erdős~~ abrázolt vidék erdős tájék háttérből előtörő tehén és egy kecske áll, míg az inens iszik. Jobbról ~~pedig~~ férfi közelec lón paraszt-asszony halad ~~ét~~ köte bottal. Jelzése alól középütt: C.

Fa, mér. 35: 50.5 cm.

Vétetett 1902: VII. 8-án ö (504/902)

Elszámoltatott 1902: XI. 1

Az elszámolást elfogadta 1 (255-903.)

904: IV. 25

Vétel: Blaskovics M

Müller József

ezüstműves Pest.

1823. mester

1860-as években még dolgozott.

Horváth Szentpéteri

255. l.

Müller József

pesti ötvös XIX

sz

l.

Arv. Csarnok 109. ankc.

Gal.

HIDVÉG-ARADÓ. (Abauj.)

Intárziás-falazatú koba.

Gerecze, 1906, 711,

Müller József Dániel

1799-ben pályázott a soproni rajziskola tanítói állására, de a kérvény késve érkezett is figyelembe nem vehettély.

Verbényi (Veszelka)

László dr:

A soproni rajziskola története.

Soproni szemle

1938. 301. l.

225. l. (Képe 225. l.) (Neroccio.) — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 172. l. — Képe: A Műgyüjtő, V., 1931., 7. l. — Berti Toesca 947. l. (Képe 947. l.) (Neroccio.) — Berenson 390. l. (Neroccio.) — Lepold—Lippay 55. l.

NIANI

Társalgók

Társalgók

Fa, olaj, egyenkint 23 × 20 cm.
Jelezve mindkettő lent jobbra: J. Niani f.
Maszlaghy II., 372—373. szám.

NICCOLO DI FOLIGNO (umbriai festő, 1430 körül —1502 körül)

A Szentháromság

Fa, olaj és tempera, 100 × 60 cm.
A Bertinelli gyüjteményből.
Restaurálta Nikássy Lajos 1933.
Rényi 13. l. —Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 674. l. — Maszlaghy II., 52. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 3. l. — Gerevich: A prímási képtár külföldi mesterei. Vasárnapi Újság, 1916., 825. l. (Képe 825. l.) — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 232. l. (Képe 230. l.) (Niccolo di Foligno.) — Benesch Belved. 70. l. (Nem Niccolo di Foligno.) — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 6. l. — Berti Toesca 948. l. (Niccolo di Foligno, egy nagyobb oltár felső

Müller József Dániel

épitéz és könnivesm.

Sopron

1811. jan. 23. polg.

eskü

Hází

Ritschl V. 259

Müller József

Kőfaragó

d

Közlezrkiáll

1382 l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Müller József Dániel

épitész és Könnives-
mester

szül Sopronban, hol atyja
M. János ev. tanitó volt.
1794-96. a becsi akademián
tanult, hol 1896. Gundel dijat
nyert. (Fleischer, 71 l.)
1799. pályázott, Steiner rajzta-
nitó helyére
1801. Neumayer Lörinccel (l.o.)
együtt, Ferdinand főherceg szállá-
sanak kiszemelt 2 ház átalakitá-
si tervrajzáért) ~~3/6~~ szerény tisz-
teletdijat kap. a várostól
1809. remeklésre kiszül, de mi-
vel sok munkája van, halasztást-
ker
1819. városi mérnök lett s még
ez évben Pozsonyba távozott ha-
sonló minőségben.
Csatkozl.

Müller József

rajztanár

1872 — 1896 ig

sok ügyláttik mely

tvoabb is

a Székesfehérvári

ciszterci gymnazium

ban működott

Bekeisztemlk

219. l

Müller József

a székesfehérvári
főgimnáziumnak 20
év óta rajztanára +
43 éves korában Székes-
fehérvárott.

Vas. Ujs. 1897, 222. l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

JÚNIUS

30 nap — 23. hét

5 Vasárnap	Pünk. vasárnap
6 Hétfő	Pünk. hétfő
7 Kedd	
8 Szerda	
9 Csütörtök	
10 Péntek	
11 Szombat	

Müller József

festő

1892–1903

Éminsk 1930

86.1.

3021

13 Danhauser J. F.

H

L (Pyrk
pag

Utólsó ütközet Rudo

A jobbra sz
kezét felemelte, hogy k
valpedig, a melyre p
elesett sebesültek feks
portosulnak, kiknek
átdöfi ~~készül~~. A cs
vért s felette fehér prém
széles szíj szorítja. A L
lobogtat s a füsttől

Vászon, méretei
~~Pyrker J. L. 185~~
~~Ny vit. 9.~~
~~VII: 13.~~

L Marchegg vidékét feltüntető,

H (Sz. Bécsben 1805. augusztu
4-én.)

VII: 286.

Müller József

festő

Münchenben tanult,

majd butoregyárossá

lett Ujpesten.

Lykaközös

68. l.

A Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárából

kölcsönvettem a következő munkát:

Szerző, vagy rendszó	czím, rész	darab-szám	alak	kötés	jegy

Kelt 1.....

Határidő 1.....

Hivatalos jegyzet: .....

Sajátkezü aláirás: .....

Állás: .....

Lakás: .....

Müller József

MAGYAR MŰVÉSZET

1927.237

LEVELEZŐLAP

Feladó:

VII. AGOSSÁG RT.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Müller József

Művészet 1907. 71, 268
– 1909. 135

Magyar Művészet
1927. 237

Forga
f p

galom			Egyenleg		
P	f	P	f	P	

Müller J. József

Műcsarnok Nyport

1920–21 tél. kiáll. 527

1922. jub. kiáll. 573

1922. őszi kiáll. 398

Sopron V. 186.

Müller J. József

1920. M Akv Pf Egy
kiáll. Nemzeti Szalonban
Csobánkai udvarrészlet rajz 500.—
" " " 500.—
Tanulmányok, rajzok —

1920. szept.
kiáll. Nemzeti Szalonban
Csendélet, olaj. 3000.—

Hódmezővásárhely V. 73.

Müller József

kecskeméti építész tervei nyomán épült Marosvásárhelyt a Teleki Sámuel-féle gróf könyvtári épülete a XIX. század végén (?)

Gróf Teleki Domokos: Gróf Teleki Sámuel-emlékünnep. Magyar Könyvszemle. 1940. 3. l.

Heft 6/7 · 1939

VERLAG GEBR. SCHEUR (BONNER UNIVERSITÄTS-BUCHDRUCKEREI)

Müller József

építész.

Szül. Budapest. 1877.

Oklevelet nyert 1904.

Műegyetem 14. l.

T. 5947.

ntz, a háttérben balra pedig
Gran Flvs mentén a keresztény küzdő
kkal meg a török ok menekülésével
:

ociches erhalten Wider die
Iulij:

cm.

555-98.
98-1540.

Müller József

építész Budapest

prod

Magyar Építőművészet

1907. 11. szám

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifiz

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

	 137	Kanna 1830 Bp. Tört. M.
	 137	Gyertyatartó 1830 M. Nemz. M.
	 138	Gyertyatartópár 1831 Bp. Tört. M.
 276	 139	Sótartó 1832 Egykor Váradi-Szüts Irén tulajdona. Lappang
 277		Evőkészlet (12 kés, 12 villa) 1832 Nyelükön címer Iparm. M.
		Tejmerőkanál 1832 Trencséni József, Derekegyháza tulajdona
	 139 210	Kannácska 1832 Iparm. M.
	 139	Kávéskanál, 2 db 1832 Iparm. M.
	 140	Leveseskanál (6 db) 1833 Iparm. M.
	 140	Serleg Felirat: „B. Mészáros Zechmeister zu Ofen" 1833 Iparm. M.

140

Cukortartó
1833
Bp. Tört. M.

140

Gyertyatartópár
1833
Bp. Tört. M.

141

Kanna
1834
Egykor Pekár Imre tulajdona. Lappang

142

210

Asztali csengő
1835
Bp. Tört. M.

142

210

Tintatartó
1835
Bp. Tört. M.

142

Kehely
Felirat: „Calix SRD Josephi Nizsnyánszky Emeriti Parochi Csanyiensis Procuratus Ano 1835. Post fata ejusdem Ecclesiae Csanyiensi Mansurus."
1835
Csanytelki r. k. templom

278

143

Kávéskanna
1836
Egykor Bárczy Elek tulajdona. Lappang

146

212

Fedeles kávéskanna
1838
Bp. Tört. M.

146

212

Gyertyatartópár
1838
Iparm. M.

146

212

Két ezüstampolna
1838
Terézvárosi rk. templom

147

214

Asztali csengő
1839
Iparm. M.

147

214

Navicula
Felirat: „Szt. Terézia 1839."
1839
Terézvárosi r. k. templom

147

214

2 ezüstkanál (a naviculához tartozik)
1840 körül
Terézvárosi r. k. templom

148

Füstölő
Felirat: „St. Terézia"
1840
Terézvárosi r. k. templom

148

214

Gyertyatartó
1840
Iparm. M.

149

Sótartó
1841
Bp. Tört. M.

150

214

Evőeszköztartó állvány
1842
M. Nemz. M.

150

Pecsenyenyársak
1842
Iparm. M.

152

Tálca + ampolnapár
Felirat: „A", „V" vetűk
1844
Pesti ferences templom

153

Kehely
1845
Mindszent, r. k. templom

154

Kávéskanna
„D.M." monogram
1846
Iparm. M.

154

Tejeslábas
1846
Egykor Deutsch József tulajdona. Lappang

154

219

Tejszíntartó tál
1846
Bp. Tört. M.

155

Cukroskanál
„W.P." monogram
1840-es évek vége
Bp. Tört. M.

156

Levesestál
1848
Egykor dr. Hirschler Henrik tulajdona. Lappang

156

Levesestál fedővel
1848
Iparm. M.

157

224

Olajtartó doboz
Felirat: „Hálája jeléül Konstantin Muga 1849"
1849
Petőfi téri gör. kel. templom

162

Sótartó
„B.M." monogram
1854
Iparm. M.

Müller József

Pest. Ez.

1823. II. 2. mester. 1823. IX. 1. polgárjogot nyer. 1832. XII. 8. alcéhmester. 1864-ig említve. Műhelye: 1839. Waiznergasse 15. *Inasa:* 1825. XII. 8. Hast Antal 5 évre. 1827. VIII. 14. Bloway Ágoston 6 évre, 1831. Donenberger János 5 évre, 1826. IX. 11-től számítva.

Művei:

275

129

Kanna
„G.P." monogram
1823
Bp. Tört. M.

129

Cukortartó
1823
Bp. Tört. M.

132

Evőeszközök
1826
Egykor Friedman Izidor tulajdona.
Lappang

136

Gyertyatartópár
1829
Iparm. M.

Pest-Buda 1977

aranyműves jelzőmester. 1803-ban üzlete a Kígyó utcában, 1805-ben a Reitergasséban, 1815-ben a Belváros 359. sz. házban. *Inasa:* 1809. XII. 3. Stanzel Ferenc 5 év, 6 hónapra; 1823. IV. 20. fia Vince, 1818. X-től számítva 5 évre.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
Bp. Tört. M. Haubt-Protocol 1799. XII. 8.—1814.; Adressbuch 1815., 1822.; Horváth: I. 250. p.; Illyefalvi—Pallós; Dombi; A. B.: 12., 23. p.

Müller György — Pest. Ar.

Szül.: Pest. 1822. XI. 3. mester. 1823. IX. 1-én kapott polgárjogot. 1828-ban a Belvárosban dolgozott. 1864-ig említve. Műhelye 1839 és 1842-ben Waiznergasse 15. *Inasa:* 1829. VIII. 9. Lenz Károly 6 évre; 1830. IV. 24. Schimel Vilmos; 1833. X. 4. Landorok Alajos; 1846. V. 2. Majerhofer Ede 6 évre.

Művei:

GM 273

2 aranygyűrű
a) kígyós gyűrű
b) Comppemann angol tábornok miniatűr képével
M. Nemz. M.

Irodalom:
BFL IX/14 Meisterbuch 1822. XI. 2.; Horváth H.: I. 251. p.; Illyefalvy—Pallós; Wegweiser 1839., 1842.; Kőszeghy; Kapossy: Magyarországi ötvösök. 280. p.; A. B.: 39., 42a, 43., 46a p.

165

224

Cukortartó
1857
Iparm. M.

Irodalom:
BFL IX/14 Meisterbuch 1823. II. 2.; Bp. Tört. M. Haubt-Protocol 1838. XII. 8.; Horváth H.: I. 251. p.; Kapossy; Illyefalvy—Pallós; Wegweiser 1839.; Kőszeghy; Expos 1935: 114, 120, 121, 124, 137, 146. p.; Patakyné: II. 290. p.; Patakyné: III. 212. p.; Patakyné: IV. 50. p.; M. Nemz. M.; Iparm. M.; Bp. Tört. M.; A. B.: 37., 38., 40. p.; Földes.

Nadler Ignác Pest. Ar.

1815—1827 között említve.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:
Horváth H.: I. 251. p.

Nagerl (Negerle, Nigerl, Nägerle) Péter Pest

Bécsből költözött Pestre. 1793-ig Hartl Lambert pesti ötvösnél dolgozott, aki

Müller József

otvös

Gentnmend

69. l.

re 8,000.000 K-t azaz Nyolc
la terhére fizessen ki. Bud
niszter helyett: Kertész K.

Müller József
Opaterny F.
építész

A medgyesi ev. templom tervpályázatán az 1500 kor. első díjat senki sem kapta, az 1000 kor. második díjat Balthes Frigyes, a két 800 kor. harmadik díj közül egyet Müller József, a másikat Opaterny F. & Hofstädter K. kapta.

Művészet 1909. 135. l

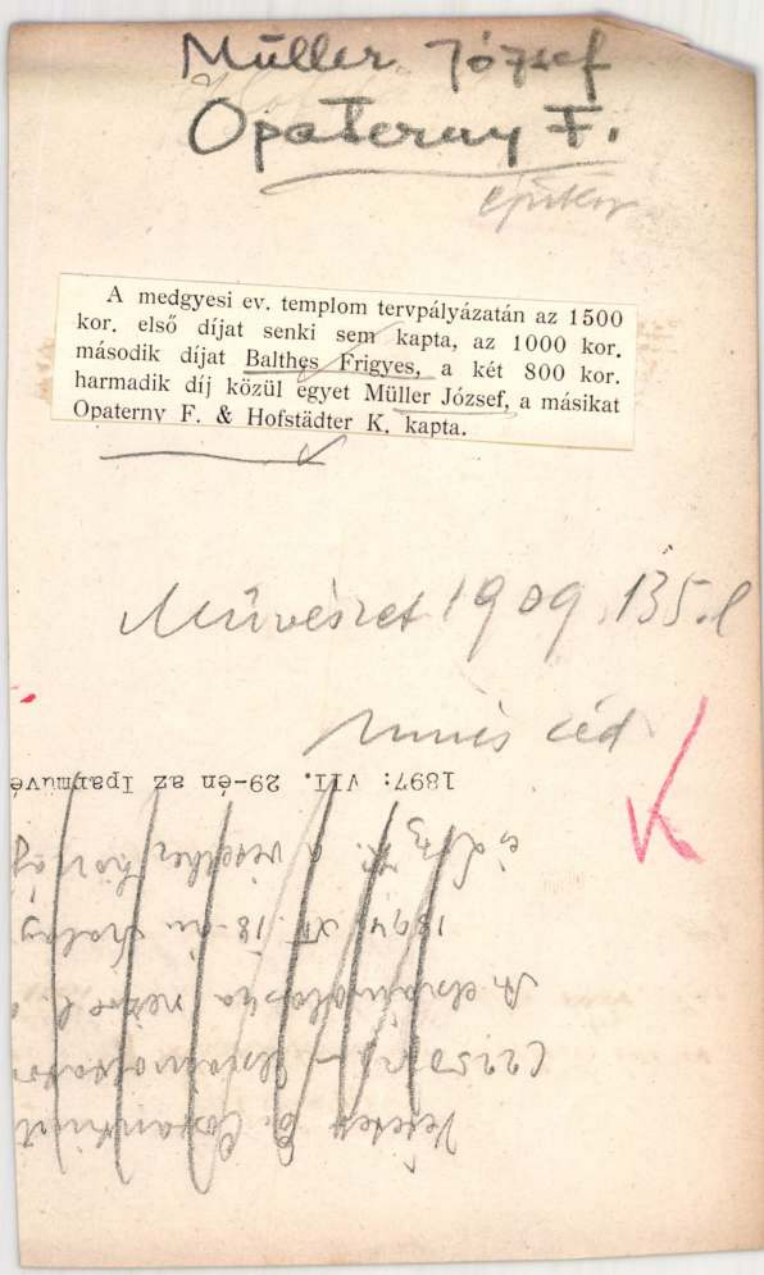

és fejét lehajtja

ra néz ~~[illegible]~~ Jobb kezében a korsót

abból ~~[illegible]~~ öntene és baljában kagylót ~~[illegible]~~ fog. Kar-

cos. Rövid haja arczába lóg.

ága 110 cm.

1

M.D.K.

7. sz. cédula. Előzményt lásd: az 1.-6. cédulákon.

Möller Károly

A bizottság megvásárolta pályamüvét Misley Sándor és Schall József müveivel együtt.

Gosztonyi Gyula: A Városstemplom épitéstörténete. Pécs. 47. l.

Müller Károly Lajos MDK

Arab fiú, repr.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

Müller József

pesti ötvös

1831

l.

Mü-ei Régiségk-

váll. aukc. VIII.

(1948)

41. l.

Sáiospai

Müller J. (József?)
festő

Magyar Iparművészet, 1897/98.

I. évf. 3. sz. 113.–114. o.

A Magy. Iparműv. Címlap-pályázata.

Müller József

könyvkötő

1824. nyert polgár-
jogot Pesten

erőd

Némnyomdászok

62. C.

Lepold—Homor 72. l. — Őszi kiállítás, 1930, Ipolyi, 137. szám. — Lepold—Lippay 37. l.

BARÁTI ISTVÁN EREKLYETARTÓ KERESZTJE,

aranyozott ezüst és hegyikristály, piros ékkövekkel. Talpán Baráti István címere és felirat: Generos. D. Stepan Baráti gen(eralis) administrator bon(orum) arches (episcopatus) Str(igonien-sis) ejusdemque Cottus Comes pred (ialistarum) nob(ilium) Palat(i) sacrae Caes. regiaeque Mattis etc. ad laudem Dei Omnipotentis fieri fecit et Rssmo Domini Joanne Telegdi prep. majore et Eppo Bosnensi existante Vn. Capitulo Strig. donavit anno D. 1607. — A kereszt kristálylapja és foglalata olasz vagy olasz iskolázottságú magyar mester műve 1380 körül, a szár és a talp magyar 1480 körül, a corpus s a címer felirattal magyar 1607-ből. A felső szár mondatszalagán: RENOVAT A. 1781.

Baráti István prímási jószágigazgató és főispán ajándéka, 1607.

Bock 135—136. l. — Henszlmann: A bécsi 1873. évi világtárlatnak magyarországi résztvevőinek régészeti osztálya. Bp. 1875—1876., 188. l. — Esztergomi kincsek. Esztergom, III., 1876., 20. szám. — Árvízkárosultak, 1876., 44. l. 1482. szám. — A műipari és

Müller József

puskamüves

1843. körül győri polgár

Jerty 254. l.

A m.kir.vallá-és közoktatásügy
alatt a keb.számvevőség VII.osz

Felhivom, hogy a Müen
postatakarékpénztárnál vezetett

Miller József épitész.

Művészet.1907.268.l.

Müller József

Ötvös Pest
1831 -

Mü- és Régiségkeresk.
vall. VIII. aukció
1948. máj. 41 l.

Nemzeti Szalon 1900

nov 7

dec.

Feljkiáll.

Katalogusa

Ad.

M.D.K.

Müller József, ötvös

1823-ban lett mesterré és nevét 1864-ig említik. Budapesti egyházi kincstárak 10 művét őrzik - ezek közül ismeretes a csányteleki r.k. templom 1835-ös évi feltétű és a mindszenti r.k. templom 1845-ös évi feltétű barokkizáló kelyhe. Szerző részletes cenzúrán kívül./.

P.Bretyánszky Ilona: A pest-budai ötvösség a XIX. században
Budapest Régiségei, A Budapesti Történeti Muzeum Évk. XX.köt. 1966. Szerk. Gerevich László

old.

M.D.K.

Müller József, ötvös

... négy képen körli a terézvárosi r.k. templomban őrzött füstölőjét, naviculáját és két ampolnáját (1839), valamint a volt pesti ferences templom két misekannácskáját tálcával. (1844). Ezeliti egy ismeretlen alkotását: a Petőfi téri ortodox görög templom olajtartó doborát (1840)

P. Brestyánszky Ilona: A pest-budai ötvösség a XIX. században

Budapest Régiségei, A Budapesti Történeti Muzeum Évk. XX.köt. 1966. Szerk. Gerevich László

211-212. old.

Müller József, ötvösművész

a Történeti Múzeum metszettárában ma nyílt meg a „Pest-Budai ötvösség a 19 században" ánú kiállítás. A Pest-Budai ötvösművészet ebben a korszakban magasszínvonalú volt. A század első felében hozzávetőleg 60 budai és pesti ezüst, zl. aranyművesről van tudomásunk. —

Müller József mestermunkája a csánytelcki Római Katholikus Egyház tulajdona.

TV Híradó 2.

1980. III. 7. Televízió 2. műsor 21.40

MÜLLER JÓZSEF, fegyvermüves

Bár a céhek minden erejükkel igyekeztek megakadályozni idegen mesterek letelepedését győrbe, nemcsak a forradalom előtti gyaripar, hanem a kézmüvesség is sokat köszön het az idegenből jött családoknak. Igy pl. Müller József fegyvermüves Fejér megyéből települt át győrbe. 291.old 78. jegyz

BALÁZS PÉTER: A céhrendszer problémái Győrött a XIX. század első felében 279. old.

ARRABONA, A Győri Xantus János Muzeum Évkönyve, 17. Győr, 1975.

Müller J. József MDK

Csobánkai táj, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Müller József, ép. MDK

a jury nem tartotta kivitelre alkalmasnak a beérkezett pályamüvek egyikét sem a brassói közkórház megépitésére. 500 koronával megvásárolta egyik másik tervet. Igy fentnevezettét is.

Tervpályázat eredménye.
Épitő Ipar. 48.sz. 1911. nov.26. 499.l.

M.D.K.

Müller József, Budapesti építész

Serve az egyik 800 K-ás harmadik díjat nyerte a medgyesi ág. ev. főgimnázium pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.

márc. 17. sz. 14. old.

Müller József, M.D.K.

bécsi építész

terve harmadik díjat

nyert az Óbecsi tarozék-

pénztár pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

jul. 31. sz. 13 old.

Müller J. József MDK

Uriszoba részlet L.K. ur lakásából, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Müller J. József

MDK

Tanulmányfej, olf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Müller J. József MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Müller J. József MDK

Csobánkai táj, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Müller J. József

MDK

Nagykörösi tájrészlet, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Müller Károly, vándorfestő és fényképész. 1846-ban rövid ideig Miskolczon működött.

Miskolczi Értesítő. 1846. 19. sz.

Müller, Karl
Test?

den. Ein Marseiller Capitän lud ihn zu sich ein und der König beschloß sich in seinem ganzen Staate zu zeigen, was nicht oft geschah. Darum fühlte er sich auch in seiner Kleidung sehr genirt und schwitzte entsetzlich. Der Eindruck, den er bei seiner Erscheinung auf dem Verdecke machte, ist unbeschreiblich. Er hatte einen dreieckigen Hut auf eine gepuderte Perrücke gesetzt, welches sein schwarzes Wollhaar nur zur Hälfte bedeckte, seine Hosen hatten an den herculischen Knieen ein bedeutendes Hinderniß gefunden, so daß sie sich nicht schließen ließen, und da auch kein Strumpfband die seidenen Strümpfe zusammenhielt, so schlotterte der eine am Waden, der andere war unten am Knöchel übereinandergerollt. Die seidene Weste öffnete sich über einer schwarzen Brust, die kein Hemd bedeckte. Ueber der Weste trug er einen seidenen Frack, und einen großen Cavalleriesäbel an einer ledernen Kuppel schleppte er majestätisch auf dem Verdecke hinter sich drein, was den Eindruck seines Costüms nicht wenig vermehrte. Der König von Gabon glaubte in den Gesichtern der Matrosen eine sichtliche Zufriedenheit zu lesen, und schrieb das schallende Gelächter, das um ihn her ausbrach, der Freude über seinen zierlichen Anzug zu. Diese Freude hatte bald keine Gränzen mehr: da ihm die verzweifelten Beinkleider allzu unerträglich wurden, zog er sie nebst den Strümpfen aus, behielt aber die gestickte, bis auf den Bauch reichende Weste und das galonnirte Kleid bei, das ihm den Rücken und noch etwas weiter hinab deckte, wenn ihm nicht, wie öfters geschah, der Einfall kam, die Schöße aufzuheben, weil es ihm zu warm wurde. Eben so blieb der dreieckige Hut auf die Perrücke gestülpt. Diese Mischung von Kleidung und Nacktheit war unwiderstehlich komisch.

Bei dem jetzigen König der Dahome verlief die Vorliebe für europäische Kleidung ziemlich tragisch. Diesem kam der Einfall, hundert Mann von seiner Garde als Cuirassiere zu kleiden, denn man hatte ihm gesagt, die französischen Cuirassiere trügen eine Kleidung, die kugelfest sei, und er mochte sich nun eine sehr übertriebene Idee von dieser Kleidung machen, denn er fing an zu glauben, die Geriots (Zauberer) von Frankreich verständen es, den glücklichen Krieger, der eine solche Kleidung [illegible] rüstungen abgesandt. Beim Anblick der blinkenden, polirten Cuiraſſe, der Helme mit Federbüschen, der ungeheuren Stiefel und der Lederhosen, die man vor den Augen des erstaunten Königs und seiner Höflinge ausbreitete, fühlte sich dieser in nicht geringer Verlegenheit. Dennoch wollte er sogleich eine Probe machen, und befahl einem Neger, sich in eine solche Cuirassieruniform zu kleiden. Der arme Teufel, der in seinem Leben keine andere Kleidung als eine Negerschürze getragen hatte, unterwarf sich dem Gebote des Königs, und als der Cuirassier fertig war, erwartete er steif und mit hängenden Armen den weitern Verlauf. Der König ließ ihn vor sich treten, nahm ein Gewehr, setzte es dem improvisirten Cuirassier auf die Brust, schoß, und der unverwundbare Neger stürzte todt zu seinen Füßen. — Aehnliche, wenn auch nicht so tragische Mißgriffe erzählt man sich in Menge.

Journalistischer Mischmasch.

— Die Depositen in den Sparkassen des Königreichs Frankreich betragen bereits die Summe von sechshalbhundert Millionen Franken (etwa 220 Mill. fl. CM.)

— Der irische Kunstverein hatte im vorigen Jahre durch Subscription eine Einnahme von mehr als 35,000 fl. CM., eine Summe, welche hinreichte, alle zur Ausstellung eingesandten Gemälde anzukaufen.

Kleine Stadtpost.

Pesth. Heute Donnerstag den 25. August 1842, Nachmittag um **3** Uhr findet die Eröffnung

der ersten ung. Gewerbs-Ausstellung

in den königl. städt. Redouten-Sälen Statt.

Die Herren Actionäre werden ersucht, ihre Eintrittskarten in der Vereins-Kanzlei desselben Locales, 1ten Stock, zu übernehmen.

Für Nicht-Actionäre ist der Eintritts-Preis an Wo[illegible]

NB. Es werden noch fortwährend Gegenstände zur Aufstellung angenommen, welche in einem Supplements-Verzeichniß dem bereits im Drucke erschienenen Haupt-Cataloge angereihet werden.

Wir hatten Gelegenheit, die zur Ausstellung eingesendeten Gegenstände in Augenschein nehmen zu könneni und dürfen nach unsrer unmaßgeblichen Ansicht die Versicherung aussprechen, daß Jeder billige, und die Verhältnisse berücksichtigende Beschauer seine Erwartungen beweitem übertroffen finden wird. Eine detaillirte Besprechung wird in diesen Blättern zu seiner Zeit folgen. 3

— Von der Direction des unter dem höchsten Schutze Se. k. k. Hoheit des Durchlauchtigsten Erzherzogs Reichspalatins stehenden „Blinden-Institut's" wird hiemit bekannt gemacht, daß die ganzjährige Prüfung der Zöglinge dieser Anstalt, Samstag den 27. August, Vormittags von 9 bis 12 Uhr, im großen Comitats-Saale in Pesth abgehalten wird, wozu an alle Menschenfreunde die ergebenste Einladung ergeht. Gegenstände der Prüfung sind: Religionslehre, ungarische Sprachlehre, Kopf- und Zifferrechnen, deutsche Sprachlehre, Lesen, Schreiben und Drucken, Naturgeschichte und Technologie, Naturlehre und Diätetik, Geographie und vaterländische Geschichte, Ausübung mehrerer Handarbeiten, Theorie der Musik, Vocal- und Instrumental-Musik. — Die Prüfung aus der Gymnastik ist an demselben Tage, Nachmittags 5 Uhr, in der gymnastischen Anstalt im gräflich Beleznay'schen Garten, auf der Kerepesser-Straße, neben dem Nationaltheater.

— Wir beeilen uns allen Freunden des Gesanges die erfreuliche Nachricht mitzutheilen, daß die gefeierte Gesangskünstlerin Mad. Schoberlechner, Samstag am 27. d. im Nationaltheater in der Rolle der Elisa in der Oper: „Il giuramento" auftreten wird.

Pesther Tageblatt 1842

Neueröffnete Seidenhandlung.

Glatz & Eissler,

„zum Seidenwurm" in Pesth,

Waiznergasse im gräfl. Nako'schen Hause, vormals sieben Churfürsten, empfehlen ihr gut assortirtes, und in allen Farben frisch gefärbtes Lager von roh und gefärbter Seide zum Nähen, Häckeln, Sticken und Stricken, ein großes Lager von englischen

Glanz- und Zephir-Wollen,

in großen und kleinen Strendeln, englische französische und schottische Strick- und Häckelwollen, Strick- und Nähzwirn, alle Gattungen Zwirnbänder und Handschuhe.

Ferner einen großen Vorrath weiblicher Handarbeiten angefangen und vollendet, auch werden derlei Arbeiten zum Muntiren und Vorzeichnen angenommen.

Rock- und Gillets-Knöpfe, Kleider-Creppins, Schnüre und viele andere in dieses Fach schlagende Artikeln empfehlen wir zu den billigsten Fabrikspreisen.

Lizitation.

Freitag, den 26. d. M. wird ein zur B. B. Mayer'schen Concursmasse gehöriges, annoch ganz gut und brauchbares Billard im Gasthofe zum König von Ungarn Vormittags 9 Uhr gegen gleich baare Bezahlung lizitando verkauft. — Pesth den 23. August 1842.

D. Carl v. Schiller,
Vermögens-Verwalter der B. B. Mayer'schen Concursmasse.

Lizitation.

Vom Magistrate der k. freien Hauptstadt Ofen wird bekannt gemacht, daß 440 Joch Waldgründe im städt. Kammerwalde in mehreren Theilen, und zwar zu 5 bis 15 Joch eingetheilt, mittelst einer in facie loci abzuhaltenden öffentlichen Lizitation gegen annehmbare Bedingnisse am 15. September l. J. dem Meistbietenden verkauft werden. Kauflustige haben sich daher an Ort und Stelle Früh um 9 Uhr zum erwähnten Lizitations-Act einzufinden, in zwischen können aber die nähern Bedingnisse in der hiesigen städt. Buchhalterei eingesehen werden. — Ofen, den 23. August 1842.

Landgut-Verkauf.

In einem, in dem löbl. Somogyer Comitate nahe am Marktflecken Koposvár und von dem durch das Wettrennen berühmten Ort Hetes eine halbe Stunde entlegenen Dorfe ist ein Gutsantheil von 450 Joch Felder ohne Fundus instructus aus freier Hand gegen billige Bedingnisse zu verkaufen.

Näheres ertheilt zu Pesth am neuen Marktplatz im Ürmény'schen Hause

Daniel v. Pukolay,
k. Gerichtstafel- und Wechsel-Advocat.

---

70 Ballen Cigarrenblätter

vom Jahre 1840 durchaus Ausstichblatt, sind im Ganzen oder Ballenweise während der Marktzeit zu verkaufen. Auskunft ertheilt der Hausmeister im weißen Schiff.

Ein Mollsortir-Apparat kommt einen [illegible]

Bei **Gustav Heckenast** ist erschienen und zu haben:

Der Schäferei-Verwalter.

Erinnerungen

für die bei Schäfereien angestellten Unterbeamten. Aus vieljährig praktischen Verwaltungs-Erfahrungen zusammengeordnet und verkündet durch

Joseph v. Bartosságh.

Zweite Ausgabe. gr. 8. Pesth 1842. In Umschlag geheftet 1 fl. C. M.

Lizitations-Ankündigung.

Freitag, den 26. August l. J. Vormittags 9 Uhr werden in der Königsgasse im Baron Orczy'schen Hause befindlichen k. k. Lederfabriks-Niederlage des Herrn Jakob Winkler verschiedene zur Joseph Schreiber'schen Concursmasse gehörig ausgearbeitete Lederwaaren an den Meistbietenden gegen alsogleiche baare Bezahlung lizitando veräußert.

Johann v. Nagy,
Landes- und Wechselgerichts-Advocat als Curator der Schreiber'schen Concursmasse.

Maculatur-Papier in verschiedenen Größen den Rieß zu 1 fl. bis 1 fl. 12 kr. und ganz großes feines zu 2 fl. C. M. verkaufen Landerer & Heckenast, Hatvanergasse Nr. 853.

Siebenbürger Kerzen und Seife

von der bekannten vorzüglichen Qualität ist zu haben in der Niederlage des

J. S. Friedrich Liedemann,
neben Dampfschiffs-Bureau.

Schweizerische Dienstboten

werden von einer Schweizerfamilie gesucht. Das Nähere ist in der Expedition dieses Blattes zu erfahren.

Verlorne Lose.

Nr. 136333 als ein gewöhnliches ganzes Los und ein Fünftel Freilos-Antheil Nr. 79617 von der Herrschaft Geverau zur Ziehung am 3. September d. J. sind in Verlust gerathen, der redliche Finder wird ersucht, selbe gegen ein Ho-

---

Kunstanzeige.

Unterfertigter gibt sich die Ehrr anzuzeigen, daß er sich eine schnelle Manier im Portraitmalen eigen gemacht hat, wobei das lange und lästige Sitzen bedeutend verkürzt wird. Auch Daguereotyp-Portraits verfertigt Unterzeichneter und empfiehlt sich dem verehrungswürdigen Publikum. Wohnt in der Herrengasse im Libaschinsky'schen Hause 1. Stiege im 3. Sock.

Karl Müller,
Porträitmaler

A soproni ünnepi hetek plakátja, Mende Gusztáv festőművész alkotása. Linoleumba metszette: Müller Károly

11 órakor, korhatár nélkül.

Sopron, Vörös Csillag: Feltámadás (nyugatnémet), fél 4, háromnegyed 6, 8 órakor. 14 éven alul nem ajánlott.

Sopron, Szabadság: A kai vonat (lengyel), 3, fél 8 órakor, 14 éven ajánlott.

Mosonmagyaróvár, Kos utolsó tanú (nyugatném fél 7, fél 9 órakor, 14 é nem ajánlott.

Mosonmagyaróvár, D boldogság országa (szo 8 órakor, korhatár nélk

Csorna: A rendőr (o 8 órakor, 14 éven alu ajánlott.

Kapuvár: Montparnasse 19. (francia), 6, 8 órakor, 18 éven felülieknek.

Gönyü: Ki tud Júliáról? (bolgár), 14 éven alul nem ajánlott.

Győrszentiván: Jó utat autóbusz (magyar), korhatár nélkül.

Hegyeshalom: A nagyravágyó asszony (francia), 18 éven felülieknek!

Mosonszentjános: A lelkiismeret lázadása II. rész (NDK), 14 éven alul nem ajánlott.

Sopronbánfalva: A vak muzsikus (szovjet), korhatár nélkül.

Rajka: Vadállatok a fedélzeten (szovjet), korhatár nélkül.

Ásványráró: Ferrara hosszú éjszakája (olasz), 18 éven felülieknek!

Beled: Folytassa, nővér (angol), 18 éven felülieknek!

Bősárkány: Leon Garros keresi a barátját (szovjet), korhatár nélkül.

Fertőd: Szeptemberi szerelem (NDK), 18 éven felülieknek!

Dunaszeg: Felmegyek a miniszterhez (magyar), korhatár nélkül.

Öttevény: A lelkiismeret lázadása I. rész (NDK), 14 éven alul nem ajánlott.

Szany: A búcsú (nyugatnémet), 14 éven alul nem ajánlott.

Szil: A kolostor titka (szovjet), korhatár nélkül.

Kopn... gatnémet), 14 éven alul nem ajánlott.

A Budapesti Televízió műsora

16.00: Közvetítés Prágából, a Tornász Világbajnokságról (női szabadon választott gyakorlatok), és a Magyarország—Anglia úszóversenyről, a Sportuszodából.

19.10: Hétről-hétre.

19.30: TV-híradó.

19.45: A muzsika barátainak. — Hangversenyközvetítés Keszthelyről, a Festetich-kastély parkjából.

20.20: Fel a VIT-re! — A Helsinkibe induló fiatal művészek műsora a Kisstadionból.

21.50: Vallomás — Psota Irén műsora.

22.30: Hírek. TV-híradó ismétlése.

A Bratislavai Televízió műsora

14.00: Sportdélután: 1. Közvetítés a trencsénteplicei lóversenypályáról, 2. Tornász Világbajnokság.

19.00: TV-híradó.

19.50: Táncdalok.

20.00: Esztrádműsor közvetítése az NDK-ból.

20.45: Tornász Világbajnokság.

22.00: A nap visszhangja.

22.15: Táncdal fesztivál.

Müller Károl grafikusművész

Magyar Nemzet 1950
május 6. 5. old.

A csehszlovák képzőművészet
50 éve. Végvári Lajos

M.D.K.

Müller Károly

tervező iparművész

75 éves korában elhunyt

H alálozás

Magyar Nemzet 1966. julius 13. 6.1.

M.L.K.

Müller Károly

tervező iparművész

75 éves korában elhunyt

H alálozás

Magyar Nemzet 1966. julius 1?. 6.1.

Müller Károly

"Az ezredévi ünnepségek" c. beszámoló ir az uj Országházat tervező, épitő, rajzolómüvészekről. Ennek a müvészgárdának tagjaként szerepel a müvész is.

Otthon, Bp. 1896. junius hó
195-2o4. lap

M. D. K.

MÜLLER Károly festő

1907-ben Nagybányán a habad-iskola növendéke

Réti Bh. 1954. 327. l.

Müller Károly

Koroper a Biedermeier

kiállításon a Műcsarnokban

Cegléd 1937 XI 28

MDK

Müller Károly

A szolnoki művésztelep. P.H. 1928 évi nagy naptára.
73.l.

MDK

Leopold Karl Müller
festőm.

Szolnoki menyecske (1873) olajfestmény
az Esztergomi Múzeum anyagából. offset nyomás
Reprodukció

Offset nyomda. Mellékletet
Magyar Grafika, 1958 II. évf. 6 sz. 623 l.

MDK

Müller Károly

Az új országház épitésének művezetőségében dolgozott.

Cikk: Az új országház ünnepéhez.

Ország-Világ, 1894. 19.sz. 314.l.

dr. Müller Károly, építész M.D.K.

Lux Kálmánnal közös terve második díjat nyert Pécs városszabá-lyozási pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1928. XLIX. évf.

ápr. 4. sz. 7. old.

MDK

Müller, Karl

Farkas Z: Az Alföld festői. Nemz. Ujs. ~~1935~~
1943. márc. 7. 19.l.

MDK

Müller Károly Lajos: Arab fiu. repr.

Képzőm.Társ.Téli Kiáll. 1927/28.

Müller Karl J.
von Ossenburg

l.

Eperjessy 1929
2. l.

Müller Károly

vésnök

1790

Kőrmöcb

82. l.

T. 3725.

dő kúpalakú hegy tetején van
ny vitéz tartja balkezében a
ét. Közelében ugy a saját,
lirata a lebegő mondatszalagon,

O.

.2 cm.

-92-39.

Római edény IX. 85.

Müller Károly

Nagybányai kiáll. kat. 1912

83

Müller Karel

Ved

Cx 33

Müller Karol

Urod

Ost Velay 1902

829

Müller, Karl

írod

Farkas Zoltán:

A alföld festői -

Nemzeti Újság

1943. márc. 7.

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Müller Károly

Művészet 1905. 394

Berchem Nicolaes Pietersz: Ökö

10 (971), 103 (1005), 4304 (913).

Müller Károly

1900/1 – 1903/4

Ferképzőmfoiskèvk

116. l.

MÜLLER MIKLÓS
NICOLAS MULLER

A Művelődési Minisztérium,
a Magyar Fotóművészek Szövetsége,
az orosházi Petőfi Művelődési Központ és
a Műcsarnok
meghívja önt

MÜLLER MIKLÓS

(Nicolas Muller, Spanyolország)
fotóművész

kiállításának megnyitására
1989. szeptember 7-én du. 4 órakor

Megnyitja:

DR. BOGNÁR JÓZSEF
akadémikus
a Magyarok Világszövetségének elnöke

MŰCSARNOK
Budapest, XIV., Hősök Tere

Megtekinthető: október 15-ig

A kiállítás támogatói:
az Orosházi Állami Gazdaság
a Dél-magyarországi Vetőmagtermeltető és
Értékesítő Vállalat, Orosháza
az Orosháza és Vidéke ÁFÉSZ

Müller Károly Lajos

MÜLLER KÁROLY LAJOS: ARAB FIÚ

Képzőm. Tan. 1927/28
Téli kiáll. Cat.

PÉNYES ADOLF: LÁTOGATÁS

MDK

Leopold Karl Müller, osztrák festő

Pettenkofen körébe tartozó osztrák piktor néhány
művét itt találjuk a szenkiaké között.

br.Kohner Adolf gyüjteményéből.
Képzömüvészet. 1929. 15.sz. 14.1.

K

MÜLLER KÁROLY LAJOS: ARAB FIÚ

FÉNYES ADOLF: LÁTOGATÁS

Pesther Tageblatt.

Vierter Jahrgang.

Pränumerations-Bedingnisse:

Für Pesth und Ofen: Halbjährig 4 fl. 30 kr., mit täglicher Zusendung 5 fl. Conv. Münze; für Auswärtige im Inlande; mit täglicher Postversendung 6 fl. 24 kr., mit wöchentlicher zweimaliger Postversendung 5 fl. Conventions Münze; Pränumeration übernimmt Gustav Heckenast's Buchhandlung in Pesth und sämmtliche Postämter.

Einrückungs-Gebühren:

Für den Raum der gespaltenen Petit-Zeile 3 kr., bei oftmaliger Insertion 2 kr. C. M. Beilag-Gebühr für ein Quartblatt 1 fl., für einen halben Bogen 1 fl. 30 kr., für einen ganzen Bogen 2 fl. Conventions Münze. Beilagen und Inserate sind in der Expedition dieses Blattes, Waiznergasse Nr. 15., dem Hotel Palatin gegenüber rückwärts im Hofe abzugeben.

№ 202. Freitag, den 26. August. **1842.**

Schwert und Ring.

Scenen aus dem sechzehnten Jahrhundert.

(Fortsetzung.)

Es entstand eine Pause. Aber mit einem Male wandten die beiden Männer sich lebhaft gegeneinander, denn zu gleicher Zeit waren sie von dem nämlichen Gedanken getroffen worden.

„Hast Du's bemerkt!" fragte der Eine.

„Hast Du's wohl gesehen?" so rief sein Nachbar.

Herrman von Rossem war eben durch den Saal zwischen den Gästen hingegangen, und im Vorbeigehen hatte er der jungen Dame einen verstohlenen Blick zugeworfen, einen Blick, der unendlich viel zu sagen schien.

Das Mädchen erzitterte auf ihrem Sessel und antwortete ihm ebenfalls durch einen schnellen, vertrauten Blick . . .

„Wird Euch unwohl?" wandte sich Marnix an die Dame. „Ihr erbleicht, wie ich sehe."

„Es ist nichts," entgegnete sie. „Die Hitze macht es; denn der Saal ist zum Ersticken schwül."

„Wollet Ihr, daß ich jenes Fenster öffne?"

„O nein, es ist schon vorüber," gab sie zur Antwort, indem sie sich das Antlitz mit dem Fächer kühlte.

Herrman von Rossem war verschwunden.

„Nichts ist gewisser als das!" nahm Lannoy gegen seinen Vertrauten das Wort. Der Page da ist der begünstigte Liebhaber."

„Das ist das Mißgeschick der Zeiten," fügte von Baume hinzu. Die Edelleute gehen herunterwärts, die Pagen machen sich in die Höhe."

Der Freund des Hauptmanns knirschte mit den Zähnen und zupfte mit fieberisch gespannten Fingern die Federn an seinem Hute, um die seltsame Bewegung zu vertreiben, die ihn ergriffen hatte.

Es schlug eben eilf Uhr auf der Schloßuhr, und von Lannoy war noch nicht von seinem Platze gewichen.

„Es ist Zeit aufzubrechen," sagte sein Gefährte zu ihm; „denn eben ist Fräulein von Baude aufgestanden, um nach Hause zu gehen."

Der junge Mann hatte nicht bemerkt, daß die Dame sich entfernt hatte; er glaubte sie noch immer in demselben Sessel sitzen zu sehen, den sie vor Kurzem verlassen hatte.

„Auf denn, ihr nach! vielleicht, daß wir sie noch einholen," sprach der Hauptmann.

Beide Cavaliere stiegen jetzt die große Treppe hinab; vor dem Hause angekommen, bemerkten sie eine Sänfte, welche von vier Dienern begleitet war, die Fakeln trugen. Sie erkannten die Livree der Dame von Baude.

„Die ist es," flüsterte von Baume seinem Freunde zu.

„Wir wollen ihr bis an die Wohnung nachfolgen," sagte der Andere beifällig.

So schritten sie in einiger Entfernung von der Sänfte fort; zur Seite derselben gingen zwei Männer, außer den Dienern, die dem Zuge leuchteten. Diese beide Gestalten, die vom Scheine der Fackeln hell beleuchtet wurden, zogen die Aufmerksamkeit des jungen Lannoy auf's lebhafteste an.

„Ha, was sind das für zwei Geleitsmänner?" fragte er den Hauptmann, den er beim Arme hielt.

„Das ist der Edle von St. Aldegonde mit seinem Pagen!" gab dieser zur Antwort.

„Herrman von Rossem?" fragte Jener mit erstickter Stimme.

„Kein Anderer als Herrman von Rossem."

Unwillkürlich griff Lannoy an sein Schwert.

„Bei St. Michael," thue nicht, was Dich gereuen würde," sagte besänftigend der Hauptmann.

Da machten die Fackelträger Halt vor dem Thore eines am Eingang der Hochstraße gelegenen Hauses. Die beiden Freunde standen ebenfalls still. Einer der Diener schlug laut mit dem kupfernen Klöpfel an das Thor; fast in dem nämlichen Augenblicke that es sich weit auf. Die junge Dame stieg aus der Sänfte, überschritt die Schwelle des Hauses, nachdem sie dem Edlen von St. Aldegonde gedankt hatte. Ein mildglühender Blick fiel auf den Pagen Herrman.

„Ich sage Euch Dank für Euer Geleit," sprach sie zu dem Herrn.

„Der Page ist besser bedacht," bemerkte Baume, als das Thor des Hauses sich hinter den Fackeln und der Sänfte schloß.

„Dem soll es übel bekommen, bei meiner Ehre," fiel ihm von Lannoy in's Wort, indem er vor Wuth mit den Zähnen knirschte.

„Ei, schlägt man sich mit solchem Pagenvolk?" warf der Kriegsmann verächtlich ein.

„Nein, höchstens bläst man ihnen das Licht aus in einem Straßenwinkel," erwiderte sein Gefährte.

„Lannoy, Du erinnerst mich daran, daß Du aus Italien kommst, aber Du möchtest mich schier vergessen machen, daß Dein Bruder der Sieger von Pavia ist," sagte von Baume kaltblütig.

Die sonderbare Zuckung, die das Gesicht des jungen Mannes ergriff, ward der Hauptmann nicht gewahr. Wohl aber fühlte er den Arm desselben erzittern, als eben der Edle von St. Aldegonde mit seinem Pagen ihnen nachkam und die Mauern der großen Capelle entlang ganz dicht neben ihnen hinwandelte; denn hinter einem der Strebepfeiler dieser Kirche hatten die beiden Freunde sich versteckt gehalten, um ungesehen die Dame und ihre Begleiter beobachten zu können.

Als der Edelmann und der Page vorbei waren, klopfte der Hauptmann seinem Begleiter auf die Schulter, mit den Worten:

„Und jetzt laß uns heimkehren, denn die Nacht ist schon weit vorgerückt, und Schlafen ist ein gutes Ding."

„Schlafen?" lächelte Lannoy. Wohl denn, gute Nacht! . . ."

„Gute Nacht, bis Morgen!" rief der Hauptmann ihm zu, indem er den Weg nach seiner Wohnung einschlug.

* * *

Es war bereits tief in der Nacht. Schon lange hatte die Uhr auf St. Gudula angeschlagen, um den Stadtbewohnern die erste Morgenstunde zu verkünden.

Wen in diesem Augenblick der Zufall an die Mündung der Hochstraße zu Brüssel geführt hätte, der würde, wenn er vor der dem edlen Geschlecht von Baude zugehörigen Wohnung stehen geblieben, gegenüber dem großen Balkon, der an der Vorderseite dieses Hauses sich über die Straße vorneigte, einen Mann gewahrt haben, der wie ein Wachtposten unbeweglich auf einem Platze stand, gleich als habe er seiner Liebsten dahin ein Stelldichein gegeben, oder als ginge er darauf aus, irgend eine furchtbare That zur Vollendung zu bringen. Ein tief herabgedrückter Hut, dessen breite Ränder sein Gesicht bedeckten, und ein weiter spanischer Mantel, in den er sich ganz eingehüllt hatte, hinderten, den Mann zu erkennen. Mit argwönischem Späherblick schaute er in dem Dämmer der Nacht um sich, mit gespannter Aufmerksamkeit suchte er jenen Laut, der sein Ohr traf, zu deuten. Wer ihn so sah, der mochte wohl erschreckt zurückweichen, aus Furcht, der nächtliche Späher möchte ihn für den Mann halten, auf den er es abgesehen hatte.

Betrachtete man ihn näher, so konnte man bemerken, wie der Saum seines Mantels leise aufgehoben war von der Spitze eines bloßen Schwertes. Was konnte der Mann, dessen Auge unverrückt auf alle Zugänge des gegenüberstehenden Hauses gerichtet war, anders sein, als ein von Eifersucht geplagter Verliebter, ein Raufer, der sich vor dem Balkon der Edeldame von Baude auf die Lauer gestellt hatte?

Von Zeit zu Zeit machte er eine Bewegung, welche Ungeduld und gesteigerte Leidenschaft erkennen ließ, er stampfte wohl mit dem Fuß auf das schallende Pflaster der einsamen Straße; dann aber horchte er wieder auf, that den Mantel halb auseinander, als wollte er seine Waffe hervorholen, und sagte leise für sich:

„Ist es nicht der Schritt eines Menschen, was sich da regt?"

In der That vernahm man einen verworrenen, unsichern Laut, der in der dumpfen Stille der Nacht das Ohr neckte und sich dann verlor. Aber man konnte nicht unterscheiden, ob irgend ein lebendes Wesen, ob etwa ein Mensch sich in den düstern Winkeln der Häuser, oder in den Seitengäßchen regte, oder ob ein Hund, durch die Dunkelheit schweifend, an den Pforten der Häuser Eingang suchte. Der Himmel war von undurchdringlicher Finsterniß verhüllt, ein Gewitter, das sich schon am Abend in der Ferne zusammengezogen, hatte schwarzes Gewölk emporgethürmt; wie ein schauerliches Gewölbe lag der Himmel drückend über der Stadt; dann und wann schlängelte ein Blitz an demselben herab, der schnell einen seltsam fahlen Schein über alle Gegenstände warf. Sobald eine flüchtige Helle aufleuchtete, konnte man die Figur eines Mannes in schwarzen Mantel auf der Vorderseite des Hauses, gleich einem hölzernen Standbilde, sich abzeichnen sehen; er stand regungslos aufrecht zwischen den schlanken Caryatiden, womit das Gebäude geziert war.

Lange Zeit hatte der Unbekannte gewartet, indem er oft ungeduldig nach dem Balkon emporschaute. Plötzlich fuhr er zusammen, wie vor Freude und Ueberraschung, und sagte bei sich selbst: „Da ist sie!"

Und wirklich wurde der Vorhang des Balkons auseinandergeschlagen, und es zeigte sich dahinter eine reizende Frauengestalt, ganz weiß gekleidete und deutlich zu erkennen bei dem Schein einer Nachtlampe.

Langsam näherte sich diese Gestalt dem Rande des Balcons, dann rief sie mit sanfter Stimme, süßer als der schmeichelnde Ton einer Nachtigall:

„Bist Du da, mein Freund?"

„Seit einer Stunde, seit einem Jahrhunderte bin ich hier und harre Dein" erwiederte der Mann im schwarzen Mantel, indem er sich auf den Fußspitzen dem Balkon näherte. „Aber was ist die Zeit für mich, was sind die Schrecken dieser Gewitternacht, da ich jetzt Dich wiedersehe?" (Schluß folgt.)

Bazar für ernste und heitere Laune.

Die Puncahs.

Der Amerikaner Catlin, ein begeisterter Künstler, der die Wildnisse des Westens von Nordamerika durchzogen und erforscht hatte, erzählt von dem kleinen Indianer-Stamme der Puncahs, deren Dorf tausend Meilen hinter S. Louis liegt.

„Ein Sohn des Häuptlings, ein Jüngling von achtzehn Jahren, den ich malte, zeichnete sich Tags zuvor, ehe unser Schiff das Dorf erreichte, auf merkwürdige Weise dadurch aus, daß er an einem Tage vier Weiber nahm. Dieser außerordentliche, für Alle unerwartete Schritt machte ihn in den Augen des Volkes zum größten Heilkünstler, und wahrscheinlich wird er diesem kühnen und originellen Schritte den größten Theil seiner Erfolge und seiner Größe im Leben verdanken, wie er jetzt schon die Augen dadurch auf sich lenkte und Wichtigkeit beigelegt erhielt.

Da der alte Häuptling Shoo-de-gacha einsah, daß sein Sohn das Alter der Reife erreicht hatte, stattete er ihn zum Heiraten aus, gab ihm einen schönen Wigwam zur Wohnung und neun Pferde, nebst mehren andern werthvollen Geschenken, und der Jüngling, welcher Hongska-de heißt (der große Häuptling), entwarf sogleich seinen Plan für diese glänzende und heitere Epoche in seinem Leben, und führte sie in folgender Weise aus:

„Da er wünschte, sich mit den einflußreichsten Männern des Stammes zu verbinden und ihre Gunst sich zu sichern, wendete er sich an einen der ausgezeichnetsten Häuptlinge, und kam als Sohn eines Häuptlings leicht mit ihm wegen der Hand seiner Tochter überein, die er an einem bestimmten Tage und zu einer bestimmten Stunde für zwei Pferde, eine Flinte und einige Pfund Tabak erhalten sollte. Der Vater mußte sich, als Bedingung der Ehe, verpflichten, die Sache als Geheimniß zu behandeln. Auf dieselbe Weise schloß er Verträge mit drei andern angesehenen Männern des Stammes, deren jeder eine junge hübsche Tochter von heiratsfähigem Alter hatte. Jedem der Väter hatte er zwei Pferde und ähnliche Präsente, wie bei dem ersten Kontrakte versprochen, und ebenfalls die Bedingung gestellt, daß die Sache ein Geheimniß bleiben müsse, bis die Stunde kommen werde, wo er den ganzen Stamm von seiner Verlobung in Kenntniß setzen werde. Zur bestimmten Zeit kamen sie Alle zusammen, und Niemand wußte, wessen die schöne Hand sein werde, die sich in die seinige legen sollte. Er hatte einige seiner jungen Freunde bei sich, um ihm beizustehen und die acht Pferde auf den Plaz zu führen. Zwei davon nahm er bei den Zügeln und die andern ausbedungenen Geschenke in die andere Hand, und ging auf den ersterwähnten Vater zu, dessen Tochter neben demselben stand, mit den Worten: „Ihr verspracht mir die Hand Eurer Tochter für heute, und ich habe Euch dafür zwei Pferde zu geben." Der Vater bejahte dieß, nahm die Pferde, und gab ihm das Mädchen. Es trat darauf einige Verwirrung ein durch die gleichzeitigen Erklärungen der drei andern Väter, welche ihre Töchter mitgebracht hatten, und über das eben Vorgefallene sowohl, als über die gegenseitigen Mittheilungen über gleiche Verträge, die sie mit ihm abgeschlossen hatten, bestürzt waren. Sobald sie aber beruhigt werden konnten und die Stille wieder eingetreten war, rief er triumphirend: „Ihr habt Eure mir gemachten Versprechungen öffentlich anerkannt, und ich erwarte, daß Ihr sie erfüllen werdet. Ich bin hier, um alle von mir eingegangenen Verbindlichkeiten zu erfüllen, und ich hoffe, daß Ihr dasselbe thun werdet!" Nun wurde nichts mehr entgegnet. Er führte Jedem seine beiden Pferde zu und übergab die andern Geschenke; dann führte er die vier Bräute, an jeder Hand zwei, in seinen Wigwam, auf einmal die neue Lebensweise zu beginnen. Von den Pferden behielt er nur eins für den täglichen Gebrauch."

„Ich besuchte den Wigwam des jungen Arzneikundigen mehre Male, und fand die vier bescheidenen kleinen Frauen um das Kamin herum sitzend, wo sie alle recht gut zu harmoniren schienen, und so viel ich wahrnehmen konnte, schickten sie sich recht gut in die Pflichten und Freuden des ehelichen Lebens. Ich porträtirte eine von ihnen, Mong-shong-shaw (die hängende Weide), in einem schönen Anzuge von Rehfell und mit einem Mantel von Büffelfell, der sehr schön verziert war, und den sie mit besonderer Anmuth und Wirkung zu tragen wußte. Sie standen wahrscheinlich im 12. bis 15. Jahre ihres Alters dem gewöhnlichen Heiratsalter in diesem Lande."

Journalistischer Mischmasch.

— Zu Liverpool wurde kürzlich eine Scheinfirma (a mock firm) entdeckt, welche seit zwölf Jahen dort als Commissionsgeschäft bestanden, Waaren und Stückgüter jeder Art zur Ausfuhr empfangen, dieselben aber alsogleich zu Pfandverleihern transportirt hatte. Der Name des Hauptvorstandes dieses Schwindelgeschäftes ist Gilmour, und er hatte seine Betrügereien so wie die seiner Genossen so geschickt zu handhaben und zu bemänteln gewußt, daß ihm das Gesetz auf keine Weise beikommen, ja nicht einmal einen Prozeß gegen sie anhängig gemacht werden kann.

— In Turin starb der Canonicus Cattolengo, dessen merkwürdiges Hospiz weltbekannt ist. Dieser Held des Glaubens und festen Gottvertrauens, dieser ganz arme Gründer einer herrlichen Anstalt, starb als Opfer seiner nie ruhenden Thätigkeit, indem er sich bei Unpäßlichkeiten keinerlei Pflege gestatten wollte. Er, der über Hunderttausende zu verfügen hatte, mochte sich nicht zu Bette legen, als ihn das Fieber schüttelte, und er starb sitzend auf einer hölzernen Bank, als er eben die Aufnahme eines armen Judenkindes in sein Hospiz befahl. Aber nicht blos alle Arme und Nothleidende Turins fühlten seinen Tod schmerzlich, auch der König und sein Haus.

— „Ost und West" meldet aus Prag: Told's „Zauberschleier," der in der Kaiserstadt über hundert nacheinander folgende Vorstellungen erlebte, wird, splendid und prachtvoll ausgestattet, in den ersten Tagen des Herbstes in die Scene gehen. Der berühmte Decorationsmaler und academische Künstler, Herr Neefe, der eigens von Herrn Stöger nach Prag berufen, sich seit einigen Wochen hier befindet, wird dieses Zauberstück mit mehreren Kunstwerken seines Meisterpinsels zieren.

H.) Kleine Stadtpost.

(Die feierliche Grundsteinlegung der „Ofner-Pesther Kettenbrücke" durch Se. k. k. Hoheit den Durchlauchtigsten Erzherzog **Carl.**)

Wenn Etwas ist, was die Thaten und Geschichten der Völker getreu und unverfälscht den spätesten Geschlechtern verkünden kann, so sind es öffentliche Denkmäler der Baukunst. Chroniken können lügen; Geschichtsschreiber sind oft unzuverlässig und parteiisch; aber sie die todten und doch lebendigen Steine, sie sprechen Wahrheit, reine, nicht mißzuverstehende Wahrheit. Könnten wir den großen Thaten der Römer wie sie uns Livius beschreibt, (der aber auch von einem Blutregen u. dgl. glaubwürdigen Wundern erzählt) unbedingten Glauben schenken, wenn nicht auch das Colloſſäum zu Rom laut davon spräche; wenn nicht die herrlichen Straßen, mit deren Bau sie die unbezwingbarsten Völker besiegten; die wunderbaren Wasserleitungen und Brücken, die wir noch immer vergeblich nachzuahmen streben, das wahrhafteste Zeugniß davon gäben? — Unter allen neuern Völkern hat das ungarische am wenigsten, oder vielmehr gar keine Nationaldenkmäler aufzuweisen. Das blutgetränkte Feld von Mohács wird eben so gefühllos von dem phlegmatischen Ackersmann umpflügt, als die erinnerungsreiche Ebene vom Rákos; unsre Straßen scheinen noch dieselben zu sein, die von den Pferdehufen der wilden Reiter Árpad's gebahnt wurden; zur Erbauung von großartigen Kirchen und andern öffentlichen Gebäuden ließ der Türke den alten Ungarn weder Zeit noch Geld, und deren feste Schlösser fielen fast sämmtlich als Opfer seiner Wuth. — Die Errichtung einer stabilen Brücke zwischen Ofen und Pesth war von jeher als ein dringendes Bedürfniß, und als ein Gegenstand der Nationalehre anerkannt. Durch die segensreiche Donau in zwei Theile gespalten, besteht das Land im Winter gleichsam aus zwei strenge gesonderten Hälften, die erst durch Thauwetter und gebrechliche Schiffbrücken wieder vereinigt werden. Darum war die stabile Brücke, der stabile Berathungsgegenstand des Reichstages seit so vielen Jahren; aber zur Realisirung dieses großartigen Nationalwerkes konnte dennoch nicht Rath geschafft werden. Dem Grafen St. Széchenyi, der als Privatmann so viel für sein Vaterland gethan hat, blieb es vorbehalten, dieses hochwichtige Werk ins Leben zu rufen. Der eifrigen Anregung und den rastlosen Bemühungen des edlen Grafen ist es zu verdanken, daß die Erbauung einer Kettenbrücke zwischen Ofen und Pesth beim vorigen Reichstage zum Gesetzartikel erhoben, und daß zu diesem Ende mit dem Baron Sina der bekannte Contract abgeschlossen wurde; und wiewohl Mancher vieles an den Bedingungen des letztern auszusetzen hatte, und andere wieder dieses große Nationalwerk durch die Nation selbst erbauet zu sehen gewünscht hätten; so wird es doch bald vollendet dastehen, dieses wundervolle Werk zum Ruhme des menschlichen Geistes und zum ewigen Denkzeichen unsrer Tage, und die Anschauung dieses achten Weltwunders wird selbst die heftigsten Schreier zum Schweigen bringen.

Wir kommen nun zu dem eigentlichen Gegenstand unsres Artikels, zur Grundsteinlegung der Brücke, welche Ceremonie vorgestern Nachmittag stattfand, und in jeder Beziehung eine erhebende, und dem großen Werke angemessene Feierlichkeit genannt werden muß. Der gigantische Brückenpfeiler war zu einem großartigen unterirdischen Saale umgeschaffen worden, welcher roth und grün ausgeschlagen, und so eingerichtet war, daß die Ceremonie des Grundsteinlegens von allen Punkten gesehen werden konnte. Nach 4 Uhr füllte sich dieser seltsame und prachtvolle Salon in allen seinen Räumen mit Zuschauern, die mit besondern Billets versehen waren; außerdem war das ganze Brückengebäude, die anstoßenden Straßen, die gegenüberstehenden Häuser, ja sogar deren Dächer mit Menschen vollgepropft. Um fünf Uhr langten Se. k. k. Hoheit der Durchlauchtigste Erzherzog Carl, dessen Ankunft durch eine Salve von 101 Kanonenschüssen verkündet wurde, durch Spaliere von Militär und Bürgergarden, die von Ofen bis zum Brückengebäude in Pesth gebildet waren, bei der Brücke an. Se. k. k. Hoheit der Durchlauchtigste Erzherzog Reichspalatin war mit Höchstseiner Durchlauchtigsten Frau Gemalin und mit dem jungen Erzherzog Joseph und der Prinzessin Elisabeth schon früher daselbst angekommen, worauf sich die höchsten Herrschaften unter lautem Zuruf der Menge in den Brückenpfeiler verfügten, wo zu Deren Empfang ein mit den Nationalfarben glänzend decorirtes Baldachin bereitet war. Se. k. k. Hoheit der Durchlauchtigste Erzherzog Carl war in einer ungarischen Generalsuniform gekleidet, und hatte ein heiteres, gesundes und kriegerisches Aussehen. Außer den höchsten Herrschaften, waren in dem Saale noch die Großwürdenträger des Reiches, Se. Eminenz der Fürst-Primas, die hohe Generalität, zwei Bischöfe, alle hohe Dignitarien, der Magistrat des Pesther Comitates und der beiden k. Freistädte, zwei hohe griechische Geistliche (protestantische Geistliche bemerkten wir nicht) und überhaupt Alles, was das Land Schönes und Glänzendes aufzuweisen hat, in einem Zirkel versammelt. Nachdem die herrlichen Musikcorps mehrere Bewillkommungsmärsche gespielt hatten, nahm die Ceremonie ihren Anfang. Herr Anton von Tasner, Secretär des Brückenbau-Bureau's, las zuerst eine Urkunde in ungarischer Sprache vor, worin die kurze Geschichte des Brückenbaues und der bevorstehenden Ceremonie enthalten war. Diese Urkunde wurde nun vom dem Durchlauchtigsten Erzherzog Carl und den übrigen anwesenden höchsten Herrschaften, wie auch von den Reichsbaronen, den höheren Beamten und den Bürgermeistern der beiden Nachbarstädte und zuletzt von Baron Sina unterschrieben und in eine wohlverwahrte Kapsel verschlossen, welche letztere in eine bereitgehaltene Oeffnung eingemauert wurde. Hierauf wurde der große und schöngemeißelte Grundstein von Oben durch die künstliche Maschine herabgelassen. Se. k. k. Hoheit der Durchlauchtigste Erzherzog Carl traten vor, ergriffen die mit der Ansicht der Kettenbrücke, aus getriebenem Silber prächtig gearbeitete und mit einem goldenen Stiele versehene Maurerkelle und fuhren damit einigemal auf dem Stein hin und her, darauf schlugen Höchstderselbe mit dem Hammer dreimal auf den Grundstein. Diese Ceremonie, welche mit dreifachen und tausendstimmigem Éljenruf begleitet ward, wurde von Sr. k. k. Hoheit dem Durchlauchtigsten Erzherzog-Reichspalatin und von den übrigen anwesenden höchsten Herrschaften, dann von Sr. Excellenz dem Judex Curiae, vom Gr. Stephan Széchenyi, vom Baron Sina und zuletzt vom Baumeister der Brücke, Hrn. Clarke, unter gleichem Zuruf wiederholt. Und hiermit war der Grundstein gelegt zu der ersten Brücke in unserm Vaterlande, zu dem Riesendenkmale, welches unsern spätesten Enkeln noch den Namen der Gründer und den Ruhm unserer Zeiten verkünden wird, der Brücke, eine hohe Zierde und ein mäch-

tiges Vereinigungsband unseres Vaterlandes sein und in Europa nicht ihres Gleichen haben wird. — Mögen wir sie bald vollendet schauen! Die höchsten Herrschaften entfernten sich nun unter lautem Freudengeschrei der Menge, und kehrten in das königliche Schloß zurück.

Abends beglückten Se. k. k. Hoheit der Durchlauchtigste Erzherzog Carl das herrlich illuminirte Nationaltheater, wo Fräulein Carl in der Rolle der Antonina im „Belisar" brillirte. Se. k. k. Hoheit wurde von dem äußerst zahlreichen Publicum mit tausendfältigem Éljenruf empfangen. Nach dem ersten Acte verfügten sich Höchstderselbe in's deutsche Theater und von dort in's Ofner Theater.

Ofen. Dienstag war in dem großen Saale des königl. Schloßes große Aufwartung bei Se. k. k. Hoheit, dem Durchlauchtigsten Erzherzog Carl, wobei die hohe Generalität, und das ganze Offiziercorps der Ofner und Pesther Garnison gegenwärtig war. Als Se. k. k. Hoheit bei der Präsentation zu Seinen alten Kameraden, den Invaliden kam, rief Er tief gerührt aus: „Ach! welche Erinnerung meine Herren!" — Man kann sich leicht den Enthusiasmus dieser tapfern Krieger vorstellen, welcher aber noch stieg, als Se. k. k. Hoheit die Invaliden nach den Schlachten befragte, wo sie ihre Auszeichnungen erhielten, und die meisten von Ihnen Stockach, Würzburg, Aspern und Deutsch-Wagram nannten.

— Gestern Morgens hielt der Durchlauchtigste Prinz Carl über die hiesige Garnison Revue auf der Generalwiese, wobei Se. Excellenz der Commandirende von Ungarn selbst die Truppen commandirte und dieselben verschiedene herrliche Evolutionen ausführen ließ. H.

Wiener Börsen-Course.

22. August 1842.

		Con Mze.
Metaliques	à 5%	109
dto.	à 4%	100 7/16
dto.	à 3%	76
Darleihen mit Verlos. v. J. 1834		—
dto. dto. dto. 1839		—
Bank-Actien das Stück		—
Kaiserliche Ducaten		—

Lotto-Ziehung.

Ofen am 24. August
71 27. 76. 68. 67.
Wien am 13. August.
33. 40. 22. 56. 24.

Markt-Preise

der Körnerfrüchte in Pesth am 23. August.
Pesther Metzen, Groschen W. W.

Waizen	160	bis	186
Halbfrucht	120	—	140
Roggen	100	—	110
Gerste	75	—	85
Hafer	60	—	65
Kukurutz	120	—	126

Früchten-Preise.

Der Preßburger Metzen, Groschen W. W.

	Comorn den 19. August. best.	mit.	ger	Neubecse den 19. August best.	mit.	ger.
Weizen	112	108	100	100	90	80
Halbfrucht	90	85	75	65	—	—
Korn	74	72	70	—	—	—
Gerste	62	60	58	30	25	—
Hafer	50	49	47	30	25	—
Kukurutz	—	—	—	—	—	—
Hirse	—	—	—	—	—	—

Bühnen-Repertoir.

Pesth, deutsches Theater

Wasserstand der Donau

in der Brunnmaschine zu Ofen am 25. August.
Früh 8 Uhr 4′ 6″ 0‴ ober 0

Meteorologische Beobachtungen an der Ofner kön. Sternwarte am 23. August.

Zeit der Beobachtung	Barometer auf 0° Reaumur reducirt Pariser Maaß	Wiener Maaß	Thermometer Reaumur	Wind	Witterung
9 Uhr Vormittags	27 Zoll 577	28 Zoll 3	1	+ 16, 67	NO. Schwach	Heiter
3 Uhr Nachmittags	, „ 491	3	0	+ 19. 96	NO. Schwach	Wenig Wolken
9 Uhr Abends	. „ 518	3	4	+ 16 49	O. Sanft	Heiter

Nachrichten.

Ankunft **Abfahrt**

der Dampfboote in Pesth.

Ankunft von **Wien** Abends
Abfahrt nach **Wien** Früh 7 Uhr } **Täglich.**
Ankunft von **Orsova** Vormittag jeden Montag und Freitag.
Abfahrt nach **Orsova** Früh 4 Uhr jeden Sonntag und Donnerstag.

Außerdem fährt das Waarenschiff Árpád jeden Mittwoch früh 6 Uhr nach Preßburg und Wien. Auf diesem Boote zahlt eine Person bis Wien am ersten Platz nur 6 fl. 30 kr., am Verdecke 4 fl., bis Preßburg am ersten Platz 4 fl. 40 kr., am Verdeck 3 fl. C. M.

Der Remorqueur Erös fährt jede zweite Woche nach Semlin und Drenkova.

Unterzeichneter macht seinen so eben angekommenen

Transport von 26 Stück polnischen Pferden

bekannt, und empfiehlt sich auch fernerhin einem hohen Adel und dem Wohlwollen eines pl. t. Publicums. Die Stallung der Pferde ist in der Theresienstadt, kleine Akaziengasse Nr 463 in meinem eigenen Hause. Auch sind daselbst mehrere gedeckte und ungedeckte Wägen zu verkaufen.

Ergebenster
Johann Paul et Comp.,
bürgl. Pferdehändler.

Gerichtliche Lizitation.

Anmit wird zur öffentlichen Kenntniß gebracht, daß die zu Girines, löbl. Zempliner Comitates kraft des am 19. März l. J. sub Nr. 1525 erflossenem Bescheid des löbl. kön. Pesther Wechselgerichtes zu Gunsten der Wiener Großhändler J. Figdor et Söhne gepfändeten circa 2700 Stück Schafe von feiner Wolle, circa 10,000 Metzen verschiedene heurige Körnerfrüchte, zwei Schiffmühlen auf dem Sajó-Fluße und bei 200 Geschirr verschiedene ausländische Gewächse, nachdem die Concursmasse des Schuldners, welche die auf den 25. Juli d. J. anberaumte Lizitation dieser Fahrnisse hinderte, nunmehr von dieser Opposition gänzlich abgestanden ist, am 12. September l. J. öffentlich versteigert werden Kauflustige werden zu dieser Lizitation mit dem Beisatze eingeladen, daß die Lizitation im obbezeichneten Orte Girines und zwar zwischen 9—10 Uhr am festgesetzten Tag ganz bestimmt vorgenommen werden wird

Georg v. Füleky,
Stuhlrichter des löbl. Zempliner Comitats als Exequent.

Zur besondern Beachtung.

Die Niederlage des höchst wichtigen, erprobten Heilmittels für

Hühneraugen und Frostschäden

befindet sich von nun an (außer der Wohnung des Erfinders) einzig und allein in der Handlung des Ignaz Zograf zu den drei Pesther Mädchen in der Waiznergasse in Pesth.

Echtes gesponnenes Roßhaar,

welches vorzüglich für Madratzen und Meubeln anwendbar ist, für rein und echt versichert werden kann, ist Centner so wie Pfundweise bei A. L. Klausz, Spiegel- und Luster-Niederlage, im städt. Theatergebäude zu haben.

Franz Steindl's Meubel-Magazin,

Königsgasse Nr. 830,

empfiehlt eine schöne Auswahl der feinsten Meubel nach den neuesten Formen und auf das trockenste und beste gearbeitet, zu möglichst billigen Preisen.

Im weißen Schiffe in Pesth,

und am neuen Marktplatz, Herrengasse, vierte Bude rechts, werden in diesem Markte eine große Auswahl ganz

vorzüglicher Oel-Lampen,

nach den neuesten Prinzipien construirt zu den billigsten Preisen verkauft, indem die Fabrik mit diesem Lager aufräumt, auch ist eine schöne Auswahl lackirter und Messing-Blechwaaren zu billigen Preisen vorhanden. — Pesth, im August 1842.

Preisherabsetzung
beim englischen Wappen in Pesth,

große Brückgasse Nr. 3, dem Theater gegenüber.

Ein bedeutendes Lager von
Mousseline de lain und Croisée de lain,
letztere vorzüglich zu Herbstkleidern sich eignend,
Mäntelstoffe und einige Tausend **Umhängtücher jeder Art,**
Hosen- und Westenstoffe,
nebst vielen andern Artikeln bietet während gegenwärtigen Markt zu herabgesetzten Preisen aus die Niederlage des

W. W. Iszer.

Verlornes Umhängtuch.

Bei der am 24. August abgehaltenen Brückenbau-Feierlichkeit ist ein großes blaues Umhängtuch mit einer gelben, mit mehreren Farben vermengten breiten Portour, bei dem äußern Eingang in den Brückenhof in Verlust gerathen. — Der redliche Finder erhält in der Expedition dieses Blattes eine Recompence von 25 fl. C. M.

Friedrich Turnovsky,
Doctor der Medizin und Zahnarzt,

bietet einem geehrten Publicum seine Dienste in zahnärzlicher Hinsicht an, und hofft um so mehr allen höheren Anforderungen genügend zu entsprechen, nachdem er sich nicht nur in dem technischen Theil dieser Kunst in **Paris** und **London** unter der Leitung der ersten Zahnärzte ausgebildet, sondern auch mit den neuesten, zweckmäßigsten Instrumenten, und allen möglichen neuen Zahngattungen in größter Auswahl versehen ist, welche er selbst Gelegenheit hatte aus den besten Quellen zu beziehen.

Wohnhaft in der großen Brückgasse, im Baron v. Sina'schen Hause im ersten Stock.

Váltóügyvédvizsgálati hirdetés. (1)

A' tek. kir. Váltó-Feltörvényszék ezennel közhirré téteti, hogy kik a' legközelebbi köztörvényszüneten váltóügyvédi vizsgálatot kivánnak letenni, köz-ügyvédi hitlevelökkel és erényességökről szóló bizonyitványokkal támogatandó folyamodásukat a' t. k. Váltó-Feltörvényszékhez, ennek igtatói hivatalába folyó évi october elsejétől ugyanazon hó 15-dikéig adják be. — Költ Pesten 1842. Aug. 18-dikán.

Fogarasy János,
törvényszéki tanácsjegyző.

Johann Ludwig Fischer

empfiehlt sich mit einem reichhaltigen Lager von aller Gattung Meubelstoffe, als:

Meubelstoffe in Ganzseide,
Meubelstoffe in Halbseide,
Meubelstoffe Manilla-Bast,
Meubelstoffe Schafwollen-Damast,
Meubelstoffe Garn-Damast,
Meubelstoffe gedruckte Wollenzeuge und Meubel-Cottone.

Derselbe hat auch allerdings gesorgt, um von ein und demselben Stoffe und Desin jedes beliebige Quantum vollführen zu können und die Preise auf das Billigste gestellt, und bittet daher um gütigen Zuspruch. Verkaufs-Gewölb, Wienergasse Nr. 199 gegen den neuen Marktplatz.

August M. Simonyi,

weiße Schiffgasse, Sziklai'schen, vormals Krachenfels'schen Hause, empfiehlt sein bedeutendes, neu sort'rtes Lager schönster, im gothischen Geschmacke nach den neuesten Zeichnungen gearbeiteter

Fuß- und Wagen-Teppiche

in beliebiger Länge und Breite.

Siebenbürger Kerzen und Seife

in bekannter vorzüglicher Qualität sind eben daselbst während des Marktes in Kistchen pr. 25 Pfund zu haben. — Pesth, im August 1842

In der Großhandlung von Székujas & Pantázy,

Schiffgasse Nr. 664 in Pesth, sind jederzeit, diesen Markt aber vorzüglich, reichhaltige Lager von

Siebenbürger Kotzen, in allen Größen und Farben,
Pferdedecken und **Bodentüchèr,** letztmodernste,
Tisch und **Bodenteppiche,** best beliebten,
Echt Siebenbürger Kerzen, 6er, 8er, 10er u. 12er in ¼ u. ⅛ Ctnr.
Fein Siebenbürger Seife, im Kistel zu 25 Stangen,
Gespunnste, alle Sorten, roth, blau und weiße,
Hausenblasen, echt türkische in Blättern,
Safran, feinst französischer,
Schlafröcke, fertige zu 3, 4 und 5 fl. C. M. das Stück.

Die Preise aller Artikel sind entsprechend billig gestellt, und sind somit bestens empfohlen.

Zweite Lieferung eines neu verbesserten Schuh- und Stiefelfirnisses.

Dieser ist von unbeschreiblicher Schönheit, conservirt außerordentlich das Leder der Schuhe und Stiefel, glänzt wie Crystall, und beschmutzt auch bei nasser Witterung nicht im Geringsten die Kleidung, und was ihn besonders empfiehlt, ist, daß er das Leder so mild, dauerhaft und biegsam macht, daß man mit den engsten Schuhen ohne Schmerzen gehen kann; überdies ist er so billig, (nämlich eine Flasche kostet nur **18 kr. C. M.**) daß man mit einer Flasche durch ein ganzes Jahr ausreicht, und aller Mühe überhoben ist, indem es hinreicht, die Schuhe wöchentlich einmal zu bestreichen. Näheres zeigt die Gebrauchsanweisung, die einer jeden Flasche mitfolgt. Die Niederlage davon ist einzig und allein rechts neben dem

Eingang in das deutsche Theater in der Stock- und Peitschen-Handlung.

Auch sind dort die schon früher in diesem Blatte angekündigten, hier und auf dem Lande schon so vielfach erprobten Mittel zur sichern Vertilgung der Ratten, Mäuse und Schwabenkäfer in Tiegeln zu 1 und 2 fl. C. M. nebst Gebrauchsanweisung zu bekommen. Ebenso werden auch Adressen zu Bestellungen auf's Land angenommen, wohin sich auf Verlangen der Erzeuger dieses chemischen Artikels begibt, und dieses Mittel selbst applicirt.

Ferner die so rühmlichst bekannte geruchlose Tinctur, die Wanzen sammt Eiern gänzlich überall auszurotten. Die Flasche zu 16 kr C. M.

Landgut-Verkauf.

In einem, in dem löbl. Somogyer Comitate nahe am Marktflecken Koposvár und von dem durch das Wettrennen berühmten Ort Hetes eine halbe Stunde entlegenen Dorfe ist ein Gutsantheil von 450 Joch Felder ohne Fundus instructus aus freier Hand gegen billige Bedingnisse zu verkaufen.

Näheres ertheilt zu Pesth am neuen Marktplatz im Ürmény'schen Hause

Daniel v. Pukolay,
k. Gerichtstafel- und Wechsel-Advocat.

V. Pétter,

Claviermacher in Pesth, Waiznergasse im Hause zu den drei Grazien, gibt sich die Ehre einem hohen Adel und hochgeehrten Publicum die ergebene Anzeige zu machen, daß er mit einer bedeutenden großen Auswahl neuer elegant und gut gearbeiteter Claviere versehen ist, und selbe zu den billigsten Preisen verkauft; auch sind mehrere sehr wenig überspielte Claviere zu den nachstehenden billigen Preisen zu haben: zwei Wiener 6½ Octav zu 160 fl. das Stück, ein 6 Octav von Bachel 120 fl, ein Wiener 6 Octav 120, 90, 80, 70 und 60 fl. C. M.; auch sind mehrere Stück Wiener Quer-Fortepiano von ungarischem Eschen und Nußholz zu 160, 100 und 80 fl. C. M. zu haben, auch werden alte gegen neue in Tausch, wie auch in Verkaufs-Commission angenommen.

70 Ballen Cigarrenblätter

vom Jahre 1840 durchaus Ausstichblatt, sind im Ganzen oder Ballenweise während der Marktzeit zu verkaufen. Auskunft ertheilt der Hausmeister im weißen Schiff.

Wohnungen und sehr billige Magazine

in dem neugebauten Eckhause in der Windgasse, gegenüber dem Neugebäude.

Eine schöne Eck-Wohnung mit 6 Eichen parquetirten Gassenzimmern, Alkoven mit Marmor-Säule, 3 Hofzimmer, Küche mit Sparherd, Speis ꝛc. Eine Wohnung mit 3 parquetirten Gassenzimmern mit Alkoven, 3 Hofzimmer, Vorhaus, Küche mit Sparherd, Speis ꝛc. im ersten und eine ebensolche Eckwohnung im zweiten Stock, dann Stall und Wagenschoppen auf Michaeli zu verlassen. Näheres beim Hausmeister daselbst.

Haupt-Niederlage

des echten Prinzessenwasser von Jean Bigot in Paris

das Fläschchen zu 40 kr. C. M. zu haben bei A. L. Klausz, Spiegelhandlung im städt. Theatergebäude.

Verlorne Brieftasche.

Den 25. August 1842 ist, von der Frauengasse, neuen Marktplatz, bis zum Josephsplatz, von ¼ bis ¾ auf 9 Uhr Früh eine Brieftasche mit folgendem Inhalt verloren gegangen: drei Stück acceptirte Wechsel: 541 fl. 36 kr., 395 fl. 14 kr, 381 fl. 45 kr. W. W.; eine Quittung von J. W. Fichtner über 900 fl W. W., baares Geld in Banknoten ein Stück 50 fl., drei 10 fl., zwei 5 fl. (225 fl. W. W.), dann 7 Stück Lotterie-Lose zur Ziehung am 3. September 1842 Nr. 946, 17168, 41501, 49612, 73845, 129622 und ein Gratis-Los Nr. 127183. Der redliche Finder wird gebeten, selbe gegen eine Recompence von 50 fl. W. W. an Hrn. J. W. Fichtner, Spezereihändler am Rathhausplatz zu übermachen.

Zu herabgesetzten Preisen!

ist das große automatische

Wachsfiguren-Cabinet

täglich von 3 bis 8 Uhr Abends in der großen Bude in Ofen nächst der Brücke, am Donauufer zu sehen.

Das Nähere melden die Anschlagzetteln.

Georg Tiets und Benoit Fréchon.

Lose

auf das Dominical-Gut Geyerau,

wovon die Ziehung schon den

3. September d. J.

erfolgt, sind billigst zu haben in der Expedition dieses Blattes, Waiznergasse Nr. 15 rückwärts im Hofe.

Zu verkaufen

ist eine Dampfmaschine von auszezeichneter Arbeit, 6—8 Pferdekraft. Das Nähere zu erfragen bei Hrn. H. G. Knutzen, Maschinen-Fabrikant, Königsgasse Nr. 743, oder bei Herrn Franz Gräfl, in der kleinen Brückgasse in Pesth.

Kunstanzeige.

Unterfertigter gibt sich die Ehre anzuzeigen, daß er sich eine schnelle Manier im Portraitmalen eigen gemacht hat, wobei das lange und lästige Sitzen bedeutend verkürzt wird. Auch Daguereotyp-Portraits verfertigt Unterzeichneter und empfiehlt sich dem verehrungswürdigen Publikum. Wohnt in der Herrengasse im Libaschinsky'schen Hause 1 Stiege im 3. Sock.

Karl Müller,
Porträitmaler

Verlornes Los.

Kürzlich wurde ein ganzes Los des am 3. September zur Ziehung kommenden Gutes Geyerau Nr. 48610 verloren, welches in der Parfumeriehandlung des M. Lueff gekauft wurde. Der Finder wird ersucht, selbes in genannter Handlung gegen eine angemessene Recompence zurückzugeben, widrigenfalls alle Vorkehrungen getroffen worden sind, damit es demjenigen, der es behält, nutzlos sei.

Eine Person,

ledigen Standes, welche die serbische, ungarische und deutsche Sprache vollkommen spricht und schreibt, in aller weiblichen Handarbeit geübt, auch eine Haushaltung zu bestreiten fähig ist, wünscht gegen anständige Behandlung hier oder auf dem Lande als Haushälterin oder Beschließerin aufgenommen zu werden. Näheres in der grünen Baumgasse Nr 302 bei Herrn Weeg, Greisler in Pesth.

Ein ganz neues

Wiener Fortepiano

von einem der vorzüglichsten Meister, mit echt englischen Saiten 6½ Octaven, ist billig zu verkaufen in der Badgasse, im Spiegelschen Hause, 1. Stock Thür Nr. 26.

Ein Garderobe-Kasten

neuester Façon (Meisterstück 150 fl C. M.) ist täglich zu verkaufen in Altofen, gegenüber der k. k. Montour-Commission beim Tischlermeister Johann Scheidl.

Vorzüglicher Champagner

ist billigst zu haben bei

Carl Gross,
am Josephsplatz im Groß'schen Hause in Pesth.

Echter Saazer Hopfen

billig zu bekommen bei

Anton Koszgleba,
in Pesth.

Seifensiedergarn

ist zu verkaufen bei Anton Koszgleba, in Pesth, am Theaterplatz, im Baron Sina'schen Hause Nr. 152.

Caviar

ganz frisch und besonders billig ist zu haben in der Spezereihandlung von

Liszka et Höffler,
in Pesth, Leopoldgasse, im Hause zum blechernen Hut.

Zur Erlernung

der Blumen-Fabrikation werden Lehrmädchen und Arbeiterinen aufzunehmen gesucht, darüber ertheilt nähere Auskunft Samuel Köhler zum Ackermann, Rathhausplatz in Pesth.

Abhanden gekommen

ist den 22. d. M. Abends einem Rauchfangkehrermeister in Ofen im Gedränge ein Paquet, enthaltend Conto's, verschiedene Notizen und eine Obligation auf 33 fl. C. M. lautend. Der redliche Finder wird ersucht, selbes gegen eine Recompence im Ofner Bruck-Caffeehaus an der Casse abzugeben.

Echte Makintosh-Röcke

zu 22 bis 26 fl C. M. nebst Ef. Watterproof (wasserdichte Stoffe) sind neuerdings in großer Auswahl zu haben bei

Ignaz Weidenhoffer,
zur Königin von Ungarn Maria Anna Waiznergasse in Pesth.

Fremden-Anzeige.

Königin v. Engl. HH. Graf Stubenberg. — Bollinger, Mechaniker. — Blatt, Rentier. — Ertel u. Duckart, Kaufleute. — Kiss u. Kovács, Grundherren. — Tar, Postmeister. — Wurm, Ingenieur.

Beilage: Fortsetzung der Nachrichten.

Müller Janis Kristóf

térképr.

Lásd

Hadtört. Közl

1913. 629. 1

.... *műhely.*

főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

„Moziszínésznőnek akart menni és elhagyott, erre leszúrtam“

Őrizetbe vették Szelkó Mihályt, a józsefkörúti szerelmes gyilkost

Tegnap este ¾8-kor *halálos fé'tékenységi dráma* játszódott le a *József*-körút és *Baross*-utca sarkán. A körúton sétált *egy magas, szőke fiatalember és egy feltűnően csinos lány.* Csendesen beszélgettek. Amikor a *Vitéz kávéház* elé értek, a fiatalember *konyhakést rántott elő a zsebéből és a mellette haladó leány mellébe döfte, majd kétszer a hátába szúrta.* A leány összeesett. Nagy tömeg verődött össze. Értesítették a mentőket.

A rendőr igazolásra szólította fel a fiatalembert.

— *Szelkó Mihály sofőr vagyok* — mondta az illető — kérem, biztos úr, vigyen be a rendőrségre.

Közben karórájára nézve, megjegyezte, hogy *¾8 van, tehát nem az elsötétítés idején* szúrta le a leányt.

A rendőr bevitte a főkapitányságra. Közben a szerencsétlen leány meghalt.

A sofőr elmondotta, hogy még tavaly ismerkedett meg a leánnyal, *Köblöczki* Etellel. Szerelem fejlődött ki közöttük és a sofőr *úgy tervezte, hogy feleségül veszi* a rendkívül csinos leányt. Családja azonban nem egyezett bele a házasságba, mert megtudták, hogy a leány *cigányszármazású.* A másik oka tette elkövetésének az volt, hogy a leány szakítani akart vele. Megismerkedett egy fiatalemberrel, aki *filmszínésznőt akart belőle csinálni,* ő halálosan szerelmes volt a leányba, könyörgött neki, szakítson a férfival, de *Köblöczki* Etel kijelentette: *nem hagyja ott, mert filmszínésznő akar lenni.*

— Ma aztán újra találkoztunk, könyörögtem neki, hagyja ott új ismerősét. Hajthatatlan maradt, hiába magyaráztam, hogy nélküle nem tudok élni. *Ridegen elutasított, erre kirántottam a kést és leszúrtam.*

Szelkót őrizetbe vették és beidézték a főkapitányságra a gyilkos sofőr és a meggyilkolt leány hozzátartozóit és ismerőseit, hogy megállapítsák: megfelel-e vallomása az igazságnak.

Kétévi fegyházra ítélték a keresztlevél- és személylaphamisító Müller Lajos grafikust

Bűntársai másfélévi, illetve hathavi börtönt kaptak

Müller Lajos budapesti grafikus az utóbbi években *közokirathamisításból* élt. Legutóbb *száz darab hamis polgári személylapot* készített, hivatalos bélyegzőkkel látta el és nem létező tisztviselők neveit írta alá.

A polgári személylapokat átadta egy ismerősének, *Lefkovics* Lajos kereskedősegédnek. Ezenkívül *állami rendőrségi bejelentőlapokat* is kitöltött hamis adatokkal és ugyancsak *Lefkovicshoz* juttatta. Még ezzel sem elégedett meg, hanem *»Fe sővisó község közellátási hivatala«* feliratú körbélyegzőket csináltatott egy üzletben, *keresztlevélűrlapok tömegét készitette,* amelyeket »várplébániahivatal« körbélyegzővel látta el és mindezt részben maga, részben *Lefkovics* útján áruba bocsátotta.

Az ügyészség *közokirathamisítás* bűntettével vádolta mindkettőjüket, de vádat emelt *Hendler* Zoltán magántisztviselő ellen is, aki ugyancsak résztvett a hamisításokban.

Az ügyet a büntetőtörvényszék *Rád* Illés tanácsa tárgyalta. *Müllert kétévi fegyházra, Lefkovicsot másfélévi börtönre, Hendlert hathónapi börtönre* ítélték. Az ítélet nem jogerős.

a Házáért

Dr. görgői *Képes* Álmos tart. tüzérhadnagy, járásbírósági jegyző életének 33., házasságának 3. évében, szeptember 19-én övéitől távol *életét áldozta hazájáért.* A becsület mezején elesett hős lelkiüdvéért az egyetemtéri templomban tartottak engesztelő szentmisét.

József királyi herceg beteg

A Magyar Távirati Iroda jelenti: József királyi herceg, tábornagy lázas influenzában megbetegedett.

Olivecrona professzor Budapestre repült

Stockholm, október 9. *(Magyar Távirati Iroda.)* Olivecrona professzor pénteken Budapestre repült, hogy agyműtétet végezzen. A beteg hír szerint egy kisgyermek, akinek állapota nem engedte meg a stockholmi utat. *(MTI)*

100 pengő pénzbüntetés légoltalmi vétségért

Antal Angéla szakácsnő ellen eljárás indult *légoltalmi vétség* miatt, mert a vád szerint riasztóügyeleti szolgálatra volt beosztva, de többszöri figyelmeztetés ellenére sem vette át a szolgálatot azzal az indokolással, hogy éppen ebédet főz és így nem tud a kapu alá menni. A *Nagy* Ferenc-tanács *100 pengő pénzbüntetésre ítélte.* Súlyosbító körülménynek vette, hogy kötelezettségének többszöri figyelmeztetés ellenére sem tett eleget, nyomatékos enyhítő körülményként mérlegelte viszont, hogy éppen ebédidőben osztották be légoltalmi szolgálatra és a szolgálat foglalkozásának teljesítésében akadályozta volna. Az ítélet jogerős.

Az „R“ szelvényre 5 deka vaj

A székesfőváros közélelmezési ügyosztálya közli, hogy a közellátásügyi miniszter intézkedése folytán Budapesten és a környéken *személyenként 5 dekagram vaj* kerül kiosztásra a tejkimérő üzletek útján a közellási szelvényív *R. betűs* szelvényének bevonása mellett. A közellátási szelvényívek birtokosai október 11-ike és 16-ika között jelentkezzenek a lakásukhoz közeleső valamelyik tejkimérő üzletben (tejfiókban vagy tejkiméréssel megbízott kereskedőnél vagy iparosnál), ahol a birtokukban levő közellátási szelvényívekről a tejkimérő levágja és átveszi a vajkiosztásra kijelölt R. betűs szelvényeket és azonnali *elismervényt* ad, amelyen a kiszolgáltatásra kerülő vajmennyiséget és a vaj kiszolgáltatásának napját is fel kell tüntetni.

A tejkimérő a beszedett közellátási szelvényeket naponként annak a tejvállalatnak küldi meg, ahonnan a tejet rendszeresen kapja. A tejvállalatok a hozzájuk beküldött R. betűs közellátási szelvényeket 100 darabonkint ívekre felragasztva október 31-ig Budapesten az élelmiszerjegyközpontnak (III., Lajos-utca 34, f. 11.), a környéken pedig a helyi kirendeltségnek tartoznak beküldeni.

Aláírták a magyar-horvát jogsegély egyezményt

Zágráb, október 9. *(MTI)* Pénteken délelőtt került sor *a magyar-horvát jogsegély egyezmény aláírására* a horvát külügyminisztériumban. A jogsegély egyezménynek 21 pontja van. Az egyezmény jogerőre a ratifikálási okiratok kicserélése után egy hónappal emelkedik.

Újabb földrengés volt Észak-Anatóliában

Istanbul, október 9. *(TP)* Az északanatóliai tengerparton fekvő Niksaból érkező jelentés szerint pénteken 18 óra 30 perckor *10 percig tartó erős földrengést* észleltek a városban. Több ház fala megrepedt. A lakosság a szabad ég alatt töltötte az éjszakát. A földlökések időnként ismétlődtek.

MAGYARORSZÁG KISKIRAKATA

Ballonkabát
raglán, eső, viharkabát, sportmellény
Márton és Szász
Gróf Teleki Pál (Bálvány)-u. 3.

Olcsón jó hangszer
Sternberg
Rákóczi-út 60

Festmények
(Weber Henrik, Bihari, Molnár József, Bruck Lajos, Pentelei-Molnár, Tölgyessy, Nyilasy, Vajda Zsigmond, stb., stb.) KÉPSZALON, VII., Éva-u 24, ½ emelet. (Király-utca sarok.)

Mária Terézia kovácsolt vas, biedermeier, stil csillárok nagy választékban BUGYI csillárszalón, VI., Teréz-krt 17. T: 121-842.

Címirógépek
Fémlemezzel dolgozó, villamosmeghajtású nyomó- és préselőgépek, valamint kézimeghajtású nyomógepek állandóan raktáron. Minden darab garantált minőségű, finommechanikai MESTERMŰ. Kalocsai: Bpest, Thaly Kálman-utca 56. Telefon: 135-169.

Tökéletes szabású
bundák, rókák, nerzek
Pilát szűcsnél, IX., Ferenc-körút 32., I. emelet.

Valódi finn lemezzel szigetelt duplafalu, téli-nyári **Herkules faház** azonnalra is. Wesselényi-u. 2. Telefon: 220-852.

Václigeten
állandó településre és nyaralásra alkalmas gyönyörű villatelkek, 152 □-ölesek, telkenkint P 4500-ért kaphatók. Csak készpénzért Díjtalan kiszállítás! Ugyanezen telkekre tetszés szerinti nagyságban, legrövidebb idő alatt villákat építtetünk Irányár: 1 szobás komfortos, óvóhellyel, P 22.500, két szobás komfortos, óvóhellyel, P 35.000. Parcellázási iroda: Budapest, Baross-tér 17., I. 9. Telefon: 424-373.

Olajfestményeket
magyar és külföldi mesterektől magas árban veszek. Értesítést ki festette, hol nézhető meg. Ásványi, Szövetség-utca 17. Tel.: 424-476.

Egy zakó két nadrágból
készít hosszú női kabátot Oberman, Kálvin-tér 2. II. 1. Telefon: 382-282.

Siófok szívében
direkció és strand között 210 öles gyönyörű gyümölcs- és ősfás, közműves telek 2 sz., verandás házzal, telekértékben, 85.000 P. Pintér-iroda, 155-817.

Szines bútorok
rekamiék, konyhák, fizetési kedvezménnyel BÁNYAFALVInál. Izabella-u. 11. T.: 220-799.

Szép, rövid k.-húros
zongora eladó
Értekezni d. e. 9—2-ig: 296-450.

Nacionál kassza
motorost keresek, megvételre. Halmos Ernő, Pestszenterzsébet, Kossuth-tér 10. Tel.: 147-814.

Ajtók, ablakok
eladók. Telefon: 353-423.

Eladó rendelésre készült, új, jóminőségű gyapjú sötét bordó női tavaszi kabát. Megtekinthető reggel 9-től, XIV., Angol-utca 3/a. fldsz. 13.

VÁLJON MEG
használt ruhájától, mindenért Schmergel fizet legtöbbet Rottenbiller-utca 37. Telefonáljon 422-269. Hívásra jövök.

Műbútort Antik és Stylbútort
Ébnertől
VIII. KARPFENSTEIN-U. 2/a

Fotelágyak
a legjobb kivitelben a készítőnél. Nagymező-u. 27. Kárpitos.

Legmodernebb
OP. fagázgenerátorok
Gyártja és azonnal szállítja: Hokky István és Társai Gázgenerátor és Gépgyár kft Budapest, III., Lajos-utca 123. Telefon: 162-627.

ANTIK BÚTOROK, Mária Terézia üvegcsillárok, biedermeyer bronz-, fa- és vascsillárok nagy választékban a Magyar Vacuum Cleaner Beraktározó helyiségeiben, V. Visegrádi-utca 62. Forgács cég. Vétel, csere.

Keresek és kínálok
nagyszámú megbízóim részére Pest és környékén ház- és telekingatlanokat, továbbá az egész ország területén mezőgazdasági és szőlőbirtokokat. Nagy-iroda Baross-tér 17. T.: 424-373.

Sürgősen keresek privráttól zongorát v. pianinót készpénzért, vidékről is. Ár, gyártmány közlésével. Stroklné, Aréna-út 9, földszint 2. Telefon: 223-370.

Fémnyomópadokat veszek
közvetítést díjazok Györke. Royal nagyszálló.

VILL. PARKETTKEFÉLŐT, porszívót, hajszárítót, mosógépet és egyéb elektr. készüléket vesz „AUDION“ Gróf Zichy Jenő-utca 30. Telefon: 111-375

Szamóca-palánta
szükségletét mielőtt beszerezné, kérjen termelési utasítást is tartalmazó részletes árjegyzéket specialistától: Szamóca-kertészet, Ábrahámhegy, Zala megye.

GYÖNYÖRŰ NAGY EBÉDLŐ, nagy- és kiskredenc, tálaló, 24 személyes asztal bőrhuzatos székekkel, vitrin eladó hétfőtől, Akadémia-utca 13, fsz. 5.

Műhelyablakok
különböző méretűek, miniumozva, jó állapotban, alkalmi áron. Halmos, Pestszenterzsébet, Kossuth-tér 10.

Kihúzható
ebédlőasztal
6 drb. SZÉKKEL és 1 DIVÁNY olcsón eladó. Pannonia-u. 36. V/2

Telefonáljon a leggyorsabb taxigépírónőnek!
Telefon 226-136

„Kontoservice“
KÖNYVSZAKÉRTŐI IRODA. Iroda- és üzemszervezés, könyvek felfektetése, átírórendszerek bevezetése, ellenőrző és irányító tevékenység, szakértői ügyek és szakvélemények, társaselszámolások, mérleg- és adómérlegkészítés, adóvallomások számszerű kimunkálása, ipari, kereskedelmi és árkalkulációk. Budapest V., Pannónia-utca 58. Telefon: 291-735.

Bevonulóknak
Viharkabát Hátizsák Kenyérzsák
Molnár Gyula
VII., Károly-krt. 3/c. Saroküzlet. T.: 427-575.

RÁDIÓ
és alkatrészei, rádiócsövek, gramofon és erősítő berendezések, villamossági cikkek, Signal zseblámpaelem,
LONGAVOX
filmes hangfelvevő és leadó készülékek
MAULIS-tól
IX, Ráday-u. 11. Tel.: 186-205

Vennék zongorát
vagy PIANINÓT. — Telefon: 11-59-34. Pozsonyi út 1. Virágüzlet. — Vidékről is.

Varrógépet
újat vagy használtat azonnali megvételre keresünk. Ajánlatok „Privát 12.500“ jeligére Haasenstein és Vogler Rt. hirdetőirodába, Dorottya-utca 8. küldendők.

FONALAK
mérostmentes, prima minőségben, kosztüm, kabát, pulóver, harisnya, ruha, stb. kötéséhez: BOB FONALBOLT Akadémia-utca 7. félemelet.

Olajfestmények
OLCSÓ ÁRON.
Kossuth Lajos-u. 6. II/4. Lift.

Telkek Dunafüreden
Budapesttől 27 km-re, Eskü-tértől harmadik MFTR-hajóállomás, a telep központjában (hajó naponta indul 12.30 órakor), ezenkívül vonatösszeköttetés is. Jelentős közmunkák. — Tájékoztatás: Magyar Tisztviselők Takarékpénztára Rt.-nál, IX. ker., Ferenc-krt 14. Telefon: 188-878.

Bundák
RÓKÁK
Vermes szűcstől, Horthy Miklós-út 60 és Krisztina-körút 34.

Menyasszonyi és vőlegényi
ruhakölcsönző
Hatvani László, VII., Nefelejts-utca 23. Telefon: 223-517.

Finommechanikai műszerésznek tanulót felvesz:
Kovács Gyula műszerészmester, Budapest, VII., Jobbágy-u. 5.

Memphis zománckályhák
minden fűtőanyaghoz kaphatók. Veres János kályhaüzeme, Bajnok-utca 3. Telefon: 311-691.

Elcserélném
budakörnyéki em. villámat földért, tanyáért „Közvetlen tulajdonos“ jel fők.

Egy modern, kombinált
ebédlőszekrény
vitrin, asztal, hangulatlámpa, rekamier eladó. Megtekinthető vasárnap 9—12-ig és reggel 7—½9-ig. Ráday-utca 11, II. 11.

Rákoskeresztúri
akadémiai kc: telek, öle 85 P. Tel.: d. u. 1 ó. vagy este 8 ó. 187-626.

Elektromos háztartási
hűtőkészüléket
veszek magas áron. 1 drb. kukoricadaráló, egyéb darálásra is alkalmas, eladó. Halmos Ernő, Pestszenterzsébet, Kossuth-tér 10. Tel.: 147-814.

Hat—hétszáz szobát jelentene a budapesti garniszállók átalakitása kislakásokká

Marenchich Ottó nyilatkozata

A főváros magánépitkezési szakbizottságában tegnap figyelemreméltó felszólalások hangzottak el, amelyek többek között a Budapesten tapasztalható lakásinség leküzdésére azt indítványozták, hogy *a főváros vegye igénybe a budapesti zugszállodákat és ezeknek szobáit,* illetve lakhelyiségeit *kislakásokká* alakitsák át.

A *Magyarország* munkatársa ezzel kapcsolatban beszélt *Marenchich* Ottóval, a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestületének elnökével, aki ezzel kapcsolatban elmondotta, hogy a zugszállodák ilyen igénybevétele *a budapesti szállodaipart semilyen formában nem érinti.*

— A felszólalásban említett zugszállodák ugyanis *garniszálló jellegüek,* amelyek a kerületenként illetékes erkölcsrendészeti hatóságok ellenőrzése alatt állanak. Ezeket a szállodákat a rendőrség erkölcsrendészeti osztályának szállodai alosztálya tartja nyilván. Az ilyen szállodák szobáit *szál óvendégeknek nem adják ki,* tehát ezeknek esetleges igénybevétele a szállodai ipart nem befolyásolja. Budapesten, tudomásom szerint, *harminc ilyen szálloda van, szállónként 20—25 szobával,* tehát 6—700 szobát jelentene az igénybevételük.

A budapesti szállodaipart sokkal jobban érinti az a körülmény, hogy *hivatalos célokra ezidőszerint kilenc szállodát vontak ki a hivatásszerű forgalomból,* körülbelül *1000 szobával.* Ezt már a főváros idegenforgalma is megérzi, azonkívül a szállodásokat is meglehetősen érinti a dolog. Az így támadt szállodai szobahiányt úgy igyekszünk enyhiteni, hogy a budapesti szállodákban *állandó lakóként bejelentett budapesti lakosoknak mondanak fel* egy errevonatkozó rendelkezés értelmében.

Revolvert szegezve a nőkre foszlogattak az Uzsoki-utcában

Tegnapi számunkban megirtuk, hogy az Uzsoki-utca 42. számú házban két álarcos fiatalember kifosztotta *Urbányi* Nándor nyugalmazott MÁV főfelügyelő lakását. Ma délelőtt kihallgatták a lakásban tartózkodott MÁV főfelügyelő nővérét, *Urbányi* Emiliát és a cselédet, akik detektívregénybe illő részleteket meséltek el a támadásról. Kiderült, hogy a betörők a szomszéd ház kerítésén másztak be a házba, levetették cipőjüket és mezítláb a bejárathoz kúsztak. Amikor csengettek, az ajtót nyitó szobalányra *revolvert szegeztek* és »pénzt vagy életet« felkiáltással betuszkolták az előszobába az ajtót nyitó leányt, majd a kiabálásra előjövő Urbányi Emiliát.

Urbányi Emilia a felszólításra átadta a zsebében lévő 20 pengőt, majd fülbevalóit ajánlotta fel. A rablók azonban nekiestek, *letépték ujjáról jegygyűrűjét, leszakitották karkötőjét, aranyóráját* és revolverrel maguk előtt hajtva a két megszeppent nőt, végigkutatták a lakást. Az egyik szobában találtak egy régi tisztitáskát, amelyet Urbányiék légó-táskának használtak és abban tartották ékszerüket, készpénzüket. A betörők *a táska artalmát kivették,* majd revolverrel tovább taszitva, felszólitották Urbányi Emiliát és a cselédet, hogy mutassanak egy olyan helyiséget, amelynek nincs ablaka.

Betuszkolták a lomtárba a két nőt, rájuk zárták az ajtót, elkérték a kapukulcsot és a kapun keresztül távoztak. A két rablótámadó az ajtóból visszaszólt, hogy ha segitségért mernek kiabálni, visszajönnek és *megölik őket.* A két megszeppent nő csak félóra mulva kezdett segitségért kiabálni. Akkor érkezett haza a lakásba a nyugalmazott MÁV főfelügyelő és *kiszabadította* őket.

A rablótámadás ügyében még folyik a nyomozás.

A vichyi új magyar követ Lavalnál

Vichy, október 9. *(MTI)* *Bobrik Árno,* Magyarország új vichyi követe esütörtökön bemutatkozó látogatást tett *Laval* miniszterelnöknél.

Győry ref. püspök a keresztény lelki egységről

Az új dunántúli református püspök, *Győry* Elemér első püspöki jelentésében a *keresztyén lelki egység* dolgáról beszél. — A közös veszély — mondja — minden egyházban felkeltette a felelősség érzését és háttérbe szorította a hatalmi törekvéseket. Az elmult év ennek a jegyében folyt le. A keresztyén magyarság egységének munkálását két szentlélekkel teljes férfiu, *Kelemen* Krizosztom és *Ravasz* László indította el. Közóhajt, nemzeti szükségérzetet elégitettek ki. Ma csakugyan az összes nemzeti erők megszervezése, belső lelki arcvonal megteremtése a legfontosabb. Aki az evangéliumot nem szép költeménynek, Jézus imádságait és igéreteit nem tűnő hangulatnak, hanem valóságnak tekinti, az meg van győződve a keresztyén egység lehetőségéről. Ennek bizonysága *Kelemen* Krizosztom pannonhalmi főapátnak *Győru* püspökhöz irt *levele* is. Végül a püspök hálás köszönetet mond vitéz *Markóczy* János vezérőrnagynak, aki *Balatonszőllős* községet uj katolikus templommal ajándékozta meg, a református templomot kivül-belül tatarozta és renoválta a református iskolát és tanítólakot.

Csillárok Mária Terézia, kristályüvegből, holland Biedermeier, vascsillárok minden stylben, elsőrangú kivitelben.
Bán Aladár, IV., Pilvax-közben.

Újabb internálások Romániában

Eftimiu háziőrizetben

Bukarest, október 9. *(MTI)* A román belügyminiszter előterjesztésére a minisztertanács *40 személynek kényszerlakhelyet* jelölt ki. Az internáltak között szerepel *Eftimiu* ismert publicista és *Canarache* ujságiró, akik ujságirók és irók társaságában a külés belpolitikai eseményekkel kapcsolatban a nemzet érdekeit sértő kijelentéseket tettek, továbbá *Felner* Zoltán, mert idegen személyekkel fentartott kapcsolataival veszélyeztette a közbiztonságot. A többieket azért internálták, mert *engedély nélkül utaztak a vonaton,* hamis híreket terjesztettek, a közrendre veszélyes röpiratokat találtak náluk, kommunista tevékenységet fejtettek ki és mert csempésztek vagy tiltott módon átlépték a határt és kémkedtek.

A román igazságügyminiszter elrendelte, hogy ezután *minden hónapban ellenőrző látogatásokat kell tenni az ország összes börtöneiben, fogházaiban és fegyházaiban.* A látogatások során a fogságban tartottak helyzetét mindenféle szempontból ellenőrzésnek kell alávetni.

METROPOL ÉTTEREM
Dalmady Erzsi énekel
Kiséri CSORBA DEZSO és cigányzenekara
Kitünő konyha, jó borok. Hangulat!

Hordár!... hordár!...

Panasz a szajrézőkre és „házmester" az illatos kofferre, amit az utas cipel

Az utas már húsz perce hogy megérkezett a Keletire s ezóta kiabál reménytelenül a hordár után. A hordár eltünt, de eltünt az esti sötétben az utolsó taxi is. Végre két pakk súlyába görnyedten megjelenik, lassan, kényelmesen, szinte kedélyesen lépked az előcsarnok félhomályában, nem, egy cseppet sem siet, nem is tud sietni, mert ez a hordár, bizony, már nagyon öreg.

Az utas azonban nem respektálja e tényt, mert az utas, amióta világ a világ, pályaudvari viselkedésében mindig harcos és kemény.

— Hol a csodába volt ennyi ideig? Most aztán mehetek gyalog...

Ez a harag és ez a vád viszont a hordárt nem hatja meg. Továbbra is vontatottan mozog, — 70 éves s ő már tudja, hogy az utas haragja voltaképpen oktalan, mert az élet főbenjáró dolgairól: születésről-halálról úgy se késhet le senki se. Ami pedig közbeesik, nem olyan lényeges.

— Harmincöt éve hordár vagyok én, kérem... Ez alatt az idő alatt siettem én már eleget s láttam is eleget... Ha haragszik az úr, én már komolyan se veszem, mert megszoktam, hogy a világ általában mindig és mindenütt haragos. Megkeresem a magam kis pénzét. Egy hónapban kétszáz pengő ez, élek belőle, ahogy tudok.

A fiatalabbak, természetesen többet keresnek, de a kockázat, amit egészségben, de *anyagiakban* is vállalnak, nos, az is sokkal nagyobb.

— Mert kérem, nagyon elszaporodtak ezek a pályaudvari tolvajok. A szegény hordárra ráraknak öt-hat bőröndöt is, sötét van, tolongás van s így bizony alig venni észre, hogy a bőröndöket idegen tulajdonos veszi át... Na, aztán ki a felelős érte? Természetesen, a hordár...

A pontosság kedvéért megjegyezzük, hogy a felelősség csak részben terheli a hordárt, a kár nagyobbik része minden esetben a szerencsétlen tulajdonosra marad.

— A multkoriban nekem is volt egy ilyen esetem. Állok a peronon s várom, hogy szólitsanak. Egyszer csak odajön hozzám egy nyurga pasas, kikapja kezemből a nagyobbik böröndöt s *három pengőt* hordárdijként kiguberál... Régen, ha ilyesmi történt, *gyanús lett volna az illető,* mert az utas, bizony, mindig csak a kötelező 56 fillért szurkolta le. Eggyel se többet. Akármilyen nagy és súlyos volt is a böröndöt. De hát manapság nem ritka eset, hogy *az utas könnyebben adja a pénzt,* váltani se igen vált, csak hogy minél előbb taxiba ülhessen. Szóval, kiderült, hogy egy ilyen »szajrézó« vitte el a jogos tulajdonos orra elöl. Nem kérdeztem, mi volt a böröndben, de az úrnak kifizettem 25 pengő fájdalomdijat.

— Sok koffert lopnak el manapság?

— Sokat, de vannak olyan kofferek, amelyeket *soha senki nem lophat el.* Az ilyen koffereket ugyanis, bárhogy görnyed is, mindig a tulajdonos viszi. Nem tudom, mit rejt egy ilyen böröndöt, de néha minden különlegesen jó illatokat éreznék: *sonkaszagot, vaj-, sajt-illatot...* Ilyen illatingerre aztán elmegyek és megiszom egy házmestert...

A »házmester« különben is nagy szerepet játszik az életében.

— Negyven pengőt fizetek a lakásomért, a kosztomat meg igy oldom meg: reggel egy »házmester«, délben egy kis harapnivaló és két »házmester«, délutánonként újra kettő. Este azonban nincs »házmester«, mert hazamegyek — kapucsukás előtt. Igy élek én, amíg nyugdíjba mehetek. Addig itt talál mindig az érkezési oldalon, csak kiáltson s én jövök.

Nagymennyiségű zúgcérna került napfényre

A közellátási minisztérium rendészeti osztályának tudomására jutott, hogy egy *Goldstein* Nándorné, szül. *Schlussenfeld* Róza nevű textilkereskedő, aki a Nagydiófa-utna 30. számú házban lakik, *60 pengős áron zugcérnát* hoz forgalomba.

A detektívek Goldsteinné lakásán nagymennyiségű cérnát találtak. Előállították a főkapitányságra. Elmondta, hogy a cérna tucatát 44 pengőért *Binder* Jenő Nagyfuvaros-utca 24. számú házban lakó kereskedőtől vette. Binder lakásán a detektívek *nagymennyiségű cérnát és más textilárut találtak.* Binder elmondotta, hogy *Weisberg* Adolf ügynöktől vette a cérnát tucatonként 40 pengőért. Weisberg eleinte tagadni próbált, de aztán beismerte, hogy *Weiss* Sándor szabósegédtől származnak a cérnák. *Weisset is előá litották.*

Elmondotta, hogy *Steiner* Aladár szabásztól vásárolta a cérnát. Mindegyikük ellen megindult az eljárás. A gyanusitottak lakásán házkutatásokat tartottak, ennek során *nagymennyiségű cérnát, bélésárut, férfiharisnyát és többezer pengő készpénzt foglaltak e,* amely már a fekete eladásokból származott.

Gyilkolt a kocsmában, aztán önként jelentkezett

Nagykanizsa, október 9. Muraújfalun az egyik kocsmában összeveszett *Kovacsics* Mihály és *Lukasits* Pál 20 éves legény. Előbb birkóztak, majd Kovacsics előkapta kését és azt *többször legénytársába szúrta.* Lukasits a helyszinen *meghalt.* A gyilkos előbb kimenekült a szőlőkbe, majd másnap személyesen ment a nagykanizsai ügyészségre, ahol *önként jelentkezett.* *(MTI)*

„RUDAS" étterem
XI., Döbrentei-tér 9.
Zene: **2 temesvári Rácz** Dénes József előadóművész, zongora harmonika, dob, hegedü
Szolid árak — Elsőrendü vacsorák — Hangulatos étterem
Régi romantikus tabáni hangulat
Temesváriak, szegediek, kecskemétiek, szolnokiak találkozóhelye. Igazgató: **Kass János**

Müller Lajos

Müller Lajos, szobafestő, Lőcséről, 21 éves korában, 1820 nov. 1-én iratkozott be a rézmetszők szakosztályába.

Fleischer Bécs Jo. 1

apot kérünk és vagyunk

tisztelettel

Dunay Károly

Müller Lajos

Új Magyarság

1938. máj. 22

— **Müller Lajos műbutorasztalos eucharisztikus ajándéka.** Müller Lajos műbutorasztalos az eucharisztikus kongresszus alkalmából készült emléktárgyak nagy seregében is kiemelkedően szép gondolatot valósított meg. Fából lángnyelves szívalakot faragott ki, amelyet az eucharisztikus jelvénnyel díszített és fényezett. A szimbólikus szív szétnyitható, benne Szent István domborműve van, emlékeztetve arra, hogy a kongresszussal egyidőben az országalapító szent király jubileumát is ünnepli a magyarság. Müller Lajos sokszorosította a művészi kivitelű emléktárgyat és mintegy százhusz munkanélküli asztalost foglalkoztatott a kivitelezéssel. A legszebb példányok közül a kormányzó feleségének, a hercegprimásnak, XI. Pius pápának, az olasz királynak és császárnak, Mussolininak és Hitler vezér és kancellárnak ajánlott fel egyet-egyet.

~~Dávid Károly ifj. és~~

nincs Müller László

ed

a BSzKRt. budai autobuszgarázs terv.

III. dj

MMÉEKözl

1939.28.l

dugta a kezét. Schaberl erre Lengyel Béla és Müller Menyhért utján provokáltatta a bárót. Összeültek a segédek, a báró részéről gróf Bethlen Bálint és báró Szentkereszthy Pál. A bohémtanyán folyt a tárgyalás — itt különben minden asztalnál lovagias jegyzőkönyveket vettek fel — és gróf Bethlen Bálint kijelentette, hogy mivel azt sem tudják, kicsoda-micsoda az a Schaberl és párbajképes-e, becsületbiróságot kér. Erre Schaberl segédei azt válaszolták:

— Mi sem tudjuk, hogy báró Bánffy kicsoda-micsoda, mi is becsületbiróságot kérünk annak elbirálására, hogy párbajképes-e.

Báró Bethlen erre elnevette magát:

— Ez a válasz már tetszik nekem ...

Nem is lett párbaj a dologból, magyarázattal intéződött el az affér, a lovagiasság szabályai szerint.

A Newyork-kávéházban tanyáztak a szinészek, ujságirók, arisztokraták, na meg a jogászok dr. Erőss Vilmos és dr. Pártos Ervin, a hires-neves kolozsvári «jogi szeminárium» tulajdonosainak a vezetésével. A mágnások közül törzsvendégek voltak gróf Bethlen Bálint, báró Szentkereszthy Pál, gróf [illegible]s György, a két

Müller, Leopold Karl

l.

Lykanomantika
56. l.

LEOPOLD CARL MÜLLER (1834—1892): A NAP UTOLSÓ FÁRADALMAI. Olajfestmény
Bécsi Múzeum

Rózsaffy Dezső: Szolnok jelentősége a magyar művészetben.

Fordítás

MAGYAR MUVESZET 1927. 609. l.

Müller, Leopold Carl

jött művészre Szolnok, a vidéki és tanyai magyar élet exotikumként hatott. Szeme könnyebben meglátta a dolgok eredeti karakterét, szépségét szokatlanságánál fogva. És Pettenkofen mégsem volt egészen idegen közöttünk, atyja, Anton von Pettenkoffer, Magyarországon született és noha Bécsben lakott, birtokai voltak hazánkban. Talán ez a tudatalatti atavisztikus érzés magyarázza részben, miért fordult Pettenkofen annyi melegséggel, szeretettel és egyben annyi rátermettséggel ezekhez a magyar thémákhoz, hogy ezzel a magyar művészeknek is utat, irányt mutatott.

Pettenkofen példája más jeles osztrák művészeket is körünkbe vont. *Müller K. Lipót* (1834—1892), aki különösen mint orientalista tett hírnévre szert, a hatvan- és a hetvenes évek elején működött Szolnokon és itt számos magyar tárgyú képet festett. A bécsi múzeum tulajdonában levő „A nap utolsó fáradalmai" c. művét reprodukcióban is bemutatjuk. Később Szolnok helyett Kairóba, Egyiptomba ment thémákért, amiért művésztársaitól kiérdemelte az „egyiptomi" („Der Ägypter") nevet. A hetvenes években újra feltűnt a Tiszaparton, állítólag keleti ruhadarabokat, drapériákat hozott magával, amelyekbe cigányokat bujtatott és itt festette keleti tárgyú képeinek egy részét. Ezeket különösen Londonban vásárolták jó pénzért. Túlzottan síma modor, lágyság jellemzi őket Pettenkofen erőteljesebb fölfogásával szemben.

Ennek valósággal árnyékává szegődött Szolnokon a korán elhúnyt *Gualbert Raffalt* (1836—1865), Ignácnak, a biedermeierkori osztrák tájfestőnek fia. Az öreg Raffalt is járt körünkben, nem egy magyar thémájú képe akad, sőt az sincs kizárva, hogy ő már Pettenkofen előtt járt Szolnokon. Mikor a „magyar genre" Pettenkofen révén nagyon kedveltté vált Bécsben, az osztrák műkereskedők megbízást adtak a fiatal Raffaltnak, hogy hasonló képeket fessen. Ezeket a Raffalt-féle képeket azután szívesen „összetévesztették" a Pettenkofenéivel.[1] Nehéz megvonni a határvonalat közöttük. Pettenkofent biztosabb rajztudás, éretebb, tömörebb kompozíció jellemzi.

Thoren Ottó (1828—89) is gyakran kereste föl Szolnokot és vidékét a hatvanas években és főleg állatképeket festett, de nem stúdiumszerű mozdulatlanságban, amint az később a müncheni iskola révén divattá vált, hanem eleven mozgásban, érdekesen megkomponálva. Ilyen tárgyú művekkel gyakran szerepelt kiállításainkon, ahol azok többnyire vevőre is találtak, de a bécsi és párisi kiállításokon is feltűnést keltettek széles szarvú szántó ökröket, magyar bikákat, pusztai ménest ábrázoló képei. Thoren kitűnő ismerője az állatnak és finom megfigyelője a tájhangulatoknak, képei a külföldi piacokon ma is keresettek.

Jettel Jenő (1845—1901) a bécsi akadémián Zimmermannak volt tanítványa, aki a mi Mészölyünknek is mestere volt. Később Pettenkofen hatása alá került, aki tájképeibe gyakran festett alakokat. Szolnokon is megfordult s itt finom, kékes párás hangulatú tájképeket festett. Jettel később Párisban telepedett le, a barbizoni iskola hatása alá került és művészete erősen franciás irányt vett. Paál Lászlónkkal is baráti kapcsolatot tartott, s a korán elhúnyt nagy magyar tájfestő művészetéről mindvégig nagy elismeréssel nyilatkozott. Egyik, 1871-ben festett „Magyar táj"-át a berlini nemzeti képtár őrzi.

A Szolnokon járt kitűnő bécsi gárdához tartozik még *Tina Blau* (1845—1916), a müncheni Lindenschmit tanítványa. A hetvenes években járt Szolnokon, ahol néhány erőteljes, friss tájképet festett, amelyek oeuvrejében jelentékeny helyet foglalnak el, a legszebbek egyike ezek közül „a Szolnoki utca" (br. Kohner A. tulajd.). *Lang Henrik* Tina Blau férje, müncheni ló- és csatafestő (1838—1891) éveken át tartózkodott a Tiszaparton a hatvanas évek elején és végén. Őt a magyar pusztai ló tüzes, vad mozgása, a ménes élete érdekelte leginkább, számos effajta jellegzetesen magyar tárgyú képe van a német múzeumokban.

Lang mestere, a frankfurti születésű *Schreyer Adolf* (1828—1899) és vele együtt az ugyancsak frankfurti származású *Velden Adolf* (sz. 1833) is megfordultak Szolnokon táj- és állatképfestés céljából.

Azt látjuk, hogy a külföldi festők elitecsoportja kereste föl Szolnokot Petten-

[1] Megtörtént és megtörténik ez még ma is különösen „Müller papa" képeivel. „Müller papa" szolnoki lakos, nyugalmazott csendőrszázados és dilettáns festő alatt *Müller Adolf* értendő, aki hosszú ideig kvártélycsinálója, tolmácsa volt a bécsi festőknek Szolnokon. Megfestette Pettenkofen összes motívumait, de persze csak a motívumokat, mert a kivitelben lényeges volt a különbség. Ezekre a Müller-féle képekre később szépen ráhamisították Pettenkofen nevét, évszámmal látták el és így kerültek forgalomba. A szakértő szem rögtön észreveszi a turpisságot.

472. Müller, Leopold Carl, (német festő, 1834 – 1892): Szolnoki menyecske. Vászon, olaj, 65 x 50 cm.

Maszlaghy II. 269 szám

~~91~~ Jelezve lent balra: Leopold Carl Müller

—

Gerevich: Az Ujság 1916 jul 20, 4 lap.

~~76~~ Maszlaghy: Az esztergami érseki képtár. Uj Magyar Szion, III – 1876, 111 – 112 l.

~~78~~

28 Gerevich: PA, 250 l.

~~76~~ Gerevich: A prémási képtár külföldi mesterei. Vas. Ujs 1916, 825 l. (repr. 827 l)

Müller Leopold Carl

Esztergomi Éljtár

Leopold Carl MÜLLER

A bécsi Leopold Müller kőnyomdász fiaként 1834.dec.9-én Drezdában született;1852-től Carl Blaas és Christian Ruben tanitványa a bécsi Akadémián.Apja betegsége alatt és halála után /1862/ 1867-ig a bécsi "Figaro" illusztrátora volt,hogy családját eltarthassa.Mindig ujból és ujból harcolva festői hivatásáért,már fiatal korától kezdve egészen a hetvenes évekig el-ellátogatott Magyarországra,1867-ben Párizsba utazott a francia festészet tanulmányozására.Müller igen közel állt Pettenkoffenhez/mindketten ugyanabban a sirban nyugszanak/,vele is járt Magyarországon,és 187o-től több izben Velencében is együtt voltak.Jettellel bejárta Dél-Olaszországot és Sziciliát és 1875/76 telén Egyiptomban járt Lenbach, Makart,Huber társaságában.Olaszországban és Egyiptomban talált rá szabad vázlataiban és szigoruan megkomponált zsánerképeiben sajátos, fénnyel teli realizmusára.Müller 1877-ben a bécsi Akadémia tanára, 189o-ben rektora lett.1892.augusztus 4-én halt meg Weidlingauban, Bécs mellett.

Irod. Albert Franz Seligmann/kiadó/,Carl,leopold Müller.
Egy müvészélet levelekben,képekben és okmányokban.Wien-Berlin-Leipzig-München 1922.

8 A Nap utolsó fáradalmai/Vizet hozó nők a Tiszánál/
O.v.,93x138 cm.J.l.j..:"Leopold Carl Müller.Wien,1871".
Osztrák Galéria,IN 3721.
Beettlicher Malerwerke,II/I,1o3 lap Nr.1o.Seligmann után id.mü 43. lap,Nr.39;45.l.,Nr.42;47.l.,Nr.44;73 l.
Évkönyvek szerint a képet 187o juniusában Szolnokon kezdte el.
A képen a Tisza partja látszik és a háttérben,bal oldalon Szolnok elővárosának az a része,ahol a müvésztelep található.

Die Szolnoker Malerschule
78 Wechselausstellung der Österreichischen Galerie
Szolnok,Bp.,Bécs,Graz 1975-76
Österreichische Galerie und Collégium Hungaricum Wien.

Leopold Carl Müller

MÜLLER, Leopold Carl

megfordult osztrák festők közül forrásértékü a Leopold Carl Müller életútját bemutató monográfia. /A.F. Seligmann Hrsg.: Ein Künstlerleben in Briefen, Bildern und Dokumenten. Wien - Berlin-Leipzig-München. 1922./

Kecskés József (Medgyes, 1910. márc. 29.) — közgazdasági szakíró, gazdaságtörténész. Középiskoláit a nagyenyedi Bethlen Kollégiumban végezte (1929), a kolozsvári Kereskedelmi Akadémián szerzett diplomát (1933). A sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégiumban töltött felügyelői évek után a nagyenyedi kollégiumban óraadó tanár, igazgatói titkár (1936—41), majd tisztviselő az Erdélyrészi Hangya marosvásárhelyi központjánál (1942—44). A háború után a kolozsvári Magyar Tankerületi Főigazgatóságon középiskolai szakfelügyelő (1945—47), ill. főfelügyelő (1948). Közben 1946-ban a Bolyai Tudományegyetemen

gazdálkodás új kérdéseiről, népgazdasági feladatokról, gazdaságos beruházási politikáról, építőanyag-termelésről és az iroda gépesítéséről értekezik; A Hétben a vezetés és prognosztika, valamint a gazdasági struktúra és hatékonyság viszonylatait taglalja.

Nagyobb tanulmányai jelentek meg szakfolyóiratok és gyűjteményes kötetek keretében is, másokkal társszerkesztésben. Így Armand Negreával a kolozsvári helyiipar és szövetkezeti termelés fejlődéséről (Probleme Economice 1951/9), Kerekes Jenővel a munkaidő belső tartalékainak felfedezési módszeréről (Probleme Economice

Müller, Leopold Karl

osztrák festő

1834 - 1892.

Szolnoki mennyezet
c. képe az esztergomi
Keresztény Múzeumban
l.

Magyarország művészeti
topográfiája -
II/9. l.

Müller, Leopold Karl

festő

1834 – 1892.

1861-62. Magyar-országon élt.

Thieme-Becker

25. k. 241, 242. l.

126 116 szám.

BUDAPEST 49 I. 28 16

Műemlékek országos Bizottságának

Budapest

IV. Lőwe Sándor u.

Hivatalból.

Díjátalányozva.

Bécs

Müvészettörténeti Muzeum
Müller Leopold Carl: A nap
utolsó fáradalmai"

M Ú V É S Z E T
XII. évf. 1913.
335-343.
"Osztrák müvészek Magyarországon"

Önálló táblakép - Életkép

M ü l l e r Leopold Carl:
A nap utolso fáradalmai
/Bécsi müvészettörténeti muzeum/

M Ü V É S Z E T
XII.évf.1913.
335-343.
"Osztrák müvészek Magyarországon"

Önálló táblakép - Tájkép

M ü l l e r Leopold Carl:
Magyar halászkunyho

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
335-343.
"Osztrák müvészek Magyarországon".

Plasztika (1900-1919) – Körplasztika.

Murányi: „A parasztok tanácsa"
(Gyula?)

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. t. 777-782. l.

Magy Tavassi Tárlat (Műcsarnok).

Önálló tablókép - Életkép

M ü l l e r Leopold Carl:
Halászfiuk a Tisza partján

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
335-343.
"Osztrak müvészek Magyarországon"

Önálló táblakép - Életkép

Müller Leopold Carl
Cigánytábor

MŰVÉSZET
XII.évf.1913.
355-343.
"Osztrák művészek Magyarországon"

Müller K. Lipót festő

Magyar Művészet, 1927

607-611. o.

Rózsaffy Dezső: Szinek jelentősége a magyar művészetben.

M ü l l e r Leopold Carl festő
/1834-1892/

M Ú V É S Z E T
XII.évf.1913.
335-343.
"Osztrák müvészek Magyarországon"

Müller

Leopold Karl

l.

Lykafest 1896-1914

50.l.

MDK

Müller Leopold Carl és Blaas Carl

Fóti rk. templom falképei

Osztrák müvészek Magyarországon. Müvészet, XII.évf. 1913, 335-343 l.

MDK

Müller Lipót Károly

Arab fiu

Turbános arab

KMTárs. 1927/28. téli kiáll. kat. 9.1.

MDK

Müller Lipót Károly, festőm.
1834-1892

Olajfestmények:

89. Arab fiu. Mgt.

91. Turbános arab. "

Szolnokim magyar és osztrák festők.
Képzőm. Társ. 1927/28 téli kiáll. Kat. 9.

Müller Lipót Károly MDK

Arab fiu, olf.

Turbános arab, olf.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

84

Müller Lipót

MDK

Monte Pellegrino

Miccsarnok 1877. dec. 16.

Müller, Carl Leopold
Jestő

l.

Végvári Bolnok

15, 32, 65, 73. l.

Correctum.

The 9th May.
1949.

How did Dick Whittington Become Lord Mayor of London?
(Free composition.)

Dick Whittington was a poor boy, who came to London to find employment. But he got to go from the city of London,

Leopold Carl Müller osztrák festő,
a szolnoki tájnak első felfedezője és
hangadója August von Pettenkofen,
osztrák festő. Osztrák festőtársai szinten
megszerették e tájat, így a művész is.

Bényi László: Szolnok, a művész-város.
Petőfi Népe, 1945. szept. 26.

Leopold Carl Müller, osztrák festő

Első felfedezője és hangadója a szolnoki tájnak a múlt század közepén az osztrák festő August von Pettenkofen volt, őt követték osztrák festőtársai.

Dalgozók Lapja /Komárom/, 1975. szept. 21

Leopold Carl Müller osztrák festő

A múlt század közepén a szolnoki táj első felfedezője és hangadója August von Pettenkofen volt. Utána jöttek, felkerestek Szolnokat osztrák festőtársai is.

Bényi László: Szolnok, a művészváros.

Békés m. Népújság, 1975. dec. 14.

Leopold Carl Müller, osztrák festő

Első felfedezője és hangadója a szolnoki tájnak August von Pettenkofen volt a múlt század közepén. Osztrák festőtársai utána jöttek e tájra, köztük a művész is.

Bényi László: Szolnok, a művészváros.
Hajdubihari Napló, 1975. szept. 28.

Leopold Karl Müller.

~~osztrák festő~~

A szolnoki műrésztelep kiállítás keretében ünnepli 25. éves jubileumát, míg a szolnoki műrészet 45-ik évét ünnepli: az osztrák Pettenkofen festőt követte Szolnokra a műrész, ahol lefestette Szolnok és környékét.

Nemzeti Ujság, 1927. sept. 18.

L. Carl Müller.

A szolnoki művésztelep 25. éves fennállásának jubileumi kiállításán képei részesültek, mert mint ideigen művészek hosszú éveken át festették a Tisza, Kapva és a környék részeit.

Nemzeti Ujság, 1927. sept. 20.

L. Carl Müller.

A volnoki mürtelep 25. éves fennállásá-
nak jubiláris kiállításán lepei rese-
pettek, mert mint idegen mürtelek
lassú érleken át fetettek a tisza, tag-
vo és a környék részeit.

Lenvoti Ujság, 1927. szept. 26.

Leopold Karl Müller (dreudai) Szolnok, M.f.19,2,

Jó barátja Petten.nek 1861 -62 Szolnok. (Cigánytábor, Cigánynő, Cigányleán.) Magyar halászkunyhó, Halászó fiuk a Tisza partján.

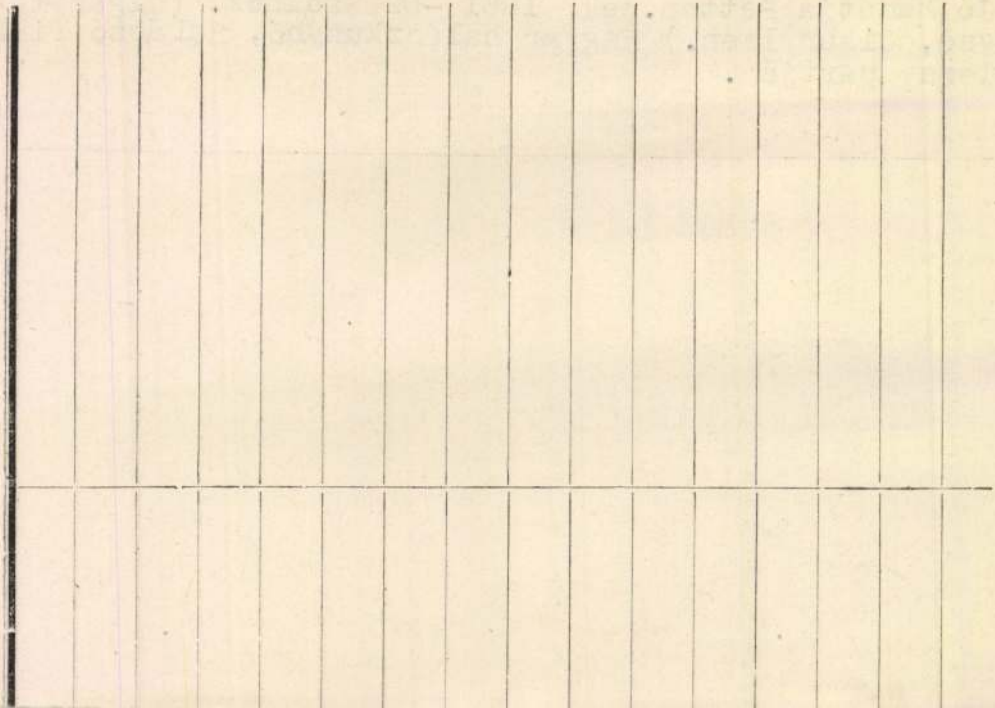

MÜLLER LIPÓT KÁROLY /1834-1892/

Arab fiu.
Turbános arab.

KMTárs.1927/28. téli kiáll.kat. 9.oldal

Leopold Müller

litográfiája Michael Stohl festménye után:
„Felix Schwarzenberg herceg." 589. sz. reprodukció.

Rózsa György - Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

Müller Karl Leop

Müvenet 1913 - 340

Magyar Müvenet
1927. 609-10

Coronelli: Regno di Ungheria

VII. 258.

Müller, Karl Leopold

irod

Gonda Béla ifj

A szolnoki művésztelep.

Budapesti Hirlap

1913. maj, 22

Müller, Leopold Carl

wód

z

Gerprimärikeptton

Müller, Leopold Carl

l.

Nádler Pálma:

Nádler Róbert 1858–1938. élete és művészete.

Bp 1942–52. l–57. l.

Térkép.

A Zeichen Erklärung-gal é
val, valamint egyes járásainak
ellátott e lapnak felirata:

ZALAER COMITA
(ZALA VÁRMEGYE

Kny., mér. a vk.

Müller Leopold Carl

Szolnok-vidéki parasztleány a templomba készülöben. Vászon 65 x 19 cm.

Maszlesztergkept

269. 14. ~~65~~

Müller, Leopold

Karl

l

Gerevich Primás

250 l

Müller Lipót

Mucsarnoki Jeste

1927/28. téli Kiall 89, 91.

Király István VIII. 186.

Müller Leopold.

Jesus

Laid Müveriet

1906. 3561.

Müller, Karl Leopold

4/
MAGYAR MŰVÉSZET
1929 304

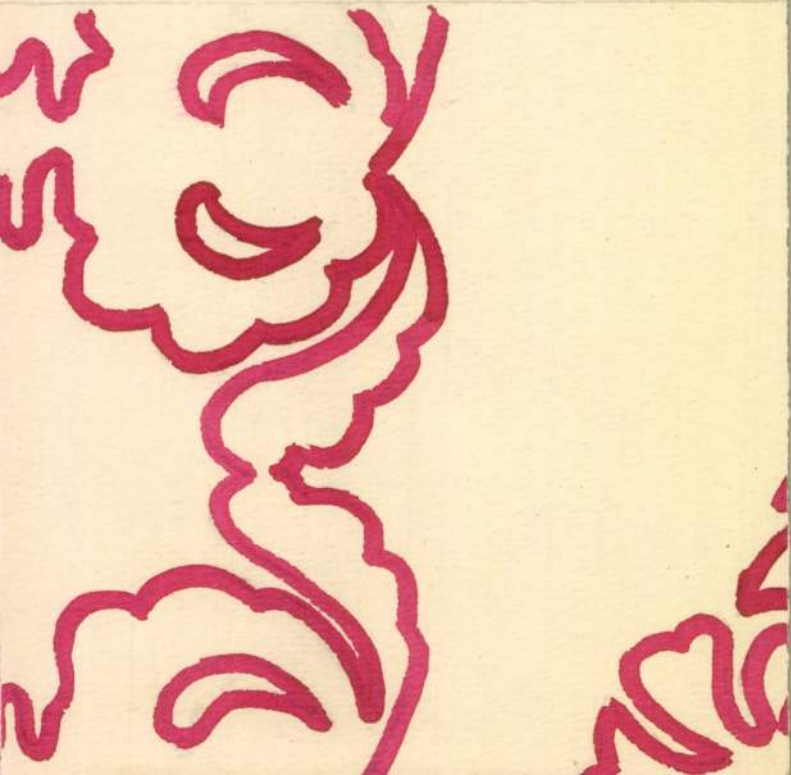

Müller, Leopold Carl

(1834-1892)

lásd okv

Müller Adolf

csomagjában Rózsaffy

cikket!

MUTATÓJA

veget, *m* műmellékletet jelent.

3.

9.

126—132.

illa 28.

Feszty Árpád 123.
Foerk Ernő 206, *216.*
Fogl Stephanis 283.
Fojtovics J. 283.
Forain 122.
Frecskay Endre *153.*
Freund Dezső 76.
Freund Vilmos 14.
Fritz Oszkár 206, 237.
Füredi Rikárd 206, *221.*
Gattho Fr. Xav. 283.
Geiling 385.
Gémes-Gindert Péter 206, *232*

Hódi Géza 235.
Horvai János 237, 239.
Huszár Adolf 123.
Hűvös László 28.
Hybl József 206.
Imre Gábor 206.
Iványi-Grünwald Béla 34, 83, 123.
Izsó Miklós 28, *29*, 30.
Jablonszky Ferenc 76.
Jakab Dezső 14.
Jakabffy Ferenc 123.
Jámbor Lajos *73*, 206, *212*.
János 122.
Jávor Pál *16*, 26.
Jendrassik Jenő *161—180*, 163—170.
Jeremiás 238.
Jettel 342.
Jó 80.
Juhász Gyula 27.
Kallina Mór 234.
Kallós Ede *11*, 206, *236*, *345*, *351*.
Kálmán Péter 27.
Kara Mihály 206.
Karlovszky Bertalan *245—253*, 247—255.
Károlyi Lajos *140—145*, 144—146.
Károsz Sámuel 206.
Kasnya Béla 237.
Katona Mihály 206.
Katona Nándor 237, 238, 362.
Kovács Káro
Kovács Miha
Kozma Lajos
Kracker 123.
Krech Friedr
Kubinyi Sán
Kunfy Lajos
Kupelwieser
Lajta Béla 7
294.
Láng Adolf
Lang, Heinri
Lányi Dezső
László 122.
László Fülöp
Lebrecht Ch
Lecherer Ign
Lechner Jen
Lechner Ödö
Leimdörfer
Lénárd Róbe
Lévy Róbert
Ligeti Miklós
Lilien 34, 8
Littrov Leó
Löfler Béla
Löfler Sándo
Löschinger
298.
Lotz Károly
Lucius 78.

Müller Lipót Károly

Szolnoki parasztleanya az alábbi képtárban.

íród

Maszlaghy Ferenc:

Az esztergomi érseki képtár. Uj Magyar Sion. 1876. I. köt. 111. l.

EILIGE DR

KARL W. HIERSEMANN

BUCHHÄNDLER UND ANTIQUAR

LEIPZIG

KÖNIGSTRASSE 29

POSTSCHLIESSFACH 163

FERNRUF Nr. 71976

M.D.K.

Müller László, építész

Dávid Károllyal közösen tervezve a három egyenként 1000 p-ös harmadik díjas eljárást nyerte el a Beszkárt Lehel-uti autóbusz-garázs-pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1938. LIX. évf.
dec. 22. sz. 16. old.

~~David Karolyi~~

Müller László

mines Épitészek

eid.

Pénzintézeti központ
fervpályázata

lásd

77.

Művészet

1937. 10. sz. 119. l.

79. DOMBORMŰ TÖREDÉKE KETTŐS BALTÁVAL.

Márvány. Magassága 22·5 cm. Szélessége 27 cm. Vastagsága 4·5 cm. A domborműnek háromszögű töredéke maradt meg; a baltára akasztott fonaton több sérülés van. Rómából való.

Az agancsról talán arra lehetne következtetni, hogy a dombormű ábrázolásának Artemisre volt valami vonatkozása. De ez egészen bizonytalan. Görög munkának látszik, hellenisztikus korból.

Paul Arndt: Rest eines Geweihes und Doppelbeil mit Binde. Hellenistisch. Original.

~~Dávid Károly ifj~~

Müller László

nincs cíd

az óbudai finomkon
serv. megvétel

M MÉE Kosl
1938. 154. l.

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hív.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hív.	Magán	Inturb.

M.D.K.

Müller László, építés

és Dávid Károly körös terve a három egyenként 1000 p-ős harmadik díj egyikét nyerte el a Lenke-uti autobuszgarázs pályázatán:

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938. LXIX. évf.

dec. 22. sz. 16. old.

MDK

Müller László

A XIII.ker.elöljáróság tervp. Tervét dicséretben részesitették és 100 pengővel jutalmazták.
Közös terv ifj.Dávid Károly és Müller László.

(-ek.) : A XIII.ker.elöljáróság székháza.

A Pesti Városháza, 1936. 5.sz. 25.lap

MDK

ifj. Dávid Károly és Müller László, ép.-k.

Közös tervük ötszáz pengős díjat nyert.

Döntés az újlaki Árpád-gimnázium tervpályázatáról.
Pesti Napló. 1937. dec. 19.

M.D.K.

Müller László, építész

Lauber Lászlóval és Sinkovits Lajossal közös terve 400 pengős megvételben részesült a Szilágyi Erzsébet leány liceum pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1935. LVI. évf.

máj. 8. sz. 10. old.

Müller László, építész

M.D.K.

ifj. Dávid Károllyal közösen tervei az egyik 3000 P-ös díjat nyerték el a Pénzintézeti Központ szabadsajtóteri új székházának pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1937. LVIII. évf.

jul. 1. sz. 10. old.

M.D.K.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1937. LVIII. évf.

sz. old.

Müller László, építész M.D.K.

ifj. Vávid Károllyal körös terve az egyik 500 p-ós díjat nyerte el a budai Árpád gimnázium pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1937. LVIII. évf.

dec. 9. sz. 8 old.

M.D.K.

Müller László, építész

és Kriszta Pál közös terve megvételben részesült az Erzsébet telefon-központ pályázatan.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1937. LVIII. évf.

jun. 10. sz. 3, old.

MDK

Müller László és Dávid Károly

az alábbi pályázaton looo pengős III. dijat nyertek

Döntés a Lenke-uti uj autóbuszgarázs tervpályázata ügyében. Pesti Hirlap 1938. dec. 22.

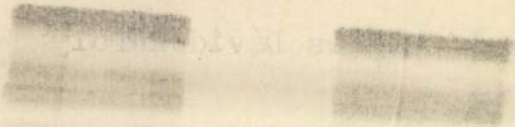

MDK

Müller László építész

Döntöttek a Pénzint. Közp. szabadságtéri székházának tervpályázatáról. Pesti Napló, 1937, jun. 26.

MDK

Müller László építész

Döntés a lenkeutá autóbuszgarázs tervpályázata ügyében.
Pesti Napló, 1938. dec.22.

M.D.K.

Müller László, építész

és ifj. Dávid Károly közös terve az egyik 2000 P-ös díjat nyerte el a Neureuther Sportcsarnok pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1938. LIX. évf.

ápr. 14. sz. 8. old.

M.D.K.

Müller László, építész

és Dávid Károly hőrös terve az 5 db. 2000 p-ös díjak egyikét nyerte el a Nemzeti Sportcsarnok pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938. LXIX. évf.

ápr. 24. sz. 8. old. +
" 28. " 4. "

~~David Károly~~

Müller László

nincs
ick.

Nemzeti Sport-
csarnok II díj.

MMÉEKözl

1938. 121 l.

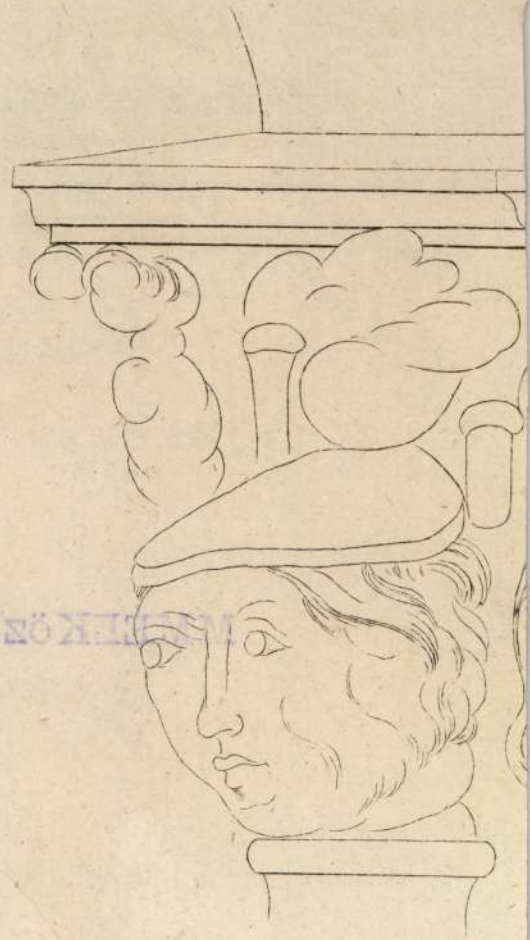

Müller László

építész.

Szül. Budapest 1902.
Oklevelet nyert 1927.

Műegyetem 14. l.

T. 5952.

ostor romjai, a melyek közelében
yből a két úr egyike ül és a háttér

Klosters in Ungarn.

: 7.4 cm.

Müller Lajos

ötvös

1846. Pesten. Mint kiállító.

Iparmin kiállítás, Életképek. 1846. II. 347 l.

Müller Lajos
Iszgeiz Pesten

1843. ipar mükiáll. Pest.
dicsérő emlités.

Társalkodó, 1843. 344.

erische, lebhafte Farbigkeit steigern»[1] tc. Aus alldem gewinnt man den Ein- ruck, als wären Dürers Kompositionen n der Übertragung des Meisters von Saramszentbenedek schöner geworden. Mit umso grösserer Verwunderung er- ahren wir also anderwärts, diese Bilder ären «unglaublich rohe Arbeiten eines tümpers» und das einzig Interessante n ihnen wäre, dass die Rückseiten ach Cranachschen Holzschnitten kopiert ien.[2] (Letztere Annahme ist, wie schon rwähnt, ein Irrtum.)

Ich finde, es wäre eine Ungerechtigkeit er ganzen ungarischen Kunst gegen- ber, sie mit einem schlechten Beispiel n einen so ungleichen Kampf zu schik- en. Ist es denkbar, dass ein aus dem

Dürer oder eines so liebenswürdigen Malers, wie Schongauer oder Altdorfer. Wie allbekannt, wurden diese Kopien durch eine plötzlich auftretende Nachfrage und die damit verbundene grössere Produktion hervorgerufen. Zeigt sich also ein auffallendes Vereinfachen im Kopieren, so rührt das ganz gewiss nur von Ungeschicklichkeit, Nachlässigkeit und schneller Arbeit her. So schnell aber auch gearbeitet werden musste, so sehr man sich in die Details nicht vertiefen konnte, musste das Wesentliche der kopierten Komposition, im Grossen und Ganzen natürlich beibehalten werden.

Um die elementaren Fragen des Kopierens verständlich zu machen, möchte

deutschtuenden Epoche Werke zustande gebracht, welche über dem Durchschnittsniveau der deutschen Malerei stehn und sich mit den Leistungen der besten deutschen Meister messen können».[1] Weiters, «für die ungarische Gesinnung ist Mässigkeit, Nüchternheit und das Meiden der manirierten Formübertreibungen bezeichnend» und der Mangel an Hang nach Exaltation,[2] «im Gegensatze zur dramatischen Brutalität mancher deutscher Maler des XV. Jahrhunderts. Die alten ungarischen Maler machen aus den häufig dargestellten Passionsszenen keine Aufnahmen aus Folterkammern, wie ih e deutschen Genossen, Multscher, Holbein d. ä., oder

nüchtern? oder die Maler Munkács Ladislaus Paál und Szinyei? Oder w die ungarische Seele vielleicht im M telalter anders geartet als in den nac folgenden Jahrhunderten?

In Wirklichkeit ist die ungarisc Seele je nach der Gegend anders g artet. Das seelische Bild des Ungartu ist ausserordentlich reich, und es wür eine ungeheure Verarmung dieses Reic tums und dieser Vielfältigkeit bede ten, würde man sie mit dem Wort «nüc tern» in eine Einheit fassen wollen. W man dem Wort «nüchtern» eine Nuan von Lebensweisheit geben, so stim das für manche Gegenden, für ande garnicht. Nicht zu verallgemeinern

Müller Lajos
arany-, ezüstműves

Der Ungar 1843. szept. 18.
(A. R.: Flüchtige Bemerkungen über die zweite ungarische Gewerbsausstellung. 1843.)

Kalmár

. Müller Lajos pesti aranyműves M.D.K.

Ferenc József koronázásakor a nemt koronák kijavítása s az egészet lemérte.

Czobor Béla: A magyar nemt korona és a koronázási jelvények. Bp. 1892 14

MDK

Müller Lajos

Magyar kiállitó müvészek névsora. Mücsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

L. Müller

Josef / Erzherzog von Österreich / Jubilar-Palatin von Ungarn.

A főherczeg nagyar és latin aláírásával.

Kopnert, 4° sárga alany.

Lex. Einsle pinx.

L. Müller lith.

Miller Lajos

Kasepel a Nemzeti Szalonban a szepesi muvének kiállításan

Nemzeti Lyság 1937 III. 14

MDK

Müller Lajos

K.E.: A Szepesség ujabbkori festői és szobrászai. Szepesi művészek. N. Szalon 1937. márc.

MÜLLER LAJOS, bábos, mézeskalácsos

1869-től 1890-ig Szombathelyen iparengedélyt kap:
Cukrász: 4.
Bábos 4:
Lankovics József-később lemond iparáról, Dékány Károly
De Schmidtbauer, Müller Lajos.
248.old. 6.jegyz

HORVÁTH MÁRIA: A mézeskalácsos kismesterség 242.old

VASI [illegible], Helytörténeti Évkönyv, XXI.évf. 1967
2.szám. Szombathely, 1967.

MÜLLER LAJOSNÉ, bábos, mézeskalácsos

1890-től 1919-ig Szombathelyen iparengedélyt kap:
Cukrász: 13.
Bábos: 5. Ezek:
Dax Alajos, Müller Lajosné, Varga János, Kaltanecker Ferenc, Keller János.
248.old. 6.jegyz

HORVÁTH MÁRIA: A mézeskalácsos mesterség 242.old.

VASI SZEMLE? Helyismereti Evkönyv, XXI.évf. 1967. 2.szám. Szombathely, 1967

Müller László

Müller László okl. építészmérnök.
XII. Kléb István-u. 4. 358-360

Bptávb 1940 szept.

A Pesti Napló 1933 évi 19. szám

Jó minőségű sz

Olcsón

Csak a

Müller Lajos, nyomdász
grafikus

megemlítve

Kiss Sándor: Emlékezés Kis Terencre 94-109
Új Írás, Budapest, 1983. április XXIII/4

Müller Lajos

dranyminels Pest

1835. mester.

1868 ig Követhető

Horváth Szentpéteri

255. l.

Müller Lajos MDK

Rákos, olf.

Mücsarnok 1898/99. téli kiáll.

Müller, Johan
Cristoph
tékérész 1699.

l.
Kogumagyterkép
10. l.

1903 VI. 27.

~~Budapest.~~

Miniszterhez. ~~Tudomásul véletik~~ A segedi Somogyi könyvtár és városi muzeumnak 1901/1902. évről szóló jelentése. ~~Elismeres~~ (74/1903)

Tudomásul véletik egyszerűen.

~~egyúttal elintézve 32/1903~~

Müller, Johann
Christoph
tedzeprajzolo XVII. st.
urod.
z
Glaser Karlsruhe
6. l.

~~Pályi Sándor dr. III. 238.~~

Müller J. Chr

1701.

d.

Éperjessy 1929

32. l.

Müller, Johann Christoph

Kartografus

1701.

l.

Eperjessy 1928

10 l.

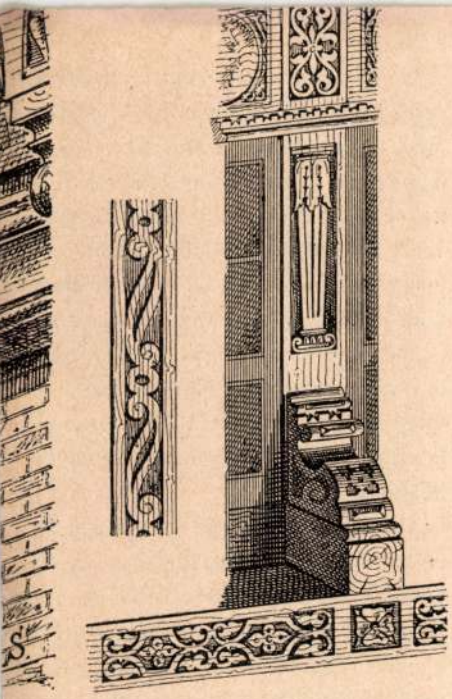

csak Németország lehne ezen ízlés legiga
hazája.

Nem tekintve azt, hogy e gyűjtemény
építő művészek, a szobrászok és az ipa
művészek gyakorlati szükségeinek megfele
mennyiben újabb időben tőlük mind gyakr
ban barokk és rokoko ízlésű munkákat
vetel a közönség; de örvendünk a mu
megjelenésének kivált azért, mivel általa all
muk nyílik a művészeknek és a közönség
is megismerni a formák gazdag forrásá
egy részét, melylyel Németország bir, s
egyszersmind lehetővé válik a művészet e
korszaka fölött minden elfogultságtól m
ítéletet mondani.

Teljesen helyeseljük, hogy szerző az
szóban határozott állást foglal az úgyneve
puristák és az elméleti kritikusok nézet
szemben, mely azon erősködik, hogy az ú
eltegye a barokk és a rokoko korszak mű
mint művészietleneket, vagy mint olyanol
melyek ártalmasak a nagy művészetnek. E

Müller Johann
Christoph

l.

Glaser Karlsruhe
130. l.
ès 454. n

1171. Giovan

Sz. 1469-ben

Szent Antal.

Egész alak, szembené
és bal kezével a térdére tá
melyben e szavakat olvassu

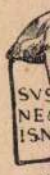

Haja rövid, bajusza és szaká
visel. Lábánál disznó van. A f
végződik.

Mázas terracotta, magas
sz. 1171. — Vétetett 1895 júl
vagyis 700 K-án. — Elszámol
895). — Az elszámolásra nézv
november 28-iki 61301 sz. mi
lást jóváhagyta az 1900 nove
1901 augusztus 26-iki 373 el

Jegyzet. L. az 1896-iki
— Preisliste Nº 100.

III.

Pl
Vét 1895

Müller Johann Christoph

Magyarország térképe
1709

l.

Deirst B. l

MoBKd. 3348. n

Müller János
Kristóf.
Asanári mérnök
1709

l

Hadtört. Közl
1933. 262 l.

~~Vasmogge VII. 289~~

Müller János Kristóf

Az első használható
Magyarországi térképet
Pesti készítette és adta
ki 1709-ben.

Lauringer Ernő: A
Sopron városi múzeum
térkép-gyűjteménye.
Soproni Szemle
1942. 16. l.

Müller János Kristof

Marsigli gróf császári
sábornok segédje
Magyarország térképe 1709-
ből.

l.

Komáromy József

Adatok Jászberény
multjából. Jászberény,
1939. 18. l.

[1]) Banner János: Magyarcsanád-bökényi ásatások. Dolgozatok, Szeged,

édesapja birtokában lévő Magyar-Belga rt. nagykátai úti ben-
vámszabadraktára mellett lévő Varga-féle homokbányában
i állomástól nyugatra mintegy 200 méterre — Benke József
t csontokat és cserépdarabokat talált, csuprokkal és vas-
együtt.
r vétele után másnap kimentem a lelőhelyre, ahol a követ-
gyeztem fel:

Varga-féle homokbányában már évek óta folyik a homok-
A tulajdonos négyzetalakú földjét két hosszanti részre
egyik fél termett, a másik bányászás alatt állott. De a termő
ívója a másiktól mintegy két méteres süllyedést mutatott:
kibányászott résszel álltam szemben, ahonnan a homokot
agyagtalajig elhordták. A nivó-különbözet a munkába vett
ésszel átlagos 250 %-es, ami azt jelenti, hogy leszámítva az
homokrétegvastagságot, a humusz mintegy 50 % réteget
redetileg. Ezt a humusz-réteget minden esetben félre taka-
azt a méteres homokréteg kibányászása után visszahányták.
szahányt humuszt a növényzet hamarosan ismét elborította
lőnek használták újra. A homokréteg mindenütt átlag két
gyenletes rétegben vonul s exogén-mechanikai hatást mutat.
jelenlegi vonulata innen 500 méterre van. A homok minősége
tű, finom kvarcszemekkel kevert.

omokbányászás kiérkezésemkor a második hosszanti fél-
lyt, a hátsó harmadban. Az itt dolgozó Benke József ebben
észben már többszáz négyzetméteres területen az agyag-
tolt, amelyből a talajvíz már előtört. Elbeszélése szerint a
g és az agyagréteg egybeolvadásában nagyon meszes és
állati csontdarabokat talált, melyet a kibányászott részbe
ová a humusz visszakerült. A csontok alakjáról nem tudott
i, csak a nagyságáról, mely szerinte „olyan nagy forgóval
a feje.
unkás az előtte álló magas homokfalból minden alkalommal
es vastagságú homoktömböt omlasztott le. A leomlott homok-

Müller Lajos

szakiskolai tanár
Ungvárt

Értimisk 1910/11. 6 l.

Ismeretlen:

Mellig van ábrázol
ja, szemöldöke, kip
la barna, szeme s
Kivágott mellénye s
hosszú lánczát ny

Aquarell, pap
Vétetett: Wolf
Ára 3 fr 50 kr

[Ivisefűe 1891: X. 12-én

Müller Lajos

1902 tanítóképzői és polg. isk. képesítés

Ferképzomfoiskèvk

116 l.

Müller Lajos

festő

1889–1893

Kimisk 1930

86 l.

3022

F hogy megmentse
pag. 197.)

14 Danhauser J. F.:

(Sz. Décsben 1805. augusztus 19-én. + W

Wallstein saját

A sátorban
fekszik Ottokár s
Előtte Wallstein ál
élésre fent hosszú
hogy egén melle latha
steinra figyel. Otto
czélt visel s kissé
Wallstein nak barna
Lehajtott gallérú
vörös köntösét derek
csigmájának szár
csikos szürke taka
tollas sisakot, p
arany övet látn
lánnal, padlozat
Balra a szabad
ég s a háttérben
vannak. Az égbol

⊥ meggyalázója:

Müller Lajos

Budapest.

Műegyetemi hallgató.

1898/99. tanévben.

Kecskemét ásatás VI. 16/.

Müller Lajos

---

festő

Nincsenek 1905 évvége ~~tele~~

Kiállítást rendezett

Nincsenek Szekesfe-

hérvárott -

Szekesfehérvár és

vidéke

1905. 149 sz.

Müller Lajos

Bálint Endre = Pusztába
kiáltott szó. Versek. A
címlap linoleummetszet
festői. Bpest 1936
8-r.

Müller Lajos

335 **Goldreich** Géza. Munka nélkül. Olajf. 1500 frt.
336 **Papp** Sándor. Női arczkép. Olajf. Magántulajdon.
337 **Lenkeiné** Hofmann Ilona. Falusi szépség. Olajf. 250 frt.
338 **Tornyai** János. Részlet a st. cloudi parkból. Olajvázlat 50 frt.
339 **Müller** Lajos. Rákos. Olajfestmény. 50 frt.
340 **Mály** József. Tájkép-tanulmány. Olajf. 80 frt.
341 **Stark** Teréz. Női arczkép. Olajf. Magántulajdon.
342 **Wolff** Károly. Pipagyujtás. Olajf. 200 frt.
343 **Telepy** Károly. Est a hegyek közt. Olajf. 160 frt.
344 **Telepy** Károly. Csúcshegy a tihanyi félszigeten. Olajf. 250 frt.
345 **Telepy** Károly. Siófok előtt. (Reggeli hangulat). Olajf. 250 frt.
346 **Augustin** Mariska. Csendélet. Olajf. 150 frt.
347 **Kézdi-Kovács** László. Akácz-virágzás. Olajfestmény. 1120 frt.
348 **Telepy** Károly. Almádi napnyugtakor Olajfestmény 300 frt.
349 **Dussek** Ede-Adorján Kereszttűzben. Olajfestmény. 800 frt.
350 **Pálfy** József. A nyugalom tanyája. Olajf. 300 frt.
351 **Németh** Lajos. Szalmahordás. Olajf. 1800 frt.

KMT 1898/99. évi
kiáll

XI. TEREM.

317 **Kézdi-Kovács** László. Éjfél. Olajf. 175 frt.

318 **Kézdi-Kovács** László. Gödi erdőrészlet. Olajfestmény. 175 frt.

319 **Kézdi-Kovács** László. Borulás. Olajf. 265 frt.

320 **Telepy** Károly. Lomniczi csúcs. Olajfestmény. 3000 frt.

321 **Csordák** Lajos. Eszenyi zsombékos. Olajf. 100 frt.

322 **Tull** Ödön. A viczinális. Olajfestmény. Eladó.

323 **Coulin Artur** George. Madame A. Reich arczképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

324 **Györök** Leo. Porto Rosso Lagosta szigetén. Olajfestmény. 200 frt.

325 **Cyörök** Leo. Részlet Pago szigetéről. Olajfestmény. 300 frt.

326 **Györök** Leo. Canale della Morlacca. Olajfestmény. 600 frt.

327 **Joannovits** Pál. Tükör előtt. Olajf. 1200 frt.

328 **Bakos** Tibor. Alkonyat. Olajf. 250 frt.

329 **Schlésinger** Magda. Apám arczképe. Olajf. Magántulajdon.

330 **Schlésinger** Magda. Az öreg gulyás. Olajf. Eötvös Károly orsz. képviselő tulajdona.

331 **Strobl** Zsófia. Czigányasszony. Olajf. Magántulajdon.

332 **Meissl** Ágoston. Mezőhegyesi mén. Olajf. Eladó.

333 **Ürmösi** Sándor. Az erdő széle. Olajf. 300 frt.

334 **Ürmösi** Sándor. Lesben. Olajf. 150 frt.

Müller Kristof

becsi ágyúöntö

1554

l.

Hadtört. Közl

1928. 425. l.

t !

06/1935.számhoz.

et és megh. miniszter ur Őnagyméltósá-
gának.

!

pmüvelési ház a következő kéréssel bá-
z Uránia már régóta fáradozik abban, hogy
kelőségeit, tudósait, földrajzkutatóit,
ri fel s őket a bécsi nyilvánosság előtt
Magyarország kiváló személyiségeit az
özremüködésre birni és igen hálásak
részt alkalmankint felhivná figyelmün-
magyar kiválóságokra, akiket a közre-
ha gyakorlati támogatásban részesülhet-
agyar társadalom bevonásával /:és:/ a

Müller Kristóf

magyarországi térképe
1709-ből emlitol

Borbély Andor dr.:

Régi térképek a helyis-
méret szolgálatában.
Különlenyomat. a jász-
bereniyi m. kir.
állami József-nádor
gimn. 1936-37. évi
értesítőjéből. Jászbe-
rény, 1937. 10. l.

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVKIADÓ

SORT SZ ..... szám.
Gyors elintézés végett
feltétlenül
szíveskedjék fenti számra hivatkozni.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Müemlékek Ors

Nagybecsü kívánságukra mellé
vonatkozó nyugtabélyeggel ellátott
jából. Kérjük, sziveskedjenek a sz
lap felhasználásával hozzánk utalv
séges felajánlása mellett

Melléklet

Müller Kristóf

ácquíöntő

1554. Bécs

l. Hadtört. Közl

1928. 425. l.

I. Lajos király:

Derékig s kissé bal
jogart tart s balját c
hosszú haja, szemöldöke
Ingének gallérja kissé
ját aranyhúrzések d
ékítmény két fehér lob
burogányból és kardb

LVDOVICVS PRIMVS.

Vászon, méretei
Vétetett 1898. m
~~A~~ 12 ft 50 kr.
az ~~Festője: ismer~~
28-dikán az 5524
A szerzeményi

175/95

dr. Möller Károly

A Kozma Lajos tervezte Átrium ház acél szerkezetének tervezője Enyedi Béla, a statikai feladatokat Komoly Ottó, a szigetelési és akusztikai problémákat Dr. Möller Károly, a központi fütést Csuhrán József, a villamosvezetéki és világitási kérdéseket Vértes Dezső oldotta meg.

Koós Judith: Kozma Lajos munkássága Bp. 1975 Akadémiai 90. old.

Müller K. Lyót

MAGYAR MŰVÉSZET
1927. 609–10

LEVELEZŐLAP

Feladó:

VILÁGOSSÁG RT.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Müller, Leopold Carl

lásd

[XXXVII. Kunst-Auction von H. O. Miethke in Wien.

Katalog des künstlerischen Nachlasses Leopold C. Müller's.

Wien, 1893.

benne teljes életrajz

4-ed rétü

művesz monografiák

kőzt

566 szám.

192

Műemlékek Orsza

Tárgy:

A beadva

Ministeriumtól
7.800.000 K-engedé-
lyezést kérjük, a Tomas
Lajos festőművész által
a képeslapactio számára
budai épületekről festett
12 db.
olaj festmény festői tisz-
teletdíja képpen

Melléklete

Egyúttal

Előirat sz

Utóirat sz

Másolta :

Exp. 192

Müller Mária

mintarajziskola, rendkiv. női
látogató I. évf.

Értesítő 1903/4. 17. l.

A kiállítás megnyitója után

Bauer György A születő új tiszta pillanata

című könyvét **Garai László** egyetemi tanár mutatja be

A kiállítás támogatói:

NEMZETI KULTURÁLIS ALAPPROGRAM

EASTEUROCO. EastEuroCo EXECUTIVE SEARCH GROUP

A **Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete**
tisztelettel meghívja Önt és barátait az Olof Palme Házba
(Budapest, XIV. Palme sétány 1.)

2002. április 25-én, csütörtökön délután fél 6 órára

B. Müller Magda

Kizökkent idő

című kiállításának megnyitójára

A kiállítást megnyitja

Latinovits Zoltán hangja

A kiállítást rendezte

B. Müller Magda

Megtekinthető:
2002. április 25. – május 12., naponta 10 és 18 óra között

Art-Photo Press

B. Müller Magda

Kizökkent idő

Fotóhónap 2000 – Vácon és Verőcén

Vác a magyar fotográfiában mindig meghatározó volt – mondta Eifert János, a Magyar Fotóművészek Szövetsége elnöke, a Fotóhónap 2000 váci eseményeinek megnyitóján.

A dokumentumok szerint Vác első fényképésze Erdősy Rezső volt, aki 1865-ben kezdte meg működését a városban. Társán, Juhász Józsefen kívül állandó műterme volt Tápay Jánosnak, Trepschitz Alajosnak és Pollák Manónak, de fényképezett itt Mai Manó is, majd 1888-ban Kalmár Péter nyitott műtermet a városban. Vác tehát – amely egy ideig még fotótechnikai múzeumot is magáénak tudhatott – komoly szerepet töltött be a fényképezés történetében.

A harmadszor megrendezett fotóhónap váci rendezvényei a pictorialism legjelesebb képviselője, *Robert Demachy* és az osztrák Camera Club tagjai, Kühn, Henneberg és Watzek képeinek bemutatásával kezdődtek. A maga nemében szintén egyedülálló *Bagyinszki Zoltán* fotós és kastélykutató könyve – Kastélyok és paloták a történelmi Magyarországon –, amelyet a Váci Egyházmegyei Oktatási Központban mutatott be a szerző. A fotóhónap eseményeihez tartozik *B. Müller Magda* kiállítása, amely a Nem én kiáltok... címet viseli.

A városi könyvtár ad otthont *Fejér Zoltán* fotóművész Történelmünk színes üvegablakokon című kiállításának. A fotóművész nemrég új könyvvel is jelentkezett: az Adalékok Vác fotótörténetéhez című kötet a városban 1868 és 1918 között működött műtermek történetét dolgozza fel.

Vác mellett Verőce is csatlakozott a Fotóhónap 2000 rendezvénysorozatához. A faluházban mutatták be *Bálint Zsigmond* erdélyi fotográfus Lássátok Feleim... című kiállítását, az Amaltheia galéria pedig a községhez kötődő nyolc fotós alkotásaiból rendezett tárlatot. *Fekete István* camera obscura segítségével készített fényképe mellett *Pölcz Róbert* számítógépes képei láthatók, az alkalmazott fotográfiát *Kovács László* állatfotói képviselik. *Sintár Antal* pedig lírai vagy romantikus fotóival állított emléket pusztulásra ítélt – és azóta már el is pusztult – Duna-parti fáknak.

B. J. G.

NÉPSZABADSÁG
2000. 05. 22. 33p.

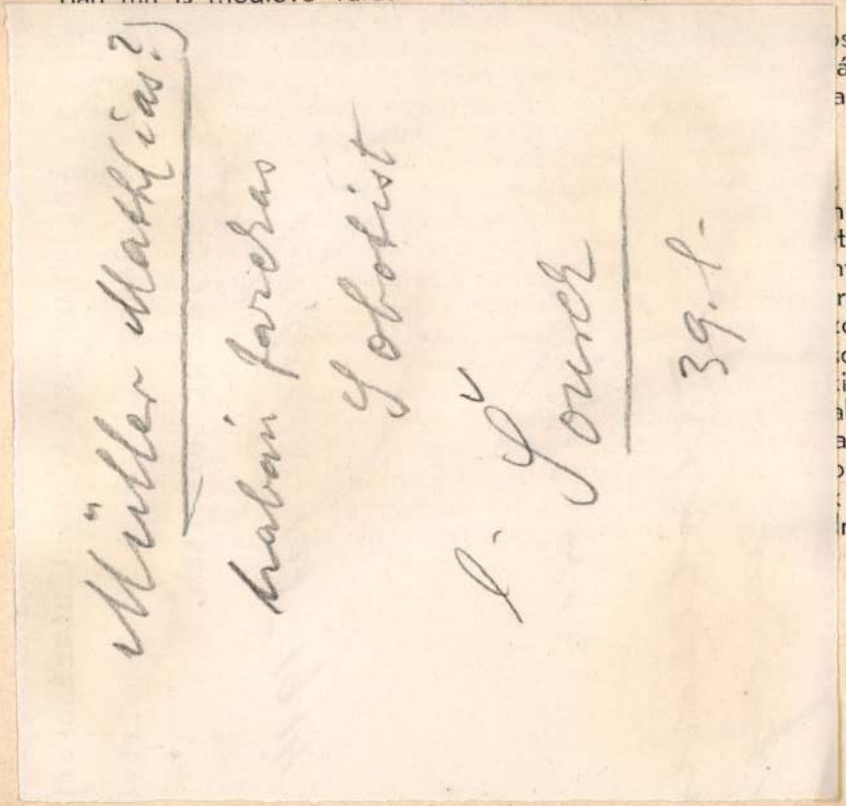

ban ma is meglevő várat

ségeit tárja föl
ágjárói, nálunk
a föld kerekén,
olyan gazdag-

a fényképező
i, ami innen a
tt széles, kékes-
tinens legszebb
rok büszkesége,
olgatja tornyait
orakoznak a lá-
iemelkedő ham-
ak, a messziség
a Cserhát, ott a
ssá a képet. És
erdején túl, a
ni látszik a ho-

ban gróf Széchenyi István itt esküdött örök hűséget szépséges arájának Seylern Crescencia grófnőnek

A Krisztina-térről a Déli vasúthoz vezető villanyos sínpárja mentén csakhamar elérjük a nagykiterjedésű Vérmezőt. 1795. május 20-án ezen a téren fejeztette le a minden szabadabb eszmétől rettegő I. Ferenc s a császári kamarilla a magyar jakobinus mozgalom vezérét: Martinovics Ignácot és társait: Laczkovics Jánost, Hajnóczy Józsefet, Szentmarjay Ferencet és Sigray Jakab grófot.

A korra jellemző, hogy ebben a perben a kormány a törvény súlyos megsértésével úgy a kir. táblához, mint később a hétszemélyes táblához a vádeljárást megszabó utasítást küldött; az ügyvédeknek a per iratait csak az előadó bírák lakásán lehetett elolvasni; a kihallgatások, szembesítések titokban történtek; a védelem szabadságát végletekig korlátozták, úgy hogy az egész bírói eljárás nem volt egyéb, mint az igazságszolgáltatás megcsúfolása. Az ítélet »a királyi méltóság és a közjó ellen irányuló összeesküvés, lázítás miatt fő és jószágvesztés«-re szólt.

Az elítéltek fölebbeztek. De a hétszemélyes tábla mielőtt a per tárgyalásához hozzáfogott volna, kérdést intézett a királyhoz, hogy sulyosbíthatja-e az ítéletet? A válasz természetesen igenlő volt s ezért a hétszemélyes tábla is eljátszotta az »igazságosztó« bírói komédiát: any-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-068. 337-748. 340-726

KISALFÖLD

1972 MAR 30

Müller Marian

1972. MÁRCIUS 30. kis

1021

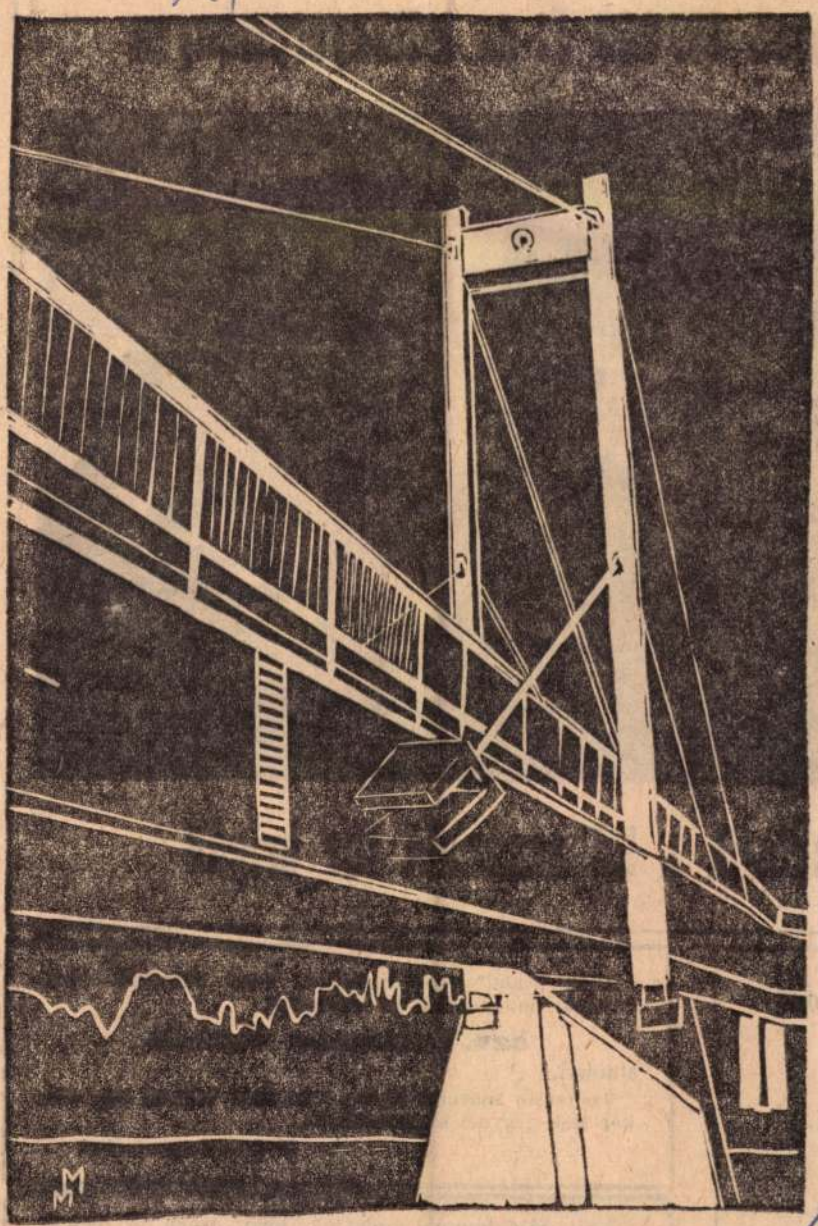

Müller Marian rajza

heti 107 000 Ft-os lottónyereményen

sztozik a Rábacsanaki Tsz brigád

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett édesanyánk, nagyanyánk és anyósunk

özv. Szalavicz Jánosné

elhunyt.

Temetése március 31-én, pénteken negyed egy órakor lesz a győri köztemetőben.

Gyászoló gyermekei

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága jó férjem, édesapánk, apósunk, nagyapánk, testvérünk és rokonunk,

Szabó Lajos

életének 69. évében elhunyt.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 DEC 12

NÉPSZAVA

Müller Marietta

1021

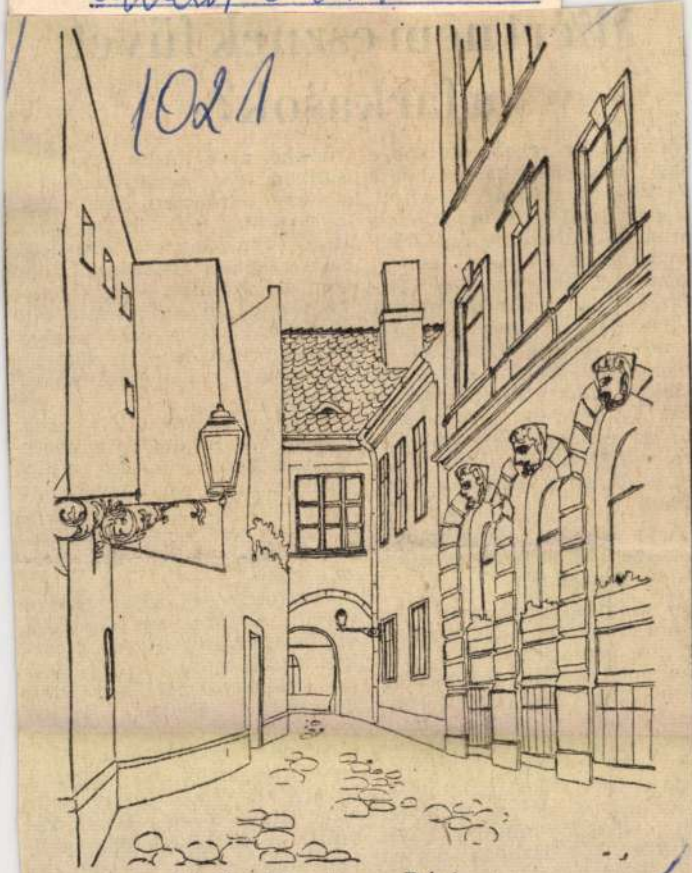

Müller Marietta: Régi utca

Mi

Valamikor
Iap még
Iold pedig
z erdő féleli
arkasok ell
emondanak
apnak a fű
ék ezt, mert
s restellették, hogy az erdő
minden lakója fenevadnak
evezi őket, azért a szelíd állatok
tásért, amit a szelíd állatok
özt végbevittek. Összejöttek
át az ordasok egy napvilá-
os erdei tisztáson, hogy meg-
eszéljék ezt a sorsdöntő vál-
ozást.

A vezérfarkas, egy öreg, ko-
ott szőrű toportyán így véle-
edett a dologról:

— Kedves atyámfiai! Az
sz a legokosabb, ha a bárá-
yoktól sajátítjuk el a fű-
vés módját. Ehhez azonban
öbb át kell alakítani a szer-
ezetünket, olyanná, mint
zeké a gyámoltalan kérőd-
ké. Mi ennek a legcélsze-
ibb útja? Nem lehet más,
int hogy a nemes cél érde-
ében egyelőre minél több bá-
nyhúst fogyasztunk, hiszen
által az ő vérük a mi vé-

lakhoz, de még a fácánokhoz
se; csak bárányhúst szabad
ennünk, mégpedig az eddigi-
nél sokkalta nagyobb meny-
nyiségben.

Nagy tetszésre talált ez a
javaslat a farkasok körében.
És még azon az éjjelen a fal-
ka megrohant egy békésen al-
vó juhnyájat, rengeteget szét-
téptek a védtelen gyapjasok-
ból; sokkal többet, mint bár-
mikor is.

Így ment ez azután hosszú
ideig. A szegény bárányok
száma egyre fogyott, de a far-
kasok még mindig nem tartot-
ták elérkezettnek az időt,
hogy végleg abbahagyják a ra-
gadozó, rabló életmódot, és át-
térjenek a legelészésre. Úgy
gondolták, hogy még sok-sok
bárányhúst kell elfogyaszta-
niuk addig, amíg teljesen át-
veszik a fűevők jámbor ter-
mészetét, testben és lélekben
egyaránt. Mert félmunkát nem

Müller Marietta

Régi utca

Népszava, 1976. december 12.
9. oldal

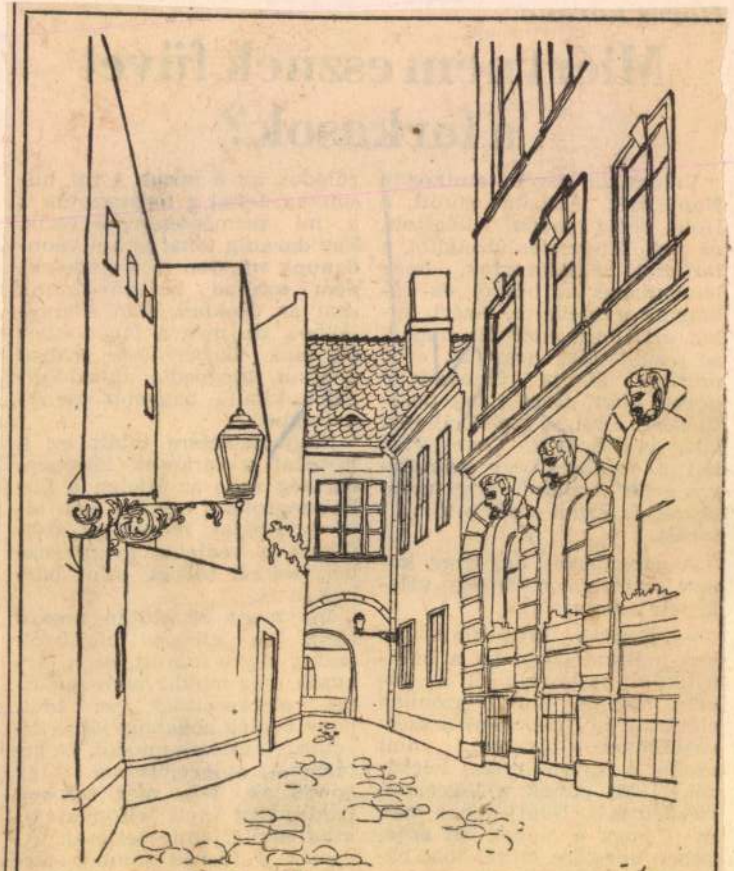

Müller Marietta: Régi utca

Müller
Marietta

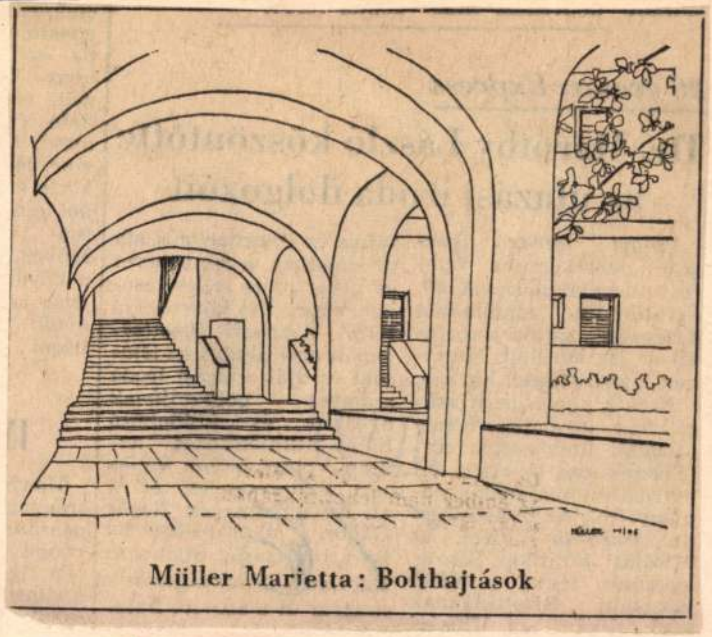

Müller Marietta: Bolthajtások

Bolthajtások

Népszava, 1976. december 11.
6. oldal

Müller Marietta, grafikus

Müller Marietta: Öreg kapu

a gaz-
külső
tét. A
: késve
kentett
sítettük
aci ár-
lső ár-
za fon-
s poli-
ám ez
a ha-

Kiszámítják. Az új szorzók *jobban kifejezésre juttatják a nemzetközi árarányokban bekövetkezett változásokat a belföldi árszínvonal és egyensúly sérelme nélkül.*

A tervek szerint a dollárszorzó mintegy nyolc százalékkal csökken január elsejétől, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy a vállalatok egy dollárnyi

a korábbinál több beruházási hitelt folyósíthat majd a minden piacon jól eladható áruk termelésének növelésére. A vállalatok exportfejlesztési javaslatait bizottság fogja elbírálni, amely egyszersmind javaslatokat is tesz a kívánatosnak tartott intézkedésekről.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD

1971 OKT 2 1

Müller Marietta

1021

Müller Marietta: Részlet a Köztársaság térről.

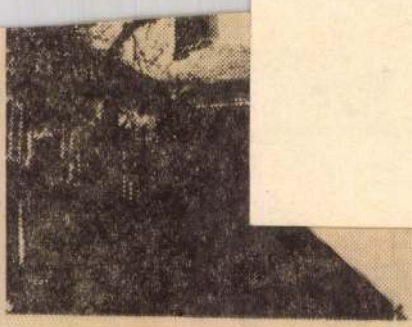

250 éve kezdték építeni

Bajorországból 1697-ben telepedtek le Győrött a sarutlan karmeliták, rövidesen rendházat, majd pedig templomot is építettek a Rába-parti városban. A győri karmelita-templomot a tiroli születésű Witwer Márton 1720-ban elkészített tervei alapján *1721. október 21-én* kezdték építeni. A templomot, — amely Győr egyik nevezetes műemléke, s az ország egyik legszebb barokk terét díszíti — *1725. október 7-én* avatták fel Nádasdy László esanádi püspök jelen-

A barokk stílusban épített templom belső berendezését Richter Ferenc cseh építőművész készítette, és ugyancsak az ő munkája a templom remekművű barokk szószéke is.

A győri karmelita-templom oltárképeit a XVII. század egyik kiváló művésze, Martino Altomonte festette, s bár a főoltárképet egy alkalommal három darabra szabdalta egy restaurátor, később, 1958-ban a győri Borsa Antal festőművésznek sikerült hely-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD

1972 APR 27

Müller Marietta

1972. ÁPRILIS 27. kis

1021

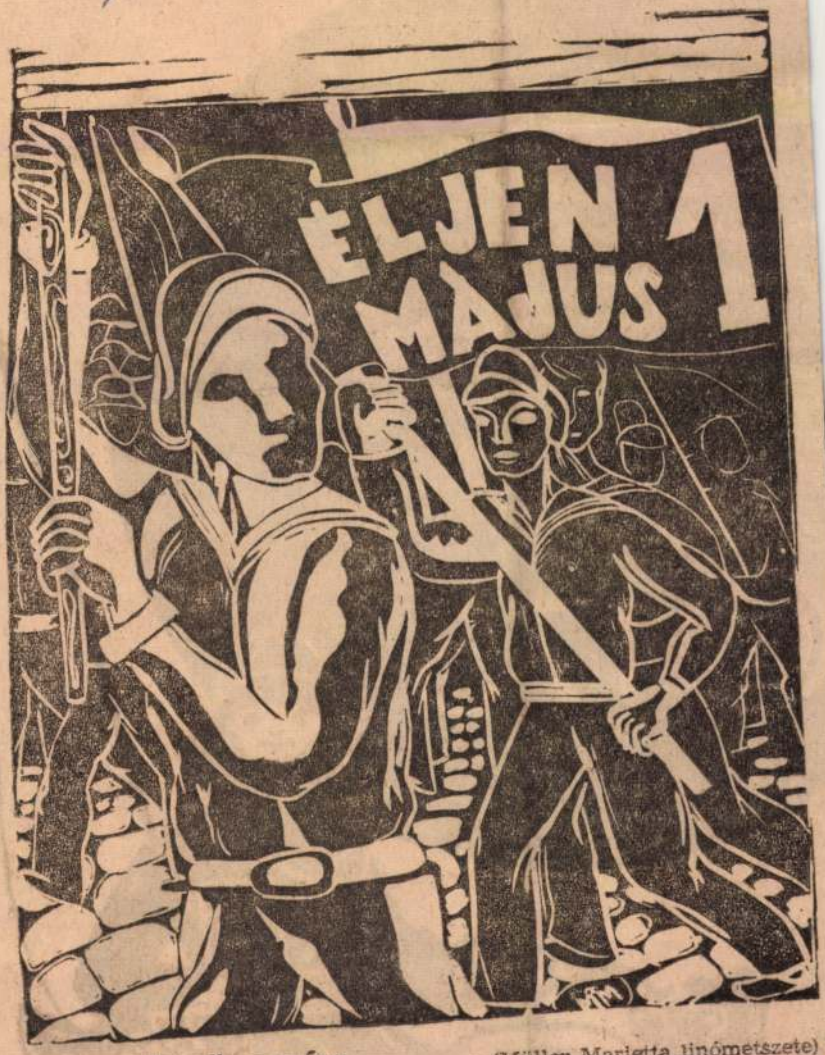

A munka ünnepére (Müller Marietta linómetszete)

Vidéken nélkülözhetetlen
munkához,
szórakozáshoz
es a sporthoz

udja-e Ön, hogy a CZ 175-ös egy erős, terepjáró
motorkerékpár? Tudja-e Ön, hogy – hála a motor-
erékpár 15 lóerős motorjának – a hepe-hupás
nezei utakon épp úgy otthon van, mint a béton-
takon?

gyaránt alkalmas a mindennapos használatra és
rra, hogy szabad idejében utazzon vele.
A fiatalok motorkerékpárja, de más korosztályok-
nak is sok örömet szerez.

CZ 175

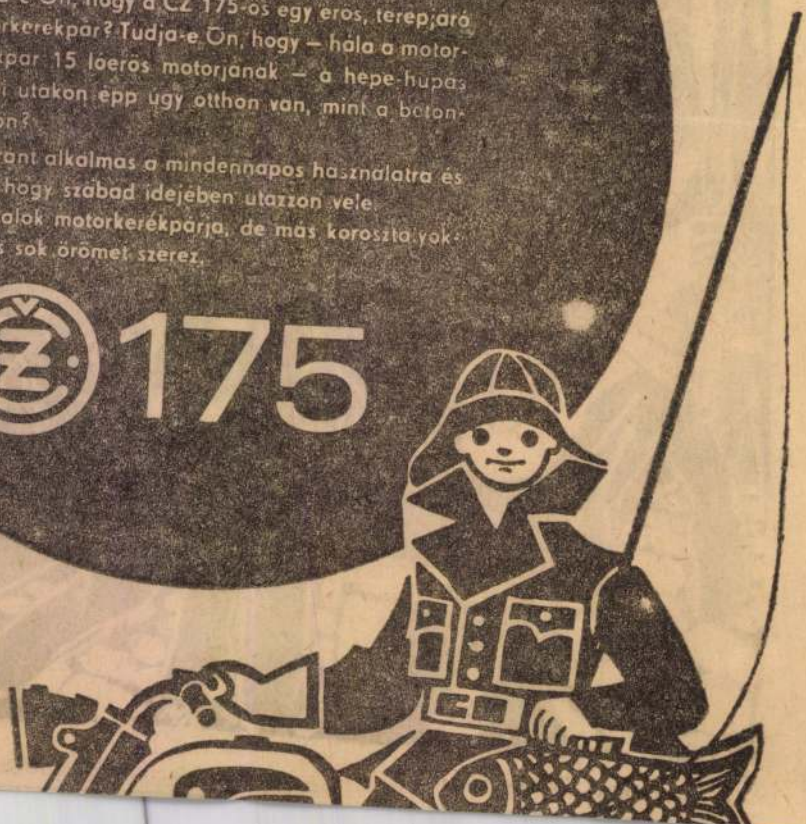

ja,

lyet
al
ltok.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725
1974 FEB 21
Kisalföld

Müller Marietta

alföldi ifjúság VI. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM 5

1021

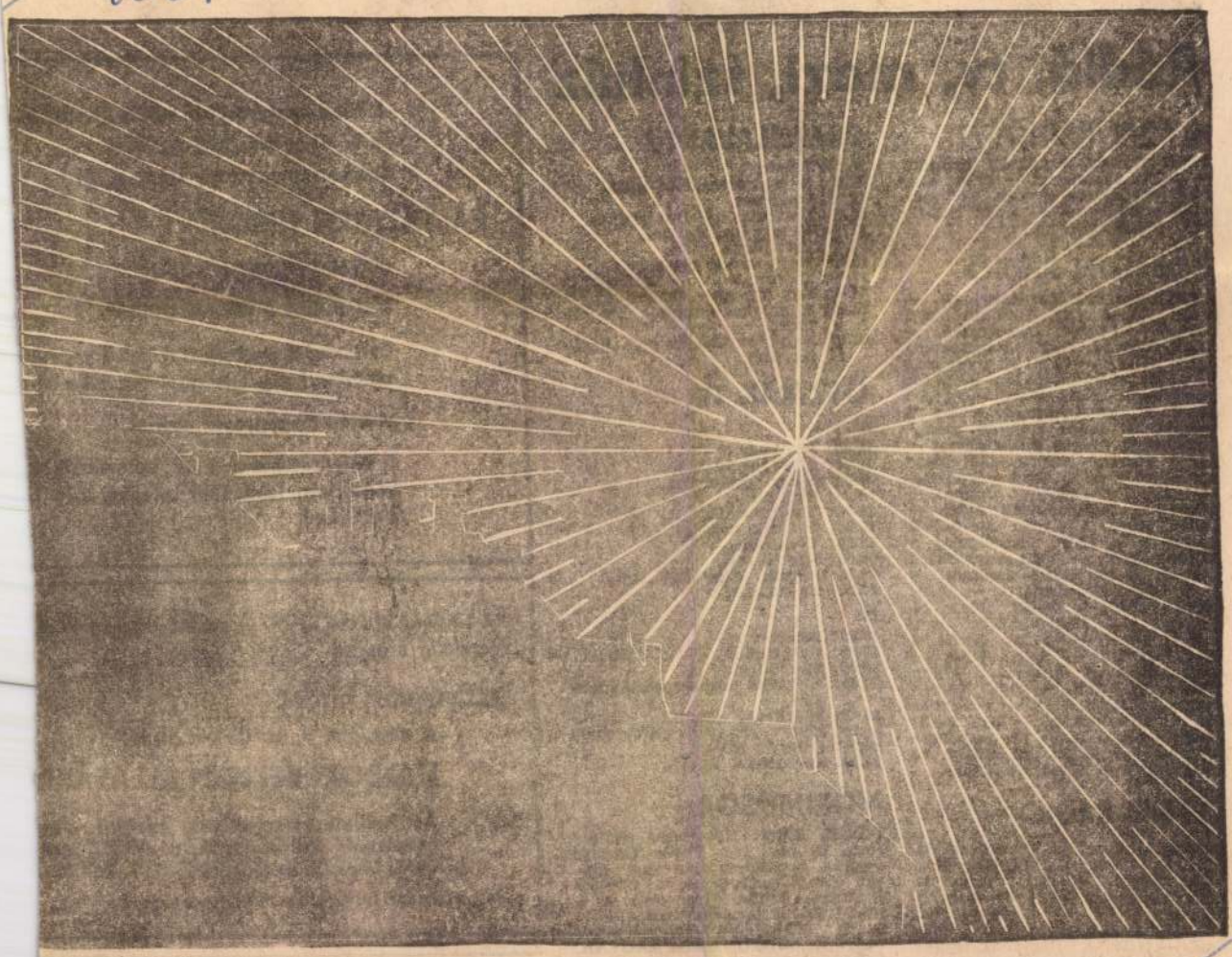

Müller Marietta metszete

Rádió, tv, mozi, színház

GYŐRI RÁDIÓ

18.00: Nyugat-dunántúli krónika. — 18.20: Tánczene. — 18.40: Szavak, csodálatos szavak. — Vallomás a nyelvről. — 18.50: Népdalok, csárdások.

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Népszerű fúvósátiratok. — 8.33: Donizetti: Lammermoori Lucia. — 10.05: Iskolarádió. — 11.27: Mozart: C-dúr zongoraverseny K. 467. — 12.20: Ki nyer ma? — 12.35: Melódiakoktél. — 13.50: A száguldó riporter. — 14.20: Ránki György: Pomádé király új ruhája. — 14.40: Hogyan menekedhetünk meg a házasságtól? — 14.50: Mihály András—Gál Zsuzsa: Emlék és intelem — kantáta. — 15.10: Tollal és mikrofonnal. — 16.00: A világgazdaság hírei. — 16.05: Kósa György: Po-csü-Ji dalok I. — 16.25: Beszélgetés a Látóhatárról. — 17.05: A közönség kérdez, a muzsikus válaszol. — 17.35: Szívünk alatt... — 18.00: Népi zene. — 18.25: Bach: 4. kantáta. — 18.43: Miért igen, miért nem? — 19.25: Játék a könyvtárban. — 20.35: Gyurkovics Mária és Mindszenti Ödön nótafelvételeiből. — 20.59: Bemutatjuk az MHV Bartók-összkiadásának új lemezét. — Kb. 22.15: Sporthírek. — 22.20: Tíz perc külpolitika. — 22.30: Mi újság az Operában? — 23.30: Népdalok.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Csajkovszkij: Francesca da Rimini. — 8.30: Dallal, tánccal a világ körül. — 9.03: Tánczene négy városból. — 10.00: A zene hullámhosszán. — Közben: Kb. 10.30—10.35: Néhány szó zene közben. — 11.50: A világjárók térképei. — 12.00: Beethoven kamarazenéjéből. — 12.43: Győri stúdiónk jelentkezik. — 13.03: Julius Caesar. Részl. — 13.40: Fotóamatőrök ötperce. — 14.00: Ifjúsági randevú — kettőtől hatig. — 18.10: Csak fiataloknak! — 19.10: Uj

BRATISLAVAI TV

16.15: Hírek.
16.20: A jégkorongozás hírei.
16.35: Horizont.
17.00: Lányok, fiúk magazinja.
17.40: 15 köztársaság fiai.
18.00: Esti mese.
18.10: Autó-motor revü.
19.00: Tv-híradó.
19.30: Egy misszió története.
20.00: A sevillai borbély. Tv-változat.
22.10: Nahimov tengernagy. Szovjet film.

OSZTRÁK TV

I.

10.00: Iskola-tv.
11.30: Első segély (1.).
18.00: Olasz nyelvlecke.
18.25: Esti mese.
18.30: Sportmozaik.
19.00: Osztrák képek.
19.30: Tv-híradó.
20.06: Sporthírek.
20.15: Piknik. Amerikai film.
22.00: Tv-híradó.

II.

18.30: Iskola-tv.
19.30: Tv-híradó.
20.06: Sporthírek.
20.09: Aktuális események képekben.
20.15: Szájkosár nélkül.
21.15: Zenés randevú Cannesban.
22.35: Osztrák képek.
22.55: Tv-híradó. Sport.

MOZIMŰSOR

GYŐR, Rába: Hét tonna dollár* (m.), 3, n6, f8; **Vörös Csillag:** Fogják el Olchit, élve vagy holtan (jap.), 9, 11, 3, n6, f8; **Gorkij:** Egy srác fehér lovon (m.), 4, 6. **KAPUVÁR:** Lépj olajra!* (f—o.), 6, 8. **KÓPHÁZA:** Kecskeszarv* (b.), 7. **MOSONMAGYARÓVÁR, Kossuth:** Nemo kapitány és a víz alatti város (a.), 4, 6, 8; **MOFÉM:** Buck és a prédikátor* (USA), 6. **SOPRON, Szabadság:** Volt egyszer egy vadnyugat* I—II. (USA), 3, f7.
A csillaggal jelölt filmek korha-

A Mosonmagyaróvár városi Tanács V. terv- és munkaügyi osztálya (Mosonmagyaróvár, Lenin u. 81.)

PÁLYÁZATOT HIRDET

műszaki ügyintézői munkakör betöltésére.

Beruházási gyakorlattal, felső vagy kö építőipari végzettséggel rendelkezők r

Fizetés megegyezés szerint.

A pályázatokat az eddigi munkakörök végzettség leírásával március 2-ig k beküldeni.

A Lövő és Vidéke ÁFÉSZ igazgatósága az 5/19 rendelet alapján

pályázatot hirdet

a nagylózsi 9. sz. III. osztályú

ITALBOLT VEZETŐI ÁLLÁSÁRA

Az italbolt kétszemélyes, családi alap pályázható. Felvilágositás az ÁFÉSZ igaz 9461, Lövő, Szép Gáspárné u. 1. Telefon:

Jelentkezési határidő: 1974. március 4.

Időt, pénzt, fáradsá

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

1973 APR 4
Kisalföld

Müller Marietta

1021

fjúság 1973. ÁPRILIS 4., SZERDA

MÜLLER MARIETTA LINÓMETSZETE

PATKA LÁSZLÓ

KENYÉRKERESET

egykenyéren
a magunk kenyerén
kegyelemkenyéren
kenyeres pajtásként
ingyenkenyéren
kidobott kenyerek között
disznókkal feletetett kenyerek közé keveredve
kukába dobott kenyér után kutakodva
falradirozásra használt
kenyérrel szemtől szembe
kenyérrel előcsalogatott halaktól
roskadozva
szegények kenyerén megszaporított
kenyéren
félkenyerén csipetnyi kenyérben
madárlátta kenyérrel
penészes kenyéren
szikkadt apadt
ragacsos foszlós
csomós szalonnás
magas világos félbarna
fehér barna sületlen félig sült
rozs búza árpa frissen sült
félfehér fekete félvér
éhezők éhenhaltak kenyerével —
áldozati puha lágy
rózsává átváltoztatott borban elázott
egerek rágta
golyóluggatta bundás kenyér
kerek ovális négyszögletes
házi gyárilag előállított evőeszköz
eltörlésére foganatosított
evőeszköznek használt
kézzel tépett késsel szeletelt
foggal körömmel szaggatott összeharapdált
elégetett sárbatiport

Müller Béla festőművész

— **Magyar festőművésznő külföldi sikerei.** *Müller Béla*, az ismert magyar festőművésznő, aki Budapesten és Berlinben dolgozik, nemrég nagy sikert aratott a berlini független művészek kiállításán „Diáklány" című arcképével. A magyar festőművésznőről és munkásságáról két külföldi művészeti folyóirat egyidőben közöl illusztrált cikket. Az egyik a párizsi *La Revue Moderne*, a másik az *Ostdeutsche Monatshefte*, amely a Jelenkor festői című rovatában foglalkozik a magyar művésznő értékes és mély pikturájával.

Pesti Hirlap 1931.III.14.

Müller Géla

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

Ph. 1931. II. 22.

Müller Béla

Nemzeti Szalon igazgatósága elismerő oklevéllel tüntette ki.

PH.932.T.16.

Müller Béla

Nemzeti Szalon igazgatósága a béli tárlaton elismerő oklevéllel tüntette ki.

NU.932.T.16

Müller Méla

Nemz. Szalon szerenzáró kiáll-
magas invóját emeli mundrájával.
(rézkarcok)

Dékány András
M. 932 VI. 19

Müller Béla

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

8 órai Újság 1931. II. 22.

Müller Béla
festőművész

Tavaszi kiállítás – Műcsarnokban. képével
szerepel

Budapesti Hirlap
1929 III. 3

Müller Béla

Szerepelt a művészcsoportok műcsamoki kiállításán.

Nyíság 1931. II. 21.

Müller Imre

Szerepelt a művészcsoport műcsarnoki kiállításán.

V/M 1931. II. 22.

Müller Béla ? Méla

Nemzeti Szalon Téli Tárlatán
neve szerepelt.

NU. 1932. T. 1.

Müller Madaras Károly, építész Mosu

1966. aug. 27-én meghalt,

71 éves korában.

—: Halálozás 11.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. szept. 1.

MDK

Müller Néla, festöm.
Berlin.

Berlinbe tette át állandó müködési terét, mert egyre másra kapta a meghivásokat. A kritika méltatta müveit, sőt a n.hires német kritikus Ludwig Pietsch egyik férfi-portréjára kijelentette, h. a jelenkor/1912/ egyik legkiválóbb alkotása.

/ Önéletrajzi beszámolók. /
P.N. 1912. dec.25. /9,lo jelzések/ 41,42.l.

MDK

Müller Néla, festöm.
Berlin.

A kontinens ugyszólván minden nagy városában kiállitott:Róma, London, Berlin, München tárlatain, de különösen N.o. egyes városaiban:Köln,Lipcse, Drezda, Düsseldorf, Esse, Dortmund,Elberfeld? Gotha, Barmen. Kollektiv kiállitásokat rendezett ezekben. Egy csomó érmet s egyebet kapott, s Vilmos császár kivánságára le festette Hempel Frida kamaraénekesnöt mint Valois Margitot a Hugenottákban. Hosszadalmas lenne elsorolni azokat a személyiségeket akiknek portréját festette.

Önéletrajzi beszámolók. / Önarckép. Rajz. Repr.
P.N. 1912. dec.25. /9,le jelzések/ 41,42.l.

Müller Méla MDK

A költő

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Müller Béla

Lezepel a Műsarnok téli Kiszlatás

Magyarság 1926 II. 27

Müller Béla

festőművész

Tavaszi tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szere-
pel. Friss velencei csatornakép

Pesti Hirlap
1926.VI.16.

Müller Béla

festőművész

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Pesti Napló
1929.VI.16.

Müller Méla

festőművész

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szere-
pel. Ki kell emelni finom velencei kép-
képét.

Nemzeti Újság
1929.VI.10.

Müller Béla

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

PH. 1932. XII. 25.

Müller Béla (Béla!)

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

u. 1932. XII. 28.

Müller Méla

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
A nemrég elhunyt művészt két képmás képviseli, melyek flott festési modoráról tanuskodnak.

Budapesti Hirlap
1 34.1.14.

Müller Méla

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Jó karakterfejet látunk a nürnbergi muzeum volt igazgatójának képmását.-

Pesti Hirlap
1934.I.14.

Müller Mela

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Egy igen jó arcképpel.

Magyarság
1936.I.14.

Müller Mela festő

„Olasz férfi" c. képe nehezpel a
hűvarnok öni tárlatán (emlitve)

Pesti Hirlap 1927 okt 29

Müller Béla

Portrékkal nevezhet a Magyar Képzőművésmők Egyesülete 30 éves jubiláris kiállításán a Nemzeti Szalonban

Az Est 1938 VI. 5

Müller Béla

— **Dijkiosztás a Nemzeti Szalon Művészeti Egyesületében.** A Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület helyiségében rendezett Magyar Képzőművésznők Egyesülete jubiláris kiállításán első izben került kiosztásra Müller Béla festőművésznő emlékére nővére által alapított aranyérem, melyet *Somló* Sári szobrászművész és ezüstérem, melyet *Mészárosné, Kisfaludy* Mária festőművész nyert el. A Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület ezüstérmét *Somló* Sári szobrászművész, két bronzérmét *Porter* Paula és *Müller* Ágota festőművészek, kitüntető elismerését pedig *Feszty* Masa, *Gál* Franciska és *Hadzsy* Olga festőművészek nyerték.

N. U. 1938. VI. 26

Nemzeti Újság 1938 VI. 26

MDK

n. Müller Méla, festőm.

arcképei egyéniek.

B.A. Képzőművészeink a Szalonban. -
M.Képzőm.-műk Egyes. 1908. - Jub.retrosp.kiáll.
Magyarság. 1938. jun.4. le.1.

Müller Néla MDK

Mefisztó, olf.

Műcsarnok 1934 téli kiállitás

MDK

Müller Melánia festő (1881-1933)

Megfestette Auguste Wilhelmine kir.hercegnő, Frida Hempel, Ernst Heckel képmását. Műveivel Európának legtöbb főv.-ban szerepelt. 1909 óta hol a Nemzeti Szalonban, hol a Műcsarnokban állitott ki.Egyik műve a Főváros gyüjteményébe került.

Magy.Művészet,1933. 380.lap.

MDK

Müller Melánia festőművésznő (1881-1933)

1933.nov.12.-én halt meg Budapesten.
1897-1903-ig a Képzőm.Főisk.volt a növendéke.Münchenben W.Thor-nak, Berlinben A. Kampf-nak volt a tanitványa s mint arcképfestő önálló ateliert nyitott Berlinben.

Magy.Művészet, 1933. 380.lap

MDK

Müller Melanie, festöm.

Tavasz. Olf.

A Szent György-Czéh XI. aukciója.
1912. .Kat. 26c.1.

Müller Péla

"Új Szalon" kiállításán a Kossuth L. utcában szerepelt

BH. 934. IV. 15.

Müller Mela

Művével kerepel az kj
halon kent István - heti
kiállításán.

V. u. 934. VIII. 15.

MDK

Müller Néla, festöm.
Berlin.

Rajztanárja biztatására lépett a piktor-pályára. A pesti Mintarajziskolában és Beák Ebner-nél kezdte tanulmányait, külföldön föleg Artur v. Kampfnál folytatta. A müncheni studiumok ideje alatt kapott egy meghivót Berlinbe egy amerikai család megfestésére. Nagyszerüen sikerültek s a tárlaton feltünést keltettek.

/Önéletrajzi beszámoló./
P.N. 1912. dec. 25. /9-10./ jelzések. 41-42.l.

Müller Méla

"Új Szalon" kiállításán a Kossuth L. utcában festményeivel szerepelt.

PH.934. IV.17.

Müller Mèla

Nemzeti Szalon Téli Tárlatán egy női képmással szerepelt.

PH. 1932. T. 1.

Müller Méla.

A Nemzeti Szalon szezon záró kiállításán karakter-fejei szerepelnek.
(ennlítve.)

Pesti Hirlap, 1928. Jún. 21.

Müller Méla MDK

Az erdész

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

Müller Melanie

"Tavasz" c. képe haladást igazol", -irja a lap "A Nemzeti Szalon őszi kiállitása" c. kritikájában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1902. okt. 12.
XXIV. évf. 41. sz. 655. lap

Müller Méla MDK

Feketeruhás nő, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Müller Méla MDK

Öreg néni, olf.

Műcsarnok 1926. őszi kiállitás

Müller Méla MDK

Arcképtanulmány, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Müller Méla MDK

Olasz férfi, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Müller Béla MDK

Tanulmány, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállítás

Müller Béla MDK

Tanulmány, olf.

Mücsarnok 1926 téli kiállitás

Müller Méla MDK

Dr. E. A. a nürnbergi muzeum v. igazgatója, olf.

Mücsarnok 1934 Téli kiállitás

MTA

Müller Melanie

Leányfej, olaj

N.Szal. I. nagykanizsai kiáll. 1906. 9/1.

Müller Melanie
Tanulmányfej, olaj

Nemzeti Szalon első bajai kiállítása, 1906. 6 l.

áldozhatott rájuk, ott inkább ne
gyűjtött s a Borbála-kápolna re
radi püspöki székben már csak r
teményét, mint a központi szemi
sára a szeminárium folyosóján á
az Országos Képtárnak és a Nemz
nagyobb része került végrendele
Múzeumba, közvetlenül az első v
szerencsésen egészíti ki Simoré
képek és a régi olasz festményel
zeumot, a régi magyar ötvösmüve
gek, valamint a néprajzi kollekc
Kovács Mihály, Lotz, Telepy és
áttekintést ad a XIX. század más

A San Marco gyűjtemén
örök letét gyanánt került a Ker
mazott San Marco és a nápolyi Z
és a San Marco hercegtől főként
iparművészeti tárgyakból áll. A

Müller Béla

Műcsarnok Tavaszi Tárlatán képeivel szerepelt.

NM.930.III.15.

Nemzeti Szalon

Zichy Mihály művész egyesület

I. kiállitása.

1930. VI.

katalogus 2.- pengő.

Müller Héla

Férfiarckép, olaj
Arckép, olaj
Mefisztó, olaj
br. B.W. arcképe, olaj
Egy iró arcképe, olaj

Magy. Képzőművésznők Egyesülete jub. kiáll. N.Szal.
1938. jun. 12 l.

Müller Méla

Wilke E. ur arcképe, olaj
Csendélet, olaj
Graziella, olaj

Magy. képzőművészek egyesülete VIII. kiáll. N.Szal.
1916. márc. 17 l.

Müller Méla festőmüvész

Egy német költőnő
Erdész

Magyar Képzőmüvésznők Egyesülete, 1918. április 26.

X. riéll.

tfán. Tournai, XV. sz. vége.

Müller Béla

MDK

A müvész, olf.

Miesarnok 1930 tavaszi kiállitás

Müller Méla MDK

Donna Graziella, olf.

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállitás

MDK

Müller Méla

Egy német költőnő, of.

Erdész, of.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll. 1918.ápr.

MÜLLER MÉLA

Egy német költőnő. Olajf.
Erdész "

A Magyar Képzőművésznők Egyesülete tizedik rendes tárlatának katalógusa. Nemzeti Szalon 1918. ápr-máj.

Müller Mela MDK

Erdész, olf.
Tamulmányfej, olf.

Tavaszi Tárlat
Nemzeti Szalon 1921. junius

MDK

Müller Méla,

elismerö oklevelet kapott.

Nemzeti Szalon téli tárlata.1932. -PH, 1932.jan.16.
7.l.

Müller Méla MDK

Öreg némi, olf.

Mücsarnok 1926. Őszi kiállitás

Müller Méla MDK

Feketeruhás nő

Mücs rnok 1926. Őszi kiállitás

Müller Méla MDK

Két kiállitás
Esti Magyarország 1943. jun.7.

MDK

Müller Mela, festö

Tanulmány. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1933. junius. Ka t.

MDK

Müller Béla, festö

Tanulmány. Olf.

Nemzeti Szalon.-féle tárlat. 1932. dec. Ant.

Müller Méla MDK

Jelmezben, olf.

Müvsarnok 1931 Müvészcsoportok kiállitása

Müller Méla MDK

Somnambule

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

MDK

Müller Méla

br. B. W. arcképe, of.

Egy iró arcképe, of.

M. Kpzőm.nők. Egy. jub. kiáll. 1938. jun.

16. l.

MDK

Müller Méla

Bajor erdész, of.

N.Szol. 1913. tav. Kiall. 18. 1.

MDK

Müller Méla

A költő

Angol-magyar kiáll. Mücs. 1926. máj.

33. l.

MDK

Müller Méla

Trencsénteplicz, of.

M. Képzőm. nők 24. kiáll. N. Szal. 1933.

6. l.

MDK

Müller Méla

Az erdész, of.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj. 35. l.

Édes Arankám!

Semmi kilátás nincs ar
azzal sem biztathatlak, hogy egy
beadtam s ott tudtam meg, hogy m
fonon megbeszéltük igaz.

MDK

Müller Béla

Férfiarckép, of.

Arckép, of.

Mefisztó, of.

Magyar Képzőm.nők Egyesülete jub. kiáll. katalógusa
1938 jun-3-18.

12.1.

Miller Beta

Berlarge, de.

Arge, de.

Berlarge, el.

Id.1.

MDK

Müller Béla

br. B. W. arcképe, of.

Egy iró arcképe, of.

Magyar Képzőm.nők Egyesülete jub. kiáll. katalógusa 1938 jun-3-18.

12.1.

Miller Hall

Dr. B. K. Arcadje, Ph.

Dr. Leo Arcadje, Ph.

12.1.

MDK

Müller Méla, festö

15o. "Arckép" Olf.

Uj Szalon. Megnyitó Kiállitás. Bp.1934 ápr. Kat.

MDK

Müller Méla

A fekete ruha, of.

N. Szal. Téli Tárl. 1920. dec.
14.1.

MDK

Miller Méla

Férfiarckép, of.

Arckép, of.

Mefisztó, of.

M. képzőm.nők Egy. jub. kiáll. 1938.jun.

16. l.

Müller Mála

Női fejé nagyon az akvarell és pantellfestők kiállítása a Nemzeti Szalonban (ewlitve)

Pesti Hirlap 1927 V. 26.

Müller Béla

szerepelt a Filharmonikusok Őszi hangversenyén.

PH. 1926. X. 24.

Müller Mél

festőművész

Őszi tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Ujság
1929.IX.8.

Müller Mária

[illegible]

[illegible] – [illegible] – [illegible] – [illegible].

retrazetis portréja.

[illegible]
[illegible]

Müller Mela

festőművész

Ősi Tárlat – Nemzeti Szalontan – képével szerepel.

Kosztüm tanulmány – Ősanyám rokája. –

Magyarság
1929.IV.8.

Müller Mila

festőmüvész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Feltűnik nagy finomságával Ősanyám c. kon-
tűrmös képmása. -

Pesti Hirlap
1929.IX.8.

Müller Mela

Szerepelt a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

NM 1930. III. 15.

Müller Béla

festőművész

Magyar Képzőművésznők Egyesületének kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyarság
1933.II.19.

Müller Aréla

festőművész

Magyar Képzőművészek Egyesülete kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel..

Budapesti Hirlap
1933.II.19.

Müller Méla

~~Antalffyné Fémes~~

~~Beck Mária~~

tovább

~~Bölcskey Ferenc~~

~~Gyertyáni Nemeth~~

~~Gyula~~

Müller Méla

Sassy Attila

Schrotta Frigyes

a Nemzeti Szalon 1932 szeli tárlatán elismerő oklevelet kapsak.

Pesti Hirlap 1932.

jan. 16. 7. l.

K.

Gyüjte

A hely neve	A tárgy megnevezése
Ákos, Szilágy vm.	Ev. ref. templom, alaprajza

Müller Méla

festő

l.

képm. Mur. Ert.

IX. 275. l

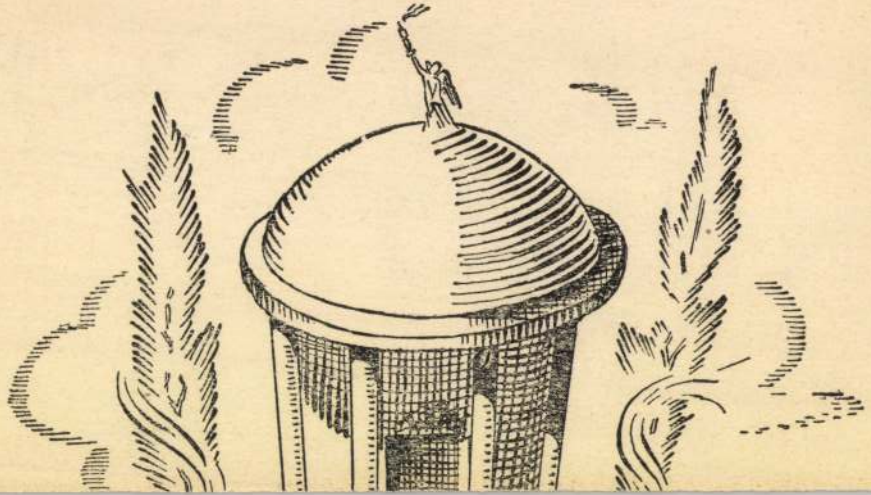

MDK

Müller Maxi és Bereczky László

építész pályamivét 300 pengőért vásárolta meg a főváros.

A Munkanadó, 1932. szept. 14. 5 l.

Müller Mathias

ötvös 1605

lásd

Mih. Pozs. 113

116

Finom famentes irodai anyag
Feiner holzfrei Kanzleistoff

Müller Márta

Bolgárkerti 12e lakás, K5 jelü épületek. Épitészek Tilla i Ernő, Pálfi Miklósné, V.Gombás Klára, statikusok Sárdy György, Maj or Béláné, kertterv Müller Márta. - Ismertetés, fotókkal /foto Szász János./

Magy.Ép.Ipa 1978. 1.sz. 12-13.1.

Müller Márta

a szekszárdi Babits Mihály Művelődési Központ Kertterverője

Magy.Ép. Ip. 1971. 1. sz. 20-22. l.

MDK

Müller Márton,

MKJM edény festő minőségben 1911-től
összesen kb. 35 évig volt a gyár dolgozója.

Nikelszky Géza beszámolója Dr.Szentiványi Gyulának:
A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezöi
Pécs. 1948.nov.16.

MDK

Müller Márton, edényfestö

1911-töl
a Zsolnay gyárban dolgozott összesz. kb. 35 évet.

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezö
Pécs. 1949. ápr. 12.

Müller Méta

A Művészet c. rovatban közölt kritika -"Festőnők a Nemzeti Szalonban" cimmel- felsorolja "a tehetségesek" közül a következő művészeket:
Csik Jolán, Hadzsy Olga, Kardos Böske, Kacz Endréné, L. Hilberth Irén, Lebhertz Lutz, Müller Ágota, Müller Méta, Pataky Sára, br. Pongrácz Sarolta, Rauscher Juliska, Somló Sári, Vass Ferencné.

A HÉT, Bp. 1918. ápr. 28.
XXIX. évf. 17. sz. 267. lap.

Müller Mela

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1930. III. 19.

MNK

Müller Méla

M.Képzőművészek Egyesületének kiáll. Esti Ujság.
1943. jun. 8. 7 l.

MDK

Müller Méla, festö.

Sárika. Of.

Az Új Szalon Szent István-i kiállításon. 1931. a ug.

Katal.

Müller Mária

grafikus

lásd

Jaschikné Müller

Mária alatt

OSURGO

Tek.

Európa

lapterjesztő és kiadó r. t.

Budapest

V. Rothermere-utca 12.

III. 2.

M D K

Müller Ludovicus, Késmárk.

festő

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Miv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

MDK

Müller Méla

Antik csendélet, of.

Az iró, of.

Tanulmány, of.

M. Képzőművésznők X E. 9. kiáll. N. Szal. 1917. ápr.

14. l.

MDK

Müller Méla

Lovaglás előtt, of.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 17. l.

Müller Mária –

Czoch Andrea – Komjáthy Akila –
Pataky Szabolcs – Szövényi István –
Nagy Lajos

terve kiemelt megvételben részesült a "Fejleszthető művelődési otthonok" tervpályázatán. 1967.

Magyar Építőművészet 1969. 1.sz. 2.l.

Müller Mária

készitette a szekszárdi művelődési központ kerületével

XXX

t.e.: Művelődési központ, Szekszárd. - Magyar Épitőművészet, 1970.5.sz. 20-27. l.

Müller Márton

festő, kivitelező

A Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közre-

működött 1893-tól.

67.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959.

Müller Márton

MDK

Porcelánfestő

Szül: Bakóca 1880.

A Zsolnay gyárba lépett: 1911

30. o. 74.o. 16. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

Müller Marietta

Kán a hábda (textilragantás, repró)

Pajtás, 1968 X. 24

Müller Mária

1903/4 - 1906/7

Ferkèpzomfoiskèvk

116 l.

Müller Mária

1903/4 – 1906/7

Ferkèpzomfoiskèvk

116.0.

MDK

Müller Lukács kőmives mester

részt vett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budát az 1686.évi romokból? Művért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

Müller M.A. épitész

Kiss Tivadar dr.: A budapesti városháza 194o.évi tervpályázata. Technika, 1941. 24 l.

Müller Méla

Müller Ágota

— **Díjkiosztás a Nemzeti Szalonban.** A Magyar Képzőművésznők Egyesületének, a Nemzeti Szalonban megrendezett jubiláris kiállításával kapcsolatban, a *Müller Méla* emlékére alapított aranyérmet *Somló Sári* szobrászművésznő, az ezüstérmet *Mészárosné Kisfaludy Mária* nyerte el. A Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület ezüstérmét *Somló Sári*, bronzérmét *Porter Paula* és *Müller Ágota*, kitüntető elismerését pedig *Feszty Masa*, *Gál Franciska* és *Hadzsy Olga* kapta.

Pesti Hirlap

1938 jun. 28.

Müller Méla

MAGYAR MŰVÉSZET
1933. 380. l.

MÜLLER MÉLA festőművésznő november 12-én meghalt Budapesten, ahova nagybetegen érkezett rendes tartózkodási helyéről, Berlinből. *Müller* Melánia Budapesten született 1881-ben, itt 1897—1903 a Képzőművészeti Főiskolának volt növendéke. Azután Münchenben W. *Thor*-nak, Berlinben A. *Kampf*-nak lett tanítványa s mint arcképfestő önálló ateliert nyitott Berlinben, ahol mintegy két évtizeden át nagyon kedvelt képmásfestője volt az odavaló társadalom előkelő köreinek és a közélet nevezetes szereplőinek. Igy megfestette Auguste Wilhelmine királyi hercegnő, Frida Hempel, Ernst Heckel képmását is. Műveivel Európának legtöbb fővárosában szerepelt, nálunk is, ahol 1909 óta hol a Nemzeti Szalónban, hol a Műcsarnokban állított ki. Egyik műve a Főváros gyüjteményébe került. Különösen keresettek voltak gyermekarcképei. Szülővárosában temették el november 15-én.

ŰVÉSZET

GROIS * HUNGARIAN ART

ONTA

ETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

lévre 7.50 aranypengő

ŰVÉSZET-et tagilletmény fejében kapják

kiadóhivatalába küldendők

kszámla: 40.337

II., ERZSÉBET-KÖRÚT 7. Telefon: 46—2—99

TABLE DE MATIÈRES:

les Lyka: Souvenir de Charles Lotz .. 353

n Ybl: Le plafond et les peintures mu-
les de l'Opéra par Charles Lotz 360

ré Miklós par *Léopold Herman* 379

Müller et *Louis Zombory* par *Charles*
ka 380

artistique et littéraire 380

TABLE DES GRAVURES:

Müller Méla 7
festő

— **Müller Méla festőmüvésznő meghalt.** *Müller* Méla, a kiállitásainkon sokat szereplő és sok sikert megért festőmüvésznő vasárnap reggel hosszu szenvedés után meghalt. Mindössze néhány hete érkezett haza Berlinből, ahol két évtizednél hosszabb időt töltött és a német közélet számos kiválóságáról festett arcképet. Müller Méla tehetséges arcképfestő volt, aki női müvészekben nem mindennapos jellemző képességgel tudta meglátni és visszaadni azt, ami modeljein egyéni volt. Az utóbbi években készült munkáit egyelőre Berlinben őrzik. Onnan hozzák haza, hogy emlékkiállitáson még egyszer felidézzék az elhunyt müvésznő alakját. Halálát nővére, *Müller* Ágosta, az ismert festőmüvész gyászolja. Temetése e hó 15-én, szerdán délután ½4 órakor lesz a rákoskereszturi temető ravatalosházából.

1933. nov. 14.
Ujság

Paquier-korszak. Bécs, 1730—40.
Wien, 1730—40.

689. AZ IFJU FERENC JÓZSEF É
sziklán ülve, mellette áll Ferenc Jó
Joseph und die Königin Elisabet

ompeji modoru diszitéssel, vöröses fémfényü és arany
rtasse, Porzellan, auf Goldlüsterfond, mit gestreiftem,

mázzal, keretekbe foglalt leveles relief aranydiszités-
sse, Porzellan, mit Goldlüsterglazur und Blätterdekor
Illusztr. XXXVI. tábl.

ros alapon szürke levélfüzérekkel, a csészén elől és az
Sorgenthal-korszak. Bécs, 1800. — Schale mit Unter-
nd Blättergirlanden in Grau, auf der Stirnseite schwe-
eriode Sorgenthal. Wien, 1800. Illusztr. XXXVI. tábl.

izzel, a csészén elől vörös szinben festett erdő szarvas-
rtasse, Porzellan, lilafarbiger Fond, auf der Stirnseite
1815.

ék alapon reliefarany és grisaillediszitéssel, a csészén
snő triangulummal. Bécs, 1800. — Schale mit Unter-
nd Reliefgold und Grisaillemalerei: eine Tänzerin mit
Illusztr. XXXVI. tábl.

inai modoru, szines diszitéssel. Ives fülén kinai alak,
gy-egy virágváza kinai gyermekkel. Peremén belül kar-
szári cimerrel. Az alj pereme rácsosan áttört, közepén

Müller Méla

149 Német szobrász olajf. 1200.—

Nemzeti Szalon

1918 május
tav. kiáll

L vallkendője sörét~~[illegible]~~,

r:

ba ~~[illegible]~~ vezető széles uton) a ~~[illegible]~~
szony ~~[illegible]~~ (hazatérő) ~~[illegible]~~. Jobb
balját leeresztve tartja. Fejét kendő-
a és szükűjjának bélése piros, körénye li-
hárak körött, fák díszlenek; jobbra pedig
münket. A derült égbolt felhőzött. Jel-
ugi Tivadar."

134·5. cm.
3. sz. rendelettel. Ára 750 frt. — Elszámolta-
elszámolás elfogadtatott 1899: V. 25-én
77/99).
3 sz. leirattal kiadatott a pétervári és
3/99), honnan 1900 IV. 9-én érkezett vissza

Müller Méla
207 Tanulmány olajf.

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

Öskori meritöcdeny VI. 182

Müller Mela

104 Tanulmány olajf. 300.—

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1932 jun

Müller Méla

— **Müller Méla emlékezete.** A Magyar Képzőművésznők Egyesületének a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitásával kapcsolatban megirtuk, hogy az Egyesület aranyérmét ez évben *Szánthó Máriának* itélte oda. Ezt az aranyérmet *Müller Ágosta* alapitotta néhai nővérének *Müller Mélának* emlékezetére. Müller Méla két évtizednél tovább működött Berlinben, II. Vilmos császár rendelésére festett képeket s az előkelő német társaság kedvelt arcképfestője volt; művei számos német és külföldi nyilvános képtárban láthatók. Müller Méla magyar állampolgár maradt s amikor tiz év előtt sulyos betegen haza jött és meghalt, a főváros diszsirhelyet juttatott hamvainak Elhunyta óta a Képzőművésznők Egyesülete arany és ezüst érmeit Müller Méla emlékezetének szenteli s ezen a kiállitáson egy jellegzetes művét is bemutatta Ez alkalommal Müller Ágosta, az egyesületi aranyérem alapitója szintén szerepelt néhány sikerült művével. *(s. l.)*

35. A bunbeeses	(36×30)	400 P
36. A tékozló fiú hazatérése	(33×22)	400 P
37. Villa az erdőszélen	(37×27)	400 P

Pesti Hirlap

1943. jun. 10.

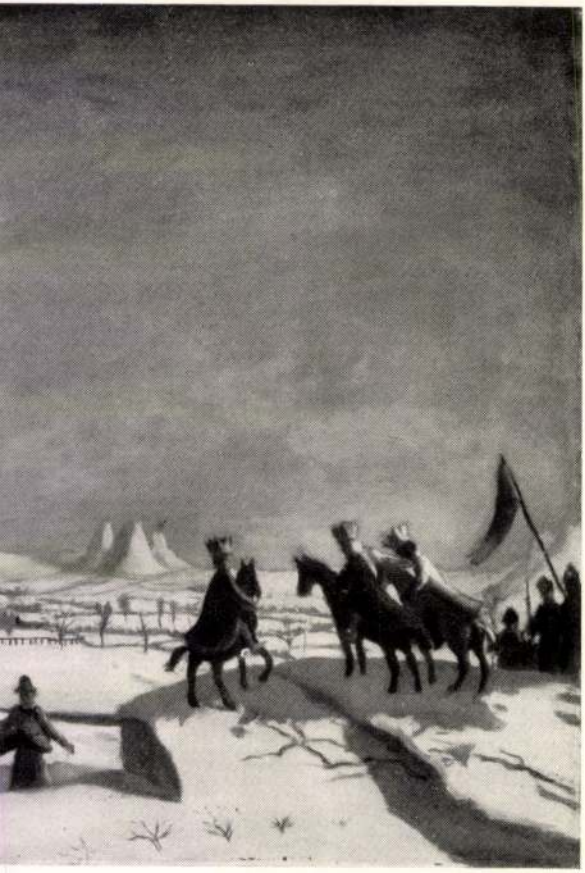

Müller Béla

Lyka Károly

MAGYAR MŰVÉSZET
1933. 380

Archivolt

a férfi és nő harcának gyönyörűségeit és fájdalmait. — Ez a harc napjainkban, mintha valami sajátosan éles és keserü ízt nyert volna.

A férfiak szeretik a mosolygó női arcot. A modern női ajk körül pedig fájdalmas barázda húzódik . . . Arcán az ébredésnek ugyanaz a fájdalma van, amely a Michel Angelo Aurórájának az arcát oly széppé és olyan kimondhatatlan szomoruvá teszi.

Szóval mi fájdalommal akarunk újjászületni egy jövőnek, amelynek a körvonalai bizonytalanok előttünk. És hogy sokan közülük túlzásba estek vagy hamis ösvényre csaptak, még nem elég arra, hogy ettől a küzdelemtől megtagadják a szépség bélyegét.

Talán többet beszéltünk, mint dolgoztunk, törekvéseink magukon viselik az uszályos női ruha nagy port fölverő jellegét. Egy kissé talán azt vártuk, hogy a női munka ellen táplált előitélet hirtelen omoljon le, pusztán néhány nagyhangu szónoklat eredményeképpen, mint Jerikó falai az izraeliták harsonáitól.

Nos, azt már beláttuk, hogy várnunk kell. Várnunk és dolgoznunk . . .

De bizunk abban, hogy majd ha elmúlt az ébredés zavart hangulata, a kulturának jó munkásai leszünk, részesei és munkásai a haladásnak, amelyeknek gyümölcséből az anyánk és nagyanyánk csak néha kapott valami csekély izesítőt.

*

Az első és talán legkeservesebb csalódáson mindjárt egyetemi életem legelején estem át. — Azon a szent és nagy napon, mikor az Alma-Mater hideg kebelére ölelt.

Azt hagytam meg, hogy már hajnalban költsenek föl, de ez a fölkeltés merőben fölösleges volt, mert úgyszólván alig hunytam le a szememet.

Roppant izgatott voltam. Ha ezekben a napokban valaki azzal áll elő, hogy nincs okom izgatódni és lelkesülni, mert egy egészen megszokott és szürke ösvényre lépek, bizonyára szivem mélyéből megvetettem volna ezt a nyárspolgárt, aki nem érzi át helyzetem megható és fenséges voltát. A tanárnői pálya, amelyre tulajdonképpen lépni szándékoztam, egész távoli és kissé ködös fogalom volt reám nézve . . . egyszerüen a tudomány menyasszonyának tartottam magamat . . . Szinte láttám, hogy a tudomány, ez a komor homloku, suhogó selyemtaláros vőlegény hogyan nyújtja felém kezét és hogyan kérdezi tőlem: „Igen"? . . . És én megindultan felelem: „Igen . . . mindörökre . . ." és hideg kezemet ünnepélyesen csúsztatom az ő kezébe . . .

Volt tanárom, aki az érettségi vizsgára előkészített, megigérte, hogy nem hagy el és segiteni fog azon nevezetes államcsiny végrehajtásában, amelyet közönségesen beiratkozásnak neveznek.

Az anyám gondterhelten ült mellettem, miközben reggeliztem. Közbe fölkelt és kipillantott az ablakon, mintha arra várna, hogy a Knézits-utca szürke kövezetén megjelenik a Perseus vagy egy más hasonló hős, hogy engemet a tudománynak immár nyitott torkából kiragadjon.

Mert mondanom sem kell, hogy az édes anyám legkevésbbé sem volt büszke arra a ragyogó eseményre, hogy az egyetem kapui kitárultak a leánya előtt. Sőt még a nagy nap előestéjén is igy szólt apámhoz: — Bárcsak inkább valami derék ember elvenné ezt a mi leányunkat, aki bár szükösen, de tisztességgel eltartsa holtáig . . . Apám az esti lapot tovább olvasta, anyám sóhajtott, én pedig az ajkamba haraptam. Csak a bátyám fütyörészett jókedvüen.

Perseus nem jött el (amint ezt előre sejtettem). Ellenben a tanárom (amint ezt szintén előre sejtettem) igéretéhez képest pontosan megérkezett. Miután gyengéd gondoskodással indexet, lepedőt és még tudja Isten

Müller Méla: Román nő

mit magával hozott, akadálytalanul hozzá fogtunk a különféle papirosnemüek kitöltéséhez. Miután hamarosan beirtam az indexbe mintegy 45 órát, vélvén, hogy a nap huszonnégy órájából heti hét órát okvetlen áldozni kell az előadások hallgatására, tiz óra után kalapot tettem fejemre és a derék tanférfiú kiséretében neki vágtam az aranyködös jövőnek.

Fölcsigázott képzelettel közeledtem az egyetem középületéhez, melynek kupolájából a tudomány symbolikus lángjai magasra csapnak. Véltem, hogy az üst, amelyben a tudományt főzik, méltó lesz a belőle kicsapó lángokhoz.

Óriás volt tehát meglepetésem, mikor az aulába érve, ott fülsiketitő lárma ütötte meg fülemet.

Hirtelen úgy tetszett, mintha ezer és ezer ember viaskodott volna kétségbeesve, az oly igen szent tudomány előcsarnokában. Később kisült, hogy csak néhány száz főnyi tömeg kavargott körülöttem, de a verekedés mindazáltal elvitázhatatlan tény maradt.

Tanárom nyugodtan ragadott keresztül ezen a kis parázs ütközeten, és a lépcsőt elértük anélkül, hogy könnyebb testi sértésen kivül más bajunk történt volna.

Folyosók és lépcsők megmászása, túlzsúfolt előszobákon való átúszás után, végre a fenséges dékán szine elé kerültünk. Ő méltósága brève et confuse átvizsgálta papirosaimat és aztán kijelentette, hogy nem ir be.

Erre nagy bajjal kijutottunk tőle és irodáról-irodára lélegzetvesztetten rohantunk. Bajuszos és szakál-

Uj Idők 1912. XVIII. 14.

Alexi fényképe
Molnár Aranka, a Vígszínház művésznője

las őrangyalom minden irodában egy-egy szónoklatot vágott ki, az egyetemi szabályzatot kezében lobogtatta és addig indokolt jobbra-balra, amig beleegyeztek. Jó, jó, mondták, csak irjanak be az egyetemre . . . Vannak ugyan miniszteri rendeletek ilyenek és olyanok, de Istenem, ki győzi mindazt a fejében tartani. A szolgák közül valamelyik talán tudná, de ők, mint hivatalnokok igazán . . .

Így aztán visszazarándokoltunk a dékánhoz, akinek a szobája ekkor már a fulladásig tele volt. Elszántan benyomultunk . . . És megesküdtünk (miután egy félóráig várakoztunk volna) égre-földre, az üdvösségünkre és a pápa csalhatatlanságára, hogy az egyetem összes hivatalai fölvételre ajánlanak. A dékán újólag átnézte papirosaimat. Aztán szánóan tekintett reám és végre kijelentette, hogy ez egyszer fölvesz. Aláírt, intett, amire egy temetésrendezésszerű írnok rögtön be is vezetett egy igen vastag matriculába.

Ezután homályosan emlékszem még arra, hogy egy hosszú asztal fölött átnyúlva a fenséges dékánnal kezet szoritottunk, verejtékező homlokkal és elhaló hangon rebegve: — „Fogadom."

Mikor idegen erő által a folyosóra kerültünk, kissé föleszméltem. Istenem, alighanem egyetemi polgárrá avattak, kissé váratlan szertartások közben, de elvégre mégis csak beléptem a tudomány templomába.

Oh, szent tudomány, mely nagyok lehetnek a te kincseid és vígasztalásaid, hogy csoroghatsz végig az élet bajain szentelt olaj gyanánt, hogy gyenge szüzek ilyen ütközetet vívnak teérted.

— Ugyebár, — mondta derék tanárom, miközben letörölte verejtékező homlokát, — meg van elégedve. Idáig minden simán ment.

— Simán, — mondtam kissé aléltan, — nagyon simán. De reménylem már készen vagyunk.

— Nem, — mondá az edzett férfiu, — most még lemegyünk a félemeletre fizetni.

Fizetni, gondoltam. És szivemben kihajtott a remény zöld ága. Ez talán mégis barátságosabb ügy lesz. Elvégre a fizetőt igazán mindenütt szivesen látják . . .

Azonban, jaj, ritkán volt részem kézzelfoghatóbb és fájdalmasabb csalódásban.

Eleintén meglepett az a titokzatos félhomály, amely azon folyosót borította el, amelyben ezúttal besurrantunk. Türelmem fonala azonban végképp elszakadt, mikor reájöttem arra, hogy a vak homályban, női és férfi egyetemi hallgatók vegyesen kavarognak . . . Távolabb a folyosó végén, egy ketrecet pillantottam meg, amelybe halált megvető bátorsággal rohant be nyolc-tíz büntetlen előéletü ifjú. Ezek a fiatal urak egypár perccel később nem tudom miért, egetverő diadalordítással rohantak be a kveszturába. (Hogy az egyetem pénztára, ahol az egész egyetemi polgárságnak át kell hullámzani, miért olyan rendkívül szűk, azt azóta és hosszas fejtörés után sem sikerült kideritenem.)

Nos, nem részletezek tovább. Kiabálás, könyörgés és az elmaradhatatlan lökések közben a tandíjat is sikerült lefizetni.

Mint egy töröttszárnyu madár, úgy kerültem ki ismét az egyetem előtti térre és csüggedten bámultam bele az őszi napsugárba. A testi fáradtságnál nagyobb volt a mélységes lelki szomorúság.

Az otthon puha kényelméből hirtelen kerültem bele egy durván lökdösődő tömegbe. Kollegiális meleg fogadásra vártam. Úgy véltem, hogy udvarias ifjú emberek társaságába kerülök, intelligens, kedves leányokra akadok, akik simára fésült hajjal, egyszerüen öltözve és lelkesen közelednek a szentelt forráshoz, amelyből együtt fogunk meriteni. Ezekkel az illuziókkal szemben aztán persze nagy volt a csalódás. A fiúk azok csak udvariatlanok voltak, de ezek a kócos kisleányok, akik rendetlenül öltözve, vagy a határon túllőve áttört és igéző battiszt-ruhában jelentek meg az egyetem küzdő porondján, első pillanatra szinte ellenszenveseknek tetszettek.

Nagyobbrészt csak arra látszottak ügyelni, hogy őket, Kis Erzsébetet, vagy őket, Schwarcz Melániát mindenesetre észrevegye Molnár István vagy Weisz Alfréd.

— No, — mondta anyám gyengéd részvéttel, mikor kissé megtörve hazajönni látott. — Hogy izlett?

— Anyám, — hazudtam hősiesen, — nagyon jól sikerült ez az első nap. Ma is, és újra éreztem, hogy a tudomány mindenesetre az én hivatásom.

Valami furcsa szégyenérzésből mondtam ezeket. Mint a leány, aki szülei ellenére ment férjhez és a nászútról szivében könnyü csalódással térve meg, azt hazudja, hogy jól választott és tökéletesen boldog . . . Estefelé az öcsém, aki harmadik gimn. oszt. tanuló, így szólt hozzám:

— Klára, varrd föl a kabátomra a gombokat . . . Tudod, délután egy kicsit verekedtem.

— Te szerencsétlen, — válaszoltam sértett önérzettel, — én varrjam föl a te gombjaidat? Hiszen már rég doktor leszek, mikor te még javában az érettségin innen . . .

Öcsém fürkészően nézett reám, aztán megvető kézmozdulattal így szólt:

— És ezért adtunk mi férfiak nektek nőknek jogokat . . .

*

Az aláiratás és az egyetemen töltött első hetek arról győztek meg, ha valaha egy jóakaratu, de könnyelmü francia a magyar egyetemi élet tanulmányozá-

varázst. Némán haladtak egymás mellett. Azután a állomás távoli jelzőlámpái belevillámlottak a nagy szürkeségbe, lassankint hozzájuk hatolt az élet távoli dübörgése. Majd szaladó alakok, kiabálás, vasszerszámok csattogása, s megérkeztek az állomásra, hol a zsúfolt perron lármás, közönséges közönsége visszazökkentette őket a hétköznapba. Itt a maguk gondja, baja, érdeke visszavette és elválasztotta őket. S mikor a különben is megtelt vonatot megrohanták az ott váró utasok, elszakították őket egymástól és másmás fülkébe szálltak föl.

Franyó Joskó, a parasztkupec uzsorás, most már milliomos, maga nyitott ajtót Ékes Gyurinak. Mert most az ajtó be volt zárva mindig, nem úgy, mint azelőtt, mikor tárva fogadta a vendégeket.

— Csak az nem zár, akinek nincs mit, — tartotta Franyó.

Ugyanaz a kopott, piszkos bőrkabát volt most is rajta, melyben hajdan a vásárokat járta és legjobb üzleteit kötötte.

Sokáig számoltak. Minden tételt meghányva-vetve. A végén Ékes György meggyőződött arról, amit különben is tudott, hogy nem maradt egyebe, mint a mátrai juhhodály, ötven-hatvan juhval. Különben minden fölszereléssel, minden állattal, minden darab bútorral szemben, melyet meg szeretett volna tartani, Franyó egy-egy újabb kék cédulát tudott fölmutatni.

— Pedig mindezt megtarthatná az úr, szólt Franyó, mikor már elvégezték. A házat, a kertet, a földet, a birtokot. Még pénzt is adnék hozzá.

Ékes Gyuri csak nézett, de nem szólt.

— Úgy bizony, az úré lehetne minden ismét. — S a kupec sunyin nézte áldozatát.

— Nem szeretem a rossz tréfát, — szólt György keményen.

— Nem tréfálok. Nem én, — s a kupec elhallgatott, hogy időt nyerjen. Azután egyszerre, egyenesen nekiment a dolognak, mint régen, mikor szinte kényszeríteni tudta az embereket, hogy neki adjanak el mindent. — Vegye el a leányomat, oda adom, s az úré lesz ismét Ékesháza. No, áll az alku?

— Nem alkuszunk! — volt a felelet.

— Gondolja meg. Az én leányom igazi kisasszony, csakolyan, mint az alispán leányai. Drága intézetben neveltettem, külső országban utaztattam, tud zongorázni, franciául, meg mindent. Nem vallana szégyent vele. De nem ám!

— Szóval meg akar venni a leányának?

— Hát igen. Meg. Szép pénzt adok érte. De ha már ilyennek neveltem, azt akarom, hogy igazi úriasszony legyen belőle.

— Nem vagyok eladó, Franyó uram, nem vagyok kapható.

— Megházasodni csak mégis fog, s kit kap így, semmi nélkül?

— Majd csak olyat veszek el, aki eljön velem semmi nélkül, szegény asszonynak a Mátrába. Olyan asszony való hozzám.

— Azért megnézni mégis megnézhetné a leányomat, — kezdte Franyó, s mintha engedett volna valamit sértő gőgjéből.

— Köszönöm, ez úgyis hiábavaló volna.

— Nohát, így is jól van, — dörmögte Franyó, s betette az ajtót vendége után.

Ékes György végigment a hosszú folyosón, az anyja, az atyja szobája előtt. Az ebédlő-ajtónál volt a forduló, azután jött az ő szobája. Egyszerre egy magas, karcsú női alak állt előtte.

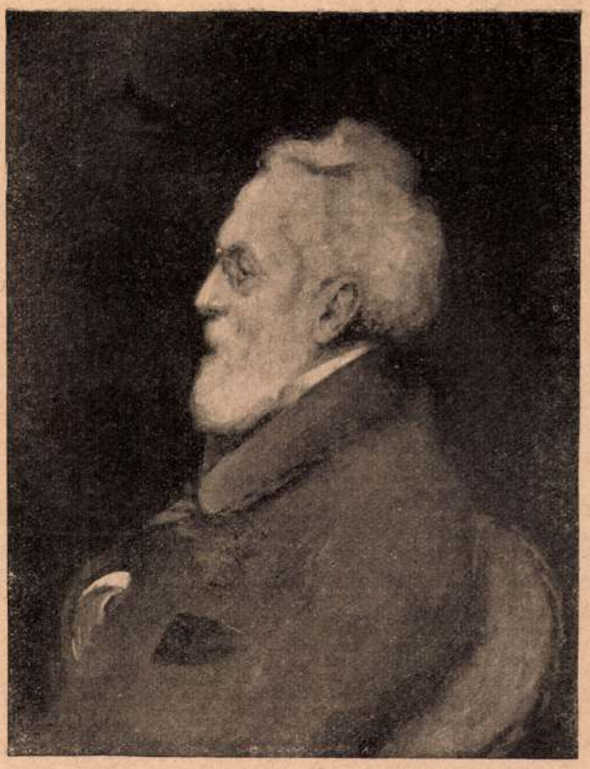

Julius Stettenheim, a Wippchen álnév alatt író hires német humorista, meghalt 85 éves korában. Müller Méla festménye

A délelőtti útitársa.

— Csak azt akarom mondani, hogy én nem vagyok részes ebben. Én nem tudtam semmit arról, hogy atyám ezt teszi ... ezt teszi velem! Nem tudtam, hogy odakinál pénzért. Ezt el kell hinnie nekem, — mert — nem birnám elviselni, ha ezt el nem hinné! Nem birnám elviselni ...

Most nem volt sem nyugodt, sem biztos föllépése. Nagy könnyek égtek a szemében, hangja izgatott, félénk volt, ajka reszketett. Az előkelő modorú asszonyból egy gyámoltalan, félig síró kisleány lett.

Ékes György végre emlékezett mindenre.

— Maga a Franyó leánya, a Boriska? — kérdezte.

— Igen, a Boriska, a kis parasztleány, kit a Rigó elgázolt, s kit a karjaiban tartott, mig meg nem tudta, hogy nincs semmi különös baja, s kit mindennap eljött megkérdezni, hogy van, még sokáig azután is, hogy már nyoma sem volt a sérülésének.

— S maga erre emlékezett, Boriska, és megismert ma?

— Megismertem, — s a Boriska hangja remegett a meghatottságtól.

A folyosó végén egy ajtó nyilt.

— Isten áldja Boriska, — szólt a férfi, megfogta a leány mindkét kezét és szinte áhitattal az ajkához szorította.

— Most megtaláltam és el is vesztettem egyszerre, — tette hozzá halkan, azután kisietett a ködös éjszakába.

Boriska ott állt, s egyszerre éles fájdalomként nyilalt át rajta, hogy most ez az ember örökre elmegy, s egy halk kiáltással utána sietett.

— Vigyen el magával a hegyek közé, a bacsóházba, szegény asszonynak, súgta lelkendezve, amint melléje ért.

Az őszi köd beburkolta, eltakarta őket, amint hosszan, szorosan átfonták egymást.

Uj Idők 1916. XXII. 46 sz.

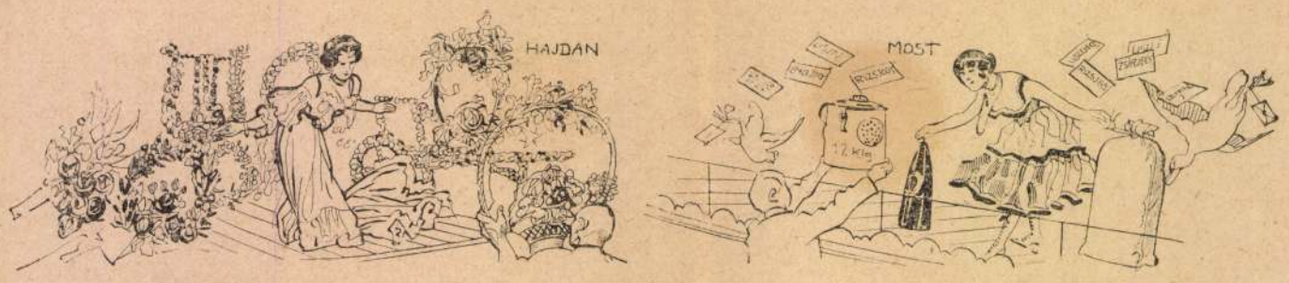

A primadonna ünneplése hajdan és most

Mühlbeck Károly rajza

Pillanatfelvételek

(Utánnyomás tilos.)

Jelenet a váróteremben. Vidéki harmadosztályú váróterem. Egyúttal étterem is. Tele van különféle katonával, kendőbe burkolt asszonynéppel és szegényes paksamétákkal. Mindenféle katona található itt: bakák, huszárok, ulánusok, csendőr is akad, sőt az egyik asztalnál, fegyverét a térde közé szorítva, sisakos orosz katona szundít. Az egyik kerek asztalhoz a következő társaságot hozta össze a sors. Két sebesült baka, vállukon a konvencionális, gyűrt, szürke köpennyel, egy öreg huszár, fejét a mellére lógatva alszik, meg egy paraszt leányzó. Ez utóbbinak csak a két piros orcája, meg az orrahegye látszik ki a vastag fejkendőből, a szempilláit álmosan emelgeti. Éjjeli két óra van.

A bakák szeretnének beszédbe elegyedni a lánynyal. Az egyik, nagy barna újjai közt módosan tartja a füstölgő ötös szivart, megszólítja:

— Nem Mocsára való maga?

— Nem bíz én.

Hallgatnak egy kicsit. A baka újra felveszi a beszéd fonalát.

— Hova felé utazik?

— Megyek a miskóci kórházba.

— Mi meg ippen onnét gyüvünk.

— Ejnye be jó, — mondja a kislány és szélyelebb húzza arcán a kendőt, — akkor tán tudnak is maguk valamit Tari Istvánról.

— Hallod te, — mondja a baka a másiknak — Tari Pistát keresik. Hogyne ismernénk, egy században szolgált mivélünk. Tán valami ismerőse.

— A tesvírbátyám.

— Akkor e nem a lesz, mer ennek a Tarinak nincsen jántesvíre. Ismerem az egísz családját. Hogy níz ki ez a maga Tarija?

— Olyan kis fekete bajusza van. Az egyik füle hibás, megcsapta az ökör a szarvával.

— Ni, hát akkor mégis a lesz, — véli a két baka.

Az egyik azonban még mindig előbbi gyanuján rágódik.

— Csak aztat nem értem, hogy ennek a Tarinak nincsen semmiféle húga. Eztet biztosra mondhatom, mert mondom, ismerem az egísz családot.

A leány durcásan mondja:

— Mán pedig az a testvérbátyám nékem.

A két baka tán holtáig eltünődne, hogy hát mi is van ezzel a Tarival, akinek van huga és még sincs huga, de megszólal az öreg huszár, aki félfüllel, bóbiskolva hallgatózott.

— Ejnye, az anyátok kontyát, — mondja a bakáknak — de buták vagytok, hát nem tudjátok, hogy hévatalos helyeken a szerelmetes fehérnép, mint lyántestvir adja elő magát?

Így szólt a tapasztalt öreg huszár és megértéssel odapeslantott a piruló kislányra. A Tari István *húgára.*

A parancs. A katona első és főkötelessége a följebbvalói parancs hű és pontos teljesítése, amiről vitéz magyar fiaink ugyancsak híresek. Az alábbi kis történet is ennek bizonyítéka.

A román hadüzenet után egyik színmagyar ezredünket levezényelték az oláhok ellen. A harc megkezdése előtt a vezénylő német tábornok magasröptű, lendületes, szép beszédet intézett hozzájuk. A magyar fiúk persze szót sem értettek az egészből, de tudták, hogy a tisztek Barna István őrmestert bízták meg, — aki törte valamelyest a németet, — hogy legyen a tolmácsuk. Nagybajuszú, barázdás, becsületes képét ugyancsak kiverte a verejték, amint nagy igyekezettel figyelt a magasrangú katonatiszt szavaira, amiből persze csak imitt, amott értett valamit. — Röviden arról beszélt a tábornok, hogy szép hazánk egén sötét, csúnya felhők gyűltek össze, amiket a vitéz magyaroknak kell szétkergetni, hogy honukra ismét vidám derűvel ragyogjon le a napsugár.

A beszéd elhangozta után a legénység megrohanta Barnát, mondaná el a tábornok beszédét.

— Hát fiúk, — kezdte az őrmester, nagyot sodorintva bajszán, — a genyerális úr itt valami fölhőről beszélt, — én ugyan sehunse látok most fölhőt az égen — de parancs, az parancs: délután tehát köpönyegben fogtok kirukkónyi!

*

Szanitéc! Még a tavasszal történt, mikor csönd volt a nagy orosz fronton, mikor a hadvezetőség még arra is gondolhatott, hogy a lövészárokból tartalékba került bakának szórakozásokat is nyújtson, hogy néha napján moziba is eljárhasson.

Szóval a zaloscsei „feldkinoban" történt. Berreg a vetítőgép s a ponyvasátorban szorosan összebújt háromszáz baka nézi lélegzetvisszafojtva a szentimentális társadalmi drámát, amelyben szépen öltözött cibil urak és nagyságák intézik csendes és megható szívügyeiket szép szobákban, gyönyörű kertekben fájdalmas tekintetekkel és gömbölyű, könnyed gesztusokkal. — Mintha egy szép álom volna az egész!

Szinte zavarólag hat a be-behallatszó távoli ágyúszó.

Berreg a gép, folyik a cselekmény — egy moccanás se zavarja a zsúfolt ponyvasátorban a lepedőn lejátszódó drámát. Hogy is zavarná, mikor olyan érdekes:

A szomorú grófnőt elhagyja egy szép nyúlánk, beretvált arcú civil úr, aki a kedvese. Leteszi a jegygyűrűt az asztalra és eltávozik egy finom főhajtással. A szegény elhagyott grófnő néz maga elé szomorúan, majd fölveszi és forgatja a gyűrűt, elkezd a könnye peregni és összeesik a végén. Úgy látszik, elvesztette az eszméletét nagy fájdalmában. Ott fekszik mereven, mozdulatlanul a szoba padlóján.

Ezt már a mi bakáink nem bírják ki tovább csendben és nyugodtan. Egyszerre tiz-tizenöt hang is beleszól harsányan a sötétbe:

— Szanitéc! Szanitéc, nem hallod? Hamar a naccságához!

MÜLLER MÉLA önarcképe. Berlinben aranyéremmel kitüntetett magyar festőnő

valamennyi igen kemény szájú. „A versenylónak a szája az ötödik lába“, mondja az angol közmondás: sebessége teljes kifejtésének szüksége van rá, hogy támaszpontot találjon s így tartja fönt az egyensúlyát. A ló feje oly mélyen jár, hogy azt hisszük, a földet söpri orrával s a szája kemény, érzéketlen, mint a vas. Ki vagy téve, hogy paripád minden pillanatban „elutazik“ veled, vagy ami a szégyenek szégyene, hogy letapossa a kopókat. A karod megzsibbad s görcsös ujjaidból kicsúszik a szár. A lélekzeted elakad, a kalapod leröpül, a füled mellett fütyül a szél. Ekkor érzed, hogy egyedül vagy a világon, a saját ügyességedre vagy bízva és egykori-lovagló mestered, az öreg Mecséry, egyszerre nagyon kis ember lesz előtted. A keményszáju lovakkal szemben az egyetlen rendelkezésünkre álló eszköz a nyugalom. Le kell tenni a kezet, tűrni kell, hogy a ló rátámaszkodjon a szárra s nem szabad se jobbra, se balra rántani fejét, mert ezzel a lónak az egyensúlyt kereső törekvését meghiusítva, még jobban elrontjuk a dolgot. Pár száz méter után a telivér, látva, hogy higgadt ember ül ajta, a ki együtt akar vele dolgozni, nem pedig ellene, rendszerint maga is lecsillapodik s bár végig keményen kézre megy, mégis szubordinálja magát és a legtöbb esetben nem fog elragadni. Aki azonban telivéren akar vadászni, az kell, hogy egy kissé versenylovas is legyen, ösmerje azokat az apró truc-öket, amelyekkel a lovakra hatni lehet, legyen meg a jó verseny-ülése, a teljes lélekzete és trainirozott keze.

A telivér, eltekintve fentebb vázolt s nem egyszer fölötte kellemetlen tulajdonságától, a legkellemesebb hunter. Rendszerint jó ugró és szenvedélyes vadász, amely ha törik-szakad, nem távozik el a kopók mellől. Amikor kijön a meethez, csupa apátia és morózitás; óvatosan lépked, unottan ásít és vissza-visszapislog az istálló felé. De amikor fölhangzik a gone away, s a ködben nyugtalanul, izgatóan lüktet a huntsman kürtje és a kopók vad zenéje veri föl a tarlót, egyszerre kiegyenesedik, szeme felcsillan és pettyhüdt izmait acélos rúgók váltják föl. A lelke ilyenkor visszakalandozik a versenypálya sorompói közé s szivében kigyul a vágy, hogy első lehessen A telivérnek egyik kiváló tulajdonsága a terep ösmerete és helyes megitélése. Most föl a kavicsbányán, majd szilaj iramban le az éles lejtőn, át a kukoricatorzsás földön, végig a szőlők karói között, által mocsáron és gőzeke-szántáson, egyforma nyugalommal visz s a gyors iramban be tudja magának osztani, hogy a vetéseket keresztbe véve, soha barázdába ne botoljon. Az ember tiszteletteljesen a kalapja után nyul, ha ugyan már rég le nem maradt a fejéről. Amellett a telivér kedves pajtás, benne Mercutio hetykesége bizonyos zsiványbecsülettel egyesül, amely sohasem fog cserben hagyni. Leállani vagy megunni a mulatságot ösmeretlen fogalom előtte és amenyire le tudja nézni s ahogy el tud bánni a vasárnapi lovasokkal, éppen olyan reverenciával viseltetik az iránt, aki nyugodt kézzel megüli.

A budapesti falkavadász-társaság tagjai, mint említettem, többnyire telivéreket használnak férfias szórakozásuknál. Az új master, Taxis Miksa Egon herceg annak idején legjelesebb úrlovasunk volt s a telivérhez való ragaszkodása innét datálódik. Kitünő vadászlovaik vannak a Teleky grófoknak is, nemkülönben a fiatalabb Csekonics grófoknak, az Esterházy, Battyhány, Károlyi, Sigray, Wenckeim, Szápáry, Széchenyi, Zselénski stb. grófoknak és bárónak, nem feledkezve meg elsősorban a Nádasdygrófokról, akiknek istállója telivért, irlandit és félvért egyesít.

Az utóbbi lovaknál a jó vadászló ritka s éppen azért megbecsülni való.

A félvéreknek rendesen nincs meg az a megfontoltságuk és sebességük, amely egy jó falka mögött elengedhetetlen föltétel, sokszor nem is győzik a fáradtságot. Félvér tekintetében a legjelesebb példány, amelyet Magyarországban láttam, Nádasdy Ferenc gróf Fiumarája, egy híres szürke hunter, amelynél okosabb, kellemesebb és higgadtabb ló aligha vadászott a Páskál-malom körül. Messziről igénytelen ló, amely szerényen meghuzódik társai között és nagyzolás nélkül teljesíti kötelességét, közelről csupa izom, nemesség és értelem. A legtöbb félvérből visszatarthatatlanul kiüt a jukker-tempo, kackiásan szedegetik lábaikat, hiun ficánkodnak a komoly, szótalan hunterok között, adják a mokány legényt és rövid időn belül kegyetlenül meg vannak verve. Fiumara egy angol bölcs, sztoikus, éber és flegmatikus, egy derék autodidakta, amely a vadásztudomány alfáját és omegáját betéve tudja.

Ezzel nagyjában leírtam a hunterokat úgy, hogy talán a laikus olvasó is megértette. Mint látjuk, általában a fegyelmezettség magas fokával találkozunk náluk s ha az ember pszihológice nézi őket, egy-két lélektani vonás meg fogja ragadni. Ezek közül elsősorban azt a szenvedélyt és kötelességtudást húznám alá, amely őket nehéz hivatásukhoz vonzza. A ló benső élete színesebb lesz előttünk, látva, hogyan tör ki belőle az akarat valami célért küzdeni és mint jegecesedik ki a vágy, hogy e törekvés sikert érjen el. Mint az emberek közt, úgy az állatok soraiban is sokan vannak a nagyszájuak, a stréberek és a stenkerek, de az igazi kaliber mindakét esetben csöndes, öntudatos és szerény, emellett szívós és meg nem alkuvó. Aki sokat foglalkozik lovakkal, számos érdekes ösmeretséget fog kötni, sok haszontalan fráterrel, de sok derék karakterrel fog találkozni s mindenesetre lélektani tapasztalatot gyűjthet, amelyek egy új dimenzióba vezetik. A barátság legkellemesebb oldala azonban mindenesetre az, amikor a hosszu check után a sárgaleplü nádas mellett a huntsman leemeli sipkáját, a kopók megszólalnak s megindulva a tarka kaleidoszkop sorában, előrehajolhatunk öreg telivérünk nyakára és érezhetjük az őszi szelet, a vadász-lázat és azt, hogy fiatalok és egészségesek vagyunk.

Uj Idők 1904-5. XI. 19.

A hunter

Irta Lovik Károly

A falkavadászatokról írott multkori cikkemet folytatva, az olvasónak e héten a huntert akarom bemutatni. Hunter alatt a vadászlovat értjük, s ez az érdekes lótipus megérdemli, hogy pár percre megálljunk mellette. Hunter sok van, ahogy számos vadászfegyver vagy tenniszraket létezik. Egyéni izlés és hajlandóság dolga, ki melyiket választja; természetesen az anyagi oldal is jelentős szerepet játszik. Az igazi vadászlovak hazája Anglia s akinek módjában áll, onnét szerzi be paripáját. Nem akarom hippológiai fejtegetésekkel untatni az olvasót, azért csak röviden annyit, hogy az angol, helyesebben az irlandi vadászlovak rendesen telivér apától és széles csontu, erősen épült félvérkancáktól származnak s elsősorban használati lovak, amivel azt akarom mondani, hogy továbbtenyésztésre az éles keresztezés miatt ritkán használják.

Az irlandi lovat az erősek nyugalma és béketürése jellemzi. Jóindulatu, amellett komoly, rezignált állat; jellem dolgában a hegyi kutyához hasonlíthatnám. Megfontolt, kissé nehézkes, ment minden hátsó gondolattól, amellett eredendő barátja az embernek. Jeles tulajdonsága, hogy elnéző tud lenni a lovassal szemben s az oktalan sarkantyuzást, a nógatást egykedvüen tűri; arckifejezésén ilyenkor meglátszik, hogy a kötelességtudásba, igen helyesen, a szekaturákat is beleszámítja. A feje egyébként nem szép, meglehetősen nagy és hosszu fülek ékesítik, amit sok pedáns kétlábu társánál megtalálhatunk. Amellett azonban, hogy munkáját fölemlített hivatalnoki pontosságával elvégzi s a tarlókat, úgy mint a vetéseket a gép precizitásával járja be, a hunter hijján van a smokkságnak. Nem fuj tüzet, nem röpül lobogó sörénnyel; nem bokkol, mint sok ló-társa, amely felpaprikázva indul ki az istállóból és negyedóra múlva már lehajtott fővel, lógó szárral marad el a kopók mellől; nem is hetvenkedik a piros kabátok láttára; sem az akadályoknál nem adja a krakélert, hanem szükszavuan, megfontoltan halad órák hosszat s ha néha-néha a telivérek el is hagyják, végül az öreg úr mégis csak ott van megint és nagy lelkinyugalommal „eszi a kilométereket". A hunter ama állatok közé tartozik, amelyeket az ember sima modoruk, jólneveltségük és egyszerü gondolkodásuk miatt még akkor is megszeret, amikor nem az ő istállójában állanak. Amellett hogy kitartó lovak az irlandiak, biztos ugrók is és galoppjuk kellemes; az ember azt véli, hogy babonás karosszékben ül, amelynek kedve szottyant vízes árkokon és tarlókon általröpülni.

A budapesti falkavadásztársaság tagjainak lovai közül Csekonics Endre gróf pompás irlandi hunterei keltenek föltünést, mint a föntebb vázolt típus kiváló példányai. A többi tagnak is van egy-két szép irish hunter-e, de az anyag javarésze telivérekből és hazai nevelésü félvérekből áll. A telivér természetesen kitünő vadászparipa és fiatal sportsman ne is üljön másra. A versenypályáról lekerült ló, ami a vágtatást illeti, természetesen fölötte áll minden társának. Persze, amikor kivonul a meethez, a legtöbbjét nem jó megnézni. A hippológus összecsapja a kezét, amikor a nyakig gamáslizott, vékonylábu, rosszkedvü paripát meglátja, amint mereven, meg-megbotolva üget a távoli covert felé. Telivérben a jó ügető aránylag ritka, azonnal megváltozik azonban a kép, amikor a ló galoppba kezd. Fejét lenyujtva és a zablába fektetve, az agár nagyot lökő mozdulatával indul meg s bár akciója révén lábai alig emelkednek valamit a föld szintje fölé, hibát nem csinál s a lovas, ha jól megfogja paripája fejét, nyugodtan mehet ároknak-bokornak, hegynek, völgynek.

A telivér egyik jellemző tulajdonsága, hogy csaknem

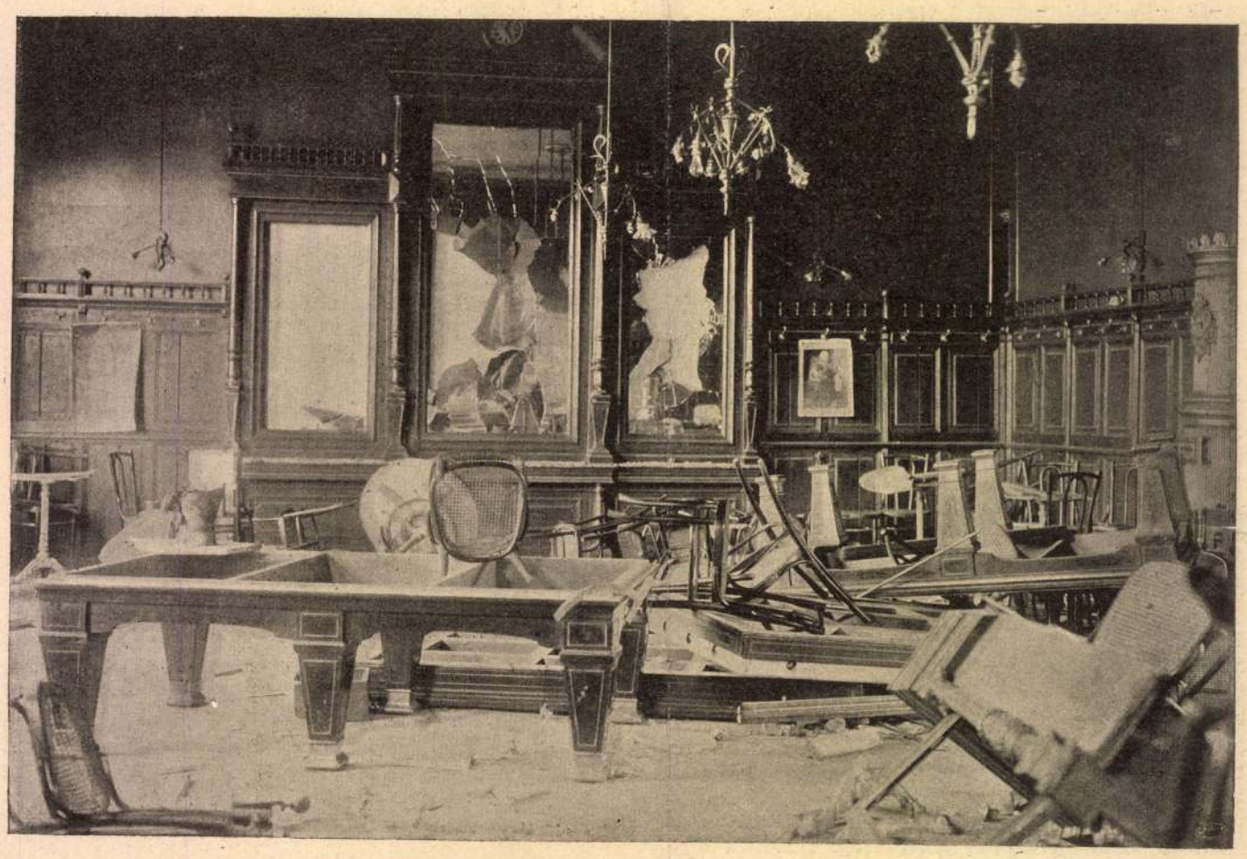

Választási képek

SALGÓTARJÁNI KÁVÉHÁZ A VÁLASZTÁS UTÁN

Kiss Ármin fényképe

Egy tanár jegyzetei

Irta Farkas Pál

VI.

Február.

Hát igen . . . Sétáltam Fábián Etával . . . Még pedig először és utoljára. Ugy van, utoljára. Mert nekem nincs semmi közöm unatkozó és hisztérikus milliomos kisasszonyok lelki furcsaságaihoz. Legjobb kedvem volna most azonnal levelet irni Fábián F. Ferenc úrnak és közölni vele, hogy a leckékről tisztelettel lemondok. Én arra vállalkoztam, hogy középkori történelmet tanítsak és nem arra, hogy este tíz órakor a Halászbástyán peripatétikus filozófiát müveljek. Szeretném felpofozni magamat, amiért belementem ebbe az ostobaságba. Ha valaki meglátott volna, még azt gondolhatná, hogy a „szegény ifjú története" cimü színműben lépek föl, mint tehetséges amatőr. A szegény, de nemeslelkü, fiatal tanár és a dúsgazdag, de nemeslelkü, fiatal leány . . . Utálatos.

Nem, én nem vagyok nemeslelkü. Én gyülölöm ezt az egész kapitalista hadat, a maga palotáival, automobiljaival, inasaival és szenzációkra éhes lelki életével. Semmi közöm hozzájuk. Egyetlen szavuk sem őszinte és természetes. Az egész életük csupa hazug póz. Az apa Napoleont imitálja, a leány a lipótvárosi Hedda Gablert akarja megjátszani. És soha sem fogom megbocsátani magamnak, hogy egy estére én is statisztáltam neki. De utóljára történt. Engem nem visz föl többé sem a Halászbástyára, sem máshová.

. . . Este kilenckor csakugyan ott vártam a Lánchidnál. Mit tehettem volna? Olyan hirtelenül és váratlanul lepett meg az ötletével, hogy gondolkozni sem tudtam. Mialatt oda mentem, percről-percre jobban bosszankodtam. Micsoda gondolat. Találka a Lánchid előtt, ahol romantikus jogászok várnak romantikus varróleányokat. És azoknak legalább valami közük van egymáshoz. De Fábián Eta és én . . . Nevetséges . . .

A leány nem váratott magára. Pont kilenckor már láttam közeledni karcsú, ideges alakját, amelyet hosszú, fiús szabású köpönyeg fedett. Fátyolt nem tüzött, hihetőleg nem tartotta szükségesnek. Amikor megpillantott, felém tartott és kezet nyujtott.

— Jó estét. Remélem, nem várattam meg.

— Dehogy. En is éppen most érkeztem.

— Akkor hát mehetünk.

A hidon csak kevesen jártak. Lenn a fekete vizben hatalmas jégtáblák úsztak, amelyeknek méretei fantasztikusan nőttek meg a sötétségben. A jégdarabok egyre odacsapódtak a hid pilléreihez és bántó, nyikorgó recsegéssel úsztak tovább. A villanylámpások egy-egy fénysávot vetettek a mélységbe és ebben a sávban idegen madarakat láttunk, amint dermedt álomban alusznak a tova vonuló jégmezőkön. Jó ideig ott állottunk a karfához támaszkodva és szótlanul néztünk lefelé.

— Ilyennek képzelem az enyészetet — mondotta hirtelenül Eta és fázékonyan húzta össze a kabátját.

— Akkor osztja Dante fölfogását — válaszoltam. — Dante fantáziája tudvalevőleg a pokol legmélyebb körébe, a legnagyobb bünösök szenvedéseinek helyére, nem az örök tüzet, hanem az örök jeget vitte le.

A leány bólintott.

— Emlékszem. A „Divina Comoedia"-t ugyan nem szerettem valami nagyon . . . az igazat megvallva nem egy helyen únlatott is . . . de erre az egy képre pontosan emlékszem és emlékszem arra is, hogy igen nagy hatással volt reám. Pedig akkor még nem is értettem meg.

Leszállás ejtőernyővel az aeroplánból. Bourhis aviatikus 400 méter magasságban kiugrott repülőgépéből és az ejtőernyő segitségével szállt le a földre.

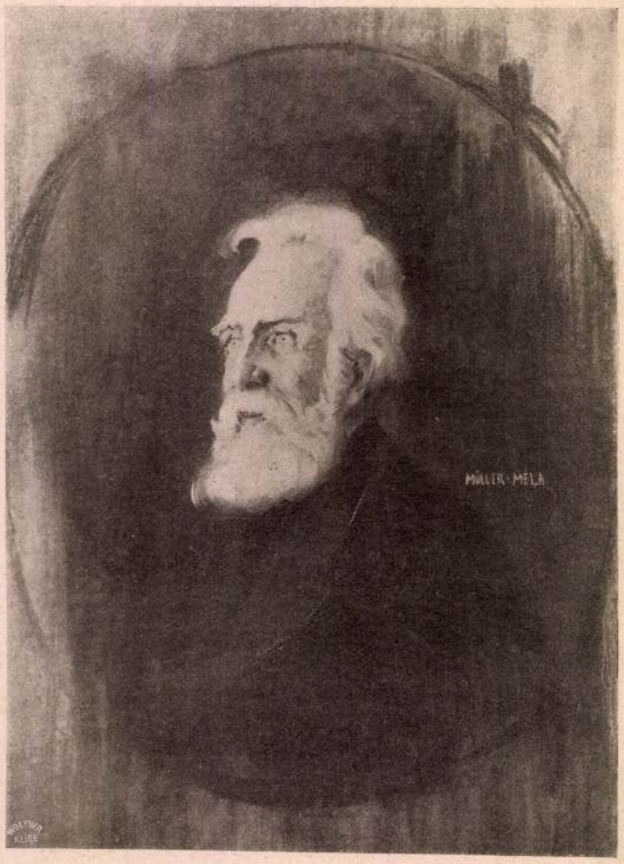

Ernst Haeckel, a világhírű német természetbuvár, akinek 80-ik születésnapját most ülték meg. Ez az egyetlen arckép, amelyhez a tudós modellt ült, még pedig egy magyar művésznőnek, Müller Mélának

— És most már érti?

— Tökéletesen. A legnagyobb szenvedés nem a lobogó tűz, hanem a fagyasztó hideg. A tűzben égünk és az égés fájdalmas, de nagyszerű. A hidegben azonban megdermedünk, tagjaink egymásután érzéketlenné válnak és szürke, szintelen, halálos lassúsággal pusztulunk el. A tűz a vágy, a szenvedély, a szenvedés, a hideg a közöny, a nembánomság, a beletörődés. Dantenak igaza volt, ha van pokol, úgy ennek a pokolnak fenekén csak jég lehet.

Mégegyszer bólintott, azután kissé meggyorsította a lépteit. Mialatt a hidon voltunk, nem beszéltünk tovább.

Átértünk Budára.

— És most . . . ? — kérdeztem.

— Siklón fogunk fölmenni. Nem érdemes gyalog fölbotorkálni.

— Helyes. Menjünk siklón.

A rozoga fülkében rajtunk kívül csak egy bakakapitány ült, aki azonban nem vett tudomást rólunk és egy Pester Lloyd estilapot tartott maga elé. Amikor kiszálltunk, egy női hangot hallottam magam mögött, amint kotkodácsolva ismételgette:

— Skandalum, hogy hogyan viselkedtek. Bizony Isten, skandalum, hogy hogyan viselkedtek.

Harciasan hátrafordultam, de azonnal láttam, hogy ez a megrovás nem nekünk szól, hanem egy fiatal párnak, amely szorosan egymásba karolva fordult ki a Szent György-térre. Még hallottam, amint a kotkodácsoló hang tulajdonosa — egy igen kövér hölgy — a következő részleteket közölte egyik barátnőjével:

— Láttam, amikor a fülkében csókolóztak. Skandalum. A rendőrségnek nem szabadna megengedni az ilyesmit.

Eta minderről nem vett tudomást, hanem egyenesen, kissé emelt fővel sietett előre. Láthatólag gyakran járt Budán és jól ismerte a Vár sikátorait, mert egyenesen a Halászbástya felé tartott. Én pedig mellette haladtam és azon törtem a fejemet, hogy ennek az egész farsangi komédiának tulajdonképpen mi az értelme.

A leány kitalálhatta gondolataimat, mert egyszerre megállt.

— Tulajdonképpen még magyarázattal is tartozom önnek, — mondotta nyugodtan.

Ez a nyugodtság bosszantott. Elsősorban azért bosszantott, mert éreztem, hogy nem őszinte. Éppen ezért vállat vontam.

— Ha úgy gondolja . . .

Eta ismét megindult.

— Úgy képzelem, hogy tegnapi kívánságom meglephette önt.

— Ne higyje azt, kisasszony, — válaszoltam szárazon. — Harminc éves korában az ember már régen leszokott arról, hogy meglepesse magát.

— De mégis . . . mit gondolt?

— Semmit.

Egy pillantás tetőtől-talpig végigmért.

— Semmit?

— Semmit, — ismételtem nyugodtan és élveztem a magam kíméletlenségét. — Azt képzeltem, hogy önnek bizonyára van oka erre a — némileg szokatlan — kívánságra és mivel nekem estefelé igazán nincsen jobb dolgom, szívesen a rendelkezésére állottam.

A sötétben is láttam, hogy a leány az ajkait harapja.

— És nem gondolkozott azon, hogy mi okom lehet erre a . . . hogy is mondta csak . . . erre a némileg szokatlan kívánságra?

— Gondolkozni szoktam a nagy egyházi szkizma és a bizánci történelem problémáin. Gondolkozom a Hohenstaufenek és a Luxemburgiak fölött is. De — ne vegye rossz néven, kisasszony, — unatkozó fiatal hölgyek szeszélyei igazán nem alkalmasak arra, hogy gondolkozzam fölöttük.

Eta most ismét megállt. Egy pillanatig habozott, hogy mit válaszoljon, azután gőgösen fölkapta a fejét.

— Ha azt hiszi, hogy az udvariatlanságával érdekessé teszi magát, hát nagyon csalódik, — a hangja éles és bántó volt. Reám azonban ez a hang nem tett semmi hatást. A haragja inkább mulattatott és eszem ágában sem volt, hogy az őszinteséget abbahagyjam.

— Dehogy akarom magamat érdekessé tenni, — válaszoltam kissé gúnyosan. — Higyje el, kisasszony, hogy egyáltalában nem akarok semmit. Az édesapja tíz koronát fizet egy-egy előadásomért és erre a tíz koronára szükségem van. Azon vagyok tehát, hogy becsületesen megszolgáljam ezt a pénzt és ha úgy óhajtja, még a Halászbástyára is elkísérem. De azt már ne kívánja tőlem, hogy személyes kérdésekben vitatkozzam önnel, mert az ilyen vitákra semmi tehetségem.

A Halászbástyánál voltunk. A Mátyás-templom különös alakú árnyakat vetett a kis térre, fönn a csipkés kőpárkányon nem járt senki. Köröskörül pedig olyan csönd volt, mintha csakugyan valamely középkori város éjjeli góthikájába tévedtünk volna bele. Eta megállt a lépcső előtt és habozott. Én pedig hallgatva szívtam a szivaromat és most már nem sajnáltam ezt a késői sétát. Nem a leány érdekelt, — ó nem, — jobb szerettem volna, ha magam állok ott, — de a hangulat megkapott. Mintha képzelőtehetségem szár-

Uj Idők 1914. XX. 24. sz.

tás jó hatással volt reá. Határozottan kijózanodott. Azt igérte nekem, hogy a munkába fog temetkezni. Ez ugyan nagyon banális, de még mindig igen megbízható gyógyszer szerelmi bajok és hasonló nyavalyák ellen.

A báró urat (már csak maradjunk meg ennél a névnél) szintén hazavitték. Az ügyvédje is itt volt, egy igen lármás és erélyes úr, aki mindenkivel összeveszett és mindenkit leterrorizált. Azt mondja, hogy az állítólagos károsultak vissza fogják vonni a följelentést és minden rendbe jön. Lehet, hogy ez tényleg így is lesz, mert Weiszmayer Dóra nagykoru és vagyonából az elsikkasztott és kicsalt összgek legnagyobb részét ki lehet fizetni.

Szegény Dóra! Most már értem, hogy miért fordított a báró annyi energiát az elbolondítására. A vagyon ugyan nem túlságosan nagy, de a leány nagykoru és azonnal rendelkezik vele. A berlini ügyeket pedig másképpen nem lehetett volna rendbe hozni. Annyi bizonyos, hogy a báró ügyes ember. Libát könnyü elbolondítani, de hogy ennek az okos és higgadt leánynak is teljesen meg tudta zavarni az eszét, ez mindenképpen bravuros munka volt. Néha komolyan sajnálom, hogy Willner golyója célt tévesztett.

A modern leány nagyon szerencsétlen teremtés, kedves barátom. Úgy látszik, hogy csak ezért tanul művészettörténetet és jár feminista előadásokra, hogy ez ostobaságait új és eredeti mondatokkal tudja majdan megvédeni. Ezt a leányt igazán sajnálom, mert előre látom a jövőjét. És megalázva gondolok saját tehetetlenségemre, amely semmit sem tudott megakadályozni.

Szegény Dóra! Most azt hiszi, hogy rendeltetése van és hogy ennek az embernek szüksége van reája. Pedig csak a pénzére van szüksége. És azon a napon, amelyiken reá fog jönni erre a szomoru igazságra, nagyon fölöslegesnek fogja magát érezni. Éppen olyan fölöslegesnek, mint amilyen az ön őszinte barátja

Dr. Hartmann.

Vége

A búzaföldeken

Falunk alatt a búzaföldeken
Barangolok. Messzi az alkonyat.
Kristályos kéklő tenger föntt az ég,
Árny nem födi a távol halmokat.

Hullámzik, hajlong a nagy búzaföld,
Ölelkeznek a szép kalászfejek,
Halkan suhan a selymes nyári szél
A ringó vetésszőnyegek felett.

S elhallgatom lágy suttogó szavát:
„Delelő pontján föntt lángol a nap,
Jönnek a zengő, nagy acélkaszák,
S gyilkos erővel rátok rontanak."

És összeborzad minden kis kalász,
És lelkem fölsír: oly egy a sorunk.
Az aratóval — jaj, hogy ez a rend —
Mi is előbb-utóbb találkozunk.

S a búzaágyba, mint pajkos suhanc
Behempergek. Alattam pipacsok,
S lesem az alkonyodó ég alatt,
A felszökő esthajnal csillagot.

Peterdi Andor.

Az első és igazi

Elbeszélés

Irta Kanizsay Ferenc

Bécsből jöttem haza, a délutáni gyorsvonaton. Hat óra tájt, hogy az idő múljon, átmentem az étkezőkocsiba. Csokoládét rendeltem, mivel már előzően, különféle kávéházakban vagy öt csésze feketekávét fogyasztottam. A gyanúsan malterszinü folyadék unalmasan lötyögött előttem a hálókocsi-társaság öblös kék findsájában és szerettem volna, feltünés nélkül, kiönteni az ablakon. Rendszerint eszembe sem jut a csokoládé; nem is tudom, mért nem hozattam inkább egy palack ásványvizet. Az utazás kilódítja az embert szokásainak sodrából. Legalább engem, úgy látszik, igen.

Szivarra gyujtottam és szétnéztem a kocsiban. Útközben, ha már nagyon unatkozom, az idegen és változatos arcok fürkészésével próbálok szórakozni. Találgatom, ki miféle szerzet lehet. Játéknak ez annál érdekesebb, mert a legtöbb ember, mihelyt vonatra, vagy hajóra kel, valami szerepet alakit, noha nagyrészt tudaton kivül. A mindennapi környezetből való kiszakadás és a gyorsaságnak zenésen ütemes mámora régóta betokosodott vágyakat mozditanak meg. Füstbement remények fölélednek és csillognak. Emlékek a jövő színében gyöngyöznek. Nem restellem bevallani, hogy ezt magamon is tapasztaltam. Tavaly egy egészen prózai rendeltetésü utam volt. A lehető legprózaibb: egy adás-vételi szerződést akartam nyélbeütni, még pedig illő haszon fejében. Tehát képzelhetik, érzéseim korántsem állhattak párhuzamban egy oly férfiúnak érzéseivel, aki a vonatra az alig másfél órás feleségével száll föl, végre elmenekülhetve a zajos és tapintatlan násznép köréből. Utazásom célja romantikusnak túlzással sem volt tekinthető. És mégis . . . Mert útközben aztán észrevettem, hogy a vonat rég látott, de ismerős tájakon robog keresztül. Sokat utaztam én, valami tizenöt éve errefelé. Szinte egyenként ismerem és meg tudom különböztetni a telegráf-póznákat, mint a juhász a birkákat, ámbár — avatatlan szemnek — oly egyformák. Akkor szerelmes voltam egy őszibarack-arcu, őzike járásu kis lányba. Megegyeztünk, hogy vár reám. Természetes, hogy máshoz ment férjhez, és úgy tudom, példás háziasszony és kitünő mama. És ime, hogy a vonat a szerelem rég nem járta országútján repült velem, egy-kettőre visszafiatalodtam. Behunytam a szemem és ismét a fiatal jogász lettem. Zakatolt a szívem a mámortól, hogy nemsokára odaérek és viszontlátom Margitkát . . . És ez az érzés valahogy át volt szőve a jelen szálaival; valahogy azért tudtam, hogy csak a föld a régi, az ég a régi, meg a fák, a házak, a tornyok, meg a telegráfdrótok hullámzása . . . de Margitka már nincs; csak a fényképe van meg valahol — ha megvan — és az, a kit még mindig Margitnak hívnak, már nem ő. Édesbús elringatódzás volt ez, emlékek felhőin és könnybelábadt a szemem. (Nagyon erős lehetett a szivarom füstje.)

Nos, valahogy így képzelem, vagy így is van, hogy az utazás belemarkol a lélekbe. Meg aztán vannak mulatságos fölfedezések is. Az utazósapka, a monokli, a kockás uti-dressz dacára józemü ember ráismer Pick Manóra, a ki droguista-segéd és a szövetkezetben nagykeservesen háromszáz korona kölcsönt szerzett és most lóversenyre siet, szerencsét próbálni. Pick Manót gyengédtelenség elitélni azért, hogy a kalauztól és az utasoktól megköveteli, hogy rá ne ismerjenek; a fődolog az, hogy amíg a varázs és a háromszáz korona tart, ő ne ismerjen rá saját magára.

A Művészházból

Müller Méla: Guszti

Szétnéztem tehát a bécsi gyorsvonat étkező-kocsijában. Természetesnek fogják találni, hogy kutató pillantásom rögtön arra a hölgyre irányult, aki a vagon tulsó oldalán ült. Érdekes, és határozottan úri asszony; az arca már inkább egyéni, mint szép; de így is, hogy az asztal, melynél helyet foglalt, irígyen rejtegette alakját, meglátszott, hogy formás, hajlékony, csupa-ideg a termete. Különben azzal volt elfoglalva, hogy egy körtét próbált megnyúzni a botélü desszertkéssel. Nem sikerült neki. Egy nő, aki nem tud gyümölcsöt hámozni. Megengedem, hogy ezt a műveletet a kocsi himbálása erősen komplikálja; de mégis feltünő, hogy ebből az asszonyból hiányzik a jellegzetesen női ügyességeknek ez az egyike. Bocsánat, az nem kifogás, hogy a nagyságos asszony nem foglalkozik ilyesmivel, ami — laikusok szerint — falusi jegyzőnék dolga, akik fél-életüket a konyhában töltik. Bocsánat, a mennél finomabb és mennél nőiesebb hölgy apró, de nem hatástalan, és épp ezért raffinált beidegzéssel alkalmazott fogásai közé tartozik, hogy elegáns ebédek, vagy vacsorák után kacagva veszi ki a mellette ügyetlenkedő férfiu kezéből a gyümölcsöt: „Ugyan, ne birkózzék vele. Majd én meghámozom. Jó?" Lehet, hogy csacsiságot beszélek, noha megfigyeltem ilyesmit; és abból, hogy ismeretlen, bájos útitársam nem tudta a körtét meghámozni, arra következtettem, hogy nagyon izgatott. De miért? Azután pedig fejét az ablak felé fordította. Nem szórakozottan, hanem makacsul. A tovasuhanó tájat nézte, de fogadni mernék: nem látta.

Várjunk csak.

Most egy szikár, elegáns úr jött be a kocsiba. Lehet vagy negyven éves. Egy üres asztalnál ült le, szintén a tulsó oldalon és a hölggyel szemközt. Közben nem volt asztal. Bájos vizaviját egyelőre nem vette észre, — mi ez? tüntetés? — mert a pincérrel tárgyalt és körülményesen megmagyarázta neki, mit ért ő a kifogástalan előállításu és körítésü bécsi szeleten. Én annál inkább szemügyre vettem mind a kettőjüket.

Megvan.

Egy durcáskodó házaspár. Már tisztában vagyok velük és a kis esettel. Bent a kupéban valami semmiségen összevesztek. Az asszony nagyon jóravaló nő, csak szerfölött lobbanékony, annyira, hogy aki nem orvos, hisztériásnak gondolná. A férfi elnyugvó, megfontolt természetü. Tud uralkodni magán. Lenyeli a sértéseket, nehogy még ő öntsön olajat a tűzre. Bevárja bölcsen, amíg az asszony magához tér. Egy kissé, azt hiszem, hibás politika. A túlságba vitt flegma is bőszíti az ilyen túlérzékeny nőket. Tehát összekaptak valami csekélységen, és az asszony, szokás szerint, kitört:

— Nem tűröm tovább. Elválok tőled.

Mire az ember:

— Ahogy parancsolod.

— Rettenetes vagy! A halálba kergetsz. Az utadban állok, persze. Hát ne mondd, hogy nem járok a kedvedben. Leugrom a vonatról.

Az ember bosszankodik. („Milyen kár, hogy a kalauzt leborravalóztam és hogy külön fülkére tettem szert. Ha a fülkében idegenek is volnának, az asszony egészen jól viselné magát.") Mérges az ember, nagyot nyel; de erősen ragaszkodik elvéhez, hogy le kell hűteni az asszonyt:

— Figyelmeztetlek, hogy könnyen kitörheted a nyakadat.

A szép asszony nagy dirrel-durral távozik a kupéból és megáll a folyosón. (Esze ágában sincs az öngyilkosság; reménylem ezzel tisztában vagyunk.) Vár egy percig, nem jön-e utána az ura. Nem az. Visszaoson a fülkéhez és lopva bepillant. A férje ujságolvasásba van merülve. (Bizonyára nem azért, mintha a vezércikk érdekelné, hanem igenis azért, mert tudta, hogy az asszony leselkedni fog.) Az asszonyt ez a közöny már nem dühösíti. Ez fáj neki. „Hopp, átmegyek az étkező-kocsiba!" gondolja és meg is teszi. A férje előbb-utóbb ki fog nézni a kupé folyosójára és ha nem látja ott, meg fog szeppenni. És ennyit, legalább ennyit, megérdemel.

Tényleg, a vezércikk egyike volt korunk legunalmasabb olvasmányainak és a férj lecsapta az ujságot. Aztán végigment a kupé folyosóján. Az aranyos madár elröpült: nincs sehol! Na, de ilyet! A férj szíve egész a torkáig feldobogott . . . Lehetetlen! Hiszen észrevették volna . . . a vészfék . . . a vonat megállt volna... De hát akkor hol van? Így került, néhány perccel később, a férj is az étkező-kocsiba. És elkövette azt a tapintatlanságot, hogy nem ült a felesége asztalához, hanem, duzzogó gyerek módjára, rá sem hederített.

Azaz, hogy nem éppen. Mert rajta volt a szeme az asszonyon. Úgy nézte, mintha most látná először, vagy legalább is, mintha rég nem látta volna. Ezt a különös, szinte önfeledten merev nézést az asszony nem akarta észrevenni. Még dacosabb érdeklődéssel nézte a tájat, bár hiszen most már csakugyan nem láthatta, mert odakint erősen alkonyodott. Egyszer csak nem győzte tovább és egy pillanatra, miközben az arca lángbaborult, a férfi szemébe nézett. Most a férfin volt a sor. Most ő dacolt. Most ő kapta el a fejét és ő bámult ki szorgos figyelemmel a párás ablakon. Így viszont az asszonynak nyílt alkalma huzamosabban fürkészni a férfi arcvonásait. Néha-néha összevillant a szemök, és ilyenkor elpirultak.

Mire való ez a játék? Ha személyes ismerősük volnék, már régen kibékítettem volna őket. Látom, hogy epednek egymásért, hogyan vágynak kiengesztelő szókat váltani, gyengédnek és megértően boldognak lenni. Hiszen jó. Kibékülnek így is, úgy is. De

Uj Idők 1911. 52. sz.

lasztották meg, Hricsón pedig a harangokat verték félre és kaszákkal vonultak ki a falu végére, hogy a korteseinket fogadják. Csunya históriák, nagyon csunya históriák.

Nem tiltakozhattam, az öreg úr pedig gondterhesen pöfékelt a csibukjából.

— Legalább valamire való jelöltet adtak volna. Nem értem a kormányt, nehéz nemzetiségi kerületekbe leküldi az ilyen elkényeztetett úrfiakat, akik otkolonnyal mossák az arcukat. Bocsánatot kérek, doktor úr, ne vegye ezt tudomásul, — csak úgy kiszaladt a szájamon.

Az inas leveleket és jelentéseket hozott. Nyomában két erdészruhás férfiú is belépett a szobába.

— Tessék a verandára fáradni, — biztatott Bodránszky. — Kitty majd gondoskodik valami frissítőről. Gyalog jött át?

— Gyalog.

— Akkor bizonyára szomjas. Kitty majd hozat bort és savanyúvizet.

Egy szivart nyomott a kezembe, azután az új vendégekhez fordult. Én tehát kiléptem a verandára.

Kittyt nem találtam odakünn, az egyik fonott karosszékben ellenben egy fehérruhás fiatal hölgy ült, aki kissé szórakozottan olvasott. A szórakozottságát abból láttam, hogy egyszer letette a könyvet és révedezve pillantott maga elé. Sári volt.

Most észrevette, hogy valaki kilépett és hátrafordította a fejét. Azután barátságosan bólintott.

— Ah, maga az?

— Kittyt keresem, — mondottam gyorsan.

— Kitty az előbb még itt volt, de öt perc előtt hirtelen leszaladt a kertbe. Valószínűleg egy szenzációs madárfészket pillantott meg. Vagy a foxijai verekedtek össze.

Mosolyogtam.

— Kitty útjai annyira kiszámíthatatlanok, hogy legjobb lesz, ha megvárjuk, míg ő tőle kapunk majd fölvilágosítást.

Sári hátratámaszkodott a székében. És mintha nagy, szürke szeme kutatólag futott volna végig az arcomon.

— Maguk nagy barátságban élnek Kittyvel, — állapította meg azután.

— Magam is azt merem állítani, hogy kitüntet a jóindulatával.

— Kitty furcsa leány, — mondotta Sári az ő rendes, nyugodt hangján, de beszédközben kissé elgondolkozott. — Nagyon furcsa leány. Az intézetben őt szerettem legjobban... de azért mégsem ismerem egészen. Néha azt hiszem, hogy teljesen éretlen, néha meglepetve láttam, hogy bizonyos dolgokat bámulatosan éretten ítél meg. Maga mit tart róla?

— Én nagyon kedvesnek találom, — mondottam a valósághoz hiven.

Sári bólintott.

— Gondoltam, hogy összebarátkoztak. Kitty sok kedveset írt magáról.

— Irt rólam?

Azt hiszem, kissé összerezzentem. Eddig azt hittem, hogy ez . . . ez a mi ladnóci találkozásunk Sárit éppen annyira meglepte, mint engem. És most egyszerre csak kiderül, hogy Sári tudott az én ottani létezésemről. Egy pillanat alatt mindenféle gondolat futott végig az agyamon . . . úgy van . . . mindenféle különös gondolat . . . de az utóbbi időben már visszanyertem a régi fegyelemezettségemet és az arcom nem árult el semmit. Azt hiszem legalább, hogy nem árult el semmit.

Sári most kissé előrehajolt.

— Mióta él Ladnócon? — kérdezte halkan.

— Mult év szeptember óta, — mondottam lehetőleg nyugodtan.

Ismét reám pillantott. És mintha . . . mintha valami gyönge pirosság derengett volna az arcán.

— Szeptember óta, — ismételte.

— Oh, doktor úr, maga az? Ez rém guszta, — hangzott most hirtelenül Kitty trombitaszerű szopránja. — Jöjjön gyorsan a kertbe. Valami nagyszerűt fogok mutatni magának. Csak magának. No jöjjön már.

Fölkeltem, de egy határozatlan pillantást vetettem Sári felé. Kitty észrevette ezt a pillantást és legyintett a kezével.

— Sári mennyasszony, ő szépen a verandán marad és várja a vőlegényét. Ugy-e, Sári? No jöjjön doktor úr.

Sári arca megmerevedett. Ismertem ezt a merevséget a régi időből és tudtam, hogy most szeretne valamit mondani, de azért sem mondja. Ismét hátratámaszkodott a székében és a regénye után nyult. Én pedig lementem a Kittyvel a kertbe.

— Mit fogok látni? — kérdeztem udvariasan, bár nem mondhatom, hogy túlságosan lelkesedtem volna ezért a sétáért.

— Mindjárt meglátja, — hangzott a titokzatos válasz. — Igy ni, már helyben is vagyunk. Lássa, ez egy lugas. Két kitünő kerti szék van benne. Az egyikben én fogom olvasni a Monte Cristo második kötetét, a másikban maga olvashatja az elsőt. Bőven van ideje, mert délig itt maradunk.

Szólt, elővette a vastag kötetet és máris olvasott. Én pedig értelmetlenül bámultam reá.

— Nem mondaná meg, hogy miért kell nekem is itt ülnöm? — kérdeztem végül.

— Nem, — mondotta Kitty nagy lelkinyugalommal. — Nem, azt ma még nem mondhatom meg. De idővel majd kisül. Maga kissé naiv ember, doktor úr, de hála Istennek, most van egy jó barátnője, aki maga helyett is gondolkozik. Olvasson csak szépen, nyugodtan és ne zavarjon.

És lelkes buzgalommal merült el újra Monte Cristo szépségeibe.

Folytatjuk

Egy csöndes erdő belsejében

Egy csöndes erdő belsejében
Lefeküdnék a zöld gyepen.
Lehunynám két szemem örökre
S így fejezném be életem.

Madárdal zengne bent az erdőn,
Fülemilék, sárgarigók
Fütyülnék lassan fent, a fákon
Fölöttem a gyászindulót.

A kék ég arcát elborítnák
Bánatos felhők, feketék
És így siratná meg a kék ég
Elnémult, árva gyermekét.

Megtépett ágú fák felettem.
Sírdogálnának a szelek
S örök időkre elfödnének
A búsan hulló sárga levelek.

Lovászy Károly

Magyar festőnők kiállítása a Nemzeti Szalonban
Müller Méla: Suhanc

A márki kalapja

Irta Heltai Jenő

Jobb sorsra érdemes olvasó, emlékszel-e még kitünő és régi barátomra, a mindig előkelő Puybroche márkira? Hosszú szünet után a napokban megint találkoztam vele. Szomorú találkozás! A márki nagyon elhanyagolt állapotban volt, redingoteját itt-ott kirágta az idő vasfoga, cilindere pedig . . . arról jobb nem beszélni. A cilindere egészen hézagos volt.

— Igen, — mondta a márki, — a viszonyok elég zordak.

És mélán nézett maga elé, míg arcán halvány pénzremény kezdett derengeni.

Bennem a barátság viaskodni kezdett az okossággal. Kötelességem volt a márkin segíteni. Nem volt szabad tűrnöm, hogy egy márki, egy Puybroche, egy ősnemes francia család utolsó sarja tovább is ilyen kalapban, azaz ilyen kalaptalanul járjon. De a márkinak pénzt adni életveszélyes dolog volt. Ennek a finomlelkü arisztokratának csak a költői és szép dolgokhoz volt érzéke: virágokhoz, havanna-szivarokhoz, kártyához, lóhoz, asszonyhoz, nemes italokhoz és a legjobb esetben női kalapokhoz. Hogy letörtségének e siralmas pillanatában egy hasznos, de lendület nélkül való, rideg és józan férfikalapra költse a kapott pénzt, ezt nem lehetett a márkitól kívánnom. Karonfogtam tehát és bevittem a kalaposomhoz, akinél korláttalan hitelt élvezek.

Itt, a kalapok milliói közül kiválasztottam neki egy húszkoronás gyönyörü, szürke borzalinót és a fejébe nyomtam, bár hevesen tiltakozott a pazarlás ellen.

— Kérlek, — súgta szemérmesen, — olcsóbb kalap is megteszi, a mai zord viszonyok között . . .

Én azonban nem tágítottam és a márkinak bele kellett nyugodnia a borzalinóba. Az utcán hálásan szorította meg a kezemet, amelybe részint óvatosságból, részint a pénztárcámból becsúsztattam egy húszkoronás aranyat. Még egy kicsit sétálgattunk, elbeszélgettünk a drága multról, régi kalandokról, régi szerelmekről, azután elbúcsúztunk egymástól.

Másnap megint találkoztunk. Találkozásunk kínos volt.

A márki fején valami rettenetes, ütött-kopott, ázott-nyúzott kalap ocsmánykodott.

— Mi történt veled? — kérdeztem ijedten.

A márki megtörten rebegte:

— A kalap megázott. Megázott és tönkrement.

És elfojtott zokogás remegtette meg férfias mellét. Pillanatig sem haboztam. Megint karonfogtam szerencsétlen barátomat és visszacipeltem a kalaposomhoz, akinél korláttalan stb. Itt a kalapok újabb milliói közül kiválasztottam neki egy tizenhat koronás észbontó barna borzalinót és a fejébe nyomtam, bár fokozott hevességgel tiltakozott ez újabb pazarlás ellen.

— Kérlek, — súgta szemérmesen, — ez már a második kalap, amellyel megajándékozol. Igazán kár a sok pénzért. A mai zord viszonyok között egy egészen olcsó . . .

Én azonban nem tágítottam és a márkiñak bele kellett nyugodnia a második borzalinóba is. Meghatottságtól reszkető kézzel szorította meg a kezemet, amelybe részint a pénctárcámból, részint takarékosságból most már csak egy tízkoronás aranyat csúsztattam. Még egy kicsit sétálgattunk, elbeszélgettünk a szomorú jelenről, a titokzatos jövőről, azután elbúcsúztunk egymástól.

Harmadnap újra találkoztunk. Találkozásunk kínosabb volt, mint valaha.

A márki fején nem láttam a barna borzalinót, nem láttam a szürke borzalinót, sőt még azt a bizonyos ütött-kopott, ázott-nyúzott kalapot sem. A márki fején az a kalap díszelgett, amely első találkozásunkat olyan emlékezetessé tette. Az ős-kalap, az anya-kalap, a hézagos cilinder, amely a két borzalinót megelőzte.

Pár pillanatig némán meredtem a márkira. A világ forgott körülöttem, a házak táncoltak, a telegráfdrótok a nyakam köré csavarodtak és fojtogattak. Végre nagynehezen mégis megszólaltam:

— Mi történt veled? Már megint mi történt veled? Miért tértél vissza ahhoz a cilinderhez, amelyben Puybroche Agenor nevü ősöd az összes keresztes-háborúkat végigharcolta?

A márki fájdalmasan mosolygott. Igy mosolyogtak a vértanuk a máglyán.

— A sors, — mondta szomoruan. — Sors mala, nihil aliud. De inkább én mondom el neked a dolgot, semhogy mástól tudd meg . . .

Beültünk egy kávéházba. A márki cigarettára, sőt cigarettámra gyújtott és a következőket vallotta:

— Mikor az első borzalinót megvetted, azt mondtam magamban: minek nekem ilyen finom kalap, amikor a redingoteom rongyos és egy garasom sincs? Kár azért a sok jó pénzért. Mentsük meg belőle azt, ami megmenthető. Rövid habozás után visszamentem a boltba és kijelentettem, hogy a kalap nem tetszik nekem, vegyék vissza, adjanak helyette másikat. Hosszas válogatás után megállapodtam egy kétkoronás kalapban, tehát megtakarítottam neked tizennyolc koronát.

— Derék fiú vagy! — mondtam meghatottan.

Uj Idők 1913. I.

1971 FEB 14

1021

HOBBY

GALERI — SZALMÁBÓL

A töprengő

No, könnyen lángot fogó galeri! — ütközhetne meg az olvasó. Nem az. Csupán egy hobbyról van szó, ami szenzációnak kisebb, de alkotásnak több.

Müller Miklós, fiatal bodajki technikus fordult a „törékeny műfajhoz". A szalma-intarziához vagy szalma-mozaikhoz. Nevezzük bárminek, tény az: Müller keze alatt karakterek születnek szalmából.

Karakter szalmából? Törékeny az! — kontrázhatná meg a kételkedő olvasó. A fotot hívom segítségül, bizonyítván: ezek nem puszta figurák, arcukon jellemzés, „belső magatartás" ül. Hogyan „jellemzi" alakjait? — kérdeztem.

— A szalmaszálaknak vasalással adom meg az árnyalatot. Papíron megrajzolom az alakokat, a megfelelő részeket satírozással árnyalom. Majd eszerint kap sötétebb színt a szalma a vasalástól.

Szalma-mozaikjain nem látni tájat, ezt nem szereti. Többet akar: a körülötte levő világ embereit, jellegzetes alakjait ábrázolni szalmából. Megmintázta a „töprengőt", lányfejeket, vietnámi nőt. Szerettem volna megkérdezni: hogyan ábrázol egy férjet, aki — éppen szalma?

Mit jelent Müller Miklós számára ez a hobby? Kikapcsolódást. Pihenést. Feloldódást. A szalma-berakás apró munkáját nagy türelemmel végzi. Olykor annyira belefeledkezik, hogy menyasszonyát is magára hagyja egy-egy estén. Ilyenkor maga is teljesen „szalma".

Egy érdekes, szép hobby talált művelőre Müllerben. Az ősi paraszti termény — a gabonaszár — így hajt ismét „kalászt" kezenyomán.

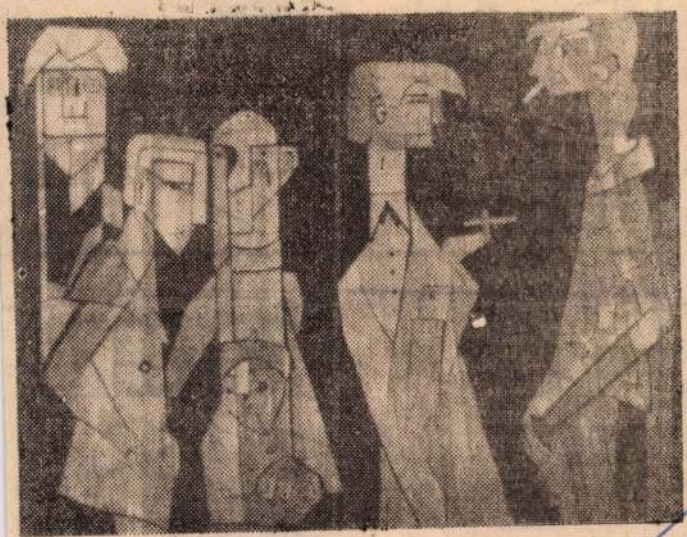

Galeri

Müller Miklós

Egy vógyszer

(Hadnagy Gábor raizai)

B. Müller Magda

Pénteken ünnepélyesen megnyitották a március 29-ig tartó nyíregyházi művészeti hetet a Váci Mihály Művelődési Központban. Négy kiállítást rendeztek: B. Müller Magda fotóművész tárlata a Lenin téri kiállítóteremben tekinthető meg március 27-ig, a művelődési központ fotógalériájában Robert Capa magyar származású amerikai fotóriporter emlékkiállítása látható március 31-ig. Itt kapott helyet a 13. Miskolci Grafikai Biennále válogatott anyaga, amelyet az érdeklődők április 8-ig nézhetnek meg. A szabadidős teremben március 25-ig látható Szász Endre festőművész 25 grafikája és többszáz hollóházi porcelánja.

◆

Magyar Nemzet 1986. III. 8.

B. Müller Magda

B. Müller Magda fotókiállítását — a Filmgyári capriccio címmel — ma, december 5-én négy órakor nyitja meg a Petőfi Irodalmi Múzeumban dr. Szekeres László, a MAFILM vezérigazgatója.

Magyar Nemzet 1985. XII. 5

B. Müller Magda

Magyar

Filmgyári capriccio

Kiállítás a Toldi moziban

A GRÓFI PALOTA fűtött termei mögött a cselédfolyosón fagyoskodott eddig a közelmúlt legjobb magyar fotókiállítása, amely most végre az „övéi" közé került. *B. Müller* Magda fotográfiái a *Toldi mozi* előcsarnokában láthatók; a tárlat címe: *Filmgyári capriccio.*

B. Müller Magda foglalkozása, a szakmai zsargon szerint, standfotós. Állóképeket készít a mozgófilm forgatásán. Beállításokat rögzít, helyszíneket, ruhákat, szituációkat örökít meg, a filmgyártó csapat egyik munkatársa, úgy, mint a kellékes, a maszkmester és a világosító. De tán munkáját sem tudná jól végezni egy film forgatásának feszült, érzékeny környezetében, ha nem volna több, mint egyszerű iparos. Jó szeme, intuíciós készsége olyan fotográfiák elkészítésére ösztönözték, amelyek jóval többet nyújtanak munkaköri leírásának követelményeinél. B. Müller Magda a magyar filmesek *kitűnő portréinak* sorát fotografálta meg az elmúlt évek alatt. A portréfényképezés sajátosságait figyelembe véve, természetesen nem elhanyagolható tényező e munkák megítélésében, hogy a standfotós a filmes stáb tagja, közülük való, gépének és személyének jelenléte természetes, s így nem kell leküzdenie alanyainak, más körülmények között biztosan jelentkező zavarát, ellenérzését. Ez persze önmagában még nem volna elég a jó portrékhoz.

B. Müller képes az embereket olyannak megmutatni, amilyeneknek ő ismeri őket. Feltűnő és érdekes vonása e tárlatnak, hogy a sokféle szituáció ellenére, jókedvében és bánatában, hóban és fagyban, medencében és pesti bérház udvarán az ábrázolt személy karaktere nem változik meg. És ez a valódi portréfényképezés nagy titka. *Szabó* István mindig egy kicsit elgondolkodó, egy belső hangra figyel tulajdonképpen annak instrukcióit tolmácsolja színészeinek. *Sándor* Pálon még vidám pillanataiban is érezhető az akarás, a feszültség, ahogyan egy célra összpontosítja maga s munkatársai figyelmét. *Ragályi* Elemér figyelő tekintetéből a ráhangoltság érződik, úgy követi a rendező gondolatát, hogy egy percre sem veszíti el a saját elképzelését.

És a színészek. Nyíltabbak, sebezhetőbbek, mint valaha is láttuk őket. Játszanak, művészetük legjavát adják, s e képeken kimerevítve ajándékként nyújtja át nekünk B. Müller Magda azokat a nagyszerű gesztusokat, tekinteteket, amelyek a moziban a film pergésével tovatűnnek, a színházban az új jelenettel tovaszállnak, s amelyeket mind fakuló emlékezetünk őrizget csak. Latinovits Zoltán, *Garas* Dezső, Maklári Zoltán, Klaus Maria *Brandauer*, *Cserhalmi* György filmszerepeiből, alakításaiból most el nem illanó képeket kapunk.

ÉRDEME ÉS RITKA ERÉNYE a fotográfusnak, hogy nem intimpistáskodik. A film kívülállóknak mindig izgalmas, sokszor csak elképzelt rejtelmekkel, szerelmekkel, hisztériákkal elképzelt világában úgy vezeti, szinte kézenfogva a nézőt, hogy a szakma, a művészet, a hivatás nehézségeit, szépségeit mutatja meg. B. Müller nem elfogulatlan, nem objektív, ám ez csak erénye fotóinak. Nem titkolja, szereti, nagyon is szereti ezeket a síró, nevető alakokat, ezt a pergő képek megálmodásával megvert, megáldott egész filmes bagázst. És ahogyan képeit nézegetjük, szeretnünk kell nekünk is őket.

A *Filmgyári capriccio* könyvben is megjelent. Sajnos a kötet címlapjára került Latinovits-portrét, az egyik legjobb képet, alaposan elrontották, amikor a Fészek művészklub kerthelyiségének egyik falidíszét aplikálták köré. De ez ne riasszon el senkit: belül a kiállításon megismert, remek képek megtalálhatók.

Hajdú Éva

Kondricska azonban nem honorálta a vállalat jószándékát.

Tavaly december 10-én betegállományban volt, de bement a vállalathoz és *besurrant a szállítási csoport irodájába*. Ott egy óvatlan pillanatban elemelt egy MNB-bélyegzővel ellátott elszámolási utalványt, amely egymillió forintos vásárlásra volt alkalmas. Még aznap felkereste az Üllői út 121. számú házban levő Keravill-boltot, s ott az utalványra egy japán licenc alapján készült színes tévékészüléket vásárolt 44 900 forint értékben. Az egyik Vaskapu utcai kocsmában megismerkedett egy férfival, akinek — azzal, hogy pénzzavarban van — felajánlotta 20 ezer forintért — mint sajátját — a televíziót. Ezt a pénzt alig két hét alatt elszórakozta.

December 23-án, amikor a vállalat alkalmazottai már nem voltak az épületben — miután az évi munkaidőt ledolgozták —, Kondricska ismét fölkereste a vállalatot. A portásnőtől elkérte a garázs és a szállítócsoport ajtajának kulcsait.

— Valahol ott felejtettem a személyi igazolványomat, és anélkül nem tudok az ünnepekre elutazni...

A portásnő jóhiszeműnek bizonyult, megsajnálta az árukísérőt, és odaadta neki a két helyiség kulcsát. Kondricska bement a azt állította, hogy a vállalat számára vásárolta a televíziókat, de miután négy óra elmúlt, kénytelen azokat a lakására szállítani. A készülékeket a pincéjében elrejtette, és két nap alatt alkalmi, kocsmai ismerőseinek eladta. Csupán egy fekete-fehér televíziót tartott meg magának. Az összkár, amit okozott, összesen 170 ezer forint, de Kondricska a rendőrségen tett vallomása szerint csak 105 ezer forintot kapott a televíziókért. A pénzt luxus szórakozóhelyeken *két hét alatt elverte*.

Nem sokáig tartott azonban a pünkösdi királyság, miután az áitala vásárolt, majd eladott televíziók számlái befutottak a vállalathoz. Ott feljelentést tettek a büntetett előéletű árukísérő ellen, miután a televíziók vételekor saját nevét írta alá. A IX. kerületi Rendőrkapitányság Kondricskát *csalás bűntettének alapos gyanúja miatt* előzetes letartóztatásba helyezte, és ügyét rövidesen vádemelési javaslattal átadja az ügyészségnek.

(balla)

— APÁT ÉS FIÁT GÁZOLTA EL Nyíregyháza külterületén Hepp Tibor 39 éves helybeli üzemdiszpécser; az 55 éves Horváth Sándor helybeli segédmunkást és a 36 éves Horvát Sándort. Az apa a helyszínen meghalt, fia pedig súlyosan megsérült. A szerencsétlenség körülményeinek tisztázására rendőrségi vizsgálat folyik.

Müller M. Antal

ejnen

lásd

Művészet

1940. [illegible] 91. l.

35. sz.

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR HORVAI JÁNOS
FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ

HUBAY CEBRIAN ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

Müller M. Antal

építem

Lásd

Vasvári Géza

csomagjában

Müller M. Antal
és Vasvári László
véd építészek

Postás Otthon terv-
pályázatán III. díj.

Brestyánszky Tibor:

A postás nyugdíjasok
és özvegyek részére Bu-
dapesten létesítendő
Otthon tervpályázata.
Perspektíva 1935. 156. l.

Müller M. Antal

és Tóth Imre

céd 1

építészek

az alábbi pályázaton

tervüket megvásárol-

tak.

Becz Jenő: Terv pályá-

zatok. Pádnai Szent Antal

vk. plébániatemplom a

Bosnyák-teren.

Művészet, 1941. 39. sz

4.7 l.

-jei ütközes.

Christen, so in Ober Ungarn Aº 1664
Türcken erhalten wurden" czinnü lap az
nidön Montecuccoli Leopold badeni her-
Rábán átkelt Achmed seregét félhold
olyon visszaszoritja és futásra kényszeri-
jobbra (török) a tábor van; középütt a küzdö-
ábán a török lovasság részben átkel, rész-
elöserben pedig, hol balról egy elesett ló teteme
foglalják el. Fölül „RAIMOND C. MONTECUCULI
„ACHMET BASSA TÜRCKISCHER GROSVEZIER"
Keretekben, a jobb sarokban magyarázó szö-
ger" kezdettel és „ii. Raab Flus" befejezéssel, a
et szöveg kezdete: „Im Monat Julij 1664 la-
een der Christen und Türcken nun in ~~dem~~ die
"és befejezése: „und umb fernern unüber-
demüthigst angeflehet."

a keretnek 41·4 : 104·8 cm.

199/9Z Nº 1.

Müller-Merész Gyula MDK

Piazza dei Signoria Firenze, olf.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

MDK

Müller-Merész Gyula

Leány feketében, of.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. 7o.l.

MDK

Johann Michael Müller, aranymives,

mint mester említve 1760-1798-ig.

Dr.Horváth Henrik: Pester Goldschmiede - Barokk.
A Műgyüjtő. - Der Kenner. 1931.V.évf.5.sz. 130-134.l

Müller Mihály, nagykárolyi épitész.

M.D.K.

elkészitette a nagykárolyi izr. hitközség temploma melletti üres telken felépitendő iskola terveit.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

márc. 15. sz. 7. old.

K. D. K.

MÜLLER Mihály építész

A Vámház épületének Közgazd. Egyetemmé való átalakítása

Ybl Ervin: Ybl Miklós 67.,

Müller Mihály

~~Müller Mihály~~ tervei alapján, Halászy Jenő irányitásával állitották helyre 1950-ben a Fővámházat, közgazdasági egyetem céljára.

Gábor István: Egy régi épület új arca élete.
Budapest, 1971. 1.sz. 16-19. l.

M.D.K.

Müller Király János ötvösmester

1781-1798-ig a pesti
ötvösek lapja.

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18. Jahrhundert.
Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.
272. old.

MDK

Müller Miklós építészmérnök

Az Új Magyarság szerkesztőségéhez írott levél tiltakozott a Névtelen Hős emlékművének átalakitása ellen.

Cikk: Ötvennyolc építészmérnök tiltakozik a Névtelen Hős emlékművének átalakitása ellen.

Új Magyarság, 1936.jan.5. 18.l.

Müller Miklós fotóművész

/Spanyolország/ Spanyol antológia c. kiállitását ápr. 7.-én nyitják meg a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállitási termében, - közli a Kiállitások c. rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. ápr. 8.
XVI. évf. 15. sz. 2. lap.

Müller Magda

„A mindennapok művészete" cimmel rendezett Csepelen kiállítást az Iparművészeti Vállalat. – Szerepel Müller Magda és Band Károly fűszertartója.

Láttuk, hallottuk.

1977. szept. 18. Petőfi 15.33 Áné

Müller Magda

művei szerepelnek az "Edénykultura"

c. kiállításon a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1972 március 25 4. old.

Müller Magda

Az Iparművészeti Múzeum kiállítást rendezett az 1971. évi állami vásárlások iparművészeti anyagából, melyen szerepelnek munkái: többrészes, sötét homakszín tűzálló táljai. (repr.)

Ez a Divat, Budapest, 1972. febr. 7.

Müller Magda
keramikus

Az első siklósi szimpózionon részt vett.

N.Dvorszky Hedvig: "A kísérletezés lehetősége.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 34. oldal

Müller Magda

Az „Edémykultúra 72"-n szereplt készletének fotója.

Ipari Művészet, 1972/4. sz. 7. l.

Müller Magdolna

Kezti vára sorozatával szerepel
a séhlósi kerámia szimpozion-
on a művésznő.

P.Szücs Julianna: A senki földjén.
Művészet,1977. január - 11.oldal.

Müller Magdolna, keramikus

L.: Kondor Béla

[Láncz S. inner tetésének
k. réne.]

Láncz S: Képzőnův. krónika
A VI. országos . . .

823 – 824

Jelenkor, Pécs, 1980. szept.

XXIII/9.

Müller Magdolna, keramikus

l. Kun Éva

Rónai Gyula: Technikáink 7.

Népszabadság, Bp. 1980 aug. 8

Müller Magda kerámikus

Pogány Gábor: Kerámia, mozaik

Művészet, 1983. február

Müller Magdolna, keramikusművész

Idén hatodik alkalommal került megrendezésre az Országos Kerámia Biennálé a Széchenyi-téri galériában, a művészi kerámia jegyében. – Néhány szép edény azért megjelent Pécsett is – így Müller Magdolna barna mázas kávéskészlete, sárga és barna mázas teáskészlete (említve).

Láncz Sándor: A VI. Országos Kerámia Biennálé Pécsett. Jelenkor, 1980. szept. 823. old.-on.

Müller Magdolna (Budapest)

Az 1969-es siklósi kerámia szimpozion rész-
vevője.

Ipari Művészet, 1970. IV. 42. l.

Müller Magda

Említve

Pernaczky Géza: Fiatal ~~lépz~~ ipar művészet

Élet és Irodalom, Bp. 1970. jul. 11.

Müller Magda

Az Ernst Muzeumban első országos kiállitásukat rendezték meg az ifju iparmüvészek. Perneczky Géza: "Fiatal iparmüvészek" cimmel ir a tárlatról és kiemeli a müvészek bemutatott ét-készleteit, teás edényeit, melyek a régi fazekasmüveség egyszerübb formáihoz térnek vissza.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. juli. 11.
XIV. évf. 28. sz. 12. lap

Müller Magda

Repró

Valóság, 1970. 1. sz. 64. l.

Müller Magda, kerámikus

Díszvázái említést érdemelnek.

Szimsei Merse Anna: Fiatal magyar kerámikusok

17-21.

Kritika, Bp. 1970. március

VIII/3

Müller Magdalna

Emlétre

B.L. Siklósi kerámia symposion
kiállítása
Dunántúli Napló, Pécs 1970. feb. 1.

Müller Magdalena

Emlitve

Hallama Erzsébet: Pomonyi mincsztelepet

Dunántúli Napló, Pécs 1969. aug. 29.

B. Müller Magda

In memoriam Latinovits fényképkiállitáson részt vett a Móra Ferenc Muzeum kupolatermében.

Magyar Hirlap 1978-74-6
ÁSZ:Tárlatok a Tisza partján

B. Müller Magda

A "Teleobjektiv" c. rovat "Utközben" c. filmriportja a Retusőr c. magyar filmből mutat be arcokat és helyszineket. A képek melletti szöveg kiemeli a müvész munkáját, aki részt vett "azoknak a jeleneteknek, rögtönzéseknek felvételénél is, amelyek ennek a különös filmnek különös világát, történetét, sajátos képi világát meghatározzák.
A müvész hat képen mutatja be a szereplők egy részét és a különböző helyszineket.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. okt. 7. XVI. évf. 41. sz. 16-17. lap.

B. Müller Magda

"Kakuk Marci elindul" cimmel a "Teleobjektiv" c. rovat bemutatja a művész fotoriportját Tersánszky J. Jenő: Kakuk Marci figurájának most készülő filmjéből: "Kakuk Marci: Harsányi Gábor", "Kakuk Marci a cigányok között", "Szerencsi Éva, Lesz Eszti", „A film egyik jelenete a szerplőkkel", "Somát Haumann Péter játsza" cimekkel.
Repr.

Film Színház Muzsika, Bp. 1972. nov. 4. XVI. évf. 45. sz. 16-17. lap.

MDK

B. Müller Magda

Mühely 1967. Fiatalok fotókiáll. Debrecen

B. Müller Magda

Ágakat ábrázoló,-cim nélküli-fotojának repr.-
ját bemutatja cimlapján a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. nov. 14.
XIV. évf. 46. sz. cimlap

B. Müller Magda

"Falevél" cimmel hozza a lap a müvész rajzának repr.-ját.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. okt. 24.
XIV. évf. 43. sz. 15. lap

Müller Michel

ötvös

laisd

Dikeges III. 75.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Müller-Merész Gyula MDK

Leány feketében, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Müller Melanie

1897/98 – 1898/99 e.
1899/900 – 1902/3
Deák Ébner isk.

Ferkèpzomfoiskèvk

116. l.

Müller Béla

U 1
MAGYAR MŰVÉSZET
1933. 380

Müller Méla

festő

meghalt 1933 nov. 12

Budapesten.

rőd

Z

Pesti Napló 1933. nov. 14.

(Müller Méla festőművész meghalt.)

U. 3695

Jegyzők

Müller Melanie

Zul. Bpest 1880 apr. 30

1897/98 II. vendégl -

1898/99 I-II. " "

Tribunus V. 257.

Müller Béla

Gród.

z

Buca 44. l

arczk.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

ezem:

.....

y helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Müller Mela

U. 600

Müller Melánia

1903. téli ~~kiáll.~~

kiáll. Nemzeti Szalonban

Bajor leány, olajf. 170 k.

Firenzei Könyvtárak 1907. évi statisztikája.

III. 50.

Müller Méla

Malerin, geb. 1887 in Budapest, begann ihre Kunststudien bei Deák Ebner, setzte dieselben dann in München bei Walter Thor und in Berlin bei Arthur Kampf fort. Sie lebt abwechselnd in Berlin und in Budapest. Sie ist hauptsächlich Bildnismalerin, malt aber auch Blumen, Stillleben- und Genrebilder. 1905 erhielt sie in Berlin die goldene Medaille, 1910 malte sie im Auftrage Kaiser Wilhelms II die Kammersängerin Frieda Hempel. Mehrere ihrer Gemälde befinden sich in ausländ. Museen. Bedeutendere Werke: Portraits: Professor Dr. Ernst Haeckel, Marie Holgers, Julius Stettenheim, Baronin von Trskow, Baron von Redwitz-Wildenroth, Alexander Hahóthy, Prof. Dr. Franz Tausk, Selbstportrait, Graf Colonna, Freiin von Wangenheim usw.

Knackfuß II. 290 f.

Vaszonfeszitő, tolna megyei III. 131.

Müller Méla

1920. dec.

kiáll. Nemzeti Szalonban

A fekete ruha, olajf. 12000.–

1921. jun. n. o.

Erdész, olajf. 2700.–

Tanulmanyfej olajf. 3000.–

Vockh György l. Fockh Gy.

Müller Melanie

festő

1903. tav.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Tanulmány, olaj.

1903. graf. kiáll. u. o.

Gondolatokban, szénrajz

70 k.

Müller Melánie

1902. tav. kiáll.
Nemzeti Szalon
Tanulmányfej, olajf.
60 kor.
1902-ben Budapesten élt.
1902. őszi kiáll. Nemzeti Szalon
Tavasz, olajf. 80 kor.

Szakolczai népkut. V. 75.

Müller Melanie

Wil. Bpest 1879 apr. 30.

1897/98 I. vendeglat

Divald Kornél II. 237.

Müller Méla

1913. ápr.-máj. kiáll. N. Salon
Bajor erdész, olaff. 160.–
1914. máj-jun. kiáll. n. o.
Rózsák, olaff. 200.–
1915. MKE kiáll. n. o.
Fekete ruhás nő, olaff. 500.–
Mephisto, olaff. 500.–
Duci bácsi, olaff. 600.–
1916. márc. MKE kiáll. n. o.
Wilke E. ur arckeje, olaff.
Csendélet, olaff. 500.–
Graziella, olf. 500.–
1916. ápr. kiáll. n. o.
Lovaglás előtt, olaff. 500.–

Tovább nem vim ki.

Lerch, Jo. Mart., rézmetsző III. 40

Müller Méla

1921. okt. MKE

kiáll. Nemzeti Szalonban

1924. máj. MKE

kiáll. Nemzeti Szalonban

Feketerubás hölgy, olaj.
Művész, olaj.
Tanulmány, olaj.

Mihalík József: Kassavárós ötv. tört

VI. 293

Szállítja Szemesy Béla

Müller Béla festő

Műcsarnok
1926. őszi tárl. 390, 394
1927. őszi tárl. 137
1928. tav. tárl. 347
Vilmos császár út 21
1929. tav. tárl. 193

Schnürtzer Fr.: Szerelmi vallomá
65 (820), 1909 (710).

Müller Béla

festőné

U. 10.

Kerület.

Az Orsz. Magy

országgyülési képviselő"vá

Sorsz.	Név	Állás (rang)	Fizetés		Születési év	
			Kor.	kr.		u

Müller Béla

1913-ban a lipcsei nép-
művészeti múzeumban
rendezett művéből
kol. kiállítást 40
képéből

Az Est. 1913
máj. 17. (Magyar
festőnő sikere Német-
országban.)
L. Coo.

Wajzkovácsi, Apl (r. M.)

99

Müller Melánie

4 polg.

10 hónap, jó eredm.

tanár Lechner Gyula

Sparajtiskola 1895

Müller Melanie

4 polg 2 iparr.

7 hónap, jó eredm.

Tanár György Kálmán

Iparrajzis Eola 1897

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Müller Béla

Képrömüvesnők Egyes tagja

KMTÁRS müvesoptok
1931 feb-márc kiáll.

XIII. 33

1931. tav. tárl. 297
1932. febr-márc. kiáll. 186

Semiplane

Müller Méla

festő Vilmos csánár ut. 21 -

Műcsarnok

1930. tav. kiáll. 32.

1934. tél. kiáll. 26. 349.

Pg. 31

...ból:

...ereszt alatt leroskad.

Krisztust szenvedéseinek azon pillana-
...eti föl, mindőn a kereszt terhe alatt har-
...kadt le. ~~Tejjel~~ Jobbra van fordulva s
...keresztet karolja át, ~~mi alatt~~ jobbjára
...k. Tövissel megkoronázott feje ~~kereszt a-~~ 3. ikényban
...ugt szór, homlokán a vérczeppek ~~futnak~~
...zú hajának fürtja vállaira omlanak.
...piros, palástja kék, jobb kezében összeczavart
...van s lábain sarukat hord. A háttérben a
...nelkedik. 81·5 : 76·5

...szon, méretei ~~82.5 : 77.5~~ cm.
...ker Janos László ajándéka

Müller Méla

+. Bpest 1934. dec 12.

ivid

Forum 1934. 38.

(Müller Méla
halála.)

Szigetszentmiklós
Szabó utca.

Müller Mela

l.

Bende 1916

148, 149 l.

1740

1440

Sz. valószinűleg Veneziában

15

Férfi képe.

Derékig van ábrázol
néz. Jobb kezét úgy tartj
hord; hosszú haja, szemö

sötétbarna; ingének gallér
és felső köntösének gallér

Vászon, méretei 66·7 :
tett 1895 augusztus 23-án
917 K-án. — Elszámoltatott
Az elszámolásra nézve lásd
leiratot (49–96.).

III

Nr. 1895

Müller Mela

l.

Szent György Cél

42. anke. (1920)

203. 1

A bor

alaprajza

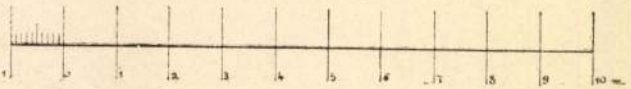

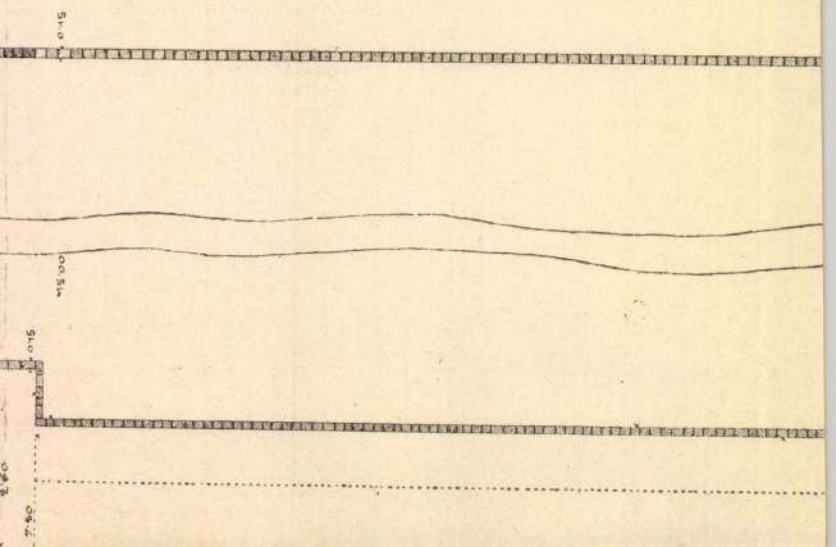

Müller Béla

Thieme_Becker

XXV. 243. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Müller Mála

Női archéptanul-
mány, a Nemzeti
Szalon kiállításáról
repr.

Karikás

1932. aug. nám
6. l.

192 8 év jun hó 1. na

folyósitására hivatott számfejtő hivatal, i
le fogja vonni és a tartozásom törlesztés
beszolgáltatni.

Tudomásul veszem, hogy minden e
hivatkozott törvény és az azt kiegészitő

Különösen abban az esetben, ha
távoznám (ha nyugdijamat megváltanám),
követelése erejéig a végkielégités (a megv

P. K. 220. Kötelező. — »Nyukesz« Kiadóhivatal Nyomdaüzeme, IV, Magyar-u. 52

Müller Mela

Etus nyáron, olajf.
Piroska, olajf.

Nemzeti Szalon
1917. máj.
tav. Tárl.

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN

GEREVICH TIBOR

FARKAS ZOLTÁN

HORVAI JÁNOS

IGAZGATÓ

HUBAY ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

A Művelődési Minisztérium,
a Magyar Fotóművészek Szövetsége,
az orosházi Petőfi Művelődési Központ és
a Műcsarnok
meghívja önt

MÜLLER MIKLÓS

(Nicolas Muller, Spanyolország)
fotóművész

kiállításának megnyitására
1989. szeptember 7-én du. 4 órakor

Megnyitja:

DR. BOGNÁR JÓZSEF
akadémikus
a Magyarok Világszövetségének elnöke

MŰCSARNOK
Budapest, XIV., Hősök Tere

Megtekinthető: október 15-ig

Müller Miklós

könyvnyomdász

l.

Kőnyomtatott

133. l.

eztében, minden további kiadás
tőséghez képest mellőztessék.

Annál is inkább kell ezt kér
t a t. Orsz. Bizottság folyó költ
ési évi javadalmán a Bizottság ki
yaira előirányzott átalányon fede
tel már nem rendelkezem, mivel a
i 68.576. sz. a. folyósitott 9.173
na 31 fillérnek utalványozása, - a
13. évi pótkezelési negyednek akko
r eltelte folytán - a vonatkozó 19
félévi s a folyó 1914/15. költség
si évi átalány terhére történt, va
a hitel már ki van meritve.

Budapest, 1915. február hó 27.

A miniszter helyett:

államtitkár.

Müller M.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1917.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

MÜLLER Miklós

Csütörtöktől a Műcsarnokban

Müller Miklós (Nicolás Muller) fotói

Orosháza hallatja a szavát. Legalábbis, ami világhírű szülöttének, *Müller Miklósnak* (vagy ahogy a világban ismerik őt: Nicolás Muller), a budapesti Műcsarnokban rendezendő kiállítását illeti, szülővárosának három műpártoló termelő- és kereskedő vállalata pénzbeli támogatását adja a csütörtökön megnyíló kiállításhoz. E cégek: az Orosházi Állami Gazdaság, a Dél-magyarországi Vetőmagtermeltető és Értékesítő Vállalat, valamint az Orosháza és Vidéke Áfész. Aki úgy érezné, hogy a fenti sorok egyenértékűek a fizetett hirdetéssel, nyugodt szívvel támogassa a honi kultúra nem túlságosan rózsás anyagi helyzetét, s hasonló ingyenességgel kap érte ugyane helyen hasonló reklámlehetőséget.

S nem csak akkor, ha világhírű, immár négy évtizede Spanyolországban alkotó művészfiának itthoni kiállítását támogatja. Hiszen [illegible] támogatásra nem annyira [illegible] ghírű fotós-

Radnóti Miklós 1934

José Ortega y Gasset unokájának 1954

nak van szüksége, hanem a hazai közönségnek, hogy megismerkedhessen a csak kevesek által tudott és méltányolt fiának életművével.

Mégpedig mindazzal, amit a harmincas évek végén itthon, a háború éveiben Afrikában, s negyven éve Ibériában alkotott. A korai, itthoni szociofotókkal, a közelálló barátokról *(Ortutayék, Radnótiék, Koffánék)* készített képekkel, a párizsi fotókkal, a spanyol mindennapi életről és a kimagasló világnagyságokról (például *Otega y Gasset)* készített képekkel, melyekből *Baranyi Judit* rendez tárlatot.

KA

Nemzeti kerekasztal tárgyalások

Továbbra is éles vita a munkahelyi pártszervezetek jelenlétéről

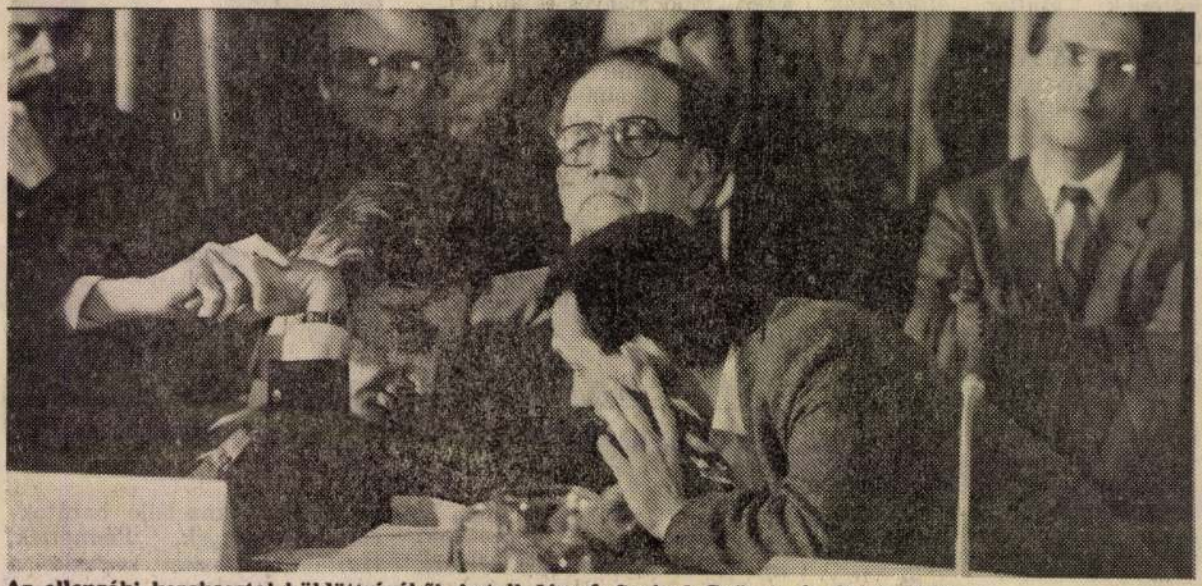

Az ellenzéki kerekasztal küldöttségéből Antall József, Szabad György és Orbán Viktor

(Folytatás az 1. oldalról)

ban a *köztársasági elnöki funkció bevezetéséről, az alkotmánybíróság felállításáról, a fegyveres erőkön belüli párttagság kérdé-*

képpen hangzik: *„Az Országgyűlés kinyilvánítja a magyar nemzet azon akaratát, hogy Magyarország szabad, független, demokratikus jogállam legyen, ahol a magyar és az európai ha-*

madik érv szerint pedig az említett megoldás *az esélyegyenlőséget is rontja* a pártszerveződés esetén.

Az EKA a[illegible]vábbiakban hivatkozott arr[illegible]hogy az eddigi

Müller Miklós

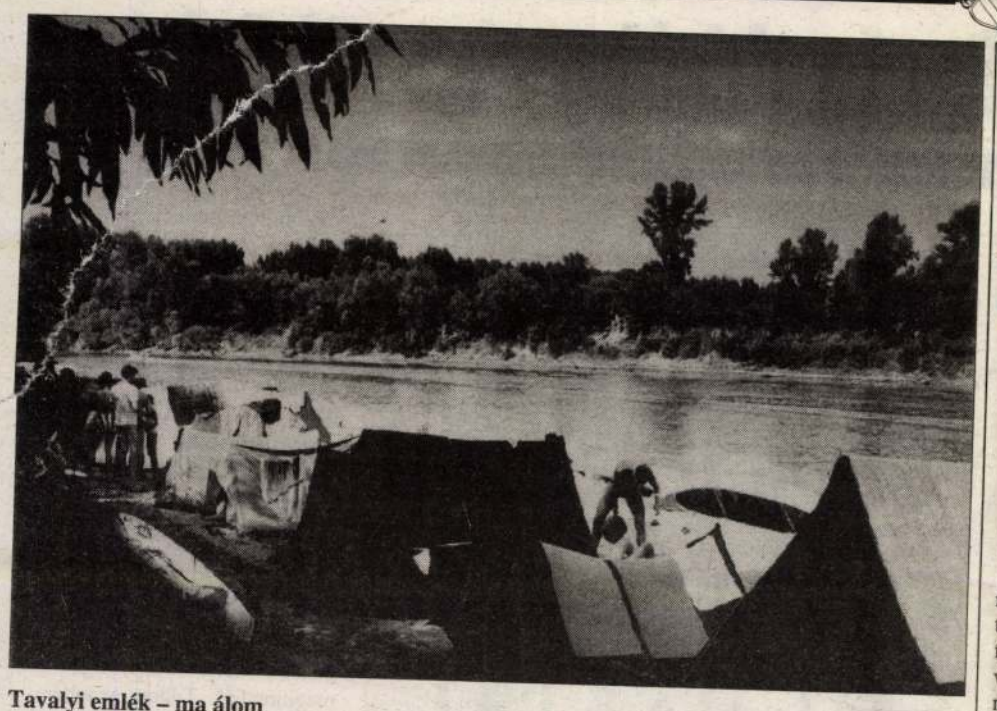

Tavalyi emlék – ma álom

■ *Tíz napért tízezer...*

Tábor a piacon?

Arról, hogy a szegedi, illetve a Csongrád megyei gyerekeknek ebben az esztendőben *miért nincsen* táboruk, az alapítvány kuratóriumának tagjaitól, *dr. Kissné dr. Novák Évától és Palágyiné dr. Gömöri Katalintól* érdeklődtünk. A kérdésre adott válasz lényege az (mint országosan), *hogy nincs rá pénz; a helyzet azonban ennél bonyolultabb.* Az alapítványnak ugyanis tulajdonképpen van pénze, csak éppen *nem fért hozzá időben a táborra kellő összeghez* – anélkül pedig felelőtlenségnek érezték elkezdeni a vakációakció szervezését.

Az alapítvány tavaly és tavalyelőtt jórészt a tulajdonát képező újszegedi volt KISz-tábor (pályázattal bérbeadott) létesítményeiért kapott bérleti díjakból funkcionált. Aztán perbe keveredett a bérlővel, s a pénz egy része – kártyás nyelven mondva – „az ablakba" került. A tavaly 2,2 millióért a Fürj utcába megszervezett, 1200 gyereket fogadó tábor költségeihez 900 ezer forinttal hozzájárult ugyan a Talent Kft, de az alapítvány a neki járó többi bérleti díjra csak idén áprilisban „jogosult". A pereskedést befejezve módosították a bérleti szerződést, s *a kuratórium reméli, zavartalan lesz a további együttműködés,* aminek szándékát a Talent vezetői is kinyilvánították – *a gyerekek érdekében.*

Az alapítvány célja ugyanis változatlanul az ifjúság támogatása, a tehetséges fiatalok menedzselése. A májusban választott *új kuratórium* – mely az országban a hasonló jellegűek közül *egyedülálló módon pártállásoktól független,* egységes kis csapat – *alapvető törekvése a megyei gyerekek érdekképviselete, segítése.* Méghozzá *az eddiginél nyitottabban;* együttműködésre készebben más, hasonló célú hazai és külföldi szervezetekkel; várva, keresve a támogatókat, a partnereket. Hogy minél többet tehessenek az ifjúságért. Például pályázatokkal, amelyekkel pénzhez juthatnak művészeti csoportok, amatőr együttesek.(Ilyen célokra az utóbbi két évben 3,2 millió forintot adtak.) A szeptemberben általuk kiírandó pályázatok szólnak majd középiskolai tanulmányi ösztöndíjra is, lehet kérni pénzt könyvtárgyarapításra, gyermek és ifjúsági célú rendezvények támogatására. Ez utóbbiak közül például gyermektáborokra. *A Délmagyarországi Gyermek és Ifjúsági Alapítvány üdültető tábora jövőre – igéri a kuratórium – nem marad el.* Mert a gyermekek támogatása, a jövő generációjának nevelkedése, életminősége nem szabad, hogy „piaci helyzet" függvénye legyen.

Szabó Magdolna

Megértés nélkül nincs Európa Ház...

Peter Benz, Darmstadt főpolgármestere nyilatkozik a Délmagyarországnak

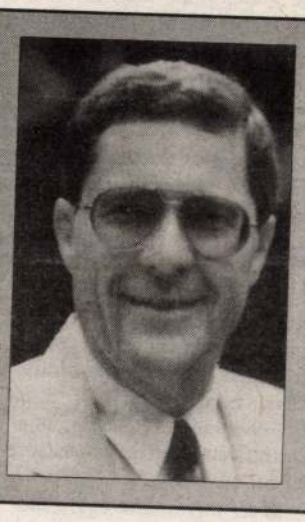

Testvérvárosunk, Darmstadt volt a házigazdája az elmúlt hét végén a 22. Nemzetközi Diák Sportjátékoknak. Tizennyolc ország, 22 városából csaknem 700 sportoló és sportvezető gyűlt össze, hogy a kétnapos vetélkedőn bizonyítson egy-egy sportágban. S nem csak ezért, hanem, hogy ismerkedjék, tanuljon, barátkozzék a színes társaságban. Peter Benz, a város nemrégiben megválasztott új főpolgármestere ekkor fogadta munkatársunkat és exkluzív interjút adott a Délmagyarországnak.

■ ***Főpolgármester úr, Önök immár harmadik alkalommal rendezik meg Európa fiataljainak e nemes vetélkedőjét. Valójában mit jelent e seregszemle a városnak, az itt élő fiataloknak és a részvevőknek?***

– Mindenekelőtt: városunknak megtiszteltetés, s ezt Darmstadt ifjúsága és minden polgára így is értelmezi. Jómagam úgy vélem, ez a nemzetközi találkozó nem csak a sportpályákon lezajló erőpróbákat jelenti, hanem kiváló alkalom arra, hogy a fiatalok lélekben is gazdagodjanak: ismerkednek, kicserélik tapasztalataikat, barátságok, szerelmek szövődnek...

■ ***Darmastadtnak 14 testvérvárosa van. Ennek (is) köszönhető az ilyen tömeges részvétel?***

– Számomra a városok közötti partnerkapcsolat azt jelenti, hogy lehetőséget biztosítunk egymás jobb megértéséhez. Ez pedig lehet a nyelvismeret, a közös gazdasági érdek, a sportban való megmérettetés és több más terület is. A testvérvárosi kapcsolataink kétségkívül hozzájárultak ahhoz, hogy ennyien eljöttek a sportjátékokra, bár nem csak ők vesznek részt. A szegedi küldöttség jelenlétének pedig igazán örülök!

■ ***Az utóbbi időben igazán jól fejlődtek a kapcsolataink...***

– Valóban, s ezzel azt hiszem mindkét fél elégedett. Véleményem szerint a kapcsolatok akkor igazán jók, ha azok nem kizárólag a városvezetők, a „hivatalos" emberek szintjén valósulnak meg, hanem az iskolák, tudományos intézmények, mitöbb a családok közötti kapcsolatokban, együttműködésben. Az elmúlt időszakban a középiskolák diákcseréjében (Eleonore Schule és a Deák Ferenc Gimnázium, továbbá több szakközépiskola vett ebben részt), a sportegyüttesek találkozóiban, de talán a leghatározottabban az egészségügyben valósult ez meg. Két héttel ezelőtt érkezett meg Szegedre a Gyermekkórházba a darmstadtiak ajándéka, de a jövőben is várható több ilyen vállalkozás, ami az együttműködés és az információcsere magas szintjére utal.

■ ***Ön másfél hónappal ezelőtt vette át a stafétabotot elődjétől, Günther Metzger úrtól, aki a darmstadti Európa Ház létrehozója volt. Hogyan tekint a testvérvárosi kapcsolatok jövőjére?***

– Természetesen továbbra is azon munkálkodunk majd, hogy e kapcsolatokat elmélyítsük. Mégpedig, mint említettem, elsősorban azokat, amelyek a családok, a személyes kapcsolatok révén jönnek létre. Ezek jelentik a jövőt, az együttműködés, a barátság és a forrongó világ megbékélésének zálogát is. A Szegeddel való kapcsolatunk alkulásával elégedett vagyok. Persze, ez nem jelenti azt, hogy a jelenleginél ne tegyünk többet ezen a téren...

■ ***Főpolgármester úr járt már Szegeden?***

– Két évvel ezelőtt látogattunk el feleségemmel az önök városába. Nem hízelgésképpen, de el kell mondanom, hogy Szeged csodálatos város. Bevallom: nagyon büszkék lennénk mi darmstadtiak, ha olyan szép színházunk lenne (a Jugendstil a kedvencem...), mint az önöké. Arra viszont személyesen vagyok büszke, hogy ott láthattam a Szegedi Balett előadását, s hozzájárulhattam ahhoz is, hogy néhány héttel ezelőtt itt Darmstadtban léphetett fel a szegedi együttes. Szeptemberben a mi színházunk balettkara vendégszerepel majd Szegeden. Látja, ez a szép és felemelő érzés, amikor a testvérvárosi együttműködés kapcsán ennyi mindenről beszámolhatunk...!

Kisimre Ferenc

A déli határon

Irányítható páncélelhárító fegyverrel is felszerelték az ország kritikus déli határszakaszát védő akciószázadokat – jelentette be *Lovász József* ezredes, a pécsi határőr igazgatóság vezetője a Duna és a Dráva közti hatvan kilométeres kritikus határszakasz helyzetéről csütörtökön tartott sajtótájékoztatón. Az igazgató elmondta, hogy *a szerbek által megszállt horvát területen ismét számítani lehet fegyveres konfliktusokra.* Ettől a szerbek is tarthatnak, mert Udvarnál és Petárdánál vasbeton harckocsiakadályokkal torlaszoltak el a határon átvezető két utat. A közeli magyar falvak lakói is félnek a harcok kiújulásától, de a határőrség mindent megtesz nyugalmunk érdekében.

A határon történtekről a sajtótájékoztatón elmondták: az utóbbi fél évben előfordult, hogy *rendőrruhás szerb fegyveresek fenyegették a határ magyar oldalán dolgozókat.* Egy esetben aknára futott traktor darabjait vetette át a robbanás magyar területre. Mohácsnál macskákra lőttek a határon át, egy alkalommal a túloldalon gyújtott tűz terjedt át magyar oldalra, Old községnél pedig hat határjelet lőttek szét a szerbek. A határőr igazgató arra figyelmeztette a környék lakóit, ne közelítsék meg a határt, mert a túloldalon aknákat is telepítettek, és a Drávában is óvatosan fürödjenek, mert nem tudni, mennyi és milyen robbanóanyag kerülhetett a folyóba.

■ *Soha rosszabb divatot!*

Amerikában presztízse van a jótékonyságnak

United Way. Ez az angol kifejezés is bekúszik lassan a magyar köztudatba, s különösen annak a tudatába, akin már segített ez a Kelet-Európában először hazánkban, méghozzá éppen Szegeden megalakult civil szervezet. Az Amerikából kiinduló, humanitárius célokat kitűző mozgalom – amelynek magyarul talán a Közös Út nevet lehetne adni –, ma már százéves múltra tekint vissza. A világ 26 országát szövi be ez a hálózat, amelynek 1991. óta része a dél-magyarországi szervezet is. Az eddigi munka, valamint a kelet-európai szervező tevékenység elismeréseként az ügyvezetőt, Bujdosné Lengyel Esztert kéthetes amerikai tanulmányútra hívta meg a United Way International. Ottani tapasztalatairól, itthoni hasznosításukról kérdeztem a szegedi közgazdászt.

■ ***Merre járt Amerikában?***

– Az amerikai és a nemzetközi szervezet központját látogattam meg, ahol megismerhettem az alulról építkező, önsegítő szerevezetek humán tevékenységének módszereit, szervező munkájukat, a pénzgyűjtés- és elosztás miként jét. A keleti parton 18 helyen láttak vendégül, ahol betekinthettem a helyi csoportok mindennapjaiba is.

■ ***Melyek a központ és az egyes szervezetek feladatai?***

– A United Way gyűjti a pénzt a humán célokra, s elosztja az önsegítő civil szervezetek között. Kapnak belőle a hontalanokat, a rászoruló családokat, a fogyatékosokat támogató csoportok, a szociális otthonok, az idősek napközi otthonai, a házi gondozó hálózat...

■ ***Közadakozásból összegyűlik elegendő pénz?***

– Szó sincs arról, hogy kizárólag ebből fedezné egy-egy közösség a környezetében élő elesett emberek kiadásait. A United Way a szervezetek működési költségének 30-50 százalékát vállalja magára, 20-40 százalék a helyi közigazgatási céltámogatás, 20 százaléknyit áll maga a civil szervezet.

■ ***Amerikában szinte divat – soha ennél rosszabb divatot! – a jótékonykodás.***

– Mivel a köztudatban elfogadott erkölcsi szabály az, hogy a közösség maga felelős elesett, támogatásra szoruló tagjaiért, szinte belső igény, hogy ki-ki adjon erre a célra, bármilyen kis összeget is. A cél az, hogy minél többen tegyék magukévá ezt a gondolatot, és minél többen ajánlják föl a havi egy órai munkabérüket, vagy akár egy doboz cigaretta árát. Sok kicsi sokra megy...

■ ***Magam is tapasztaltam, hogy arrafelé a szomszédok, egy vallási közösség tagjai számunkra szokatlan természetességgel tartanak össze, törődnek a másikkal, segítik ha kell. Mi több, a támogató köszöni meg, hogy segíthet, mert neki jó érzés. Ön nem kérdezte meg az adományozókat, miért teszik?***

– Dehogy nem, hiszen ez nekem is föltűnt. Ilyen válaszokat kaptam: „Adok, mert közöm van hozzá." „Adok, mert nap mint nap találkozom egy mozgássérülttel." „Nincs közöm hozzá, de jó, hogy helyettem csináljátok".

■ ***Kiváló szervezés nélkül aligha lehet emberek sokaságát mozgósítani bármilyen nemes cél érdekében is. Ehhez érthetnek igazán az amerikaiak.***

– Hogy mennyire, bizonyítja: az aktív keresők 85 százaléka ad valamennyit az elesettek javára. Szeptembertől decemberig zajlik a pénzgyűjtési kampány, ezidő alatt ki-ki megteheti éves fölajánlását. Ennek bevezetőjeként, az ünnepélyes megnyitón egy köztiszteletben álló személy beszámol arról, mi mindent tett a helyi szervezet az elesettek érdekében.

■ ***Gondolom, a szándék tisztaságának védelmében, óvakodnak a gyanúnak még az árnyékától is.***

– Alapvető követelmény a nyilvánosság, tehát nem nélkülözhetik a sajtó, a tévé, a rádió segítségét, és meg kell mondanom, kiváló partnerek ebben a helyi tömegkommunikációs eszközök. Közlik az elszámolást csak úgy, mint azt, ki kit, hol, miben és miként segíthet.

■ ***Nem gondolja, hogy az a társadalom érett az efféle jótéteményekre, amelyben széles rétegek élnek gondtalanul, jólétben?***

– Valóban, Amerikában a tisztes középosztálybeli, nem dolgozó asszonyok körében van presztízse az önkéntes, jótékonysági munkának.

■ ***Tapasztalatai szerint miféle gondok emésztik az amerikai társadalom kevésbé szerencsés rétegeit, amelyeken éppen ezek a civil szervezetek hivatottak segíteni?***

– Rettentő veszélyeket rejt magában az, hogy ott az iskoláskorúak 30 százaléka analfabéta, fenyegető a családon belüli agresszivitás, az alkoholizmus, és megkülönböztetett figyelmet szentelnek az AIDS megelőzésére. Örvendetesnek tartják azonban, hogy a szekták hátrányos hatása csökkenőben van.

■ ***Önök itt, Dél-Magyarországon miféle nehézségeket képesek enyhíteni? Mert baj, ha más természetű is, van bőven elég mifelénk is.***

– Két szegedi, családias szociális otthonunkban 7-7 személyt látunk el. Házi gondozó szolgálatunk otthonukban segíti a rászorulókat. Ingyenes étkeztetésben részesítünk 54 szegedi lakost, segítünk a hajléktalanok fölkutatásában, kedvezményes bolthálózatot működtetünk és tanácsadó szolgálattal állunk rendelkezésére öregnek, fiatalnak. A Phare pályázaton nyert pénzből pályakezdő, munkanélküli fiatalok oktatását is elkezdtük, Az ÁNTSz közreműködésével lakossági szűréseket szervezünk. Mindebben orvosok, pedagógusok, jogászok, pszichológusok nyújtanak segítséget, karitatív módon.

■ ***Mennyire vagyunk adakozók, ha pénzről van szó?***

– Alapítványunkat 106 cicivil személy támogatja havi 50-150 forintos összeggel, és 54 vállalat, intézmény, vállalkozó 50 milliós nagyságrendben.

■ ***Kezdetnek nem rossz...***

– Annak ellenére, hogy nálunk nincs adományszervezési kultúra, s amit fölajánlanak az emberek, nemigen tudják, mire fordítódik. A tisztaságra és a nyilvánosságra törekvést kellene elsősorban átvennünk Amerikától. A bizalom megnyitja a pénztárcákat. Az emberek ugyanis eredendően segítőkészek.

Chikán Ágnes

■ *Szövegtan a nyelvészet határain túl*

Amikor a színház is szöveg

A világhírű nyelvész, Petőfi S. János egyhetes szövegelméleti kurzust vezetett a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán. A tanfolyamot az Országos Közoktatási Szolgáltató Iroda rendezte a Művelődési Minisztérium Közoktatási Szakmai Irányítási Főosztályának, valamint az Etnikai és Nemzetiségi Kisebbségi Főosztályának támogatásával. Az olaszországi Macerata egyetemén tanító magyar professzor lapunknak először az idei tanfolyam előzményeiről beszélt:

– Tavaly is volt a Nyári Akadémia keretében általános és középiskolai oktatási intézmények tanárai számára egyhetes szövegtani tanfolyam, illetve műhely. Talán ez utóbbi kifejezés a helyes, hiszen itt volt huszonvalahány diák is. Ez ismétlődött meg most, azzal a változással, hogy nagyon megnőtt a tanárok és a tanulók száma. Az idei tanfolyam szerkezetét már a tavalyin meghatároztuk, a résztvevő tanárok egyharmada a múlt évben is itt volt, másik harmaduk pedig határon túlról érkezett.

■ ***Csak általános és középiskolai tanárok jelentkeztek?***

– Nem. Érkeztek tanárok a főiskolákról, valamint a Nyelvtudományi Intézet szövegtani csoportjának munkatársai is itt vannak, s olyan kollégák, mint Szabó Zoltán, Wacha Imre. Ez egy jó értelemben vett vegyes összetételű társaság.

■ ***Óvatosan fogalmaztam a tanfolyam meghatározásával, hiszen itt nem hagyományos előadássorozatról van szó...***

– Egy oda-vissza, gyakorlatokkal tarkított kurzusról, melynek nagy része mégis – sajnos – előadássorozat, hiszen beszélgetni 75 emberrel azért nem lehet.

■ *Nemrégiben jelent meg a „Szövegtan és verselemzés" című könyv a PSZM Projekt támogatásával, mely szorosan kötődik a tanfolyamhoz.*

– A tavalyi tanfolyamot megelőzően kiadott, „Elkallódni megkerülni" című kötet alcíme szerint versek kreatív-produktív keretben történő megközelítéseit tartalmazza. Ennek kvázi testvérköteteként adták ki a Szövegtan és verselemzést, ebben jól kibővítve megtalálható a tavalyi tanfolyam anyaga. A most pénteken befejeződött kurzuson elhangzottak pedig valószínűleg „Szövegtan és rövid prózaelemzés" címen fognak majd kötetként napvilágot látni.

■ ***Mi ennek az új szempontok szerinti elemzésnek a lényege?***

– Különbséget teszünk az analitikus-kreatív és a kreatív-produktív megközelítés között. A kettőnek az a lényege, hogy az első esetben az elemzendő szöveg a szöveggel való foglalkozás kezdetétől eredeti formájában az elemzők (a tanulók, a hallgatók) rendelkezésére áll, és az elemzés egy ezzel a szöveggel végrehajtott műveletsort jelent. A másodikban pedig az eredeti szöveget átrendezzük, megváltoztatjuk a formáját, elhagyunk belőle pl. szavakat, szókapcsolatokat, s erre engedi, bocsátja rá ki-ki a maga kreativitását. Nem annak érdekében, hogy megpróbálja helyreállítani az eredeti szöveget, hanem hogy ebből az átalakított szövegből próbáljon egy számára elfogadhatót létrehozni. Ez azt jelenti, hogy ilyen műhelymunka révén sokkal mélyebben kapcsolatba kerül azzal a szöveggel, amit később analitikusan is elemezni kell. S ez egy elméleti keret szempontjai szerint rendezett gyakorlatsort jelent.

■ ***Ez folytatódik egyre magasabb szinteken?***

– Nem mondanék magasabb szintet. Volt korábban verselemzés, most a prózaelemzés, a jövőben pedig a multimediális alkotások elemzése következik, tehát szövegé és illusztrációé, vagy szövegé és zenéé egyszerre. A vers és próza – mint két nagy hagyományos terület – után az egyre komplexebb felépítésű szövegek elemzése lesz, lenne a téma.

■ ***Esetleg táncok, színházi produkciók?***

– Például. A következő kurzus a multimedialitást célozná meg, nemcsak azért, hogy ennek az elméletnek az alkalmazhatóságát kiterjessze, hanem azért is, mert ez kényszerűség. Éppen egy mostani előadásomban tettem rá megjegyzést: szép, szép, hogy együtt vagyunk, de itt csak magyar nyelvet és irodalmat tanító tanárok vannak. A szövegtan nem a magyar szövegek kizárólagosan és a magyar lexikai elemekből épült szövegek tana. Egyrészt olyan valami, ami nemcsak a magyar, hanem az idegen nyelv tanulásához is közös alapot ad. Másrészt pedig a jövőben olyan tanfolyamon szeretnék résztvenni, ahol földrajz- és kémiatanár is ül, s nézzük meg, hogy mit csinál azokkal a szövegnek nevezett valamikkel, amiket az ő a tankönyvei tartalmaznak – hogyan működik együtt az illusztráció és a szöveg, a sematikus ábra, a fotó, az ikonok és a szöveg. Alig van olyan területe a gyerek életének, ahol csak egymédiumú szöveggel találkozik. A szövegtan tehát túllépi a nyelvészet határait, hiszen olyan kategóriarendszerrel kíván dolgozni, amelyik általános, tehát nem kötődik egyetlen médiumhoz sem, de nem annyira általános, hogy ne lehetne megtalálni ezeknek a kategóriáknak a médiumi kötöttségeit, azt hogy melyik valósul meg szövegben, énekben, táncban. Ezt interdiszciplinaritás nélkül csinálni nem is lehet.

Takács Viktor

Szobrokból gyúrt tükörkép

Tóth Attila első kötetéről

■ Hetek óta lapozgatok egy szép kiállítású, vaskos kötetet. *Tóth Attila* művészeti író a szerzője, a könyv pedig *Szeged szobraival és muráliáival* foglalkozik. De úgy ám, hogy nemigen lehet a végére érni. Nem mintha túlságosan bőbeszédűek lennének az elemzések. Dehogy. És nem is azért, mert szokatlanul gazdag a képanyag. Habár a fotók minősége meglehetősen felemás jellegű. Inkább arról van szó: ezt a kötetet egyszerűen *nem érdemes egyfolytában végigolvasni.* Csak mazsolázni, csipegetni kell. Akár egy lexikont.

Más városokban már régebben megszülettek az efféle szobrászati monográfiák (pl. Pécs, Hmvhely). Tóth Attila bizonyára okult is e munkákból. Látható például: *ő teljesebb, szisztematikusabb körképet* hozott létre. Nem elégedett meg a hagyományosabb köztéri plasztikák felvonultatásával, de mindemellett a síremlékeket, az üvegablakokat és az épületdíszítő festészeti alkotásokat is számba vette. Mi több: még az emléktáblákra is figyelmet fordított.

Mint ahogy az átfogó jellegű történeti áttekintések sem hiányoznak e kötetből. Kiderül itt: ahány korszak, ahány városvezetés követte egymást, annyiféle politikai és esztétikai nézőpont érvényesült a köztéri művek létrehozásánál. Volt, amikor a historikus alakok kerültek előtérbe, máskor meg a portrédomborművek. Tény viszont, hogy a Nemzeti Emlékcsarnok megszületésével Szeged egy dicséretes jelzőt kapott. Maga lett a szobrok városa.

Tényleg: mintegy *850 köztéri plasztika van* szűkebb-tágabb környezetünkben. Eldöntendő azonban: hogyan, miféle körülmények között jöttek létre e művek. És milyen művészeti, esztétikai színvonalat képviselnek? Nos, lényegében ezeket a kérdéseket boncolgatja Tóth Attila megannyi *türelmes elemzése.*

Türelemről beszélek, aztán szakma- és városszeretetről. Mert ez is kiolvasható a szerző soraiból. Örömmel regisztrálja, ha a település polgárai derekasan összefognak egy nemes ügy érdekében. Ahogy azt is feljegyzi: a korábbi hatalom miként torzította el a művészi kifejezés őszinteségét. Ennek ellenére Tóth Attila a közelmúlt eltüntetett szobrait is megmutatja. És igaza van. Elvégre volt köztük jó mű is. *Más dolog ugyanis a politika, s megint más a művészet.*

Hetek óta lapozgatom ezt az alaposnak tűnő könyvet. Hogy így van-e, ezt majd a filológusabb szellemű tollforgatók megmondják. Tudom azonban, hogy *egy város köztéri szobrászatában az adott település világszemléleti, esztétikai öntudata tükröződik.* Úgyhogy Tóth Attila első kötetét egy ilyenféle *eszméltető tükörnek* is felfoghatjuk. Amibe természetesen magam is belenéztem. Aztán rájöttem: hiába élek Szegeden, nem ismerem eléggé e várost. Legalábbis, ami a köztéri művek egy részét illeti. Szerencsére itt a jó idő, amit szobornéző évadnak is tekinthetünk.

Szuromi Pál

Kulturális hírek

■ A Művelődési és Közoktatási Minisztérium, a Munkaügyi Minisztérium, a TANOSZ és a Gyermeklapok Kamarája szakmai támogatásával augusztus 27 és 29 között Budapesten, a Vajdahunyadvárában *Tanév 93-94 Kiállítást és Vásárt* rendez a Molnár Stúdió. A rendezvényen tankönyvek, tanszerek, taneszközök gyártói mutatják be ajánlataikat az új tanévre.

■

A Budapesti Műszaki Egyetem *Szkéné Színháza* – mint minden évben – idén is megrendezi augusztus 6. és 19. között az *IDMC Nyári Workshop-t.* Ebben az évben a következő tanfolyamokon vehetnek részt az érdeklődők: Jazz tánc (Robert Solomon, USA), Afro tánc (Tarin D. Hampton, USA), Amerikai musical (Neva Rae Powers, USA), Buto tánc Daisuke Yoshimoto, Japán) Tai-Chi (Dr. Michael Stinger, Ausztria), Mozgásszínészet (Françoise Ponthier, Belgium). Jelentkezni augusztus 5-én lehet, egész nap a helyszínen. A rendezőség a vidékiek számára mérsékelt árú diákszállást biztosít.

■ *Radnóti könyvügynöke voltam*

■ *Lesz-e élő szellemi központ a Bokor utca I-ben?*

Spanyol fotós magyar vágya

– És mire vagy kíváncsi? – kérdezi a 80 évesek bölcs nyugalmával *Lengyel András* irodalomtörténész társaságában *Nicolaus Muller,* a szociofotó nagy spanyol mestere.

– *Mindenre* – mondanám hirtelen, ám közben rájövök, sem az idő, sem az etikett nem engedi sokáig vallatni *Müller Miklóst,* a hajdani joghallgatót, a Szegedi Fiatalok szellemi közösségébe tartozó, a Radnóti, Ortutay, Baróti, Hont és mások barátságát bíró Szeged-szimpatizánst. – *Radnóti, az emigráció, a fotó és a Bokos utca érdekel. Ez utóbbi duplán is* – válaszolom, s rájöttem, a kérés szűk egy órában teljesíthetetlen. Baj azonban nincs. Müller úr mondja a magáét.

– Rendkívül szimpatikus embert ismertem meg Göncz Árpád köztársasági elnökben, aki kiállításomat szülővárosomban, Orosházán megnyitotta. Ő a ti János Károlyotok, a megbocsátás, a béke híve.

■ ***És Radnóti, a Szegedi Fiatalok? Rájuk hogy emlékszik Müller úr?***

– Mint életem meghatározó élményére. Én nem voltam a Művészeti Kollégium tagja, csak szimpatizáns és barát. Radnótival a Bokor utca 1. szám alatt egy évig laktam együtt Wolf úrnál, aki egy különlegesen érdekes ember, orvos volt. Én meg egyben Radnóti könyvügynöke. Cserébe első kiadásait nekem dedikálta. Sajnos, egy része a háború alatt elveszett. A maradékot meg Orosházának ajándékoztam.

■ ***És Szeged?***

Cséplőmunkás

– Szeretett városom. 1931-től éltem itt. Tanultam, fotóztam. Féja és Ortutay könyveit illusztráltam. Aztán '38-ban emigráltam. A Déli Pályaudvaron Radnótiék búcsúztattak. Ortutay utoljára még felemelte kedvesemet, Molnár Margitot, hogy a vonatablakból megcsókolhassam...

■ ***Aztán '39 nyarán Párizsban újra találkoztak.***

– A háború előtti legszebb nyarunk volt. Radnóti és Fifi, Ortutay meg Zsuzsa, aztán Baróti Dezső és én. Szeptemberben azonban újra földönfutóvá lettem. Portugáliába Salazar börtönébe kerültem, majd később Marokkó egy különleges városába, Tangerbe. Egy amerikás magyar gyáros beajánlott az ottaniaknak, akiknek kérésére egész Spanyol-Marokkót lefotóztam. Tangeri lakhelyem ablaka a gibraltári-szorosra nézett. Láttam az Algírba vonuló egész amerikai flottát.

■ ***Hogyan került Madridba?***

– Egy kiállításomat követően hívtak meg oda. S ottragadtam. Oda is házasodtam. Egy fülöp-szigeti nővel, akitől négy gyerekem van.

■ ***És maradt a fotó?***

– Meg a spanyol szellemi elit barátsága. Írók, költők, filozófusok, tudósok fogadtak köreikbe.

■ ***Itthon mikor járt először?***

– 1966-ban. Igaz, majdnem visszafordultam. Bécsben hat napig vártam a magyar vízumra, míg végül megkaptam. Aztán magyaros büszkeségemet csalódás érte Mosonmagyaróváron, meg Pesten is.

■ ***Azért később visszatért?***

– Még nyolcszor. S bevallom, egyre jobban éreztem magam. Most van bennem némi szorongás a világ dolgai miatt. De remélem, a háború nem éri el Magyarországot. Nagyon remélem.

■ ***S azontúl?***

– Van egy régi vágyam. A házat, ahol Radnótival laktunk, a Szegedi Fiatalok emlékhelyévé alakítani. Nem múzeummá, hanem egy élő szellemi központtá. A magyar és a külföldi fiatalok, irodalmárok, művészek, filozófusok, közgazdák, valamennyi értelmiség számára. Én adnám a képeimet, hoznánk Buday György grafikáit, Radnóti köteteit, kéziratait, Hont Ferenc terveit. Boldog lennék, ha a város támogatná ötletem, s elfogadnák segítő szándékom. Sok tervem már nincs. De ha ez megvalósul, úgy érzem, nem éltem hiába...

H. N. L.

Ma: Szieszta

A ma déli 12 órakor jelentkező műsorban Naptár rovattal kezdenek, névsorolvasás a hét szentjeiből: Kinga, Krisztina, Szent Anna és Joachim. *Illés Gyula* kandidátus beszél külföldön sikert aratott teológiai és filozófiai könyveiről. A munkatársak ezen a héten Németországban forgattak, *a mozgássérültek rehabilitációs táborában,* s folytatták a felvételeket a héten a soltvadkerti nemzetközi találkozón. Különböző nyári táborok után egy örömteli kezdeményezésről, *egy 1000 munkahelyet teremtő amerikai beruházásról* adnak hírt. Az állatorvosok társadalmi megbecsüléséről egy film kapcsán ejtenek szót. Végül pedig következik a július 2-án elmaradt sportfórum. *Mitől ilyen Szeged sportja,* s mitől lehetne nem ilyen? A beszélgetést *Réthi Attila* vezeti. Várja kérdéseiket, telefonjaikat Bubryák István felelős szerkesztő. Műsorvezetők: *Gellérfy László és Kiss Mónika.*

MÜLLER MIKLÓS

ÍME, HÁT MEGLELTEM HAZÁMAT II.

Fények és árnyak Müller Miklós portréján

Bod Péter

A művész képeinek elhelyezését ellenőrzi az aradi kiállításon
NYÁRI ATTILA FELVÉTELEI

– Provokatívan kérdezem:. Spanyolországban nem voltak fotósok?

– Egy Ortiz nevű híres fotós volt, neki festményutánzatú fényképei voltak. Ezek egészen más jellegűek, mint amiket magam csináltam. Lapoknak dolgoztam, amelyek gyalázatosan fizettek, de minden képem alatt ott szerepelt a nevem, ami akkor a megismertetés szempontjából sokat számított.

– Ha Fernando Velával megismerkedett, gondolom, nem sokat váratott magára a megismerkedés Ortegával. Nevezhető barátinak ez a viszony?

– Azok közé a szerencsés halandók közé tartozom, akik hallották Ortegát előadni. Se azelőtt, se azóta úgy beszélni senkit sem hallottam. Ortega alacsony ember volt, de óriás. Másfél óráig úgy figyelte a közönsége, mintha az Isten maga beszélt volna. Az egyik barcelonai moziban futott előadás-sorozatát követtem végig. Kis cetlivel állt ki, gondolom, csak azért, hogy mégis legyen valami a kezében. Olvastam a könyveit, ám aki ott ült az előadásain az tudja, olvasni és hallani őt nem ugyanaz. Amikor Ortega meghalt – óriási csapás volt mindannyiunk számára. Éjszaka hívott fel Vela, hogy azonnal menjek, most fotózzam le. Elkészültek ezek a felvételek, emellett rengeteg képet készítettem róla.

– Ortega szívesen fényképeztette magát?

– Végtelenül természetes személyiségnek ismertem, szabadon fotózhattam, soha nem szólt, hogy zavarná.

– Intenzív szellemi kapcsolatban állt vele?

– Nem. Ő volt az Úristen, örültem, hogy a környezetében lehettem. A mi *Nyugat* című folyóiratunkhoz hasonló a spanyolok *Revista de Occidente-je,* itt a szerkesztőségben mindennap egytől két óráig tartottak megbeszélést az ott dolgozók és néhány meghívott. Itt minden fontos kérdés szóba került. Az egyetlen nem spanyol voltam a jelenlévők között, és néhány évig napi programommá vált eljárni ide.

– Hogyan alakul tovább hispániai tartózkodása?

– A kiállítások és az elismerések egymást követték. Sokan azonban úgy hiszik, a fotósok dicsőségből és levegőből is megélnek. Jellemző az egyik legtekintélyesebb monarchikus lappal megtörtént esetem. Az ABC, melyben megjelentek a képeim, nem fizetett egy pesót sem. Amikor ezt nehezményeztem azzal utasítottak el, éppen elég nagy szó, hogy a nevem ott szerepel a fotók alatt, nem jár ezért külön pénz.

– Hadd kérdezzek vissza lényegesen korábbi dolgokra. Mikor kezdődött a kapcsolat Ön és a fényképezés között?

– Tizenhárom éves koromban apámtól kaptam egy fényképezőgépet. Nem sokkal később nyertem a Színházi Élet című lap fotópályázatán.

Kaptam egy akkor nagyon korszerűnek mondható gépet jutalmul, és a gimnáziumban órák alatt is készítettem néhány kockát. A hatvanéves érettségi találkozóra elhoztam ezeket a képeket, ezt 1991-ben ünnepeltük.

Müller Miklós egyik emlékezetes fényképe még a két világháború közötti Magyarországról. Aratókról készült alkotásai egyik gyöngyszeme a pendelyes gyerek

– Távozása után mikor járt először itthon?

– 1966-ban, a családdal együtt. Akkor Magyarország és Spanyolország között nem volt diplomáciai kapcsolat, emiatt nekünk egy hetet Bécsben kellett várni a vízumra. Érdekességként mondom, hogy még a határon is azt kérdezték tőlem a katonák, hogy milyen országot jelöl a E betű a kocsin. Ahogy felvilágosítottam őket, rögtön azt kérdezték: És Puskás Öcsivel mi van?

– Önt egyébként érdekli a foci?

– Megnézem a mérkőzéseket, ha nincs más dolgom. A bikaviadalokat is megnézem.

– Ha lenne egy magyar–spanyol mérkőzés, kinek szurkolna?

– Ez egy nagy kérdés. Ezt még nem döntöttem el.

– Hogyan emlékszik vissza első itthoni tartózkodására?

– Bevallom, föl akartam vágni Budapesttel. Sajnos a fővárossal egyszerűen nem lehetett. Folyton csalódás ért. A legjobb éttermekben sem volt két egyforma teríték, evőeszközök kicsorbulva és minden piszkos volt.

– Felesége spanyol?

– Nem, Fülöp-szigeteki. Egy pulikutyám van, innen hoztam, de már ő is spanyolul ugat.

– 1966-tól kezdve milyen gyakoriak a hazalátogatások? *(Müller úr megkéri Gonda Gézát, hogy segítsen a válaszolásban.)*

– Utána 1972-ben járt itthon Müller úr, innentől már gyakorinak mondhatók a magyarországi tartózkodások.

– Művészi ars poeticája?

– Nem tudom megfogalmazni. Itt vannak a képek. Sokan úgy gondolják, van kis művészet és nagy művészet. Pedig művészet vagy van vagy nincs.

– Érdekelne egy technikai kérdés. A képek előhívását is Ön végzi?

– Ez mindig saját kezűleg történik, hiszen ha túlexponálná valaki vagy röviden hívná elő, azzal az egészet elrontaná.

– Amikor megjelentek az első színes fotók, érzett késztetést arra, hogy ilyeneket készítsen?

– Azonnal nem. A fekete-fehér fotózásnak megvan a formanyelve, a színesnek egyelőre nincs. Ha megalkotják, művészetté válhat a fényképezésnek ez az ága is. A lányom egyébként színes fotózással foglalkozik.

– Apaként örül, hogy lánya ugyanazt a hivatást választja, amit Ön?

– Igen, ez öröm. S főként akkor öröm, ha látom, milyen jól csinálja. Legnagyobb kritikusom is egyben, és sokszor lehord egy-egy képem miatt. Néha én is elmondom a bírálatomat, ez azonban sokkal ritkábban történik meg. Van erre egy szellemes spanyol mondás: Ahol van kapitány, ott nincs szava a tengerésznek. Nálunk a lányom a kapitány.

(Vége)

Gyógyszertárat Medgyesegyházának!

Baukó Ildikó

Hétfőn este tartotta soros ülését Medgyesegyháza képviselő-testülete. Első napirendi pontként *Nagy Béla* polgármester ismertette a közösségi munkavégzés szabályairól szóló önkormányzati rendelettervezetet, majd sor került annak megvitatására és elfogadására. Szintén ezen az ülésen született meg a képviselő-testületnek a polgármesteri hivatal ügyrendjéről szóló, módosított rendelettervezete.

A Sanopharma Gyógyszerkereskedelmi Vállalat vagyonátadási folyamatának témája nem első ízben került terítékre. A képviselő-testület továbbra is fenntartja az idén júliusban határozatba foglalt elképzeléseit. Ezek szerint kerüljön a medgyesegyházi gyógyszertár a helyi önkormányzat tulajdonába, ennek megfelelően minden településen lévő gyógyszertár az adott önkormányzaté.

A Sanopharma központi vagyona kerüljön a megyei, illetve települési önkormányzatok tulajdonába, s ebből részesüljenek a gyógyszertárral nem rendelkező települések is. A vagyon önkormányzati tulajdonba adása után pedig döntsék el az esetleges átalakulást. Ezenfelül a testület túlzottnak tartja a megyei önkormányzat 50+1 százalékos részesedését, ezért 8–12 százalékot javasolnak. A napirendet közérdekű bejelentésekkel zárták.

Az önkormányzat 697 071 forint támogatást adott az általános iskolának tankönyvekre. Előzetes számítások alapján a tankönyvek ára meghaladja az egymillió forintot, a támogatás összege közel 66 százalékot fedez. A tantestület határozata alapján minden tanuló támogatásként megkapja a tankönyv árának 60 százalékát, a fennmaradó összeget pedig az osztályfőnökök javaslatára differenciáltan, a szülők anyagi helyzetét figyelembe véve osztják el. Fontos megemlíteni, hogy az önkormányzat tankönyvtámogatásából a Bánkútról Nagykamarásra járó gyerekek is részesültek.

„Ha békét akarsz, készülj a háborúra"

T. L.

Vadász Jánosnak, a Közművelődési és Közgyűjteményi Dolgozók Szakszervezete országos elnökének hétfő esti, szarvasi látogatása baráti beszélgetésre emlékeztetett. Egyrészt mert egy kis teremben elfértünk, másrészt meg a mosolygós-tréfálkozós hangú előadás miatt. Ami azonban a jövetel célját, az előadás tartalmát illeti, az cseppet sem mosolyognivaló. A KKDSZ elnöke mostanában térképezi fel, illetve szervezi szakszervezete erőit. Mint elmondta, a kormány – pontosabban a pénzügyminiszter – nagyon kemény intézkedések bevezetését tervezi a közalkalmazotti szférában. Ugyanakkor a szakszervezeti vezető bizonyosra veszi, hogy nem tartja „komoly" ellenfélnek a szakszervezeteket, legalábbis nem mindegyiket. Történelmi esélyt lát ugyanakkor a társadalmi-gazdasági megállapodás megkötésére. Ehhez persze a szakszervezetek tagsága által megerősített alapvető követeléseket érvényre kell juttatni. Vadász János elmondta, hogy nem sztrájk-párti, de szerinte a sztrájk-képesség bizonyítása adott esetben előfeltétele lehet a munkabeszüntetés elkerülésének. Kérdésre válaszolva elmondta, hogy a KKDSZ a Pedagógusok és az Egészségügyi dolgozók Demokratikus Szakszervezetével működik együtt már évek óta.

Természetvédelmi tanácskozás

K. Zs.

Békés megye természetvédelméről szóló tanácskozást rendez október 5-én 10 órától Békéscsabán a megyeháza nagy tanácstermében Békés Megye Önkormányzata, a Körös–Maros Nemzeti Parkért Egyesület, a Körös–Maros-vidéki Természetvédelmi Igazgatóság és a Békés Megyei Múzeumok természettudományi osztálya. A vendégek közé várják *dr. Tardy Jánost,* a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium államtitkárát is.

Földművesek találkozója

K. Zs.

Mezőgazdasági termelők és földművesek találkozóját rendezik meg október 1-jén 15 órától Orosházán a művelődési központban. Az előadók *dr. Lakos László* földművelésügyi miniszter és *Deák Ferenc,* a parasztszövetség főtitkára lesznek.

A témakörök között szerepel a '94-ben még érvényben lévő mezőgazdasági támogatások ismertetése és a kidolgozás alatt álló '95-ös támogatási rendszerről szóló tájékoztató.

„Takarékos" sajtótájékoztató

A takarékszövetkezetek mérlegfőösszege az első félévben meghaladta a 145 milliárd forintot, december végéhez képest 5,6 százalékkal növekedett. A 255 takarékszövetkezet adózatlan össznyeresége 345 millió forintot ért el, s várhatóan az év végére 800 millió forintot tesz ki. Az idén stabilizálódott a pénzintézetek helyzete, az összesített tőkemegfelelési mutató a múlt évi 6,27 százalékról 11,52 százalékra emelkedett – mindenről Gergely Sándor, az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség elnöke tájékoztatta kedden az újságírókat.

Az összhitelállomány június 30-án 57 milliárd forintot ért el, ami 2 milliárd forinttal kisebb, mint a tavalyi kihelyezések összege. Ez jelzi, hogy a takarékszövetkezetek a korábbiaknál óvatosabb üzleti politikát folytatnak.

A bankközi kihelyezések állománya szintén mérséklődött 34,8 milliárd forintról 32,4 milliárd forintra. A hitelállomány összetételében a rövid lejáratú kihelyezések növekedtek. A vállalkozói hitelállomány 3,2 százalékkal bővült, a lakossági hitelek 6,7 százalékkal csökkentek.

FÉNY/ÁRNYÉK

Közöny

Körmendi Lajos

Hűvös volt a reggel. Ablakunk alatt jöttek-mentek az emberek. Akik melegebbre számítottak, azok fázósan dörzsölgették lenge ruhájuk alatti libabőrüket. Sokan ácsorogtak a nagy pénzintézet előtt, nyilván kölcsönre várva, s bizalmasan tárgyalgatták elköltésének módozatait. Ezt a jelenetet bal felől láthattam. Tőlem jobbra, az egykori pártbizottság épületébe meghitt otthonossággal léptek be a munkanélküli-segélyért folyamodók. Ott is ácsorogtak az épület előtt, mégpedig közeli ismerősei a pénzintézet előttieknek. Át-átkiabáltak egymásnak, közben napraforgóhéjat köpködtek, cigarettacsikkeket dobáltak el, papírdarabokat hajítottak a park bokrai közé. Mondhatni, idilli volt a kép. S ekkor feltűnt egy sovány, ősz hajú, idős asszony, kezében fehér bottal. Hangosan ismételgette: „Tessék mondani, hol van a Gelka?" Senki sem ügyelt rá. Két biciklis suhanc elgurult mellette, anélkül, hogy egyáltalán figyelemre méltatta volna. A beszélgetők adták-vették a szót tovább, majd amikor vagy tizedszer hangzott fel a kérdés, most már közvetlenül mellettük, egyikük megfordult, s ennyit mondott: „Amarra van". A kis, madárcsontú néni tétován lépett erre, lépett arra, majd felkiáltott: „Én nem látok semmit!" De erre sem figyeltek. Újra rákezdte tehát a holvanagelkázást, hangosan, mint eddig. A beszélgetők egyike türelmetlenül mondta a társainak: „Dik anyám, hát nem érti!" De nem mondta meg újra a kérdezett cég helyét, nem fogta karon a fehér botos nénit, hogy odavezesse. Nem. Ezt egy ereje teljében lévő mosolygós férfi tette meg, aki éppen a kerékpárjával bajlódott. Eddig a történet. Tulajdonképpen nem történt semmi, csupán a segítségre várókról derült ki, hogy másoknak nem kívánnak segíteni. S ettől egy kicsit mintha még hűvösebb volna a reggel.

BÉKÉSCSABAI VÁLLALKOZÓI CENTRUM KFT.

Inkubátor a kezdő vállalkozóknak

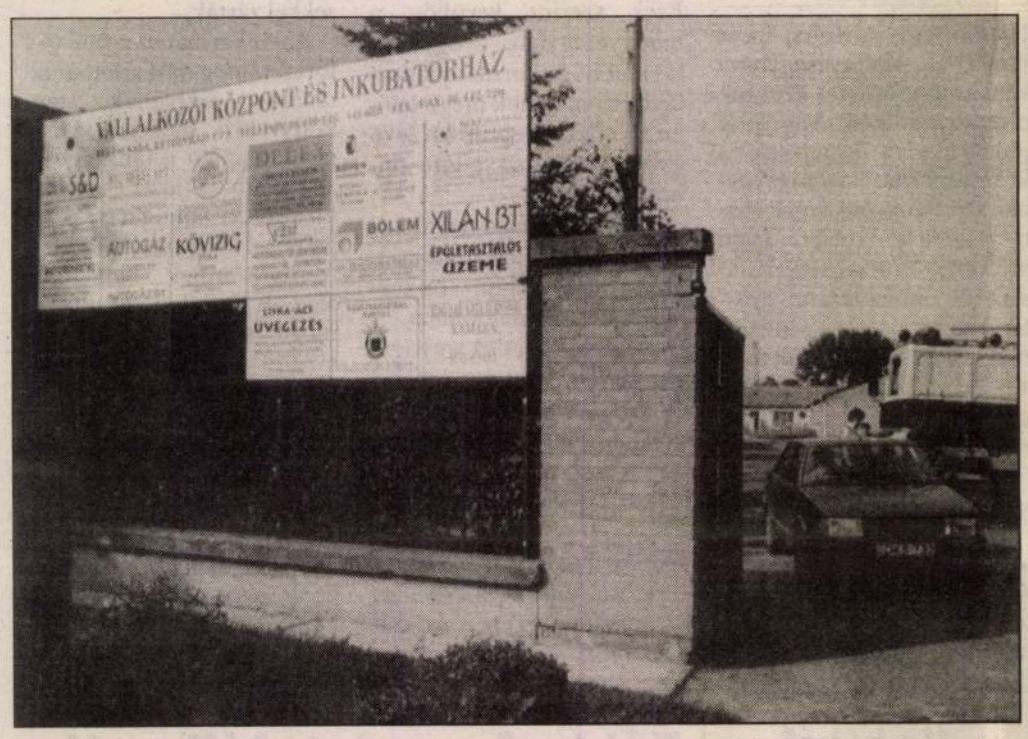

A bejárat mellett olvasható, hogy mely cégeket tatálhatja meg az érdeklődő az inkubátorházban
BARTOLF ÁGNES FELVÉTELE

Úgy tűnik, nem csak a koraszülött avagy fejletlen csecsemőknek szükséges a védett környezet, azaz az inkubátor, hanem a kezdő vállalkozókra is jótékony hatással van, legalábbis ez derült ki Sztankó Jánossal, a Békéscsabai Vállalkozói Centrum Kft. ügyvezető igazgatójával folytatott beszélgetésből is. A társaság vállalkozói központot és inkubátorházat működtet, ebben jelenleg húsz részben induló, részben néhány éve működő vállalkozás talál ideiglenes otthonra. Hogyan jött létre a társaság, és milyen szolgáltatásokat nyújtanak, ezt kérdeztük az ügyvezető igazgatótól.

Molnár Lajos

– A Békéscsabai Vállalkozói Centrum Kft.-t 1992. év végén a város önkormányzata és az Economix Közgazdász Egyetemi Részvénytársaság alapította hárommilliós törzstőkével, amit időközben tízmillióra emeltek, oly módon, hogy a tőke túlnyomó többségét a város biztosította. A társaság célja, hogy tevékenységével segítse elő Békéscsabán és térségében a gazdaság fejlődését és a vállalkozások létrejöttét, illetve a már meglévők kibontakozását. Az alapítók szándékának megvalósítására a társaság három fő stratégiai célt határozott meg, mégpedig azt, hogy elősegítsük az új, helyi vállalkozások létrejöttét, valamint, hogy megtartsuk és kiterjesszük a már meglévőket, illetve hogy a régióba vonzzuk a kül- és belföldi befektetőket egyaránt.

– Hogyan fogtak hozzá céljaik megvalósításához?

– Az elmúlt év a célok, valamint a pénzügyi és személyi feltételek kidolgozásával telt. Az idén folyamatosan alakítottuk ki az inkubátorházat. A Kétegyházi út 3. szám alatt az önkormányzattól meglehetősen magára hagyott telephelyet kaptunk, a cég alaptőkéjéből kezdtük el a rendbehozatalát. Az inkubátorház ma már bérelhető irodákból, műhelyekből, raktárakból, fedett és szabadtéri tárolókból áll. Az ingatlan teljes területe 18 ezer négyzetméter, ebből 260 négyzetméter irodaterület, ezer négyzetméter műhely és 4–500 négyzetméter raktár. Jelenleg a kihasználtság 80–85 százalékra tehető.

– Egy vállalkozó hogyan kerülhet be az inkubátorházba?

– Gyakorlatilag egy pályázati anyagot kell kitöltenie, de ez inkább csak arra való, hogy valamelyest megismerjük. A célunk, hogy előnyben részesítsük a fejlett technológiát és a több munkaerőt foglalkoztatókat. Sajnos ma kevés az olyan vállalkozás, amely fejlett technológiával tud kezdeni.

– Jól látható, hogy átalakítások folynak, miből tudnak fejleszteni?

– A Területi Fejlesztési Alapból pályázat útján tízmillió forintot nyertünk. A földszinten és az első emeleten tíz új irodát alakítottunk ki, és a műhelyeket is felújítjuk, hogy biztonságos körülmények között termelhessenek. Általában olyan igényes környezetet igyekszünk kialakítani, ami a vállalkozókat is igényes munkára készteti. A földszinten kialakítottunk egy vállalkozói központot, ami különböző szolgáltatásokat nyújt, így például adminisztrációt, tárgyalóhelyiséget, telefaxot, fénymásolást, fordítást, tolmácsolást, illetve gazdasági és műszaki tanácsadást.

– Mennyibe kerülnek ezek a helyiségek?

– Cégünk nonprofit, tehát a bérleti díjak – és az egyéb szolgáltatások árai – csak a működésünket fedezik. Mivel célunk a kezdő vállalkozók támogatása, és úgy gondoljuk, négy év alatt egy vállalkozásnak meg kell erősödnie, ezért – a működésük idejétől függően – első évben a bérleti díjból harminc, a második évben húsz, a harmadik évben pedig tíz százalék kedvezményt adunk, a negyedik évben már az alapdíjat kell fizetnie, de a piaci árnál ez is jóval alacsonyabb. Másrészt egy új vállalkozásnak el kell ismertetnie magát a piacon, megbízhatóvá kell válnia, és az inkubátorház azzal, hogy igényes a hozzá belépőkkel, minősíti és felértékeli azokat.

A HÓLABDA

Vozár Istvánnénál

Két héttel ezelőtt kezdtük el „Hólabda"-sorozatunkat, hogy bemutassuk a megye sikeres vállalkozóit és útmutatásukkal segítsék a most indulókat. Náfrádi Zoltán akkor Vozár Istvánnénak továbbította a hólabdát, mivel Vozárné dinamikus, jól fejlődő vállalkozást tudhat a magáénak, így most őt szólaltatjuk meg.

M. L.

Vozár Istvánné – Klári – elmesélte, hogy eredeti szakmája férfikonfekció-szabó és -varrónő, a munkát Békéscsabán a Textilfeldolgozó Kft.-nél kezdte, de egy idő után beleunt abba, hogy mindig azt csinálja, amit mondanak, ezért 1984-ben otthagyta. Elment a Sütőipari Vállalathoz, ott bolti eladóként dolgozott, és munka mellett megszerezte az élelmiszer-eladói szakmát, és 1986-ban magánkereskedő lett.

Gondolt egyet és a Kazinczy és a Szerdahelyi út sarkán részletfizetéssel üzlethelyiséget vásárolt, és 46 ezer forint készpénzzel megnyitotta a Zöld béka presszót. Minimális árukészlettel indult, minden bevételt visszaforgatva naponta szerezte be az árut. Családi problémái egy időre visszavetették a vállalkozását, házat kellett építenie. Ez év májusában nyitotta meg a Zöld békával szemben a Winner Clubot, amely drinkbárból, ételbárból és játékteremből áll. Ezt egy elhanyagolt melléképületből alakította ki ízlésesen berendezve; otthonos, családias hangulatot alakított ki. Igyekszik szebbé tenni a környezetét, az épület elé százezer forintból új járdát építtetett. Szeptember elsején nyitotta meg Klára turboszoláriumát. Kaliforniából hozatott olyan légkondicionált gépet, ami nem a bőrfelületet kezeli, hanem a mélyebb rétegekből hozza fel a pigmentréteget, így kíméli a bőrt. A másik gép egy gyorsbarnító.

Mikor a befektetések mértékéről kérdezem, elmondja, a Winner Club kialakítása hat és fél millióba került, azt nem számolta ki, hogy ez a pénz mikor térül vissza. Neki a mindennapi sikerélmény a fontos, az, hogy a vendégek jól érzik itt magukat, és mindemellett ő ebből jól megél. A szolárium létrehozása több mint négymillióba került. Most – szintén a Kazinczy utcában – panziót és söröudvart tervez.

Üzleteiben leginkább az igényesség a szembeötlő. A Winner valóban otthonos, kényelmes fotelbe helyezheti magát a betérő. Az épület előtt nem csak járda húzódik, a szőnyeg is az igényességre figyelmeztet, és ugyanezt láthattuk mindegyik üzlete előtt.

A sikerhez Vozár Istvánné szerint nagy kitartás és akarat kell, mindez sok lemondással jár. Aki vállalkozásra szánja magát, életét ennek kell szentelnie. Oda kell figyelni a vendégre és mindig valami újat kell nyújtani. Ugyanakkor igen nehéznek látja a most indulók helyzetét. Egyrészt ma már jóval nagyobb tőke kell hozzá, és a piac is igen telített. Míg öt évvel ezelőtt negyven vendéglátóegységet tartott nyilván a békéscsabai önkormányzat, most 260-at. Ide már egy újnak igen nehéz betörnie, valami egészen újat kell kitalálnia, hogy másoktól elcsalja a vendégeket. Vozár Istvánné az Orosházán élő Farkas Imrének kívánja továbbadni a bemutakozás lehetőségét, mint mondta róla, jelentősebb vállalkozót nem ismer a megyében.

A Kaliforniából származó szolárium nem csak bőrkímélő, hanem tartósan barnítja a bőrt
BARTOLF ÁGNES FELVÉTELE

Fizetési módok a külkereskedelemben

Napjainkban több tízezer kis- és nagyvállalkozás foglalkozik külkereskedelemmel Magyarországon. Export esetén kulcskérdés, hogy milyen fizetési mód a legcélszerűbb és a legbiztonságosabb. Óriási a veszélye annak, hogy a vevő nem fizet. Ezért a külkereskedelemben a belfölditől eltérő, bonyolultabb, de több biztonságot nyújtó megoldások alakultak ki. Melyek ezek? – ezt kérdeztük meg Szatmári Jánostól, a Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Rt. Békés megyei igazgatójától.

Munkatársunktól

– Az alábbi három tényező játszik szerepet a fizetési mód meghatározásakor, mégpedig: a magyar fél, illetve a partner piaci pozíciója; a szokásos fizetési módok; illetve a Magyar Nemzeti Bank kötelező érvényű előírásai.

A **készpénzfizetés előre** ideális és kockázatmentes fizetési mód, de nagyon ritkán alkalmazzák. A **készpénzes fizetést szállításkor** ritkán és csak kisebb értékű megrendeléseknél használják. Az **átutalás** csak megfelelően ellenőrzött, megbízható partnerek esetében ajánlott. Az átutalás azt jelenti, hogy elszállítjuk az árut és a partner küldi a számlát. Amennyiben a külföldi fél esetleg nem fizet, a legjobb esetben is csak hosszadalmas procedúra után juthatunk a pénzünkhöz. Az átutalás leggyorsabb módja a távirati út. Ilyenkor a fizetési megbízás egy bankközi rendszer keretében telexen érkezik, vagy a bankok közötti átutalás napjainkban legfejlettebb rendszerén keresztül, melynek SWIFT a neve. Ha ezzel az fizetési eszközzel élünk, partnerünktől kérjük a távirati átutalást. **Okmányos beszedés esetén** a magyar fél megbízza saját bankját, hogy a szállított exportáru ellenértékét – az átadott okmányok ellenében a külföldi vevőtől szedje be. Az okmányokra a partnernek az áru kiváltásához van szüksége. Ez a fizetési mód megfelelő biztonságot nyújthat.

– Milyen más megoldás létezik még?

– Az **okmányos meghitelezés,** azaz az akkreditív egy banki kötelezettségvállalás, amelyet a bank ügyfele – a külföldi partner – kérésére tesz azzal a céllal, hogy egy bizonyos összeget azonnal vagy a megadott időpontban – meghatározott feltételek teljesülése esetén – kifizet. A feltételeket az akkreditívek szövege tartalmazza. Az akkreditív csak akkor tekinthető biztonságos fizetési módnak, ha egy, a valóságban is létező bank nyitja, és ezt a fizetési ígéretet egy jó nevű bank meg is erősíti, valamint szerepel a szövegében, hogy „visszavonhatatlan", illetve a magyar fél bankja is elfogadhatónak ítéli. Az akkreditívvel történő fizetés olykor nagyon komplikált. Elfogadása előtt ajánlatos alaposan tanulmányozni az abban rögzített feltételeket, egyeztetve azokat az üzleti szerződés kikötéseivel.

– A termékért termékkel való fizetésnek melyek a leggyakoribb módjai?

– A **barter** esetében az árut közvetlenül árura cserélik, a pénzmozgás teljes kikapcsolásával. **Ellenszállításnál** a leszállított áru meghatározott értékében vagy százalékában az eladó a vevő országában meghatározott időpontig árut vásárol. A **visszavásárlási kötelezettséggel történő eladás** pedig azt jelenti, hogy eladunk egy berendezést, technológiát, kulcsra kész üzemet, melynek ellenértékét a vevő az ezekkel termelt árucikkekkel fizeti ki.

MIT MOND A JOGÁSZ?

A végrehajtási törvényről (2. rész)

Dr. P. Zs.

Folytatva az új végrehajtási törvény ismertetését, nézzük át, miként is történik a végrehajtás foganatosítása.

Az új törvény értelmében is a végrehajtást a végrehajtói okirat kiállításával kell elrendelni. A jogbiztonság érdekében az a főszabály, hogy végrehajtói okiratot csak bíróság állíthat ki, és csak szűk körben kerülhet sor arra, hogy végrehajtást egyéb szerv rendeljen el. A gazdálkodó szervezetek által számításba jöhető végrehajtási okirat: a végrehajtási lap, a végrehajtási záradék, a bíróság által végrehajtást elrendelő, letiltó, illetve átutalási végzés, valamint közvetlen bírósági felhívást tartalmazó határozat.

Egyes gazdálkodó szervezetek, pénzintézetek esetében igen gyakori, hogy a szerződéseket közjegyzői okiratba foglalják, tehát közokirati formában rögzítik, ilyen okirat esetében a gazdálkodó szervezet lehetőséget kap arra, hogy az igényének érvényesítésekor a bíróság végrehajtási záradékkal lássa el a közokiratot, és ezzel elkerülhető a hosszadalmas bírósági eljárás az igény érvényesítése érdekében. Van azonban egy megszorító körülmény is, nevezetesen: a közjegyzői okirat akkor látható el végrehajtási záradékkal, ha az okirat azon túlmenően, hogy abból a szolgáltatás ellenszolgáltatás, egyoldalú kötelezettségvállalás, a jogosult és kötelezett neve, a kötelezettség tárgya kitűnik, de ugyanakkor a teljesítésnek már lejárt határidejűnek kell lennie.

A gazdálkodó szervezeteknek mint munkaadóknak lehet olyan követelése, melyet a bíróság végrehajtási záradékkal lát el. Ilyen például a munkavállalóhoz intézett felhívás a jogalap nélkül kifizetett munkabér vonatkozásában, vagy a munkavállaló munkaviszonnyal összefüggő más tartozásának a megtérítésére irányul, mint például a munkaruha visszaszolgáltatása, kártérítés. Ezen határozatok csak akkor láthatók el záradékkal, ha a tartozásnak a munkabérből való letiltására nincs lehetőség, vagy az adós munkaviszonya már megszűnt, illetve, ha a munkabérből való letiltás aránytalanul hosszú időt venne igénybe.

z SZDSZ izgalmas küzdelemre számít

G. K.

ba nem bocsátkoszeretnénk legól szerepelni a választásokon, évvel ezelőtt – tette ki *Nagy Béla*, a gyei SZDSZ egyik alapító tagja a párt tegnapi sajtótájékoztatóján. Medgyesegyháza ifjú polgármestere egyébként úgy tudja, nincs „ellenjelöltje" a községben. Talán ő az egyetlen a megyében, akinek jelölésével valamennyi párt egyetért.

A legtöbb helyen javában folyik az egyeztetés a polgármesterjelöltek, illetve a képviselő-testületi tagok személyéről. A megyében hat SZDSZ-es jelölt van, egy helyen pedig az MSZP jelöltjét támogatják – mondta *Szécsi István*, akit nemrég választottak meg az SZDSZ Békés Megyei Egyeztető Testülete elnökévé. A fiatal gyulai ügyvéd – ugyancsak régi szabaddemokrata – sajtótájékoztató keretében számolt be a BMET munkájáról. Mint kifejtette, operatív, döntéselőkészítő testületről van szó, amely koordinálja a helyi szervezetek munkáját. Most számukra is legsürgetőbb feladat a választási listák állítása.

Úgy vélte: bár pártjuk népszerűsége kimutathatóan nőtt az utóbbi hónapokban, a lakosság nem a politikai hovatartozás, hanem a szakmai hozzáértés alapján dönt majd. Izgalmas küzdelem várható, melyben számítani kell a pártok közti megegyezés veszélyeire. A 76 békési település kétharmadában független polgármesterjelölt indul, s nem mindenki tud pártot maga mögött. Több helyen nem sikerült megegyeznie az SZDSZ-nek az MSZP-vel, így mindkét párt külön nevezte meg, kit látna szívesen a polgármesteri székben.

Az önkormányzati törvény halogatása azért is veszélyes – hangoztatta a megyei szabaddemokrata vezérkar –, mert a régi testületek az utolsó pillanatig döntéseket hozhatnak a település egészét érintő pénzügyi kérdésekben. Ám a hitelek törlesztése, a szociális gondok megoldása miatt már az új önkormányzatok feje fájhat. Nehéz időszak vár tehát polgármesterekre és városatyákra egyaránt – élvezzék akármilyen erős párt támogatását is.

Egymillió forinton (sem) vett béke

Bod Tamás

A Városi Sportlétesítmények Igazgatósága intézményvezetői pályázatának elbírálását terjesztették elsőként a gyulai testület elé. A kulturális bizottság előterjesztése után a legnagyobb esélye *Horváth Bélának* volt. *Albel Andor* kritikaként megjegyezte: Valójában valami olyasmit pályáztatnak, ami még ebben a pillanatban nem létezik, működésének mindennapjai nem tisztázottak. *Erdmann Gyula* ismertette a kulturális bizottság szempontjait, amely az első helyre az iskolai testnevelés ügyét helyezte, mögé a minőségi sportot, majd a vállalkozói szemléletű intézményvezetést. A képviselők nagy többséggel *Horváth Bélát* bízták meg öt évre az intézmény vezetésével.

A következő napirendi pont – mellyel lapunk hasábjain is foglalkoztunk – a Honvéd utcai szolgáltatóház ügye. A lakók részéről három hozzászóló eltérő megoldási javaslata gyengítette a remélt módosítást. Míg egyikük nem látott más lehetőséget, mint a szolgáltatóház lebontását, addig a másik a bérlakások vételárának mérséklését kérte. Sérelmezték a lakók, hogy véleményükre másfél évig senki sem volt kíváncsi. *Nyistyár Imre* meglátása szerint: mindig a szegény ember húzza a rövidebbet, ezért utolsó lehetőségként a miniszterelnökhöz fordulnak.

A helyzet megoldására két határozati megoldás született, *Kontor Judité* és *Lebenszky Attila* alpolgármesteré. Kontor korábban is az ingatlan értékbecslését végző céget kérte fel az újabb becslésre, míg Lebenszky a telek eladási árának visszaforgatását javasolta. Élénk vita kerekedett, hogy ez eseti eljárás vagy követendő példa volna, hiszen egymillió forintról van szó. Legvégül a testület – semmit sem előrehaladva – a Honvéd utcai építkezésről szóló előterjesztést változtatás nélkül elfogadta.

Ezután az önkormányzati tulajdonban lévő lakások elidegenítéséről szóló rendeletét módosította a testület, lényegesen liberálisabb fizetési feltételeket biztosítva a bérlők számára. A tízszázalékos kötelező befizetéseken felül mindenki maga szabja meg a további fizetések mértékét, de ezek után nemcsak a teljes, hanem a részletfizetés után is jár a kedvezmény. Lapzártakor a Gyulai Várfürdő Kft. fejlesztési terveiről vitázott a testület.

EZ TÖRTÉNT A TISZTELT HÁZBAN

Vita a tv előtt és a kulisszák mögött

A televízió volt az egyik főszereplője az Országgyűlés hétfői ülésnapjának, merthogy az ellenzéki pártok vezérszónokai csak a nagy nyilvánosság előtt voltak hajlandók kifejteni álláspontjukat az új kormányzat által benyújtott és Békesi László pénzügyminiszter nevéhez fűződő pótköltségvetésről. Ez leginkább Szabó Ivánnak, az MDF frakcióvezetőjének sikerült, kis híján egyórás felszólalása után már csak Torgyán Józsefnek nyílt lehetősége arra, hogy a tv közönsége előtt mondhassa el véleményét.

A nap további részében folytatódott az önkormányzati törvényjavaslatok és az ehhez fűződő alkotmánymódosítás vitája, szavazásra azonban nem került sor.

A két ellenzéki vezérszónok nem értett egyet azzal, hogy a kormány pótköltségvetést nyújtott be. Szabó Iván ezt elsősorban azzal indokolta, hogy egyrészt semmi sem bizonyítja a régi költségvetés hibás vagy időszerűtlen voltát, másrészt a Békesi-féle javaslat a nadrágszíj meghúzásán túl semmi újjal nem szolgál, nem elősegítője, hanem gátja az ország fellendülésének, ráadásul kizárólag a bérből és fizetésből élőket sarcolja meg. Torgyán József (FKGP) szerint a számok azt mutatják, hogy mindössze három százalékos az eltérés az eredeti költségvetéshez képest, tehát a törvényi feltételek sincsenek meg ahhoz, hogy a Tisztelt Ház pótköltségvetést fogadjon el.

Meglehetősen furcsa helyzetben folytatódott az önkormányzati választásokról szóló törvényjavaslat vitája. A szocialista – szabaddemokrata kormány ugyan már menet közben jelezte, hogy kész számos módosító javaslatot elfogadni, a hétvégén azonban a törvényjavaslatot előterjesztő Kuncze Gábor belügyminiszter már arra is utalt, szíve szerint visszavonná az egészet, nehogy arra nyilatkozhasson az ellenzék, az új, egyfordulós választások miatt szenvedett súlyos vereséget. Úgy tűnik, a szocialisták azonban kötik az ebet a karóhoz, így aztán a Házban az eredeti törvényjavaslatról a kulisszák mögött pedig arról folyik a vita, felejtsék el az egészet.

ÍME, HÁT MEGLELTEM HAZÁMAT

Fények és árnyak Müller Miklós portréján

Müller Miklós fotóművész 1913-ban született Orosházán. A hódmezővásárhelyi gimnázumi évek után Szegeden a jogi karon szerez diplomát. Az egyetemi évek meghatározó élménye Radnóti Miklóshoz fűződő barátsága és bekapcsolódása a falukutató mozgalomba. Ugyancsak baráti szálak kapcsolják az egyik legkiemelkedőbb szociográfushoz, Ortutay Gyulához. A művész 1938-ban hagyta el Magyarországot. Az utóbbi évtizedekben rendszeresen hazalátogat. Legutóbbi itthon tartozkodása Aradon nyílt kiállításával esett egybe – ahogy erről lapunkban beszámoltunk. A tárlat megnyitója után ültünk le beszélgetni Müller Miklóssal.

Az utolsó közös párizsi együttlét. A képen jobbra ülnek Radnóti Miklós és felesége, az Ortutay házaspár balra foglal helyet. A háttérben Kakus István festő és hitvese. A falon pedig Müller Miklós egyik alkotása

Bod Péter

Márványtábla lennék...

– A világhírességek esetében ritkán fordul elő, hogy szülővárosukban, szűkebb pátriájukban meg kell küzdeniük az ismertséggel. Bemutatná röviden családját, mesélne gyermekkoráról?

– Szerencsém volt, mert nagyon meleg családi légkörben nőttem föl, apám a mai napig példaképem. Ő brilliánsan okos ember volt, még most is, nyolcvan éves koromban, ha valamit el kell határoznom, önkénytelenül is arra gondolok, apám mit tenne az én helyemben.

– Édesapjának mi volt a foglalkozása?

– Ügyvéd volt és az Orosházi Takarék Bank alelnöke.

– Az Ön életrajzából tudható, jogi doktorátust szerzett. Nem okozott gondot a fiskális munka összeegyeztetése a művész ambíciókkal?

– 1935–36-ban doktoráltam, kitanultam az ügyvéd szakmát, mert ezt apám kérte tőlem. Érzékeltem, hogy számomra itt nincs jövő. A politikai helyzetet talán én ismertem fel először az itteni zsidók közül. Akkor azt mondtam: Isten áldjon benneteket, elmegyek, én nem vagyok hős. Ha akkor múló betegségnek tartottam volna az antiszemitizmust, most az én nevem is ott lenne egy márvány emléktáblán.

– Nagyon korai felismerés volt valóban...

– Annyira nem, hiszen a zsidótörvények már megjelentek. Az apámat, aki a bank egyik alapítója volt, 1939 december 1-jei hatállyal kirúgták volna a részben saját intézetéből. Ő azonban nyolc nappal előtte meghalt, akkor én már Tangerben voltam.

– Zsidó barátai hogyan fogadták az Ön hirtelen távozását?

– A Déli Vasúthoz kísértek ki a barátaim, Radnóti Miklós és felesége, Ortutay Gyula szintén a nejével és Haiman Kner Gyuri barátom. A búcsúnál valamennyien tudtuk: ez végleges.

– Főként az izgat, hogy ha Ön ennyire tisztán látott, hogyan érzékelte kevésbé a veszélyt a környezete?

– Nem kell ezt túlmagyarázni. Amikor utoljára együtt utaztunk Párizsba, akkor mondtam Radnótinak: – Ne menj vissza! Erre azt válaszolta: mit csináljon egy magyar költő külföldön? Nem tudtam válaszolni. Persze, ha tudtam volna, hogy megölik...

– Radnóti után szeretnék érdeklődni.

– Három vagy négy évvel fiatalabb voltam, mint Miklós. Nekem példaképül szolgáltak ő és a barátai, imponált is a társaságukba tartozni. Ha ma visszagondolok rájuk, úgy érzem, egészen kivételes helyet foglalnak el az életemben.

Miklóssal az egyetem menzáján ismerkedtem meg. Egy szempillantás alatt lettünk barátok. Nem tudom, Miklós milyen szívesen ismerkedett idegenekkel, nekünk ez nagyon könnyen ment.

– Milyen emlékeket őriz a költőről?

– Annyi emlékem van, hogy azt összesűríteni nehéz volna. A barátság a mai napig megmaradt Radnóti feleségével (Gyarmati Fanni – szerz.). Valahányszor Magyarországon járok, találkozunk, legutóbb például Leányfalura mentünk le együtt Fifivel.

– Milyen körülmények között értesült Radnóti haláláról?

– Úgy emlékszem, Ortutay Gyulától tudtam meg. Sajnos évszámra pontosan nem emlékszem.

Útkeresés

– 1938-ban elhagyja hazáját. Milyen utat jár meg a spanyolországi letelepedésig?

– Ez hosszú história. Párizsba mentem elsőként Benedek Laci nevű unokatestvéremhez. Itt kezdtem el dolgozni, ami azzal a nehézséggel indult, hogy nem tudtam franciául. Segítségemre volt Elcan Laci barátom, aki már francia állampolgár volt, emellett nagyon szép fiú. Akkoriban a párizsi magazinok szerkesztői között sok hölgy dolgozott és Lacinak nagy sikerei voltak náluk. Ez számomra is előnyt jelentett, hiszen rendre elhelyezték fotóimat a hetilapokban. Vele együtt utaztuk be Franciaországot és Belgiumot, én persze közben szorgalmasan készítettem a képeimet. Amikor már kezdett nevem lenni és elkezdtem volna keresni, kitört a háború.

– Németország lerohanja Franciországot. Hol tartózkodott Ön ekkor?

– September első napjaiban elhagytam Párizst és Tangerbe mentem. A Marianne Magazintól volt megbízásom egy portugáliai képriportra. Franciaországban vonatra ültem és Spanyolországon át indultam úti célom felé. Váratlan akadály magasodott előttem Vilar Formosonál a spanyol–portugál határon. Nem volt vastag a pénztárcám, nem voltam könnyű hölgyecske, aki az „első éjszaka jogával" beutazást nyerhetett Salazar diktátor országába. Több napot rostokoltam itt, majd felhívtam Orosházán az apámat, aki a Rotary Club (szabadkőműves jellegű egyesület, főként angolszász nyelvterületen elterjedt – szerz.) tagja volt. Ő azonnal felvette a kapcsolatot a lisszaboni Rotaryval és pillanatokon belül szabad lettem. Katona Pali barátom várt Lisszabonban, ahol váratlanul ismét letartóztattak, de a magyar nagykövet akkora botrányt csapott, hogy hamarosan kiengedtek. Innen jutottunk el végül Tangerbe.

Tanger, a paradicsom

– Miért éppen Tangerbe?

– Mindenhova vízum kellett, Tanger nemzetközi város volt és ide nem kellett. Paradicsom volt ez a város az egész háború alatt, ami azt is magában foglalta, hogy kenyérgondjaink sem voltak.

– Tanger abból a szempontból is szerencsés hely volt, hogy tudott dolgozni?

– Igen. Ajánlólevéllel rendelkeztem egy ott élő spanyol üzletemberhez, aki egy amerikai gumigyárnak volt az igazgatója. Szenvedélyesen fotózott, de amikor meglátta a képeimet, azt mondta, többet nem fog fényképezni. Beajánlott a spanyol hatóságoknak mint fotóst, és azt a feladatot kaptam, hogy egy archívum részére fényképeket készítsek Spanyol-Marokkóról.

– Úgy tudom, innen megy Spanyolországba.

– Így van. Volt egy nagyon jó barátom, aki Ortega y Gasset nagynevű spanyol filozófus (a spanyol egzisztencialista filozófus iskola legnagyobb hatású gondolkodója, két legismertebb műve a Tömegek lázadása és a Korunk feladata – a szerz.) titkáraként dolgozott. Fernando Velanak hívták és remek fordítóként tartották számon, az ő meghívására érkeztem meg Spanyolországba.

– Itt már elimert, beérkezett művészként tartották számon vagy újra meg kellett küzdeni ezért?

– Beérkezett művész soha nem lesz az ember. Minden nap be kell érkezni. Azt szoktam mondani – sokadszorra teszem –, úgy voltam én Spanyolországban, mint a vakok országában a félszemű. Ott így is király lehetett az ember. Én voltam a félszemű, sajnos most másképpen is igaz ez, hiszen szemhályoggal küszködök.

(Befejező rész a következő számunkban)

A PÉNZ MINDIG KÉZNÉL VAN, ÉS CSAK ÖN FÉRHET HOZZÁ.

BETÉTSZÁMLAKÖNYV

POSTA BANK

Postabank és Takarékpénztár Rt.

A POSTABANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR RT GARANCIÁJÁVAL

A betétszámlakönyv névre szól. Tulajdonosa pénzt vehet fel és helyezhet el 3200 posta-hivatalban és a Postabank fiókjaiban.

POSTA BANK

Postabank és Takarékpénztár Rt.

Egy fotográfus pillanatai

A 20. század egyetemes fotótörténetének kiemelkedő és egyik legnagyobb alakja Nicolas Müller (Müller Miklós), aki 1913. április 18-án született Orosházán. Elemi iskoláit szülőfalujában, a „legnagyobb magyar falu"-ban végezte, majd Hódmezővásárhelyen és Szegeden folytatta tanulmányait. Már gimnáziumi éveiben kezdett próbálkozni a fotózással. Egyetemi évei alatt – 1931-től a szegedi egyetem állam- és jogtudományi karának volt a hallgatója – fordult figyelme a fényképezés mint művészeti ág felé, ekkor született meg benne a lényeges mondanivalót tartalmazó képalkotás igénye. Müller Miklós egyetemi évei alatt a szociofotó kiváló művelőjévé vált. Mi tehette azzá a jómódú polgárosodó családból származó egyetemi diákot? Talán az akkoriban erősödő gazdasági válság, valamint az, hogy a nyári szünetekben ügyvéd apja révén láthatta az orosházi és környékbeli parasztság eladósodását, tönkremenetelét. Ezek az „élmények" az alapjai szociális érzékenysége kibontakozásának. Ehhez járult hozzá a szegedi barátok hatása is. Szoros kapcsolatban volt a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumának tagjaival, így Radnóti Miklóssal is, aki a Művészeti Kollégium egyik meghatározó személyisége volt. A kollégium hatására, az azzal való együttélésben csiszolódott és alakult ki Müller Miklós alkotói világa.

RADNÓTI MIKLÓS

Tanulmányai befejeztével visszatért Orosházára, ahol apja irodájában dolgozott mint ügyvédjelölt. De az ügyvédi pálya egyáltalán nem vonzotta. Amikor csak tehette, járta a falvakat és a vidéket, készítette azokat a fotóit, amelyek már a harmincas évek második felére neves művésszé emelték. A szakirodalom ebből az időszakból főleg szociofotóit szokta említeni. Pedig mindent fotózott és csak többek között készített szociofotókat. Alkotói pályájának egyetlen szakaszában

sem specializálódott a fotográfia egy konkrét területére. Annyiban viszont igen, hogy elsősorban az emberek és az emberi sorsok érdekelték. Mély átérzéssel és beleéléssel fényképezte a Viharsarokban a feudális viszonyok között élő, mezítlábas parasztokat, és ugyanezt tette életének minden állomásán. Fotói fellelhetők hazai és külföldi kiadványokban. Ezt a sort az 1937-ben megjelent „Parasztságunk élete" indította, melynek tanulmány részét Ortutay Gyula írta.

Az Anschluss évében eldöntötte, hogy elhagyja szülőhazáját. Többen azzal próbálták visszatartani, hogy múló, nem komoly ügyről van szó. Valami belső érzés azonban azt súgta neki, hogy ne higgyen barátainak. A pályaudvari búcsúra kikísérte Radnóti Miklós és felesége, Ortutay Gyula, valamint menyasszonya, Molnár Margit. 1938-ban egyetlen bőrönddel, egy fotóalbummal és a fényképezőgépével szállt fel a vonatra. Müller ezt utólag úgy élte meg és értékelte, hogy „...elmenekültem Franciaországba...". 1939 nyarán Párizsban még meglátogatták Radnótiék és Ortutayék. Müller erre később így emlékezett: „Nem gondoltuk, hogy utolsó találkozásaink napjai azok. Miklóst szerettem volna rávenni, hogy maradjon kint. Nem akart. Mit csináljon egy magyar költő külföldön, kérdezte." Radnóti és Müller mély barátsága szegedi éveik alatt kezdődött. Együtt laktak albérletben egy Bokor utcai házban és ezen túl sokat találkoztak a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumában is.

A háború kitörését követően nem volt maradása Párizsban. Annak ellenére sem, hogy már ott is befutott fotós volt. Portugáliába ment, majd Tangerbe utazott. Az igazi fotográfus karrier, a nemzetközi ismertség igazán Marokkóban kezdődött számára. Közel tíz évet töltött ott és végigfotózta az országot. Az első kötődés Spanyolországhoz az 1944-es madridi kiállítása volt, melyet a marokkói felvételeiből rendeztek a Palace Ho-

BUDAY GYÖRGY

TOMORI VIOLA

telban. Ez a hely azért is fontos életében, mert itt pillantotta meg azt a csodálatos nőt, aki a felesége lett. Az 1947-es év sorsforduló életében, sokat járt Madridba, és végül úgy dönt, hogy végleg marad és műtermet nyit. Madridban az ő műterme és portréstúdiója volt a legszebb és a legvonzóbb. Ő fotózta a művészvilágot, az újságírókat. Híres képzőművészekről, írókról készített fotókat. A neves spanyol filózófusról, Jose Ortegáról is sok képet készített. A műtermi fotózás mellett járta az országot, hogy megörökítse a spanyol táj sokszínűségét és a spanyol kultúrát. Ezek a munkái több kötetben megjelentek és válogatott anyaguk bejárta a világ nagy kiállítótermeit. Az 1980-as évek elején amikor visszavonult, a madridi Serrano 8. szám alatt található műtermét átadta Ana lányának, aki szintén kiváló fotógrafus.

Életének utolsó két évtizedében sokat járt haza Orosházára barátaihoz és erjesztette az Orosháza és Llanes város közötti kapcsolatot. Andrinban élt, ahol az általa megálmodott házban hallgatta Bartók zenéjét, olvasta Márai könyveit, levelezett barátaival és nagy sétákat tett a világ egyik legszebb tengerparti sétányán, nézte a lenyugvó nap visszaverődő, változó színeit a Picos de Europe csúcsain. Andridi kertjében a mediterrán vidék növényei mellett a magyar földből származó körte- és almafa gondozása jelentette számára a legnagyobb boldogságot. Andridi házában sokszor végiggondolta életét. Azt mondotta: „Radnótival szólva: az a fontos, amit a halál után itt hagyunk..." 2000. január án hunyt el Spanyolországban, sírja Asturiasban, ndrin temetőjében található.

Amikor Müller elhagyta Magyarországot, ma- l vitte legféltettebb „dolgait", így fotóalbumát fotóalbum néhány lapja az eredeti nagyítá- l évekkel ezelőtt visszakerült Orosházára, és lapok olyan lényegében ismeretlen felvéte- rtalmaznak, melyek a harmincas évek kö- szegedi kulturális, művészeti vonatkozá-

ASCHER OSZKÁR

SZARVAS KLÁRI

sait gazdagítják. Ezek között kiemelt helyen szerepel a három Radnóti Miklós felvétel, melyek első hazai közlései Müller neve nélkül történtek (lásd: Pomogáts Béla: Radnóti Miklós. Bp. 1977. Gondolat. és Radnótitól, Radnótiról. – Összeáll.: Z. Szabó László. Bp. 1985. Tankönyvkiadó.) Először Koszorús Oszkár ír Müller Radnóti-fotóiról és így azonosítja a fotók alkotóját. (lásd: Koszorús Oszkár: Hetvenöt éve született Radnóti Miklós. Müller Miklós Radnóti-fotói. Békés megyei Népújság, 1984. máj. 5. 8. p.) Majd Lengyel András irodalomtörténész munkája mutatja be a dedikáló Radnóti fotót. (Lásd: Lengyel András: Egy nagy magyar fotográfus: Müller Miklós. Orosháza, 1989. PMK.) Az 1999-ben megjelent Radnóti Miklós Fényképek c. kötetben (összeállította Bókay László) négy Müller-felvétel látható.

A Radnóti fotók mellett a visszakerült eredeti Müller felvételek és nagyítások között szerepel egy teljesen ismeretlen munkasorozat Buday György grafikusról, a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumának vezetőjéről, a Bauhaus-os kötődésű Kárász Judit fotósról, valamint Ascher Oszkár szavalóművészről, Baróti Dezsőről, Szarvas Klári hárfaművészről és Tomori Viola parasztlélektani kutatóról.

Gonda Géza

BARÓTI DEZSŐ

KÁRÁSZ JUDIT

MÜLLER Miklós fotó Baika 1994/1-2.

ránk értékesebb része kihalásra van ítélve, legalább a kisebbségi területeken (nekem személy szerint elegem van a felfuvalkodott írókból).

A képzőművészeti egyesületek múltbeli szerepének meghatározása a művészettörténet feladata, ténylegesen nem tudok hozzászólni. A mai feladat egyesíteni azokat a művészeket, akik egzisztenciájukat és mindent, ami evvel jár, kockára teszik. Van bennük annyi elhivatottság, hogy nem a könnyebb utat választva maradnak a süllyedő hajón. A nagy szavak után tudni kell, hogy minden alkotó más egyéniség (nemcsak művészi), legtöbbjüket az egyéni siker érdekli. Az egyesületünknek az a feladata, hogy a lehetőségekkel úgy gazdálkodjon, hogy az asszimilációt túlélje, vagy a lehető leghosszabbra nyújtsa (bár ennek semmi értelme). Tehát a feladat: kiállítások, szimpóziumok, fiatalok, az utánpótlás, tanítás és közéleti szereplés stb.

Kiállítási lehetőségek: Duna Menti Múzeum, Szerdahelyi Galéria, az alakuló Szerdahelyi Kortárs Galéria, Hetényi „Lilla Galéria", Losonci Galéria, Pozsonyi Kultúrközpont. További, föl nem térképezett terület, minden városi és falusi galéria, kultúrház. Publikációs lehetőségek napilapokban szinte semmi, egy-egy illusztráció, de inkább fénykép. Az Irodalmi Szemle és a Kalligram hoz képzőművészeti anyagot is.

A könyvkiadó letiltotta a képzőművészeti albumok megjelenését, így csak a Kis Galéria és a Bacskai Béla jelenhetett meg. Most vajúdik Farkas Veronika könyve, hogy mikor jelenik meg, nem tudni.

Avantgárd: Bartusz, Rónai, Németh Ilona, Herdics.

Összesen 60 társasági tagunk van: festő 34, szobrász 11, fotós 3, építész 3, művészettörténész 5 és iparművész 4. A fotósokat és az építészeket külön kell megszervezni, nagyon laza társaság, elvárják, hogy mindent megoldjunk helyettük.

Én a képzőművészeket mint egyéneket látom, általánosítást, osztályozást nem merek vállalni. Szlovákiai magyar képzőművészekről beszélni mint egységről, nehéz, nekem nincs megfelelő rálátásom.

Sümegi György–Tóth Piroska

Soklétű képek

Beszélgetés Müller Miklós fotóművésszel

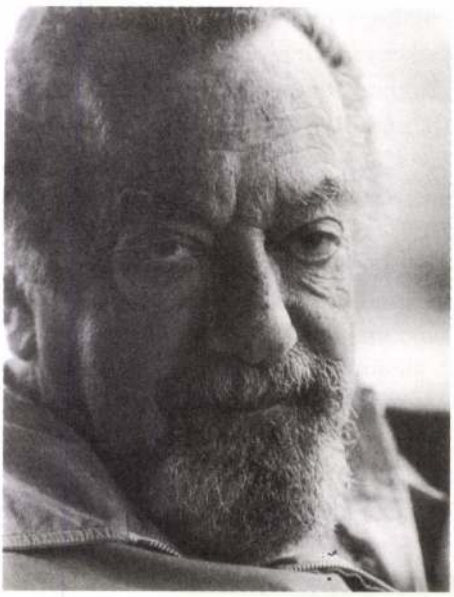

Müller Miklós

Ÿ A szellemi tevékenység függ ugyan a kultúrpolitikától és a gazdasági élettől, de sokan életútjukkal bizonyítják, hogy függetlenedni tudnak azoktól. A Spanyolországban élő Müller Miklós szívesen látogat vissza az orosházi szülőföldre. Nyolcvanéves születésnapjára a város kiállítást rendezett tiszteletére, ekkor beszélgettünk. Elsőként arról kérdeztem, hogyan látja a művészek itthoni helyzetét egy másik világból jövet.

R A mai magyar állapotok lehetővé teszik, hogy ki-ki képessége, tehetsége szerint szinte bármit csinálhasson a művészet keretei között. Van, aki igazodik a nyugati szellemi elődökhöz, mások a népi kultúra gyökereihez nyúlnak vissza, megint mások a húszas évek szovjet avantgárdjától startolnak. Az igazság meglátásom szerint az, hogy ezzel a nagy szellemi szabadsággal nem tud mindenki élni, mert nem volt lehetősége vagy akarata arra, hogy éljen vele. Különben is elég nehéz megmondani, hogy mikor mi tesz jót a művésznek. Vannak alkotók, akiknek a félreállítása közben megtöbbszöröződik a szellemi energiája. Ha a közélet kavalkádjából valaki kivonul, a munka valódi kielégülés, akár a menekülés utolsó bázisa lehet. Az ismeretes törvények miatt huszonöt évesen, 1938-ban hagytam el hazámat és teljesen a magam erejéből küzdöttem meg a nemzetközi ismertségért. Portugáliába vezetett első utam, de a Salazar-kormány idején sokáig nem maradhattam, így a marokkói Tangerben leltem jó ideig otthonra, később kerültem Spanyolországba, második hazámba. Egyedüli gyógyír a világ kihívásai ellen az, ha megtudjuk magunkról, kik vagyunk. A művészet mindig, mindenütt az önnevelés útja is. Aki nem személyiség, csak kullog a többiek után, abból soha sem lesz alkotó.

Ÿ Számos gondolkodó egyetért abban, hogy a művészet az igazság rendíthetetlen felmutatása, melynek során az alkotó a természet és az ember tanulmányozása közben képzeteket alakít ki, s ábrázolja a mindennapi életben megfoghatatlan dolgokat. A művészeti műfajok meghatározásánál azonban lényeges eltérés tapasztalható: a tradicionális esztétika művelői szerint a fotó nem művészet, de még a filmet is csak színpadi jelenetek képi rögzítésének tartják. Gondolom, a nyolc évtized alatt találkozott ilyen provokatív felfogással.

R Ha profán módon állok a dologhoz, könnyen mondhatom: a fotó létezik, de attól függ művészete, hogy ki csinálja. Közhely, hogy a fotózás a pillanat művészete, de azt kevesen tudják, pl. a jó portréhoz mi mindent kell figyelembe venni. Nem véletlenül mondják, hogy a szem (arc) a lélek tükre. Ennek élettani alapja van. Az arc izomzata az ember tudati és pszichés állapotát vetíti ki. A mimikai izmok aszerint hogy örülök valakinek, vagy éppen szorongok – fölvesznek egyfajta alapállást. Minden kellemetlen hatására az izmok megmerevednek, és az élmény lenyomata megmarad az arcon. Ezt a jellemző gesztust kell – a talán először látott – modell lelkében felfedeznem, de csak riportfotó lesz, ha nem tudom a képet nézőben is fölidéztetni a pillanat egyediségét. Az ítélet, a vélemény már a fotóművész gondolatait rögzíti. A szuggesztió szerepéről a mai művészetben alig esik szó, pedig nem közömbös, kivetül-e a műből a közönségre, az alkotás hevében belelehelt gondolat. Itt van pl. *Cséplőmunkás* című képem, amelyen az emberi erő, dinamika egy munkafolyamat közepette kerül ábrázolásra, pedig a férfialak arcát nem is látjuk. Minden gondolati művészet folytonos kérdése, van-e akkora kisugárzása, hogy a szenvtelen látogatót hatása alá vonja? Amióta a fogyasztói társadalom előretört és kevésbé érték az ember, azóta a művészek – és függetlenül a műfajtól – minden képességüket aktivizálják, hogy az embertől emberhez vezető utat újra felmutassák. Megrögzött és javíthatatlan optimista vagyok, hiszek a fotóművészet erejében, önálló fejlődési útjaiban.

Ý A művészeti intézményrendszer peremérről a kísérleti film, fotó és video mintha előtérbe kerülne. A hetvenes évek elejétől a képzőművészet mind tudatosabban és egyre növekvő mértékben tartja fontos eszköznek a fotót. Egyre inkább törekednek a fotósok arra, hogy képzőművészeti hatásokat érjenek el. Nem túlságosan kötött a fotó tradicionális értelmezése, mely kevés egyéni látásmódot enged meg?

Cséplőmunkás

Fuenterrabia

R A fotó számomra csak feketén-fehéren létezik. Az ember ezt még tudja ellenőrizni. Néhány évtizeddel ezelőtt ez lényeges tényező volt, mert dokumentumként hiteles okmánynak is elfogadták a fotográfiát. Úgy gondolom, fekete-fehér fényképeimmel ki tudom fejezni a látványt, a valóság lényegének megragadását, a helyzetek, jellemek, lélekállapotok és karakterek ábrázolását. Akkor tartom művészetnek a fotográfiát, ha az ember jelenléte átsüt a képen akkor is, ha közvetlenül nem tűnik föl a fénnyel-árnyékkal megrajzolt alak. Ezért áll hozzám oly közel a szociofotó, mert tovább kell menni visszafelé, de nem hátra: a gyökereket kell keresni. Anteus is a földet érintette meg, hogy erőt nyerjen.

Ý A Moholy-Nagy feltalálta fotogram kései utódainak tehát nincs értelme kísérletezniük?

R Elfogadom, hogy a fotó a technika hihetetlen mértékű fejlődése által mindig új jelentés megfogalmazására ad lehetőséget. Egy fotómozaik tudatosan felépítve megteremthet belső rendet – a színek, a formák ritmikus ismétlődése, a kihagyások alkalmazása, az azonos motívumok többszörözése segítségével –, hordozhat elvont művészi üzenetet. A stilizáltság és a dekoratív hatás, valamint a montázstechnika motívumait összemosó líraiságot teremtenek. Tíz éve Ana lányom vette át a madridi stúdiómat és látom, más formanyelven dolgozik, mint én. A színes technika többéves türelmes munkával új dimenziókat adhat a szakmának. Csúcstechnológiával is lehet egy adott pillanatban a múlhatatlanul szükségesnek érzett szociografikus látványt rögzíteni. A kamera objektívén át az úgynevezett tárgyi környezetről és életformánk furcsaságairól ugyanolyan változatos, ugyanolyan kiábrándító és ugyanolyan vonzó képet lehet készíteni, mint fekete-fehéren – csak ez engem nem tölt el szakmai izgalommal. Egy princípium azonban létezik: a színes fotográfia ne utánozza a festészetet! A televízió ontja a színes klipeket – de felelősség nélkül teszi. A gyerekek degenerálódnak, szerintem majdnem olyan kártékony számukra a művészietlen képbeállítás, mint a fegyveres film. Én csak a híradót nézem a tévében és klasszikus zenét hallgatok, ha van. Harmadik hatalmi tényezőként az elektronikus médiáknak a kereskedelmi és önös – fontosságból adódó – szakmai szempontjain túl, a felnövekvő nemzedékkel átgondoltabban és etikusabban kellene foglalkoznia.

Ý A művészek nem bizonyosságot keresnek, hanem kérdeznek: létezik-e következetesség a művészi magatartásban, van-e hatalma az alkotónak a világ befolyásolására?

R Az emberi gondolkodás struktúrája olyan logikus, mint a négyzet. Az alkotó ezenkívül segítségül hívja a ráérzést, az intuíció képességét is. Mindig korrigálni kell, újra rendezni azt, amit a világból felfogok. Munkásságom során a világban meglévő temérdek rendszerkezet összefüggését és a fényhatásokat kutattam, ebben a kontextusban létezik következetesség. A magam elképzelte koordinátarendszerben mozgok, öntörvényű szín- és formarendből emelek, vágok ki képalakzatokat. Az univerzumból azonban – ha nincs is jelen a fotón – csak az ember érdekel, s ez is következetesség. Hiszek az emberi nem fennmaradásában, a pozitívan működő dolgokban.

A kérdés második részére már nem ennyire egyértelmű a válaszom. A művésznek nincs hatalma. A tényleges hatalom a bankok, a tőke és a politikusok kezében van. Lehet, hogy kevésnek találják, de fogadjuk el azt is vívmánynak, hogy a művész azt mond, és olyat alkot, amit és amilyet akar. A közönség szinte minden materiális

értéket megkaphat, de ehhez nem párosul kulturális igény. Nem tanítják meg nekik, hogy vannak dolgok, amikért meg kell küzdeni. A művész csak nagyon kis területen képes a tudatot megváltoztatni, de anélkül a hit nélkül, hogy ez sikerülhet, nem érdemes élni.

Ÿ Szemléletes elemzést adott arról, mai korunkban mi a küldetése az igazi értelmiséginek. Kevesen vannak, akik elmondhatják, találkoztak századunk jó néhány nagy egyéniségével.

R José Ortega y Gasset előadásait Madridban sokszor volt módomban meghallgatni. Bámulatos volt minden megszólalása, persze ezt azért is hangsúlyozom, mert olvasva nehéz hozzáférkőzni gondolataihoz, de a verbális közlés alkalmával – egyszerűen lenyűgöző volt logikus okfejtése és élvezetes stílusa. Rajta kívül megadatott számomra nemcsak az ő, hanem a spanyol művészvilág fényképen történő megörökítése is. Sajnos, hogy Dalival nem volt módom találkozni, de Párizsban találkozhattam 1938 áprilisában Picassóval. Tihanyi Lajos mutatta be az albumomat, majd engem. Négy-öt képet akart a nagy festő megvásárolni tőlem, ám zöld voltam, és meghatottságomban odaajándékoztam azokat. Mindez a Floré kávéházban történt, és ott volt Picassóval barátnője, Dora Maar is. Nem segíti a művészeti élet kibontakozását az, hogy Magyarországon a kávéházi élet lényegében megszűnt. A nyugati világban ez a fórum a mai napig éltető ereje az alkotásnak, a gondolkodásnak.

Ÿ A Bárkának ez a száma a thanatológia gondolatkörét öleli fel. Nyolc évtized után visszatekintve, mit tart fontosnak elmondani az élet dolgairól?

R Radnótival szólva: az a fontos, amit a halál után itt hagyunk. Életutam példa lehet a fiatal alkotók, művészek számára. Mindig volt azonban egy dolog, ami különösképpen izgatott: az utópia. A technikai fejlődés száz éve még az álmok világába helyezte a holdra való eljutást, vagy a víz alatti hajózást... Egy dolgot azonban fájdalmamra már biztos nem érhetek meg, történetesen számomra a létező dolgok egyik legnagyobbika ez az utópia: a BÉKE.

Cs. Tóth János

Tetuán 1945

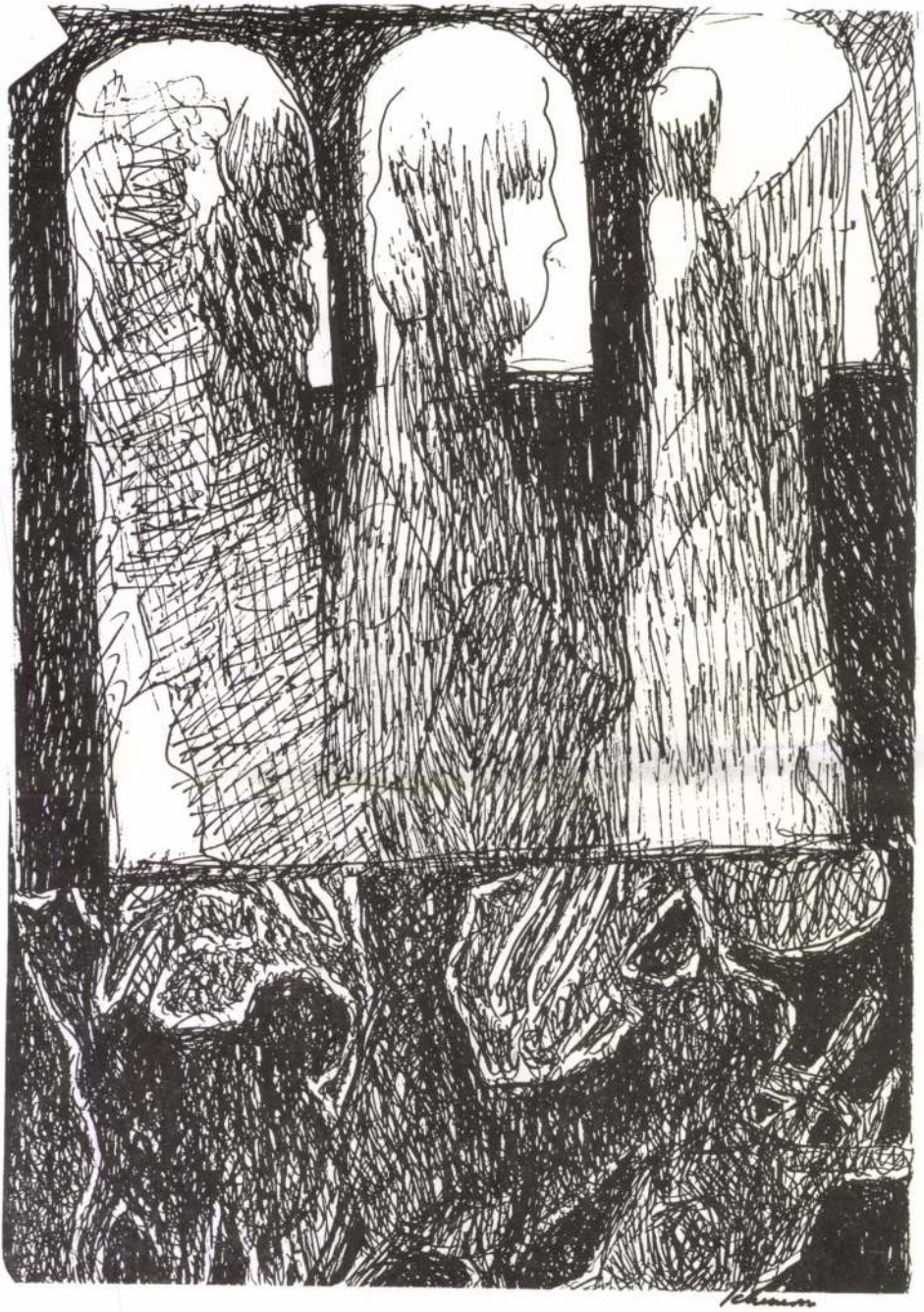

II. Rákóczi Ferenc emlékéhez híven (2. oldal)

A HAZA MINDEN ELŐTT!

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

KÖZÉLETI NAPILAP

1993. JÚLIUS 20., KEDD ÁRA: 13,80 FORINT XLVIII. ÉVFOLYAM 167. SZÁM

Szakdolgozat a világkiállításra

A Budapesti Műszaki Egyetem és a TIT Körösök Vidéke Egyesülete vállalkozás menedzsment továbbképzést szervezett, amelyen 1200 órában készítették fel a többnyire diplomás hallgatókat a vállalkozói életre. A tanfolyamot a Munkaügyi Minisztérium finanszírozta. (4. oldal)

A kötegyániak nem isznak Kőbányait

A kötegyáni emberek június eleje óta nem isszák a Kőbányai sört — hallottuk a hírt nemrégen. Nem egyéb történt, mint az, hogy a kis határmenti településen egy merész kft. sörgyárat nyitott. (4. oldal)

Növekvő import, csökkenő export

Az év első öt hónapjában az ipari termelés némileg meghaladta az egy évvel ezelőtti szintet, miközben az import 15 százalékkal nőtt, az export pedig 20 százalékkal csökkent — ez tűnik ki a Központi Statisztikai Hivatal jelentéséből. A lakosság pénzbevételei a tavalyinál mérsékeltebben növekedtek, miközben a fogyasztói árak emelkedése csak kevéssé maradt el a tavalyitól.

Ljubjana—Budapest autópálya

A Ljubljana—Budapest autópálya kiépítéséről szóló megállapodás kidolgozására ad hoc munkacsoportot hoznak létre — állapodott meg Schamschula György közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter szlovén kollégájával, Igor Umekkellel. A megnövekedett közúti tranzitforgalomra tekintettel szükségesnek tartják az egyeztetett és az EK-előírásokkal is összhangban lévő közlekedéspolitikai intézkedések érvényesítését.

A (határ)helyzet változatlan

Gyulánál 24, Nagylaknál 18, Ártándnál pedig 6 órát kellett várniuk az utasoknak a kilépésre hétfő reggel — közölte a határőrség szóvivője. Krisán Attila elmondta, hogy román oldalon a vámszervek alaposan ellenőrzik a belépőket, ugyanis sok, Romániából elszármazott, és most Németországból hazalátogató utas vámköteles árukat visz magával. Így a várakozási idő csak fokozatosan csökkenhet. Záhonynál a korábbi 3 nap helyett másfél-két napot kell várniuk a belépő kamionosoknak. A helyzet kritikus, de a korábban beígért blokád valószínűleg elmarad.

A hét végén 112 határsértőt fogtak el, 40 külföldi pedig hamisított útlevéllel próbált magyar területre lépni. A határőrök 7600 külfölditől tagadták meg a beléptetést az előírt feltételek hiánya miatt.

Debreceni Nyári Egyetem

Ötvenharmadik alkalommal nyitotta meg a kapuit hétfőn az ország legrégebbi és legnagyobb nyári egyeteme Debrecenben. Eddig összesen több mint tízezren ismerkedtek az egyetem kurzusain a magyar nyelvvel és kultúrával a szomszéd államoktól egészen Japánig és Kanadáig.

A Debreceni Nyári Egyetem az elmúlt évtizedekben a magyarságkép-alakítás mellett a külföldi hungarológus utánpótlás képzésének, továbbképzésének is fontos műhelyévé vált, amely az utóbbi három évben Hungarolingua című nyelvoktató programmal is jelen van a hazai és a külföldi hungarológiai oktatásban. A Debreceni Nyári Egyetem augusztus 14-éig tartó kurzusain az idén több, mint négyszáz külföldi hallgató vesz részt: a legtöbben Németországból, Ausztriából, Franciaországból és Amerikából érkeztek. Most először van salvadori, venezuelai, ciprusi és izlandi hallgatója az egyetemnek.

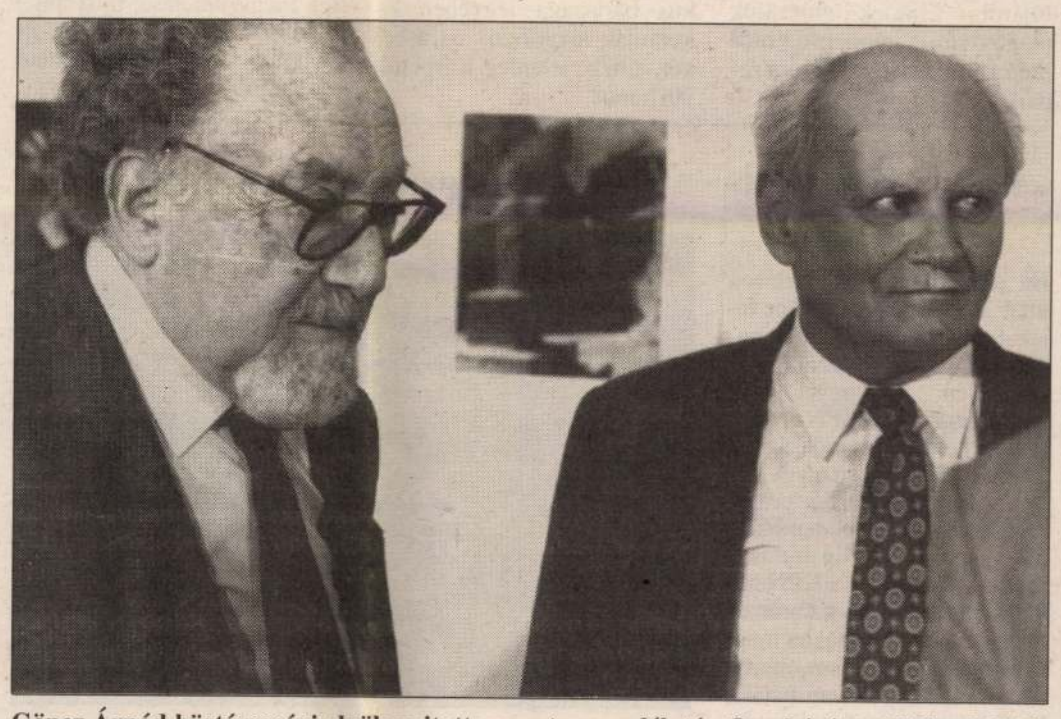

Göncz Árpád köztársasági elnök nyitotta meg tegnap délután Orosházán a Müller Miklós fotóművész 80. születésnapjára rendezett kiállítást

FOTÓ: FAZEKAS FERENC

Göncz Árpád Orosházán

„A gazdaság élénkítése a legfontosabb feladatunk”

Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság elnöke tegnap dr. Vastagh Pál országgyűlési képviselő meghívására Nagyszénáson és Orosházán tett látogatást. A kora délelőtti órákban a Nagyszénási Október 6. Szövetkezetben tájékozódott, ahol Sáfár István elnök-igazgató mutatta be a gazdálkodó szervezetet. Mindketten megegyeztek abban, hogy a magyar mezőgazdaság tagozódása nem segíti az ország fejlődését és hosszú időnek kell eltelnie ahhoz, hogy az új tulajdonformák érdemben segítsék és visszahozzák a mezőgazdasági termelés régi jó hírét. Göncz Árpád kifejtette, hogy a szalagparcellák átmeneti megoldást jelenthetnek a parasztember számára, de teljes egészében nem lehetnek megfelelő alternatívák a termelés élénkítése szempontjából.

(Folytatás a 3. oldalon)

Néhány üveg sor után békétlenség támadt a kamionsoron

Melegben nem ér az angol hidegvér?

A hosszú várakozás a határon ebben a kánikulában meglehetősen idegőrlő. Hátha még egy-két üveg sörrel akarja lehűteni indulatait az idegen! Akkor bizony még attól sem riad vissza, hogy rendőrre emelje a kezét, no meg a rendőr gumibotját.

Vasárnap a délutáni órákban egy angol állampolgár besétált a Veszely Csárdába, hogy szomját szeszes itallal csillapítsa. Aztán mikor visszaballagott a kocsijához azt vélte felfedezni, hogy egy török kamionos akarja a sorban megelőzni. Dühében és a szeszes ital hatása alatt egy kamionnal keresztbeállt, hogy megakadályozza a manővert. A török kikérte magának a gyanúsítást. Szó szót követett és kisebb verekedés tört ki a kamionsoron. Az incidens eldurvulását a szolgálatban lévő rendőr próbálta megakadályozni, aminek az lett az eredménye, hogy az angol ököllel szájon vágta az intézkedő járőrt, aki könnyű sérülést szenvedett.

A bajtársa segítségére siető társ megbilincselte a pofozkodó angolt, mire annak barátja is közbelépett és kikapva a kötelességét teljesítő egyenruhás gumibotját azzal halántékon ütötte. A sértett rendőr kezével fogta fel a nagy erejű ütést.

(Folytatás a 3. oldalon)

Bolyai Akadémia Kirulyfürdőn

A Hargita festői szépségű ifjúsági táborában, Kirulyfürdőn rendezik meg július 17-től 27-ig a Romániában élő magyar anyanyelvű tanítók Bolyai Nyári Akadémiáját.

A békéscsabai Kőrösi Csoma Sándor Főiskola továbbképzési referense, Micheller Magdolna tájékoztatása szerint a szegedi József Attila Tudományegyetem és a csabai főiskola oktatói karából mintegy 20-an vesznek részt az akadémia munkájában. A Kőrösi Csoma Sándor Főiskola tanárai erre az alkalomra tanulmánykötetet készítettek a nyári egyetem hallgatói számára, amelyben a 16 tanulmányt segédkönyvként használhatja fel a résztvevő 240 romániai magyar tanító felkészülései során.

Zsűrizett szobrok Gyulára

Tegnap Budapesten ármegállapító zsűrin bemutatták Kiss György szobrászművésznek a gyulai Kálvária stációira készített domborműveit. A tizennégy darabos kollekcióról a zsűrizó Kiss Nagy András és Gáti Gábor szobrászművészek nagy elismeréssel nyilatkoztak. A domborművek darabonkénti árát 280 ezer forintban állapították meg. A művész jelezte, hogy az árnak csupán egyharmadát fogadja el, az összeg többi részéről lemond, ezzel is könnyítve a Kálváriát helyreállító alapítvány terheit.

A zsűrizésen a Kálvária helyreállításának terveit készítő Szabó Jenő építész és Gyula város önkormányzatának képviselői is részt vettek. Kiss György, aki a Debreceni Nyári Tárlaton bemutatott korpuszáért vasárnap átvehette a Magyar Honvédség különdíját, elmondta, hogy a domborműveket hamarosan a gyulai közönség is megtekintheti, mert pénteken 17 órakor a Dürer teremben nyílik az a tárlat, amelyen az építészeti tervekkel együtt bemutatják a plasztikákat. Á. Z.

Aszálybizottság

Ugye ismerik a viccet, amely magvas következtetéseivel igyekszik megvilágítani a lényeget, hogy tudniillik mi a különbség a japán és a magyar halászok között. Míg a magyarok bizottságot alakítanak, hogy megvitassák a pecázás fortélyait, addig a japánok már visszafelé tartanak a sikeres halászatból.

Újabb bizottság bölcsője köré irányította tegnap a figyelmet Torgyán József kisgazda vezér, mert úgy találtatott, meg kell menteni a magyar mezőgazdaságot a természeti katasztrófa következményeitől. Nem állhatjuk meg, hogy ehelyütt idézzük a tsz-tagok sokat hangoztatott véleményét, miszerint az sem volt kisebb csapás, amit a kisgazdák a szövetkezetekre mértek. No de ne legyünk rosszmájúak. Tegyük fel, hogy Torgyán uraméknak a megmentés szempontjából ezúttal ugyanolyan fontos a magángazda, a szövetkezet és mindenki, akinek a föld adja a kenyerét. Milyen eszményi is a cél, amit megfogalmaznak: vissza kell adni a mezőgazdaságban dolgozó emberek hitét! Talán éppen úgy, ahogy Göncz Árpád mondta tegnap Nagyszénáson: egyszerűen csak hagyni kell őket dolgozni. S ha mindehhez bizottság kell, akkor rajta, lássanak hozzá!

Csak addig nehogy kihalásszák előlünk az összes halat a japánok!

László Erzsébet

Nem az értékesítés, a „mennyiért” a gond

Lesújtó terméseredmények

Zömében befejezték megyénkben a kalászosok aratását, így megközelítően pontos adatokkal szolgálhatott lapunknak a Békés Megyei Földművelésügyi Hivatal vezetője, Szabó Imre. Mint mondta, lesújtó terméseredmények születtek, amelyekkel meg kell tanulnunk együtt élni. A kenyérgabona szempontjából nem is a mennyiséggel, hanem a minőséggel van baj. De kenyérgond nem lesz a megyében.

Meglepően hangzik — mondja Szabó Imre —, de a kalászosokból a tavalyinál 15-20 százalékkal többet vetettek a kis- és nagygazdaságok a megyében, összesen 157 ezer hektáron. Ebből 110 ezer az őszi búza, 16,5 ezer hektár az őszi árpa, 17,5 ezer a tavaszi árpa, 7 ezer hektár a zab és elenyészően kevés a tritikálé vetésterülete. Búzából átlag 3,2 tonna termést takarítottak be hektáronként, őszi árpából 3,4-et, tavaszi árpából 2,6-ot, zabból 2,4-et. Káposztarepcéből is fele annyi termett hektáronként, az átlagtermés a 340 hektáron mindössze 1,1 tonna volt. Borsó 8600 hektáron került a földbe, az eredmény itt is gyenge, 1,7 tonna hektáronként.

(Folytatás a 3. oldalon)

NYÁRI VÁSÁR AZ ELEKTROHÁZBAN!

Minden héten újabb és újabb termékeket vonunk be akciónkba.

Különböző engedménnyel vásárolhatók meg:
televíziók — videók — hűtőgépek — mosógépek — szárítógép — mosogatógépek — légkondicionáló és egyéb termékek.

Többféle hitelakció, ingyenes házhoz szállítás.

Vásárlása révén ön is részese lesz nyereményakciónknak, melyben 300 értékes nyereményt sorsolunk ki, főnyereményként
1 db Seat Ibiza és 1 db VW Vento gépkocsit.
LEGYEN ÖN IS A NYERTESEK KÖZÖTT!

Nyereményakciónk múlt heti nyertese a 2290-es számú ajándéksorsjegy tulajdonosa. Nyereménye 1 db VSP—88 Akai videolejátszó.

ELEKTROHÁZ
Békéscsaba, Baross út 10. sz. Telefon: 325-588.

HÍR PLUSZ

Kisebb az egy főre jutó adag

A Föld népességének növekedése meghaladja a világ élelmiszertermelésének bővülését. Ha ma egyenlő arányban felosztanánk a hús-, a hal- és a gabonakészleteket a világ lakosai között, az egy főre jutó adag kisebb lenne, mint négy évvel ezelőtt. A mostani helyzet elsősorban a népesség rekordméretű növekedésének következménye, ugyanakkor az utóbbi évtizedekben a világ élelmiszertermelése szintjének csökkenése tapasztalható.

*

A hír olvastán eszembe jut a régi bölcs mondás: „Márpedig enni kell!". S ha enni kell, akkor azt, amit elfogyasztunk meg is kell, kellene termelni. De itt a bökkenő: milyen áron. Mert ráfizetéssel nem üzlet az üzlet mondják sokan. A Föld sok részén éheznek, mert nem terem meg semmi, míg más területeken az üzleti manipuláció miatt nem termelnek. Ideje volna már összehangolni az érdekeket, és felismerni azt, hogy legfőbb érték az ember és minden mást ennek rendelni alá.

M. B.

A „hadúr" felhívása

Szomália egyik legfőbb „hadura", Mohamed Farah Aidid tábornok vasárnap a nemzetközi békefenntartó erők elleni felkelésre szólította fel híveit. Maga Aidid bújkálni kényszerül — az ENSZ-erők őt tartják felelősnek a békefenntartók elleni sorozatos támadásokért, s ezért letartóztatási parancsot adtak ki ellene. Tegnapra virradó éjszaka Aidid hívei támadást intéztek a mogadishui repülőtéren állomásozó békefenntartó alakulatok ellen. A lövöldözés csak akkor szűnt meg, amikor helikoptereken megérkezett a helyszínre egy amerikai kommandó.

Erőszakos hétvége Dél-Afrikában

Húsz ember életét vesztette erőszakos cselekmények következtében a hét végén Dél-Afrikában. A rendőrség jelentése szerint hétfőn egy férfi Johannesburg közelében leintett egy tehertaxit, amelyet — miután az megállt — még 10 támadó vett körbe. Az utasokat, akik az Inkatha párt hívei voltak, kiszállásra kényszerítették és egy közeli mezőre vezették. Itt lelőtték őket. Hatan meghaltak, a hetedik áldozat súlyosan megsebesült. — Úgy rémlik, hogy kitervelt stratégiáról van szó a választások megakadályozására — jelentette ki Cyril Ramaphosa, az ANC főtitkára.

Az oldal külpolitikai tudósításai az MTI hírei alapján készültek

II. Rákóczi Ferenc emlékéhez híven

Akárcsak 290 évvel ezelőtt, az idén is közös zászló alatt gyűjtötte össze a kárpátaljai magyarokat és ruszinokat II. Rákóczi Ferenc. Vasárnap Tiszaújlakon az öt évvel ezelőtt visszaállított turul-emlékműnél közösen emlékeztek meg a Rákóczi szabadságharc első győztes ütközetének évfordulójáról. Eljöttek hozzájuk megosztani az ünnepség örömét szatmárnémeti szomszédaik is.

Napjaink nehéz gazdasági helyzete, a benzinhiány rányomta ugyan bélyegét az idei ünnepségre, hiszen sokkal kevesebben jöttek össze, mint az előző években, de a jelenlevők ismételten hitet tettek amellett, hogy Rákóczi szellemében — a határtalan hazaszeretet és a népek harmonikus barátsága jegyében — kívánják megőrizni azt a békét, amely jelenleg Kárpátalján honos.

Módosított alkotmány

Két ponton módosította a francia alkotmányt hétfőn a Parlamenti Kongresszus, a törvényhozás két háza, a Nemzetgyűlés és a Szenátus együttes ülése a versailles-i kastélyban. Az első módosítás célja a bírói függetlenség megnövelése, a bírói testület „depolitizálása" a bírók és ügyészek legfelsőbb tanácsának átszervezésével, a másodiké a parlamenti bíróság működésképtelen szervezetének átalakítása, a politikai jelleg megszüntetése, új testület létrehozása a miniszterek és volt miniszterek elleni büntető eljárásra.

„A demokráciának is van határa"

Ha a baloldal a választások után „felemeli fejét, akkor fejek fognak hullani" — mondotta Leszek Moczulski, a Független Lengyelország Konföderációja (KPN) vezetője az olsztyni vajdaságban tartott választási nagygyűlésén. Mint Moczulski beszámolt róla, a szociáldemokraták vezetőjével félig tréfásan már közölte, hogy a KPN akkor sem engedi be a kommunistákat a hatalomba, ha megnyerik a választásokat, mert a demokráciának is van határa. Ha finomabb megfogalmazásban is, de korábban hasonlóan nyilatkozott Marian Krzaklewski. A Szolidaritás vezetője kijelentette, hogy a baloldal választási győzelme esetén a szakszervezet kész ugyanolyan parlamenten kívüli eszközökkel megbuktatni, mint ahogy az előző rendszer idején tette.

A maslenicai pontonhíd

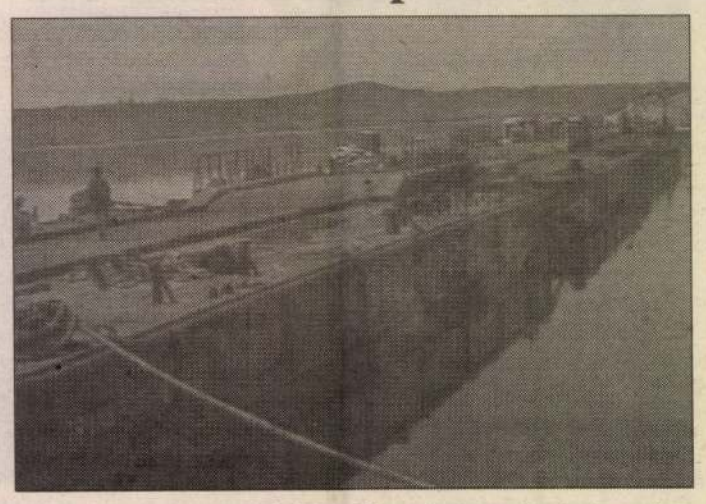

Franjo Tudjman horvát államfő szerint a maslenicai pontonhíd vasárnapi felavatása, illetve a zárai repülőtér újbóli megnyitása a horvát szuverenitás helyreállításának kezdetét jelenti a szerb erők által ellenőrzött övezetekben. Tudjman vasárnap, a két esemény után nyilatkozott a horvát televízióban. A horvát államfő kijelentette: kész mindent megtenni a horvátországi szerbekkel való kapcsolatok normalizálásáért, s hajlandó garantálni autonómiájukat — de csak mint horvát állampolgároknak.

Megállapodás Bagdadban

Megállapodás született tegnap Bagdadban az iraki rakétatámaszpontok ENSZ-ellenőrzéséről — jelentette be Rolf Ekeus, a világszervezet megbízottja az iraki hatóságokkal folytatott megbeszéléseit követően. Az ENSZ-megbízott szerint az egyezmény megnyitja az utat átfogó politikai-technikai párbeszéd előtt, és szükségtelenné tesz bármiféle katonai akciót.

Phenjan ismét elutasította

Holtvágányra jutottak az észak-koreai nukleáris létesítményekről folyó genfi amerikai—észak-koreai tárgyalások. Phenjan ugyanis ismét elutasította, hogy nemzetközi megfigyelőket engedjen két ilyen telepére. Mint az AP a dél-koreai Yonhap hírügynökségre hivatkozva jelentette, a phenjani kormány a hét végén arról tájékoztatta saját, küldöttségét, hogy nem enged megfigyelőket két olyan észak-koreai létesítménybe, amelyekben egyes feltételezések szerint atomfegyvereket vagy ezek előállítására alkalmas alkatrészeket gyártanak. Korábban mindkét fél előreléptéről számolt be, ezért a megtorpanás megfigyelők körében némi meglepetést okozott.

Az évszázad árvize a Mississippin

Tegnapra virradóra 14 méteres rekord vízmagasságot ért el a Mississippi folyó St. Louisnál, de az immár a század árvizeként emlegetett katasztrófának még mindig nem látni a végét. A Mississippi és mellékfolyóinak két hete tartó, rendkívül súlyos áradása az előjelzések szerint még hetekig folytatódni fog. A természeti katasztrófának eddig 27 halálos áldozata van. A károk megközelítik a 10 milliárd dollárt

Draskovicék nyilatkozatai

Vuk Draskovic, az ellenzéki Szerb Megújhodási Mozgalom vezetője a Le Monde című tekintélyes párizsi napilap belgrádi tudósítójával beszélgetve csalódottságának adott hangot amiatt, hogy a nyugati vezetők hajlanak egy olyan boszniai béketerv elfogadására, amely szerinte területcserével és a polgári lakosság áttelepítésével járna. — A jelenlegi szakaszban Bosznia-Hercegovinát ENSZ-védnökség alá kell helyezni. Ez elengedhetetlen ahhoz, hogy a valamennyi szembenálló felet lefegyverezzék és visszaadják a lakosságnak a stabilitás és a biztonság érzését — jelentette ki Vuk Draskovic.

A szembenálló felek lefegyverzését Draskovic véleménye szerint a négy nagyhatalom — Oroszország, az Egyesült Államok, Franciaország és Nagy-Britannia — katonáinak kell végrehajtani. Elképzelése szerint a szerbeket az orosz és francia egységeknek, a horvátokat a briteknek és a muzulmánokat az amerikaiaknak kellene lefegyverezniük. Draskovic emlékeztetett: ezek a hatalmak már kétszer álltak Jugoszlávia bölcsője mellett és valamennyi volt jugoszláv tagköztársaság lakosságának tiszteletét élvezik. — Nincs semmi kockázata annak, hogy egy hasonló művelet kudarccal járna, hiszen senki sem lőne ezen államok katonáira — hangsúlyozta a szerb ellenzéki vezető.

*

Ha a parlament és az utca között kellene választanom, egy pillanatig sem haboznék; én az utcát választom — jelentette ki a Magyar Szónak adott nyilatkozatában Danica Draskovic, aki férjével, Vuk Draskovic ellenzéki vezetővel negyven napot töltött vizsgálati fogságban. Draskovicné, aki maga is éhségsztrájkba kezdett a vizsgálati fogság meghosszabbítása után, hozzátette: — El tudja képzelni, hogy mi lett volna Romániában, ha annak idején Ceausescut is a parlamentben kellett volna leváltani? Ugye ez képtelenség, ezt a rezsimet is ugyanis az utca emelte fel, s csak az utca válthatja le.

Kijelentette: a nyomor és a kilátástalanság előbb-utóbb megteszi a magáét, Szerbia lakosságának fel kell ismernie a bajok kiváltóit. Ami viszont a parlamenti ellenzéket illeti, nincs sok töprengenivaló: ki kell vonulnia a parlamentből, mert nem vállalhat közösséget az ottani emberekkel, és azt sem teheti, hogy a demokrácia látszatának fenntartását hagyja.

Sevardnadze ajánlata

A Grúziától való függetlenségre törekvő Abháziában hétfőn folytatódtak a csaták. Eduard Sevardnadze grúz államfő előző este Szuhumiban a viszály övezetének fegyvermentesítését ajánlotta, miután találkozott Borisz Pasztuhov orosz különmegbízottal.

Az Interfax szerint Sevardnadze úgy vélte, hogy ha az abház hatóságok elvben elfogadják elképzelését, akkor lehetőség nyílik tűzszünetre, majd a csapatok kivonására, továbbá egy szigorúbb ellenőrzési rendszernek a nemzetközi szervezetek és az orosz megbízottak általi létrehozására. Ám a gudautai szakadárok mindeddig bármiféle tűzszünet feltételéül szabták a grúz kormánycsapatok kivonását.

Nem mond le a japán kormányfő

Mijadzava Kiicsi egyelőre nem szándékozik lemondani. A japán kormányfő, aki egyben a Liberális Demokrata Párt elnöke, hétfői sajtóértekezletén ugyan elismerte a kormánypárt kettészakadása miatti felelősséget — azért, hogy júniusban a pártból 46 képviselő vált ki, és alakított önálló pártot —, de egyelőre nem a lemondásának, hanem az újraválasztásának gondolatával foglalkozik inkább. Közölte: kormányfői újraválasztásáért is indul, ha a Liberális Demokrata Párt (LDP) felsorakozik mögötte.

Castro: No többpártrendszer

Elvetette a többpártrendszer bevezetésének lehetőségét Kubában Fidel Castro. A kubai vezető az ibéro-amerikai országok harmadik csúcstalálkozóján vett részt a múlt héten Brazíliában, és ebből az alkalomból nyilatkozott a brazil sajtónak. Kijelentette, hogy Kubában nincsenek és nem is lehetnek más politikai pártok. Véleménye szerint a kubai nép monolitikus egysége teremti meg a lehetőségét annak, hogy ellenálljanak. Kijelentésével a Kuba ellen több mint 30 éve bevezetett amerikai kereskedelmi embargóra célzott.

24 óra alatt 66 áldozat

A török hadsereg támadásai és kurd fegyveresek rajtaütései során az elmúlt 24 óra leforgása alatt 66 ember veszítette életét Törökország keleti részén. Az áldozatok között van 26 polgári személy, akiknek sátraira a Kurd Munkapárt (PKK) fegyveresei zúdítottak gránáttüzet a Van tartománybeli Sündüz fennsíkon. Heten súlyos sérüléseket szenvedtek — jelentette a török biztonsági erőkre hivatkozva Reuter.

Mindennap feladhatja ☎ 441-311
SZUPEREXPRESSZ hirdetését
50%-os felárral, ha azt szeretné, hogy a másnapi újságban megjelenjen.
Hirdetését személyesen és telefonon is feladhatja 8—16 óráig.

A Battonyai Kistüzépre ismét megérkezett a 420 Ft/db-os állványfa. Klapka u. 41., telefon: 664.

Krónika

Hárommilliárd forint sorsáról

Több mint 3 milliárd forintos beruházásról döntött az Érdekegyeztető Tanács Munkaerőpiaci Bizottsága tegnapi ülésén. Az összegből — amelynek felét a Szolidaritási Alapból fedezik, másik felét pedig a tervek szerint kölcsönként az Európai Fejlesztési és Újjáépítési Bank folyósítja — korszerű számítógépes összeköttetést létesítenek a 192 munkaügyi kirendeltség és a 20 munkaügyi központ között. Ennek révén meggyorsul az álláskínálat és az álláskereslet közvetítése.

Fogadóóra

Dr. Sarkadiné dr. Lukovics Éva országgyűlési képviselő július 23-án, pénteken 14—16 óráig képviselői fogadóórát tart az SZDSZ Kiss Ernő utca 8/1. szám alatti székházában.

Európai Demokrata Unió konferenciája

Az európai kereszténydemokrata, konzervatív és néppártokat tömörítő Európai Demokrata Unió (EDU) Antall József kormányfőnek, az MDF elnökének meghívására szeptember 1—3-án Budapesten tartja évi pártvezetői konferenciáját — jelentette be sajtótájékoztatón Csóti György, a konferencia szervező bizottságának magyarországi elnöke.

Nincs „titkos terv"

Nem készült minisztériumi tervezet a Magyar Állami Népi Együttes felszámolásáról, illetve a Budapest Táncegyüttessel történő összevonásáról — mondta Erkel Tibor, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium színházi osztályának vezetője tegnap, a Táncművészeti Tanács zárt ülése után. Az állítólagos tervekről a közvélemény — és az érintettek is — a Magyar Nemzetben tegnap megjelent írásból szereztek tudomást.

Napirenden a szúnyoginvázió

A sarkadi városatyák ma délután rendkívüli testületi ülést tartanak, amelyen elbírálják az Ady Endre Kísérleti Középiskola megüresedett igazgatói állásának betöltésére érkezett pályázatot. Az ülésen kerül megvitatásra a gyulai tűzoltóság támogatási kérelme is. A napirendek között szerepel még egy fontos kérdés, amely mostanában mindennél jobban izgatja a város lakosságát. Ez pedig nem más, mint a települést ellepő szúnyogok léte avagy nem léte. Mint a testületi ülésre szánt írásbeli anyagból kiderül, a gond csak annyi, hogy míg a szóban forgó rovar „léte" ingyenes, addig a „nem léte", avagy a garanciás szúnyogirtás 400 ezer forintba kerülne. Lehet, hogy a sarkadiaknak meg kell szokniuk az együttélés gondolatát?

„A GAZDAGSÁGHOZ A LEGRÖVIDEBB ÚT A GAZDAGSÁG MEGVETÉSÉN ÁT VEZET."
(SENECA)

Göncz Árpád Orosházán

(Folytatás az 1. oldalról)
A köztársasági elnök nem tartotta kizártnak, hogy néhány éven belül a szövetkezetből kilépők újra visszalépnének a közös gazdálkodási formába.

A nagyszénási program után Göncz Árpád az Orosházi Hunguard Float Üveg Kft.-nél tett látogatást. Itt Együd János termelési vezető mutatta be a gyárat, amely a Guardian amerikai mamutcég leányvállalata. Az orosházi gyár 1991 februárja óta üzemel, s mintegy 125 millió USA-dollár beruházással épült. A vegyes vállalat kezdetben 51 százalékban üvegipari művek, 49 százalékban Guardian tulajdonban kezdte működését, majd 1992-től teljes egészében amerikai tulajdon lett. Dr. Róna Péter, az Első Magyar Befektetési Tanácsadó Rt. elnök-vezérigazgatója a tájékoztató után elmondta, hogy az efféle nyugati orientáció nem kedvez a magyar gazdaságnak. Ezen megállapítással Göncz Árpád is egyetértett.

A Hunguardban tett látogatás után Göncz Árpád dr. Gulyás Mihály polgármesterrel és a képviselő-testület néhány tagjának társaságában, kötetlen beszélgetés formájában Orosháza fejlődéséről tájékozódott. P. J.

Üzemlátogatáson az üveggyárban FOTÓ: KOVÁCS ERZSÉBET

A nagyvilág elismerése után a szülőváros szeretete

Orosháza ünnepelt tegnap; a második hazájában, Spanyolországban világhírűvé vált fotóművészt, Nicolas Mullert, azaz Müller Miklóst, a város fiát köszöntötte 80. születésnapján. Az önkormányzat, a Petőfi Művelődési Központ és a Kulturális Kapcsolatok Egyesülete szervezte és Fülöp Ilona grafikusművész rendezte az életműkiállítást abból a száz fotóból, amelyet a művész korábbi látogatásai során a városnak ajándékozott.

A születésnapi kiállítás megnyitóján a művelődési központ zsúfolásig megtelt koncerttermében Gonda Géza, az egyesület elnöke köszöntötte a hazatérő művészt és Göncz Árpádot, a Magyar Köztársaság elnökét.

— Kellemes érzés visszajönni Orosházára, még kellemesebb fiatalkorom emlékeivel találkozni, és még sokkal kellemesebb egy olyan elszármazott művészt üdvözölni, aki fiatalkori emlékeim egyik hőse volt — mondotta megnyitóbeszédében Göncz Árpád. — Azt hiszem, elég kevés kortársunk van most itt, akinek még élménye lehetne a harmincas évekből, amikor Magyarországon feltámadt a szociális lelkiismeret, amikor a szegedi fiatalok egyik csoportja megpróbálta képpel, szóban, szociológiával feltárni a magyar valóságnak a leginkább felszín alá süllyedt elemeit. Ezek egyike volt Müller Miklós, aki képein örökítette meg a parasztság, a kubikosok életét, a valóságot lírai szépséggel. Ez az ismeret a mi nemzedékünkben egy olyan érzést alapozott meg, amitől azóta sem tudunk szabadulni: a felelősségérzetet azokért, akik nem tudják megvédeni magukat, akikért az egész társadalom felelős. Müller Miklós kénytelen volt Magyarországról kimenni, és valószínűleg ez szerezte meg neki a világhírt. Az itthonlét szerezte meg a hazai szeretetet. Ám az embernek az igazi elismerés nem a világ, hanem a szülőhazája elismerése. Szívből remélem, hogy Müller Miklós 80 éves korára a világ elismerése után megkapta szülővárosa, hazája szeretetét és elismerését is.

A kiállítás megnyitója után a köztársasági elnök találkozott a sajtó munkatársaival. Lapunk kérdésére, hogy miképp vélekedik világhírű magyar művészek kései itthoni elismeréséről, a következőket válaszolta:

— Valóban elég sokan vannak, gondoljunk csak Bartókra, aki szintén a fasizálódó Európa hideg lélegzete elől menekült. Érdekes, hogy anélkül a magyar fotográfus nemzedék nélkül, amely külföldön vált világhírűvé, modern fotográfia nem volna. Müller is ennek a nagy nemzedéknek a tagja, és szervesen illeszkedik a magyar művészettörténetbe, mert egyike volt azoknak, akik a magyar szociofotót megalapították. Egy országnak a fényvilága letagadhatatlan. S nyilván azokat a témákat választotta a művész, amelyek a magyar hangulatot és szemléletet örökítik át a távoli tájba.

NIEDZIELSKY KATALIN

A nevét ne feledjék feltüntetni!

Szupernagyik kerestetnek

Szólítják maminak, nagymamának, nagyanyónak, avagy Klári mamának, Zsuzsi anyónak, nagyinak és kedves mamának — egy a lényeg: az ezerkezű, áldott türelmű, fáradhatatlan, családösszetartó, béketeremtő és bölcs tanácsokat adó nagymama valóságos áldás. Szerencsés az a család, amelyben ott nyüzsög két „drága nagymami". Nos, őket szeretnénk a következő hetekben bemutatni lapunk hasábjain.

Várjuk tehát az arcképeket a nagymamákról, természetesen névvel és lakcímmel, pár soros „indoklással" — elsősorban arra vagyunk kíváncsiak, mi az, amiben ő a legszuperebb, amit egyedül ő tud. Már ma postára adhatják a fotót — a képeket folyamatosan, a beérkezés sorrendjében közöljük és alkalmanként idézünk a kísérő sorokból is. (Csak jó minőségű fekete-fehér arcképeket áll módunkban elfogadni, és visszaküldeni nem tudjuk.) Kérjük, feltétlenül tüntessék fel a fényképet beküldő nevét és pontos címét is — közöttük ugyanis értékes nyereményeket sorsolunk majd ki. A fotók végső beküldési határideje: augusztus 10.

S hogy ki lesz „szupernagyi?' Ezt olvasóink döntik el. A megjelent képekkel szavazhatnak, a következő módon: a lapunkból kivágott fotót az alatta szereplő sorszámmal, névvel borítékban küldjék be a következő címre: Békés Megyei Hírlap, Békéscsaba, Pf. 111. A borítékra feltétlenül írják rá: „Szupernagyi". Folyamatosan lehet szavazni, a végső határidő az utolsó fotók megjelenését követő egy hét. Lapunkban mindig előre jelezzük, mikor adunk közre „szupernagyis" fotókat.

A beküldött szavazatok alapján díjazzuk értékes jutalommal az első tíz pályázót, s hozzá tízet kisorsolunk azok közül, akikre beérkezik akár egyetlen szavazat is.

A napokban egyébként már megkaptuk az első fényképeket, s bizony akad közöttük, amelyen nem találtuk a nagymama nevét, címét, sőt, a kísérő sorokból sem derül ez ki. Ezért külön is kérjük: feltétlenül egyértelműen tüntessék fel a fotó hátoldalán, hogy kit ábrázol a fotó!

„Fény" a Bartók Béla úton

Üzletek mennek naponta csődbe és — ha egy kis túlzással is — óránként nyílnak újak szerte e hazában. Tegnap például Békéscsabán a Bartók Béla út 70. szám alatt Fény Villamossági Kisáruházat „avatott" az Univerzál. Elődje eddig a Berényi úton, a Ferroglobusnál volt található.

— *Gondolom nem kis befektetés volt elköltöztetni a boltot* — szólítom meg Beke Mihályt, az áruház vezetőjé.

— Ezzel a beköltözéssel akarjuk megcélozni a lakosságot — kezdi az üzletember —, hiszen talán bizonygatnom sem kell, hogy itt a vasút és az autóbusz-állomás, közel a piac, egyszóval nem kell órákat arra várni, hogy a busszal megközelíthessenek azok, akiknek villamossági alkatrészre van szüksége.

— *Nagyobb az árukészletük is, mint a régi helyen?*

— Durván két és fél ezer különféle alkatrészt találnak itt a vásárlók, valóban nagyobb árukészletet, mint a Berényi úton...

B. V.

Melegben nem ér az angol hidegvér?

(Folytatás az 1. oldalról)
A Szegedi Ügyészségi Nyomozó Hivatalal gyulai kirendeltségén jelentették az esetet. A két verekedő angol kamionost vasárnap 17.30-kor dr. Zemplényi László ügyész őrizetbe vette. Ellenük az eljárást hivatalos személy elleni erőszak bűntette miatt hétfőn lefolytatta. A két külföldi állampolgárt és a tanúkat tolmács és ügyvéd jelenlétében hallgatta ki, majd az iratokat további eljárás végett a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Békéscsabai Városi Ügyészségnek küldte meg. A Békéscsabai Városi Ügyészség — előreláthatólag — indítványával gyorsított eljárást javasolva érdemi döntésre adja át majd az iratokat a Békéscsabai Városi Bíróságnak. A két úr pedig őrizetben várja, hogy a bíróság ügyükben döntsön.

BÉLA VALI

Lesújtó terméseredmények

(Folytatás az 1. oldalról)
— *A megfelezett termések csak a hiányzó csapadék számlájára írhatók?*

— Részben. A többéves aszályos idő miatt a talajok vízszolgáltató képessége szinte a nullával volt egyenlő, ugyanakkor a kis- és nagygazdaságok tőkehiánnyal küszködve vagy elhagyták, vagy csökkentve alkalmazták a műtrágyát, és a talajelőkészítéssel is bajok voltak. Ezek együttes hatása a már ismertetett terméseredmény.

— *Becsülhető-e a cukorrépa és a kukorica várható termése?*

— A cukorrépa helyzete sem rózsás, a barkóinvázió miatt nagy területek pusztultak ki. A kukoricára is rossz világ jár, mert az aszályos periódusban rosszul sikerült a csőkötés. Tehát, e két kultúrából sem prognosztizálható az átlagos felénél jobb termés.

— *A kevés termés nem jelent felvásárlási árnövekedést?*

— Az integrátori rendszerben rögzített árak vannak. Átlagban a gabonát 7-8 ezer forintért veszik át tonnánként. Akinek pedig nincs szerződése, az kénytelen áron alul is értékesíteni, különösen, ha kölcsöntörlesztése is van. A gazdák kényszerpályán mozognak egyrészt a termelésnél, másrészt az értékesítésnél. A zöldborsónál például, amelynek termelésére 10-12 megyei gazdaság rendezkedett be, a csabai konzervgyár helyzete miatt értékesítési problémák merültek fel. A hűtőház is fizetési nehézségekkel küzd, mindez nehezíti, illetve 100-200 kilométerrel arrébb tolja az értékesítési lehetőségeket.

— *A hallottak se a termelőket, se a vevőket nem örvendeztetik meg.*

— A gazdáknak egyetlen gyógyír a nagy terméskiesésre, hogy aki igazolja aszálykárosultságát, az az APEH-nál tízpontos állami támogatást vehet fel.

B. S. E.

Integetők táborával Szarvasig

Tegnap délután rádiótelefonon beszélhettünk Lovász Sándorral, a gyulai önkormányzat sportelőadójával, aki a 200 kilométeres távon végigkíséri a békéért úszó gyulai csapatot. Mint mondta, nagy szolgálatot tesz a Westeltől kapott rádiótelefon: élő kapcsolatot tarthatnak a családok. Az úszók és kísérőik pedig a legjobbakról számolhatnak be. Köröstarcsára, amely a kijelölt leghosszabb szakasz volt a maga 33 kilométerével, szombaton este fél 8 tájban érkeztek meg. A helyi sportegyesület fogadta őket a parton, majd 3-400 békefelhíváshoz csatlakozó aláírásával indulhattak másnap tovább. Gyomaendrődre vasárnap délután 5 órakor érkeztek, ahol szakadó esőben Frankó Károly polgármester köszöntötte a csapatot. Itt is szívélyes vendéglátással, s újabb 800 aláírással gazdagodtak.

A tervezett időnek megfelelően érkeznek Szarvasra — mondta Lovász Sándor. Az úszók az óránkénti váltást pontosan betartják. A víz melegedett, a meghűlés veszélye nem fenyeget már. Egyébként dr. Szalay László, a kísérő orvos kitűnően ápolja a csapatot. Most inkább a békalencsés víz okoz gondot, de az emiatt élre kerülő motorcsónak megoldja a problémát. A hangulat nagyon jó, igazi csapatszellem alakult ki. Megyénk vízirendészete, a szarvasiak a békési duzzasztótól motorcsónak-kísérettel külön vigyáznak rájuk. Ahogyan fogadják a csapatot és a partról integetők táborának figyelme kíséri őket, nagyon jó érzéssel tölt el mindenkit.

Sz. M.

Sarokba szorítva

Nekem ez büdös

Végre egyszer sikerült megmozgatni a civil társadalmat, amely meglehetősen nagy részvételi aránnyal voksolt a társadalombiztosítási és egészségbiztosítási önkormányzat felállítására májusban. Valószínű abból a megokolásból tette, hogy a kormány ne garázdálkodjon kontroll nélkül a társadalombiztosítási pénzekkel, amelyek hol ide, hol oda folytak, folynak el már évtizedek óta.

A parlament határozatot hozott az ügyben, miszerint hasznosítható állami vagyonhoz kell juttatni a tb-önkormányzatokat. Erre Szabó Tamás privatizációs miniszterünk Téglásról azt „üzente", nem oda Buda, fityiszt kapnak az önkormányzatok, nem vagyont. Elég lesz nekik a kezelői jog.

Ez az üzenet az én olvasatomban azt (is) jelenti, hogy mondhat az országgyűlés amit akar, egy privatizációs miniszter azt tesz, amit akar. A másik már keményebb dolog: valami bűzlik, de nem Dániában, hanem kis hazánkban az állami vagyon kezelése és a privatizációk körül. Ezt nem csak e sorok írója állapítja meg, hanem hangos volt tőle a Parlament is. Úgy látszik hiába, ahogyan azt a legújabban mellékelt ábra is mutatja. Oké, mondja az állampolgár, de hova folynak el az általa befizetett pénzek? Mert erről egyszer (be)vallani kell, ahogyan azt tőle szankciókkal fenyegetve megköveteli az állam.

B. SAJTI EMESE

Szervezeti változás

Békéscsaba megyei jogú város közgyűlésének döntése szerint 1993. július 1-jétől a polgármesteri hivatal közművelődési irodája, sport irodája és oktatási irodája egy szervezeti egységként oktatási, közművelődési és sportiroda néven működik tovább, vezetője: Tuskáné Papp Erzsébet. A három rész szakmailag önálló csoportokat alkot: a közművelődési csoport vezetője Szegediné Kozák Mária; a sportcsoport vezetője Domokos Gabriella; az oktatási csoportot — ideiglenesen — Tuskáné Papp Erzsébet irányítja.

Városi szervezet is lesz

Az Eötvös József Cigány—Magyar Pedagógiai Társaság Békés Megyei Tagozata április közepén megalakította Gyulán az Erdős Kamill szervezetet. A társaság hamarosan gyulai városi szervezetet is alakít. Eddig Békés megyéből 12 tagja van a pedagógiai társaságnak, amelynek alapítótagja az a testvérpár — Kállai János és Mária —, akiknek szülei a neves cigányságkutatót, Erdős Kamillt a bojás nyelvjárásra tanították.

Csődbe jutottak

Legutóbbi közlésünk óta újabb Békés megyei cégekről tudtuk meg, hogy csődeljárás, felszámolási vagy végelszámolási eljárás folyik ellenük.

Csődeljárás

Univerzál Ipari Kisszövetkezet, Füzesgyarmat.

Felszámolási eljárás

Autóközlekedési és Szállítási Kft., Mezőkovácsháza; Charta-Press Könyvkötő és Papírfeldolgozó Gmk., Dévaványa; Kladó Gépgyártó Rt., Békéscsaba; Szivárvány Vendéglátó Kft., Orosháza.

Végelszámolás

Egyesült Mezőgazdasági Szövetkezet, Kondoros; Fodrászkellék Kereskedelmi Gmk., Békéscsaba; Kárpátinvest Iparművészeti, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt., Békéscsaba.

Devizaszámlák stagnálás

Az első félévben — dollárban számolva — nem növekedtek a lakossági devizaszámlák. Az értékük, akárcsak az elmúlt év végén, jelenleg is mintegy 1,8 milliárd dollár. A Magyar Nemzeti Bankban hétfőn elmondták, hogy az idén — forintban számolva — 20 milliárddal emelkedett a számlák értéke, e változás azonban elsősorban a leértékelésekből, az időarányos kamatokból és dollár drágulásából származik. Június végén 171,8 milliárd forintot kezeltek a lakossági devizaszámlákon, míg 1992 decemberének végén 151,8 milliárdot. Lakossági devizaszámlát már 19 pénzintézetnél vezetnek, ebből együttesen több mint 140 milliárd forintnyit az OTP-nél, az Ibusznál, a Magyar Hitel Banknál és a Külkereskedelmi Banknál.

Szakdolgozat a világkiállításra

Vállalkozásra kész közösség vizsga közben

A Budapesti Műszaki Egyetem és a TIT Körösök Vidéke Egyesülete vállalkozás menedzsment továbbképzést szervezett, amelyen 1200 órában készítették fel a többnyire diplomás hallgatókat a vállalkozói életre. A tanfolyamot a Munkaügyi Minisztérium finanszírozta.

A vizsga napján sikerült találkoznunk a képzési program kidolgozóival és egyben a vizsgabizottság tagjaival, így dr. Boross Zoltán professzorral, a Budapesti Műszaki Egyetem Ipari Menedzsment és Vállalkozásgazdaságtan Tanszék vezetőjével, dr. Kocsis József műszaki egyetemi docenssel, dr. Papp Ottó egyetemi adjunktussal és Seregi Ferenc kandidátussal.

Használható ismeretek

A képzés lényegét Kocsis József a következőkben foglalta össze: — Mivel munkanélküli diplomásokról és pályakezdőkről van szó, a képzés során lényeges szempont volt, hogy hasznosan töltsék a munkanélküli időt és olyan ismereteket kapjanak, amelyek mindenütt használhatók. Ugyanakkor felkészítettük hallgatóinkat az önálló vállalkozások indítására, vagy gazdasági társaságokban a szakmenedzselési feladatok ellátására. Képzésünk mottója: „ Aki valamit akar csinálni, az módszert keres, aki nem, az kifogást." Mi az előbbire biztattuk a tanfolyam 26 hallgatóját.

A képzés mellett szakdolgozati feladatként az öt-hat fős csoportok olyan üzleti tervet készítettek, amely a Világkiállításhoz kapcsolódó vállalkozást takar. Ez mind önálló csoportmunka eredménye, s a mai vizsganapon védik meg a hallgatók.

A kemény képzés keretében vállalkozás menedzsmentet, vállalkozás-gazdaságtant és többek között közgazdasági, jogi, számviteli, valamint bankismereteket tanultak. Menet közben a hallgatók részvizsgát tettek számítástechnikából, számvitelből, angol nyelvből és a két alaptárgykörből. Végzés után az oklevél menedzseri tevékenység ellátására jogosít.

Vizsga két felvonásban

A bevezető után „élesben" kísérhettük végig a csoport munkáját. Előtte az összekovácsolódott közösség bizalmija, Petrikné Beke Erika kedveskedett mindenkinek egy általa készített ballagótarisznyával, amelyben a végzősök névsora — jól jöhet ez majd valamikor —, egy manager tabletta, és egy forint kezdőtőke emlékeztette a vállalkozópalántákat a nyolc hónapon át tartó, napi nyolcórás kemény tanulásra. Sőt, Balogh László teamvezetőnek egy születésnapi torta is jutott.

A kétnapos vizsga első csoportjában vizsgázott ő is, ahogyan Gondáné Raduska Ilona, Hegedűs Irén, Rágyanszki Katalin, Nyilas Attila és Vakulya József is.

Először „Tanyabuli" című közös dolgozatát elemezte a társaság az ötlettől a megvalósításig. Külön szóltak a célról, a megvalósításról és kivitelezésről, a társasági forma kiválasztásáról, az arculattervről, a hitelfelvételi lehetőségekről, a good-willről, marketingtervről és humánmenedzsmentről.

Bölcsen hallgatni

Mivel igen izgalmas és konkrét ötletről van szó, a mai világban nem túl okos a megvalósulás előtt nyilvánosság elé tárni, ezért bölcsen hallgatunk róla. E sorok írójától bizton nem szivárog ki.

A dolgozat és annak csoportos megvédése tetszett a vizsgabizottságnak. Papp Ottó szavaival élve „várakozáson felüli diplomamunkát köszönthetünk, amely egyben bizonyítja, hogy a gazdaságban a magányos farkasok ideje lejárt. Ebben a csoportban tehetséges társak találtak egymásra."

A szünetben a vizsgázók meg is fogalmazták, hogy ötletüket továbbfejlesztik, s nem lehetetlen, hogy sikeres vizsga esetén belevágnak. Ugyan a 26 végzősből már tíznek van ál-lásajánlata, de a diplomamunkában kidolgozott ötletek megvalósításáról aligha mondanak le.

B. SAJTI EMESE

A kötegyániak nem isznak Kőbányait

A kötegyáni emberek június eleje óta nem isszák a Kőbányai sört — hallottam a hírt nem régen, amikor a községben jártam. Nem egyéb történt, mint az, hogy a kis határmenti településen egy merész kft. sörgyárat nyitott. A gyárban pedig olyan finom sört készítenek, hogy a falusiak rögtön felhagytak az eddigi márkákkal, és áttértek a helyben főzött nedűre. A vállalkozásról a következőket tudtuk meg *Oláh Pétertől*, a Köte-Bier Kft. ügyvezető igazgatójától:

— A kft. megvásárolta a Jager cégtől a technológiát, majd januárban a helyi szövetkezettől a régi magtárépületet. Ez utóbbit néhány hónap alatt átalakították, így hamarosan megkezdődhetett a házi főzésű sörkülönlegesség, a Jager kötegyáni „pályafutása". Közben, minthogy tagja voltam a kft.-nek, de éppen munkanélküliként éltem, megkértek, legyek a gyár ügyvezetője. Kezdetben kicsit féltem a felelősségtől. Folyton arra gondoltam, mi lesz, ha nem sikerül piacot találnunk? De az első próbafőzés után rendezett ingyenes sörkimérés sikere, valamint a német szakemberek elismerése bátorított. A szigorúan betartott technológiával plusz a kötegyáni jó vízminőséggel csúcsot értünk el a Jager kategóriában. A próbaüzem után csak két-három kocsmát kerestem fel, a többiek már házhoz jöttek a megrendeléssel. Most ott tartunk, hogy napi 850 litert tudunk eladni. Ha ehhez hozzávesszük, hogy 1000 literes a kapacitásunk, akkor jól látható, hogy ez nem is olyan rossz arány.

A technológia minden egyes pontját szigorúan be kell tartani ahhoz, hogy jó sör készüljön — mutatja képünkön Oláh Péter

FOTÓ: UNGVÁRI MIHÁLY

Mint megtudtuk, a kft. további terve az, hogy még a nyár folyamán egy 100 négyzetméteres kerthelyiséggel egybekötött saját söröző nyisson, ahol a helybéliek első kézből kóstolhatják meg a Kötegyánban készített „folyékony kenyeret". Oláh Péter azt is elmondta, hogy bár a söröző árai szerények lesznek, ám a helyiség nívóját annál magasabbra szeretnék helyezni.

— A legutolsó zsáktelepülésnek is szüksége van az elegánsabb helyekre, ahová az értelmiségiek is szégyenkezés nélkül merik meghívni vendégeiket — mondta végül az ügyvezető igazgató.

M. M.

Szerelem és halál

2. Erdei háromszög

— Akkor már negyedik napja nem láttam az öreg erdészt, pedig mindennap szoktam találkozni vele. Vasárnap aztán úgy gondoltam, kimegyek a kutyával az erdőbe, felhajtok egy nyulat. A kutya előreszaladt, s egyszer csak hallom, hogy nagyon nyüszít, ugat. Odamegyek, hát látom, hogy a földből egy kézfej, kabátujj látszik ki. Kegyetlenül megijedtem — vallotta a megyei bíróság előtt a 48 éves vadőr.

Mögötte, a vádlottak padján egy fiatal, mindössze 31 éves, barna asszony ül, mellette 25 éves társa, a magas, nyúlánk férfi. Ők a tettesek, az öreg erdész gyilkosai. Az asszony a felesége volt az erdésznek, a fiatalembernek pedig a szeretője. Innen már sejthető, hogy mi történt, de az, hogy hogyan történt, csakis a nyomozás és a tárgyalás során derült ki.

A nem éppen szép lány öt évvel ezelőtt, 1966-ban úgy döntött, hogy hozzámegy az évekkel korábban megözvegyült erdészhez, aki akkor 63 éves volt. A nő saját otthonra vágyott, s úgy gondolta, hogy az áhított szerelem kimarad az életéből, viszont helyette azonnal anyagi biztonságot kap. Nem rossz ember az erdész és bár öregecske, azért meglesznek valahogy. Négy év le is pergett csendesen, békességben. És akkor jött ez a fiatalember. A piacon találkozott vele, malacokat vett tőle, s kérte, vigye ki a kocsival őt is, a malacokat is az erdészlakba.

A néhány kilométeres úton az asszonyban megfordult a világ. Maga sem értette, miért, elpanaszolta sanyarú sorsát a férfinak. A panasz lényege az volt: öreg a férj. A fiatalember értett a szóból. Hamarosan szerelmi kapcsolat alakult ki közöttük. Hetenként egyszer-kétszer találkoztak, a piaci napokon, de szerettek volna állandóan együtt lenni. Az öreg férj falubeli sörözgetései alkalmával hallott ezt-azt a „jóakaróktól", de elhessegette a gyanút.

— Az eset napján, 1971. április 17-én szóltam a férjemnek, hogy megyek gombát szedni, s kértem, jöjjön velem. Az első szóra fogta a kosarat és jött. Én arra vezettem, ahol Jóska egy ásóval megbújva várt bennünket a bozótosban — hangzott az asszony vallomása. Aztán elmondta, hogy amikor a bokorhoz értek, a fiatal férfi kiugrott onnan és az ásóval szabályosan agyonverte áldozatát és riválisát a szerelemben. Aztán megásták a gödröt, beletették a halottat és rádobálták a földet.

— Az egészet az Ica találta ki. Mármint az öreg eltevésének a módját — hangoztatta érveit a fiatalember, bár nem tagadta, hogy az öreget valóban ő ütötte agyon. — Ő mondogatta nekem mindig, hogy milyen jó lenne, ha csak ketten lennénk, éldegélnénk az erdei házban és ennek csakis az öreg az akadálya, a Jani bácsi. Mert én amúgy ismertem az öreget.

— Engem a Jóska azzal hitegetett, hogy feleségül vesz, ha az öreg meghal és csakis engem szeret, más nőre nem is akar ránézni. Hittem neki, jólestek a szavai, de tudtam, hogy a férjem egészséges. Még húsz évig is élhetett volna. Türelmetlen voltam. Egyszer megemlítettem a Jóskának, hogy az öreget valahogy ki kellene iktatni.

A gyilkosság, az erdőben történt elföldelés után négy napig éltek kettesben az erdészházban. Nem szerelemben, hanem rettegésben, de reményben is. Rettegtek, hogy kiderül, s reménykedtek, hogy mégis homályban marad a szörnyű bűncselekmény.

— Én április 19-én jártam az erdészéknél, de csak a felesége jött ki nagysokára. Szokatlanul ideges volt, s amikor azt kérdeztem, hogy hát az öreg merre csámborog, határozatlan válaszokat adott. Arra gondoltam, hogy valami fiatalember van nála. Beszélték ugyanis, hogy a Jóska forgolódik körülötte és én ezt, tisztelt bíróság, meg is értettem — sorolta az egyik tanú.

Az asszony elájult, amikor meghallotta az ítéletet: a férfit halálra ítélték. Azt, hogy ő mit kapott, csak azután tudhatta meg, hogy a jelenlévő orvos segítségével magához térítették: 15 év börtön.

GÁL SÁNDOR

(Folytatjuk)

A látható és a láthatatlan tisztaság

A közegészségügy és a táplálkozás

Az ételtől, italtól fellépő megbetegedések megelőzése mindig a közegészségügyi hatóság feladatköréhez tartozott. Jelenleg az ÁNTSZ három megyei közegészségügyi felügyelője és a hét város felügyelői foglalkoznak vele. Közülük *Bártfai Zoltánné* megyei közegészségügyi felügyelővel beszélgetünk.

— Az ételeredetű megbetegedéseket okozhatják baktériumok, vírusok, gombák vagy vegyi mérgező anyagok. Ez utóbbiak a növényvédő szerek, továbbá olyan gyomnövénymagok, amelyek olykor bekerülnek a termésbe, például a lencsébe, borsóba. És ide tartoznak még a vadon termő mérgező gombák.

Majd az ellenőrzéssel folytatja, aminek a beszerzéstől egészen a fogyasztásig kell terjedni, tehát az ételek, italok útját figyelemmel kísérni a különböző lépcsőfokokon. A kezdetnél, az alapanyag vásárlásakor az a fontos, hogy csak megfelelő minőségű, érzékszervileg kifogástalan, vagyis a látás, szaglás, tapintás, ízlelés által jónak talált élelmiszerekből készüljön majd az étel akár a háztartások, akár a vendéglátás vagy a közétkeztetés részére. Ám az érzékszervileg észlelhető, észrevehető dolgokon kívül jelen lehet a nyersanyagokban például valamilyen baktérium vagy méreg, amit már csak a szakellenőrzés deríthet ki.

Az egészség károsodását megelőzendő, őstermelői és kereskedelmi forgalomban zöldség és gyümölcs csak akkor adható el, ha az élelmezés-egészségügyi permetezési várakozási időt betartották. Ezt a termelő által vezetett permetezési napló mutatja ki, amit nemcsak a felügyelők ellenőriznek, de a kereskedelmi felvásárlók is, sőt bármely vevő kérheti, megtekintheti. Igaz, ebbe hamis adatot is be lehet írni, ám ha ez kiderül, büntetést von maga után. Az ellenőrzési tapasztalatok szerint az emberek többsége becsületes, azaz betartja az előírást. Aki meg nem, az ráfizet a csalásra.

Húsok, húskészítmények csak hatósági állatorvos engedélyével hozhatók forgalomba. Ezt nem minden esetben szerzik be, sőt még az is előfordul, hogy az ellenőrzött személy nem érti meg, hogy ennek a hiánya milyen közegészségügyi veszélyt jelent. Valamennyi élelmiszerre vonatkozik viszont, hogy csak akkor kerülhet forgalomba és közfogyasztásra, ha az élelmiszer-előállító hatósági engedéllyel rendelkezik. Ami nem egyenlő a vállalkozási engedéllyel, mint egyesek hiszik.

Az ételkészítés ellenőrzésénél a tisztaság a fő szempont, ami nem csak a helyiségekre, berendezésekre és az alapanyagok kezelésére vonatkozik, hanem arra is, hogy a nyersanyag ne szennyezhesse a fogyasztásra kész ételt. Vagyis nemcsak a látható tisztaság a fontos, hanem a láthatatlan is, ami olyasmit jelent például, hogy a nyers hús előkészítésénél használt eszközökkel ne dolgozzanak a már megsült vagy megfőtt ételek tálalásakor.

VASS MÁRTA

M[illegible]LLER Miklós (fotóművész)

Forrás, 1985/11.

LENGYEL ANDRÁS

MÜLLER MIKLÓS ÉS A SZEGEDI FIATALOK*

I.

A magyar szociofotó történetének keveset emlegetett, csak újabban „fölfedezett" (pontosabban: újrafölfedezett) alakja Müller Miklós. Nem azok közé tartozik, akik korai haláluk miatt estek ki a művelődési élet eleven emlékezetéből — ő ma is él. De nem itthon; élete úgy alakult, hogy a magyar szellemi életből korán kiesett: már 1938-ban, 25 évesen — Hitler Ausztriába való bevonulása után, az első zsidótörvénytől fenyegetve — elhagyta az országot. Előbb Párizsba ment, ahol pl. Picassóval is megismerkedett, majd Marokkóba, Portugáliába költözött; a háború után, 1947-ben pedig áttelepült Spanyolországba, ahol nemzetközileg ismert, s elismert fotóművész lett. Munkássága így a magyar szellemi életben „csak" mint a népi írói mozgalom kísérőjelensége, szociofotós igazolója és megerősítője alkot külön fejezetet; ő maga pedig egy lezárt történeti szakasz művészegyénisége.

Az I. világháborút megelőző utolsó teljes békeévben, 1913-ban született Orosházán, a „legnagyobb magyar faluban". Apja, dr. Müller Jenő helybeli ügyvéd, ügyvédi munkája mellett, az Orosházi Takarékpénztár alelnök-jogtanácsosa is volt; kormányfőtanácsos, a zsidó hitközség elnöke — helyi notabilitás. Albertini Bélának adott interjújában az idős mester valószínűleg eufemisztikusan fogalmazott, amikor csak annyit mond róla, hogy „rendezett anyagi körülmények között élt." (Fotóművészet, 1983. 4. sz. 3.) — A család helyzete a pusztán rendezettnél valószínűleg jobb volt.

Az apa maga egyébként fölvilágosult, „szabadgondolkodó" főnek számított, tagja volt a szabadkőműves mozgalomnak is. Amikor 1924-ben Móra Ferenc Orosházán járt, az író, nem véletlenül, nála, a szabadkőműves-„testvérnél" szállt meg. Érthető hát, hogy a családban — Müller Miklós emlékezete szerint — „teljes gondolatszabadság uralkodott, és — vallotta évtizedek távolából is — nem élhetek elég sokáig ahhoz, hogy meghálálhassam szüleimnek azt a boldog gyermek- és ifjúkort, amiben részesítettek." (Fotóművészet, 1983. 4. sz. 3.)

Neveltetéséről keveset tudunk. Alsóbb iskoláit Orosházán végezte. 1923-ban, tízévesen a hódmezővásárhelyi gimnázium diákja lett. Az első osztályt azonban épphogy elkezdte. Apjának barátai azt tanácsolták nekik, ne Vásárhelyen, hanem Szegeden, a piarista gimnáziumban folytassa tanulmányait, amely akkor a régió egyik legjobb iskolájának számított. Müller Miklós így Szegedre került, az 1924/25. tanévben magántanulóként, majd rendes tanulóként a piarista gimnáziumba járt. A második osztályt, amelyet voltaképpen Orosházán élve végzett, s csak 1924 augusztusában, decemberében és 1925 júniusában tanult Szegeden, *jó* eredménnyel zárta. (Értesítő, 1924—25:53.). 1925 őszétől lakása is Szegeden volt. Diósi Géza osztályába került, osztálytársai közt volt a későbbi futball-kapus, Pálinkás József — s a majdani író-irodalomtörténész, Sőtér István. A harmadikat jó eredménnyel, a negyediket gyengébbel, sok hármassal végezte. (Értesítő, 1925/26:36, 1926/27:61.).

Fényképészet iránti érdeklődése már itt, ezekben a korai években jelentkezett. Tizenhárom éves korában, 1926-ban ajándékba kapott, „egy 6X9-es lemezes ICA fény-

* Müller Miklós Buday Györgyhöz írott levelei Buday fiatalkori iratanyagában, Szegeden találhatók. Ismeretükért a művész húgának, dr. Buday Margitnak tartozom köszönettel. (A szerző.)

képezőgépet", s e gépet már használta is, mert valamivel később, a Színházi Élet egyik fotópályázatán már a gépével készített képeivel nyert egy újabb gépet, „egy egész kis méretű 3×3 cm-es, elég fényerős lencsével ellátott gépet". Fényképész ambíciója kiteljesedése azonban nem itt, hanem Hódmezővásárhelyen következett be. A gimnáziumi fölsőbb osztályokat ugyanis ismét Vásárhelyen végezte, mert Szegeden nem érezte jól magát.

A vásárhelyi gimnáziumba 1927 őszétől 1931 nyaráig járt. Itt sem igazán jó tanuló; 1927/28-ban négy egyese, s három kettese mellett három hármasa is akadt, s az évek során ezen alig javított valamit. A vallás és magaviselet kettesből ugyan idővel egyes lett, beilleszkedése, ill. a helyi normához való hozzáilleszkedése tehát megtörtént. Igazán jó azonban csak németből, természetrajzból, mennyiségtanból, s (nyolcadikban) filozófiából volt — a magyar végig gyöngéjének számított.

Helyzetét könnyítette, de kivételezettséget azért nem jelentett számára, hogy apja a gimnázium rendszeres adományozója volt. Müller Jenő az 1927/28. tanévben 1 db 20 koronás és 1 db 10 koronás aranyat adományozott a jól tanuló diákoknak, 1928/29-ben 100 pengőt a tanulók betegsegélyezésére, s 4 dollárt a „magyar irodalomban legjobb diáknak", 1929/30-ban pedig a kirándulási alapot növelte némi pénzzel. Az 1928/29-es tanévben maga Müller Miklós is ajándékozó lett; ő „vegyszereket és üvegeket" (valószínűleg kémcsöveket, lombikokat) ajándékozott a természetrajzi szertár számára.

Az iskola nagymúltú, jó hírű gimnázium volt az időben is. Alapos iskolatörténeti földolgozás híján azonban szinte lehetetlen megmondani, mi minden „ragadt" itt rá, mi minden épült be innen eszmélésébe. Azt tudjuk, a korszakra jellemző „nevelési" elvek itt is érték; március 15., a reformáció, s Horthy Miklós megünneplése minden évben napirenden volt, s mindjárt 1927/28-ban tüntetni is elvitték. 1928. május 28-án a fölsős diákok tanáraik vezetésével Szegedre rándultak át, „hogy lord Rothermere fiának, Esmond Harmsworth angol képviselőnek látogatása alkalmával tüntessenek «Trianon» ellen, s az integer Magyarország mellett." (Értesítő, 1927/28:18.) Az igazán meghatározónak azonban (márcsak családi indíttatásai miatt is) nem az intézményes oktatás, s nem is az iskolai direkt nevelés bizonyult: a szemléletformáló maga a város lett.

Hódmezővásárhelyet ugyanis különleges hely illeti meg a magyar településrendszerben. Nagy alföldi parasztváros ez, melyet egyként karakterizált kiterjedt határa, fejlett és rétegezett paraszttársadalma, mely már a századvégen egyszerre termelte ki magából a nincstelen agrárproletárok, kubikosok rétegét (s mozgalmát), s a parasztpolgárok öntudatos rétegét, termelési kultúrát is teremtő szakértelmét. Bezdán Sándor és Hajdú Géza kutatásaiból tudjuk, a parasztság művelődési mozgalma e tájon már korán virágzásnak indult; a határból tucatjával nőttek ki az olvasókörök, egyletek. A határban élénk művelődési élet folyt; Ady, igaz, korábbi szakaszra, joggal mondhatta: „valóságos paraszt-Párizs" ez a város. Müller Miklós egyik tanára, a történelmet oktató idősebb Tölcséry István maga is lelkes „népművelő" volt, az évi értesítők rendre regisztrálják népfőiskolai, olvasóköri ismeretterjesztő előadásait — az értelmiségben benne élt a parasztság helyzetének tudata. A város, aligha véletlenül, a harmincas évek végén majd a népi mozgalom egyik bázisa lett.

Müller Miklósnak mindezt látnia, tapasztalnia kellett. Akkor, amikor az osztály kora őszönként magyarórán kiment a határba, hogy megírhassa majd magyardolgozatát e tájról; akkor, amikor mint internátusi növendék (1929/30-ban) a gimnázium újonnan létesített internátusában lakott, s akkor is, amikor óra után naponta kiment az utcára. S egy sajátos paraszti világ tárult eléje akkor is, amikor — valahányszor — Vásárhelyről Orosházára hazafelé vonatozva kinézett a vonat ablakán. Vásárhely és

Orosháza közt ugyanis a határ akkor összefüggő, egységes, saját külön karakterű paraszti világot mutatott.

Figyelme e paraszti világra önkéntelenül, természetesen fordulhatott. Annál inkább, mert akkor már rendszeresen fotózott a Színházi Élet pályázatán nyert kis géppel. Ő ugyan — Albertini Bélának adott interjújában — csak az órák alatt, titokban készített ún. candid camera fotókat emlegeti föl, bizonyos azonban, hogy *szociofotói élményalapja is* — ha gimnazista éveiben nem is csinált még ily jellegű képeket — *mindenképpen itt fogant meg*. Kiforrott, elméletileg is megalapozott fotós törekvései persze, ekkor még aligha lehettek; életkora is, előképzettsége esetlegessége is erre vall. S közvetve ezt erősíti műfordítói ambíciója megléte is. A gimnázium Petőfi Önképzőkörének 1930/31. évi pályadíját ugyanis német műfordításból még ő nyerte el. (Értesítő, 1930/31: 27.) Méghozzá viszonylag erős önképzőkörben: a diáktitkár éppen osztálytársa, Sipka Sándor volt, aki később a szegedi egyetem docense lett, az egyik jegyzői tisztet pedig Kárász József töltötte be, aki mint író később a népi mozgalomnak is részese lett. (Uo.)

Vásárhelyen 1931 nyaráig maradt. Az 1930/31. tanév végén érettségizett. Az írásbelikre 1931. május 15-én, 16-án és 18-án került sor, a szóbelit a június 17., 18., 19., 20-i vizsganapok valamelyikén tette le. Eredménye ekkor is csak jó lett, bár a legjobb iskolai eredményeket éppen ebben az utolsó tanévben érte el; ekkor egyetlen hármasa sem lett, s még magyarból is kettest kapott.

Ez az eredménye az érvényben volt numerus clausus miatt nem tette volna lehetővé továbbtanulását. „... én a középiskolában nem voltam ≪jeles≫ tanuló, csak ≪jól≫ érettségiztem — vallotta meg később —, ha az apám nem lett volna ≪méltóságos úr≫, a numerus clausus miatt nem vettek volna fel az egyetemre, nem lehettem volna az apám ≪utóda≫ sem az irodájában, sem pedig az Orosházi Takarékpénztárnál". (Fotóművészet, 1983. 4. sz. 3.) A kormányfőtanácsos apa tekintélye azonban végül is elégnek bizonyult; Müller Miklós az 1931/32. tanévtől a szegedi egyetem állam- és jogtudományi karának hallgatója lett. Ez fontos eseménye életének, jóllehet, amennyire megállapítható, a jogi stúdiumok különösebben nem foglalkoztatták. „... az egyetemi stúdiumokhoz nem is nagyon fűlt a foga. Inkább fényképezett, már akkor ez volt a szenvedélye" — írta róla később Ortutay Gyula is.

Adatok híján sajnos nem tudjuk, mikortól lett számára igazán fontos a fényképezés. Annyi bizonyos csak, hogy Szegeden érdeklődése végképp a fényképezés, sőt a művészi igényű fényképezés felé fordult, s amikor Ortutay megismerte (valamikor 1933 folyamán, esetleg valamivel előbb), ő már úgy látta: Müller „tudta, ez [tudniillik a fényképezés] lesz életének tartalma". (Fotóművészet, 1983. 4. sz. 3.)

Szociofotós érdeklődését erősíthették otthoni — orosházi — tapasztalatai is. Apját, a gyakorló ügyvédet ugyanis ez időben többször elkísérte a gazdasági válság nyomán gyakorivá lett árverezésekre, s ezek a sok emberi nyomorúságot, szenvedést mutató „hivatali eljárások" mély élményt jelentettek számára. A *szocio*fotó gondolata benne ilyen alkalmakkor merült föl.

Szerencséjére pályája igazában mindmáig föltáratlan alakulástörténetében — a belső fejlődésen túl — ekkortól egy lényeges külső lendítőerő is csatlakozott: Szegedre kerülve megismerkedett a Szegedi Fiatalokkal.

2

Mikor történhetett a megismerkedés? Pontosan nem tudjuk. Amikor Szegedre került, a Szegedi Fiatalok éppen saját sturm und drang korszakukat élték, a munkásotthonba jártak, s mindinkább kinőttek már a hagyományos diákpolitikából. A Művészeti

Kollégium, bár a nevet már korábban is használták, tulajdonképpen ekkor formálódott ki, akkor alakult ki az a sajátos „élcsapat", amely azután országos jelentőségre tett szert. Müller Miklós ekkor tehát találkozhatott velük (elsősorban a kollégium joghallgató tagjaival), szorosabb kapcsolat azonban aligha jöhetett létre közöttük.

Fölfigyelni rájuk valószínűleg csak az 1932—33-as „mozgalmi évben" figyelt föl, amikor — a szociáldemokratáktól történt kényszerű elszakadás után — a Művészeti Kollégium saját karaktere kialakult, s rendezvények, és kiadványok sorában vált láthatóvá.

Döntőnek az bizonyult, hogy valamikor 1932 végén, 1933 elején a MIEFHOE Kárász utcai menzáján megismerkedett Radnóti Miklóssal, akivel hamarosan jó barátságba is keveredett. Wolf doktor Bokor utcai házában — másokkal is társulva — már együtt vettek ki albérletet, s közel egy évig, Radnóti egyetemi tanulmányai befejeztéig együtt is laktak. Itt, a Bokor utcában új barátjáról már képeket is készített; közülük hármat ismerünk is. (Vö. Koszorús Oszkár: Müller Miklós Radnóti-fotói. Békés megyei Népújság, 1984. máj. 5.) Ezek a képek már jellegzetes, érett fotóst mutatnak. Az időrendben első képen, ezen „a csak fejet bemutató fotón nem látunk megszépítő törekvéseket, Müllernek Radnóti valósághű megjelenítése volt a célja." „A második felvételnek *A vidám szegedi egyetemista* aláírást adhatjuk. Radnóti itt még tudott nevetni [. . . .] A harmadik, *A Bokor utcai szoba csöndjében* ágya szélén ülő, és egy széken író Radnótit ábrázoló felvétel is ugyanakkor készült, a költőn ugyanaz a csíkos, felvarrott ujjú ing van, mint az előző két képen. A fotón Radnóti jellemzése nemcsak az arcvonásaiban mutatkozik meg, szellemi képét is elénk vetíti a felvétel készítője." (Koszorús O.)

A Bokor utcai házban lakott akkor a Művészeti Kollégium egy másik tagja, Tolnai Gábor is, s albérletükben mások, pl. Ortutay Gyula is megfordultak. A Szegedi Fiatalokkal való érdemi megismerkedés, az emberi összemelegedés így szinte észrevétlenül megtörtént. Müller hamarosan kapcsolatba került a többiekkel, is főleg Baróti Dezsővel, Buday Györggyel és Tomori Violával, de ismerte a „Művkoll" fotósát, Kárász Juditot is. „Barátunk lett — vallotta később Ortutay is —, a fiatalabb barát szelíd szerénységével és mohó érdeklődésével." (Fotóművészet, 1983. 4. sz. 3.)

Amennyire megállapítható, elsősorban a fiatalabb, életkorban is hozzá közelebb álló tagokkal volt igazán jóban — Budayval, a kollégium vezetőjével a tegeződésig nem jutott el. Valószínűleg ez, vagy ez *is* magyarázza, hogy személyi jó viszonya ellenére a kollégiumnak nem lett tagja; a belső körbe nem jutott be. De ott volt körülöttük, s figyelt rájuk. Nem véletlen, hogy 1933 nyarán a Hont Ferenc rendezésében, Buday György díszleteivel, némileg Művészeti Kollégium akcióként színpadra került Dóm téri Az ember tragédiája előadásról már több képet készített. A tárgyi igazsághoz tartozik persze, hogy ekkoriban Serly Tiborról és Mascagniról is készített — s publikált — fölvételeket; azaz érdeklődése nem kötődött kizárólagosan a Szegedi Fiatalok akcióihoz, s törekvéseihez.

Igénye azonban megvolt a Szegedi Fiatalokhoz csatlakozásra, s érdekes, már *fotósként* szeretett volna hozzájuk kapcsolódni. Ez szépen kiderül Orosházáról Buday Györgyhöz írott 1933. augusztus 2-i leveléből is:

Kedves Doktor Uram!

Értesültem, hogy a Kollégium a „Szegedi Hét" alkalmával fotókiállítást rendez.

Nem ismerem ugyan az elveket, melyek szerint a kiállítás anyagát összeválogatják, de feltételezem, hogy szép képeknek — ha azoknak közvetlen szegedi vonatkozásuk nincsen is — helyet adnak.

Épen ezért vettem magamnak a bátorságot és a mai napon b. címére feladtam három képet.

Amennyiben ezek megütik a kívánt mértéket és egyéb tekintetben sincsenek a rendezőség szempontjaival ellentétben, nagyon megtisztelne, ha a kiállításon, a többi kép között, ezeknek is helyet juttatna.

Ha azonban bármely oknál fogva a beküldött anyag nem lenne megfelelő, lekötelezne, ha képeimet, addig is, amíg értük elküldhetek, megőrizné. Szíves értesítését várom esetleg az irányban is, hogy hasonló nívójú képeket küldjek-e még?

Őszinte nagyrabecsüléssel:

Müller Miklós
jh.

Sajnos ennyi év távolából nem lehet megállapítani, milyen képeket ajánlott föl. Képei a kiállításon mindenesetre nem szerepeltek — a kollégium törekvéseit ekkor Kárász Judit *15 km* című szociofotó-sorozata fejezte ki. A Szegedi Héten, mint a kiállításrészletet is megörökítő egykorú fényképfelvétel is mutatja, az ő, s nem Müller képei lettek bemutatva.

Az elmaradt együttműködés azonban nem maradt tanulságok nélkül. Kárász Judit szociofotó-sorozata mindenképpen *ösztönzően hathatott tájékozódására s minden bizonnyal példaként szolgált számára.* A Bauhausban tanult fotós új világot, új megközelítést tárhatott eléje. S Buday, aki bár nem illesztette be a Müller-képeket Kárász egységes fölfogású sorozatába, maga is figyelemmel fordult feléje: kritikájával segítette tájékozódásában, formálta szemléletét. Ezt ő maga is igényelte. Amikor 1933 szeptember elsején elvitte képeit Buday műterméből, az asztalon hagyott névjegyre — többek közt — ezt írta: „Szerettem volna hallani kritikáját és sajnálom, hogy ezt el kellett mulasztanom, de *azt hiszem lesz még rá alkalom, amikor útbaigazításaiból tanulhatok.*"

Adatszerűen nem tudjuk bizonyítani, de nagyon valószínű, hogy ettől az időtől lett szoros a személyes kapcsolatuk, lett művészileg is gyümölcsöző — főleg, természetesen, Müller Miklós számára. Ekkor alakult ki legalábbis „végleges" saját fotós arca. Ebbe alighanem belejátszott, hogy 1933 őszén — kihasználva az akkori jogászképzás csak vizsgákra koncentráló „intézményesített" lazaságait — néhány hónapra Bécsbe látogatott. Ausztria akkor egy hosszan elnyúló válság kritikus pontja felé közeledett, az osztrák köztársaság fölött már gyülekeztek a viharfelhők. Dolfuss már korlátozta a sajtó- és gyülekezési szabadságot, betiltotta a kommunista pártot, a szigorú beavatkozások azonban szinte érintetlenül hagyták a harcra készülődő párt- és magánhadseregeket — a fasiszták mind hangosabbak lettek. Müller — mint eseményekre, jelenségekre figyelő fotós — Ausztriával ebben a zavaros, feszültségekkel terhes helyzetben ismerkedett. Az Internationale Foto Service-nek s az ÖsterreichischeWochenak dolgozott, maga Dollfuss kancellár is lencséje elé került. A bécsi munkásfelkelés (1934. febr. 12—16.) még Ausztriában érte, a véres események hírére hívta csak haza apja. Bizonyos, e pár hónap — a maga élesen megnyilvánuló szociális, sőt politikai feszültségeivel — közéleti fogékonyságát erősítették, s a dokumentarista fotó iránti igényét fokozták.

Nem tudjuk, bécsi élményeiről tájékoztatta-e levélben Radnótiékat. Bizonyos azonban, így vagy úgy, de mindenképpen szólt róluk nekik. A kapcsolatot ugyanis tartották, konkrétan tudjuk például, hogy doktorrá avatásának (1935 november) ünnepségére Budayt is meghívta.

3

Az egy városban élők ritkán s esetlegesen leveleznek csak egymással (nincs rá szükségük), érthető hát némiképp, hogy Buday Györgyhöz s a Művészeti Kollégiumhoz

fűződő kapcsolatáról is többet tudunk akkortól, amikor már elköltözött Szegedről, amikor már Orosházán ügyvédgyakornokoskodott apja irodájában, s személyes találkozás alig volt köztük.

Sajnos a doktorálása (1935 novembere), s Budayval való levelezésének beindulása (1936 júliusa) közötti fotóművészeti fejlődéséről alig tudunk valamit. Pedig fontos volna tisztán látni itt, mert ez a pár hónap nemcsak második — államtudományi — doktorátusát hozta meg, de *szociofotós tevékenysége kialakulását* is. 1936 júliusára már jelentős szociofotós munkásság állt a háta mögött. Azok a képek, amelyek ma is jellemzik munkássága hazai szakaszát, részben már készen voltak.

Valószínűleg Buday György is ezért támogatta nyilvánosság felé vezető lépéseit.

Budayhoz írott 1936. július 2-i leveléből kiderül, Buday elsősorban Rosner Károly művészeti szakíró figyelmébe ajánlotta be — nem eredménytelenül. „... örömmel értesítem — írta ekkor Müller Budaynak —, hogy ma kaptam levelet Rosner Károly úrtól, aki beküldte nekem a Studio két levelét és egy próbanyomatot az egyik képről. Továbbá a Studio engedélyt kér arra, hogy képeim közül néhányat a Sidneyben rendezendő nagy fotókiállításra elküldhesse és hogy szerepeltethesse egy nagy londoni fotókiállításon is." A képek a Studioban még akkor ősszel megjelentek (a kiállításokról közelebbit nem tudunk); joggal s okkal írhatta tehát Müller: „Talán fölösleges mondanom, hogy milyen örömmel fogadtam ezeket az ajánlatokat és hogy mennyire örülök Rosner úr hathatós támogatásának."

Ekkor persze, már a Szegedi Fiataloktól függetlenül is voltak kisebb-nagyobb sikerei. Idézett levelében írja, hogy: „Vasárnap—hétfőn újságírónap volt itt Gyopároson, voltak vagy negyvenen Pestről is és egy [orosházi] Rákoczy telepi sorozatot is rendeltek a prágai ABZ számára, persze megfelelő beállításban, ezenkívül pedig pesti lapok is vettek képeket tőlem, úgy, hogy napokig ülök most a munkában."

De kiderül az is, még Szegeden megbeszélt Budayval egy Föld című szociofotósorozatot is. „Most az említett Földsorozaton dolgozom, remélem, hogy jól fog sikerülni." S hét nappal későbbi, július 9-i leveléből az is kitetszik, hogy Buday iránti „tisztelő barátsága" egy Buday-portrét is ereményezett: „szíves sorainak nagyon örültem — írta Budaynak — és csak azért nem írtam mostanáig, mert ezt a képet akartam küldeni és ez csak ma lett készen. Remélem, tetszeni fog."

Érthető hát, hogy — érezve Buday támogatását — a Művészeti Kollégium keretében szeretett volna „elindulni" is. „Nagyon örülnék — írta Budaynak augusztus 6-án —, ha egy lapon alkalmilag értesítene, hogy mikor tartózkodik Szegeden, mert több rendbeli megbeszélni valóm lenne. —

Most egy 20 képből álló kubikos-sorozaton dolgozom, ez szept. elejére elkészül. A ≪Gondolat≫ c. újság — Darvassal beszéltem, ő mondta — szívesen kiadná ezt a kis kötetet, melyhez egy Turi [István] nevű csongrádi kubikos ír bevezetőt. Őszintén szólva számomra mindenképpen kedvesebb lenne, ha Önökkel indulhatnék, ha erre mód lenne. Erre ≪Föld≫sorozatommal kapcsolatban ha ígéretet nem is, de biztatást kaptam. Az utóbbi sorozat azonban annyira kialakulatlan még, a téma nagysága és komplikáltságánál fogva, hogy ehhez alighanem évek munkájára lesz szükség, míg elkészül. — A kubikos széria viszont teljesen kialakult már az elképzelésemben és néhány képem is van már hozzá, úgy, hogy ez, mint említettem szept. elején kész.

Nagyon érdekelne, hogy egy szép fotókból álló szépen kiállított cca 20X25 cm-es méretű ilyen tárgyú fotókönyv kiadásának volnának-e az Önök részéről gyakorlati akadályai? Szóval, ha a képeim tetszenének, lehetne-e szó az Önök részéről azok kiadásáról?"

Buday válaszlevele nincs meg, s az is lehet, személyesen találkozva, élőszóban beszélték meg a könyv dolgát. Nem tudjuk tehát, *pontosan* hogyan reagált a kérdésre.

Müller újabb — 1936. szeptember 18-i — levele azonban inplicite elárulja, Buday nem volt elutasító. Látott lehetőséget a kiadásra (igaz, úgy tetszik, csak „külső" pénz bevonása esetén), s kérte is, Müller küldje meg neki a leendő könyv anyagát. Ez meg is történt. Müller szeptember 18-án már azt írta Budaynak, hogy: „A mai napon csomagként postára adtam 23 darab fényképet. A sorozat még nem teljes, mert hiányzik belőle a töltés megbeszélt fotográfiája és még egy vagy két kép, amivel kiegészíteni, ill. feljavítani szándékozom a sorozatot. Úgy gondolom azonban, hogy a tárgyalások lebonyolításához egyelőre elég, amit most küldök, a kiegészítést pedig majd az Ön által megjelölt időben és helyre, késedelem nélkül meg fogom küldeni."

E levelében sorozatszerkesztési elképzeléseiről is írt: „A képek sorrendjét tekintve, elgondolásomat római számokkal a hátlap felső bal sarkába jegyeztem. A IV., IX. helyére a készítendő felvételeket, a XIV. és XV. helyére az Önnél lévő lakás, ill. konyha képeket tervezem. A sorozat legvégére természetesen a készítendő töltés-kép kerül. Első képnek azért nem szeretném a munka kezdetét, ill. a szántóföldet beállítani, mert így azt hiszem az egész sorozat túlságosan munkadicsőítő jelleget nyerne, míg az utolsóul berakott monumentális töltés eléggé érzékelteti a végzett munka nagyságát; a szociális tendencia rovása nélkül." Nagy kár, hogy e könyv anyagát nem tudjuk azonosítani; csak sejthetjük, hogy később megjelent képei részben e sorozatból kerültek ki.

Ekkorra egyébként eldőlt a bevezetés sorsa is: „Ami az előszót illeti — írta Müller — itt teljesen szabadkezet nyertem, tekintve, hogy a tervezett írás [ti. nyilván Turi Istváné — L. A.] a mai napig sem futott be. Önre bízom tehát, ki legyen az, aki megírja."

A levélből kiderül, a tervezett könyv kiadásának (egyik) finanszírozója a braunschweigi Franke und Heidecke cég (Fabrik Photographischer Praezisionsapparate G. M. B. H.) lett volna. Müller velük tárgyalt, őket akarta megnyerni, hogy — reklámkiadásaik terhére — finanszírozzák a könyvet. (Müller ugyanis a gyár egyik géptípusával, egy ún. Rolleiflex géppel dolgozott.)

A „Rolleiflex-gyárral" október elejéig folyt a tárgyalás; a levélmásolatokat, tájékoztatásul, október 8-án küldte meg Budaynak Müller. Ekkor találkozni is akart mentorával: „Hivatkozással szegedi beszélgetésünkre és az Ön pesti útjára írom, hogy a napokban (szombaton vagy vasárnap) néhány napra én is Pestre utazom. Természetesen nagyon szeretnék ott találkozni Önnel."

Édesapja súlyos betegsége miatt azonban Buday ekkor nem utazott föl a fővárosba (olaszországi útját is elhalasztotta), így találkozásuk ekkor elmaradt. Szerencsénkre' tehetjük hozzá, mert e helyzetben Müller újra levéllel volt kénytelen fölkeresni szegedi mentorát, s e levélből fény derül a tervezett könyv finanszírozásának néhány egyéb lehetőségére is — s arra, hogy e ponton Ortutay Gyula is bekapcsolódott a *Kubikosok* sorsának alakításába. „Nagyon bánt, hogy nem találkozhattunk itt fenn" — írta október 12-én Pestről Müller Budaynak. „Ortutay doktor úr azt a közvetítő javaslatot tette, hogy ha Ön megírja neki a direktívákat, melyeket az egyes helyeken (Vöröskereszt, Szociálpolitikai Intézet) szem előtt kell tartania, eljárna az érdekemben, illetve a «Kubikosok» érdekében. — Egyben azt is kéri, hogy ha erre sor kerülhet, az illető helyekre is írni szíveskedjen, hogy őt ott megfelelően fogadhassák. — Tehát sürgősen kérjük szíves értesítését." „Én a magam részéről — tette még hozzá — addig semmit sem tudok csinálni semmilyen irányban, míg Öntől útbaigazítást nem kapok és ha a könyv az Ön elutazása miatt nem jelenhetnék meg a kollégium kiadásában, nem tudom, merre forduljak."

Aggodalma jogosnak bizonyult. A *Kubikosok* Művészeti Kollégiumi kiadása, mind e tervek ellenére, Buday családi gondjai s Olaszországba való utazása miatt lekerült a

napirendről. Egy olyan „üzleti" ügyet, mint a könyvkiadás a kollégiumból más nem tudott nyélbeütni. Október 15-én így Müller már a Buday által visszaküldött képeket volt kénytelen nyugtázni: „levelét és a képeket is köszönettel megkaptam, csakugyan fatális sorsuk van az én kubikosaimnak."

4

A kollégium kollektívája, elsősorban Ortutay és Radnóti azonban továbbra is támogatta Müller Miklós terveit; október közepi (sajnos elkallódott) levelében maga Buday is újabb ötletekkel próbált rajta segíteni.

Október 14-én este Müller fölkereste a még Buday jóvoltából ismert Rosner Károlyt, aki, szerencsére, ismét melléje állt. „Tegnap este [. . .] ott voltam nála — írta másnap Müller Budaynak — és közel kétórás tárgyalás után megígérte, illetve kijelentette, hogy a könyv ki lesz adva. A képek — nem volt ugyan velem a teljes sorozat, csak talán a fele — igen tetszettek neki és a továbbiakról most folynak a tárgyalásaink. Az auspiciumok pedig kedvezőek." „Rosner úr szívélyességéről — tette még hozzá — külön levelet lehetne írni."

Sajnos, mint a korábbi tervek, végül ez sem valósult meg. Ezért is nagyon fontos, hogy Ortutay és Radnóti segítségével más irányban is tájékozódott. Erről, már idézett október 15-i levelében így írt: „Mikor megtudtam Ortutaytól, hogy nem jön fel kedves Doktor Úr, nagyon elszontyolódtam, és Radnótival — még akkor nem tudtam az Ön tanácsáról — felkerestük Bálint Györgyöt, aki azonnal felajánlotta támogatását és összehozott Byssz szerkesztővel, aki szintén igen kedves volt hozzám és kért, hogy küldjek képeket a P. N. [Pesti Napló] számára." „De általában — tette hozzá —, akik látják a képeket, rögtön segíteni akarnak nekem, úgyhogy önbizalmam visszatért és bízom az ügyek sikeres kimenetelében."

1936 végén, vagy 37 elején nyilván azért költözött föl Budapestre is. „1937-ben már Pesten dolgozott Karsai Béla ügyvédi irodájában", s ahogy Koszorús Oszkár írja, „ismét személyes kapcsolatba lépett — [. . .] a fővárosba került — szegedi fiatalokkal." (Koszorús, Békés megyei Népújság, 1984. máj. 5.) Nagy a valószínűsége: ők — *elsősorban nyilván Ortutay és Radnóti — vezették be a főváros szellemi életébe is.* Tudjuk, Radnótiról ekkoriban újabb képeket is csinált; ez a költőt feleségével együtt ábrázolja, s szerepel a Petőfi Irodalmi Múzeum új Radnóti-kiállításán is. Ortutayval ugyancsak bensőségessé vált kapcsolata.

Az *Officina képeskönyvek* 2. kötetét, amely a *Parasztságunk* élete címet kapta, már Ortutayval együtt csinálta meg. Ortutay írta a szövegeket, ő készítette a képeket. A belső címlapon a „címkép Buday György fametszete". A sorozat s így részben a *Parasztságunk élete* célja is az volt, hogy „a magyarság életét, történeti fejlődését, legjellemzőbb alkotásait tudományos színvonalon, művészi formában ábrázolják." E kötet megjelenésében valószínűleg része volt Rosner Károly támogatásának is, aki ugyane sorozatban a magyar fényképészetről állított össze egy kötetet. Müller maga úgy emlékszik, hogy a kis könyv két része külön készült. Amennyire a képek tartalmi elemzéséből megállapítható, ez valóban így van; a képanyag egy része föltehetően még a kubikos-sorozatból való (pl. a három utolsó kép). Erre vall közvetve a képek keletkezési helyének többsége is — az orosházi, csongrádi, mindszenti, öcsödi, mezőkövesdi stb. képek valószínűleg Ortutay nélkül készültek. A sorrendben 4. és 6. kép (mindkettő Ajakon készült), valamint a Bátorligetben készített „Fedics Mihály mesél" című azonban egyértelműen Ortutay „jelenlétére" vall. Ajakról, még szegedi egyetemi hallgató korában, ő írt érdekes néprajzi tanulmányt, s ő fedezte fel s tette

ismertté a bátorligeti mesemondót, Fedics Mihályt is. *E képek bizonyosan vele összefüggésben készültek.*

Valamelyik szegedi fiatal, valószínűleg Ortutay Gyula révén került kapcsolatba Müller a *Magyarország felfedezése* sorozattal is. Itt meghatározónak Sárközi György bizonyult, „akivel jó baráti viszonyt" alakított ki. Ortutay Szabolcs megyéről írt volna szociográfiát, valószínű, hogy ennek „illusztrálásában" is része lett volna. A könyv azonban végül nem készült el, a sorozat addigra félbeszakadt. Két másik kötet azonban zömmel az ő fotóival jelent meg. A sorozat első kötete Féja Géza munkája, a *Viharsarok* lett, ennek számos megdöbbentő fotóját már ő készítette (*Rakodás a Tisza-parton, Kubikosok, Proletárcsalád Orosházán, Emberpiac Orosházán* stb.). Az ő képe került a címlapra, pontosabban a „védőborítékra" is.

E képének külön sors jutott. Nemcsak a könyv hamarosan megjelenő 2. kiadásán volt ismét ott — a népi szociográfiának is egyik jelképértékű képe lett. Szerepelt a könyv elleni ügyészségi eljárásban is; az ügyészi vádbeszéd mint „szerencsétlen illusztrációt" emlegette. De Veres Péter a Gondolat 1937. 7—8. számában éppen e kitétel ellen írta meg *Milyen látvány a meztelen kubikus?* című cikkét. „. . . nagyon érdekes és fontos kérdés — írta —, hogy valóban szerencsétlen illusztráció-e a Viharsarok fedőlapján levő kubikus. [. . .] nemcsak izgat és háborít, hanem igenis találónak és szerencsésnek tartom a képet. Annak a tájnak, a déli Tiszántúlnak igenis a meztelen felsőtesttel talicskázó kubikus a legjellegzetesebb embertípusa, egyben sorsának, jövőjének történelmi meghatározója is. Ennek a tájnak a fő problémája a kubikussá lett agrárproletariátus sorsa."

A képet s Veres Péter cikkét, mint jellemző s jellegzetes dokumentumot, évtizedek múlva újraközölte a Fotóművészet is (1983. évi 4. szám).

Valószínű, hogy a Viharsarok verte hír, a címkép körül támadt vita is hozzájárult, hogy a népi szociográfia egy másik kulcsművét, Szabó Zoltán *Cifra nyomorúság*át is az ő képei kísérték, s ő „illusztrálta" a Szegedi Fiatalok legjelentősebb társadalomtudós egyéniségének, Erdei Ferenc *Parasztok*ját is.

5

Képei tanúsága szerint fotózásai során igen sokfelé eljutott. Járt (a mai) Csongrád és Békés megyében (képei zöme e térségben készült), a Felső-Tisza-vidékén, Szabolcsban, Pest megyében s eljutott Mezőkövesd környékére is. „A Rolleiflexemmel biciklin, vonaton, meg gyalog jártam az országot" — vallotta később, s mindenhol fényképezett; „arra ügyelve, hogy a csendőrök ne lássanak, amikor fotografálok". (Fotóművészet, 1983. 4. sz. 3.) 1938-ra, ha az egész országot nem is, a Dunán inneni felét bizonyosan megismerte. Képeivel — Féja s még néhány szociográfus ún. szerzői felvétel mellett — csaknem egyedül végezte el azt a feladatot, amit a népi szociográfia a szó erejével s lehetőségeivel végzett el: egy ismeretlen világ föltárását. Munkássága a népi szociográfia méltó társjelensége: *érzéki megjelenítője s igazolója* lett. Pedig személyileg nem is kapcsolódott különösebben hozzájuk: „A népi írók közül szoros barátság csak Ortutay Gyulával volt — mondotta erről később Albertini Bélának —; a többieket is ismertem persze, de mind legalább öt-hat évvel idősebb volt nálam, mind befutott író, s én, fiatal és kezdő fotós, felnéztem rájuk. De meg kell mondanom: a kiadó (az Athenaeum) csak a munkám árát alkudta le, ahogy csak tudta, és az írók se szóltak bele, hogyan csináljam." (Uo.) Nem személyisége, magánemberi karaktere — képei, egész munkássága közelítette hozzájuk, s tették őt a népi szociográfia szociofotós kiegészítőjévé.

Sikerei helyett meghatározó élménye mégis mind inkább a fasizmus előretörésétől való félelem lett; ez a szorongás még évtizedekkel későbbi vallomásából is kitetszik. Így érthető meg, hogy az Anschluss, Ausztria német „integrálása" után, „életösztönét követve" elhagyta az országot. Talán nem teljesen véletlen, hogy „menyasszonyán, dr. Molnár Margiton kívül három házaspár kísérte ki a vonathoz: Radnótiék, Ortutayék és Haimann Györgyék." (Békés megyei Népújság, 1984. máj. 5.)

Ismételjük meg: mindössze 25 éves volt akkor. Útja — előbb csak ideiglenes jelleggel, majd tartósulva — Párizsba, Marokkóba, Portugáliába, majd a világháború után Spanyolországba vezetett, s ezzel a pályája magyarországi íve bezárult.

MESSZEFÖLD

Válasz nem jön Messzeföldről — szó sem
pendül szülőföldem ajkán,
rimánkodni kár volna és jó sem
lenne, bújva emlék-gödrök alján.
Él az élet elhagyott falumban,
fénnyel-daccal ott virágzott múltam,
mint a bányász, kincset ás a mélyből
és bedőlt tárnákat bont a tollam;
él az élet, de hírét se hallom
hallgatózva míg a múltat vallom,
pajtásaim ötvenen fölül már,
nem egy fej felett ott kinn kereszt áll,
hol tenyész a bodza és a bokrok,
s unokát fog kézen, aki él még,
mint ki megtalálta szerencséjét
míg az óra kongat a toronyban,
hol tizenkettőkor harangoznak
tán ma is még; mint a régidők
delet jelző, öblös nagyharangja,
nem kopik el, bár nyelvét forgatja,
s kötele egy kis kölyök kezében
csúszkál, ahogy egykor az enyémben.

HATVANI DÁNIEL

43 HAIKU

1. Végrendelkezés előtt

Tudatom nem az enyém,
közérzetem is nemzeti vagyon.
Hamvamat bízzam hát a szélre?

2. Érintés

Kezem bejárja tested,
akár a bölcsek tekintete
a nemlét lidérces partjait.

3. Útközben

Míg markolom a volánt,
gyöngyházszegélyű utak
ágaznak ki körmeim alól.

4. Kóbor tenyészet

Árkok, tankcsapdák, bokrok,
dülőút-parti hamuka,
kivirágzó zöld epesav.

5. Belső meteorológia

Ki dörömböl koponyám boltozatán?
Villámlanak az idegpályák,
lógnak rajtuk eső-virágok.

6. Kozmikus ősz

Aranygránátok, kukoricacsövek
elfeketedő útjaimon
spirálködöket robbantanak.

7. Téli fák, vaskerítés mögött

Néma rabszolgalányok a fák,
felékszerezve zúzmarával.
Ki gyújtja fel vasravert ölük?

8. Talány

Csakis a mindenségre tartozik:
én állok-e az ablakban,
netán létem egykori visszfénye.

9. Plecsni

Miután kilépett az isten
az űri párnázott kazettából . . .
Miféle rendjel alatt görbülünk?

10. Fogamzás esőben

Esik, esik, de nem ragyog.
Termékenyülve nehezülünk
párálló homály gyönyörében.

11. Félrehúzódva

Falevél árnyékában hevernék,
nehogy bárki is megtaláljon
s rámtukmálja a bölcsek kövét.

12. Vén fák módjára

Nézem vizek visszapillantó tükrében;
sikerült-e körülcsavarodnom önnön
tengelyemen százados viharokban.

13. Törzsi komplexus

Félig fekete, félig fehér —
én volnék-e a vadak
föl nem fedezett istene?

14. Farkasszájban

Kaput, kerítést szél csattogtat.
Kitekintek az ordas reggelek
elnyűhetetlen fogsorából.

Örök vágyódásra ítélt Medeia skarlátvörösben
Belegázol a pirkadatba. Paták csattogása
Lángok bömbölése és a hajnali szelek sivításában
Zilált haja fehér lángtengerré árad.
Még veszedelmesebb és gyönyörűbb, mint a tragédiában.
Szétpukkanó halakkal és madarakkal
Méltóságteljesen úszik el a tűzijátékban
Viszi boldog káprázatát a menekülésnek.
Combjai között sátáni levendulaszag
A bódulatnak, a zuhanás gyönyörének átadva testét
Virággá változik és fölrepül egy elüszkösödött ágra.

Erdőtűz után a csillagok lassan hullanak le.
Szárnyas hold-léceken tenger zuhan
Két fekete, vad sziget
Lady Ligeia szemei a tükörben!

VALÓ VILÁG

TÓTH TIBOR

KÉT SZOBA KOMFORTTAL

Azt mondják ránk, magyarokra, hogy szeretünk enni, inni, azt is híresztelik rólunk, hogy vidám nép vagyunk, meg hogy a Kodály-módszer következtében magas a zenei kultúránk, de az még sehol sem hangzott el, hogy *építkező nemzet* vagyunk.

Pedig ez mindennél jobban igaz. Az utóbbi harminc-negyven esztendőben annyi ház épült Magyarországon, hogy valójában mindenkinek új lakásban kellene laknia. Ha az ipar egyszer eljutna oda, hogy a lakosság minden igényét ki tudná elégíteni, biztos, hogy téglából, cementből, cserépből akkor sem termelnénk eleget.

Állandóan építkezünk. Építünk családi házat és társasházat, építünk magánerőből, építünk OTP-hitellel, és építenek a tanácsok bérlakásokat. Ahány ház, annyiféle.

A legnagyobb az érdeklődés az *OTP-társasházak* iránt. Ezek esetében ugyanis a felek kész lakásokat vásárolnak igen kedvezményes feltételekkel. Az OTP-fiókoknál mindig nagy a versengés ezekért a lakásokért.

Az utóbbi időben épült OTP-beruházású lakások száma:[1]

1979-ben	11 957 lakás
1980-ban	16 248 lakás
1981-ben	14 985 lakás
1982-ben	18 044 lakás
1983-ban	18 192 lakás

Kik azok, akik megkapták ezeket a lakásokat?

Országos összesítés nem készült a szerencsés családokról, de az OTP-fiókok pontos kimutatást vezetnek az új tulajdonosokról.

És hányan nem kaptak lakást? S akik kaptak, miért kaptak? Vagy miért nem kaptak, akik nem jutottak hozzá? Egyáltalán: ki tud ma lakáshoz jutni, és honnan van rá pénze?

N. város OTP-lakásainak ára 1985-ben

1 és fél szobás lakás	660 000 Ft
2 szobás lakás	750 000 Ft
2 és fél szobás lakás	840 000 Ft

1/1983. évi Statisztikai Évkönyv 290. o.

hatott és kapott (családi pótlék pl.), fokozatosan kiépültek az öltözők és fürdők, megvalósult az üzemi étkeztetés — a mai fiataloknak már annyira természetes mindez, hogy nem is tudja értékelni, mit jelentett egy meleg vizet zuhintó zuhany vagy delente egy tál meleg étel nagyszüleik számára ezelőtt negyven évvel!

Ám ami a történelmi sorsfordulót legjobban jellemzi: Nyírbátorban, a környéki pusztákat is beszámítva, több mint 3000 földigénylő között csaknem 25 000 holdat osztottak szét 1945—47 között — s a város voltaképpen ezzel számolta föl a Károlyiak teremtette nagybirtokrendszert, s tette lehetővé önmaga számára az ahhoz kapcsolódó történelmi-gazdasági-társadalmi bajok megszüntetését is.

Lehetőség és megvalósulás viszont nem azonos, nem egyidejű fogalmak. Egyiktől a másikig rendszerint hosszú az út — s Bátorban ez külön és különösen nehéz, rögös volt.

LADIK KATALIN

A BŐR ODARAGAD

A mezőn nincs vad.
A párduc ég. Megtörtént a forradalom.
Fent: tűz, szépség. Lent: égbolt, férfi.
A tűz odaragad a hajkoronához.
Felüvölt a vadállat naplementekor.
Nincs nő és nincs férfi. Gyűlölet van.
Üres az égbolt.

BUKOTT ANGYALOK

Merőn néz, el sem mozdul a pókhálóból
Leáldozó égitest.
Odaviszi a máglyához.
Az elágazó titkok kertjében
Fekete növényektől fuldokló műtőasztalon
Emberszagú angyal.
Sötét fátyol alatt hullámzik
Nyálkás boldogságba torkollva
Hozzásimul és könyörgőn néz rá.
Nem hisz már az állandó, abszolút szerelemben.
Most, hogy e dísztelen időzónában végre rátalált
Felkészülve a végső ítéletre lecsatolja szárnyait
Fáradtan, becsapva, átöleli vérbírája
Ködszerű, szertefoszló lábait.

Egyre távolabb egymástól a kijelölt csillagpályán
Két egymásért üvöltő szörnyeteg.

ERDŐTŰZ

A puha üvegfalon túl
Sápadtan lángra ébredve riadt növény
Tükör előtt áll, mely a belső tüzekre irányul.
Gyökereitől, hogy szabadulna
Molunat ég!
Útburkoló erotika tavaszi, illatos máglyákon.
„Hol a kutyák virágként
fölötted átrohannak
fekszel s a bimbók mind felvonítanak."

a fény és a hő a színanyagképződéshez és a teltséghez nem mindig elegendő. De vannak évjáratok, amikor nagyon-nagyon kiváló vörösborok készülnek, ilyen volt az 1983-as. Mit kívánunk a jó vörösbortól? Elegendő színt, a vörös illatjelleget és megkóstoláskor pedig a vörösbor karakterét kifejező cserzőanyagot, amely húzóssá teszi. A vörösborok elsősorban a vörös húsok — tehát a marhahús, a vadhús kísérői. Nagyon sok ilyen magyar étel van, pörköltféleségek, egyebek. Bár a halételek fehérbort kívánnak, de a halászlé, amely magyar specialitás, megkívánja a szép vörös bort . . .

MŰHELY

OHATI NAGY LÁSZLÓ

MUHARAY ELEMÉR ÉLETÚTJA

A közelmúlt szellemi életének ez a máig — és a jövőben talán még inkább — ható egyénisége egy idő óta ismét gyakorta fölemlítődik, visszaemlékezésekben, utalásokban. Egykori tanítványai, harcostársai közül sokan ma már a legjelentősebb alkotók között lelhetők, a művészet és a tudomány különböző területein. Életprogramja — mondhatjuk így is: hitvallása — semmivel sem kevésbé időszerű, mint bármely kortársáé. Életművének további földolgozása és gyümölcsöztetése kulturális életünk számára egyre nélkülözhetetlenebb.

1901-ben született a *jászberényi Hajtapusztán*. Szülei párholdas földjükön nem boldogultak, apja ezért vasúti munkás lett *Debrecenben*, majd az altisztségig vitte föl. Elemér (eredetileg Vendel, de ez a név nem tetszett neki, megváltoztatta) a hatodik elemi befejezése után szintén a vasúthoz szegődött, pályafenntartónak, később különböző alkalmi munkákkal tartotta fönn magát. Eközben tanult: magánúton elvégezte a négy polgárit, majd a reálgimnázium ötödik és hatodik osztályát.

Tizenhétéves korában — 1918-ban — önként belépett a köztársasági hadseregbe, majd vöröskatona lett. A Tanácsköztársaság leverését követően hosszadalmas, keserves román fogságba esett.

1921-ben juthatott be Budapesten az *Anyagvizsgáló Intézethez* napszámosnak, majd ugyanott segédraktárkezelő lett. Közben elvégezte a Bolváry-Mattyasovszky-féle színi- és rendezőiskolát. A filmszakmában igyekezett további utat találni, de ez a törekvése kitűnő eredményei ellenére — nem járt kellő sikerrel. A Ganz-gyárba szegődött órabéresnek, majd 1926—28 között Francia- és Németországban keresett megélhetést s újabb ismereteket. Jórészt fizikai munkája közben nemzetközi rangú rendezők módszerét és fogásait leste el.

S mint évszázadok óta annyi kiváló magyar szellemnek: neki is Európa nyitotta föl a szemét kultúránk értékeire, valóságunk kegyetlen sivárságára, és az ő lehetséges, szükséges tennivalóira. Hazatérve Bartók és Kodály példája nyomán, munkásságuk adaptálásával a magyar színjátszás megújítására tette életét.

Vidéken jutott színészi és rendezői szerződéshez, majd 1931-ben a *pesterzsébeti Erzsébet Színház* vezetője lett. Munkásbérlettel kísérleteztek, de a városi hatóság a vállalkozás kibontakozása előtt, tűzveszélyességre hivatkozva, megvonta a helyiség használatának engedélyét.

Rövid ideig a *Magyar Színház*ban működött, s a fiatal színészek szervezéséhez fogott, anyagi és művészeti helyzetük rendezése — rendeztetése — érdekében. A *Színigazgatók Szövetsége* nem késlekedett a válasszal: feketelistára tette.

Önállósodni igyekezvén, elindította az *Új Tháliát*, majd ennek gyér sikere után a *Művész Stúdiót*. Ennek az utóbbinak már határozott célja volt a népi játékkultúra kifejlesztése. 1936-ban Dunakeszin parasztfiatalok előadták néhány meseföldolgozását, e kezdeményezés azonban folytatás nélküli maradt.

Közben 1935 végétől — egyéb tevékenysége közepette — a Szabó Pál és Barsi Dénes által (Biharugráról) szerkesztett *Kelet Népe* budapesti szerkesztője lett. A lap hallatlan nehézségekkel, pénztelenséggel küzdött, megjelenése számról számra akadozott. Szerkesztősége — gyakorlatilag ingyenes „albérlet"-féle — negyedévenként máshol ütött tanyát. 1936 elejétől például Püski Sándorék (két szoba-hallos) lakásában húzódott meg Muharayval együtt, s közben meghívott vendégként hosszabb ideig Sinka István

KÉPEK

MÜLLER MIKLÓS harmincas években készült szociofotói a B/I., B/II., B/III., B/IV. és a 2, 7, 33, 35, 51, 76. oldalon

forrás

SZÉPIRODALMI, SZOCIOGRÁFIAI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT
Megjelenik havonként

Főszerkesztő: HATVANI DÁNIEL
Főszerkesztő-helyettes: SZEKÉR ENDRE

A Bács-Kiskun megyei Tanács folyóirata. Kiadja a Bács-Kiskun megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Preiszinger András

Szerkesztőségi órák munkanapokon 10—12 óráig. Telefonszám: 27-611. Levélcím: Kecskemét, Postafiók 69 6001 Szerkesztőség: Kecskemét, Szabadság tér 1/a. — Kéziratot nem őrzünk meg, és nem adunk vissza!

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest, V., József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj egy évre 192,— Ft. Index: 25947. — 85. 53293 Petőfi Nyomda, Kecskemét.

HU ISSN 0133—056X

forrás

TIZENHETEDIK ÉVFOLYAM
1985/11

TARTALOM

SIMONYI IMRE — Nyájat tereltünk nagyapámmal (vers) **3**
TÓTH ISTVÁN — A szalontai töltés porában, Ágenda (versek) **4**
CSANÁDY JÁNOS — Puszta dűnén, Fényűzés ez a perc, Messzeföld (versek) **6**
HATVANI DÁNIEL — 43 haiku (versfüzér) **8**
KUNSZABÓ FERENC — „Szállásainkon éhínség, fegyver, vakhit és kolera dúlt" (Részlet egy készülő dokumentum-regényből) **11**
LADIK KATALIN — A bőr odaragad, Bukott angyalok, Erdőtűz (versek) **34**

VALÓ VILÁG

TÓTH TIBOR — Két szoba komforttal **36**
PAVLOVITS MIKLÓS — „Borivóknak való . . ." (Beszélgetés az alföldi szőlészetről, borászatról) **43**

MŰHELY

OHATI NAGY LÁSZLÓ — Muharay Elemér életútja **52**
LENGYEL ANDRÁS — Müller Miklós és a Szegedi fiatalok **67**
FEHÉR ZOLTÁN — Csicsija babája (Egy kétnyelvű falu gyermekfolklórjának szerepe a népi nevelési gyakorlatban) **77**

DOKUMENTUM

Ö. KOVÁCS JÓZSEF — Egy történész-portré margójára (Száz éve halt meg Hornyik János) **84**

SZEMLE

OROSZ LÁSZLÓ — Helyünk a világban — Árnyak nyomában (Keresztury Dezső tanulmányai) **91**
REUTER LAJOS — Csurka István: Dagonyázás **93**

KRÓNIKA

KŐHEGYI MIHÁLY — Végbúcsú ifj. Éber Sándortól **95**

* * *

* * * — Híreink **96**

SZÉPIRODALOM, SZOCIOGRÁFIA, MŰVÉSZET

forrás

11

XVII. ÉVFOLYAM,
1985. NOVEMBER

ÁRA: 16,— FT

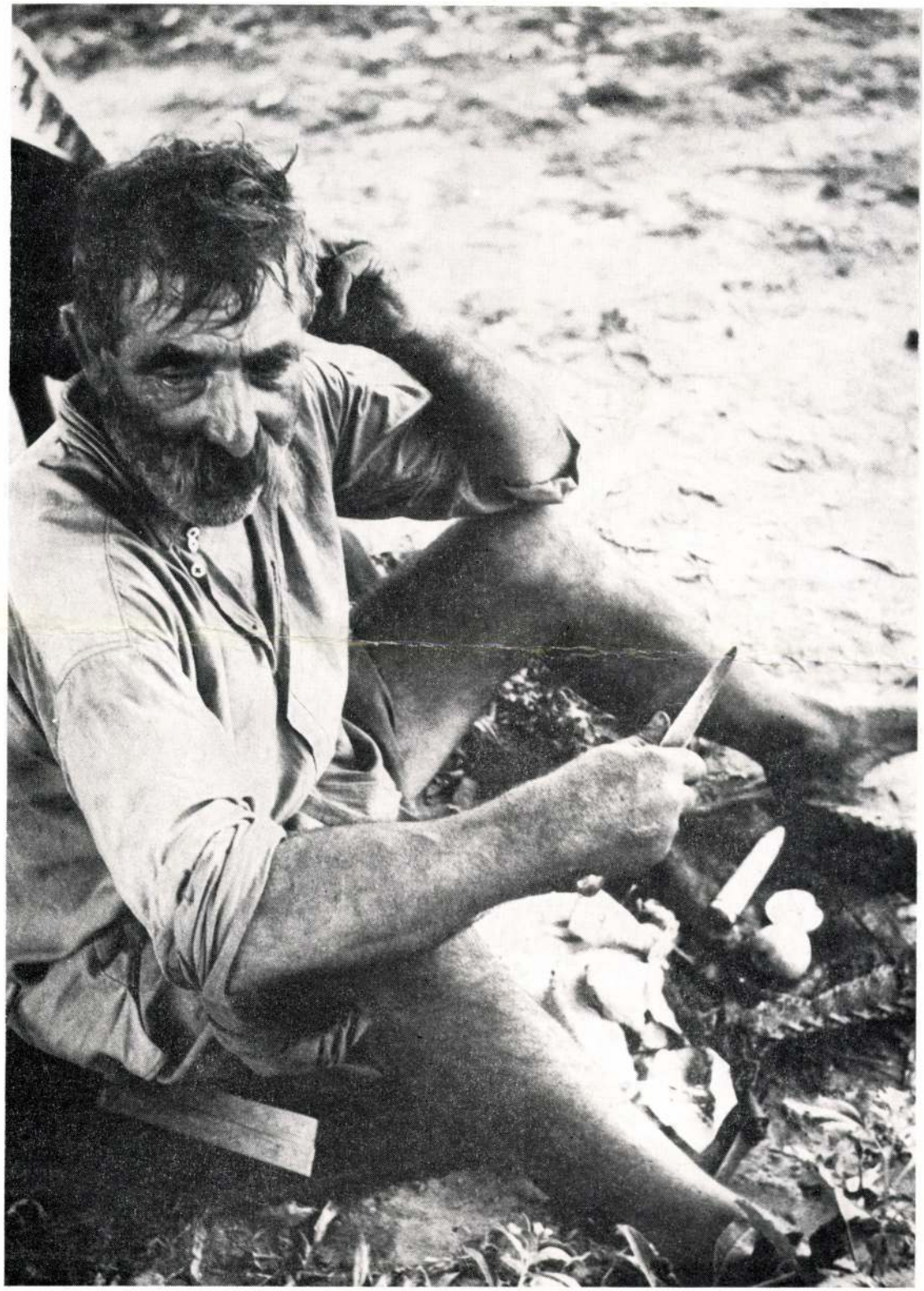

Müller Miklós

brassai nyomdász

XVII. sz

l.

Korrespondenzblatt

1886. 40, 41. l

többnyi

9 (Molitor)

Müv.

Radisics

Jenő

Pulszky Károly és —

az ötvösség remekei

l. „Pulszky Károly" alatt

Müller Miksa

építész.

Szül. Pesicabánya 1901.
Oklevelet nyert 1927.

Névjegyz. műegyetem 14. l.

T. 5955.

irágokkal diszitett keretben lát-
ölöpökön nyugvó hid vezet és a melyen
. Felirata alól jobbra a kendőn:

Z
to
eu: Padre
gelo Palmieri
onu:
e Celeberrimo

mo, Eccellentissimo
ARZONI
toriografo pubblico.

: 33.1 cm.

SPANYOL ANTOLÓGIA

MÜLLER MIKLÓS

SPANYOLORSZÁG • FOTÓMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

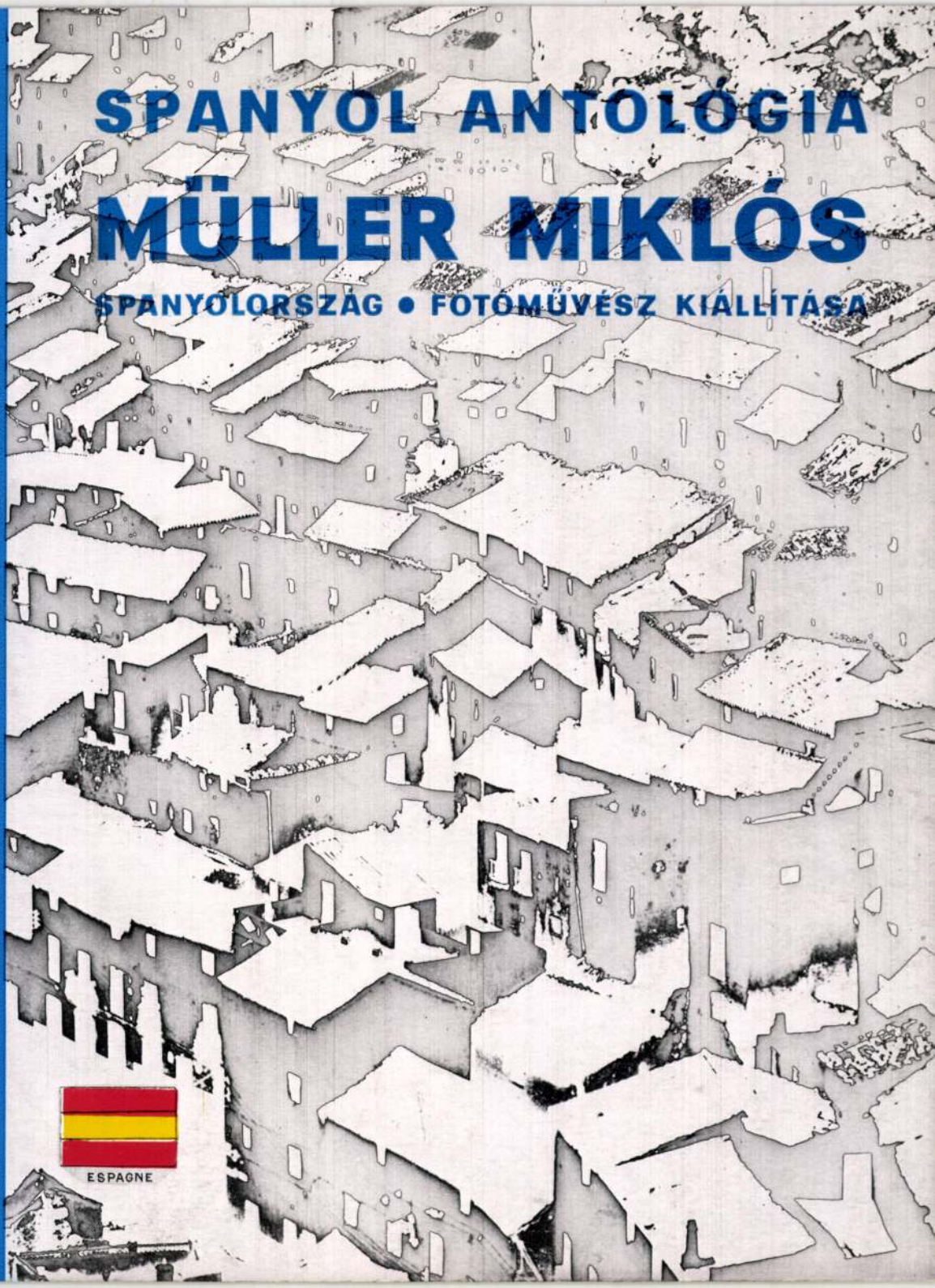

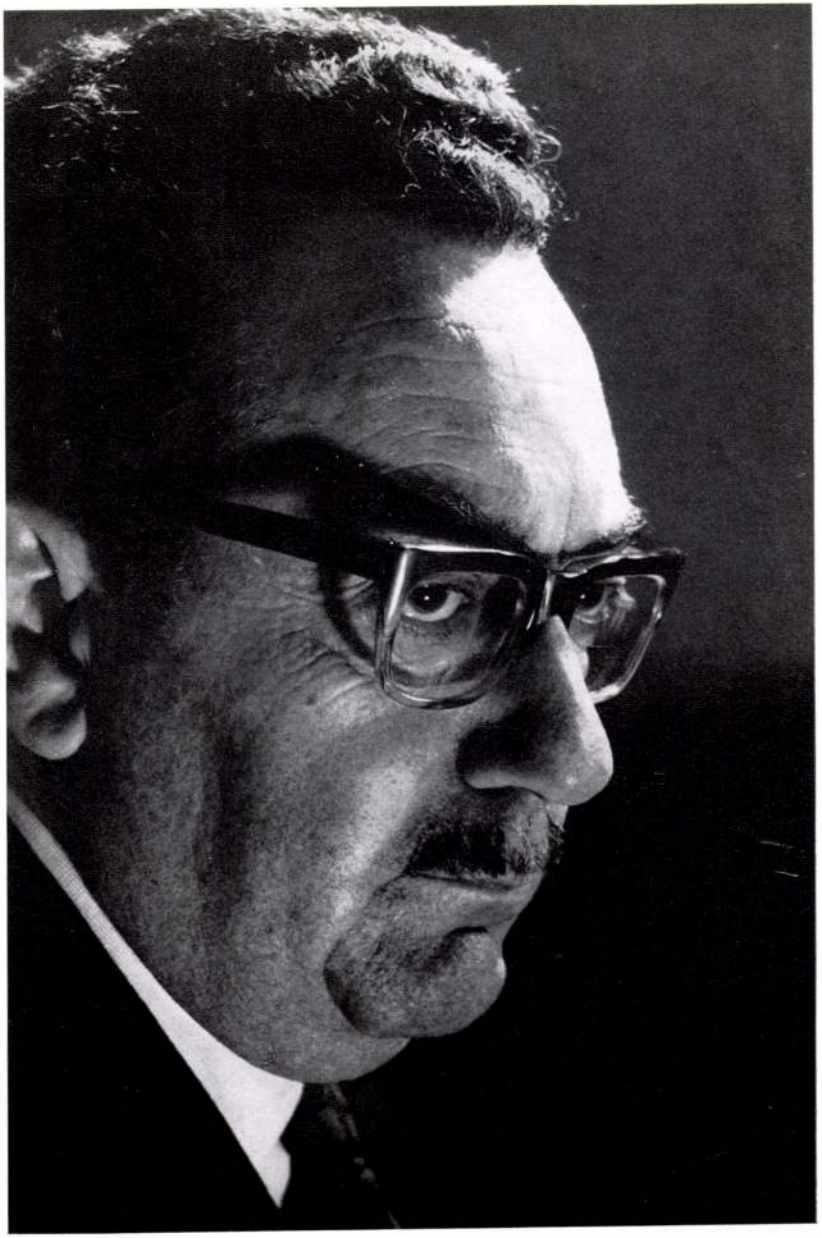

A borító Lakner László plakátjának felhasználásával készült.

MÜLLER MIKLÓS

(SPANYOLORSZÁG)
FOTÓMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA
KKI KIÁLLÍTÓTEREM
BUDAPEST 1972. ÁPRILIS

A KATALÓGUST SZERKESZTETTE: SINKOVITS PÉTER
A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE: DR. URY ENDRÉNÉ

BEVEZETŐ

MÜLLER MIKLÓS a föld, a falu világának költője. Képein életre kelnek a tanyák, falvak, a föld embereinek hétköznapjai, környezetük egyszerű, mindennapos tárgyai. Éles szemmel veszi észre azokat az apró részleteket, amelyek mellett a közönséges szemlélő közömbösen halad tovább, vagy azokat az összefüggéseket, amelyek a nézőt érzéketlenül hagyják. Bűvös lencséje összefogja és tökéletes formát ad annak a témának, amit mi sosem láttunk volna meg és ami az ő fotóiban igazi drámává, megragadó hangulattá változik.

Nem csoda, hogy Müller Miklós szívében ott él, művészetében elsőrangú téma a föld, a falvak, tanyák világa, hiszen ő ott született az Alföldön, ifjúkorának első élménye az őt körülvevő végtelen síkság horizontja és a rajta verejtékező földműves munkája volt. Később, amikor Castilla kopár fennsíkjait járja, bűvös lencséjével megtalálja azt a jelentéktelennek látszó részletet, vagy azt a nagy egységet, amely egy fotoban összesűrítve hatalmas erővel fejezi ki a témát, új összefüggésbe állítja a részleteket. Ezek az erények jellemzik korai munkáit is, az egyszerűsítés, összegezés, a kompozíció nagyvonalúsága, amely mellőz minden keresettséget, erőltetettséget. Tehetsége azonban leginkább azokban a fotoalbumokban bontakozott ki, amelyek az elmúlt évtizedben jelentek meg, és amelyek Spanyolország egyes területegységeinek, tartományainak arculatát ragadták meg. A hét könyv, egy életmű, amelynek egyes részleteit mutatja be ezen a kiállításon és a magyar közönség részére is hozzáférhetővé teszi legszebb fotoit.

Ma itt, Müller Miklós fotoin keresztül megismerhető a mai Spanyolország legszebb tartományainak színes élete; Andalúzia falvainak érdekes világa, falusi ünnepségek, vásári képek, a magányosan égnek meredő szélmalom vitorlája, a halászcsónak a parton, a házak fehérre meszelt falai és az egyszerű földművesek karakterisztikus vonásai.

Müller Miklós az a fotoművész, aki megőrizte magában a föld, a falvak embereinek egyszerű, közvetlen szemléletét, munkáiban ez az egyszerűség, rendezettség, letisztultság érezhető.

Luis Gonzales Robles
Madridi Modern Művészeti Múzeum igazgatója

ÉLETRAJZ

Müller Miklós 1913-ban született Orosházán. A szegedi egyetemen jogi tanulmányokat folytatott, és az egyetemi évek alatt együtt dolgozott a „Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumával", szoros kapcsolat fűzte a kollégium vezetőihez Radnóti Miklóshoz, Ortutay Gyulához, Buday Györgyhöz, Tolnai Gáborhoz és Baróti Dezsőhöz. Tanulmányaink befejezése után Budapestre jött és az Athenaeum falukutató könyvsorozatához készített fényképillusztrációkat. Többek között Féja Géza Viharsarok, Szabó Zoltán Cifra nyomorúság című könyvéhez, majd 1937-ben Ortutay Gyulával közösen jelentették meg a Parasztságunk élete című illusztrált könyvet.

1938-ban kivándorolt Franciaországba, Párizsba a Regards, Marianne Magazine és March folyóiratokban jelentek meg fotoi. A háború kirobbanása után Portugáliába, majd Marokkóba vándorolt. 1947-ben a madridi Revista de Occidente című folyóirat meghívására Spanyolországba utazott és Madridban telepedett le.

Egyéni kiállítást rendezett 1941, 1943-ban Tangerben (Marokkó), 1942-ben Tétouanban (Marokkó), Madridban 1944, 1947, 1948, 1951, 1958, 1967-ben; Barcelonában 1950-ben, Almeriában 1957-ben; több kollektív kiállításon vett részt szerte a világon.

1967 óta néhány illusztrált önálló könyve jelent meg, amelyek Spanyolország egy-egy tartományát, területegységét mutatták be: Andalucia, Espana, Clara, Baleares, Canarias, Catalunia, Pais Vasco és Cantabria.

SPANYOL ANTOLÓGIA

MÜLLER MIKLÓS fotoi 1947–1971

1. AZORIN, 1950
2. José Orega y Gasset, 1953
3. Pio Baroja, 1953
4. Pio Baroja kezei, 1953
5. Eugenio D'Ors, 1950
6. Ataulfo Argenta, 1951
7. MANOLETE, 1947
8. Pablo Serrano, 1971

ANDALUCIA

9. Sevillai vásár (Feria), 1964
10. Sevillai vásár (Feria) 1966
11. Cordobai táj (olajfák), 1965
12. Jerezi szántás, 1957
13. Jerezi borpincében, 1967
14. Almeria (La Chanca), 1956
15. S. Fernando – sóhegy, 1950
16. Vejeri szélmalom, 1956
17. Almunécar
18. Almunécar, 1967
19. Salobrena, 1967
20. Casares, 1968
21. Sierra de Grazalema (vad tehenek) 1968
22. Llanes (strand), 1964
23. Llanes, 1966
24. Cudillero, hálók) 1968
25. Cudillero (házak), 1968
26. Cudillero (magány), 1968
27. Gijon (strand), 1969

CANARIAS

28. Tonerife (strand), 1967
29. Tonerife, 1967
30. Tonerife, 1967
31. Gran Canaria (strand), 1967
32. Gran Canaria (hajófestés), 1967
33. Lanzarote, 1967
34. Lanzarote, 1967

CASTILLA

35. Atienza (táj), 1960
36. Atienza (emberek), 1960
37. Cuenca (körmenet), 1950
38. Argamasilla de Alba, 1958
39. Argamasilla de Alba, 1958
40. Zamora (keresztútnál), 1949
41. Chinchon, 1958
42. Arenas de S. Pedro, 1961
43. Város szélén, 1960

VEGYES

44. Ibiza, 1964
45. Ibiza, 1964
46. Ibiza, 1964
47. Barcelona, 1968
48. Santiago de Compostela, 1958
49. Valencia, 1960
50. Valle de Arán, 1968
51. Ondárroa, 1958
52. Vigo, 1971

MÜLLER ANNA KÉPEI

53. Mojácar
54. Arcos de la Frontera
55. Luarca
56. Luarca
57. Chinchón

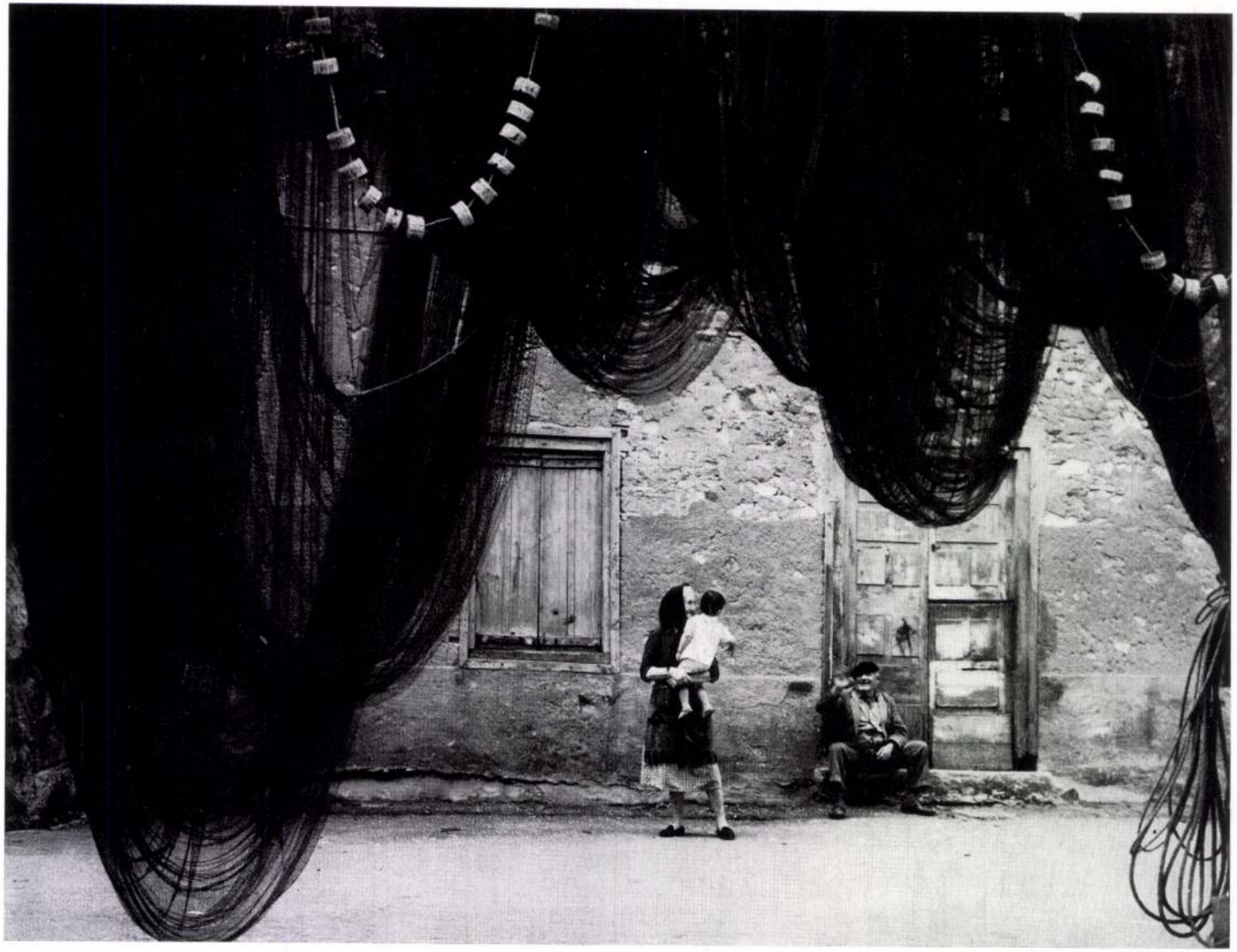

24. Cudillero, (hálók) 1968

7. Manolete, 1947

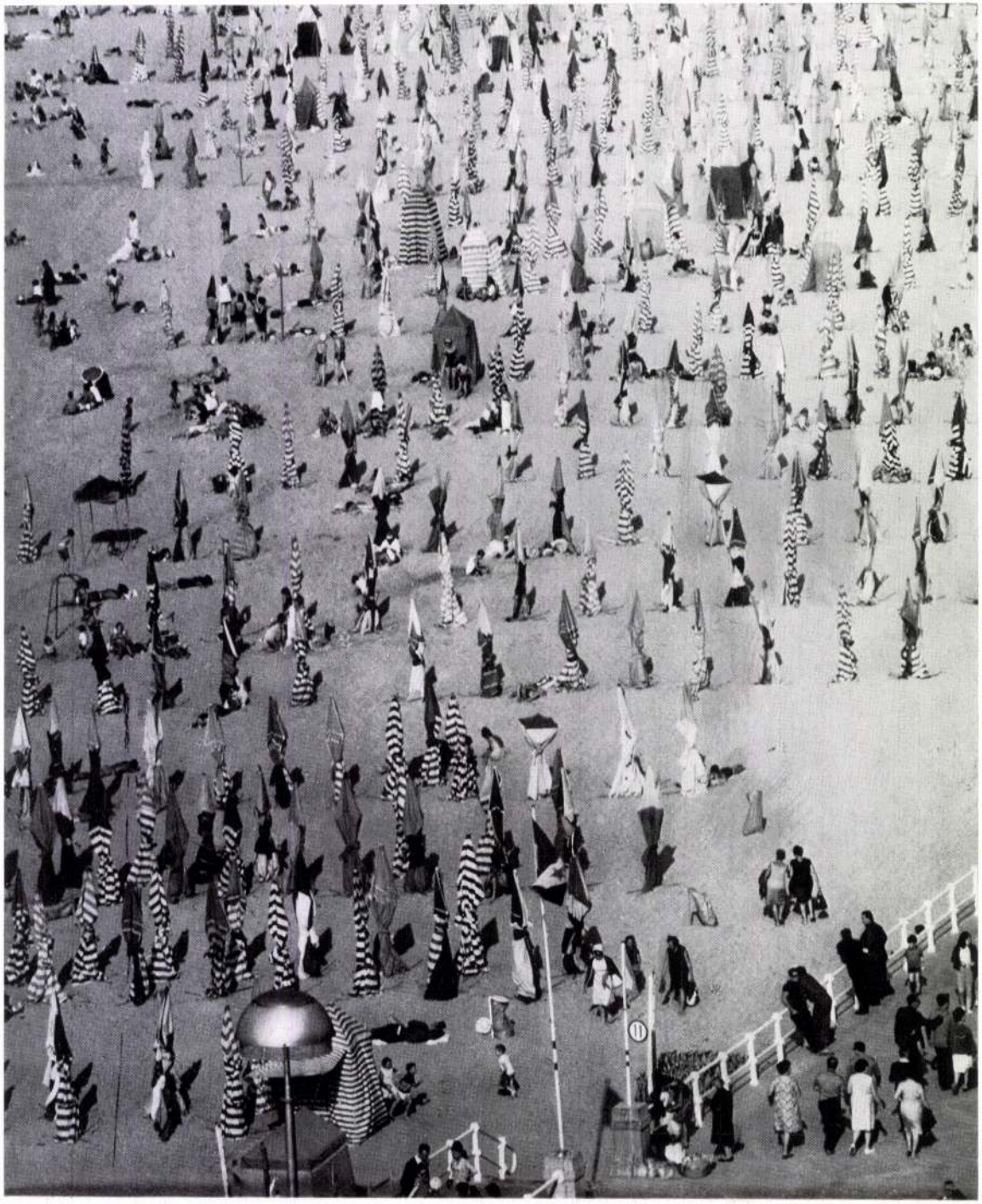

27 Gijon (strand), 1969

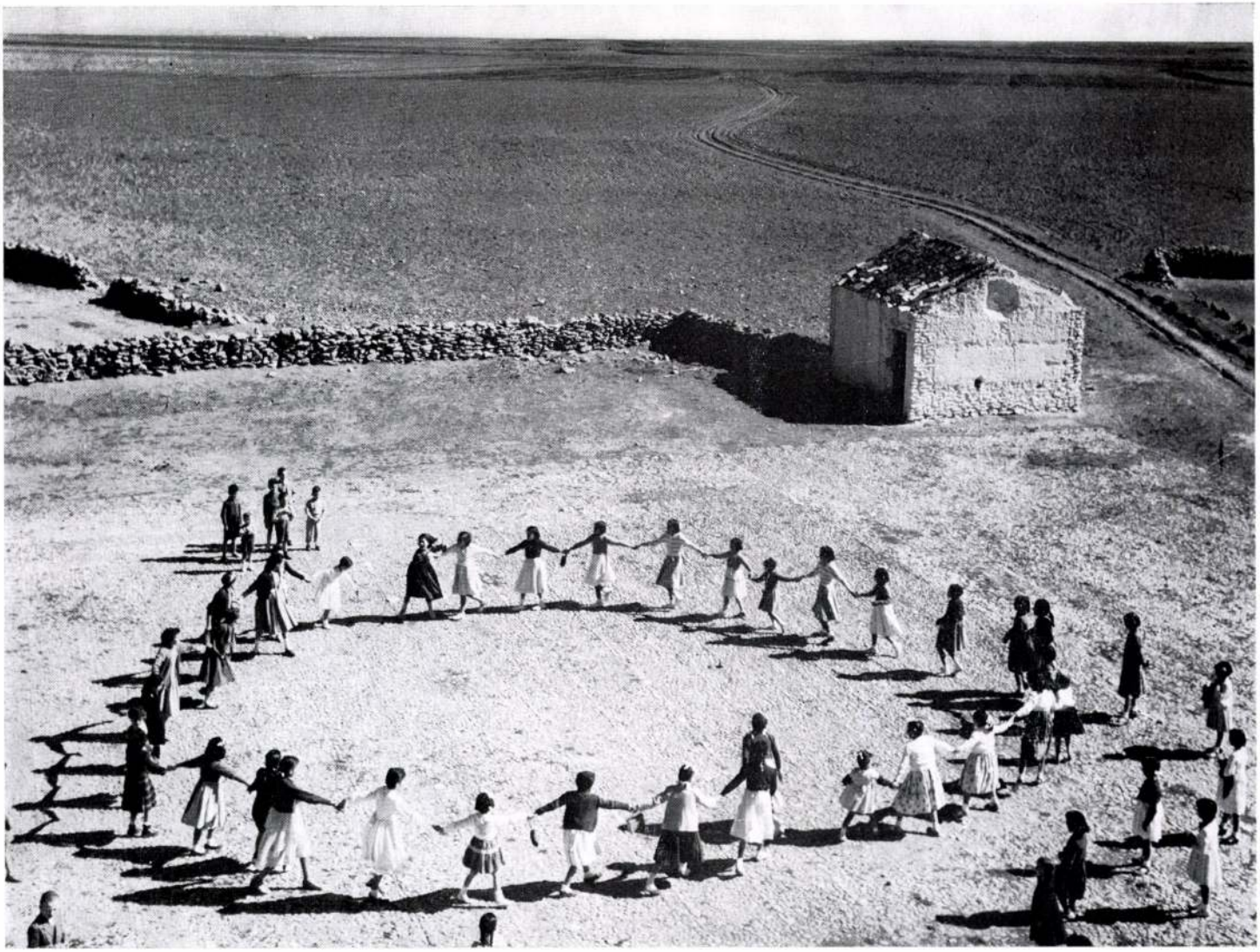

38. Argamasilla de Alba, 1953

39. Argamasilla de Alba, 1958

42. Arenas de S. Pedro, 1961

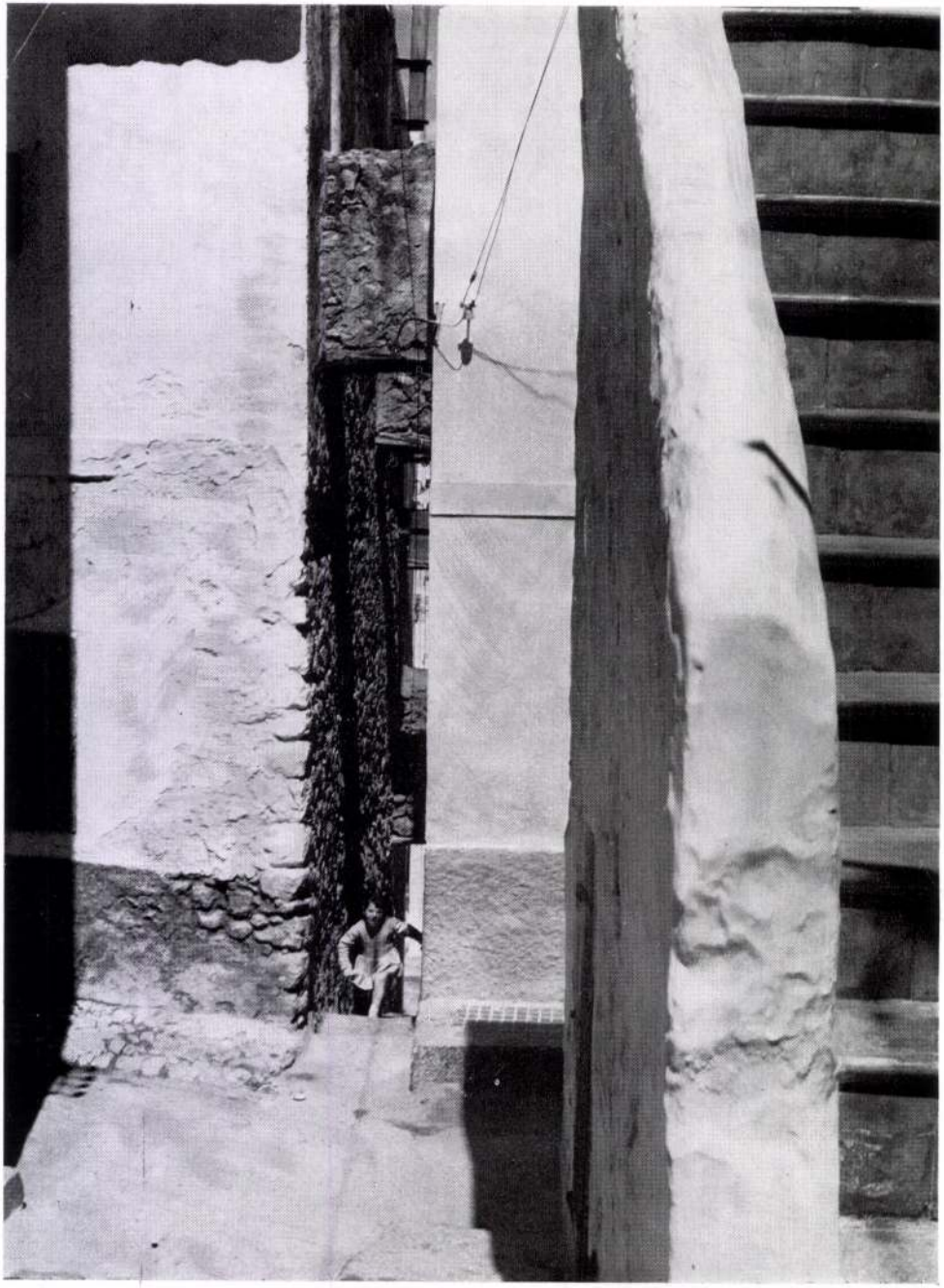

45. Ibiza, 1964

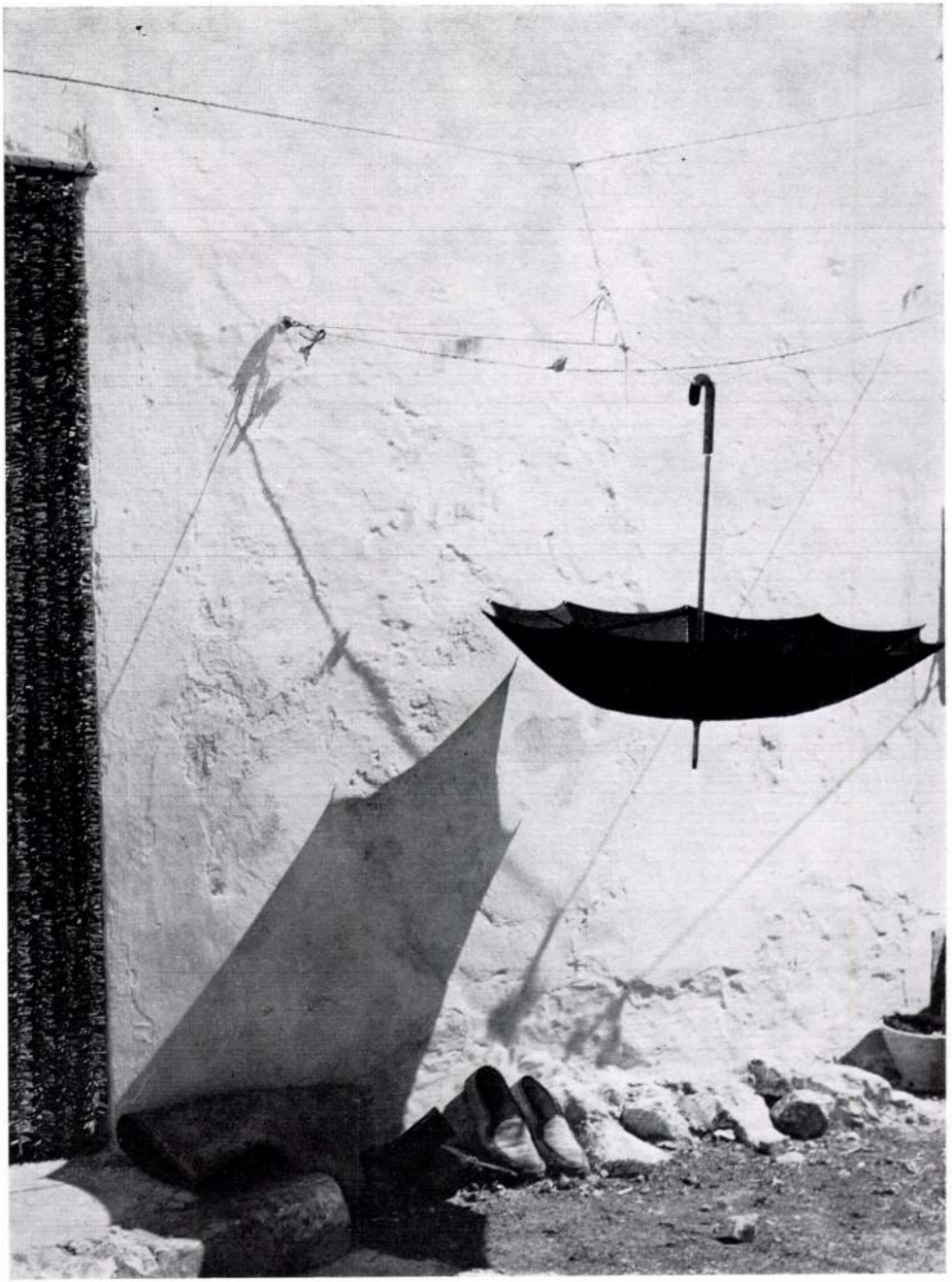

44. Ibiza, 1964

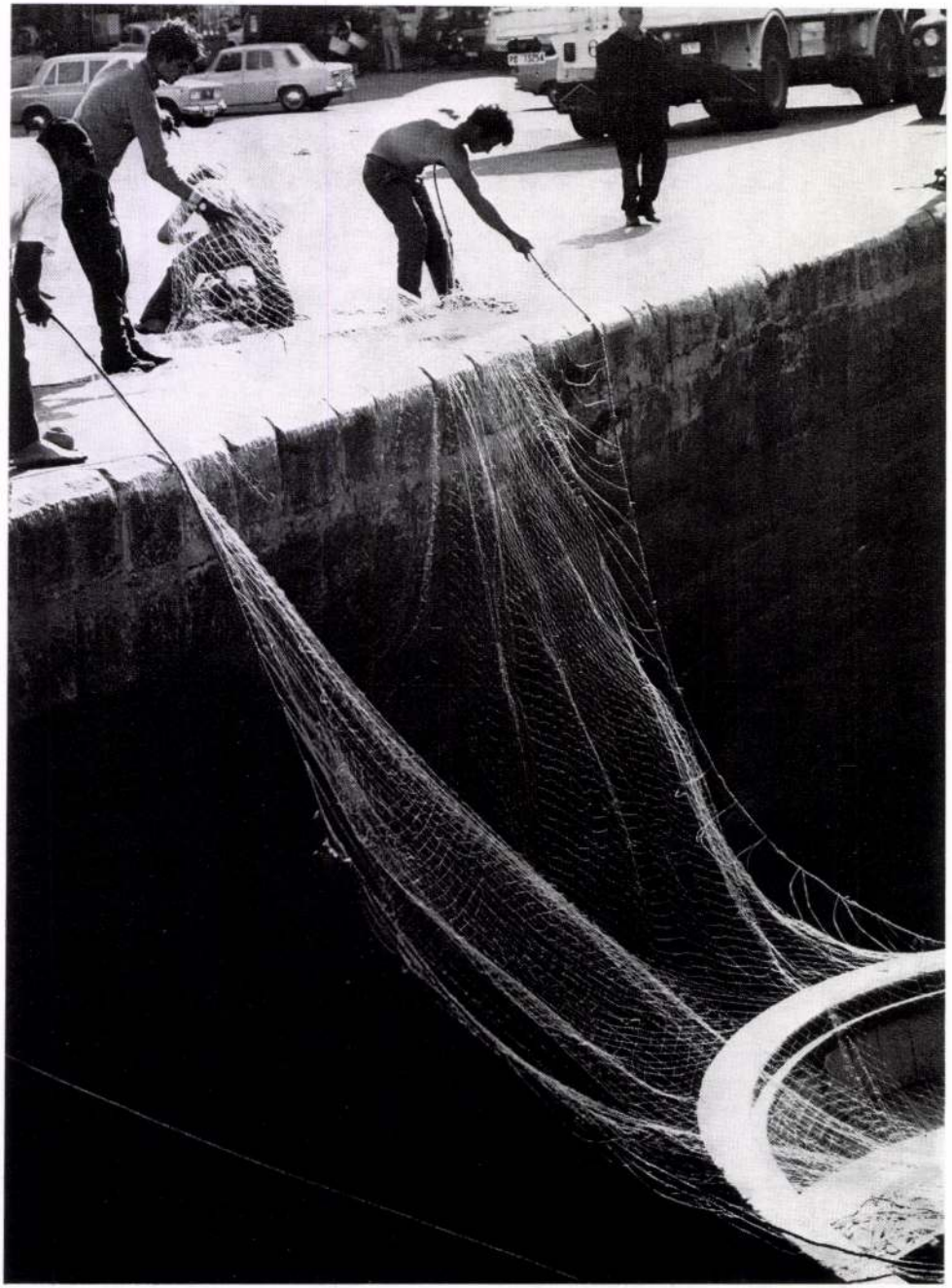

52. Vigo, 1971

Felelős kiadó: Dr. Hemberger Sándor — 72 0964 Pátria Ny. – F. v.: Földi V.

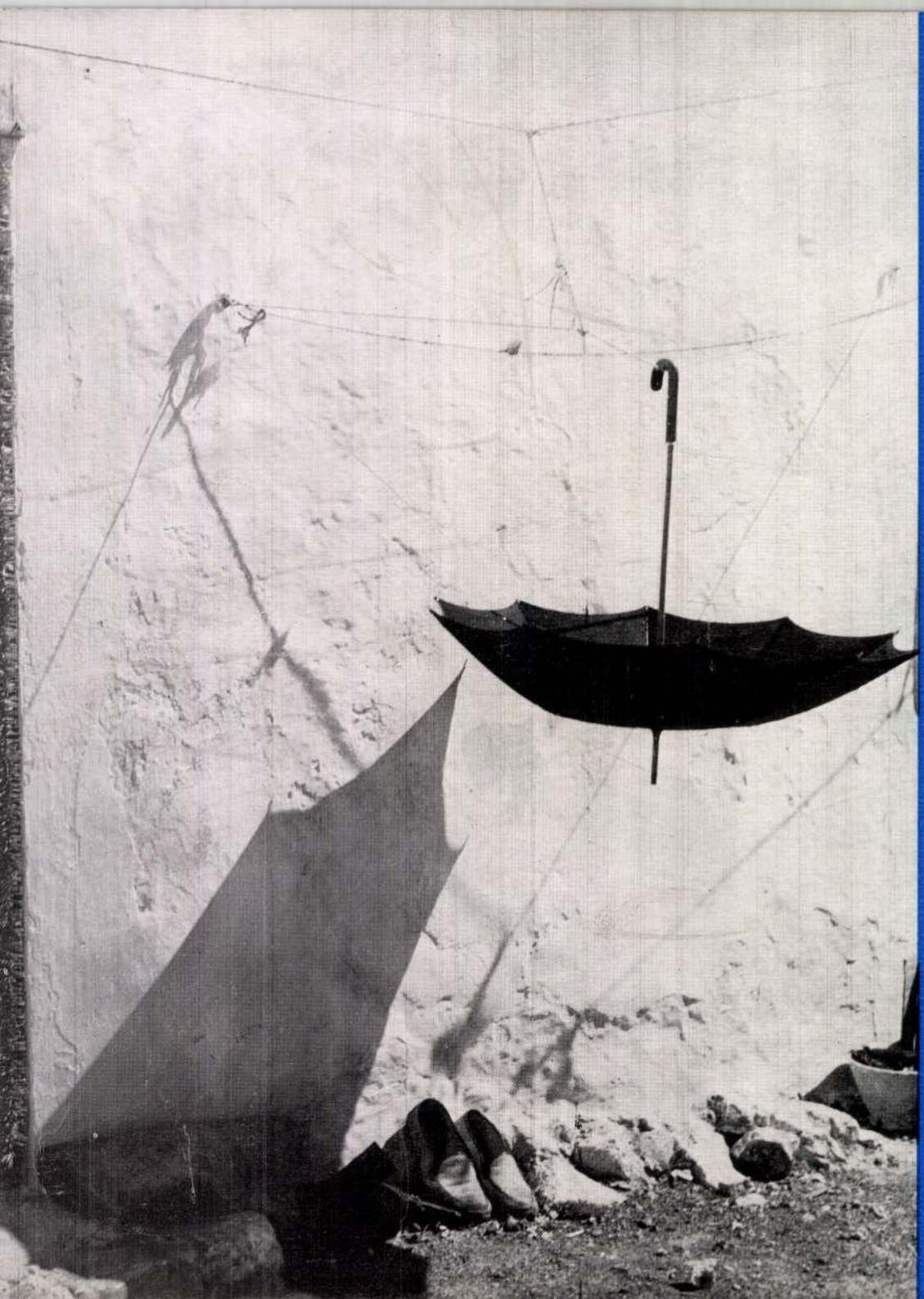

Eredeti Meidinger rendszerü szabályozó-, töltő és szellőző kályhák minden kivitelben.
BUDAPEST és BÉCS
EHRLICH J. és H. Meidinger kályhagyára.
BUDAPEST, IX. ker., Lónyay-utca 15. szám.
Központi légfütések.
Meidinger caloriféres-ek cserépburkolatban.
Cs. és kir. kiz. szabadalm.
Siemang-Ehrlich-féle kaszárnya kályhák.

főmérnök ellenben a kórházi pavillon restaurálását nem véleményezi, mivel az több költségbe kerülne, mintha teljesen ujonnan épittetnék fel. A főmérnök egy uj kórpavillon és egy barakkpavillon épitését javasolja. A két épitmény összesen 10961 korona 60 fillérbe kerül.

Gyártelep kibővitése Pozsonyban. A pozsonyi Grüneberg-féle kefegyár a gyárteleppel szomszédos Iskola-utcában két nagy telket vásárolt, melyeket mihamarabb beépittet.

Festékgyár épités Pozsonyban. A Nobel-dynamit r. t. tárgyalásokat folytat a kormánynyal egy Pozsonyban felállitandó uj festékgyár ügyében. A társaság hatalmas pozsonyi gyártelepe szomszédságában már meg is vásárolta a festékgyár elhelyezésére szolgáló területet.

A nagykikindai kórház kibővitése. A nagykikindai megyei közkórház már régen kibővitésre szorul. A kibővités kérdésével mult héten foglalkozott az állandó választmány s azt javasolja, hogy a kórházat egy pavillonnal bővittesse ki a törvényhatóság. A kibővités 93,092 koronába kerül.

Kereskedelmi palota épitése Szegeden. Szegedi kereskedelmi körökben mozgalom indult meg a kereskedelmi palota épitése iránt. A kereskedők, valamennyien a Lloyd-társulat tagjai, ebben a palotában szeretnék elhelyezni a Lloyd helyiségeit, továbbá az áru és értéktőzsdét. Az épületet a város középpontjára tervezik.

Villamosvilágitás létesitése Viroviticán. Virovitica község előljárósága villamos világitás létesitését határozta el. A villamos központ létesitéséhez szükséges összeget a községi képviselőtestület legközelebbi ülésén szavazza meg.

Villamos világitás Vinkovcéban. Vinkovce község elöljárósága elhatározta, hogy a világitáshoz szükséges áramot nem Vukovárról vezetteti a községbe, hanem önálló telepet létesit. E terv megvalósitása érdekében a község előljárósága tárgyalásokba bocsátkozik a Siemens-Schuckert-müvekkel.

Községjegyzői lak épitése Kulán. A legutóbb megtartott képviselőtestületi gyülésen megbizást kapott a községi előljáróság, hogy az uj községi jegyzői lak épitésének előmunkálatait haladéktalanul kezdje meg. Az előljáróság meg is bizta Dudás Fábián okl. mérnököt, hogy az épités tervezetét és költségvetését készitse el. Az uj jegyzői lakot a réginek helyén még a nyár folyamán fel fogják épiteni.

Fővárosi hirek.

Épitőmesteri képesités. Az épitőmesteri képzettség megvizsgálására szervezett bizottság Ivankievicz Győzőnek (Ujvidék), az 1907. évi február hó 12-én letett szakvizsgálat alapján, a képesitő bizonyitványt kiadta.

Kitüntetések. Ő felsége a király az 1906. évi milánói nemzetközi kiállitás magyar osztályának rendezése körül szerzett érdemeik elismeréseül Györgyi Kálmánnak, a „Magyar Iparmüvészeti Társulat“ főtitkárának és Faragó Ödön felső ipariskolai tanárnak a Ferenc József-rend tiszti keresztjét, Czakó Elemér iparmüvészeti muzeumi könyvtárosnak, Maróti Géza szobrászmüvésznek, Steiner Ármin budapesti udvari ércárugyárosnak és Fischer József müépitőnek ugyanazon rend lovagkeresztjét, Mócsai József asztalosmesternek, Forreider József vasmüvesmesternek, Steinbach Gábor kárpitos és diszitő mesternek, Kántor Tamás és Simay Lajos asztalosmestereknek és Barta Sándor butorgyárosnak a koronás arany érdemkeresztet, Szedlacsek Károly szobrásznak és Horváth Károly asztalos mestereknek a koronás ezüst érdemkeresztet, végül Illési Lajos asztalosnak az ezüst érdemkeresztet adományozta.

Pályázat ösztöndijas épitészeti helyre. Magyarországi ifjaknak a bécsi cs. kir. képzőmüvészeti akadémián való továbbképzése céljából alapitott s egymásután következő három évre 840 koronával javadalmazott ösztöndijas helyek közül az 1906/7-ik iskolai évtől kezdve egy épitészeti helyre pályázat hirdettetik. A folyamodók kérelmében igazolandó: a) a folyamodó életkora; b) kifogástalan erkölcse; c) az algymnasium vagy alreáliskola sikeres bevégzése, avagy ennek hiányában az ott tanitott ismereteknek más uton történt elsajátitása; d) a folyamodó müvészeti haladottsága, mire nézve mutatványmüvek (esetleg fényképfelvételek alakjában is) melléklendők; e) kivántatik továbbá a következő pályázati feladat megoldása:

Tervezendő kis utszéli kápolna, egyszerü lehetőleg magyaros kiképzéssel, mely alkalmas legyen arra, hogy utazás közben a vándor benne rövid ájtatosságát végezhesse. A felépitésnél szem előtt tartandó, hogy a monumentális hatás mellőzésével intim, esetleg festői megoldás nyujtassék, egyszerü eszközök igénybevétele mellett. A kápolna az időnek ellentálló anyagból, egy 70 m² terjedelmü „Erzsébetkert“ végébe tervezendő s azzal összhangban vasból, kőből, vagy fából megtervezendő a kert kapuzata és keritése is. A kápolna beépitett területe 20—25 m² legyen. Az oltár helyét egy fülkébe zárt vallásos tárgyu kép foglalja el. Torony mellőzendő. Készitendő 1:50 léptékben.: 1. az alaprajz; 2. az egymástól eltérő homlokzatok rajza a főhomlokzat kivételével; 3. egy hossz- és keresztmetszet. Készitendő 1:20 léptékben: 1. a főhomlokzat. Készitendő azonkivül egy távlati kép (sik területen.) A pályatervek a pályázók által aláirva, az ilyképen felszerelt folyamodványokkal lepecsételten a vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz cimezve az orsz. m. képzőmüvészeti tanácsnál (V., Báthory-utca 12. I.) f. é. február végéig nyujtandók be.

Az épitőiparosok szervezkedése. A Magyar Épitőiparosok Országos Szövetsége a nemrég tartott országos kongresszus óta nagy tevékenységet fejt ki a munkaadó-szövetségek megalakitása körül. A szervezkedés eszméje az országban mindenütt kedvező talajra tálál. Budapesten megalakult az épitőmesterek, kőművesmesterek, épitővállalkozók, szobafestő-, mázoló, asztalos-, bádogos-, szerelő-. kályhás-, ácsmesterek, kárpitosok, beton, gipsz és burkoló iparosok, stb. szövetsége. A vidéken ujabban Esztergomban, Kecskeméten, Miskolcon, Pápán, Szolnokon, Temesvárott, Vácott, Nagykőrösön, Győrött, Nagykanizsán, Keszthelyen, Szentesen, Szarvason és Mohácson alakultak meg helyi szövetségek és csatlakoztak az Epitőiparosok Országos Szövetségéhez. A vidéki szövetségek megalakitásánál a központ minden alkalommal képviseltette magát. Az országos szövetkezés erejét bizonyitja az is, hogy az összes vidéki szövetségek kimondották a szolidaritást nemcsak a munkások tulkapásai ellen, hanem a szervezetlen munkaadókkal szemben is. A központi szövetség érintkezésbe lépett Bécs és Alsó-Ausztria épitőipari szövetségeivel is és a közös érdek kölcsönös támogatására a viszonossági egyezséget már meg is kötötte. A szövetség mozgalmat szándékozik inditani, különösen a dolgozni akaró munkások életének biztossága érdekében.

A Duna—Tisza-csatorna. A Magyar Mérnök- és Épitész Egylet vizépitési szakosztályában Treitz Péter, a Földtani Intézet osztálygeologusa a Duna és Tisza közének az őskorokból eredő geologiai felépülését ismertette egészen a jelenkorig. Majd a tervezett csatorna mentén végzett hivatalos talajfurások alkalmával kiemelt földnemeket nemcsak ábrázolva, hanem a valóságban is bemutatta. A gyüjtött adatokból és a helyszinén szerzett tapasztalatokból a csatornatervezetre vonatkozólag fontos következtetéseket vont le. Ezek összegezése a következő: Minthogy a Duna—Tisza-közti hát azon vizfolyások hordalékaiból épült fel, amelyek a Duna Budapest—Baja közötti szakaszát kitöltő tóból folytak le a Tisza völgyébe, a magas hát számtalan egymás mellett és egymás felett elhelyezett párhuzamosan haladó vizfolyásokból áll. A mély bevágásu csatorna-tervezet e vizfolyásokat keresztben metszi át, a csatornától északra eső felső részén tehát a földárjának vizszinét 20—30 méterrel leszállitaná. A kutakat oly mélyre kellene ásni, mint a fejérmegyei partokon, belőlük azután jövedelmező öntözéssel kapcsolatos zöldségtermelést üzni többé lehetetlen volna. Ennek következtében a Kecskemét környékén megindult konyhakertészet és a gyümölcs és zöldségfeldolgozó ipar tönkre menne. Az altalajviz az egész háton végig vonul, s ha a csatornával elvágnók a folyást, akkor a tőle délre eső rész teljesen kiszáradna és a száraz homok nagymérvü mozgása miatt rajta a szőlő és mezőgazdálkodás megszünne, csak az erdőgazdaság tudna megmaradni. A sürü népességü, bőterméső tanyavilág megritkulna; a száraz homok csak kevés embernek adna megélhetést, a kivándorlás tehát erről a most még termékeny vidékről is megindulna és a mai

SCHER FERENC és Tsa építészek épület-, portál- és műbutor asztalos üzlete
Iroda: VII., Dohány-utca 68. sz. — Műhely: VII., Vörösmarty-utca 9. sz. és Dob-utca 91. sz.
Elvállal a legjutányosabb árban, mindenféle épület, portál- és műbutor asztalos munkákat; izléses, pontos és legjobb munka készitéséért szavatol. — Vidéki megbizások szintén a leggyorsabban eszközöltetnek. — Telefon 83—52.

KÖZPONTI FÜTÉSEK } minden rendszer szerint.
SZELLŐZTETÉSEK }
SZIVATTYÚ-TELEPEK
Légszesz-, vizvezeték- és csatornázási berendezések.
Épület és disz- BÁDOGOSMUNKÁK kivitelét elvállalják
Telefon 22—25. CROS SCHARLES E. LEWIS UTÓDAI Budapest, V., Csáky-utca 18. sz. Telefon 22—25.

ELKAN ÉS BOSSÁNYI
BUDAPEST,
VI. kerület, SZIV-UTCA 61. szám.
TELEFON: 13—13. — Sürgönycim: ELBOSS—BPEST.
A GURAHONCI-CEMENTGYAR
vezérképviselete.

ÉPITÉSI-ANYAGOK
— Kéthelyi NÁDFONAT —
„EMŐDI"-féle szab. burkoló-lapok
helmbrechti cementfestékek
Tüzálló-chamotte-áruk
valamint egyéb bányatermékek
Részletes „Utmutatóval" szivesen szolgálunk.

8239 kor. 52 fill. költséggel helyreállittatja. A vonatkozó árlejtést március 5. én d. u. 2 órakor tartják meg a községi irodában.

Ut és mütárgyak épitése Pest vármegyében. A gödöllő—váci th. közut 9.050—15·732 km. szakaszának kiépitésével Pestvármegye törvényhatósága a megtartott árlejtés alapján Bencsok János aszódi vállalkozót bizta meg 4·7% árengedéssel az előirányzott 111.706 kor. 39 fillérből. Az itt előforduló mütárgyak vasszerkezetét 5666 kg. súlyban 100 kg.-ként 34 kor. 50 fillérért a Schlick-gyár szállitja.

A kőszegi főgymnásium épitésére február 15. napjára hirdetett árlejtést a városi tanácsa időközben visszavonta, miután nyilvánvaló lett, hogy épitési leirás nélkül a vállalkozók ajánlataikat nem tehetik meg. A tanács ennélfogva felkérte Müller M. tervező épitészt, hogy az épitési leirást 500 kor. tiszteletdij ellenében e hó 28-ig terjeszsze elő, hogy a ministeri jóváhagyás kikérése után az árlejtés ujból kitüzhető legyen.

A szekszárdi polgári leányiskola épitése. A szekszárdi államépitészeti hivatal által elkészitett épitési tervek a minister néhány észrevételével visszaérkeztek a közigazgatási bizottsághoz. Az államépitészeti hivatal a kivánt módositásokat hamarosan ellátja, ugy, hogy az épités még az idei tavaszszal megkezdhető lesz.

Gimnázium épités Karánsebesen. A karánsebesi gimnázium épitésének ügye a megvalósulás stádiumába lépett, minthogy a karánsebesi vagyonközség 120,000 koronát, a város pedig alkalmas telket ajánlott fel s igy a ministerium által kivánt feltételeknek eleget tettek. A gimnázium épitéséhez már ez évben hozzáfognak és 1908. szeptember havában átadják rendeltetésének s ez időre a vagyonközség egy 100 tanulóra berendezett internátust is szándékozik épittetni.

Kórház kibővités Nagykikindán. A nagykikindai megyei közkórház már régen kibővitésre szorul. A kibővités kérdésével most foglalkozott Torontál vármegye állandó választmánya s azt javasolta, hogy a kórházat egy pavillonnal bővittesse ki a törvényhatóság. A kibővittés 93,092 koronába kerül.

Iskola és óvoda épités Gerjen községben. Tolna megyei Gerjen község elhatározta, hogy a községi iskolát és ezzel együtt az óvodát még a folyó évben megépitteti.

Kórház épités Szegeden. A Szegeden épitendő uj közkórház telkének kijelölése tárgyában mult héten értekezletet tartottak, melyen a kiküldött bizottság megállapodott abban, hogy a kórházat a honvédcsapat kórház után levő 14 hold kiterjedésü telekre kell épiteni. A városi mérnökség legközelebb elkésziti a kórház terveinek elkészitésére kiirandó pályázat részletes feltételeit. A kórház pavillonrendszerben fog épülni s 500 ágyra rendeztetik be.

A szegedi huszárlaktanya bádogtetőzetét a megtartott árlejtésen Bárkányi Antal kapta vállalatba 1607 koronáért.

A szegedi gázgyár kibővtiése. A szegedi gázgyárat ez évben tetemesen kibővitik. A telepet villamos berendezéssel látják el, amely háromszáz lóerejü gőz- és villamosgéppel fog működni. A kibővités tervezetét és költségvetését most készitik.

Vizmű épités Győrött. Győr szab. kir. város közönsége a Rábca elvezetése folytán a Rábca menti gyárak vizellátása és a gyári szennyvizek elvezetése céljából vizmüvet óhajt létesiteni. A tervezett vizmű szerint a kérdéses gyárak 60 cm. belső átmérőjü betoncsövön keresztül nyernék az üzemükhöz szükséges vizet a Rábca folyóból. A gyári szennyvizek elvezetése ugyancsak 60 cm. átmérőjü betoncsatornán keresztül történnék, mely a Rábcameder balpartján végigvonulva a Rába árapasztó csatorna alsó végében nyerne betorkolást. A tervezett vizmüvek vizjogi tárgyalása március 21. napjára van kitüzve.

Az aradi kerületi betegsegélyző pénztár palotája részére az intézet vezetősége megvette 14000 koronáért a Wesselényi-utca elején lévő Rauch-féle telket. Itt fogják felépiteni a palotát, amely egy emeletes lesz. Maga az épület 80,000 koronába fog kerülni. A földszinten lesznek a betegsegélyző pénztár hivatalos helyiségei és ambulatorium, megfelelőleg felszerelt orvosi rendelő szobákkal. Az emeleten a pénztár igazgatójának és főorvosának lakásai nyernek elhelyezést. Az épitkezési munkálatokat már a tavaszszal megkezdik.

Gyermek otthon épitése Szegeden. A Szegeden létesitendő Árpád-Otthon, amely szigoritott családi nevelést igénylő gyermekek számára létesül f. hó 14-én tárgyalásra került. Ruffy Pál, ministeri tanácsos, Karsay Sándor és Ybl Lajos Szegedre utaztak és a helyi bizottsággal helyszini szemlét tartottak Ujszegeden, a Kallay-liget körül, ahová az Otthont tervezik.

A nagybecskereki honvédkaszárnya kibővitése. A nagybecskereki honvédlaktanya már régen igen szüknek és azonkivül felszerelése is igen hiányosnak bizonyult. A honvédelmi ministerium elrendelte, hogy egy vegyes-bizottság vizsgálja meg ugy a kaszárnyaépületet, valamint az egész kaszárnyai felszerelést is és tegyen jelentést, aminek alapján az észlelt szükségleteket ki fogják elégiteni. A vegyes bizottság már meg is kezdte a vizsgálatot.

A szegedi m. kir. dohánygyár kibővitésére szolgáló földterület feltöltésével kapcsolatos munkálatok teljesitésével a m. kir. dohányjövedéki központi igazgatóságnál a f. é. január 19-én tartott árlejtés alapján Csányi Sándor és Károly szegedi vállalkozók nyertek megbizást m³-ként 1 kor. 78 fillér árban.

Középitkezések Kézdivásárhelyen. Kézdivásárhely város ez évben 100.000 kor. előirányzattal vágóhidat, 50.000 kor. költséggel bérházat a pósta és távirdahivatal elhelyezésére és 80.000 kor. költséggel állami polgári leányiskolát épittet. Az összes munkát vállalat utján fogják biztositani.

Iskola épités Misleny községben. Baranya megyei Misleny községben emelendő iskola munkálatait Kuhajda Ferenc kiskozári lakos vállalta el 9859 kor. 57 fillérért.

Intézeti ház épitése Debrecenben. A Debreceni Kölcsönös segélyző Bank két emeletes palota épitését vette tervbe. A bank igazgatósága mult heti ülésében elhatározta, hogy a palota épitését ajánlani fogja a közgyülésnek. A banképület a Piac-utcának a nagytemplom felé eső részén fog épülni.

Ártézi kut furása Szekszárdon. A városi közgyülés a f. hó 9-én tartott ülésében, a tanács javaslatára a megtartott árlejtés alapján Majzik Imre rékási kutfuró ajánlatát fogadta el egy ujabb ártézikut furására.

Iskola épités Döbröközön. Döbröközön ez évben 6 tanteremmel és tanitói lakással uj iskola fog épülni 55.500 korona költségelőirányzattal.

Iskola és óvoda épités Dombiratoson. A földmivelésügyi minister a dombiratosi óvoda és iskola épitésének céljaira 11000 koronát adományozott. Az adomány lehetővé teszi az iskola felépitését, mi tavaszszal kezdetét veszi.

Gyermekkórház épités Aradon. Az aradi gyermekkórház helyét véglegesen megállapitotta a mult heti városi közgyülés s a tanács által kijelölt Kossuth-utcai telek mellett döntött. A törvényhatósági bizottság elvileg ugy döntött ebben a kérdésben, hogy három év alatt tartozik felépiteni a Fehér Kereszt egylet a kórházat a Kossuth-utcai telken.

Csendőr laktanya épitése Debrecenben. Debrecen város tanácsához megérkezett a minister leirata, amelyben elrendeli, hogy a csendőrkerületi parancsnokságot Debrecenben május elsejére felállitsák. A kerületi parancsnokság tisztikarát egyelőre, csendőrpalota hiányában, a város tulajdonában levő épületekben fogják elhelyezni, addig is mig Debrecen felépitheti a palotát. A csendőrkerületi parancsnokság számára a város a Vargakert elején, a mostani Salétrom-laktanya helyén akar épiteni modern kaszárnyát pavillon rendszerben.

A bezdán—kiskőszegi dunai hid. Bács vármegye még a mult év őszén elhatározta, hogy mozgalmat indit a Dunának Bezdán és Kiskőszeg közötti áthidalasa érdekében. Ehhez a mozgalomhoz csatlakozott most Baranya vármegye összes érdekelt községe. Legközelebb küldöttség járul a kereskedelemügyi minister elé a hid létesitése érdekében.

Hidépités Maros-Torda vármegyében. A marosvásárhely—királynémeti áll. közut 29—30 km. szakaszán Radnótfája községben ujból épitendő 43. számu 65·00 m. nyilásu Maros-hid 35374 K. 50 f. összeggel engedélyezett alépitményi és kapcsolatos munkáira 1907. február 11-én a marosvásárhelyi m. kir. államépitészeti hivatalban árlejtést tartottak. Ajánlatot tettek: Pogány Ödön (Budapest) 5%, Reich Mór (Kolozsvár) 5% felülfizetéssel. Az ajánlatokat döntés végett a kereskedelemügyi ministeriumhoz terjesztették fel. A vasfelszerkezetre vonatkozólag a kereskedelemügyi ministeriumnál tartott árlejtés eredményét már lapunk mult számában közöltük.

A nagyváradi járványkórház kibővitése. Már régebben tervbe vették, hogy a jelenlegi Szent-László kórházat ki fogják bőviteni, mivel nincsenek megfelelő helyiségei, melyeket egy modern járványkórház megkiván. A kórházi főorvos erre vonatkozólag a kórháznál lévő egyik kórpavillon kijavitását javasolta. A városi

Fenyő Henrik okl. mérnök és hites szabadalmi ügyvivő,
TELEFON: 62—16. BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 8. SZ. TELEFON: 62—16.
Találmányok szabadalmazását és értékesitését minden államban szakszerüen végzi

Szemián Agoston
BRONCMŰVES
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 81. SZ.
Készit mindennemü **bronc-munkákat** és **templomi szereket**, elfogad továbbá galvános aranyozásokat, ezüstözéseket és ólanyozást, valamint tüzaranyozást is. — Domboritott és sajtoltmunkák, valamint mindennemü öntvények pontosan és olcsón eszközöltetnek.

Telefon 52—52. Telefon 52—52.

RÁKOS MANÓ

SZOBRÁSZ

Budapesten, VII. ker., Rottenbiller-utca 13. szám.

Készit mindennemü gipsz-, kő-, mükő-, stuccatur, Rabitz- és mümárvány-munkákat. Ajánl mint különlegességet: stuccomenyezeteket.

Ajánlható cégek:

GUTTMANN BENEDEK

papir áruháza

Budapest, IV., Muzeum-körut 13.

— a „Királyi József Müegyetem" átellenében. —

Speciális üzlet építészeti-, mérnöki-, műszaki- és vasutépitészeti nyomtatványokban.

Állandó nagy raktár rajz-, kender- és vászonra huzott rajzpapirokban, ugyszintén másoló-, fénymásoló-papir és másoló-vásznakban. Rajzeszközök gyári főraktára, valódi svájci, valamint eredeti Richter és Riefler leghiresebb gyártmányokban.

árjegyzéket és rajzpapirmintakönyvecskét kivánatra ingyen és bérmentve.

HACKL KÁLMÁN

mechanikai műhely és hatóságilag engedélyelyel biró villanyfelszerelési vállalat

Fő-üzlet: BUDAPEST, VII., MUNKAS-UTCA 18.

(Rottenbiller-utca sarok.)

Fiók-üzlet: KISPEST, ÜLLŐI-ÚT 49. SZÁM.

Elvállal és javit különféle gépeket, valamint uj kerékpárok készitését és javitását, eredeti amerikai zománcozásokat és nikkelezéseket, telefon, villamos világitás és szoba-sürgöny berendezéseket, jelző-készülékeket, vas- és fém-esztergályos munkákat; ezen cikkek raktáron is vannak és jutányos árban kaphatók.

Felvonógépek:

Haverland Antal, Budapesten, VIII., Nap-utca 22 Telefon 29—56. — Gyárt: személy-, teher-, ételfel vonókat és vasszerkezeteket minden kivitelben.

SZABADALMAKAT ÉRTÉKESITŐ VÁLLALAT

PÁSZTOR (bej. cég.)

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 17. SZ.

TELEFON: 24—20.

Találmányi gondolatok kidolgozása, szabadalmi rajzok és leirások megszerkesztése, szabadalmak és találmányok értékesitése és finanzirozása. Védjegyek lajstromoztatása, Mustra- és Modell-oltalom megszerzése a világ minden államában. — Felvilágositás dijtalan.

Kaszás Márton

szobafestő és mázoló

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 48.

Telefon 25—37. Telefon 25—37

POZDECH JÓZSEF UTÓDA

THURY FERENC

BUDAPEST, VI., Lehel-utca 8.

fuvógyár, harang- és ércöntőde, szabadalmazott harangfelszerelés és nagyszerkovácsság. Költségvetést kivánatra ingyen és bérmentve küld

Ney Simon

szobrasz

IX., Lónyai-utca 27. Telefon 433.

Készit gypsz, kő- és faszobrász munkákat, stukkomenyezeteket, stukko-lustro és mümárvány munkákat és minden e szakmába vágó munkákat. Költségvetésekkel, tervekkel kivánatra szivesen szolgálunk Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Üvegedző vállalat:

Forgó és társa Budapest, V., Váci-körut 6. szám. Telefon 13—24. Alapittatott 1854-ben. Elvállal szines és müüvegmunkákat, továbbá üvegedzéseket. Gyári raktár tábla- és tükörüvegből.

Janisch János és Fia

Telefon 20-83. sz. Budapest VI. Rózsa-u. 51-53.

1905. november hó 1-től VII. Jósika-utca 12. sz.

Csatornázás, épületbádogos, horganydiszitmények, légszesz, vizmüvek fütés, szellőztetés és szivattyu berendezések Amberg légsze fejlesztő gépek raktára.

GELLÉRI JÓZSEF

PÉNZSZEKRÉNY-GYÁR, ÉPÜLET és MŰLAKATOS

BUDAPEST,

VII. ker., Alsóerdősor-utca 5. szám.

Ajánlja mindennemü tüz és betörés elleni pénzszekrényeit, valamint páncélszekrényeit és páncélszobáit a legjobb kivitelben a legolcsóbb árak mellett. Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve. Viszonteladóknak kedvezmény.

„Archimedes" csavar- és reszelő-gyár

Budapest, V., Váci-út 8.

Csavarok, csavaranyák, szegecsek és façonok fa vagy vasmenettel bármily anyagból.

Anyacsavarok bármily hosszban.

EICHHORN ANTAL

festő

Budapest, VII., Rob-utca 29

Elvállal szobafestő munkákat a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig. A kolozsvári Nemzeti szinház, a budapesti Vigszinház, Népszinház és Király szinház, a kecskeméti városi szinház és a nagy váradi Szigligeti szinház belső helyiségeinek festését cégem eszközölte

Telefon 54—98. Telefon 54—98

PASCHKA és TÁRSA

Budapest, Soroksári-utca 38—40.

Acéllemez,- fa- és vászonredőnyök, napellenző-ernyők lépcsők kovácsolt vasból, felülvilágitó ablakzáró készülékek, szinházi függönyök és kovácsoltvas tömegáruk gyára.

FÉNYMÁSOLÓ PAPIR

positiv (fehér alap, fekete vonal)
negativ (kék alap, fehér vonal)
villám (barna alap, fehér vonal)

Készit és szállit a legjobb és legolcsóbb minőségben.

A MAGYAR VEGYKÉSZITMÉNYÜ PAPIRGYAR

BUDAPEST, V., Kálmán-utca 12. szám.

Fénymásoló készülékek dús választékban.

Fénymásolatok minden időben villanyfénynyel készittetnek.

A vidék legnagyobb városában

igen jól jövedelmező, berendezett, és bevezetett iparvállalatomhoz **50—60,000 korona** tőkével lehetőleg **mérnök** vagy **épitész társat keresek.** Bővebbet a kiadóhivatalban.

1—2

Versenytárgyalási hirdetmények.

a) Épitő munkálatokra.

Budapest. (A dubovai (Pozsony m.) r. k. templomépitése.) A dubovai (Pozsony m.) rom. kath. templom felépitése alkalmával teljesitendő és összesen 41342 kor. 04 fillér költséggel engedélyezett összes munkák szállitása és elkészitése iránt árlejtés hirdettetik. Ajánlatok csakis az összes munkákra tehetők. A munkára vonatkozó munkakivonatok és ajánlati minták vállalkozók rendelkezésére bocsáttatnak és csak azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kiszolgáltatott eredeti iveken tétetnek. Az 1 kor. bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok f. é. október 16-án déli 1 óráig a vallás- és közoktatásügyi ministerium segédhivatali főigazgatójánál (Hold-utca 16.) nyujtandók be. A beadott ajánlatok a vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium műszaki (XII.) ügyosztályában f. é. október 17-én d. e. 11 órakor (V. Báthori-u. 10 sz. IV. em) nyilvánosan felbontatnak. Tartoznak ajánlattevők az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzt a budapesti IX. ker. m. kir. állampénztárnál vagy pedig bármely m. kir. adóhivatalnál az ajánlat benyujtása előtt letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni. Ajánlathoz készpénz, vagy értékpapir bánatpénzül nem csatolható. A munkákra vonatkozó általános és különleges feltételek és tervek Herczegh Zsigmond és Baumgarten Sándor épitészeknél (Budapest, VIII. Köztemető-ut 4 sz.) megtekinthetők, ugyanott fognak az ajánlati minták és munkakivonatok vállalkozóknak kiszolgáltatni. A müszaki müvelet másolati példánya a pozsonyvármegyei m. kir. államépitészeti hivatalnál megtekinthetők. A teljes szövegü hivatalos kiirás a hirdetések között található.

Budapest. (Vármegyei munkák és szállitások.) Pestvármegye központja s részben a járások részére az 1906. évben szükséges 1. asztalos, 2. autographiai, 3. bádogos, 4. cserepes, 5. cipész, 6. kályhás, 7. kéményseprő, 8. kőmüves, 9. könyvkötő, 10. lakatos, 11. szabó, 12, üveges munkák, 13. kőszén, 14. tüzifa, 15. posztó szállitás, 16. mázoló és szobafestő s végül 17. villanyberendezési és fentartási munkálatok folyó évi szeptember 25-én d. e 10 órakor a vármegyei székház kistermében árlejtés utján fognak kiadatni. E munkák között olyanok is vannak, melyeket a törvényhatóság a Baross-u. 87. sz. házában is biztositani óhajt s e részben az udvari kapitányi hivatal ad felvilágositást, a hol különben az egyes vállalatok feltételei is megtudhatók. Bánatpénz 10%. Az ajánlatokat a vármegyei tiszti főügyésznél kell beadni.

Zágor. [Kisküküllő m.] (Községház épitése.) Zágor községben létesitendő községház felépitése 13.600 kor. költséggel, engedélyeztetvén, ezen munka kivitelének biztositása iránt zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. Az ajánlatok az engedélyezett költség után számitandó 5%-nyi bánatpénzzel ellátva f. é. szeptember 28-án d. e. 9 óráig Zágor nagyközség előljáróságához nyujtandók be. A müszaki müvelet és részletes feltételek Zágorban a községházánál megtekinthetők. A hivatalos kiirás a hirdetések között található.

Eger. (Utépitése.) Az alábbi utépitési munkáknak biztositása céljából az alispáni hivatalnál Egerben f. é. október hó 24-én d. 10 órakor zárt ajánlati versenytárgyalás lesz. Előirányzati összegek a következők:

1. Tarnaszentmiklósi vámosut 8.445 km. 77.000 kor.
2. Heves—hevesvezekény—tarnaszentmiklósi 9.500 km. 88.800 kor.
3. Heves—pélyi ut 11.627 km. 107.400 kor

összesen 29.572 km. 273.200 kor.

Ajánlat tehető az összes utakra és különkülön az egyes utakra valamint külön az egyes munkanemekre is. Az ajánlathoz az ajánlati összeg 5%-ának valamely hevesmegyei adóhivatalnál történt letételéről szóló nyugta csatolandó. A tervek és kiirási müveletek az egri államépitészeti hivatalban betekinthetők.

A hivatalos kiirás a hirdetések között található.

Eger. (Partbiztositás létesitése és ut helyreállitása.) A bakta—parádi th. ut vámos szakaszán a 18.099—18.513 klm. között létesitendő partbiztositási és ut helyreállitási munkálatok végrehajtása érdekében f. é. szeptember 26-ának d. u. 3 órájára az alispáni hivatalban Egerben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. Előirányzati összeg 7875 kor. 54 fillér. Ajánlatottevők felhivatnak, hogy az ajánlati összeg 5%-ának letételéről szóló adóhivatali nyugtával felszerelt szabályszerü ajánlataikat a kitüzött időig nevezett alispáni hivatalnál nyujtsák be. A munka azonnal megkezdhető és f. é. december 1-éig befejezendő. A müszaki iratok az egri kir.

rona költséggel három emeletes konviktusi épületet emeltetnek Aradon. Az e tárgyban helybeli iparosok között megtartott szükebb körü árlejtésen az egyes munkákat a következők kapták meg: a föld, kőmives, elhelyező és ács munkát Fodor és Reisinger, a kőfaragó munkát Mairowitz Emil, a bádogos munkát Kohn József, a burkoló munkát Rossi és Pellegrini, a beton födém munkát Kemény Manó, a vas munkát Juhász István, az asztalos, lakatos, mázoló és üveges munkát Sebestyén Ferenc.

Templom épités Pusztaszeren. A kecskeméti Árpád egyesület kezdeményezésére akció indult meg, hogy az egykori szermonostori apátság temploma alépitményének felhasználásával diszes templomot emeljenek Pusztaszeren. Az alapkőletételel 1907-ben lesz.

Utrendezés Bihar vármegyében. Nagyvárad város mérnöki hivatala költségvetést és tervet készitett a bihari hágó-ut rendezésére, amelyet mult héten beterjesztett a tanácshoz. A tervek szerint az összes munkálatok 8200 koronába kerülnek.

Vizvezeték berendezése Szegeden. A városi iskolák és bérház vizvezetékének bendezésére a tanácsi I. ügyosztályban Szegeden f. é. szeptember 12-én megtartott árlejtésen 6 ajánlat érkezett be. Ezek közül a mérnöki hivatal előterjesztése alapján a bizottság Rippner és Sebestyén szegedi cég ajánlatát javasolja elfogadásra a tanácsnak.

Kórház épités Brassóban. A brassói uj közkórház tervei most a kereskedelemügyi ministeriumban vannak műszaki elbirálás céljából. Miután a ministeriumról a tervek az országos közegészségügyi tanács véleményével ellátva visszakerülnek a városhoz, a várcs megteszi a kivitel iránti lépéseket; az épitési hely már ki van jelölve.

Raktár épités Temesvárott. A katonai széna és szalmaraktár épület épitésére a polgármesteri hivatalban Temesvárott f. é. szeptember 14-én megtartott árlejtésen hat ajánlattevő közül a legolcsóbb ajánlatot Reitter Ede temesvári vállalkozó tette 77.493 kor vállalati összeggel.

Bérház épités Hódmezővásárhelyt. A hódmezővásárhelyi takarekpénztár által Müller Miksa nagykárolyi épitész tervei szerint a főtéren létesitendő emeletes bérház épitését nevezett takarékpénztár igazgatóságánál f. é. szeptember 6-án megtartott árlejtés alapján Kácser János hódmezővásárhelyi épitőmester kapta meg 15·7% árengedéssel az előirányzott 157.000 koronából. Összesen 20 ajánlat érkezett be, melyekből 16 ajánlat egyes munkanemekre vonatkozik. Vállalatnyertesen kivül az összes munkákra pályáztak még: Kruzslicz Péter (Hódmezővásárhely) 12·6%, Szabó és Koncz (Hódmezővásárhely) 10·4%, Trucskó József, Mészáros Antal és Kis Ernő (Hodmezővásárhely) 11·1% árengedéssel.

Iskola épités Rábakovácsi községben. Rábakovácsi község azt kérelmezte, hogy iskolájának felépitésére halasztást nyerjen. Ezt a kérést elulasitotta a vármegyei közigázgatási bizottság s felhivta a községet, hogy iskolájának épitését a már jóváhagyott tervek szerint kezdje meg.

Szatmármegye közutainak kiépitése. Tudvalevő, hogy a kereskedelmi minister a szatmármegyei közutak kiépitését 14 évre osztotta be és e célra évenként 100000 korona segélyt ad. A vármegye közgyülése felirt a ministerhez oly céiból, hogy engedje meg, miszerint ezen évi 100000 korona állami segélyre kölcsönt vehessen fel, hogy igy a vármegye 4 év alatt kiépithesse utait. A minister ezen közgyülési határozatot jóváhagyta.

Artézi kutak furása Nagyszentmiklóson. Nagyszentmiklós község képviselő testülete elhatározta a község belterületén hat uj ártézi kut létesitését. A kutak a következőképen lesznek az egyes városrészek szerint elosztva: a Szigetben, a Berta-soron, a Kenderesben, a Budzsákban, a Szlatinában és a Kapuszátban.

Fővárosi hirek

A közmunkák tanácsának ülése 1905. szeptember 12-én. Az ülésen dr Némethy Károly min. tanácsos, tanácstag elnökölt, a ki ezen minőségében az ülés tagjait melegen üdvözölvén, a jegyzőkönyv hitelesitésére dr. Heltai Ferenc és Tolnay Lajos tanácstagokat kérte fel; majd felolvasatta a miniszterelnök leiratait, egyrészt báró Podmaniczky Frigyes alelnöknek ezen állásától saját kérésére történt felmentéséről, másrészt az elnöklő dr. Némethy Károly megbizatásáról az alelnöki teendők ideiglenes ellátására vonatkozólag.

A napirenden volt egyéb tárgyakról a következőkben emlékszünk meg:

A Gellérthegyi szerpentin-ut a Horgony-utcáig leendő folytatólagos kiépitése ügyében az eljárt vegyes bizottság javaslatait, melyek lényegükben a költségek közös viselésére és az épités ügyének a közmunkatanács által leendő intézesére irányulnak, a székesfőváros is elfogadta és idevonatkozó határozatát a belügyminister jóváhagyta. Az erről szóló értesitést a tanács tudomásul vette és a kivitel felügyeletére hivatott vegyes bizottságba a saját részéről Hauszmann Alajos, dr. Heinrich Kálmán és Quittner Zsigmond tanácstagokat küldötte ki.

A Krisztina-körut, Mikó-utca és Maros-utca közötti szakasza, mely a mult évben nyert boulevardszerü rendezést, további gondozás végett a fővárosnak adatott át, a vállalkozók jó állási kötelezettségével együtt. A bizottságilag foganatositott átadásról szóló jegyzőkönyvet a tanács tudomásul vevén, az eljárt bizottság javaslatára átir a fővároshoz, hogy a Vérmezőn létesitett széles sétányon a kertészeti munkákat az elfogadott tervnek megfelelően, lehetőleg mielőbb eszközölje.

A főváros az Erzsébet-hid környékén végrehajtott rendezési müvelet után az érdekelt ingatlanok tulájdonosaira az esedékes járulékokat szabályrendelete értelmében kivetvén, erre vonatkozó értesitése folytán a tanács a járulékok összesen mintegy 70.000 korona ára rugó összegét előirásba vétette.

Az épületek vakolására és használatba vételére vonatkozó uj szabályzat átmeneti intézkedése ellen, mely szerint az uj szabályzat részben a kibocsátása előtt megkezdett épitkezésekre is alkalmazandó volna, ugy a főváros, mint számos magánépitkező is felszólalással élt. A felmerült észrevételek és méltányos kivánságok figyelembevételével a tanács a kérdéses átmeneti intézkedést készségesen változtatta meg olyan értelemben, hogy az ujabb rendelkezések csupán azon épitkezésre vonatkoznak, melyek 1906. január 1. után kezdetnek meg: mihez képest a már folyamatban levő összes épitkezések még a régi szabályok szerinti elbirálas alá esnek.

A Sárosfürdő telkének a megállapitott szabályozással mindenben egyező térrajza ellen észrevétel nem merült fel. Elfogadta a tanács a Rudasfürdő telkének szabályozási térrajzát is. Élénk eszmecserére adott ellenben okot a fővárosnak az a szándéka, mely szerint a fürdő átépitésének tervezésénél a pályázó szabadságára volna bizva, hogy a Dunapartból 5 m.-ig terjedhető területet vegyen igénybe. Ezt sokan sulyos érvekkel ellenezték. Utaltak arra, hogy a Dunapartnak ez a szakasza integrans része a budai belső körutnak. Tekintettel az Erzsébet-hid feljáróinak emelkedésére is, a nagy teherforgalomnak a Dunaparton kell lebonyolittatnia. Ide fogják a közuti vaspálya vágányait is áttekteini és forgalmi jelentőségét nagyban fogják emelni a későbbi fejlemények, főleg pedig a Kelenföld márismegindult városszerü kialakulása. Végre is az a felfogás jutott tulsulyra, mely a Dunapartokat városrendezésünk egyik fel nem áldozható alapjának minősitve, annak sértetlen fentartását és azt kivánja, hegy a Rudasfürdő mindenesetre kisebb érdeke alkalmazkodjék a dominálo nagy érdekhez. Ehhez képest felkéri a tanács a fővárost, hogy megfelelő programmváltoztatással a Rudasfürdő átépitésének tervére a pályázatot olykép irja ki, hogy a mostani Dunapart homlokzatvonalát meg kell tartani.

Az I. ker. Alkotás- és Kékgolyó-utcák között az érdekelt magántulajdonos által nyitott uj utca makadamszerü kiépitésére bemutatott tervet a tanács a középitési bizottság javaslata értelmében elfogadta.

A III. ker. Pacsirta-utcában ideiglenes csatorna épitéséhez a tanács nem járulhat, mert akadályozná az ugyanoda tervezett főgyüjtő megépitését.

Elintézést nyert végül a „Hangya" szövetkezet, dr. Berger Ferenc, Novák Ignác, Politzer Zsigmond, asztalos ipartestület, özv. Eiser Edéné és társai, özv Haslinger Istvánné, Hajos Bálint, Versenyei János, Schönfeld Zsigmond, Hlaváts Lajos, Bartolotti Ede és neje, Csányi Pál, dr. Székely Géza és neje és Piltz Ferenc felebbezése.

A középitési bizottság szeptember 22-én délután 4 órakor ülést tart, amelynek napirendje a következő: A fővárosi közmunkák tanácsának átirata a Szt.-György-térre felvezető lepcsős ut elhelyezése ügyében. — A mérnöki hivatal előterjesztése a X. ker. Kerepesi-uti temetőben árkádos sirboltok épitése iránt. — A sétányügyi bizottság előterjesztése a Margithid pesti hidfőjétől jobbra és balra eső területek parkozása iránt. — A fővárosi közmunkák tanácsának átirata az I. ker. Apród-utca kiszélesitése tárgyában és több magánügy.

Uj találmány a closettipar terén. A Magyar tőzegszóró-closet-ipar betéti társaságnak (Budapest, VII. Rottenbiller-utca 12. sz.) sikerült egy olyan tőzegszóró-szerkezetet konstruálni, mely ugy a nedves, valamint a szálas tőzegport is teljes biztonsággal leszórja. Valamennyi tőzegszóró closettnek eddig az volt a hátránya, hogy a tőzegtartányban a tőzeg összecsomósodott és ezáltal a szórószerkezet hiányosan müködött. Az emlitett találmányu closetteknél a hiányos müködés ki van zárva, azokban a tőzeg nem csomósodik össze és leszórják a tőzeget, legyen az akár nedves, akár szálas. A cég vállalkozik régi szórószerkezettel biró closetteknek uj szórószerkezettel való felszerelésére is.

Halálozás. Mint részvéttel értesülünk Berger Jenő debreceni mérnök vállalkozó életének 40.-ik évében elhunyt. Temetése csütörtökön lesz Debrecenben.

1973 [illegible] 6

Fejérmegyei Hirlap

Müller Miklós

1021

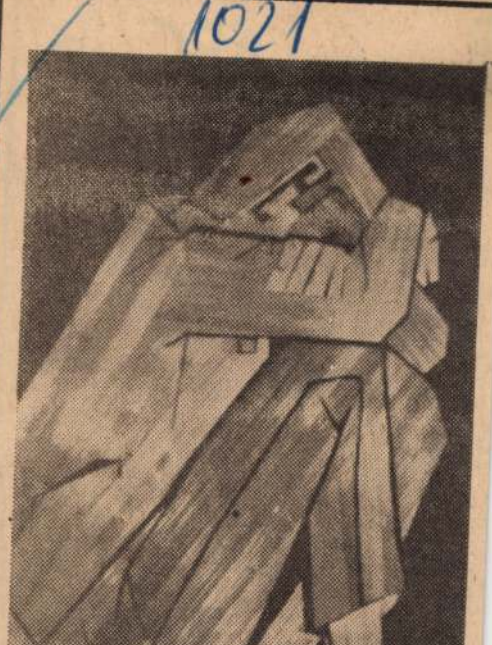

Müller Miklós: Töprengő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

nem tudunk rejet mosni.

osásnak három alapvető szabálya van. Az
mpont ne töményen, hanem csakis hígít-
Egy kávéskanálnyit oldjunk fel fél pohár
a kiválasztott samponból. A hajmosószer
rált, tömény vegyianyag, könnyen leold-
sírt, de a fejbőrről is. Hajhagymáink töl-
mirigyeit is kilúgozzuk a sampon tömény
ezzel kárt teszünk bennük.

ily, hogy a hajmosást több részletben vé-
tsük az egész oldatot egyszerre a fejünkre.
il a hajunkat dörzsöljük át, s ne a fejbő-
fel. Ily módon az első mosásnál lejön a
apadó piszok és zsír. Másodszor is a ha-
s ne zavarjon az bennünket, hogyha nem
re felvitt sampon. Ennek csak a harmadik
l bekövetkeznie. Amikor még nem habzik
z nem jelent mást, minthogy hatására le-
s a por hajunkból, amikor pedig a fejünk
nincs munkája már a samponnak.

vetelmény a bőséges, alapos öblítés. Ne
et, mert ha nem távolítjuk el teljes mér-
nt, kárt tesz hajszálainkban és fejbőrünk-
Ha a fejbőrünkön sampon marad, bekövet-
réteg kopása, amit népiesen korpásodás-
. Hajunk szárítása is könnyebb, ha jól

eti egyszeri fejmosással, ennél sűrűbben

MÜLLER OSZKAR, cukraszsegéd

A Miskolc-Avasi Reformatus Lelkészi Hivatal halotti anyakönyvébe bejegyzésre került,hogy 1890.maj.5-én 33 é[v] éves korában meghalt Müller Oszkar cukraszsegéd,akinek s[z]ületési helye :"Posen Lengyelorszag". 246.old. 46.jeg[y]

[illegible]: Svájci cukrászok Miskolcon 941.old

A Herman Ottó Mús.Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

MÜLLER OSZKAR, cukraszsegéd

Müller Oszkar elhalálozása idején a cukrázda vezetőjének, majd később tulajdonosának, Prevosti Oszkarnak anyja Po enből való volt. Müller feltehetően ennek révén ke rült Miskolcra és bizonyára Prevostihoz segédnek. 246.o.

MÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Múz. Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

M. D. L.

Müller Ottó aranyműves Goldschmied

1649. Pozsony.

Pressburger Zeitung 1877. febr. 14.

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. században 178. l.

Művért. 1953. 1–2. sz.

MÜLLER OSZKAR, cukraszsegéd

---

ek
Müller nevének és elhalalozasanak idején a sirkő hatsó lapjara vásése ugyancsak több lehetősséggel bir. Lehet, hogy hozzátemetteék Jost Adolfhoz/esetleg Jost Adolfhoz és atyjához/. Lehet, hogy eltemetésekor a csecsemő Jost Adolf megszüntetett sirjan állott követ használtak fel. 247.old.

RÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Múz. Evkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

MÜLLER OSZKAR, cukrászsegéd

Jost Adolf miskolci cukrász sirköve körül bonyodalmak vannak.-Az állitólagos sirkő olyan,amilyeneket a miskolci temetőkben 1817 és 1877 között,-tehat Jost Adolf és nem müller Oszkar halala idején.allitottak fel. 246.old. 48.jegyz

BÓNA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Mús.Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

MÜLLER OSZKAR, cukrasz

Az avasi temetoben lévő sirkövön "adolt Jost...mai.831 Miskolci cukraszipar megalapitója 1828 év en" felirat van.-De a sirkő hatsó lapjan a felirat:"Müller Oszkar m/eg/h./alt/ 1890.maj...".aki szintén cukrasz volt. 245.old

KÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Mús.Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

MÜLLER OSZKAR, cukrászsegéd

A sok ellentmondó adat folytán azonban ez esetben is még mindig nyitott kérdésként kezelhető, hogy a feltárt tetemekvalóban Jost János vagy Müller Oszkár, s nem egy ismeretlen harmadik személy tetemei-e ? 248.old

KÓZSA MIKLÓS: Svájci cukrászok Miskolcon 241.old

A Herman Ottó Múz.évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

Vajna Éva.

Landos Magazin. 1930. II. évf. 8 sz.

647 old.

Müller Oszkár rajza: Ka-

tona József szülőháza.

MDK

Müller Orbán, ácsmester

az 1576-ban leégett szt.Erzsébet templom fedelének helyreállitása végett azok közé az ácsmesterek közé tartozik, akikkel a város alkudozásba bocsátkozott.

Kemény Lajos:Kassa i épitömesterek. Renaissance korszak. MMEE Közl. 1904 évf. So.1. 28 kötet, 3 füzet

M.D.K.

Müller Orbán, építő- és ácsmester

az 1576-évben leégett Erzsébet-templom tedelének helyreállítása tárgyában alkudozik Kassa városával.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1904. 38.köt. 80.old.

Moritz Müller jelzésével:
(19. század)

„Leánykérés" o.v. 76x65,5 cm
J. l. j.: Moritz Müller 1840
Kikiáltási ár: 25000 Ft.

BÁV 49. Képaukció Budapest, 1979. szeptember

Müller Miksa

munkatársával tervezte Rimanóczy Gyula a Ap-i Nemzeti Sportcsarnok kiscsarnokát 1941.

Merényi Ferenc: A magy építészet 1867-1967. Budapest 1970.

871

Müller Orbán ács

ha Ell.

lájd

+ K + 80.1

Ugyanott

András, Pál és Márton

ácsmesterek

reálliskola igazgatóságától.

sitő.

..... osztályu tanuló a

.....

.....

l elégtelen elömenetelt tanusitott.

.....

..... hó.....

osztályfő.

Müller O. L.

Vid

Assner L

Festészet, táblakép
Parasztgyermek kunyhóban, Müller N.

Honderü, 1844. II. 195.

Heti Szemle

Festészet, táblakép
Korcsmában citerázó fiu, Müller N.

Honderü, 1844. II. 195.
Heti Szemle

Müller N., festő

Honderü, 1844. II. 195.
Heti szemle

MÜLLER Miklós fotó

Szociofotóriol 1996-os években

Boldizsár tvám: Lebegők.
Bp. 1989 423-424.

sed in the Catalogue

Müller Miksa Antal

munkácsi kultúrház terop.

III. díj.

MMÉEKözl.

1943. 8. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Müller M. Antal

épitész

a pénzügyőri laksanyák csoroci terveire kiírt tervpályázaton a III. típusnál dicséreset nyert.

MMÉE Közl

1940. 133. l.

Országos Magyar Régészeti
és
Müvészettörténeti Társulat
Budapest, 80
VIII. Nemzeti Muzeum

Tisztel

Választmányunk határozatából takarékpénztári befizetési lap utj az esetleges hátralékot sürgősen b

A választmány határozata ér 10 (Tiz) pengő marad. Ez az összeg nak legelemibb adminisztrativ kiad nak elkészitéséért a nyomda 24 pen adott meghivó portóköltsége 12 pen ülésünk lebonyolitására sem volna után arra kéri tisztelt Tagtársunk radt tagdijnak legalább tizszeresé nánt befizetni. Ily módon fordulun

Müller Miksa

a MABI törökbálinti tüdőszanatoriumának terapiájázatán terve megvetetre javasolva

MMÉEKözl.

1944. 152. l.

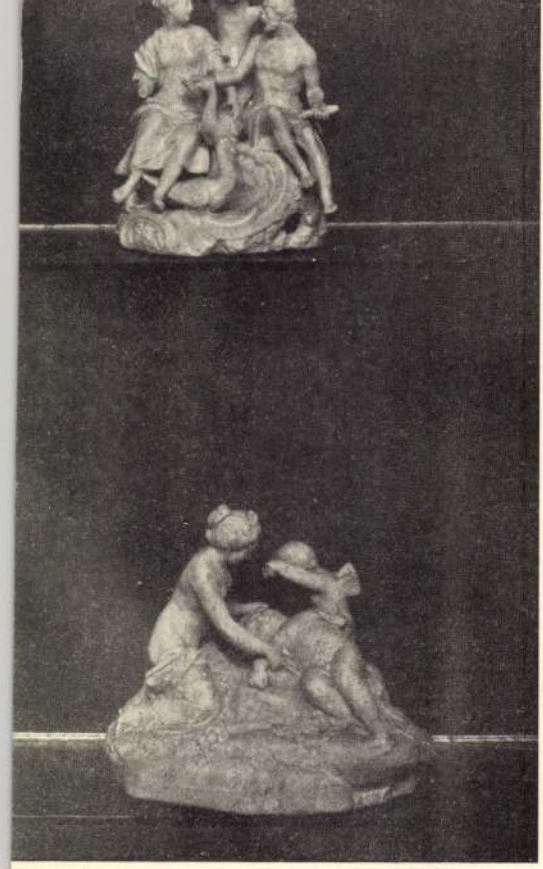

800/8
700/2
900/14

Müller M. Antal

épitéz

l.

Liber Bp nobrai

435. l.

000 P részesedési összeget k/p. való átutal

Kiváló tisztelettel

Molnár

Müller Miksa

irod.

Tér és Forma. 1942. 42. l

(Álmos- és Simeonfalvy-utcai ikerházas telep, képpel-)

Terveste fenti az egyik épületet.

Lietava vára II. 197.

Müller Miksa

építész

A XIV. Kerületi Álmos utcában épült kétlakásos ikerházak közül a főváros megbízásából 13-at fenti tervezett.

Halász 1939 középik

40. l.

54. l.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**
címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Müller Lukács

építész

részt vett a Horthy

Miklós Nemzeti Sport-

csarnok tervezésében

Repr.

Tér és Forma

1942. 185. l.

(A jövő Budapestje.)

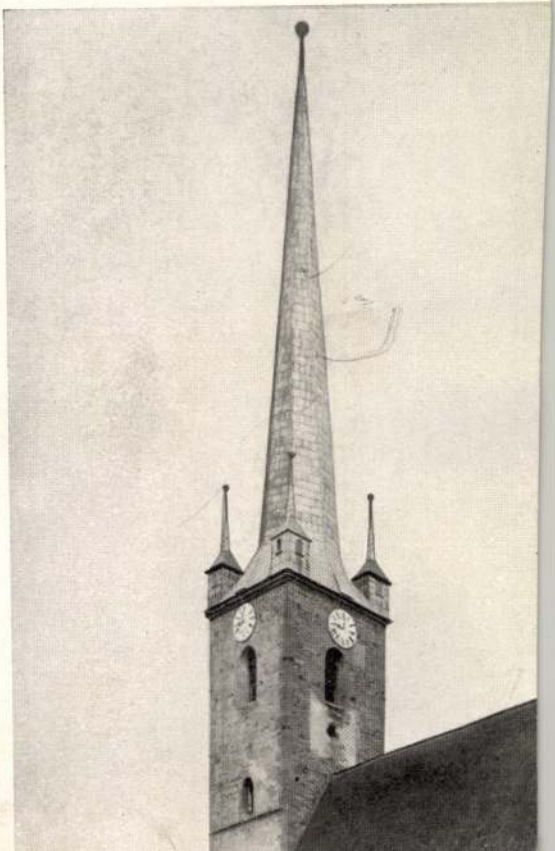

Müller Miksa Antal

építészmérnök

Budapest székesfőváros Elektromos Művei mátravidéki erőművének lakótelepe terv-pályázatán megvásárlás.

Magyar Építőművészet

1941. 430. l.

K

~~Gerlóczy Gedeon~~ ✓

Müller Miksa ✓

Rimanóczy Gyula ✓

Sinkovics Lajos ✓

Tóth Imre ✓

Építészek

Magyar Építőművészet

1942. 251 – 255. l.

(Horthy Miklós Nemzeti Sportcsarnok, képekkel alaprajzokkal.

Fentiek tervezték.

Továbbítani!

mis cét.

La S. V. è invitata a partecipare

all'ASSEMBLEA GENERALE

della

SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

MATTIA CORVINO

che avrà luogo il 24 giugno p. v. alle ore 18
nella sala d'onore del Museo di Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—35)

Il presidente
Tiberio Gerevich

Müller Miksa

építész Nagyváradon

az alábbi pályázaton részt vett, díjat nem nyert

Magyar Pályázatok

1906. 3-4. (A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Nagypályázata)

Müller Miksa és Rainer Károly

A kassai társalgási egylet palotája terveretének homlokzata. Tusrajz.

A kassai társalgási egylet palotája terveretének metszete. Tusrajz.

Szegedi képzőművészeti Egyesület kiállítása 1900 szeptember 16

Magyar leszámitoló- és pénzváltó-bank.

3775 szám.

Dévai templom

betéte . . . . frt K 956.16

tőkésitett kamat „ —

folyó „ „ 7.03

összesen frt K 963.19

Budapest, 1900 szeptember 11

64. szám.

5283 KERTÉSZ JÓZSEF, BUDAPEST. 6396

M.D.K.

Müller Miksa, nagykárolyi építek

tereét, mint a három legjobb egyikét, megvásárolták a hód-merővásárhelyi takarékpénztár bérház pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

máj. 24. sz. 8. old.

M.D.K.

Müller Miksa, szegedi építész

tervezte a hódmező vásárhelyi takarékpénztár új szárhiszát, melynek építési költsége 167.810 K. lesz.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évd.

jul. 25 sz. 8. old.

mD K

Müller Miksa, nagykárolyi

müépitész.

Nagykároly polgármestere megbizta Kopeczek György bp.-i és Müller Miksa nagykárolyi müépitészeket a szinkör épitésére tervek elkészitésével. K.Gy. terve favázas lenne, M.M. terve szerint a szinkör téglából épülne. Minthogy a város anyagi lehetőségei nem bö, a favázas kivitel mellett foglaltak állást.

Szinkör épitése Nagykárolyban.

Vállalkozók Közlönye. Bp. 1905.nov.1. 7.1.

Müller Miksa, szegedi építész M.D.K.

tervét 500 koronával jutalmazták a zombori függetlenségi kör székházának pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

febr. 13. sz. 12. old.

MDK

Rainer Károly és Müller Miksa, ép.-k

12 sz. "Kibővithető" jeligés pályamunkát megvették.

Az uj zálogház. Pályatervek.
Mücsarnok. 1900. 25.sz. 350.l.

M.D.K.

Müller Miksa, építés

és ifj. Rainer Károly hőrös terve 2000 koronás első díjat nyert a hassai kaszinó pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI. évf.

jul. 4. sz. 6. old.

Müller Miksa, építész M.D.K.

és Rainer Károly közös tervét megvették a bpesti zálogház épületére kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI évf.

okt. 10. sz. 7. old.

Müller Miksa

tervezőépitész

MD

Hmvásárhelyi nagytakarék épülete.

Szegedi zsidó templom restaurálása.

Kiss L. : Vás.müv. 192.o.

M.D.K.

Müller Lukas, lőcsei építész

Bemutatta a Nagykárolyban épülendő zsinagóga terveit, melyek a zsinagógaépítő bizottságban elfogadattak.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.
márc. 1. sz. 8. old.

M.D.K.

Müller Lukas
építész

M.D.K.

Müller Lukas alkotása a Müller-palota

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959. 129l.

Müller Miksa

Művészet 1906. 216

Müller Miksa

építész Nagy Károly

iroda

Magyar Pályázatok

1905-6. 34. 17-19

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

ezem:

.....

helyettesének

.

Endrényi Imre, Szeged.

Müller Miksa

ép. Szeged

wod

Magyar Pályaintól

1907. 4 sz. 9-10 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engec

.....

a műhelyfőnö

8. sorsz. Műhelyi min

Müller Miksa

építész.

Szül. Löcse 1875.
Oklevelet nyert 1897.

Műegyetem 14. l.

T. 5954.

innen ágyúütegek állitvák föl kette-
g a Grundtriss der Statt Löwens szem-
irata a vár[illegible] felett:

Schloszs Löwens.

: 18.1 cm.

K

~~Gerlóczy Gedeon~~

Müller Miksa

mincs

led Rimanóczy Gyula

Simkovics Sajós

Tóth Imre

bpesti építészek

tervezték a bpesti

fedett sportcsarnokot.

Vrod

Misángyi Ottó dr

beszélgetése építésszel

és városrendezővel.

MÉ. 1941. 337 - 339 l.

képekkel.

P

Vegyes

Márki Sándor

Mária, Magyarország királynéja

l. „Magyar történeti életrajzok alatt".

Müller Miksa Antal

okl. építészmérnök

XI. Horthy M. ut 51

Tel 269-256

Bystárb: 1942 jan

...vészeti akadémia felállítása
..., Budapest, 1898.
...János tervezete 1790-ből
...oszloprendszerről. 8 o, 3 K,
1900.
A magyar történeti festészet. 4 o,
Budapest, 1910.
...: Petőfi arcképei. Nagy 4 o, 32 K,
...st, 1922.
...y: A dunántuli falfestés középkori
o, 26 K, 83 L, Budapest, 1935.
...ef: Oroszlánkő vára és urai. 8 o,
Budapest, év nélkül.
...ef: A M. Nemzeti Muzeum "Csák Máté"
...ny. Régészeti Évkönyv./ 8 o, 5 K,
...est, év nélkül. /1928./
...ef-Lux Kálmán: A visegrádi vár. Kis
64 L, Budapest, 1923.
...d. Az esküttéri híd pályázatra beér-
...ezet könyomatu másolata. 1 o. 16 K.

Müller M. Antal

Tóth Imre

mines
čed

Nemzeti Sportcsarnok –
I. díj
A bírálóbizottság szerint fen-
tiek legjobban oldották meg
a feladatot

MMÉEKözl T 1938. 121-l.

MDK

Müller Miksa - Kriszta Pál

Rimanóczy Gyula nyerte az Erzsébet telefonközp. pályázatának első díját. Pesti Napló 1937. máj. 21.

Müller Miksa

MK

Fővámház. Dimitrov tér 8 .

Ybl Miklós műve. 1871-ből 74.
Szobordísz Sonner Ágostontól, helyreállítva, illetve újrafaragva Dunó Károly és Fa rsang György vezetésével.
Akőzgazdasági Egyetem céljaira helyreállítva Halászy Jenő és Müller Miksa tervei szerint.

Nepr. 267. kép.

Zakariás G.Sándor: Budapest. Bp. 1961.
170-171.1.

MDK

Müller Miksa építész

Döntés a lenkouti uj autóbuszgarázs tervpályázata ügyében. Pesti Napló, 1938. dec.22.

MDK

Müller Miksa építészmérnök

Kiadták a Nemzeti Sportcsarnok tervezési megbizását. Pesti Napló, 1939. máj. 6.

MDK

Müller Miksa építészmérnök

a bp.i fedett sportcsarnok egyik tervezője

Misángyi Ottó: beszélgetése építészettel és városrendezővel. MÉ. 1941. 337-339. l. képekkel

MDK

Müller Miksa épitészmérnök

egyik tervezője az alanti sportcsarnoknak

Magyar Épitőmüv észet 1942. 251-255. l. /Horthy Miklós Nemzeti Sportcsarnok, képekkel, alaprajzokkal/

MDK

Müller Miksa Antal építészmérnök

Tervpályázati eredm. M. Építőművészet, 1941.
430. l.

MDK

Müller M. Antal . építész

Művészet 1941. 39. sz. 47. l.

MDK

Müller M. Antal építész

S: A parádi éttermi ép. tervpályázata. Vállalk. Lapja. 1933. aug. 10. 4.l.

MDK

Müller M.Antal építészmérnök

a régi lóversenytéri "kis sportcarnok" egyik tervezője

A sport uj hajléka. Képes Krónika 1940. 25.sz. 15. l. képek

M.D.K.

Müller M. Antal, építész

a Nemzeti Sportcsarnok terv. pályázatán első díjat nyert s a bíráló bizottság javaslata szerint "pályaterveben a kivitelre is alkalmas tervet nyújtok." [Az épület végleges Reimanóczy tervei szerint épült fel.]

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1938. 72. köt. 121. old.

MDK

Müller Miksa Antal építész

Halász közép 1941. 141. l.

M.D.K.

Müller Miksa, építés

terve megvételben
részesült az Elektromos
Műnek mátravidéki erő-
művének lakótelepére
kiírt pályázaton :

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

dec. 4. sz. 5. old.

~~Gerlóczy Gedeon~~

Müller Miksa

Kiadták a Nemzeti Sportcsarnok tervezési megbízását

A Nemzeti Sportcsarnok építése, mely évek óta húzódik, végre csakugyan a *megvalósulás* stádiumába jut. Mint ismeretes, a főváros a régi lóversenytér területéből engedett át megfelelő nagyságú telket a Sportcsarnok építésére és ugyancsak a főváros veszi fel az OTI-tól az állam helyett, illetve megbízásából a Sportcsarnok felépítéséhez szükséges hárommillió pengős kölcsönt. *Ezzel tehát a Sportcsarnok építése elől mindennemű akadály elhárult, csupán a munkák megindítása van hátra.*

Most erre a lépésre is sor került. Az OTT tanácsa most adta ki a részletes tervezési megbízást, mégpedig a nyilvános tervpályázaton díjazásban részesített építészeknek, névszerint *Gerlóczy* Gedeonnak, *Müller* és *Tóth*, *Rimanóczy* Gyula és *Simkovich* Lajos építészeknek. A részletes tervek a legrövidebb időn belül elkészülnek, úgyhogy azok alapján most már a tényleges építkezés is hamarosan megindulhat.

Pesti Napló 1939 máj. 6.

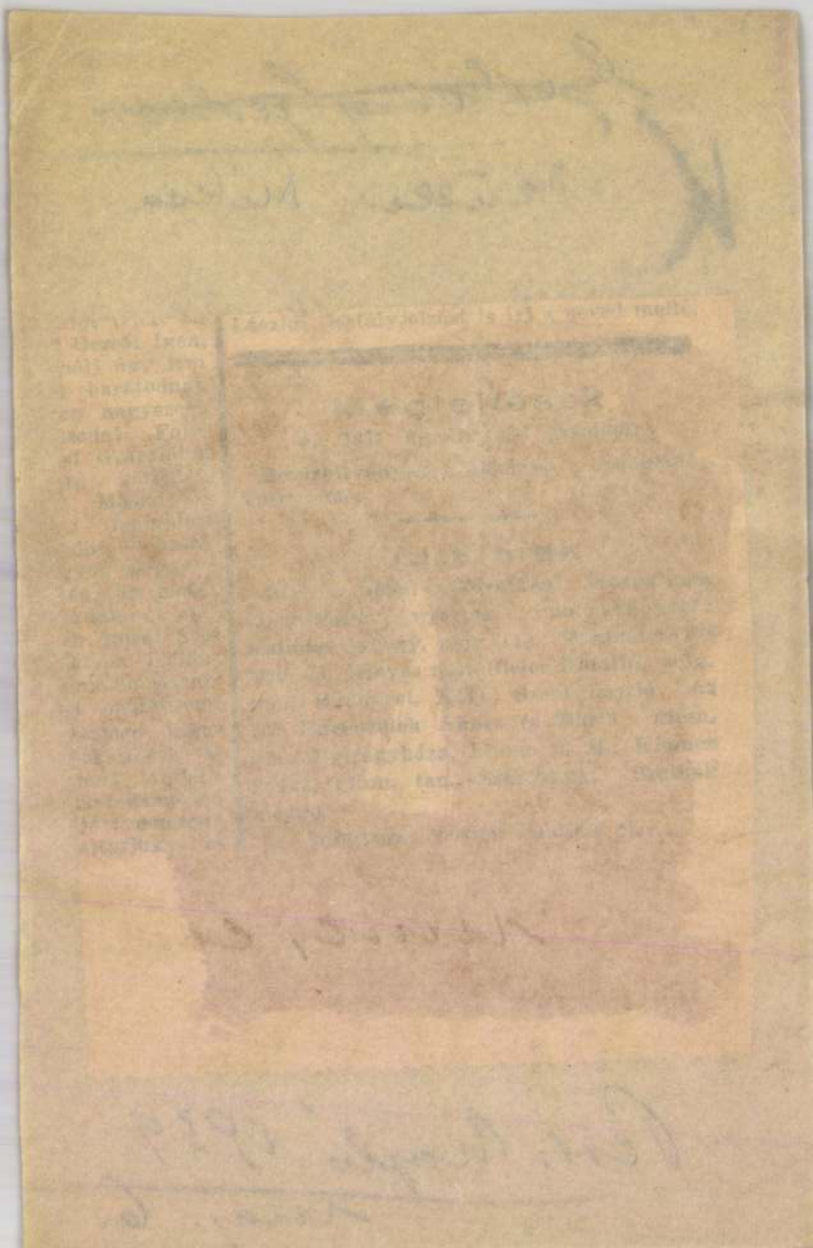

Müller Miksa, építés M.D.K.

Gerlóczy Gedeon, Rimanóczy Gyula, Simkovics Lajos, és Tóth Imre tervei szerint felépült Neurati Sportcsarnokot, felavatása alkalmából ismerteti a lap egy modellfényképpel.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

dec. 23. sz. 8. old.

MÜLLER MIKSA

ÉPITÉSZ.

JELEN VOLT WALTER GROPIUS ELŐADÁSÁN A MAGYAR MÉRNÖK ÉS ÉPITÉSZ EGYLET BUDAPESTI SZÉKHÁZÁBAN, 1934. FEBR. 5-ÉN.

BODRI FERENC: GROPIUS PESTI FÉNYKÉPE.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1930/1. 54. LAP.

Müller Miksa

aláírása is szerepel annak a fényképnek a hátlapján, mely Walter Gropius budapesti előadása alkalmából, 1934.febr.5-én készült.

Bodri Ferenc: Gropius pesti fényképe. - Magyar Építőművészet, 1970.1.sz.54.l.

MDK

Müller Miksa

A 34.nemzetk.eucharisztikus kongresszus tervp.-án, oltártervét megvették. Vasváry László és Müller Miksa közös terv.

Cikk: Eldőlt az eucharisztikus kongresszus nagy oltárpályázata.

Magyarország, 1937.szept.25. 6.lap

MDK

Müller Miksa

Az Eucharisztikus Kongresszus főoltárának tervp.-án, tervót megvásárolták. Vasváry László és Müller Miksa terve.

Cikk: Eldőlt a kongresszusi díszoltár...

Nemzeti Ujság, é.n. szept.25. 10.lap

M.D.K.

Müller Mirsa, építés

terve 400 p.-ös meg-
vételben részesült az OTI
albertfalvai földosztás
kislakásos bérházainak
pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.
aug. 13. sz. 5. old.

M.D.K.

MÜLLER MIKSA építész, (Lőcse, 1875 - ?)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 149-150.p. és ill.

KISKUNFÉLEGYHÁZA
(Bács-Kiskun m.)
Kossuth Lajos u.12.
Bányai-ház

M.D.K.

Müller Miksa, építész

harmadik díjat nyert a munkácsi kultúrház tervpályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.
dec. 23. sz. 6. old.

.D.K.

Müller Miksa

az OTI Albertfalván
épitendő földszintes
sorházak tervpályá-
zatán megvétel

MMÉEKözl.
1942.128 l.

tonai épitészeti osztályá-
I. em.) j a n u á r 15-én
tárgyalás fog tartatni. A
zők: a) egy legénységi
b) egy uj legénységi
költségek hozzávetőleg
nak felvéve. Az összes
tartamon belül, a kiviteli
zámitva befejezendők. A
jánlati nyomtatványürla-

lendő, mely feltételek az üzletvezet
mentesen megszerezhetők s a máv.
ságánál és valamennyi üzletvezetősé
tekinthetők. Az általános szállitási fe
igazgatóság nyomtatványtárától kész
mellett szerezhetők be. Az 1 kor. bé
látott ajánlatok j a n u á r 9-én dé
a m. kir. államvasutak miskolci üzlet
nek I. osztálya főnökéhez nyujta
Bánatpénz gyanánt az ajánlott menn

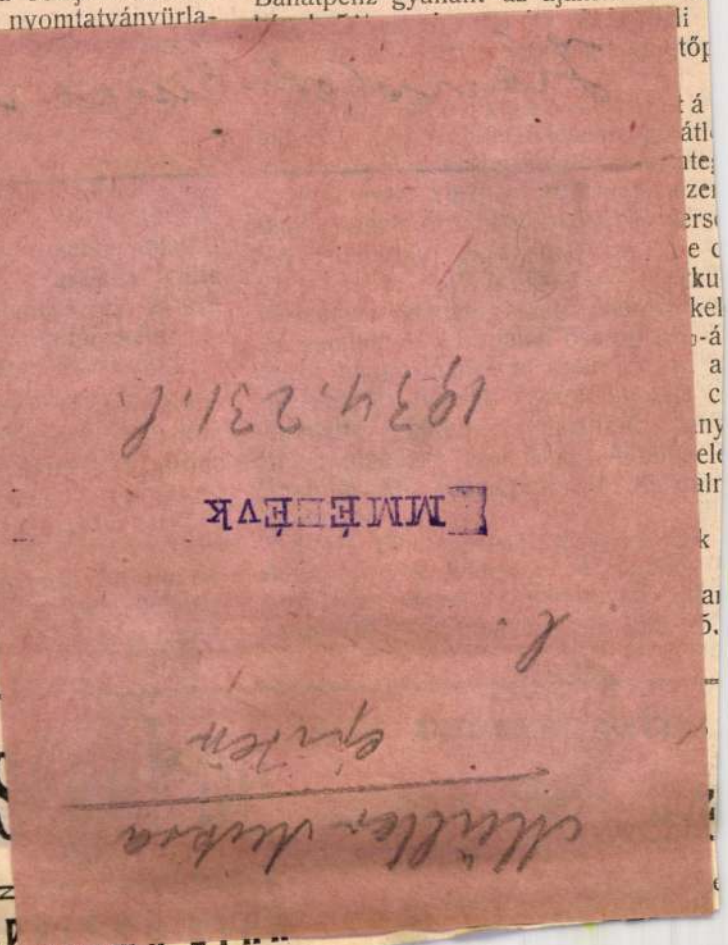

lési feltételek a városi mérnöki hivagszerezhetők, ahol a szükséges felvik is megadatnak.

r. (Teherhajó épités.) A szatkir. folyammérnöki hivatal decemn d. e. 11 órakor árlejtést tart 2 db. osszu, középen 5 m. széles teherszáljónak tervezet szerint való épitésére, sére és a felszerelési cikkek szállitáajánlatok csakis a folyammérnöki himegszerezhető ajánlati iven és pedig felsorolt járművekre és eszközökre A szerződés tervezete, az általános és feltételek, valamint az ajánlati feltétetmári m. kir. folyammérnöki hivatalnál hetők. Az ajánlatok, melyeket az előirt sználatával kell kiállitani, a fenti na-e. 10 és fél óráig a szatmári m. kir. rnöki hivatal főnökénél nyujtandók be.

osztolány. [Bars m.] (Iskola épinyőkosztolány község előljárósága verálást hirdet állami iskola épitésénél lő kőmüves, ács, cserépfedő, asztalos, názoló stb. munkálatokra. Ajánlat az unkákra, vagy egyes munkacsoportokra ön is tehető. A munkafeltételek, tervek, nnyiség kimutatás, a szerződés-terveajánlati minta a fenyőkosztolányi körivatalban megtekinthetők. A munkálához hagyástól számitott 8 nap alatt megk és 1909. julius végén befejezendők. atokat december 29-én d. e. 9 a fenyőkosztolányi községi előljáró-

sége által megküldett mintegy 10.000 koron beadásának határideje napjának d. u. 4 órája

Zágráb. (Bazalt kir. államvasutak zág csurgói és kaposvári má szére az 1909. évben darabolt bazaltkő szá pályázatot hirdet. A rés ban foglaló 46511/908 és ajánlati minta a z megszerezhetők. Az a szerkesztett ajánlati mi a m. kir. államvasutakn angagok szállitására v általános, továbbá az ban foglalt módozatok Az általános és különleg telek a pályázati hatá anyag- és leltárbeszerzé a m. kir. államvasutak i den üzletvezetőségnél n ként 1 kor. bélyeggel külcimmel: „Ajánlat a hirdetményben kiirt da sára" január 8-án üzletvezetőség l. általán tandók, vagy posta Bánatpénz gyanánt az a kének megfelelő 5% óráig a zágrábi üzletve nál leteendő, esetleg

talános Betonépitő Vállalat
ál és társa
Gál-féle szal
Választ
Telefon szá

Müller Miksa és

uma céd Vasváry Sárzló

a Szegeden épitendő
központi rendőrségi
épület terv.
megvétel

MMÉE Köst
1940. 190. l.

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Interurb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Interurb.

mit Untertasse mit Blätterdekor in Gold.

1022. HAT CSÉSZE ALJJAL, kék

MŰEGYETEMI KÖNYVTÁR

Pirkenhammer, 1840 k.

zines porcellánszobrocska. Cseh, 1860 k. — Mädchen mit nfigur. Böhmisch, um 1860.

szobrocska. Cseh, 1860 k. — Geschwisterpaar, Porzellan-

NŐ, két szines porcellánszobrocska. Cseh, 1860. — Pole en. Böhmisch, 1860.

szobrocska. Cseh, 1850—60. — Sitzender Türke, farbige -60.

, szines porcellán. (Bal karja javitott.) — Kavalier als Schlagenwald, 1837.

FIU, szines porcellánszobrocska. Cseh, 1860 k. — Knabe figur. Böhmisch, um 1860.

rt. Cseh, XIX. sz. k. — Gnomen, bunte Porzellangruppe.

ka. Cseh, XIX. sz. k. — Höckerin, bunte, Porzellanfigur.

yolcszögletes lapon fekvő agárkutya. Cseh, XIX. sz. k. — tkantige Platte mit liegendem Hund. Böhmen, Mitte

MDK

ikerházas teleptervének részl. repr.

Építőmunka, 1933. 2. sz. 32 l.

Müller M.Antal - Vasváry Géza

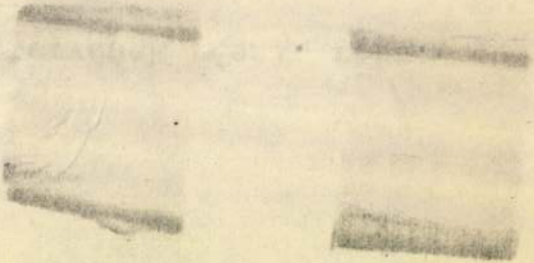

M.D.K.

Müller M. Antal, építés

és Tóth Imre hőrös terve az egyik 3000 p-ös első díjat nyerte el a Nemzeti Sportcsarnok pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1938. LIX. évf.

ápr. 14. sz. 8. old.

MDK

Müller M. Antal

"A" telepitési csoport. Megvétel: "Uj barázda"; szerzője Vasváry Géza és Müller M. Antal.

R.Nászay Miklós: A Földmiv.min.telepitési tervp.

Épitőmunka, 1933. 2.sz. 28.lap

Müller M. Antal

Tóth Imre

tovább 2 5000 Pengős megnételi javaslat

l -

Halászvárostára-kibőv

20. l. 48 – 49 l.

Felsőbánya, Sm

idob. mell.

RÓM. KA
FELSŐBÁN

Müller Miksa

a XIV. k. Álmos-és épitész

Siménfalvy-utca
körötti telken épült
városi kislakásos
ikerházak körül
fenti 13-at terve-
zett.

Halász közép 1940

54. l.

Keppel

érésenek nem felelhetek meg
— többféle ok miatt — kezem
k, csakis tényleges megvétel
rendelkezésire, amit a mű:
üleg tudattam;
műemlékeim tárgyak is, és ha
ur érdeklődik azok felől, úgy
gom irni hogy minemüeim
sabb köszönetem ismétlése
önagymeltóságodnak
leggalázatosabb szolgája
Guttman Sándor

Müller Miksa

építészmérnök

a mátravidéki erőmű

lakótelepének terv-

pályazatán 1941-

ben megvétel

Halászközép 1941

141. l

148. l.

Távlati kép

utó. 4

Müller Miksa
építen
terverte a bpesti
Fővámpalota hely-
reállitását, mely
1946 óta folyamat-
ban van. Az újjá
építés a pénzügymi-
niszterium költsé-
gen történik

Borb-Fabr. 50-l
(Az újjáépülő Fő-
vámpalota.)

MDK

Müller Miksa

Vasváry László és Müller Miksa tervét megvették az eucharisztikus tervp.-on.

Cikk: Az eucharisztikus tervp. eredménye.

Esti Kurir, 1937.szept.25.

Müller Pál

Szül. 1893.
okl. épitész Bpest.

Felvétetett a Bpesti
Mérnöki Kamara tagjai
közé

MMÉE Közl

1925. 10. l.

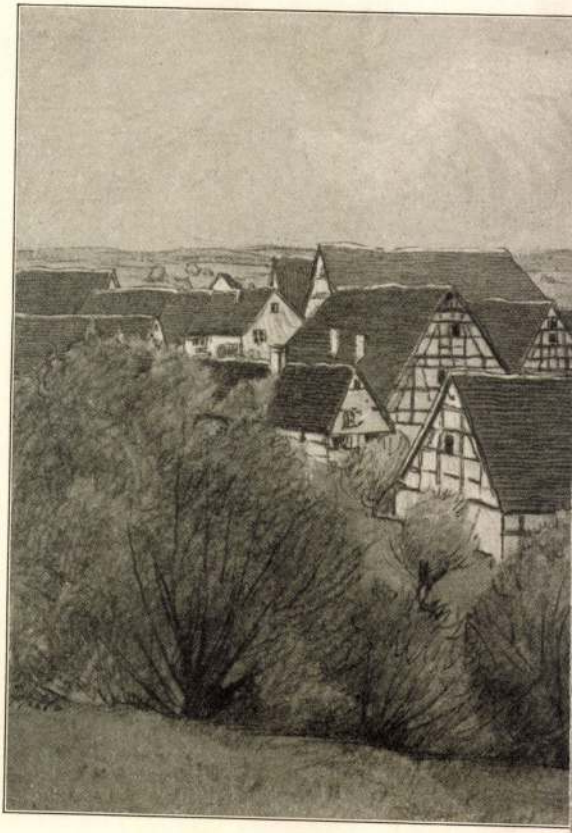

Walther Strich-Chapell-Sersheim

Müller Pál: A klasszikus oszlopvendek fejlődése. Műszaki dokt. értekezés. Kézirat gyanánt. Bp. 1934. 4-r. 19 l.

Müller Pál

Müller Pál
építész
† Budapest 1893.

L.

Révai XXI. 615. l.

Müller Pál Aj.

épitész

cród

2

György Aranka dr. -

Evangelikus templom -

művészet Budapesten.

Brest 1935. 63. l.

MDK

Müller Pál építész

MM és ÉE 1929. jun. 23. 158. o.

Müller Pál MDK

építész

Épitő Ipar - Épitő Művészet 1930. 1-2.sz. 7,8.o.

NDK

Müller Pál, épitész,

titkár lett.

A választmányi végrehajtó bizottság tisztikarának kialakitása. 1929. ápr. 22.-én.

Nemzetközi épitész kongresszus Budapeston. MMÉE Közl 1929 máj. 26.

135, 136.1.

mdk

Müller Pál

Konkurencia e. felvétele
Képa 11. z. Hátsóborítóján

/. Az orvos-egészségügyi Dolgozók szakszervezetének
I. Nemzetközi kiállítása.
Népmüvelés, 1959. 11 sz. Hátsóborítólap.

MDK

Miller Pál felsőépitőiparisk. tanár

Középitkezések listája. Pesti Napló melléklete.
1932. jul. 27. 2 l.

Müller Pál

Fobó

Forrás · 1984/2

MD K

Müller Pál, épitész

elaborátuma szerint a templom méretadatai /viziváresi Szent Anna plébániatemplom, 174o-től 6o-ig több részletben épült/ vannak megadva. "A templom hajó padlómivója a külső /mélyitett/ járdaszinthez o.35 m."

Ycheen: Szent Anna templom.-? Illusztr., alapr. hosszmet szet.

Müller Pál építész

Tér és Forma, 1928

I. évf. 166-190.
Kész családi házak bemutatása.

Müller Pál építész

Tér és Forma, 1931

IV. évf. 41-66. o.
Komor Lajos: Hogyan építünk és hogyan kellene építeni a Balaton partján.

Müller Pál építész

Tér és Forma, 1932

V. évf. 239-240. o.
dr. Bierbauer Virgil: A tervező építész és a családi ház.

Müller Pál építész

Tér és Forma, 1932.

V. évf. 327-328. o.
gi.: Postaház Szolnokon.

Müller Ottó

ötvös

Kőmagyotvj 1742. sz.

Müller Otó, pozsonyi ötvös V. 118.

Müller Attó, pozsonyi ötvös V. 117.

Müller Otto

ötvös 1630-1676

lásd

Mih. Pozs. 117

Müller Otto

pozsonyi ötvös 1630–1676

lásd

Kwi. 158, 159.

Otto Müller

ötvös.

Porsony.

1638. den 9 Septembris dem Neuen aufgehenden Boten, Gemainer Statt wappen von Messing zu machen, zalt dem Otto ~~Müller~~ ~~Müll~~ Mülner Goldschmiedt 1 Thl. 2 Sch.

[illegible]

Stefan v. Rakovszky. Das Pressburger Rathhaus. Pressburg 1872. 42. l.

Goldschmidt Jeremiás

ötvös.

XVII. sz.

Otto Müller

Otto.

Pozsony.

1649. von Otto Müller hie-
sigen Goldschmied a. zu ge-
mainer Statt genommenen
Silbergeschirr, wofür 153
Thl erlegt wurden

Stefan v. Rakovszky. Das
Pressburger Rathhaus.
Pressburg. 1872. 14. l

György

ágpiöntö.

XVI. a Kassa.

Müller Ottó pozsonyi ötvös ciboriuma
V. 158. — mesterjegye V. 159.

Müller Otto, pozsonyi ötvös V. 97.

TERVEZTE: MÜLLER PÁL

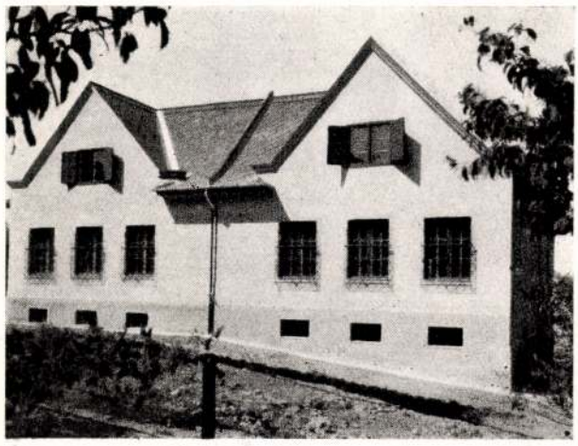

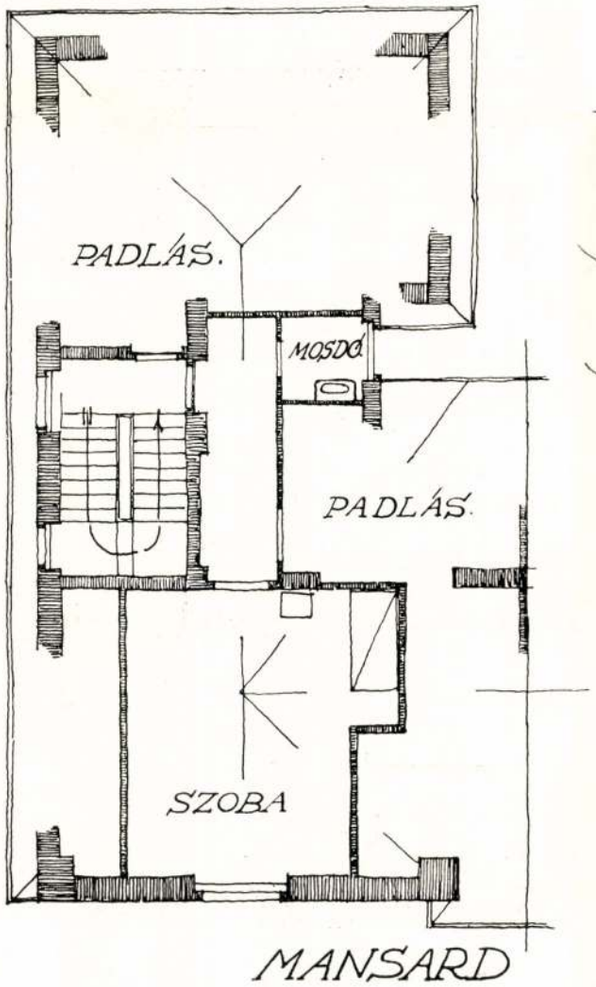

MANSARD

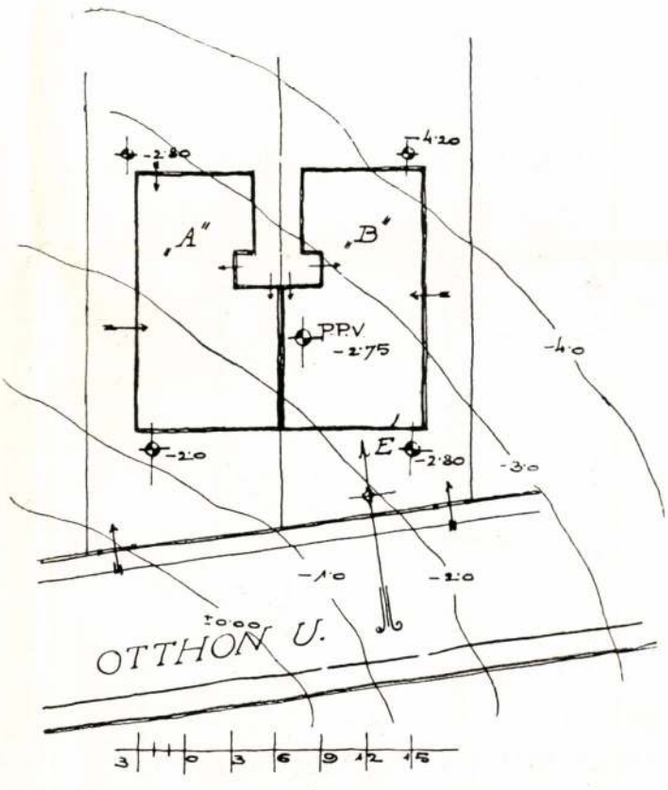

HELYSZINRAJZ.

Tér és Forma
1928. I. évf. 5. sz.

Bertalan Albert ezredes családi háza
Budapest I., Vincellér ucca.

Általános elrendezés: Keskeny ikerház számára szánt saroktelek, előírt előkerttel. A kert többi része mélyitett s ezáltal az alagsor padozat 15 centiméterrel magasabb a kert szintjénél.

Kivitel: Nagy méretü téglafalazatok, almádi vörös homokkőlábazattal, kőporos kétszinü ledörzsölt vakolat. Lépcsők műkőből és betonból. Pince felett vasgerendák közötti poroszsüveg födém; földszint felett a tetőszerkezettel egybeépitett fafödém. Tölgyfa parketta és cementlap burkolás. Belső ajtók üvegezve, fehérre mázolva, ablakok belső táblákkal. Öntöttvas kád, fayence mosdók központi fütés.

Épült 1926 szeptembertől, 1927 májusig.

Építési költség: köbméterenkint 29 pengő.

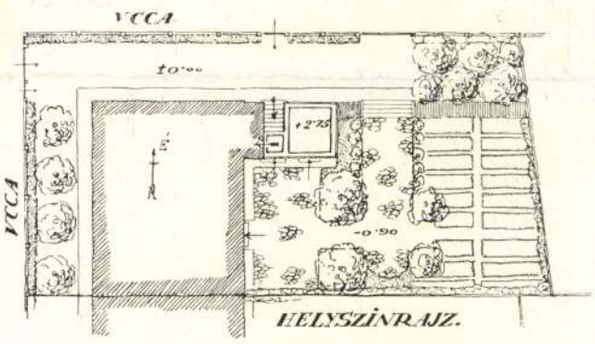

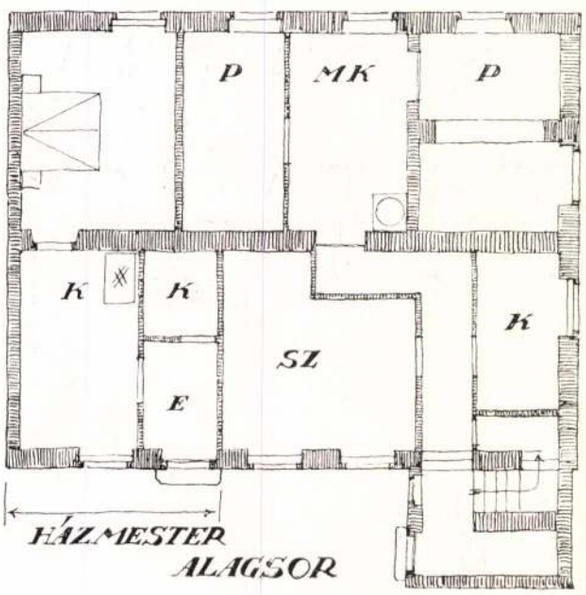

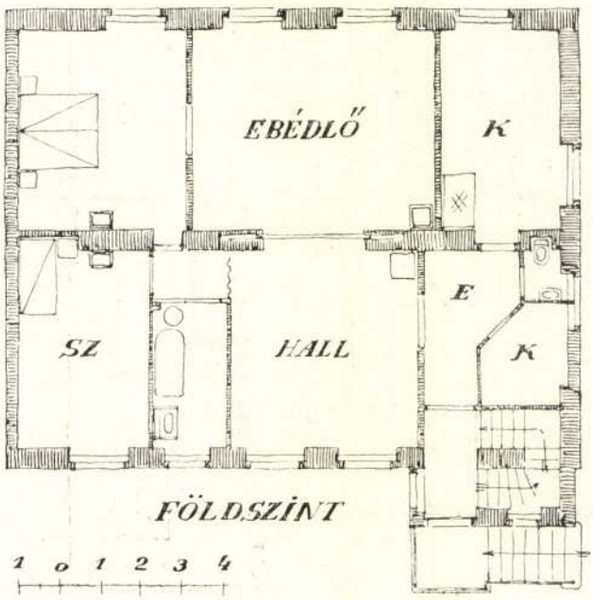

TERVEZTE: MÜLLER PÁL

Dr. Haberern J. Pál sebésztanár családi háza
Budapest, I., Otthon-utca

Általános elrendezés: Erősen lejtős, ikerházszerü beépitésre szánt igen keskeny telek. Tervező igyekezetét képezte a földmozgatás lehető kis mértékben való alkalmazása, igy a házmesterlakás — tulajdonképen a pinceszinten — egy lépcsőfokkal fekszik a kert szintje felett.

Kivitel: Betonlábazat, mészhomok téglafalazatok, kivéve az égetett agyag kéményeket. Födémek vasbetonból. Padlástér heraklittal szigetelve. Műpalafedés. Tölgyfaparketta és cementlap burkolatok. Belső mázolás fehér, fayence mosdók, öntöttvas kád, kályhafűtés.

Épült 1928 április—augusztus
Épitési költség köbméterenkint 32 P, összértékben 30.500 P

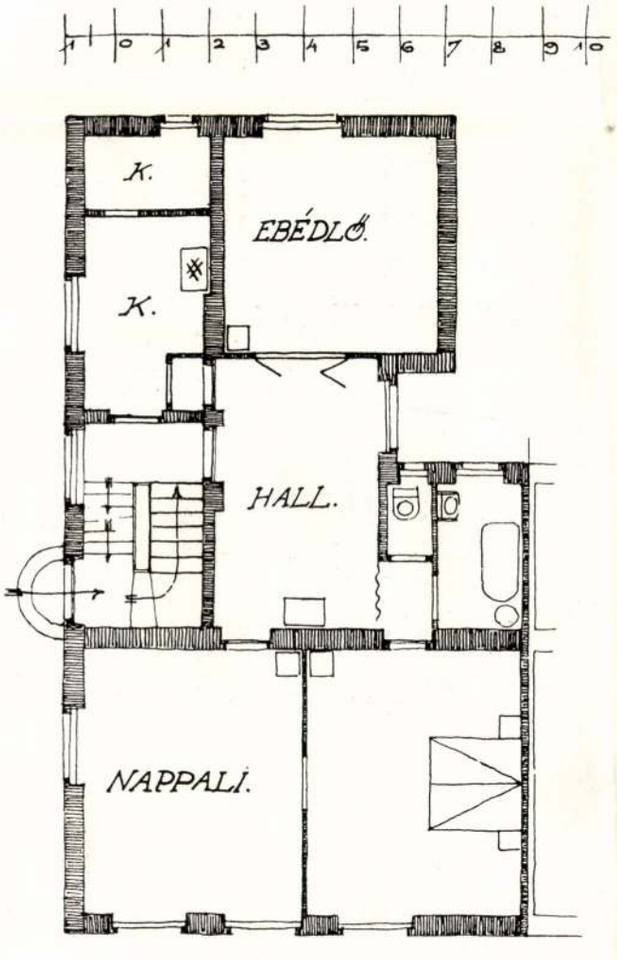

FÖLDSZINT.

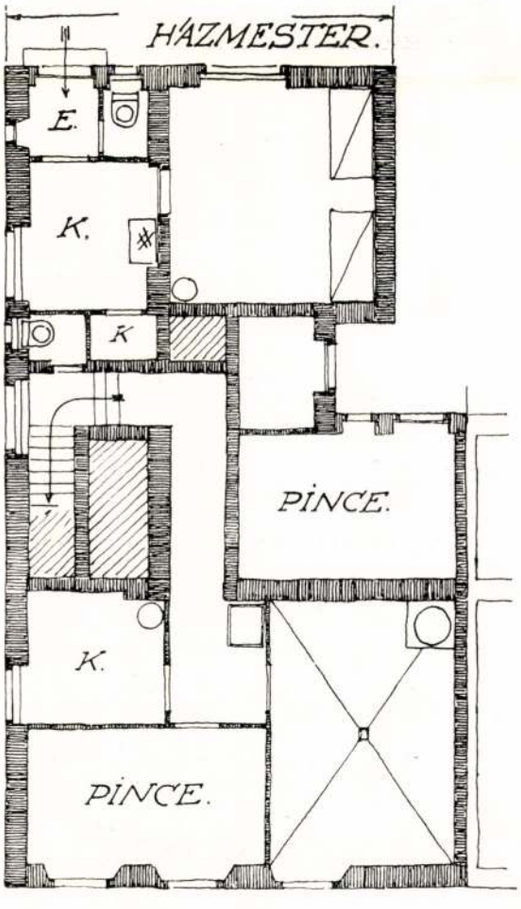

ALAGSOR.

TERVEZTE: SZELLE KÁLMÁN ÉS SKULTÉTY JÁNOS

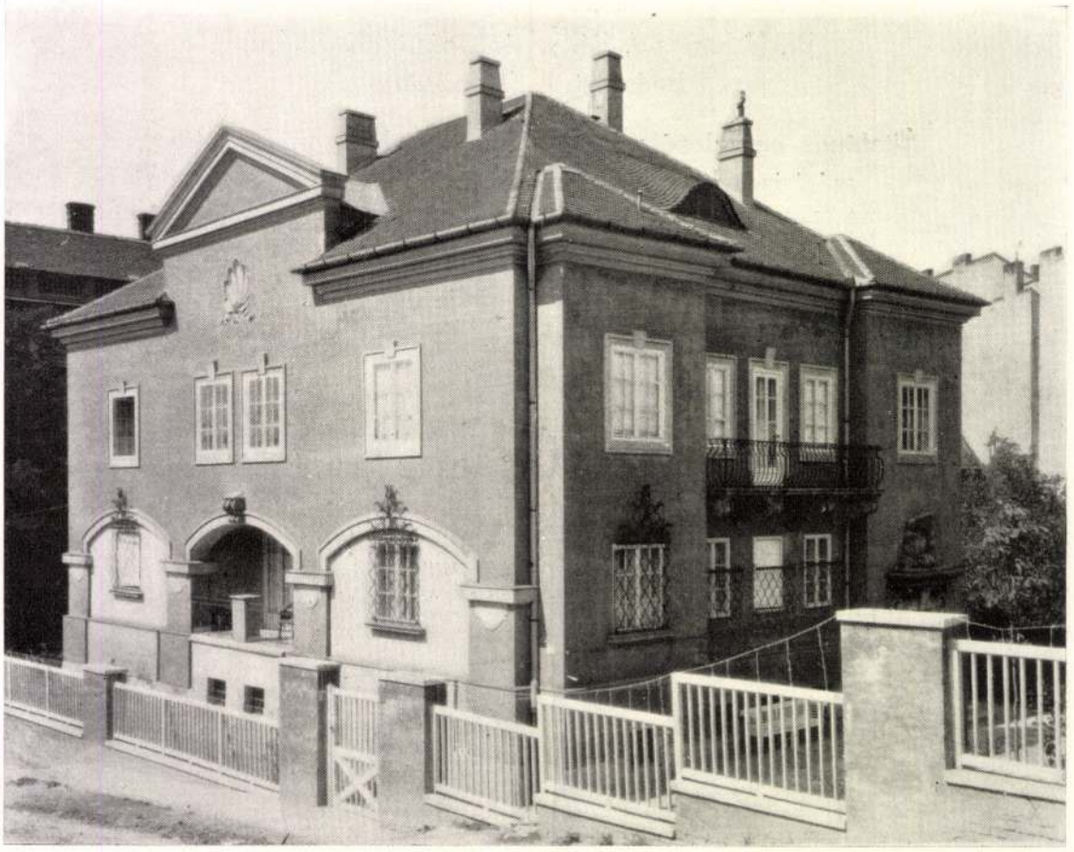

12. MÜLLER OTTÓ. *(Otto Müller, Miller, Millner).* **1630—1676.**

1630. júl. 15-én *Ott Müller* remekét bemutatván, azt jónak találják s mesterül fölveszik.

1630. Szent János napján *ott Miller* 4 évre szegődteti Sebastion Suder-t «von Kostnic».

1634. máj. 2-án *Otto Millner* szabadon mondja Sebastian Sudter nevű inasát, aki 4 évet töltött nála tanulásban.

1635. jún. 17-én *Otto Millner* felszabadítja Zacharias Öschl nevű inasát, aki 5 évet töltött nála.

1638. nov. 20-án *Otto Millner* 6 évre szegődteti Petter Pacher-t. Tanuló-évei 1636. ápr. 24-én kezdődnek s 1642. ápr. 24-én végződnek.

1642. ápr. 24-én *Otto Miellner* 5 évre szegődteti Hansz Jacob Holl-t.

1642. máj. 3-án *Ott Miller* felszabadítja Peter Baher nevű tanulóját, aki 6 évet töltött nála.

1642. szent János napján *Otto Mielner* 5 évre szegődteti Hansz Herman-t.

1644. (közelebbi dátum nélkül) *Otto Müller* 4 évre szegődteti Lorentz Berkhamer-t. Tanuló-évei 1649-ben telnek ki.

1647. szent János napján *Otto Müller* felszabadítja Hansz Herrman nevű tanulóját, aki 5 évet töltött nála tanulásban.

1649. okt. 16-án *Otto Müller* felszabadítja Lorenz Berkhamer nevű tanulóját 4 évi tanulás után.

1652. szent János napján *Otto Müller* 6 évre szegődteti Andreas Bingot-ot. Későbbi kézzel hozzá jegyezve: Ist gestorben.

1658. szent Mihály napján *Otto Müller* 6 évre szegődteti Tobias Hüffel-t.

1663. husvét napján *Otto Müller* 6 évre szegődteti Stephan Sarnofshÿ-t.

1664. szent Mihály napján *Otto Miller* felszabadítja Tobias Hiffel nevű inasát, aki 6 évet töltött nála tanulásban.

1668. máj. 15-én *Otto Miller* felszabadítja Stefan Zernaczy nevű tanulóját 5 évi tanulás után.

1668. János fővételének napján *Otto Miller* 5 évre szegődteti Melcher Maschner-t.

1672. jún. 16-án *Otto Müller* 5 évre szegődteti Georg Lazarus-t «von Sumarein (Somorja) gebirtig». Ideje 1672. ápr. 17-étől számítódik.

1676. febr. 23-án *Otto Miller* mint néhai nevében megjelenik a czéh előtt *Gabriel Össterreicher* Georg Lazarus tanuló felszabadítása érdekében. 5 évig tanulván, felszabadíttatik.

nevű inasát.

1657. ápr. 5-én *Leopold Dorffner* 6 évre szegődteti Gabriell Rötig-et.

1662. jún. 24-én *leobolt dorffner* 5 évre szegődteti Gabriel öesterreicher-t.

1662. aug. 31-én *leobolt Dorffner* 4 évre szegődteti Partholome Ekhart-ot.

1662. okt. 2-án *Leopold Dorffner* 6 évi tanulás után felszabadítja Gabriel Rötig nevű tanulóját.

1665. aug. 29-én *Leopold Dorffner* felszabadítja Bartolomeus Eckhardt nevű inasát 4 évi tanulás után.

1667. aug. 29-én *Leopold Dorffner* 5 évi tanulás után felszabadítja Gabriel Essterreicher nevű inasát. (Oesterreicher Gábor 1673-ban lesz Pozsonyban mesterré).

19. RITTER JÁNOS. *(Johan Ritter).* **1648—1654.**

Steffan Regenj nevű inasát.

1641. aug. 15-én *David Thöekhler* felszabadítja mostoha fiát: Christoff Wallgung-ot.

14. JENIG JÁNOS. *(Johannes Jenig, Jenich).* **1634—1641.**

1634. aug. 21-én *Johannes Jenich* megjelenik a czéh előtt és mesterjogot kér, bemutatván remekét, melyet 14 héten át készített. Kegyelemből s oly megjegyzéssel veszik fel mesterül, hogy senki többé ilyen elnézésben ne bizakodjék.

1638. nov. 20-án *Johan Jenig* 6 évre szegődteti Chaspar Engel-t. Tanuló-évei 1636. Márton-napjától számítódnak s 1642. Márton-napjáig tartanak.

1641. Bertalan napján *Johann Jenig* 4 évre szegődteti Adam Hadterspächer-t. Évei 1646. szent Mihály napján telnek ki.

15. REICHL JÁNOS. *(Johan Reichl).* **1638.**

1638. febr. 24-én megjelenik a czéh előtt *Hansz Reihl* legény s kéri Ott Millner mesternél kitöltött idejét bejegyeztetni.

1638. aug. 2-án *Johan Reichl* bemutatván remekét, mesterjogot kér. Felvétetik.

16. NIESTE JÁNOS. *(Johan Nieste).* **1640—1645.**

1640. ápr. 11-én *Johan Nieste* megjelenvén az egész czéh előtt, kéri mesterré való felvételét. Felveszik azzal a figyelmeztetéssel, hogy békességben éljen s mert remekének némely darabját csak szánalomból fogadták el (einige Stuckh sein ausz mit leidten baszsirt worden), 1/2 márka ezüstöt [illegible]

Müller Otto
ötvös Pozsony

Kőmagyötvi. 295, l

1742	Nr. 1631	**Otto Müller,** M 1630, † *vor* 1676 előtt. *a)* Ciborium, kerek talppal, hólyagos nódusszal, fedelén feszület. — *Ziborium auf rundem Fuß, am Nodus Buckel, am Deckel Kruzifix.* M—*H* 32,5 Ferenciek rendháza, Pozsony — *Franziskanerkloster, Preßburg.* K. E. 4.
	Nr. 1631	*b)* **Fedeles kupa, cápázott testtel és hermás füllel.** — *Deckelkanne, geperlt, am Henkel Herme.* — „1683", (későbbi — *später.*) Ev. egyház, Pozsony — *Ev. Kirche, Preßburg.* K. E. 5.

ságát igen érdekes tanulmánynak veti alá, s különösen érdekes az a megállapítása, hogy a végső magasságba való építkezésbe a mértéktelen telekspekuláció sodorja bele a telektulajdonost s az egésznek inkább financműveletszerű lefolyásából a hasznot az építési kölcsönt nyujtó bank húzza. A newyorki új szabályozási terven dolgozó bizottság megállapítása pedig az, hogy a magasba építés a közösséget terheli meg, mert a telek tartozékait képező közműveket végtelenül megdrágítja, egy 10.000 dolgozó embert befogadó ház víz, gáz és elektromos áram ellátása olyan költséges berendezéseket igényel, amilyeneket elvállalni már alig lehet, nem is szólva a szállítási eszközök körül felmerülő katasztrofális helyzetről. *Igen érdekes az a megállapítás is, hogy az amerikai polgár ma is a kisházat keresi s a technikai haladás: mind a külvárosba csalogatják a város lakóit.*

Le Corbusier et P. Jeanneret. A L'architecture vivante külön száma. Éditions Morancé, Párizs, 1929. 48 oldal és 50 tábla.

Ez a díszes, albumszerű kötet a nagy francia építészek utolsó évi munkásságát mutatja be, részben felette érdekes, minden külső hatást mellőző rajzokban, részben pedig kitünő fénynyomatokban. Le Corbusier a trace regulateurök teóriáját írja le, néhány művének tervein. Módfelett érdekes látni, hogy ez az építészetet forradalmasító nagy művész mennyire összefügg még ma is a nagy latin tradíciókkal. Így a híres garchesi luxusvilla homlokzatának organizálásánál az aranymetszés klasszikus tradícióját alkalmazta, mert mint mondja: A felosztást egyenlő részekre is vehettem volna, avagy 1 : 2, 2 : 3-hoz arányban, de az ilyen osztások banalitáshoz vezethetnek, ezekből hiányzik a feszültség!"

Dr. Bierbauer Virgil

Franz Denner: Die arbeitsparende Wohnung. Berlin, 1929. 96 oldal, sok ábrával.

Franz Denner, a könyv szerzője a bútor, a lakás és a lakóház minden részletét tanulmány tárgyává teszi, abból a szempontból, hogy hogy és miként lehet elkerülni a por lerakódását, hogy és mint lehet ezeket úgy megtervezni és kivitelezni, hogy könnyen tisztíthatók legyenek. Az ötlet nem új, német rendszerességgel járja végig annak minden részletét.

B. V.

Dr. Ludwig Neumann: Das Wohnungswesen in Österreich. Wien város megbízásából kiadta a városi hirdetőhivatal, 1929.

Tanulmányok sorozata a lakásépítés kérdéséről. Az első írások a jogi és financiális érdekeket tárják fel a legrészletesebben. Egy nagy cikksorozat számol be Bécs város bérházépítkezéseiről, minden tekintetben megvilágítván e nagy akció keresztülvitelét. Érdekes Lichtblau cikke a kirakatépítésről, tanulságos Gegenbauer tisztiorvos tanulmánya a lakáshigiéneről. *B. V.*

Hans Weeh und Friedrich Wieser: Unser Eigenheim. Winkler-Verlag, Wien, 1929. 178 oldal, számos képpel.

Igen ügyes kis útmutató a laikus számára, hogy hogyan juthat el a saját otthonához Ausztriában. A szerzők értik, hogy és mint kell a laikushoz szólani, miképpen lehet az építészeten kívülállóval megértetni mesterségünk nehéz problémáit. A kötet nem nagyképű, de igazi kultúrmunka. Követésre méltó példa. *B. V.*

Magyar Szemle, 1929. évi 20—26. szám.

A kitünően és változatosan szerkesztett Magyar Szemle hasábjain mind többször találkozunk az építészt érdeklő cikkekkel, illetve olyan cikkekkel, amelyek e problémákat a laikusok szélesebb közönsége elé viszik. Az áprilisi számban Padányi Gulyás Jenő írt egy cikket Budapest városrendezéséről; egy összefoglaló tanulmányt, amelyben a Közmunkák Tanácsa által végzett munkákon tekint végig s a ma feladatait foglalja össze, igen találóan. Frey András a forgalom kérdéseiről írt két igen érdekes cikket, augusztusban a budapesti villamosvasut kritikáját adja, októberben az autóbusz és a gyorsvasut kérdéseit fejtegeti, de általánosabb szempontból: a nagyváros összes forgalmi kérdéseit boncolván. Végre a novemberi számba Kaffka Péter az Erzsébet sugárút nagy problémájáról írt egy kitünő cikket. Külön említést érdemel Kilián Zoltán összefoglaló tanulmánya az építő Németországról. Áttekintő szemléje e cikk a német nagyvárosok háború utáni építészeti fejlődésének. Örömmel kell regisztrálni azt a modern szellemet, amely mindezen tanulmányokban megnyilatkozik, amelyek korszerű gondolkodása jóleső örömmel tölti el a modern építészetért évek óta küzdőket. S külön kell köszönetet mondani a Szemle szerkesztőjének, aki általános szempontu lapjának hasábjain mind több helyet ad az építészet kérdéseinek. A nagyközönség felvilágosítása az építészet problémáiról époly fontos munka, mint a szakkörök tájékoztatása. Mert míg ezt csak az úgyis informáltak olvassák, addig a Magyar Szemle a művelt, de az építészettől távol álló rétegek számára készül. *Dr. Bierbauer Virgil*

Társadalombiztosítási Közlöny. 1929. évi 8—12. szám.

A magyar királyi népjóléti és munkaügyi minisztérium hivatalos szemléje jelenik meg e testes füzetekben, amelyek közül különösen érdekel az ezévi májusjúniusi szám, amelyben Dréhr Imre a népjóléti beruházásokról számol be s 94 képben mutatja be, mit épített a magyar állam az elmult tíz évben lakás és egészségi viszonyok javítására. Így összefoglalva látjuk csak, hogy milyen terjedelmű építőmunka folyt e nehéz években. Sajnos azonban az, hogy a modern építészet szelleme ezen épületekben oly kevéssé jutott szóhoz. Az érdemes képgyüjtemény hibája az, hogy az egyes épületek alatt nincsen feltüntetve seholsem azok építészének neve. *il.*

Wasmuths Monatshefte für Baukunst, 1929 november.

A szám nagy cikke a breslaui Werkbund-kiállítást ismerteti apró képekben, melyeket nagyobb léptékben megtalálhatni a *Tér és Forma októberi számában.* A hozzáfűzött kesernyés, gunyoros cikkel nehéz egyetérteni. Végre is mindenre lehet találni olyan kritikust, aki csak a hibákat látja, akinek legjobban tetszik az, ami a legunalmasabb. Egyáltalán ez jellemzi e szám minden cikkét. Eiler Rasmusennek a svéd építészetről, nevezetesen a stockholmi városházról írt becsmérlő kritikája egészen sajátos szembehelyezkedés e közbecsülésben álló művel szemben. De jellemző a lapra.

Rassegna d'architettura, 1929. évi 9—10 szám.

A szeptemberi szám az új cseh építészetről ad képet, Bruslaw Fuchs és Jaroslaw Olbrich kitünő munkái tünnek fel közöttük. A novemberi számban a bresciai Santa Giulia kolostor új alakítása, mint a ballila székháza kap meg.

Der Baumeister, 1929. évi október-november.

Az októberi szám Bonatz újabb munkáiból hoz egy sorozatot: a Mannheim melletti Neckar-zsilipek monumentális részleteit s a rajnai üzletházakat. A novemberi szám teljes egészében üzletházakkal, áruházakkal, irodaházakkal foglalkozik. Taut és Fahrenkamp munkáin kívül főleg Anker és Luckhardt újabb munkáit mutatja be, többek közt a berlini Telschow-házat, melynek képe a *Tér és Forma* novemberi számában jelent meg. Lauterbach bérházainak sorozata zárja be a képek sorát.

Das Schöne Deutsche Dach. Kiadta a Reichsverband der Deutschen Dachdeckerhandwerker.

Ismerjük azokat a harcokat, amelyek a német műszaki körökben folynak a lapos és a meredek tető harcosai között. Az előttünk fekvő könyv a tetőfedő-érdekeltség kiadásában jelent meg és így csak természetes, hogy minden erejével a meredek tető mellett agitál. Részletesen ismerteti a különféle tetőfedési módokat és képanyagából, valamint rövidre fogott szövegéből is a „régi jó idők" utáni vágyódás csendül ki. Hiszen bizonyos, hogy sok hangulat és kedvesség árad a régi német épületekből, azonban a könyv állítása, mely szerint a

KÖNYVISMERTETÉS

A budapesti m. kir. állami felső építőipariskola szünidei felvételei. VII. füzet: **A magyar falu.** 1918—1925. 5 oldal szöveg és 50 tábla rajz. VIII. füzet: **Sopron barokk polgári lakóházai.** 1926—1927. 5 oldal szöveg, 50 tábla rajz.

A *Schodits Lajos* főigazgató vezetése alatt álló budapesti állami felső építőiparisko la közel két évtized óta foglalkozik Magyarország építészeti emlékeinek rendszeres felmérésével, mint a tanítványok szünidei tanulmányi munkájával. S az iskola nemcsak hogy a felvételeket irányítja — *Foerk Ernő* s újabban *Müller Pál* tanár vezetésével —, hanem a munka eredményeit igazán mintaszerű formában adja közkézre. A háború előtt Erdély templomvárai, szepesi műemlékek kerültek sorra, utánuk a régi Budapest polgári házai következtek, a magyarországi török műemlékek zárták le a háború előtti sorozatot. A háború befejezése óta két újabb sorozat jelent meg: a magyar falu architektúrájából egy kis kóstoló s a legújabban Sopron polgári lakóházai felvételének első füzete. Ha végiglapozzuk ezt a négyszáz felvételt, igazán meg kell hajtani az elismerés zászlóját e teljesítmény előtt. A régi frázist kell ismételnünk: hézagpótló munkát végez ez intézet. Azonban, úgy tetszik, hogy evvel az elért eredményeknek csak az egyik oldalát érintettük és pedig talán a számára kisebb fontosságut, mert bizonyára ennél is fontosabbnak tartja azt a nevelőhatást, amelyet az iskola kifejt akkor, amikor neveltjeinek figyelmét felhívja az elmult korok nagy tradicióira, mesterségszerű építészetére, annak nagy értékeire, amikor a növendékeket arra neveli, hogy okuljanak abból, amikor egyenesen beidegzi ezeket a szép formákat azok kezébe, akik hivatva vannak az építészeti tervek kivitelére, de bizonyos mértékben a tervezésre, kisebb feladatoknak önálló építészeti megoldására. Remélni szeretnők, hogy az a generáció, amely ezeket a felvételeket végezte, nem fogja oly szörnyűségekkel elcsúfítani a magyar kisvárost és a magyar falut, mint az, sajnos, a közelmultban rendesen történt. A füzetek minél szélesebb körben való terjesztésétől ugyanilyen ízlésnemesítő, országszépítő hatást remélünk. *Dr. Bierbauer Virgil*

Dr. Joseph Popp: Die Technik als Kulturproblem. München, 1929. 88 oldal.

A müncheni műegyetem művészettörténet-tanárának, Dr. Joseph Poppnak, e mélyenszántó tanulmányát mindenkinek figyelmébe kell ajánlani, aki technikus létére egyúttal kultúrember is, aki napjaink technikai beállítottságának bajait és hiányait, egykönnyen a mechanizáltság és kulturátlanság felé hajlását, aggódva nézi és látja. Mert ez a könyv igazi emberi elgondolkodásból, nagy élettapasztalatból, többévtizedes műegyetemi tanári tevékenység során tapasztaltakból íródott. Dr. Popp a technikai élet egyik gyúpontján állva érkezett el szempontjaihoz, sőt, amint említi, tanítványainak gyakran megismétlődő panaszaiból is merítette azokat az aggodalmait, amelyeket könyvében részletesen kifejt. Ennek a ténynek felemlítésében, mint a könyvnek bensőséges hangjában ráismerünk arra a tanárra, aki déli és esti órákban tartott előadásaiban, szemináriumában, mint pedig az állandó személyes érintkezések során, meleg szívvel gondozta tanítványainak lelki életét s mindig segíteni igyekezett azokon, akiket a technikai tudományok bizonyos egyoldalusága megviselt.

Popp részletes és alapos filozófiai vizsgálat tárgyává teszi korunk szellemét, nevezetesen azt, hogy a technikai életbeállítódás miképpen kapcsolódik vagy nem kapcsolódik bele abba, amit kulturának nevezünk, azaz az emberi értékeknek, a materiálison felüli életértékeknek egészébe. Aggódva látja azt, hogy a technika miként növekszik mind nagyobb hatalommá életünkben és miképpen emészti fel mind gyorsabb ütemben az ember legbensőbb céljait, a lelki és szellemi célkitűzéseket. Végre is az ember célja az ember felmagasztosítása, az Istenhez vezető útra érkezése s nem a technika lendületének önmagáért való meggyorsítása és kiszélesítése. Végre is a dolgokat az emberrel kell mérni s nem a technikai absztraktummal. A technikai teljesítmény — mint az emberi szellem szülötte — az emberért van s nem önmagáért. Azonban a technikai világ mind nagyobbá növekedésével ez a szempont teljesen elvész, a technika túlnő az emberen s őt teljesen leigázza a maga autonomitásával. A helyzet ma már az, hogy a technikai munka élén álló ember, a kutató és konstruáló tudós teljesen elveszett a technika szövevényében, úgyszólván már teljesen elvesztette az emberi szempontot, már nem is teheti mérlegre azt a kérdést, hogy az új eredményei mennyiben szolgálnak még emberi érdekeket, a technika a gazdaságon keresztül követel tőle mind újabb teljesítményeket, amelyeknek emberi szükségessége már számba sem jön. De ezen felül a technika mindjobban kiszorítja az embert az alkotó munka területéről, nemcsak hogy a megélhetési lehetőségeket csorbítja, hanem ezenfelül a munkát, mint morális emberi tulajdont is megsemmisíti. Végül pedig a dolgozó embert mind fokozottabban kiszolgáltatja az emberi szempontokat nélkülöző tőkének. A termelést ma már nem a szükséglet szabja meg, hanem a befektetett tőkének produkciós szükséglete: fordizmus. De hová vezessen ez?

Ennek a vészes fejlődésnek az okát Popp a technikusnak, a mérnöknek egyoldalú szellemiségében látja. A mérnök — az üzemi mérnök, mint az üzem számára dolgozó kutató mérnök nem rendelkezik avval a kulturális látókörrel, amelynek munkáját irányítania kellene. Ennek a helyzetnek ellenszerét Popp abban találja, hogy a műegyetem a tisztára technikai nevelést megfelelő műszaki neveléssel egészítse ki. Mulhatatlanul szükségesnek tartja azt, hogy a tisztára szaktárgyak mellett a műegyetem általános kulturális nevelést, morális és szociális nevelést adjon az ifjúságnak, hogy az ne vesszen el a maga szaktudományának útvesztőiben, hanem a munkáját és hivatását egy általános kulturális keretbe tudja illeszteni. A művészet, az irodalom, a zene, a filozófia, a szociológia problémáinak megfelelő közlése adja meg a szükséges és nélkülözhetetlen kikerekítését a technikai nevelésnek. Természetesen nem egyetemi — tehát abszolút tudományos oktatásról lenne itt szó, hanem csak bevezetésről, minél többoldalú tájékoztatásról. S ahogy ezt a témát dr. Popp kifejti, abban ráismerünk arra az ifjúságot meleg szívvel támogató, segítő tanárra, akinek a magunk emberi kialakításában igen nagy része volt.

Figyelmeztetés, komoly figyelmeztetés ez a könyv minden a maga szaktudományában dolgozó technikus számára, de ugyanannyira mindazoknak is, akik a technikai nevelést bármely fokozaton is irányítják.

Dr. Bierbauer Virgil.

Peter Meyer: Zur Theorie der Modernen Architektur. 32 old. Zürich. 1929.

A kitünő svájci építészeti író tanulmánya a modern építészetről, avagy tán helyesebben annak kinövéseiről, az új építészet körül tomboló harcnak és nem egyszer egyéni reklámnak kinövéseit nyesegető polémikus munka. Szellemes írás, kristálytiszta logikával a dolgok végére járó fej munkája. Különösen azoknak ajánlható, akik lelkesedésből könnyen ideológiák rabjaivá lesznek.

Dr. Bierbauer Virgil.

Martin Wagner: Staedtebauliche Probleme in Amerika und ihre Rückwirkung auf den deutschen Staedtebau. 77 oldal, nagyszámú képpel, Berlin, 1929.

A berlini városi építész amerikai tanulmányútjainak eredményeit foglalja össze ez írásban. Rendkívül sok érdekes, kevéssé ismert tényről szerezhet belőle tudomást az olvasó, a városépítészettel foglalkozók számára felette tanulságos könyv. A felhőkarcolók gazdaságos-

Tér és Forma
1929. II. évf. 12 sz.

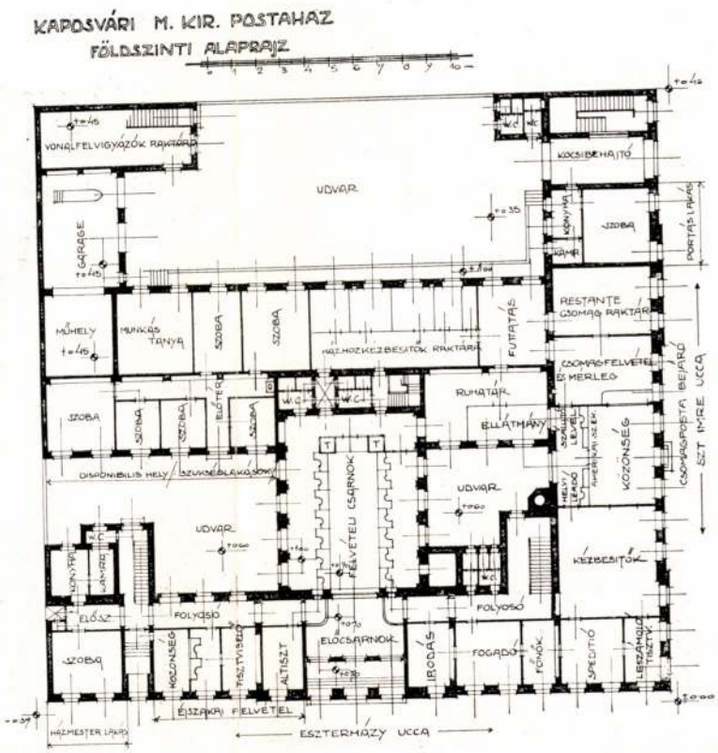

A KAPOSVÁRI POSTA FÖLDSZINTI ALAPRAJZ

szükséges bővítése esetén, ezen lakások egyes helyiségei minden nehézség nélkül hivatali helyiségekké lesznek alakíthatók.

A homlokzatok mészhabarcs-vakolatnak megfelelő, csekély műkővel díszített, komoly, elég monumentális jelleget nyertek, az Eszterházy-utcai középső nagy kiszökellékének barokkos tympanonnak jelezve a középületet, csupán a nehéz pénzügyi viszonyoknak és a változott ízlésnek engedve egyszerűsíttettek le egyes részletek, olymódon azonban, hogy az épület nobilitását és komolyságát ez egy cseppet sem veszélyeztette.

A belső berendezésnél megemlítendő, hogy a nagy csarnok három felvételi asztalánál először történt próbaképpen kísérlet a német rendszerű fix üvegzsalus elrendezéssel.

A munkálatokat a következő vállalkozók végezték:

Nagykanizsai Városépítő R.-T. a föld-, kőműves- és elhelyező-munkát;
Tar György és *Nagykanizsai Városépítő R.-T.* az ácsmunkát;
Kardos Imre a műkő- és burkolómunkát;
Ujlaki Tégla és Mészégető R.-T. a tetőfedő-munkát;
Kikta és Güntert a vízvezeték- és szerelőmunkát;
Kovács A. Ödön a központi fűtést;
„Ericsson" R.-T. a távbeszélő-berendezést és csőposta-berendezést.

A falak nedvességelleni elszigetelését *Dávid János és Fia*, az udvar-, garage- és járdaburkolati összes munkákat *Posnansky és Strelitz;*
a vízvezeték, csatornázási és központi fűtés munkáit *Tóth Imre és Társa;*
a villamosvilágítási munkákat *Technolavus R.-T.;*
az ácsmunkát *Trautmann Rezső és Fia;*
a kőfaragómunkákat *Müller Rezső, Král Gyula, Fabró Ferenc;*
a főhomlokzat díszmajolika-munkáit a *Zsolnay-gyárak* készítették.

A kb. 1200 ablakot *Korányi és Fröhlich* lakatosárú-, vasszerkezet- és redőnygyára szerelte fel ablakvászon-redőnyökkel.

A terazzó és cementlapburkolati munkákat *Cristofoli* Vince cementárú-gyára készítette.

A jól megválasztott építőiparosok is hozzájárultak ahhoz, hogy a postapalota rendeltetésének megfelelő kivitelben készülhessen el.

A kaposvári m. kir. postaház.

A kaposvári posta- és távirdahivatalnak a városházán történő ideiglenes elhelyezése már hosszú idő óta tarthatatlan volt. A város élénk ipara és kereskedelmi gócpontja a Dunántúlnak, rohamosan fejlődött és így a városnak hovatovább szüksége volt az egész városházára. Ez érlelte aztán meg egy nagyobb postaház építését.

Az új postaház számára még 1912. évben a város szívében az Eszterházy-út és Szt. Imre-utca sarkán vásárolt a kincstár telket, amely telekre az építendő postaház tervét még 1916-ban hivatalból, Bierbauer István főigazgató, akkor műszaki főtanácsos vezetése mellett készítette el a m. kir. postaházak építési felügyelősége. Miután hitelfedezetről gondoskodás történt, de hivatalos személyzetszaporításról szó sem lehetett, a postaházak építőbizottsága az eredeti tervek alapján, a pallértervek, részletrajzok elkészítését és művezetését Müller Pál okleveles építészre bízta.

Az időközben megváltozott forgalmi viszonyok az eredeti terveken némi lényegtelen változtatásokat tettek kívánatossá, különösen, hogy gondoskodni kellett gépkocsi-garageról, javítóműhelyről és kocsivezető lakásáról, mely szükségletet a telek megfelelő méretei mellett könnyen lehetett kielégíteni.

Az építkezés 1924. nyarán indult meg és az épület még az év novemberében tető alá került.

Az iparosmunkák legnagyobb részét odavaló kisiparosok hajtották végre és csakis egyes speciális szakképzettséget igénylő iparosmunkákat végezték budapesti vállalkozók; ilyen volt a központi fűtés, vízvezeték, csatornázó és villamosberendezési munka.

Az épület beosztása az évek tapasztalatai alapján alakult ki; míg a földszinten a magas oldalvilágítással ellátott vasbeton csarnokban történik a felvétel, itt vannak a pénztárak és ugyanott a földszint utcai részén talált elhelyezést a csomagpostafelvétel, addig az első emeleten a távirda, a második emeleten pedig a távbeszélő helyeztetett el.

A vendégszobák az első emeleten külön elzárt előtérrel képeztettek ki. A főnök és főnökhelyettes lakása pedig olymódon oldatott meg, hogy a hivataloknak

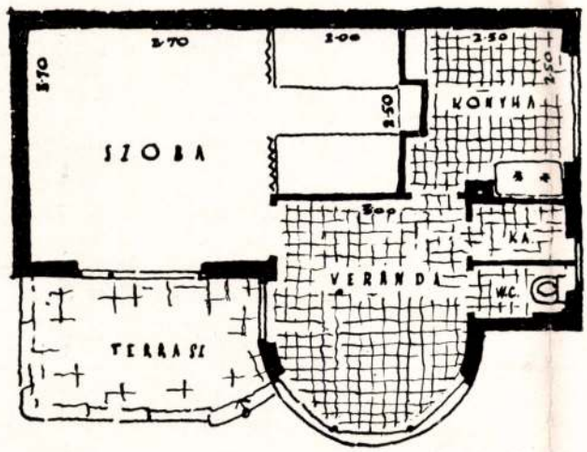

Török Lajos: Nyaralóház tari kőből.

vetését akarja adni, de inkább csak a már végtelen sokszor hallott frázisokat ismétli meg mégegyszer s olyan olvasmány, mint egy katekizmus. De amint a katekizmus egyedül, önmagában, az evangéliumok nélkül, még soha senkit meg nem térített furfangos kérdéseivel, úgy e szöveg sem alkalmas arra, hogy hívőket szerezzen az új építésnek. Meglehet, hogy az ortodoxia számára célszerű breviárium, melyet naponta el kell olvasni annak, aki igényt tart a racionalista címre és jellegre, de propaganda eszközként haszontalan. Azonban ne vigyük a végletekbe a kifogásokat, — inkább örüljünk a szép könyvnek, melynek remek fényképeitől szabadulni alig tudunk! **rl.**

H. A. Vetter: Kleine Einfamilienhaeuser. Verlag von Anton Schroll & Co. in Wien. XII. old. Bevezetés és 107 tábla, fényképekkel rajzokkal.

Háztervek gyüjteménye. Házak, amelyek költsége a szerző szerint 18.000—64.000 Schilling között váltakozik. E számok alapja az, hogy a beépített m³ árát Bécsben 60 Schillingnek veszi, — megjegyezvén, hogy *Budapesten a légköbméter ára 60 pengő (sic)!* Bár lennének olyan gazdasági viszonyaink, hogy ennyi pénzt költhetnénk el lakóház építésre! De akkor e házak 12.000... stb. pengős áraikkal sokaknak tennék lehetővé az építkezést, akik ma bérházakban senyvednek! Ami már most a 33 bemutatott tervet illeti, azok közül 17-et a szerző készített s azután maga köré gyüjtött oly kitünő neveket, mint: Frank, W. Loos, O. Strnad, Hoffmann S., Holzmeister, stb. A tervek egy része igen ötletes, szellemes, takarékos. De kérdem, vajjon hasznos-e egy ilyen tervgyüjtemény? Kinek használ? Az építész nem fogja lemásolni — de nem is teheti, mert ha egyéni építtetővel van dolga, a lelkismeretes építész kiismeri annak szükségleteit s ahhoz szabja tervét. Talán hasznos az ingyentervet felkínáló építőmester számára! Talán hasznos a laikus számára, aki innen kikeresi a maga pénztárcájához mért tervet s felépítteti építész nélkül..., vagy elmegy az építészhez, s azt meg akarja győzni, hogy így a legjobb, mert ki van nyomtatva... Amilyen értékesek azok a kötetek, amelyek jó kivitelezett terveket mutatnak be fényképekben, — épp oly kevés gyakorlati hasznuk van az ilyen remekül kiállított és nagy kiadói áldozatkészséggel elkészitett könyveknek!

Azonban a könyv egy igen értékes részéről nem szeretnék elfeledkezni: a bevezetésről, melyet nem kisebb ember, mint Leo Battista Alberti írt ezernégyszáz és egy néhányban! Nagy könyvének a lakóházra vonatkozó fejezeteit adja mint bevezetést Vetter. S ez ügyes és hasznos gondolat: hadd lássa egyszer a laikus olvasó, hogy amit a korszerű építészet müvelői állandóan hangoztatnak, nem is új dolog, hanem már 500 év előtt is így gondolkoztak a világos fejüek! **B. A.**

Von 8000—30.000 Rm. Richard Döcker: für den B. D. A. — Württemberg — 42 Wohnhaeuser. Stuttgart, Julius Hoffmann, 1932. 3 old. bevezetés, 42 tábla, részben fényképekkel.

Az előzőhöz hasonló kötet, amely a nagy német építészszövetség ez év tavaszán rendezett kiállításának anyagából ad egy kisebb választékot. A bemutatott anyag egyötöde kivitelezett házakat közöl a többi terv és pedig minden ideológikus megkötés nélkül: egész meredek lejtésű tetőtől legkisebb lejtésűig... tartózkodó, halkan és egyszerűen korszerű — és radikálisan mai tervek egymásutánja a kötet. Elvileg a véleményünk csak azonos lehet, viszont tagadhatatlan, hogy Döcker kötete frissebb és a szerzőnek csak egy munkáját közli Bonatz és Scholer, Pfennig és Eeisenlohr stb. munkái mellett. Az árak megjelölésében is óvatosabb s csak körülbelüli árat ad meg, még ott is, ahol felépült házról van szó. S ez helyesebb módszer, mert különben a könyvet az építtető könnyen fegyverként szegezi az építésznek, mondván, lám ez a nagyobb ház kevesebbe kerül: itt az írás! Persze az ezernyi mellékkörülményre nem gondolnak ez eljárásnál. A könyv kiállítása a kiadó szokott magas nivóján áll. **B. A.**

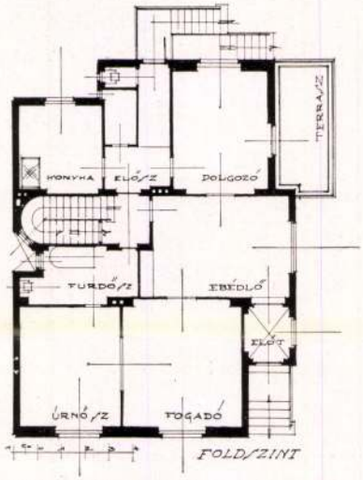

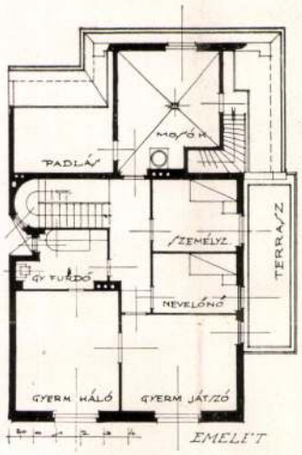

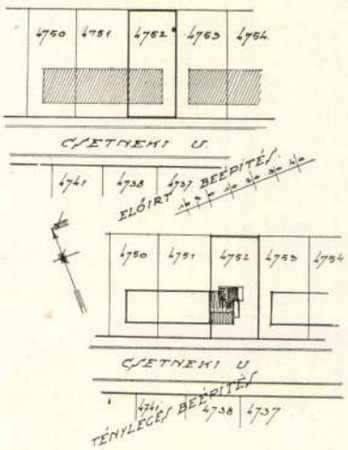

Müller Pál: Családiház a Csetneki-úton. Kivitelezték: Mester és Kiss

tárgyaló második rész, — mely természetszerűleg átnyulik a renaissance korba is, felette értékes korképet nyujt e korszak kulturális és művészi viszonyairól s rengeteg szanaszét szórva megjelent kutatási adatot nyujt élvezetes formában. Így Horváth Henrik munkája felette értékes adaléka a magyar művészeti irodalomnak, sőt annak igen jellegzetes darabja. Ugyanis a magyar könyvpiac szűk mivoltánál fogva a szerzőnek nem áll módjában magasrendű, tisztára tudományos könyveket írni, hanem azt csaknem minden esetben széles rétegek számára használhatóan kell megírnia. Ha azonban ezt elismerjük, akkor e helyzetet nem szabad a német tudományosság annyira kellemetlen nagyképűségével ócsárolni és lefitymálni! — de felesleges az is, hogy az idegen szavak állandó és felesleges használatával színleljük azt, ahogy Horváth gyakran teszi.[1]

Budapest székesfőváros közigazgatásának közművelődési osztálya néhány év óta Liber Endre tanácsnok és újabban Némethy Károly tanácsnok vezetése alatt a régóta hiányzó értékes publikációk sorát adta ki, s ezzel olyan kultúrpolitikai munkát folytat, melyet nem lehet eléggé megbecsülni. Ha a további kiadványok hasonló ütemben követik az eddigieket, akkor igen rövid időn belül feltárva fog előttünk feküdni az ezer évesnél is idősebb Budapest építéstörténete s elérkezik a nagy összefoglaló munka megírhatásának ideje.

Dr. Bierbauer Virgil.

[1] Expanzív, struktura, domináló traktus, morfologia, orientáció, affinitás, illusztrálás, irreguláris, szubsztrukció, transito ... 4 hasáb termése! *Sz.*

J. b. van Ioghem: bouwen — bauen — batir — building — holland — nieuwe zakelitkbeid — neues bauen — vers une architecture réelle — built to live. Kosmos. Amsterdam, 1932. 64 old. szöveg, képekkel és 80 képes tábla.

Ez a remekül kiállított könyv nyilvánvalólag S. Giedion „Bauen in Frankreich" című munkájának példáját kívánja követni s ahhoz a hollandus kötetet kívánja fűzni. A különbség az, hogy míg Giedion a francia új építészet módfelett érdekes eredetét is adja, addig Ioghem csak a jelenkor, a legújabb hollandi építészettel foglalkozik, sőt abból is csak az ú. n. rotterdami iskola munkáit mutatja be. Ami még nem lenne hiba, mert az anyaga oly gazdag és szép, hogy megérdemel egy egész kötetet. Annál több kivetnivaló van a bevezetésben, mely a számunkra hozzáférhetetlen 48 oldalos holland szövegből öt-öt oldalas kivonatot nyujt németül, franciául és angolul. Ez a bevezetés a racionalizmus alap-

Tér és Forma
1932.

Müller Pál

porcellán- és majolika
főfestész F, az edény festészeti
szakosztályhoz P mint gyakorlati
id. tanító alkalmaztatott
1881-ben, tanítván a gya-
korlati porcellán- üveg és majo-
lika festést.
Iparrajziskola 1881 - 4. l.,
13. l.

F a Fischer-féle porcellán-
gyárban-

P a felső iparrajziskolán

La S. V. è invitata a partecipare

all'ASSEMBLEA GENERALE

della

SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

MATTIA CORVINO

che avrà luogo il 24 giugno p. v. alle ore 18
nella sala d'onore del Museo di Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—35)

Il presidente
Tiberio Gerevich

Müller Pál

épitész

(Családiház a Csetneki uton) terverte fenti Repr.

Tér és Forma

1932. 253. l.

Képekkel és ~~[illegible]~~ alaprajzokkal.

A MŰTÁRGYAKAT LEIRTA

CSÁNYI KÁROLY

EGYETEMI NY. R. TANÁR

BUDAPEST, 1941 MÁJUS

GRÓF ALMÁSY-TELEKI ÉVA MŰVÉSZETI INTÉZETE KIADÁSA

VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8.

Müller, P

festö

l.

Csat-Frey Öst Kunst

XXIV. k.

109. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MÜVEK.
356

Kereskényi Gyula. Érd és Batta községek történeti vázlata.
Székesfejérvár, 1874.

Füz.

1 drb.

e m b e r 20-ik nap-
avonta.

érbeadásra.

z á s.) A Kőszén-
Pesten a téglák el-
árából a budapesti
január 1-étől egy,
lésileg kiadja. Meg-
nlatok d e c e m b e r
ti irodájában (VI.,
dók b

a e l a c
nevü
84 kb
ült bü
ı. 3 óra
Kikiáltá
Az árve
ró iroc
ondnok

F a e l a
l e c e n
árverés
k 138.8
tövön á-
aszon és
Kikiált
árverési
vatalban
erdőg

.) A tóts
11-én d.
ás alá k
erdőgon
III. vág
1909. év
tölgyhasz
er-, vagy

nokság hivatalos helyiségében szó- és irás
árverés utján el fog adatni. Kikiáltási ár 1
korona. Az árverési feltételek az erdőgondr
ságnál betekinthetők.

Obecse. (H e l y p é n z s z e d é s i j o g b é r
a d á s a.) Óbecse nagyközség előljárósága
község három országos vásárján az 1909.
ben gyakorlandó kapu és helypénzszedési jo
ugyszintén a hetivásár helypénzszedési jo
d e c e m b e r 21-én d. e. 9 órakor tartan
szóbeli árverésen bérbe fogja adni. A részle
árverési feltételek a községi hiv... ...ői i

1934.231.1.
MMÉVK
Müller Pálár
épitéir

n

ten,
ÁM.

...vállalat | Elvállal villamos-világitást, erőátviteli-, házi-, szállodai- és szoba-

ményei.

a) Építő munkálatok.

Budapest. (Iparos munkák.) A tan. VII. osztályban december 9-én árlejtést tartak a Gyáli-uton létesitendő városi bérházak létésénél előforduló alábbi munkákra. Ajánlatot tettek:

az asztalos munkára (előirányzat 71.740 k.): Salomsoky József 53.236 k., Kovács Ábor 48.304 kor.. Rózsai Kálmán 50.391 kor. 42 fill., Csepreghy János és fia 49.332 kor., Scheibel Károly 50.160 kor., Vera Lajos 49.552 kor., Kovács Zsigmond 54.532 kor., Czeiler és Szathmáry 55.396 kor.;

a lakatos munkára (előirányzat 55.515 kor.): Simor Döme 51.512 kor., Rysavy és Fasuta 32.996 kor. 80 fill., Pick Ede 30da 29.259 k. 80 fill., Vas Kálmán 33.660 kor. 80 fill., Berényi és Lenyel 40.793 kor. 20 fill., Hajós Bálint 35.959 kor. 60 fill., Árkay Sándor 36.628 kor. 80 fill., Berkes Kálmán 42.852 kor., Jauguscb János 40.952 kor., Agulár Viktor és tsa 47.392 kor., Lepter János 38.623 kor. 20 fill., Heil Vilmos 42.675 kor. 46 fill.;

a mázoló munkára (előirányzat 19.760 k.): Drobnits György 15.287 kor. 20 fill., alt. 50% engedménynyel, Vöröscsáki és Csaba 12.621 kor. 60 fill., alt. 22% engedménynyel, Hajnal Miksa 16.338 kor. 40 f., Vajda Kálmán 16.088 korona 40 fill., Szántó Adolf 16,645 korona, Diera Ignác 14.190 korona 80 fill., Zafurek Ferenc 17.407

Jenő 11.042 kor., alternativ ajánlattal fill., II. 6628 kor. Ehrlich I. és H. kor., Kaláni b alt. 7550 kor. 96 fill., Ehrlich L. 6354 kor. 60 fill., 9200 kor., II. 33 11.774 kor., II. 7774

A bizottsági határ 12 órakor fogják k

Budapest. (Viz gépészeti b épitési és pályafe cember 10-é tés alatt álló komá Komárom állomásár téki és gépészeti Ajánlatot tettek: B és gépgyár 327 29224 k. 69 f., szá relés 6 hét, Schl tási idő 3 hó, szere tsa az előirt Worthi 40 f., benzin moto ugyanazon összegge szerelési idő mellett.

Az ajánlatok felett

Budapest. (Art A tan. VI. ügyosztá árlejtést tartottak az jesitendő alábbi épit tettek:

A föld, kőmüves é Lajos 854.924 kor. 979.740 kor. 80

KRASSNER A. ANDOR utóda
DIPOLD JÁNOS
épület és műlakatos
Budapest, VII.
TELEFON 97—18.

Müller Pál dr

MMÉ Évk

1940. 78. 1

19·5 egységáron 877 k. 50 f., Rónay Árpád (Hegygombás) 15.000 m. vesszőseprüt 10 fill. egységáron 1500 k., Ugocsavármegyei iparfejlesztő-bizottság (Nagyszőllős) 15.000 m. vesszőseprüt 11 f. egységáron 1650 k., gróf Wenckheim Antal örökösei gazdasági cirokseprügyára (Csorvás) 5500 m. cirokseprüt 33 f. egységáron 1815 k., Gombás Gábor (Tiszaladány) 500 m² hósövényt

sta: angol és francia diszbutorok készitésében
CSKAI MIHÁLY műasztalos
Budapest, IX., Lónyay-utca 25.

ségáron 1100 k., Balogh és Vértessy (Debrecen) 100000 db. égetett fali téglát 35 k. egységáron 3500 k., Horváth János (Debrecen) 100.000 db. égetett fali téglát 35 kor. egységáron 3500 k., 25000 db. égetett fali téglát nyers falazáshoz 45 k. egységáron 1125 k., Bohn M. és tsa (Nagykikinda) 5000 db. lapos hornyolt cserepet 60 k. egységáron 300 k., 500 db. homoru hornyolt cserepet 200 k. egységáron 100 k., Magyar keramiai gyár r. t. (Budapest) 300 q tüzálló téglát 5 k. egységáron 150 k., Conrád és tsa (Budapest) 300 db. kőolaj fáklyabelet 25 f. egységáron 75 k., 20000 db. 80 mm. deszka és lécszeget 2 k, egységáron 40 k, 10000 db, 80 mm. felülit 2·75 k. egységáron 27 50 k., 50 db. menyezet szeget 70 fill. egységáron 35 k, 25000 db. palafedél szeget 65 f. egységáron 16 25 k., 6 db. egyes hamuszekrény ajtót 60 f. egységáron 3 60 k., 150 db. takaréktüzhely sütőcsövet 70 f. egységáron 105 k., Czirják Károly (Kolozsvár) 1500 kg. olvasztott faggyut 82 f. egységáron 1230 k, Turul mészáros termékek feldolgozására alakult r. t. 300 kg. stearin gyertyát 1·30 k. egységáron 390 k., 1500 kg. fehér mosószappant 60 f. egységáron 900 k., Csáki és Herbst (Budapest) 350 üveg órás olajat 40 fill. egységáron 140 kor., Magyar fémiemez ipar r.-t. (Budapest) 10 db. intő lámpát

MÜLLER PÉTER

Magyar Spanyol.

2003/3

45. old.

2. Gr. Széchenyi Miklós (1868-1923) 19
püspök, műgyűjtő. Gyűjteményét, ame
mények, rajzok, metszetek, miniatür
fa, üveg, ötvöstárgyak, ékszerek i
1924-ben az Ernst Muzeum aukcióján
3. Gr. Andrássy Gyula (1860-1929) dipl
gyűjtemény alapját apja, id. András
totta. Képző- és iparművészeti tárg
ban a M.Kir.Postatakarék árverési c
továbbra is a család birtokában ma
4. Oppenheimer elsősorban műkereskedő
mekban.
5. Dr Lukács György (1865-1950) jogász
váry-kormány vallás- és közoktatási
zőművészeti Társaság elnöke volt.
6. Rónaszéki Trux Lajos 1901-1935 közö
Jogügyi Igazgatóságának munkatársa

Müller P. H

erémvesö

Emlékérem Cruttól:

Előlapján feltötöl

kimló kar kezében

csákánnyal, mely Stam-

bult fenyegeti: Hát-

lapján 13 soros szöveg

latin

Buda vonafoglalásának

emlékére készült 1686-ban

Átm. 49 millimeter

A Mt. N. Muzeum tulajd.

Majláth tört kiáll.

422. C.

másolat.

izottsága. 612/1906 szám.
úr, várfelügyelőnek Zolyom.
alványrendelet tekintetes Ura-
másolatban tudomás és megfe-
égett ezennel közöltetik. Kelt
ember hó 17 én. Elnöki meg-
s.k. előadó.
ámról. A m. kir vallás- és köz-
lyó évi november hó 30 án. —
a zolyomi m. kir. adóhivatal-
ének másol. Utasitom az adó-
várban elhelyezett főszolga-
bájában szükséges padló-
költségeire háromszáz (:3115:)
felügyelőjének hivatalos nyug-
luzettsége mellett fizessen ki és
dáskép szamoljon el. A hiva-

MÜLLER Pál építén

-

Szolnok, postahár, 1932 (Králik Lajoval)

Postaép 65. és ill

~~Foerk Ernő~~ nincs cód

Müller Pál

építésszek

cód

Építő Ipar - Építő

Művészet. 1930.

1-2. sz. 7, 8. l.

(A m. kir. áll. felsőépítőipariskola szünidei felvételei)

4

9. A középiskola legmagasabb osztályát elvégezte-

10. A középiskola II-ik osztályát elvégezte-e? .....

11. Az elemi népiskola VI-ik osztályát elvégezte-e?

12. Az iparos- és kereskedőtanonc iskola III-ik o

13. Az elemi népiskola IV-ik osztályán felül az i elvégezte-e? .....

14. Ipari üzlet, vagy vállalatnál, — ideértve a bá közlekedést is, — dolgozik-e az utolsó 5 éve szakításokkal ugyanegy munkanemben (szakmá

15. Őstermelés körében vezető munkási, vagy felügy

16. A 14. és 15. pontok alá nem sorolható egyéb köz- bármely foglalkozás körében legalább 5 év ót

17. Ha nem volt 5 éven át, volt-e legalább 3 éve

18. Katonaságnál, vagy csendőrségnél kiszolgált a

19. Az országos színészegyesületnek tagja-e? .....

20. Mióta lakik Budapesten? .....

JEGYZET: Ebből a nyomtatványmintából szü (IV., Központi városház II. em. 21

MDK

Müller Pál építész

Mü...építési szakoszt. működése 1927... MMÉSKözl
1927.X.23. 267 l.

Müller Pál MDK

építész, 62.o.

Scoen: Szt.Anna templom

M.D.K.

Müller Pál épitész

Felvétele a Budapesti Mérnöki Kamarába jogerőre emelkedett 1925 jn.6.

Cikk: A Kamara új tagjai.

A Magyar Mérnök- és Epitész-Egylet Közlönye LIX.kötet. 7-8.sz. 44.o.

MDK

Müller Pál és Králik László

Postaház Szolnokon, repr.

Tér és Forma 1932. 1o. sz. 327.l.

M.D.K.

Müller Pál, épitész

fényképfelvételei a Mücsarnoki Nemzetközi Épitészeti kiállitásról.

XII. Congrès International des Architectes Budapest 1930. Compte-rendu. Bp.1931. 320.old. utáni 6 táblán.

M.D.K.

Müller Pál, épitész

a Kiállitási bizottság titkára, a Szervező-bizottság tagja.

XII. Congrès International des Architectes Budapest 1930. Compte-rendu. Bp.1931. 20.old.

Innvérzetelmélet. XX sz.

Tér és Forma. I. é. f. 1928. 309-310 l. 1 ábra

Müller Pál: A középfokú építészeti oktatás.

M.D.K.

Müller Pál, építész

tervei szerint megkezdik Rákospalotán a Fóti-uton, és az Andrássy-utcában emelendő egy-egy közsági óvoda építését

Vállalkozók Lapja, Bp. 1927. XLVIII. évf.
márc. 2. sz. 19. old.

Müller Pál, dr épitész M.D.K.

Bierba uer Virgillel közös tervet készit a kaposvári posta palotához.

épitésvezető: Mathiaskó Károly, 1924.

Z ádor Mihály: Kaposvár, Bp. 1964. 243.l.

MDK

Müller Pál

A szent Anna-templom alaprajza. Tollrajz. Felvételezte Lechner Lóránt, Müller Pál és Brestyánszky Tibor. 1926-1927. A Műemlékek Országos Bizottsága gyűjteményében.

Schoen Anna templ. 243.lap

MDK

Müller Pál

A szent Anna-templom hosszmetszete. Tollrajz. Felvételezte Lechner Lóránt, Müller Pál és Brestyánszky Tibor. 1926-1927. A Műemlékek Országos Bizottsága gyüjteményében.

Schoen Anna templ. 243.lap

MDK

Müller Pál épitész

Lechner Loránt, Müller Pál és Brestyanszky Tibor épitészekkel a bizottság elkészitett a budai Szt.Anna-templom felvételi rajzait. A szép barokk-müemlék két évszázados jubileumára történik a helyreállitása.

Lechner J.dr.: Az Orsz.Müemlékbizottság ujabb müködése.

Épitő Ipar - Épitő Művészet, 1928.Jan.15. 9-11.lap

Müller Pál M.D.E.

Szabadás Szálló Bp. épitésvezetője
Épitész: Zilahy István
Kivitel: 1962-1964 .

Magyar Epitőművészet 1966/2. 12-19.l.

Müller Pál

Dezső János - Müller Pál: Hozzászólás a "Lágymányosi Sportszálló" cimü cikkhez/Müszaki Tervezés, 1966. 11.sz./ - Müszaki Tervezés, 1967. 5.sz. 29-30. l.

Az 1967.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 18 1.sz. 68-107. l./

73. l.

MDK

Müller Pál, ép.

Az Orsz. Lak.ép.Tanács hat áll. bérnazra hat csoportban jelölte ki az építészeket. Fenti az I. csop.-ba tartozik.

Az áll. lakásépitö akcio.
MKM 1925. XXV. evf. 1-3.sz. 30.l.

MDK

Müller Pál építész

Egyleti közlemények. MMÉKözl. 1929. IV.14. 103 l.

MDK

Müller Pál

A szent Anna-templom főhomlokzata. Tollrajz. Felvételezte Lechner Lóránt, Müller Pál és Brestyánszky Tibor. 1926-1927. A Műemlékek Országos Bizottsága gyüjteményében.

Schoen Anna templ. 242.lap

Müller Pál dr

épitéz

l,

Bp Épitöm. VI.

15, l

28 PENGŐ

BOLTI ÁR HELYETT

16 PENGŐÉRT

kaphatja meg a kiállitáson dr. Kogutowicz Károly egyetemi tanár DUNÁNTUL ÉS KISALFÖLD IRÁSBAN ÉS KÉPBEN cimü pompás müvét.

A felnőtt ebből ismerheti meg a Dunántul gyönyörü tájait, a serdült ifjuságnak hasznos hazafias olvasmány. A fenti kedvezményt megkapja akkor is, ha a könyvet közvetlenül a Földrajzi Intézettől (Szeged) rendeli meg. A rendeléssel jogot szerez arra is, hogy a közeljövőben megjelenő II. kötetet is hasonló áron kaphassa meg.

Kérjen részletfizetési kedvezményt.

Egyetemi Földrajzi Intézet
Szeged, Zerge ucca 19. sz.

ABLAKA GYÖRGY, SZEGED, KÁLVÁRIA-U.

Müller Pál dr

építen

1884. 1.—55. ll. ——— u.o.

1885. 56.—142. ll., 1.—3. képes tábla ——— u.o.

1886. 143.—224. ll., 1 képes tábla ——— u.o.

1887. 225.—306. ll., 3 képes tábla ——— u.o.

l.

Technika

1939.255.l

folyóir.

e.62

Mémoires
de la Société Royale des Antiquaires
du Nord

Nouvelle série.
1876. 75.– 150.ll. 2 képes tábla —— Copenhague, Gyldendal

1866. 1.– 75. ll. —— Copenhague, Gyldendal

1868. 151. – 226. ll., 2 képes tábla —— u.o.

1869. 227. – 298. ll. 12 képes tábla —— u.o.

Müller Pál dr

iparügyi min. o.
tanácsos

Emlitve

Technika
1940. 83. l.

1. — 151. l., I.–VII.
képes tábla.

Budapest
M. Tud. Akadémia
1878.

Müller Pál

Bpesti építész

a postahazak építési felügyelőségétől kapott tervek alapján fenti művezetésével 1924–25. felépült a kaposvári városi kincstári postaépület

Bierbposta

62. l.

Müller Pál épitesz

az alábbi-
interet tanára

Foerk Ernő: Sopron barok
lakóházai. A magyar Királyi
állami felső épitőipariskola
1926-27. tanév Stürüdei
felvételei. Bp. 1929. 5. l.

Foerk Ernő
után, mint annak
utóda, vezette a
felvételeket s azok
feldolgozását

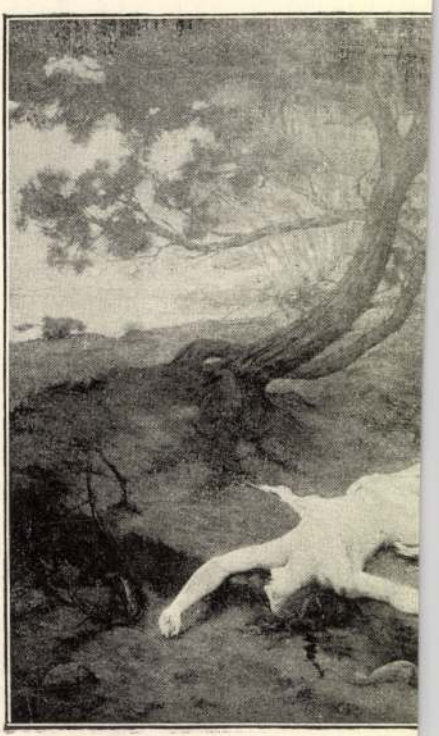

LAUT

[illegible]der Pál dr

a középítési szak-
osztály diszkévé
választottak

MMÉEKözl
1942. 152. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Müller Pál és
Münnich Aladár

nincs
cid.

Schuler Dezsödr: Budapest székesfőváros 1927. évi kislakásépítkezése.

MAGYAR. EPITOMŰVESZET
1928. 3. sz.

Lenke-uti épület-
csoport.
Képekkel és mi-
naki rajzokkal

VASÁRNAP
16
Kat. Pünkösd vas
Prot. Pünkösd vas

Izr.; Sab. 1. n.

HÉTFŐ
17
Kat. Pünkösdhétfő
Prot. Pünkösdhétfő

☽ Első negyed 7 ó. 49 p.

Izr.; Sab. 2. n.

KEDD
18
Kat. Venanc
Prot. Erik

SZERDA
19

Müller Pál

épitész

írod felső épitőipariski

tanár

Irsy László

Az én házam —

az én váram.

Bp. é. n.

fenti munkatársa volt

e munkát

589/1935.

Nagyméltóságu Minis

Kegyelmes Uram !

Bátor vagyok a Müem
1936-37. évi költségvetési ter
ve mély tisztelettel felterjes
laltatik az esztergomi vár, ki
ra és biztositására külön enge
tétényi római ásatások és az o
sége, amiről Excellentiád külö

1./ A székesfehérvári bazilika
A Szent István által alapi
tavasszal haladéktalanul e
Szent István jubileumi évre, 1
sokkal együtt ezeket is befeje

Müller Pál dr

az Építőmesteri Képzettség
Megvizsgálására Szervezett Bizottság elnökévé
nevezték ki

MMÉEK közl
1943. 46. l.

Müller Pál dr

az iparügyi minisztérium miniszteri tanácsosa kinevezték.

MMÉE Közl.
1943. 16. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Müller Pál dr

a középitési szak-
ontály elnökévé
választottak

Értekezések, Beszámolók

1943. V. f. 74 l.

JÁSZALSÓSZENTGYÖRGY

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Müller Pál dr.

a Középítési szakosztály elnökévé választották 1943.

MMÉEKözl.

1944. 171. l.

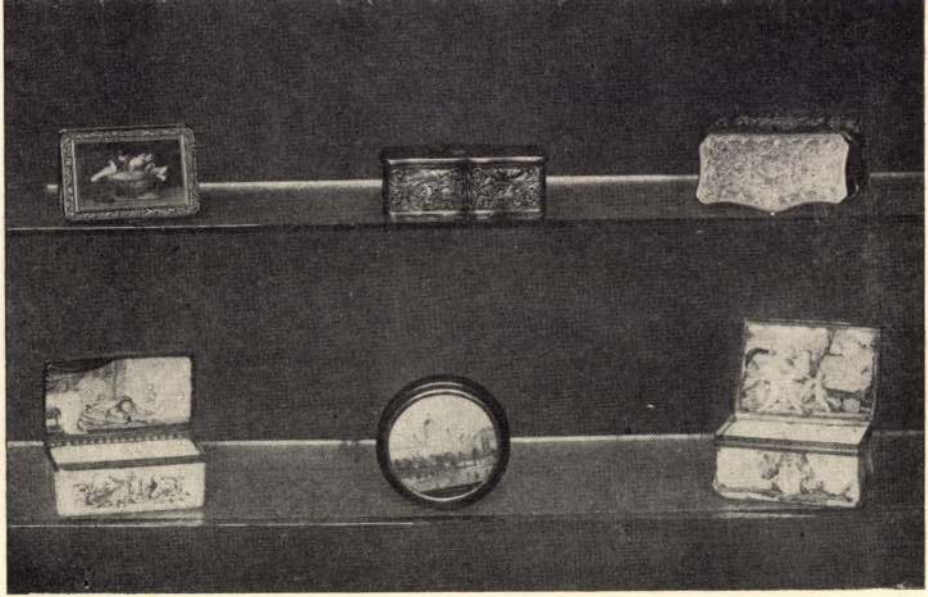

1500/1	1500/7	1500/14
1500/50	1500/6	1500/11
V. 168	1500/43	1500/64
1500/5	1500/25	1500/10

Müller Pál

epitesz

ezitte volt azoknak,
akiket a budai Szent
Anna templom fel-
veteli rajzamar el-
kesztésével meg-
bostak az
1920-as evekben

Lechnerötév

Soproni városi közkönyvtár

IX. 186.

Müller Pál

építészianár

Sopron város műemlékei (II.) A magy. kir. felső építőipariskola 1928-1929. tanévi szünidei felvételei. 8 l 50 t.

Festivek nagy réve van e fürtek kiadásában

Ism. Bierbauer V.

Tér és Forma

1932. 159, 160. l.

Müller Pál

építész

irod

Komor János: Hogyan építünk – és hogyan kellene építeni a Balaton partján? Tér és Forma. 1931. 58. l. (Tervrajzokkal.)

Müller Pál

épitész

balatoni villatervek

Repr.

Antal Balaton

21. l.

I lavori di Strigonia
iederebbero che il
ig Pellicioli possa
enire presto, nei
rimi giorni
di Agosto. Farò
tutto che si trovi
bene già la stessa
cittadina di Strigonia
situata sul Danubio
e un bel posto di
villeggiatura

Müller Pál

épitész

cvód

Liber Kőrépitk

26. l.

Montelius: Civilisation primitive en Italie

VIII. 112

Müller Pál és

Králik László

szerkesztik a szolnoki

postahárat

Repr. és cikkekkel

Tér és Forma

1932. 10. sz.

képekkel.

Kassa, 1941. december 3.

Müller Pál

építész

lásd

E. gy. II. 159 l

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Müller Pál

cs. k. mérnök

vezetése alatt 1858 ~~ban~~ nyarán indult meg az apáczai templom ~~és paplak~~ és paplak építése, meg 1859 nyarán tető alá jutott. Felszenteltér 1859 nov. 6.

Történelmi Adattár

Csanád-egyházmegye hajdana s jelenéhez. Temesvár 1871. 55. l.

Müller Pál

építész.

Szül. Budapest 1893.

Oklevelet nyert 1920.

Képzőművészeti Főiskola 14. l.

T. 5957.

nlott vár, az előtérben pedig a
törökökkel szemlélhető, mig balra
veszi kezdetét, Lám kissé odábbLamit
vet. Aló jobbra Graff Suches medail-

harten treffens bey Lewentz mit den
1664 und erlangter Fictory

A. Lewentz das Schlos és befejezése:

17.5 : 26.8 cm.
ibürg. Chronick, Frankfurt 1664.

<Müller Pál dr.>

<> A klasszikus oszloprendek fejlődése.

MMÉE Közl.

1934. 45–46. sz.
ábrákkal –

47–48. sz.
ábrákkal.

met

gouache XVI.

keresztvitel. Német ~~akvarell, XVIII.~~

század.

Gerevich: PA, 254 l.

Müller, Philipp Heinrich Nr. 229

Der aus Augsburg stammende Münzpräger war ein ausgezeichneter Künstler der zweiten Hälfte des 17. Jhs. Sein Lebenswerk ist auch mengenmäßig gewaltig, er arbeitete für fast alle europäischen Fürstenhöfe. Seine Werke sind von gleichmäßiger, hoher Qualität; er hat auch nach seinem Tod die Entwicklung der Münzprägekunst auf Jahrzehnte vorgezeichnet.

Schäke 1991

összege:

jövedelema

kifizetend

Jelen szerződés egyben a jövedelemadó

Egyéb kikötések: .....

.....

Tájékoztatjuk a szerződő felet, hogy

sitést, és társadalombiztositási szolg

Budapest, 1991. .....

.....

megbizó

A Budai Polgári Kör ügyésze, Budai Kath. Kör háznagya, Tanoncvédö Egylet ügyésze, a Mária Remete Egylet ügyésze, kerületi szegénygyám, a ker. értekezl. jegyzöje, iskolaszéki tag. L.: II., Szilágyi Dezsö-tér 7.

Éles István, cipészmester; 1912 óta sz. v. póttag. L.: VI., Nagymezö-u. 34.

Faludi Ágoston, lipótvárosi, régi jónevü pékmester, az iparoskör egyik elnöke és ezért jutott be mint sz. v. póttag 1912 óta a törvh. bizottságba. L.: II., Retek-u. 4.

Fried Vilmos dr., régi, elökelö lipótvárosi ügyvéd, ismert nevü kriminalista, szül. Hajduböszörményben, 1862-ben, iskoláit Budapesten végezte; több nagyobb pénzintézet ügyésze, a Lipótvárosi Kaszinó tiszteletbeli titkára. Már 9évvel ezelött póttagnak választották és mint ilyen három évre bejutott a rendes tagok közé is. A közgyülésnek egyik legrokonszenvesebb, közszeretetben álló tagja volt. L.: V., Aulich-u. 4.

Friedländer Manó orvos; 1912 óta sz. v. póttag. L.: X., Zalán-u. 46.

Fuchs J. József kereskedö; 1912 óta sz. v. póttag. L.: VI., Teréz-körut 4.

Garai Samu, sebészeti müszergyáros, szül. 1845-ben, 12 év óta bizottsági tag, a katonaügyi bizottságban müködött, jelenleg sz. v. póttag. A Sas-kör egyik régi kipróbált tagja; a kerület közjótékonysági életéből kiveszi részét. L.: IV., Kossuth Lajos-u. 1.

Glass Viktor, szül. Pécset, 1869-ben, belvárosi elökelö divatáru kereskedö, középisk. és mezögazd. akadémiát végzett; 1909 óta IV. ker. sz. vál. póttag. A Saskör gazdája és igazgatósági tagja. A kereskedelmi viszonyok tanulmányozása céljából beutazta egész Európát. L.: IV.. Muzeum-körut 15.

Gottermayer Nándor könyvkötö; 1909 óta vir. póttag. L.: IV., Királyi Pál-u. 5.

Kallina Oszkár bankhivatalnok; 1909 óta sz. v. póttag. L.: II., Szilágyi Dezsö-tér 3.

Katona Géza vendéglös; 1909 óta sz. v. póttag. L.: IV., Veres Pálné-u. 22.

Kertész Pál kereskedö, szül. Czecze (Fehér m.) 1868-ban. 3 gymnásiumot végzett. 1912 év óta vir. póttag. Tanulmányutakat tett Német-, Francia- és Olaszországokban, a Fövárosi Kereskedök Egyesületében választmányi tag és a kereskedelmi mozgalmakban tevékeyn és a VII. ker. Erzsébetvárosi kör választmányi tagja. Cs. és kir. udv. száll. A VII. kerületi Közjótékonysági Egyesület választmányi tagja. L.: VII., Rákóczi-ut 40.

Klassohn Gyula, egyik elsörendü papirgyár képviselöje. Igen élénk részt vesz a felsö Krisztinavárosi Kaszinó életében. 1909 óta sz. v. póttag. L.: I., Pauler-u. 1.

Kovács József női szabómester; 1912 óta sz. v. póttag. L.: IV., Váci-utca 37.

Körmendi Gyula dr., ügyvéd, a IV. ker. közp. demokratapárt régi tagja. Kitünö szónok. A sz. vál. póttagok között az elsö helyen van. L.: VI., Hajós-utca 23.

Lusztig Ede, régi férfi- és női divatárucég tulajdonosa, az Ehrlich-párt tagja. 1912 óta vir. póttag. L.: VII., Rákóczi-ut 2.

Morvay Izsó vállalati igazgató, szül. Baranya Szent Lörincen 1877-ben. Kereskedelmi érettségit tett. 6 éve sz. v. biz. tag. Tanulmányutakat tett többizben Németország külömbözö részeiben. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének fötitkára, az értékmegállapitó bizottság tagja, stb. Kereskedelmi tanácsos. L.: VI., Andrássy-ut 53. sz.

Müller Rezsö köfaragómester és kőbányatulajdonos, szül. Süttö (Esztergom m.) 1870-ben. 1913 év óta sz. v.

Gothi J. Föv. Almanach 1916-18.

póttag. Számos társadalmi és közjót. intézmény vezetésében vesz tevékeny részt. L.: IX., Lónyai-utca 23.

Németh Károly Géza vas- és füszerkereskedő, szül. Bokor (Komárom m.) 1862 ben. 4 középiskolát és kereskedelmi tanfolyamot végzett, sz. v. póttag. Közgyám. L.: II., Lövőház-utca 13.

Orova Zsigmond dr., ügyvéd, szül. Budapesten 1882-ben. 1912 óta sz. v. póttag. L.: III., Flórián-tér 3.

Politzer Zoltán dr., szül. Budapesten, 1881., elökelö óbudai orvos, iskolaszéki tag, a III. ker. demokrata társaskör alelnöke stb. 1912 óta sz. v. póttag. L.: III., Vörösvári-u. 18.

Rozgonyi Jakab dr., szül. Rozgonyban, 1851-ben, magánzó, végezte a bécsi keresk. akad. 2 osztályát, a kassai jogakadémia 3 évét, az egyetemen egy pótévet; 1875-ben nyitotta meg ügyvédi irodáját és 1909-ben töröltette magát; VII. ker. sz. vál. póttag már több izben. Az Ehrlich-párt régi, közkedvelt, tekintélyes tagja stb. L.: VII., Damjanich-u. 33.

Schlanger Mór, szül. Ujvidéken, 1873-ban, könyvelö, felsö keresk. iskolát végzett; V. ker. sz. v. p.-tag; a Kereskedelmi Alkalmazottak Orsz. Egyesülete elnökhelyettese, az „Emberszeretet" közjótékonysági egyesület, az V. ker. Általános Közjótékonysági Egyesület, a VI. ker. Izabella Napközi Otthon, az Erzsébetvárosi Casino, az Erzsébetvárosi Munkásgymnásium választmányi tagja; a Magyarországi Keresk. Utazók Egyesülete felügyelö bizottsági tagja, Bpest székesföv. VI. ker. 1. sz. iskolaszékének tagja. L.: VI., Liszt Ferenc-tér 20.

Schmidlechner Károly dr., orvos, ismert nevü nöorvos, egyet. m. tanár, 1909 óta vir. póttag, a belvárosi Saskör tagja. L.: IV., Kecskeméti-utca 11.

Simonyi Imre dr., ügyvéd, régi józsefvárosi patriciusi családból származik. képzett jogász és ügyes szónok. 1909 óta sz. v. póttag. L.: VIII., Rökk Szilárd-utca 28.

Speray János, belvárosi cipész, Polónyi Géza hive, a ker. szociálista iparosok egyik vezetője és mint ilyen jutott be p.-tagnak. 1909 óta sz. v. póttag. L.: IV., Kossuth Lajos-u. 3.

Sztankovits Ferenc dr., ügyvéd; 1912 óta sz. v. póttag. L.: I., Fehérvári-ut 34.

Weiler Ernő dr., ügyvéd, szül. Budapesten 1880-ban. Jog- és államtudor. 1912 óta szab. vál. biz. tag. Beutazta egész Nyugat-Európát, Utazott Bécsben, Berlinben, Rómában, Párisban, Brüsselben Koppenhágában, Amsterdamban, Londonban. Hosszabb időt töltött a Leipzigi egyetemen. Az Omike magyar kir. közmüvelödési egyesület és mensa-academia főtitkára, mely egyesület a háboru alatt óriási hadi-jótékonyságot fejt ki. Hat hadiétkezöt tart fenn, egy élelmiszer kiosztót és a rokkant katonák részére „Kaszinót". Naponta 1000 ember étkezik dijmentesen. A háboru kitörése óta mint népfelkelö föhadnagy katonai szolgálatot teljesit. L.: VIII., József-körut 28.

Wertheimer Lajos a szerecsen utcai Kristály palota cimü mulató tulajdonosa. A kávésiparos-testület régi, elökelö tagja; a Józsefváros társadalmi életében szép szerepe van. Többször volt póttag és legutóbb egy ideig rendes tagja is volt a törvényhatósági bizottságnak. A közjótékonysági intézmények készséges pártolója. L.: VIII., Rákóczi-ut 59.

Winkle Nándor ismert nevü kép- és képkeretkereskedö. 1909 óta vir. póttag. L.: IV., Váci-utca 54.

Wolf Vilmos, máv. hivatalnok; 1912 óta sz. v. póttag. L.: XI., Gróf Haller-utca 26.

Müller Rezső

Köfaragó Bpest

lásd

Lamagyparalm

II. 506 l.

A m. kir. vallás- és közo

8721/1934. szám.

III.fő.o.

A Müemlékek Országos Bizotts

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Díj átalányozva,

MÜLLER RITA

TÉRTEXTILEK A MILLENÁRISON

FÜLÖP ILDIKÓ

Müller Rita látványos kiállítása – Munkáim célja nem az elkápráztatás, hanem a rácsodálkozás a világ szépségeire – vallja a művésznő. (Metro)

k elpusztuni
mi belmeteket, mint sem hogy ezt tegyék.

A választók azonban jól teszik, ha számot vetnek azzal, mibe kerül nekik

ha a törvényhozás a börze kedvéért ellentétbe helyezkedik az idők szellemével, ha szándékosan szemet huny az

A BUDAPESTI HIRLAP TÁRCÁJA.

A kassai dóm.

— A *Budapesti Hirlap* eredeti tárcája. —

A kassai dóm maholnap megifjodva kerül ki a restaurálásnak évtizedekig tartott munkájából, hogy páratlanul fényes és előkelő helye jusson azokban az ünnepségekben, melyeket a fölötte is átviharzott évszázadok emlékeül ül meg a magyar nemzet. Felszentelését ez évi szept. 6-kára tervezik.

Ma még a legserényebb munka köznapi zaja visszhangzik a tiszteletreméltó dóm remek, csucsivezetü boltjai alatt, de nemsokára szünni fog ez is s a gótikus müemlékeink között kifejlett tökéletességü stiljénél fogva első helyen álló kassai Szent Erzsébet székesegyház utolsó belső diszitését kezdik meg, méltóan előkészitvén arra a nagyszerü fölszentelési ünnepre, melyre a kormány és az országgyülés tagjain kivül valószinüleg ő felsége a király is Kassára fog jönni a millénium esztendejében.

Mindazáltal már most is, hogy a széditő magasságba nyuló faálványok hálózatát eltávolitották s a dóm belső pillérei is megszabadultak a környező faoszlopok sokaságától, egész fenséges nagyszerüségében szemlélhető Magyarország legszebb gót stilü temploma, kivül és belül egyaránt. Belül csak az oltárok ékességei hiányzanak. Ezek is mihamar készen lesznek. A főoltár nagybecsü képe számára már is fölállitották a kereteket s magát a főoltárképet e napokban szállitják haza a budapesti országos képtárból, a hol egy évtized óta volt elhelyezve.

Ez a nagy oltárkép, melyet Henszlmann Imre hazánk legelsőrendü müemlékei közé sorozott, Mátyás idejében készült s némelyek egyes részeinek megfestését a hirneves középkori mesternek, Wolgemutnak tulajdonitják. Ez az állitás azonban nemcsak hogy ellenőrizhetetlen, hanem valószinütlen is, mert a városi levéltárban semmi nyoma, hogy Wolgemut Mihály valaha Kassán járt volna. A fenmaradt adatok Lőrinc ötvösmestert emlegetik leginkább a nagy oltárképről való számadásokban s igy benne a remek kép egyik mesterét sejthetjük, annál is inkább, mert az ötvösök a festőkkel rendszerint egy céhben lévén, elnevezéseiket gyakran fölcserélték. Érdekes megjegyeznünk, hogy a három faszoborból s negyvennyolc jelenetre oszló képből álló nagy oltárkép az 1474—77. évi számadási könyvek tanusága szerint 190 frt és 75 denárba került. Bizonyára nem kicsinylendő összeg ez akkor, a midőn az országban duló pestis elől Kassára menekült király, mikor a veszedelem csillapultával nejével, Beatrixszal Budára volt visszautazandó, Kassa városától *hét forintot* vett kölcsön, hogy ebből utját királyi módon (*more regio*) folytathassa. Mátyásnak a várostól kölcsön vett hét forintról szóló kötelezvényét, melyet saját kezüleg állitott ki és irt alá, egészen e század negyedik évtizedéig a kassai levéltárban őrizték, de azontul nyoma veszett.

Nem kevésbbé becses müemlékei a középkori festészetnek azok a remek üvegképek, melyek a dóm ablakait alkották. Ezek mestereiül a levéltár adatai Helt Istvánt és Niclas von Pergát emlegetik. Ezek szintugy kassai mesterek, mint azok, a kik az oltárképen dolgoztak s ez a körülmény legkevésbbé sem válik alkotásaik müértékének hátrányára, sőt inkább hazánk középkori müvészetének fejlődöttségéről tesznek tanuságot. Ezeket a remek ablakokat a restaurálás alkalmával kiszedték s most csak egy részét rakták vissza, a nagyobb része pedig elkallódott s ezek helyett most néhol értéktelen szines, vagy szürke üvegeket raktak be, a mi kétségkivül nem igen válik a dóm müértékének előnyére. Igy a nyugati főhomlokzatnak szent Simeont s Jézus bemutatását remek csoportban ábrázola legnagyobb ablaka helyett, melyet már e században háromezer forint költséggel állittatott be Fábry kassai püspök, értéktelen szürke üvegek disztelenkednek a megmaradt üvegfestésü ablakok között meglehetős diszharmóniát okozva. A déli oldal elromlott ablakai helyett Dessewffy Sándor csanádi és Bubics Zsigmond kassai püspökök s a kassai káptalan négy tagja tétettek be egy-egy remek festésü uj ablakot, melyeket a monarkia leghiresebb üvegfestészete, a *Tiroler Glasmalerei* készitett Innsbruckban. Ezek kivül igen szép a Dessewffyé és a Bubicsé, melyek elseje szent Gellértet és szent Sándor püspököt, a másodika pedig Pannonhalma felett a boldogságos szüzet és szent Istvánt ábrázolják.

A dómban s egyes kápolnáiban — a melyek száma a restaurálás után egygyel kevesebb lesz, mint annak előtte, mivelhogy az északi oldalhoz támaszkodott s a dóm alapstiljéből sokat levont Csáky-kápolnát végképp elbontották — összesen tizennégy oltár fölállitását tervezik. Még pedig a főoltáron kivül a következő mellékoltárok nyernek benne el-

Mai számunk 18 oldal.

Ladányi B.

1896. III/13

Müller Sebestyén Perga, Niclas von

mics ced

helyezést, u. m.: Szent Erzsébet látogatása, szent Anna, három királyok oltára, szent József, szent István magyar király, szent András, Máriapócsi, utolsó vacsora, szent sir, nep. szent János és szent Flórián oltára. Ezek közül a szent József oltárát Schuszter Konstantin váci püspök készitteti karrarai fehér márványból. Ez az oltár nem kevesebb, mint tizenötezer forintba kerül. Mindezzel még természetesen nem nyer visszahelyezést a régi dóm valamennyi oltára, mert abban régi irások tanusága szerint huszonhét oltár volt. A régi dómban mindjárt az egyik bejárat két oldalán is volt egy-egy oltár, melyeket egy világtalan koldus alapitott 1775-ben, a ki e bejárat mellett gyüjtötte évek hosszu során a könyöradományokat. Most nagyon kétséges, hogy visszaállitják az egykori koldus buzgóságának két kegyeletes emlékét.

A restaurálás előtt az egész dom belseje, falai és pillérei be voltak különféle szinüre, leginkább égszinkékre festve, de csak e század közepétől kezdve, a mikor Fábry püspök szükségesnek találta a faragott kö egyhangu szürke szinét derültebb szinekkel barátságosabbá tenni. A kivitelben ez a befestés éppen nem volt valami izléses s annyiban káros is volt, mert számtalan régi freskóképet megsemmisitett, melyeknek nagyrészét azonban már korábban is bemeszelték egyszer. Az elpusztult freskók egyikét-másikát a mész- és festékrétegek eltávolitása után az ujitáskor sikerült megmenteni s ma egy teljesen ép s egy még javitás által megmenthető XV. századbeli freskókép szemlélhető az északi és délkeleti falon. Ezenkivül egy nagyobb faládában jókora darab faltöredékeken több freskókép egybeilleszthető s kiegészithető maradványát láttam a dóm belsejében elhelyezve, a miket kétségkivül érdemes volna egybeállitva valahol megőrizni.

A gótikus épitészet egyik legbecsesebb hazai emléke a szentély baloldalán lévő remek szentségház, melynek magasbatörő, nyulánk részei a legperfektebb gótikus torony idomát tükrözik vissza. Különösen figyelemreméltóak a rajta levő, kovácsolt vasból készült s az aranyozás nyomait még ma is elárulo vasajtócskák, a melyek egyidősek a most restaurált dómmal. Nevezetes — bár teljesen ujkori — müdarabja lesz a dómnak az ujonan készült csucsives, tehát teljesen stilszerü szószék, melyet a márványnyal vetekedő szépségü fehér pólai közetből faragtak a dóm szobrászai. A régi szószék természetesen nem kerül vissza, a mi éppen nem jár hátránynyal a dómra nézve, mert a régi szószék, melyet 1763-ban készittetett a város egy Hartmann József nevü szobrásszsal 320 frton, korántsem vetekedhetett a mostanival. A következő évben, 1764-ben rendelte meg Kassa városa, mint a dóm kegyura, a restaurálásig benn volt tölgyfapadokat Geiger György Pál és Müller Sebestyén kassai asztalosoknál, melyeket ugyanabban az évben már el is helyeztek az addig, középkori szokás szerint, teljesen üresen volt dómban. A mostani épitők ismét vissza akarnak térni a külföldön sok helyütt még máig is megmaradt szokáshoz s nem szándékoznak visszatétetni a némileg már elromlott régi padokat. Ez ellen azonban az ájtatos kassai szép hölgyek élénken tiltakoznak.

Nemcsak történeti nevezetességénél, hanem szerkezeténél fogva is megemlitésre méltó része a dómnak a király-lépcső és a királyok karzata. Ezen a kevés helyet igénybe vevő s még sem meredek lépcsőn jártak Magyarország királyai a nekik fentartott karzatra olyankor, ha Kassán időztek, a mit pedig Mátyás királytól kezdve igen sokszor megtettek, sőt országgyüléseket is tartottak Kassán; méginkább később az erdélyi fejedelmek.

A kassai Szent-Erzsébet székesegyház uj orgonáját Angszter pécsi orgonagyáros készitette s már valószinüleg e tél folyamán elhelyezik a körülbelül mégegyszer akkorára nagyobbitott kóruson. Az orgonakérdés volt a multban a dómnak egyik leggyakoribb baja. Régi okiratok gyakran szólnak orgonajavitásokról s az orgonák gyakori elromlásáról. A régi orgonát 1634-ben csapják el először s meghivják Jacobus Koffenberg uj-szandeczi polgárt, hogy készitsen egy egészen uj orgonát. Egy erről szóló okirat elősorolja a Koffenberg uj orgonájának regisztereit is, melyeket érdekeseknek tartok itt feljegyezni. E szerint a következő regiszterei voltak: principal, octava principalis, cimbalis, quindecima, quinta, mixtura, fleta maiór, fleta minor, dulcian sollicional, inpedali, subbas, octava, quindecima, quinta mixtura.

A legutóbbi orgonát 1861-ben Müller krakkói orgonakészitő csinálta hatezer forintért, a melynek a felét gyüjtés utján szerezték meg, de már hat évvel később a székesegyház plébánosa azt irja a városnak, hogy az orgona nem a hivek ájtatosságának emelésére, hanem megbotránkoztatására szolgál, anynyira rosz.

A nagyhirü pécsi cég uj orgonája bizonyára elkerülhetővé fogja tenni az ilyen mizériákat.

A mi magának a nagyhirü kassai dómnak épitési idejét illeti, az a gazdag kassai levéltár adataiból sem határozható meg teljes pontossággal. Eleinte az a téves hit kapott lábra, hogy a dóm a XIII-ik század szülötte, mivelhogy egy 1273-iki okiratban már említés van téve a kassai Szent-Erzsébet egyházról. Mikor azonban a restauráció munkálatainak megkezdésével a dóm alatt egy kisebb arányu templom alapfalaira bukkantak s kitünt, hogy a dóm egyik pillérének alapja egy 1374-iki sirkőre támaszkodik, bizonyossá lett, hogy a mai dóm semmi esetre sem épülhetett 1374 előtt s hogy azok az okiratok, a melyek az Erzsébet-egyházat emlegetik, nem a mai dómról, hanem egy annak a helyén

meg saját bíróságának kompetenciája a börze bíróságtól elveendő ügyekkel is kibőviteni akarni.

Még azt is fölveti, hogy türhető-e az, hogy Ausztriában nem respektálják a viszonosságot és a magyar bíróságok itéletét nem hajtják végre. Ezen csak két módon lehet segiteni, vagy átirat utján oda hatni, hogy az osztrák kormány a saját közegeit kényszeritse, ha másként nem, törvény által a teljes viszonosság respektálására vagy pedig törvényhozási intézkedéssel odahatni, hogy az osztrák birósági itéleteknek végrehajtásától a szankció megvonassék. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Hozzájárul Visontai határozati javaslatához és saját határozati javaslatát elfogadásra ajánlja.

Erdély Sándor igazságügyminiszter röviden felel. Az 1894: XXXIV. törvénycikk kimondotta, hogy a házassági kötelező perek ezentul a polgári bíróságok elé valók s igy a törvényszékek hatásköre nyilvánvaló, hat hónap óta a törvényszékek kompetenseknek elismerik magukat és a gyakorlatban semmi akadály föl nem merült. A börzebíróságok kérdése ugy meg van világitva, hogy arra nem szükséges reflektálnia s egyszerüen kéri, ne fogadja el a Ház a határozati javaslatot. (Zajos helyeslés jobbról.)

A többség mellőzi a határozati javaslatokat és a tételt elfogadja.

Az **elnök** az ülést öt percre fölfüggeszti.

A szünet után a *királyi törvényszékek és járásbíróságok* tételénél **Pogrányi** József azt ajánlja, hogy a szolgálati évek minimumát tiz évre emeljék föl és hogy végre mentsék meg a járásbíróságokat a bérházak mizériáitól, kivált ott, a hol az államkincstárnak van épülete. **Mesko** László arra kéri a minisztert, ne terheljék meg a birákat annyira statisztikai rubrikázással. A telekkönyvi kérdés rendezését is sürgös szükségnek mondja.

Az **elnök** a vita folytatását másnapra halasztja.

Az interpellációk.

Hegedüs Károly a ceglédi tagositás által okozott sérelmek ügyében tesz kérdést a pénzügyminiszterhez. — **Lukács** pénzügyminiszter megigéri, hogy a mennyiben törvényes intézkedések áthágásáról van szó, teljesiti a ceglédiek kérését. Az interpelláló tudomásul veszi a választ.

Holló Lajos ezt az interpellációt teszi: Van-e

Török állapotok.

— Saját tudósitónktól. —

Konstantinápoly, márc. 9.

Az egyiptomi kérdés, bármennyire dementálták, ismét napirenden van Törökországban. A szultán bizottságot küldött ki, mely a nagyvezérből, a külügyminiszterből és az államtanács elnökéből áll s melynek célja volna tervezetet készziteni Egyiptom kiüritésére. Ezt azután előterjesztik a hatalmaknak mihelyt erre kedvező alkalom kinálkozik. Egyébként a kedive idejövetelének, mely a bajrám után fog bekövetkezni, politikai célzatot is tulajdonitanak. Beavatott politikusok azt beszélik, hogy *cimváltozás*ról van szó s hogy Abbasz Hilmi jövőre nem *Egyiptom királya* fog szerepelni.

Március 25-ére várják ide a bolgár fejedelmet. A következő napon volna aztán Kelet-Rumélia kormányzójának való ünnepies elismerése. Ezelőtt el kell intézni egy kényes ceremóniális kérdést. Azt mondják ugyanis, hogy Ferdinánd fejedelem megütközik azon, hogy a nagyvezér és a eunukok feje után kell menni, s már tudni vágyik azt, hogy Ferdinánd konstantinápolyi utja elhalasztódik akkorára, a mikor Bulgária függetlenségének elismerése már bekövetkezett. Ez természetesen olyan hir, melyet a legnagyobb tartózkodással kell fogadni.

De ezeknél a kérdéseknél aktuálisabb ez idő szerint a krétai és albán viszonyok. Az idevaló görög követ, Maurokordatosz kormánya nevében tiltakozását jelentette a krétai állapotok ellen, melyek Turkán basának, mint nem keresztény emberi kormányzóvá való kinevezése által aligha fognak megjavulni. Másrészt az albánok lefegyverzése, mit most rendelt el a török kormány, a legügyetlenebb rendszabály, mert a lefegyverzés soha sem fog bekövetkezni: szembeszállnak ezzel muzulmánok

korábbi templomról szólanak, a valami baleset következtében pusztuhatott el. És tényleg a vatikáni okiratárban olvassuk, hogy a XIV. század végén a kassai Erzsébet-egyház teljesen leégett s ezért ujonan való fölépitésére IV. Bonifác pápa bucsut engedélyez. E tüzvészről Zsigmond királynak 1399 évi s a város árumegállitó jogát megerősitő privilégiuma is megemlékezik. Mindez adatok alapján a kassai dóm épitésének megkezdési ideje a legnagyobb valószinüséggel 1398-ra tehető. Ez alkalommal a régi templomból a köveknél s talán a szentély lapfalazatánál többet aligha használtak fel s [illegible]piteni kezdett templom teljesen ujnak te- [illegible] Az ekkor elkezdett épités azonban [illegible] századig tartott. A városi számadás [illegible] lapján pontról-pontra kimutatható, [illegible] nyit költöttek a templom [illegible] tyás király is évről-évre [illegible], a mennyiben a neki [illegible] t tizenöt éven át a tem- [illegible] tatta s azontul állandó se- [illegible] például 1479-ben a város [illegible] t meghálálandó, harmin- [illegible] plomra. A számadási köny- [illegible] 484-ből szól, a mikor tég- [illegible] tt a város. E szerint fel- [illegible] ben már teljesen készen [illegible]

[illegible] ak egyes kápolnák hozzá- [illegible] cimén fordulnak elő épit- [illegible] E század közepe táján so- [illegible] ösen a javitások. 1861. és [illegible], 1863-ban a dóm déli csu- [illegible] ben ismét a tetőzet egy [illegible] veszedelmesen repedező [illegible] ják. 1872 október 19-én a [illegible] nét a dóm javitásának kér- [illegible] s elhatározza annak gyöke- [illegible] nert — ugymond — az [illegible] csak az eredeti stil hátrá-

nyára vannak. E nagy föladatra azonban a város a maga anyagi erejéből képtelen lévén, ez a határozat, néhány évig a hozzájárulásra fölkért kormánynyal folytatott alkudozások miatt egyelőre végrehajtatlan maradt. Trefort akkori kultuszminiszter azonban mihamar belátta a kassai dóm restaurálásának nemzeti kulturtörténetünk érdekében fekvő szükségességét s 1877 január 10-én megbizta Steindl müegyetemi tanárt a dóm stilszerü helyreállitásával s igy már 1878 augusztus 27-én a szentély ujraépitésének költségeiképpen a kassai püspök és város hozzájárulásán kivül 39.599 forintot fizettek ki a vallásalapból. Nagyban hozzájárult a miniszter ehhez az elhatározásához az 1876 junius 12-én Kassára hitt Schmidt Frigyes bécsi nagynevü épitész szakvéleménye, a ki a kassai dómról s mübecséről páratlan elismeréssel nyilatkozott.

1885-ben készitették el a dóm restaurálásának további s eddig még célba nem vett terveit és költségvetését, melyet ő felsége a király augusztus 30-án kelt legfelsőbb elhatározásával helybenhagyott. A költségek e szerint még 477.292 frt 31 krnyi összeget tüntettek fel s ezért a kormány 1886. julius 9-én Kassára küldte Forster Gyula miniszteri tanácsost, hogy a költségek egy részének elvállalása iránt egyezségre lépjen Kassa városával. Az ekkor tartott értekezleten a még fedezendő költségek felének, vagyis 240.000 forintnak a kormány részéről történt elvállalása után Kassa város késznek nyilatkozott a másik felét fedezni, olyképpen, hogy harminc éven keresztül évenkint 8000 forintot fizessen. Ilyképpen el lőn döntve a dóm megmentésének a kérdése. S ma már csaknem készen várja a maga impozáns nagyszerüségében országos jelentőségüvé tett fölszentelésének ünnepét, melyet a milléniumi bizottság tudvalevőleg a milléniumi ünnepségek keretébe vett fel.

Ladányi Béla.

Müller Tibor

Medgyessy Ferenc készitette a gellérthegyi Gellért-kút dombormüvét; a kút épitésze Müller Tibor.

Császár Ottó: Budapesti diszkutak.
Budapest, 1970. 9.sz. 48. l.

M.D.K.

Müller Tibor, építész

Készítette az építészeti részét Medgessy Ferencnek a kösi emlékmüvek kiállítására behuláott kompozíciójához. A mű finom lébarazon csonka piránust ábrázol, melynek tetején egy sas alakja látható. Müller Tibornak még síremlékrajzai is szerepeltek a kiállításon. Horváth Lezával közösen is készült egy müve.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1927. XLVIII. évf.

jul. 24. sz. 3 old.

M.D.K.

Müller Tibor (?)

tervét 3000 K-ért megvásárolták a honvédelmi minisztes által katonai-sirok emlékműveire kiírt pályázaton

Vállalkozók Lapja, Bp. 1922. XLIII. évf.

máj. 10. sz. 2. old.

M.D.K.

Müller Tibor: A Gárdonyi-mauzóleum terve. /Egerben felállitandó./

Mélynyomás, — müve után.

Panoráma. Bécs. 1928.ápr.15. 16.sz. 9.p.

MDK

Müller Tibo4

A Gárdonyi mauzoleum kivitelre elfogadott terve,

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

MDK

Müller Tibor

A Hősi emlék I. pályaterv-kiállitásán résztvevő művészek. Képzőművészet 1927. 2. sz. 3.l.

Miller Tibor

MDK

Müller Tibor

siremlékek terveire kitüzött pályázaton
3.ooo koronás dijat nyert

Pályázatok siremlékek és katonasirok terveire.
Magyar Iparmüvészet 1922. 75.l.

M.D.K.

Müller Tibor, építész

terve 10.000 K-ás mep-
vételben részesült Nagykőrös
városrendezési pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1923. XLIV.évf.
jan. 10. sz. 4. old.

Müller Tibor

szobrász

A volt budapesti 1.honvéd gyalogezred hősi emlék-
tervének pályázatán szobortervével vesz részt,
részletében megmaradt terve.

Nemzeti Ujság
1935.XII.21.

Müller Albert

szobrász

A volt budapesti 1.honvéd és népfölkelő gyalogezred emlékmü bizottsága a benyujtott pályázati munkát 500 pengő dijjal dijazta,azonban nem találta kivitelre alkalmasnak s ujabb szükebbkörü pályázatot hirdetett a dijazott pályamüvek alkotói között.-

Pesti Hirlap
1935.XI.19.

M.P.K.

Müller Tibor, egri épitész

Terve az egik 100.000 K-ás első díjat nyerte el az egri Gárdonyi mauzoleum pá-lyázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1923. XLIV. évf.
jul. 25. sz. 6. old.

Müller Tibor MDK

Mausoleum, szénr.

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Müller Tibor MDK

Hősök emléke, szénr.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Miller Tibor

Nagyon szépek, szépek.

Müller Tibor

MDK

Bátaszéki hősök emléke, szénr.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Müller Tibor, épitész MD K
Budapest

a két elsö dij egyikét ö nyertr el /Egri jeligés/ pályázatával. /loo.ooo korona./

A Gárdonyi mauzoleum pályázatában döntöttek.
EP-IP EP-Müv. 1923 aug. 12. loo.1.

MDK

Müller Tibor

Hősök emléke, repr.

Képzőművészet 1935. 81. sz. 36.l.

Müller Tibor

Az Országos Blaha Lujza Emlékbizottság megvásárolta Blaha Lujza siremlékének pályamunkáját.

M.1927.II.6. (Magyarság)

Müller Tibor

Hósiemlék-terve, a Magy.Képzőm.Egy.jub.kiáll.-án.

P.H.934.XII.12.

Müller Tábor építőművész

A hősi emlékek kiállításáron

Orn. hagyar Hadimuzeum

Eg. ezüst I. díját kapta

Budapesti Hirlap 1927 VIII. 19

Müller Tibor építőművész

A hősi emlék kiállításon az
Orn. Hadimuzeum Egyesület
I. díját kapta

Nemzeti Újság 1927 VIII. 19

Müller Tibor

Szerepelt a Lősi emlékterv kiállításon a Műcsarnokban

Magyarság 1927 VIII. 19

Müller Tibor MDK

épitész
Hősök emléke

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Müller Tibor MDK

épitész
Hősök emléke

Mücsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Müller Tibor MDK

épitész
Hősök emléke

Mücsarnok 1934. dec. 1935 jan.
Jubileumi kiállitás

MDK

Müller Tibor épitőművész

Egyesület
Az Országos Magyar Hadimúzeum I.diját nyerte,
a hősi emlékek pályatervkiállitasan.

Épitő Ipar - Epitő Művészet 1927.szept.1. 132.1

MDK

Müller Tibor

laponeközölt tervben részes

13.

Gróh István és tanitványai. Magy. diszitőművészet, II.rész. Bp.é.n. 35. l.

MDK

Müller Tibor

Képzőművészet, 1935. 12.o. kép

MDK

Müller Tibor, szobrász

Képzőművészet, 3. évf. 17. sz. 53. l.
A Hősök Emlékét...

Müller Tibor MDK

Jubiláris építészeti kiállitás a Mücsarnokban.
Építőmesterek Lapja. A Munkaadó. 1934. dec. 13.

Müller Tibor MDK

A Blaha Lujza siremlékpályázat pályamüvei

Mücsarnok 1927. tavaszi kiállitás

Müller Tibor

MDK

Pécsi vasutas hősi emlékmü
Szombathelyi vasutas hősi emlékmü
Mauzoleum-terv
Budapesti Szent Gellért-kut terve

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

MDK

Müller Tibor

A Hősök Emlékét Megörökítő Orsz.Szöv. közgyülése. Képzőművészet 1929. 17.szá 53.l.

MDK

Müller Tibor, ep.

236. A Gárdonyi mauzoleum kivitelre elfogadott terve.

EMT. 1928.tav.kiáll. Kat. 14.1.

MDK

Müller Tibor éeitőművész, O.M.Hadimuz.Egy.I.dij

A hősi emlékek pályaterv-kiállításának dijnyertesei.

Ép.Ip.-Ép.Műv. 1927. szept. 1. 132 l.

MDK

Müller Tibor építész

Becz Jenő: A tav. tárlat építészeti csoportjáról
Képzőművészet, 1928. 8-9.sz. 98 l.

Müller Tibor

MDK

Pécsi vasutás hősi emlékmü

Szombathelyi vasutas hősi emlékmü

Mezoleum-terv

Budapesti Szent Gellért-kut terve

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Müller Tibor nobrénmüvén.

8 órai Ujság.
1930. VII. 1., 9.
(:Kr.:)

Müller Sebestyén asztalosmester

Kassán. XVIII. sz.

Archaeologiai Értesítő

1917, 195—204.

Kemény Lajos: A kassai Szent Erzsébet-
egyház restaurálása.

Képes Pesti Hirlap 1930 LII jul.1. 3.o.

Rozgonyi

Müller Tibor: A dunabogdányi hősök emlékműve 6 x 9

Müller Tibor építész

Pesti Hirlap. 1923. jul. 20.5

a Gárdonyi-mauzoleum

Müller Tibor

építész. A Tanácsköztársaság idején részt vett a fővárosi műemlékek felmérésében.

Barcza Géza: Müemlékvédelem a Magyar Tanácsköztársaság idején. Bp. 1964. 443-465. l.
/Klny. Építés és Közlekedéstudományi közl./

452. l.

MDK

Müller Tibor,

Hősök emléke . Repr.

A Magyar Képzőművészek Egyesülete Műcsarnoki Jubiláris Tárlatáról.

Képzőművészet. 1935. 81.sz. 36.l.

Müller tanár

szobrász Romában

l.

Liber Bpest szobrai

200 l.

Müller Testvérek
otvösök
Pest 1839 Évrul

Horváth-Szentpéteri
255. l.

Müller Sebestyén

miniatalos

l.

Wickkassaidóm

134. l.

Müller Sebestyén

kassai ácsmester

XVIII. sz.

l.

Arch. Ért. 1917

199. l. 201. l.

Müller Sebestyén

asztalos 1767.

l.

Kerekasszonyunk

17. l.

1786-909-2

Custos szoba

314. Szekrény.

Egy darab barnára mázolt és erezett puhafa szekrény, szárnyas ajtoval, elől és oldalt kettévá-lasztott üveggel, homlokzatán pedig párkányzattal, alól pedig két kihúzható fiókkal, a melyeknek gombos húzói a léczek közé fogott tükrön vannak.

Méretei: 230 cm. magas, 162 cm. széles, 57 cm. mély.

Becsértéke.....120 K

A Nemzeti Muzeum képtári osztályából.

M.D.K.

Müller Sebestyén asztalos

A kassai dóm tölgyfapadjait készitette a restaurálás előtt. Ladányi Béla cikke:"ABudapesti Hirlap Tárcája"

Budapesti Hirlap, 1896.III.12.

MÜLLER, Stefan, köfaragozegéd Pozsony-
ban

S. M. Steinmetzgesell, gyerekkalva vzüle-
tett. (1847, 424 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

MÜLLER SÁMUEL, péklegény pecsétje

A mádi "szabó, suszter és több ipar mestereinek" céhpecsétje csak Müller vándorkönyvének 11. lapján, 1853-ból maradt fenn. /74. jegyz./. Repedezett vörös pecsétnyomat. Körirat: "SIGILLVM SARTOTVM MADIENSIVM 1774". Két koronás oroszlán ollót tarat. Korábban a szabóké volt, de 1853-ban közös céhbe tömörültek. Átm. 3 cm. 209. old.

BODÓ SÁNDOR: Borsodi, abaúji és zempléni céhpecsétek 189. old.

A HERMAN OTTÓ MUZEUM ÉVKÖNYVE, IX. 1970
Miskolc, 1971

Müller Sándor nyomdáz

M.DK

Üdvözlő kártya.
Mozaikteetni kásü kártyán. Az évszám alap nyomat zerűen fünik elő. Lent kétosztatu nyomdáz sasadez.
Sokerüll mimka.

Végjesek. Kalend. meg ujévi üdv. kárty.
Grafikai Szemle 1908 1. 13 o.

MDK

Müller Sándor
nyomdász

„mozaiktechnikás üdvözlő-
kártyája.

÷ Kalendáriumok meg újévi üdvözlő-
kártyák

Grafikai Szemle 1908 évf 1 sz. 13 l.

MDK.

Müller Sándor

nyomdász

akcidenszedő nyomtatványai „credeti-
ség" jellemzi. Alapnyomati lemezek
vésésében valamint fervezésben gyakor-
lott szakember

÷ Nyomtatványok bírálata

Grafikai Szemle 1906 évf. 57 114 L.

MVK

Müller Sándor
nyomdász

3 drb melléklet tervezője és szedője pályadíjat nyert.

Borítóknak és mellékleteknek

Grafikai Szemle 1908. évf. 145 l.

mDK

Müller Sándor
mesterszedő

szedte a formadik mellékletet
(Walbacher reklámlapja)

÷ Boritékunk és mellékleteink

Grafikai Szemle 1908 évf 11 sz. 241 l.

M.D.K.

Müller Sándor

Az 1933-as Grafikus Művezetők Évkönyvének szerkesztője, az ő tervei szerint nyomtatták s az Évkönyv boritékának vésetét Müller Sándor rajza után készittették.

Grafikus Művezetők Évkönyve, 1933. 160. 1.

M.D.K.

Müller Sándor

Az 1931-es Grafikus Müvezetők Évkönyvét tervezte és technikai munkáit irányitotta.
Az Évkönyv szerkesztője is Müller Sándor.

Grafikus Müvezetők Évkönyve, 1931.
4. l. és 160. l.

16

Müller Sándor

Tervező. zedő

MDK.

Mellékleteivel, gondos zedési munkájaval megnyerte, a Grafikai Szemle 30 K. pályadíját.

(Cégjegyek)

Boritekunk és mellékleteink.

Grafikai Szemle 1908. 7 z. 145. o

M.D.K.

Müller Sebastian, lakatosm.

Pesten dolgozott. Szül. Stuhlweissenburg/Szfvár/. Róm.k.
Pesten polgárjogot nyert, 1752, I.12. 247.o.

Nemesváry Ferenc: Lakatosipari érdekességek a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében. 237.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Bpest. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Müller Sándor

porcellánfestő

1843

1.-

Ruricska Herend

57.1.-

eszkedett

a ki mögött lángoló keresztes gömb és ezen innen kutya van, kissé

Katalinnak

ár 1-jén F uszanott 1682 április 3-án.

F fölfelé néz,

s szentekkel.

jobbkezében lévő piros rózsafüzért
dja, mig térdén ülő gyermek ~~Jézus~~ kis-
jára ékköves gyürüt tesz. ~~Mária~~ F átyolt,
palástot visel. A lábainál lebegő négy
dig piros rózsát nyujt a ~~Ricci osa-~~
monkos jobbra fordul, F ~~[illegible]~~
~~a lángoló keresztes gömbön innen, kutya~~
~~[illegible] néz,~~ fejét rózsakoszorú disziti és
~~[illegible] és Katalin~~ szerzetesi egyenruhába öl-
ok repkednek. A balról lévők közül kettő-
be rejtőzik. ~~A Madonna~~ ~~glóriájában~~ Cheru-
ngyal átölelve tartja egymást. Az elő-
ekszik. A háttér hegyes vidék.

~~Máriám Fiú~~
A Madonnan túl

n.

l: XI. 20. (606/901.)

Müller Róza

1914/15 – 1918/19

Ferkèpzomfoiskèvk

116. l.

1017

 M. D. K.

~~Czaczik József, festő. 1780-1857~~

Müller Robert, festő, Czaczik tanítványa, Müller Károly késmarki rajztanár fia. Később Schmeckányára költözött és ott a Coburgok birtokán mint erdész működött. Tevékenységét a festés terén nem folytatta.

Anna Petrová-Plosková; K Počiatkom Realismu v Slovenskom maliarstve. Bratislava, 1961. 80. old.

Johann Rudolf Müller

Mauritius Lang készitette Johann Rudolf Müller rajzai alapján a vezekényi ütközetben elesett négy Esterházy /László, Ferenc, Tamás és Gáspár/ temetésén elhangzott, ~~mondták~~ Nádasdy Ferenc által kiadott oratiók rézmetszeteit.

Rózsa György: Nádasdy Ferenc és a művészet. - Művtört. Ért. 1970.3.sz. 185-202. l.

187-188. l.

Ruth Miller (Amerika) festő

nyerte a második fest. díjat

Manno Miltiades Második lett a vellemi olimpiász

kobrászati csoportjában

M. 932. VIII. 5.

Müller Rezső

"A palota nagy udvarában felállitott két nagy tölgyfakapu alkotója a müvész. "Tölgyfában dolgozni az iparmüvésznek oly gyönyörüség, mint szobrásznak, ha márványhoz jut"-irja az iparmüvészeti munkákról szóló cikk, "A budai királyi várpalota" cimmel. A két müvészi munkán kivül nyolcszáz ablakot, 3oo ajtót, számtalan falburkolatot/magyar stilusu diszitéssel készitett. -legtöbbjét/

A HÉT, Bp. 19oo. dec. 23. XI. évf.
51. sz. 830. lap.

MDK

Müller Rezső, asztalos-mester végezte a Zenepalota asztalos munkáit.

Korb és Giergl. - A Zenepalota.
Magyar Epitömüvészet. 1907.jul. 17-24.l.

MDK

Müller Rezső kőfaragó

Uj diszben ragyog a barátok tpla /belv.tpl/
Nemzeti Ujság 1926. ápr.18. 2o.l.

MDK

Szabadszervezeti kiszlenények. Szabad Művészet
1949. 48. 1.

MDK

Müller Rezső kőfaragómester

készitette egy gellérthegyi villa homlokzati és belső kőfaragómunkáit

Magyar Épitőművészet 1909. 4. sz. 32.l.

Müller Rezső

Kőfaragómester és
kőbányatulajdonos
szül. Süttő (Esztergom
m.) 1870-ben
1913 óta szfv. bir. tag

Süttő 89

Római táborhely, sümeg- berkimalmi

VI. 130.

Müller Rezső

Kőfaragómester Bpest
IX. Vágóhid u. 18.
Kőbányavállalat: Süttő.
Fenti 1898-ban alapi rotta a céget. Volt székesfőv. bizottsági tag, kőmüves és kőfaragó ipartestület választmányi tagja.
Nagyobb alkotásai:
Budapesti mill. emlékmű kőfaragó munkái.
Budafok.: Törley-mauzoleum.
Eger: Székesegyház márvány-szőzéke
Eger. Angol Kisasszonyok templomának carrarai márvány ottára és szőzéke.
Budapest. Kasselik-család emlékmüve.
Budapest. Városligeti Magyarok Magyarszonyárol nevezett plébánia templom kőfaragó munkái.
Szilágyi Sándor: Nagy-Budapest. Bpest, 1927. 96. l.

TELEFON
58-8-35

FISCHER

ÖSSZECSUKHATÓ KÁRPI

BUDAPEST, XI., HORTHY M

Korszakalkotó

„FIDOR“

kis lakásokban r

SZABADALOM bej. F. 7299/a. sz. a.

„Fidor” kanapé-ágy szellőző ágynemü-tartóval.

A támlája tetszés szerint fokonként szabályozható. A benne elhelyezett ágynemü állandóan szellőzik, mert a támlát tartó kereten egy lenge függöny van.

Müller Rezső

László

Budapest

Kir. vár

162. l.

Müller Rezső

bperti asztalos ású-
gyáros, mint hires
asztalosmester
fütőlap emlitve

MAGYAR. EPITOMUVESZET

1930. 12. n. 23. l.

MDK

Müller Rezső müasztalos

Hauszmann A: A kir.vár belső kiképzése és iparm. felsz. MI. 1903. 162 l.

MDK

Müller Rezsö, asztalos.

a várépitès munkásaként a koronás arany érdemkeresztet kapta.

A hétről. Kitüntetések.-Lechner Ödön ünneplése.
Vállalkozók Közlönye és Magy.épitök Lapja. Bp. 1906 jan.24. 1.old.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész,/1654-1719/

Egy általa vésett érem megfelelő pionja.Az érem 1690-ben készült Kanizsa visszavétele emlékére.-Hátúl:Lipót cs. szár hadvezéri öltözetben,allonge-parókával,jobbjában a kereszténység jelvényével /PX/ellatott tabori zászló baljában egy golyó,melyről egy szárnyas Victoria babér koszorút nyújt neki.Egy bilincses török kulcsot nyújt felé.Körirat:NOVOS GAUDENS SPONDERE TRIUMPHOS.A szelvén ben:VICTAS DEDIT MANUS.d.13.April.--71.old. 15.kép. 82.old.

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.szazadi fapiomok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Evkönyve, 1971. Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremmüvész, /1654-1719/

Az 1694-es Pétervárad bevételére és a rajnai győzelemre készült érmének fapionja.-Hátul:Hét géniuszt jelké pező puttócsoport a szövetségesek:Lengyelorsz,Spanyolorsz.Velence,Anglia,Savoya,Ausztria és Hollandia zászló ival.A csoport felett a kereszténység jelvényének zászlaja,~~Felettük a kereszténység jel~~ Lábaik alatt a földön egy francia zászló és egy török lófarkas lobogó. és felirat. 72.old. 17.sz.kép. 82.old.Körirat:VIRTUTI ET CONCORDIAE CHRISTIANORUM.

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.szazadi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1971.
Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Egy sötét pion-bár nem szignált-az irodalom P.H.MÜLLER nek tulajdonitja.Az érem kidolgozása meg is felel ennek Nándorfehérvár elfoglalásának emlékére verték.Hátul: Religiót ábrázoló nő,jobbjában keresztet,legyőzi a térdére eső törököt.A nő fölött:IN HOC SIGNO jelmondat.Körül: IMBELLES TURCOS CRUX ATQUE ECCLESIA VINCUNT.A felirat kronosztikonja az 1688-as évszámot adja.--73.old. 19.sz. kép. 83.old.

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.Századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve, 1971
Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Egy általa vésett érem megfelelő pionja. Az érem 1690-b
ben készült Kanizsa visszavétele emlékére. Elől: Viztől k
körülvett erősség a nagy mecsettel középen és a négy to
tronnyalxaxxxrvár a baloldalon. Egy lebegő fáma felira
tos szalagot tart, melyen CANISIA olvasható. -Alsó szel
vényben: POST XC ANNOS IUGUM TVRCICVM/EXCVTIENS CANISIA
SUB IPSVM/VERIS INITIVM VBERREM VICTO/RIARVM SEGETEM PO
POLLICE/TVR LEOPOLDO/JOSEPHO/MDCXC. 71.old. 15.kép.
82.old.

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.századi fapiconok 64.old

A Magyar Numizmatikai társulat évkönyve, 1971.
Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Az 1694-ben, Pétervárad bevételének és császári seregek Rajna menti győzelmének emlékére készült éremmel kapcsolatos fapion. /17.sz.kép./. Az érem megmintázása igen magas művészi szinvonalat képvisel. 72.old. 17.sz.kép. 82.old. Fekete repr.

PAL FERENC: XVII.-XVIII.századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Evkönyve, 1971. Bp.1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

A fapionok az ábrázolt képek et tekintve két csoportot képviselnek: allegorikus ábrázolások, ill. emlékérmek. Ebben a csoportban magyar szempontból legérdekesebbek a török elleni felszabaditó háború emlékérmeinek verőtövei vel készültek. E háborút közvetlenül követő időszak produkálta ezeket a népszerü érmeket s ezek nyomán a fapionokat. Igen sokat készitett ezekből P.H.MÜLIER IS.
75.old

PAL FERENC: XVII.-XVIII.szazadi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1971.
Budapest, 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

A ~~pajnokkal~~ Pàpnokkal ér éremeikkel kapcsolatban két nevet emlitettünk. PHILIPP HEINRICH MÜLLER és MARTIN BRUNNER nevét. Mindketten koruk legnagyobb éremművészei közé tartoztak. 73.old.

PAL FERENC: XVII.-XVIII. szazadi papionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Evkönyve, 1971.
Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Az 1694-ben, Pétervárad bevételének és a császári seregek Rajna menti győzelmének emlékére készült éremmel kapcsolatos fapion.-/17.sz.kép./.-Az érem megmintázása igen magas művészi színvonalat képvisel. 72.old. 17.sz.kép. 82.old

PAL FERENC: XVII.-XVIII.századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1971. Bp.1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművésu, /1654-1719/

Ismertebb érmeit 1676-tól kezdve alkotta. Mind a korá ban Nyugateurópában dúló háborúk, mind pedig a török elleni felszabaditó háború eseményeit sok-sok érmen örökitette meg. Igy pl.:

"BELGRÁD BEVÉTELE", cimü érmén. 1688.- 73.old

PAL FERENC: XVII.-XVIII.szazadi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve, 1971. Bp.1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Ismertebb érmeit 1676-tól kezdve alkotta. Mind a korában Nyugateurópában dúló háborúk, mind pedig a török elleni felszabaditó háború eseményeit sok-sok érmen örökitette meg. Igy pl.:
"BONN BEVÉTELE, 1688", cimü érmén. 73.old

PAL FERENC: XVII.-XVIII. szazadi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Evkönyve, 1971. Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremmüvész, /1654-1719/

Augsburgi mester volt.-Érmeken kívül pénzeket is vésett Augsburg,Nürnberg,Salzburg számára.-Érmeit P.H.M. betükkel szignálta.1719.január 17-én halt meg Augsburgban.-Két fia folytatta atyja mesterségét.
7 .old

PAL FERENC: XVII.-XVIII.századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1971.
Bp.1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Sok magyar vonatkozású érme.-Pion Bonn ostromáról egy érme után. Elöl mellkép jobbra: FRIDERICUS III. D G ELECTOR BRANDENBURGIS körirat. Hátúl: Az ostrom képe, becsapó ó lövegek röppályjával, a várban keletkezett tüzzel. Körirat: BONO REDIT OMINE BONNA. Az érem és pion jó képet ad az ostromról. 68. old. 6. kép. 78. old

PÁL FERENC: XVII.-XVIII. szazadi fapionok 64. old

A Magyar Numizmatikai Társulat Evkönyve, 1971.
Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Ismertebb érmeit 1676-tól kezdve alkotta. Mind a korában Nyugateurópában dúló háborúk, mind a török elleni felsza baditó háború eseményeit sok.sok érmen örökitette meg. Pl "MOHÁCSI CSATA" című érme 1687.- 73.old

PAL FERENCZ XVII.-XVIII. szazadi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Evkönyve, 1971.
Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Sok magyar vonatkozású érme van.-Ő véste 1691-ben az Orániai/III./Vilmos összehivta hágai fejedelmi kongresszus emlékérmét. 9.sz.kép/.Elől:az istenek gyülekezete, középen Jupiter.Felirat:INGENTES ANIMO DIGNAS IOVE CONCIPIT IRAS/CONCILIUMQUE VOCAT/.Szelvényben:COVENTUS FOEDERAT.PRINCIP./PRAESIDE GUILIELMO III.R.BRIT./HAGAE COMIT.CELEBR./1691.- 69.old. 9.sz.kép.79.old. Fekete repr

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Evkönyve. 1971.
Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész/ 1654-1719/

A pion alapjául szolgáló érmet I.JÓZSEF Augsburgban ró
mai királlyá való koronázására verték.Müller véste.Elől
3 koronás medaillon,angyal tartja össze szalaggal.A bal-
oldaliban Lipót császár,jobbra.Középsőben József római
császár elölről.Jobboldaliban balra néző Eleonóra császá
nő.Fent:UNO SPLENDORE CORUSCANT.Lent:A DEO CORONATIS Vi-
TA ET VICTORIA.1690. 68.old. 8.kép. 79.old

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve. 1971.
Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész/ 1654-1719/

A pion alapjául szolgáló érmet I.József Augsburgban római királlyá való koronázására verték.Müller véste,Hátlapon:Három női alak,egyik kezükben bőségszaruval,lábuknál pajzsokon a címer jelképes alakjai:Pannonia,Germania,Bohemia.Szelvényben:BENEDICTIONES PATRIS JOSEPHI/ CONFORTATE SUNT BENE/DICTIONIBUS PATRUM/EIUS.GEN.49.v. 26.- 69.old. 8.sz.kép. 79.old. Fekete repr.

PAL FERENC: XVII.-XVIII.századi fapionok 64.old.

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve. 1971. Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

A pion alapjául szolgáló érmet I.József Augsburgban ró
mai királlyá való koronázására verték.Müller véste.Hát-
lapon:3 női alak,egyik kezükben bőségszerű,lábuknál
pajzsokon a cimer jelképes alakjai:Pannonia,Germánia:
Bohemia.Szelvényben:BENEDICTIONES PATRIS JOSEPHI/CONFOR
FORTATE SUNT BEBE/DICTIONIBUS PATRUM/EIUS.GEN.49.v.26.-
69.old. 8.kép. 79.old

PAL FERENC: XVII.-XVIII.Századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve. 1971.
Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Sok magyar vonatkozású érme van. Ő véste 1691-ben az Orániai /III. /Vilmos összehívta hágai fejedelmi kongresszus emlékérmét. /9.sz.kép/. Elől: az istenek gyülekezete, középen Jupiter. Felirat: INGENTES ANIMO DIGNAS IOVE CONCIPIT IRAS /CONCILIUMQUE VOCAT. Szelvényben: CONVENTUS FOEDERAT. PRINCIP. /PRAESIDE GUILIELMO III. R. BRIT. /HAGAE COMIT. CELEBR. /1691. -69.old. 9.sz.kép. 79.old

PAL FERENC: XVII.-XVIII.századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve. 1971. Bp. 197?

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Sok magyar vonatkozású érme van.-Ő véste 1691-ben az Orániai /IIIa/Vilmos összehivta hágai fejedelmi kongresszus emlékérmét./9.sz.kép./.-Hátúl:Oltártüz mellett 3 allegorikus alak:balról álló BÁTORSÁG kezét nyújtja a jobbról álló EGYETÉRTÉS-nek,kettőjük közt az oltár mögött a BÖLCSESÉG áll.Körirat erre utal:CONCILIO CONCORDIA ET FORTITUDINE.-69.old. 9.sz.kép. Fekete repr.

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.szazadi fapiomok 64.old

A Magyar Numizmatikai tarsulat evkönyve, 1971.
Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Sok magyar vonatkozású érme van.-Ő véste 1691-ben az Orá
Orániai/III./Vilmos összehivta hágai fejedelmi kongres-
szust emlékérmét./9.sz.kép/.Hátúl:Oltártüz mellett 3
allegorikus alak:balról álló BÁTORSÁG kezét nyújtja a
jobbról álló EGYETÉRTÉS-nek,kettőjük közt az oltár mö-
gött a BÖLCSESSÉG áll.Körirat erre utal:CONCILIO CONCORI
DIA ET FORTITUDINE. 69.old. 9.sz.kép. 79.old

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.szazadi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1971.
Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész/1654-1719/

Az általa vésett érem verőtövével készült pion:Az érmet abból az alkalomból vertók,hogy Badeni Lajos őrgróf át vette a császári hadak főparancsnokságát.-A sötöét szinű pion előlapján a pámcélba öltözött,hosszú parókás őrgróf jobbra néző mellképe.Körirat:LUDOVWILHELM.D.G. MARCH.BAD.HOCHB.S.C.M.GENER.LOCUMT.CAMPIMARISC.-69.old. 11.kép. 80.old. Fekete repr. 1893.

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.szazadi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1971.
Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész/1654.1719/

Az általa vésett érem verőtövével készült pion.Az érmet abból az alakalomból vertek,hogy Badeni Lajos őrgróf át vette a császári hadak főparancsnoksagat.-Az sötét szinü pion előlapján a páncélba öltözött,hosszú parókás őrgróf jobb ra néző mellképe.Körirat:LUDOV.WILHELM.D.G. MARCH.BAD.HOCHB.S.C.M.GENER.LOCUMT.CAMPIMARISC./1693/.
69.old. 11.kép. 80.old

KAL FERENC: XVII.-XVIII.szazadi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Evkönyve, 1971.
Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Az általa vésett érem verőtövével készült pion.Az érmet abból az alkalomból verték,hogy Badeni Lajos őrgróf átvette a császári hadak főparancsnokságát.Hátúl:UT LUNAE SIC SISTE,GRADUM NUNC JOSUA:SOLIS.Alúl:a szelvényben:MARS BISULTOR VICTOR TURCAE/PERPETUUS,EXPEDITIONEM/CONTRA GALLOS AD RHENUM/AGGREDITUR,1693.- 70.old. 11.kép. 80.old

KÁL FERENC: XVII.-XVIII.századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1971. Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Az 1694-es Pétervárad vételére és a Rajnai győzelemre készült érem fapionja.-Elől:Középen Victoria egyik kezében pálmaág, másikban 3 babérkoszorú. Körül ülve a folyamokat jelképező, 3 folyamisten.:PETROVARADINO LIBERATO HVYO RECEPTO RHENO TRAJECTO.Lent:CONTRA TURCAS EORUM QUE FOEDERATOS TRIPLEX/XIANORUM VICTORIA/1694.-[illegible].old. 17.sz.kép. 82.old. Fekete repr,

PAL FERENC: XVII.-XVIII.századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Evkönyve, 1971. Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Az általa vésett érem verőtövével készült pion. Az érmet abból az alkalomból verté, hogy Badeni Lajos őrgróf átvette a császári hadak főparancsnokságát. Hátúl: Felül körirat: UT LUNAE SIC SISTE, GRADUM NUNC JOSUA: SOLIS. Alúl: a szelvényben: MARS BISULTOR VICTOR TURCAE/PERPETUUS, EXPEDICIONEM/CONTRA GALLOS AD RHENUM/AGGREDITUR, 1693.
70.old. 11.kép. 80.old. Fekete repr.

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Évkönyve, 1971.
Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész./1654-1719/

Egy áltata vésett érem megfelelő pionja. Az érem 1690-be
készült Kanizsa visszavétele emlékére. Elől: Viztől körül
vett erősség a nagy mecsettel középen és a négytornyú
vár baloldalon. Egy lebegő fáma feliratos szalagot tart
CANISIA.-Alsó szelvényben: POST XC ANNOS IUGUM TVRCICVM/
EXCVTIENS CANISIA SUB IPSVM/VERIS INITIVM VBEREM VICTO/
RIARVM SEGETEM POLLICE/TVR LEOPOLDO/JOSEPHO/MDCXC. 7lold
15.kép. 82.old. Fekete repr.

PAL FERENC: XVII.-XVIII.szazadi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Évkönyve, 1971.
Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Ő volt a vésnöke a Várad visszavételére 1892-ben vert éremnek, egy világos pion alapveretének.-Hátúl:A trónoló császárnak 2 kulcsot ad egy térdelő, koronás nő.Lebegő V: Victoria feje fölé tart egy babérkoszorút.Hátúl Várad előtte sátortábor.Körirat:SIC ASVETE TVIS SEMPER VICTO RIA CASTRIS.A szelvényben:VARADINVM RECEPTVM DIE V.JUNI MDCXCII.-72.old. 16.sz.kép. 82.old. Fekete repr.

PAL FETTICH: XVII.-XVIII.szazadi fapionok 84.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Evkönyve, 1971. Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész/1654-1719/

Magyar vonatkozású érmeket is készitett.-Bonn ostromára és bevételére veretett érmének pionverete/6. 6.számú kép/.Az érmen datálás nincs,de III.Frigyes brandenburgi választófejedelem/később I.Frigyes porosz király/XIV.Lajos ellen 1692-ben viselt háborújában került sor Bonn ostromára. 68.old. 6.sz.kép.78.old

LÁL FERENC: XVII.-XVIII.szazadi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve, 1971.
Bp. 197?

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Sok magyar vonatkozású érmet is készitett. Pionja Bonn ostromáról egy érme után. Elől mellkép jobbra: FRUDERICUS III. D G ELECTOR BRANDENBURGIS körirat. Hátul: az ostrom képe, becsapódó lövedékek röppályájával a várban keletkezett tüzzel. Körirat: BONO REDIT OMINE BONNA. Az érem és pion jó képet ad az ostromról. 68.old. 6.sz.kép. 78. old. Fekete repr.

PÁL FERENC: XVIIáóXVIII.századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai társulat Evkönyve, 1971.
Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Ő volt vésnöke a Várad visszavételére 1692-ben vert ére
éremnek, egy világos pion alapveterének, /16.sz.kép./. Elő
Elől: Lipót császár és József királyegymás mögötti mell
képe, fejükön babérkoszorú. Körirat: LEOPOLDUS M: ROM IMP
JOSEPHUS R ET H.R.AUGUSTI TURCARUM VICTORES PERPETUI.
72.old. 16.sz.kép.82.old. Fekete repr.

PÁL FERENC: XVII-XVIII.századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1971.
Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Ő volt a vésnöke a Várad visszavételére 1692-ben vert éremnek, egy világos pion alapveretének. /16.sz.kép./. Elől: Lipót császár és József király egymás mögötti mell képe, fejükön babérkoszorú. Körirat: LEOPOLDUS M. ROM. IMP. JOSEPHUS R. ET H. R. AUGUSTI TURCARUM VICTORES PERPETUI. 72.old. 16.sz.kép. 82.old.

PÁL FERENC: XVII-XVIII. századi fapionok 64.old.

A Magyar Numizmatikai Társulat Évkönyve, 1971.
Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

P.H.Müller a XVII.sz.utolsó és a XVIII.sz.első évtizedeinek egyik neves medailleure.1654.X.2-án született Augsburgban,nem tehetős szülőktől,úgy hogy már igen korán kellett keresetről gondoskodnia.LENHARD WEISS augsburgi városi tanacsos támogatásával éremverési munkához jutott. 73.old

PÁL FERENC: XVII-XVIII.századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve, 1971.
Bp. 1972

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremmüvész, /1654-1719/

Ő volt a vánöke a Várad visszavételére 1692-ben vert éremnek, egy világos pion alapveretének. -Hátúl: A tróno ló császárnak 2 kulcsot ad egy térdelő, koronás nő. Lebegő Victoria feje fölé tart egy babérkoszorút. Hátúl Várad előtte sátortábor. Körirat: SIC ASSVETA TVIS SEMPER VICTORIA CASTRIS. A szelvényben: VARADINVM RECEPTVM DIE V. JUNI MDCXCII. -72. old. 16. sz. kép. 82. old

PAL FERENC: XVII.-XVIII. századi fapionok 64. old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Évkönyve, 1971.
Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

A pion alapjáúl szolgáló érmet I.Józsefnek Augsburgban római királlyá való koronázásának emlékére verték.Vése két ő készitette.Elől 3 koronás medaillon,angyal tartja össze szalaggal.A baloldaliban Lipót császár jobbra.Középsőben József római csaszár elölről,a jobboldaliban a balra néző Eleonóra császárnő.Fent:UNO SPLENDORE CORUS CANT,Lent:A DEO CORONATIS VITA ET VICTORIA 1690.68.old 8.kép.79.old. Fekete repr.

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.szazadi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat évkönyve, 1971.
Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Az 1694-es Pétervárad bevételére és a rajnai győzelem re ké zült érem fapionja.-Elől:Középen Victoria egyik k kezében pálmaág,másikban 3 babérkoszorú.Körül ülve a fo lyamokat jelképező 3 folyamisten.:PETROVARADINO LIBERA TO HVYO RECEPTO RHENO TRAJECTO.Lent:CONTRA TURCAS EORUM QUE/FOEDERATOS TRIPLEX/XIANORUM VICTORIA/ 1694.-72.old. 17.sz.kép. 82.old.

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.szazadi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve, 1971.
Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Egy sötét piont-bár nem szignált-az irodalom P.H.MÜLLER-nek tulajdonitja. Az érem kidolgozása meg is felel ennek. Nándorfehérvár elfoglalásának emlékére verték. Elöl a város, fent: GRIECHISCH WEISSENBURG, lent: IST IN TÜRKISCHE GEWALT/GERATEN AO CHRI 1521/VON DEN CHRISTEN MIT/STÜRMENDER HAND/EROBERT 1688./D.6.SEPT.--73.old. 19. sz.kép. 83.old. Fekete repr.

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.szazadi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat évkönyve, 1971. Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész/1654-1719/

Egy általa vésett érem megfelelő pionja.Az érem 1690-ben készült Kanizsa visszavétele emlékére.-Hátúl:Lipót császár hadvezéri öltözetben,allonge-parókával,jobbjában a kereszténység jelvénye/PX/.tábori zászlón.Baljában egy golyó,melyről szárnyas Victoria babérkoszorút nyújt a császárnak.Körirat:NOVOS GAUDENS SPONDERE TRIUMPHOS.A szelvényben:VICTAS DEDIT MANUS.d.13.April-71.old. 15. kép. 82.old. Fekete repr.

KAL FERENC: XVII.-XVIII.századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve, 1971. Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Az 1694-es Pétervárad bevételére és a rajnai győzelemre készült érem fapionja.-Hátul:7 géniuszt jelképező puttócsoport,a szövetségesek:Lengyelorsz.Spanyolorsz.Velence,Anglia,Savoya,Ausztria,Hollandia zászlója.Felettü a kereszténység jelvényének zászlaja.Lábaik alatt a földön egy francia zászló és egy török lófarkas lobogó.
72.old. 17.sz. kép. 82.old. Fekete repr. és felirat
VIRTUTI ET CONCORDIAE CHRISTIANORUM

BAL FERENC: XVII.-XVIII.századi fapionok 84.old

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve, 1971.
Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész /1654-1719/

Egy sötét pion-bár nem aignált-az irodalom P.H.MÜLLER nek tulajdonitja.Az éremkidolgozása meg is felelennek. Nándorfehérvár elfoglalásának emlékére verték.Elől a város.Fent:GRIECHISCH WEISSENBURG.Lent:IST IN TÜRKISCHE GEWALT/GERATEN AO CHRI 1521/VON DEN CHRISTEN MIT/STÜRMENDER HAND/EROBERT 1688./D.6.SEPT.--73-old. 19.számu kép. 83.old.

PÁL FENGNO: XVII.-XVIII.szazadi fapionok 84.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat évkönyve, 1971. Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Egy sötét pion-bár nem szignált-az irodalom P.H.MÜLLER nek tulajdonitja.Az érem kidolgozasa meg is felel ennek Nándorfehérvár elfoglalásának emlékére verték.Hátúl: Religiót ábrázoló nő,jobbjában keresztet,legyőzi a térdre eső törököt.A nő fölött:IN HOC SIGNO jelmondat.Köül:IM BELLES TURCOS CRUX ATQUE ECCLESIA VINCUNT.A felirat kronosztikonja az 1688-as évszámot adja.--73.old. 19.sz. kép. 83.old. Fekete repr.

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.szazadi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Tarsulat Evkönyve, 1971. Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész,/1654-1719/

Az általa vésett érem verőtövével készült pion.Az érmet abból az alkalomból verték,hogy Badeni Lajos őrgróf át vette a császári hadak főparancsnokságát.Hátúl:Hadvezéri öltözetben,baljában marsallbot,jobbjat a nap felé emeli hogy megállásra hivja.Előtte a legyőzött Rajnakezeit könyörgésre emelve.Háta mögött egy Victoria alak,török hadirrófeákat tart,babérral övezi a marsall fejét. 70.old 11.kép. 80.old. Fekete repr. 1693

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.századi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve, 1971.
Bp. 1972.

PHILIPP HEINRICH MÜLLER, éremművész, /1654-1719/

Az általa vésett érem verőtövével készült pion.Az érem
abból az alkalomból készült,hogy Badeni Lajos őrgróf át
vette a császári hadak főparancsnokságát.Hátúl:Hadvezé
ri öltözetben,baljában marsallbot,jobbjával a nap felé
emeli,hogy megállásra hivja.Előtte a legyőzött Rajna,ke
zeit könyörgésre emelve.Háta mögött egy Victoria alak,
török haditrofeákat tart,babérral övezi a marsall fejét.
Háttérben az alánhanyatló félhold. 70.old. 11.kép. 80.old

PÁL FERENC: XVII.-XVIII.szazadi fapionok 64.old

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve, 1971.
Bp. 1972.

MÜLLER, Philipp Heinrich

XI. kmc

Husár L.: Személyi emlek.
Bp. 1999. 51.
59.
~~77.~~
83

szempontjából lényeges szombathelyi szeminárium épület
juk, hogy eredetileg a püspöki palotára szintén háromszö
A végül mégis más formában történő megvalósulást Will
gyarázza, hogy „... a sokkal szerényebb homlokzattal bíró
sának erejét nem akarta nagyon visszaszorítani."[63]

A két szintet átfogó, ovális kápolna – az árvaház sarkál
a középkori bástyától is inspirált, egyszerű íves bővítmény
kal gazdagabb, mellékterekkel bővített változatban jelenik
si palota udvarának egyik sarkában. A korábbi pozsonyi t
na még máshol és főleg más formában – szabályos, félkörí
tundaként – jelentkezett, a szóban forgó hátsó traktus épí
sok szerint 1780-1782 között került sor.[64] 1783-ban tehát,
készítette az árvaház második tervét, könnyedén nyúlhato
a közelmúltban megvalósult elképzeléshez.

Az igen egyszerű külső homlokzatokkal és belső terekke
sősorban szigorú funkcionális igényeknek megfelelő kősze
okozott komoly gondot az ennél sokkal jelentősebb fela
tésznek, aki egy időben szorosan kötődött a bécsi császári
miához is.[65] Az ő szempontjából ezt a munkát a felépítend
központ melléktermékének kell tekintenünk, amely anyag
hetett túlságosan számottevő.[66]

Kialakításában bizonyára Szily püspök intenciói lehette
szen másképp képzelte el a szigorú erkölcsi normák szerir
mint saját palotáját vagy a szombathelyi székesegyházat. A
kisugárzása azonban fontos része volt annak az antik műv
fonódó szilárd, katolikus világképnek,[67] amelyet új egyház
tehetséges főpap létre kívánt hozni. Ilyen értelemben a k
nek sorába tartozik.

Az épület későbbi sorsa

(Müller R. – és
Zimmer E. nyomán).

Kubler napórakészítő műhelye,
rézkarc, 1609. (repr.)

Művészet, 1977. 3. 23. old.

Müller P. H

l.

Budavunaf. 1936

37. l

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
2 13 /19 17 szám
Érk.: 917 év ápr. hó 5. n.

Elnök Ur !

ó 3-án 4757. szám alatt kelt leiratom
zágos Bizottságának tagjává részemről
n tett előterjesztésére kinevezett
, orsz. m. szépmüvészeti muzeumi osztály
szives kézbesités végett, idecsatolva

god őszinte tiszteletem nyilvánitását.
tius hó 28.

Müller Philipp

Heinrich

1

Budavinzaf. 1936

44. l.

TÁS:

rilis hó 3-án és 4-én

u. 3—6.-ig

ÉS:

3 órától.

árverésre kérhetők.

Philipp Heinrich Müller

laïd

Elbé. VII K. 156 l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

élyezem:

.....

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Philipp Heinrich Müller

Gemeinde

laird

= do. K.

Gilbé (19 l

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

.

vi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

bizonyít. Anyagi körülményeinek mostohaságával és művészi méltatásával a napilapok is foglalkoztak.

Budapest művészeti élete azt kívánja, hogy mű- [illegible] a fontosabbak. Lépten-nyomon találkozik a magyar műértő, műkedvelő a magas színten álló grafikának e két sajátos ágával, érdekes történetük megírása a grafikában jártas, hivatott tollú íróra vár. **Szautner Lajos.**

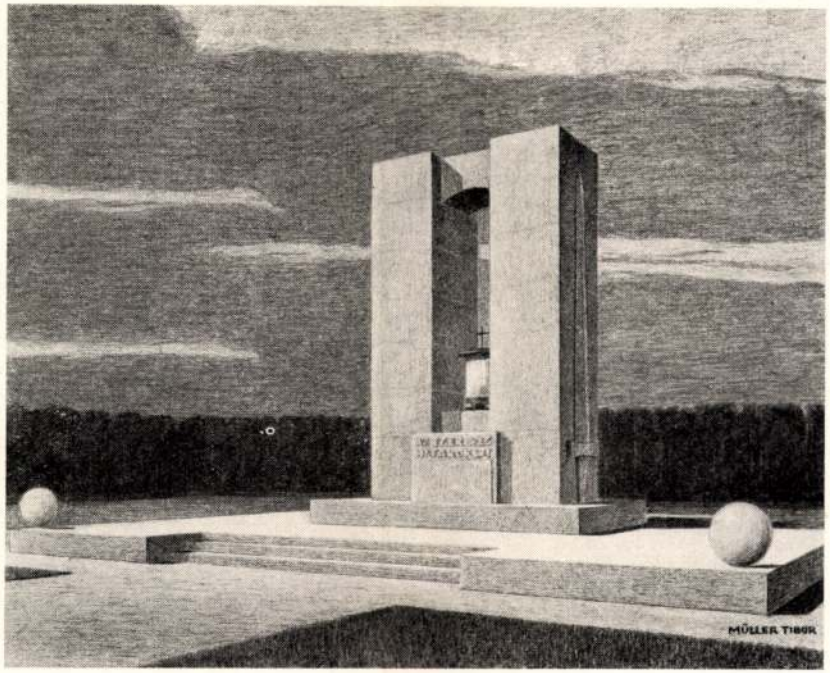

Müller Tibor: Hősök Emléke
A Magyar Képzőművészek Egyesülete Műcsarnoki Jubiláris Tárlatáról

Képzőművészek 1935. 36 l.

sővel készítette, addig a földfeletti, világos felho és fény közt mozgó alakjai ellenkezőleg fekete hatásúak és ezeknél mellőzi a párhuzamos vésőt. Magasröptű fantáziájának másik műve az ellentéteken alapuló és lágy, finom metszésű Adagio. Linometszetein a nagy klasszikusoknak méltó társa és művészete megnemesíti anyagát, amelyet használ. Női arcképei e technika legnemesebb gyümölcsei. Lüktető életkedve könnyű vonalakkal emeli ki a lényeget, szinte táncolni látszik a véső, mely kerüli a szükségtelent, hogy a jellemzőt annál nagyobb hangsúllyal emelje ki. Barna alapra nyomtatott női feje egyike Varga legkiválóbb alkotásainak. „Anya és gyermeke" című kétszínű lapja felette áll a germán

Varga N. L.: Tanulmányfej
Fametszet

Varga az Ikarus bukása című lapján ezt teljes mértékben igazolja, sőt a háttérben elhelyezett világos vonalakkal a lebegést fokozni tudja. Vagy ki tudná jobban, bravurosabban megoldani a fantasztikus Peer Gynt alakját, mint ahogy a képzőművészetben Varga tette. Peer Gynt a hegyen című metszetén Peer Gynt alakja nehéz léptekkel halad felfelé, mögötte a manók zavaros, meg nem fogható alakjai, mint ezer szem követik.

Minden hazafias túlzás nélkül mondhatjuk — anélkül, hogy a gyönyörű holland vagy a dán grafikai kiállítást lebecsülnők —, művei világviszonylatban is értékek.

Az olaszországi tanulmányutak üdvös megtermékenyítő hatását éppen a fametszők művészetében észlelhetjük, akik fáradhatatlanul gyűjtik össze és hozzák haza olasz impresszióikat. Bár a linometszet első művészi felhasználását Conrad (Éber: Művészeti Lexikon) 1895-re teszi és hazai fejlődése Olgyay Viktor működésével (gyönyörű, sárga búzatáblát ábrázoló lapja stb.) lendül fel, rövid idő alatt mégis elérte azt, hogy ez egyszerű anyag művészeti anyaggá nemesedhetett. A linometszet ellen leginkább azok vétenek, akik nem adják meg a linoleum anyagának puhaságához mért formakaraktert, a hiba ott történik, ahol a keményebb fametszet technikáját akarják linoleum anyagába átültetni.

Vannak, akik a linometszetet újabb időben ke-

Müller Philipp Heinrich

augsburgi ćremnuver

Buda vinzavetele ernie

Másolata a Giovanni

Hamerani-tele ćremnek

Rassay 10. l

Gohl Bp. emlékér-

mei. 90. z.

Müller Philipp Heinrich

ércmvéső

ivód

Trag Érd

32, 33. l.

Gohl Ödön

Budapest emlék-

érmei. I. r. 92. sz.

P. H. Müller

Lasd

Gebé IX 183

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

lyezem:

agy helyettesének
rása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Müller P. H

Ércenvező

Cásd

Numizmat. Közl.

1911. 127.

Többnyi is cza az oldalon

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztar

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

Müller Tibor

Képzőművészet

1927. 2. f.

MÜLLER TIBOR: *Hősi emlék.*

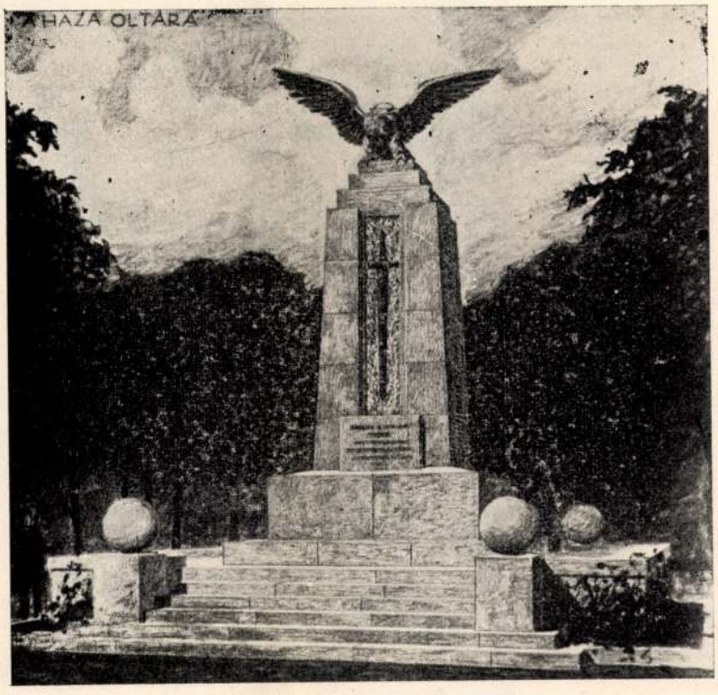

MÜLLER TIBOR; *Hősi emlék.*

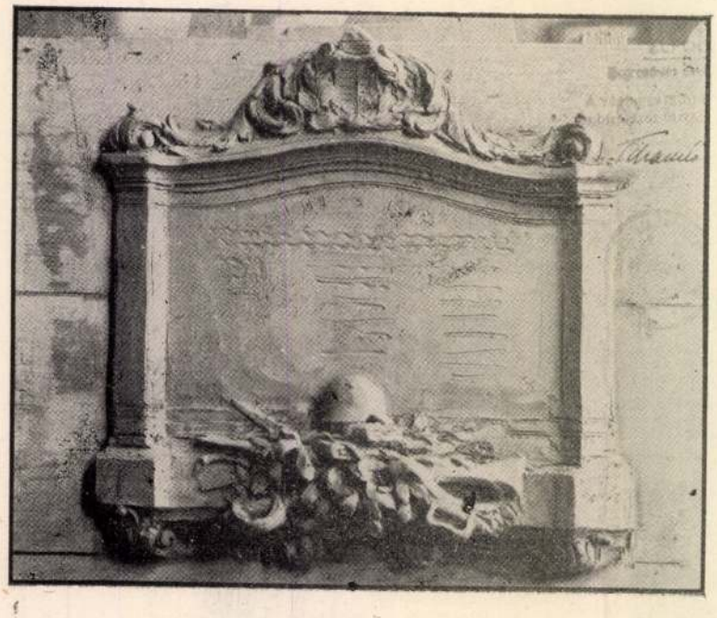

LUX ELEK : *Emlék tábla.*

SZENTGYÖRGYI ISTVÁN :
Hősi emlék.

Müller Tibor

Munkarnok épitesz Bpest

1922. jub. kiáll 485, 489

1923. tav. kiáll. 29.

1927. tav. kiáll. 308

1928. tav. kiáll. 236

Flamandok IV. 238

Müller Tibor

építész

Nagykörös városi fürdő épület tervpályázatán megvétel.

Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye.[7]

1923. 4. l.

[7] (Technika és Közgazdaság.)

ezt a naptárt
endőben is
, írja meg a

EMI NYOMDÁNAK

i naptárt is
gküldjük.

NYOMTATVÁNY

Budapest

Meghívó

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Magyar Nemzeti Múzeum Baross-utcai előadótermében (VIII., Baross-u. 13) 1937. évi november hó 10-én este 6 órakor

Augustus császár születésének kétezeréves fordulója alkalmából

tartandó

ÜNNEPÉLYES EMLÉKÜLÉSÉRE

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az augustusi béke szimbolikája a primaportai Augustus-szobor páncélján. Dr. ALFÖLDI ANDRÁS előadása.

Gerevich Tibor
elnök.

Az ülés előtt fél hatkor választmányi ülés a decemberi közgyűlés előkészítése tárgyában.

Vendégeket a Társulat szívesen lát.

Müller Tibor

épitéz

Szul. 1890. márc. 31. Arad.

Pályázatokon 15 első
díjat nyert. Kb 80
hősi emlékes tervezett.
Részt vett a második
világháborban, hadi-
fogságból 1945-ben
jött hára Budapestre.
Annak idején Berlin-
ben Bruno Paul professor
mál képezte magát.
Sajat közlese
1946. ápr. 6.

A Gárdonyi mérezolenn
szovpáj ásatóm II. díj

Müller Tibor

Autorterverő

1905–1909

Éimisk 1930

86 l.

3023 ⊥ (Pyrker J. L.: ...

15 Danhauser J. F.

(Sz. Becsben 1805. augusztus 19-én.

Ottokár Rudolf a...

Balra, elesett...
re fogot kézzel s
tyűjét vetette a csapár ~~[illegible]~~ elé...
A földöi összetörött...
sapka van nyilt kor...
sel. Nyakába aran...
ros, sárga nadrágj...
kát kardkötője s...
van öltözve s balják...
ja, ki kardját leer...
szemlélők tribüny...
felé vágtat, jobbra...
nyegető mozdulat...
tűnik fel, ~~a mely~~
szemű ~~férfi~~ Nemtő ~~[illegible]~~
Danhauser
fecit 1826

Vászon, méretet...
~~Pyrker 186.~~
~~Vy sza 11~~
~~VII: 15.~~

VII: 288.

Müller Tibor

Külföldi tanulmányutra a kereskedelmi minisztériumtól 1000 K

Éimisk. 1913-14.

Müller Tibor

Keresk. min.-ből 300 K

Értimisk 1908/9. B. l.

T. 3931.

i S. MARGARITA foglalja el, a kö-
Il quartiere di S:A:E: di Baviera-t
csnokaik szerint megnevezett és ha-
szik körül. Felirata

TI PI-

nbre
86.

l : 35 cm.

16.

Müller Tibor

Lakberendezési
tervek

Repr.

Értimisk 1909/10

XVI.t

Müller Tibor

keresk. min. – tól 300 k

Eritimisk 1909/10. 8. l.

-én. † München ben 1874 április 7-én.

Gyarapodás.

(tan állva van ábrázolva.

lra fordul. Leeresztett ~~kan kesztyűs~~ jobb-
gyürüs balját pedig az asztalon nyugtat-
önyv meg egy utenypálcza van és a melynek fara-
is angyal által tartott táblán „LISZT" ol-
szemöldöke szőke, arcza és bajusza leberet-
yakkendője, ~~fehér és~~ a mely felett rendjelt hord, fehér.
t köpenyege és pantallója barna. A háttér-
rek között, a szabadba nyilik kilátás, hol

cm.
elmi Banktól 1887: I. 5-én a 27429 sz. lei-

1893: XI. 5-én az 51974 sz. leirat alap-

(39) 1894: VIII. 346

204

Müller Tibor

Végbiz. jeles eredm. és képesítő oklevél.
Kőtimisk 1909/10
10-l.

529.

fordulva, (kerek medaillonban) Fején turbánt visel, melyből
ki, bajusza rövid, szakálla leberetvált
ugyszem lóg le. Inge csipkés s hasított
lehajtott széles galérját gyöngysor szegélyzi.

méretei 5:5 cm.
urgeois J. 1895. szeptbr. 25

[illegible]

Müller Tibor

1000 K államsegély

Éinusk 1912/13

28. l.

~~Abauj - Torna vármegye~~

~~VI. 224, 225.~~

Müller Tibor

600 k államsegély

Építés 1912/13. 27 l.

Ingres, festo IV. 170

Müller Tibor

— A Makón felállítandó Návay-emlékmű győztesei *Szentgyörgyi* István szobrászművész és *Müller* Tibor műépítész, akiknek közös terve nyerte el a jelentős mű kivitelezését.

Képzőművészet
1934. 70. l.

Müller Tibor, építőművész. Született Aradon 1890-ben. Középiskoláit Budapesten végezte, majd állami ösztöndijjal Berlinben egészitette ki tanulmányait Bruno Paul professzor épitőművész-mester iskolájában. A világháboru kitörésekor hazajött, bevonult és mint tartalékos tüzértiszt végigküzdötte a háborut. Leszerelés óta önállóan dolgozik. Főképpen mauzoleumok, siremlékek és hősi emlékek tervezésével és épitésével foglalkozik. Egerben a Gárdonyi-mauzoleum tervpályázaton I. dijat és kiviteli megbizást nyert. A nagykőrösi artézifürdő és szabaduszoda tervpályázatán IV. dijat, az orsz. magyar hősiemlékek kiállitásán I. dijat, a Prohászka-emlékmüpályázaton 2000 pengős első dijat, a gróf Tisza István-szoborpályázaton (Szentgyörgyivel) 3000 pengős első dijat nyert. A Blaha Lujza siremlék-pályamunkáját megvették. Nagyatádi Szabó István szoborpályázatán Szentgyörgyi szobrászmüvésszel első dijat és elkészitési megbizást kapott. Számos

Rät Str. 8/2.1

kisebb dijat nyert. Az ország különböző helységeiben kb. 30 önálló és 30 szobrászokkal közösen készitett hősi emlékművét állitották fel. A Műcsarnok állandó kiállitója. Tagja a Mérnökegyesületnek, a Pátria Clubnak, a Képzőművészeti Egyesület épitőművészeti szakosztályának.

VERZEICHNIS :

93 *A. Géber :* Die Sammlung György Stéger... 233
01 *E. Molnár :* Briefe Hollosys 248
13 Kunstliteratur..... 254
21 *E. Seregély :* Kunstgeschichtliche Bibliographie des Jahres 1937 (Beilage)

ER ILLUSTRATIONEN :

93 P. Aquilas Kupferstich von A. Cariacci's Freske
94 (Pal. Farnese, Rom) 224
95 P. Aquilas Kupferstich von A. Cariacci's Freske:
96 Die Schindung des Marsyas (Pal. Farnese,
96 Rom) 225
97 Holicser Teller „Der verlorene Sohn“..... 225
98 Stefano della Bellas Kupferstich : Pferde-
99 schwemmen 227
00 Holicser Teller : Szene in einer Pferde-
02 schwemme 227
03 Holicser Teller mit einer mythologischen Szene 229
04 Holicser Teller, darstellend die Vertreibung
04 Hagars und Ismaels 229
05 W. Madarassy : Sechs Münzen 231, 232
06 Verdure aus der Mitte des 16. Jh. (Sammlung
07 Stéger) 234
09 Usak-Teppich. Ende des 16. Jh. 235
10 Stück eines chinesischen Sammt-Teppichs.
11 18. Jh. 236
12 Lehnstuhl. 18. Jh. 237
Cassone. Um 1600 237
19 Holländischer Schubladenkasten. 17. Jh..... 238
16 Französischer Kasten. Mitte des 16. Jh. ... 239
Leuchter (Louis XV.) 240
19 Rokoko Kaffee- und Teekannen 241
Maria mit dem Jesuskinde. Holzstatue. Ende
19 des 14. Jh. 242
20 Joos van Cleve (?) : Altarbild 243
David Vinckboons : Die Predigt des Hl. Jo-

Müller Tibor

Müller Tibor építőművész, IX.
Lónyay-u. 17. ○184-246

Bptávb_1940_szept.

t á s i m u n k a.)
épületben és a kir.
elyiségeiben 1909.
tavaszkor április-
któber hónapokban
nkálatok biztosittatni
ekre a munkálatokra
ajánlataikat, a buda-
ökéhez
Alkotn
c i u s
ajánlat
ampénz
tolandó
zék iro

ó b é
tanácsa
vendé
geknek
rtozó
irdet. A
re lehe
nlatoka
l e l l y
z (kö
benyuj
yéb f
amint a
ágánál
n kapl
z s e k
ság „
szonfá
lgy tör
ótsóvá
utján
) f., b
dési fe

város tanácsa az 1909—1911. évi erde
lucfenyő haszonfa tömegét eladni óhajtja
végből felhivja a venni szándékozókat, h
ajánlataikat m á r c i u s 17-én d. u. 4 órái
polgármesteri hivatalba adják be. Az évenk
eladásra kerülő famennyiség 1000 köbm.
ajánlatokhoz 5%-nyi bánatpénz csatolandó
részletes feltételek a tanácsirodában beteki
hetők.

1934.231.1.
MMÉÉVK
Müller Tibor
épitőmünk

RTMÁ

BB
GY
ÉLK
APE
KÖR

d-

á z c
i t
site
ály
ánl

Felszerelések gőz-, viz és légszeszvezetékhez, rézcsapok, réz, érc- és horganyöntvények, felirattáblák minden

itzer Illés és társa 12 6% árengedéssel; lakatos munkára: Kozák Ernő 40%, pos Sámuel 8%, Pick Ede utódai 30%, asznek Károly 43% engedménynyel, József 10%, Haraszti János 5% ilfizetéssel.

Elfogadták a kőmüves munkára Marton nőnek a lakatos munkára Kozák Ernőnek nlatát.

Kölesd. [Tolna m.] (Menház épitès.) lesd község előljárósága február 25-én ejtést tartott 6520 k. 09 fillérrel előirányzott ermekmenház épitésére. Ajánlatot tettek: eller Jakab (Kistormás) ½% árengedéssel, ngel Frigyes (Kölesd) 9% felülfizetéssel, chhorn Dániel és Nikkel Jakab (Diósrény) az előirányzattal, Takács József csak asztalos munkára.

Heller Jakab ajánlatát terjesztik elfogadás gett a képviselőtestület elé.

Nyiregyháza. (Park létesitése.) A tokaj—amazi áll. közut 0—1 km. szakaszán levő rzsébet emlékmü körül létesitendő park mun ataira (3370 kor. 37 fill.) a nyiregyházai m. államépitészeti hivatal február 26-án ejtést tartott. Ajánlatot tettek: Hein János dapest) 3300 kor., Bogyay Gyula (Budat) 3273 kor. 35 fill., Lazarovits Bernát fia (Tokaj) 3150 kor., Eötvös Lajos és (Tarcal) 3205 kor. 83 fill., Beck Sámuel döbénye) 3370 kor. 37 fill., Jankofszky ály (Hegyaljamád) 3707 kor. 37 fillérrel. z ajánlatok döntés alatt állanak.

enter. [Bihar m.] (Jegyzői iroda itése.) A venteri körjegyzői irodában ruár 26-án árlejtést tartottak 11,272 71 fillér költségelőirányzat keretében létesiséges dolomit és Sopron város me 17-én árlejtést tarto Kurti (Winzendorf) 11 kor., 396 m³ d Dollmájer Á polcai bazaltra 1(bazaltra 15·50 k bazaltra 17·50 ko (Fraknó-Ujtelek) 7 10 80 kor., 315 kö kor., 81 köbm. fin kor., Kauders bazaltra 21 kor., 1 val köbm.-ként.

A finom zuzalék Jánosnak 10 20 kor sára Kauders árral beadott ajánl

Beszterce. (K a kolozsvár—bukovin 1910 években szük besztercei államépit 29-én tartott árlejté a szállitásnak házi hajtása határoztatott

Kaposvár. (Kavi vármegye th. közutai 1915. években szük alispáni hivatalban 15-én árlejtést tarto a kaposvári járás (Siklós) mészkőre kor., Hofbauer 15·07 kor., illetve társa (Eszék) mészk a szigetvári járás

ÜHR SANDOR

VILLAMOS MŰSZAKI VÁLLALATA

BUDAPEST, VIII., József-körut 14.

TELEFON 111—59.

Villamos vil
legmesszebb
csengők ka
és anva

Tekintetes „Műemlékek Országos Bizottságának"

Budapest

Alólirott azon tiszteletteljes kéréssel járulok a tekintetes Bizottsághoz, miszerint részemre az 1919 május havától cca: 1920-ig terjedő működésemről a midőnis a Lipesti Pázmány egyetemi templom belső részleteinek rajzban való felvételezésével voltam megbízva, bizonyítványt kiállítani szíveskedjék a melyre mint önálló munkásságom igazolására a megalakulandó mérnöki Kamarába való jelentkezéshez szükségem van.

Kérésemet megismételve maradok a tekintetes Bizottságnak szolgálatkész híve

Budapest 1923, sept. 28.

Müller Sipos tervező építész

Bp. IX. Bakáts tér 9. II.

Müller Tibor

építész

Kiselejtezett irat
1948

MÜLLER TIBOR

ztérium.

özoktatásügyi

más elhelyezéssel vannak megjelölve.)

tanácsos, a Souverain Máltai
⚔, ⚔, ♁, ✠, ol. Kr. nk.,
., Nr. Mk.

k. cs., ✠2, ✠ e. dé. hdm., bolg.

, bolg. Pér. nk.

evelésének és a testnevelésnek
3 ✕, ⚔, ⚔, ♁, ✠, ✠, Sz2,
k., ol. Kr. pk., norv. Olr. 2
Sr. 3. fr. Br. tj., n. Oldj. 1.
kpk. cs., ♁, ✠, ol. Kr. ntk.,

Vass Gyuláné dr. I. o. könyvtári segédőr
Madurkay Zoltánné áll. gimn. tanár.

I. Ügyosztály.

Ügykör:

A katolikus főpapi javadalmak felett a főfelügyeleti jog gyakorlása.
Katolikus egyházi ügyek.
Ügyosztályfőnök: **Beresztóczy** Miklós dr. min. tanácsos. ✠ tk.
Ügyosztályfőnökhelyettes: **Jalsovszky** Jenő dr. tű. tan. min. tan. e., páp. Szr. kpk.
Előadók: **Ignácz** László dr. min. oszt. tan., páp. EPdk.
Feketekuty László dr. közalapítv. kir. ügyigazg. titkár, egyet. m. tanár
Kapos László dr. min. s. titkár

II. Ügyosztály.

Ügykör:

Református, evangélikus, unitárius, görögkeleti egyházak és az elismert vallásfelekezetek ügyei.
Ügyosztályfőnök: **Bernáth** Géza dr. min. osztályfőnök
Ügyosztályfőnökhelyettes:
Jeszenszky Sándor dr. min. osztályfőnök, ✠ t. dj., belg. Kr. tk., n. Vök. tk.
Előadók: **Simon** Sándor dr. min. titkár, Ⓕ, Ⓔ
Lensényi Elek dr., ✠, Ⓕ,
Halász Imre dr., Ⓔ, Ⓞ., min. s. titkárok.
Prodán János min. számv. I. o. főtan. min. oszt. tan. c. m. jell.

HÖLLER TIBOR

A mükő 2-ik magy
lépcső nőnek
emelvénnyel.
500 pengő itt
átvéve mühely ben.
4 tovis kőnöre vésve
~~[illegible]~~
Zászló vízd vel kül.

A zászló vízd.
legyen. 7'50
a mükő felett
A zászló nagyság
3'50 x 1'00.

A felállítástól
1 szakember külön
a mükőben benn-
foglaltatot

Müller
Tibor

Müller Viktor

MDK

Ürlak, tollr.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

M.D.K.

Müller Tibor, építész

nyerte el a MÁV. hősi emlékműre kiírt pályázat egyetlen, 50 p-ös díját.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1938. LIX. évf.

febr. 17. sz. 8. old.

Müller Tibor

épitén a Tanácskoztársaság alatt vett ven a fővárosi műemlekek felvételében.

Dr Barcza Géza: Műemlékemlékvédelem a magyar Tanácskoztársaság idején, Bp. 1964.
452.o.

Müller Tibor MDK

A Blaha Lujza siremlékpályázat pályamüvei

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Müller Thomas

ötvös 1738

laid

Mitt. Poss. 125

Müller Tamas Ivanes

---

etvös 1739
1744

laid

Mil. Pors. 126

Müller Tamás (János) pozsonyi ötvöslegény

V. 126.

Müller, Thomas, pozsonyi ötvösinas

V. 125.

Walter Müller

ötvös

1573. Kassa.

Lasd Ötvös Máté.

Mihalik. 175. lap.

Sanftleben Daniel

Ötvös,

XVIII. st.

Valentin Miller (Müller, Mülner) Goldschmid von Obermoschen.

1570–1574. Származáshely a Bajor Pfalzi Obermoschen Kösség. Kassán 1570-ben oly feltétel alatt nyer polgárjogot, hogy szülétési bizonyítványát és tanulólevelét utólagosan bemutatni köteles. Ugyanez évi szept. 26 an a tanács egy évet s egy napot tűz ki neki erre ha tárilőül. 1570 nyarán eljegyezte Merthen Tuschke bártfai polgár leányát. A leendő após tulzott ovatossága a leendő vő heveskedése miatt azonban a házasságból ugyláttszik semmi sem lett. 1572 és 73-ban városi senior 1573-ban adósságai miatt fogságba kerül, s a városi börtönben ül, s míg ott van addig is egyre másra emelik tellene a tilalmakat a hitelezők. 1574. szept. szabadlábon van s ugyanezen hó 7-én is egyik hitelezőjét elégíti ki.

Mihalik József. Kassaváros ötvösségének története. Bpest. 1900. 187–188. l.

Balla Béla

festő.

Baccio

szobrász

XV. szárad.

Müller Viktor

építész

l.

A Pesti Városháza

1938. 3 n. 8. l.

APEST
-TÁRSULAT
ÉZET ÉS KÖNYVNYOMDA.

Müller Viktor

épitész 2

l.

A Pe Madách

többször

botanicus. P. 3.

Kiváló tisztelettel

Wolauschék György.

WOLAUSCHÉK

Müller Viktor

Vagbor. jó eredm.

Értímist

1910/11. 16. l.

Pécsi Ingyenes Népkönyvtár – Egyesület

III. 178.

Müller Viktor

Muzarnik gulen Bpk

1923. tav. kiáll. 285.

NYOMTATVÁNY

Budapest

Meghívó

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Magyar Nemzeti Múzeum Baross-utcai előadótermében (VIII., Baross-u. 13) 1937. évi november hó 10-én este 6 órakor

Augustus császár születésének kétezeréves fordulója alkalmából

tartandó

ÜNNEPÉLYES EMLÉKÜLÉSÉRE

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az augustusi béke szimbolikája a primaportai Augustus-szobor páncélján. Dr. ALFÖLDI ANDRÁS előadása.

Gerevich Tibor
elnök.

Az ülés előtt fél hatkor választmányi ülés a decemberi közgyűlés előkészítése tárgyában.

Vendégeket a Társulat szívesen lát.

Müller Viktor

építész

és

Horvay János

közös tervvel vettek
részt a Bpesti Madách-
szobor első pályázatán
1938 febr.

GLI AMICI UNGHERESI DELL'ISTITUTO DI STUDI ROMANI

invita la S. V. Illma

alla solenne commemorazione del

BIMILLENARIO AUGUSTEO

che avrà luogo mercoledì 10 novembre 1937
alle ore 18

nella sala situata in VIII., Baross-u. 13, pp.

PROGRAMMA:

1. Saluto del Presidente.
2. Il simbolismo della pace augustea sulla corazza della statua di Augusto di Primaporta. Conferenza del Prof. univ. ANDREA ALFÖLDI.

Tiberio Gerevich
presidente.

Müller Viktor

épitészmérnök
Nógrádveröce

szul. 1891

1932. nov. 4-tól
a Bperti Mérnöki Kamara
tagja

MMÉE kotl. 1932, 292. l.

A M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁRTÓL

11978 *szám.*

1937

T.
Müemlékek Országos Bizottsága

B u d a p e s t.

Hivatalból.

Dij átalányozva

IX. Rákos u 10.

Müller Viktor

Magyar Művészet
1926. 593

JK. 37.

A
559

37. Ismeretlen festő.

A XVIII. századból.

Kolonitz Szigfrid.

Mellig látható, kissé balra fordul, de szembe néz. Balkezével kardjának markolatát fogja. Hátrafésült és egyszer fodrított haja ősz; szemöldöke, szeme és bajusza barna; arcza leberetvált. Ingének kerek gallérja, réteges, mellvértje szegecselt, vállra vetett prémes mentéje sötétbarna és kettős arany nyaklánczán érem lóg.

Vászon, méretei 65 : 45 cm. — Át. Képt. 90. — A Jankovich-gyüjteményből 6.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. 1868 : I. 40. — 1870 : I. 2. — 1871 : I. 2. — 1873 : I. 22. — 1876 : VIII. 87. — 1878 : VIII. 49. — 1880 : VIII. 49. — 1881 : VIII. 49. — 1883 : VIII. 376.

A Tört. Képcsarnokban 1884 : II. 34. — 1894 : III. 109.

Müller Viktor

MAGYAR MŰVÉSZET

1926-593

LEVELEZŐLAP

Feladó:

Viktória-nyomda.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Müller M. Antal

A hősi emlékmű-pályázatra készített tervét megvásárolta a főváros.

M. 1932. X. 8.

Müllerné Gaicheschek
Erzsi
XII. Monda u. 3/a

MKSz 1947

zteri tanácsos.

alos másolat hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

Dr. Tihamér Lajos s.k.

miniszteri tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

Müller Viola

"Új Szalon" első kiállításán a Kossuth L. utcában szerepelt.

NU.934.IV.18.

Müller Vince

pesti ötvös

I.

Michalik-Szentpéteri

137.1-

Müller Vince

aranymindes

Pest

1799. mester

1827 ig követhető

Horváth-Szentpéteri

255. l

Müller Vince

Ötvös

1822. Pest.

V. ajd. 175-l.

~~Bremen V. 30.~~

M. D. K.

MÜLLER Vilmos építész

~~Lásd~~.

Szántai László - Barth - Müller
Viztorony-pályázat

Rácz Péter: Százkötmétéres viztorony
tervpályázata
Magyar Építőművészet 1956. (V.) 2. sz
46-49. l.

M.D.K.

MÜLLER Vince arany- és ezüstműves

Pesti mester XIX. sz.

Mikolik Sándor: Szentpéteri G. ... Bp. 1954.

137. l.

Müller Viktoria

Mercskedelmi minisz-
terium. 800 k segély

Eimirk 1913-14.

Müller Viktória

Varrott csipkék,
repr.

Magyar Iparművészet
1916. 29. l.

Müller Viktorá

textil

1913-18

Érmiuk 1930. 86.l.

T. 2545.

ban feltüntető lapon különféle
etszetek is advák. Felirata:

OJET
ICATIONS

R.

9.6 cm.

M.D.K

D. MÜLLER Viktorné

1925-ben Nagybányán a szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... 337.1.

Müller Viktor

autoservis
1906–1910

Činnosk 1930
86. l.

3024

⊥ (Pyrk
pag 3

16. Danhauser A. F.

(Sz. Beisben 1805. augustus 19-én. + ug

A liliom völgyi rem

A remetelak
eláruló mozdulat~~ot~~tal
burgok ~~jövő~~ nagysz
sza s szakálla leberet
se s hajtókája fehér p
oldalán lógó egyenes
nem egészen kopasz;
ke csuháján, a bal te
corda szorítja. Balr
sarkai barnák s a
reptet, virágkoszorú
pola mellett, mely~~en~~en (f
szentelt virágok lógna
terül el folyóval és f
ban ez:

Dan
Ven

Vászon, méretei
~~Pyrker. 182.~~
~~Ug tr. 17.~~
~~VII: 16.~~

Ja jámbor férfi
⊥ Mellette kancsó áll.

VII: 289.

MDK

Müller Viktor, Demkó József és Nikisch Rezső

1000 pengős III. dijat nyertek az alábbi ~~ki~~ pályázaton

Eldőlt a müszaki emlékmü-pályázat. Pesti Napló 1933. dec. 12.

Müller Viktor

szobrász

A volt 1.honvéd és népfölkelő gyalogezred emlékmű-bizottsága a beérkezett szobor pályamüveket kivitelre nem találta alkalmasnak s a dijazott müvek alkotói között ujabb szükebbkörü pályázatot hirdetett.Ugyanakkor beadott pályamüvét dicséretben részesitette.

Pest. Hirlap
1935.XI.19.

Mühl

szobrász

Egyes honvéd emlékmüre beérkezett szobormüvek kiállitása a Mücsarnokban - szobrával vesz részt.

Uj Magyarság
1935.XII.1.

Müller Viktor

Damkó Jószeffel és Hikisch Rezsővel közös terve III. díjat nyert a műszaki emlékmű-pályázaton.

M. 1933. XII. 12.

Müller Viktor

MDK

Hero és Leander, olf.

Műcsarnok 1883. Őszi kiáll. II.

M.D.K.

Müller Viktor épitész

Horvay Jánossal vett részt a bpesti. Madách-szobor első pályázatán 1938.febr.

MDK

Müller Viktor, épitész

Urilak. Tollrajz.

Tavasz Tárlat, 1923 ápr.-máj. OMKT-Hüce. Kt . 23.1.

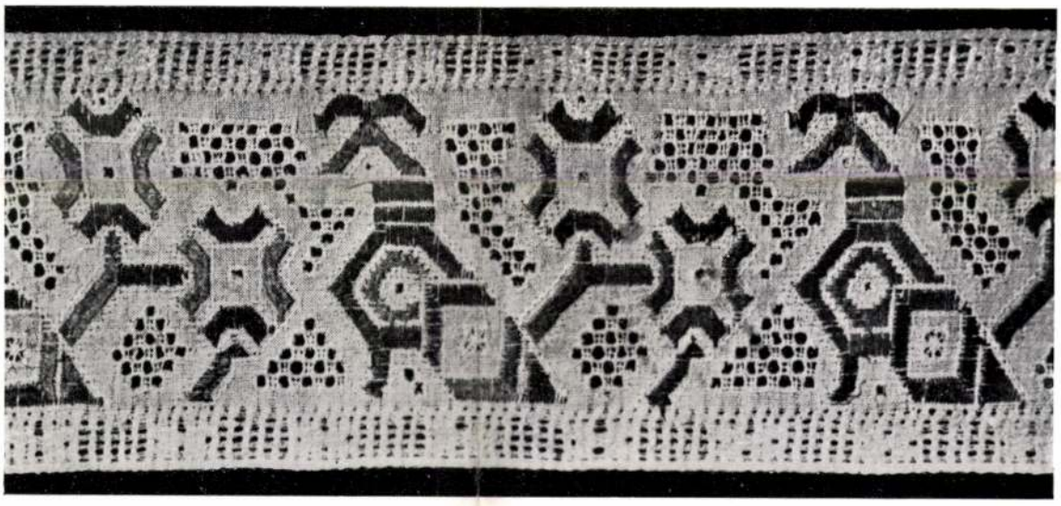

Foto: Dobos Vilmos

Fent balra: Biedermeier gyöngyös főkötő. Jobbra: Szálánvarrott és Holbein-öltéses törülközővég Alsó-Görzsönyből (Veszprém m.). Lent: Ágytakaró széle. Veszprémmegyei hímzés. — Oben links: Perlenverzierte Biedermeier Haube. Rechts: Handtuch mit Fadennaht, Saum mit Holbein-Stich aus Alsó-Görzsöny (Komitat Veszprém). Unten: Saum einer Bettdecke. Stickerei aus dem Komitat. Veszprém. — Above to the left: Bead-ornamented bonnet of the Biedermeier epoch. To the right: Holbein-stitched thread-sewn end of a towel from Alsó-Görzsöny (County of Veszprém). Below: Seam of a bed-cover. Embroidery from the County of Veszprém.

Foto: Hajdu

Fehér kisestélyi ruhák piros suba-rátét dísszel. Müllerné Konkoly-Thege Ilona tervei. — Weisse „Klein-Abend" Kleider mit roter „Schäfermantel" Application verziert. Entwürfe von Frau Ilona Müller Konkoly-Thege. — White „small evening" dresses with applied red „shepherd cloak" decoration. Designs by Mrs Ilona Müller Konkoly-Thege.

Muskátli
1939.

Estélyi ruhák. Tervezte Zsindelyné Rédly Irma. A hímzés mintája Dr. Kerékgyártó Adrienne műve. — Abendkleider. Entwürfe von Frau Irma Zsindely Rédly. Das Muster der Stickerei ist von Frau Dr. Adrienne Kerékgyártó. — Evening-dresses. Designs by Mrs Irma Zsindely Rédly. The pattern of the embroidery made by Mrs Dr. Adrienne Kerékgyártó.

Estélyi ruha. Müllerné Konkoly-Thege Ilona terve. — Abendkleid. Entwurf von Frau Ilona Müller Konkoly-Thege — Evening-dress. Design by Mrs Ilona Müller Konkoly-Thege.

Kisestélyi ruha. Müllerné Konkoly-Thege Ilona terve. — Klein-Abendkleid. Entwurf von Frau Ilona Müller Konkoly-Thege. — „Small" evening-dress. Design by Mrs Ilona Müller Konkoly-Thege.

Kisestélyi ruhák rátétdísszel. Müllerné Konkoly-Thege Ilona tervei. A rátét mintája Fries Erzsébet műve. — Klein-Abendkleider mit applizierter Dekoration. Entwürfe von Ilona Konkoly-Thege. Das Muster der Applikation ist von Elisabeth Fries. — „Small" evening-dresses with ornamental application. Designs by Mrs. Ilona Müller Konkoly-Thege. The pattern of the application made by Elisabeth Fries.

Muskátli

1939.

MDK

Münnich Aladár, épitész

titkár lett.

A [illegible] végrehajtó bizottság tisztikarának kialakitása. 1929.ápr.22.-én.

Nemzetközi épitész kongresszus Budapesten. [illegible] Közl
1929 máj.26.

136. 136.1.

Münnich Aladár, ép.mérn.

Terve: egy családi soroháznak sarok- és közbülsö tipusa összeépitve.

A [illegible]-ben állandó intézményé alakult át ez a kiállitás./Két illusztr. a III.és a VII.l./

Dr.Ky.L.: A"Hogyan épitsünk?" kiáll. a Nemzetközi Vásáron. [illegible] Kézikönyve 1933 máj. 6. III.-VIII.l.

MDK

Münnich Aladár, ép.mérnök.

Polgári lakóház konyháját tervezte.
Kivitelezö: Sorg Antal épitöipari r.t.

A MIÉE 1932/33 évi Kéler Napoleon pályázat tervének belsö épitészeti bemutatásai.

Dr. Ny.L.: A " Hogyan épitsünk? " kiáll. a Nemzetközi Vásáron. MIÉE Közlönye.1933 máj.6. III.-VIII. l.

MDK

Münnich Aladár épitész

II. dij

Az Orczy-ház tervpályázatának eredménye.
Épitő Ipar Épitő Művészet, 1931, jun. 15. 95 l.

Tardosbánya (Komárom)

~~Tardosbánya~~

R.k.templom homlokzati barokk
üres fülkével, egyeneszárásu s
Háromboltszakaszos hajó. Zöld

(Komárom vármegye. MKÉ V. Rp.

M·D·K.

Künnich Aladár épített

A debreceni posta épülője.

Borbíró Virgil: Debrecen. Bp. 1954 40

MDK

Münnich Aladár

építész

műve 1936-ban a Hungária
Evezősegylet Klubházát a
Margit-szigeten

Dersény-Szivó: Margit. 242

MÜNICH (Karl) Aladár emlék

Debrecen, Hatvani u. i postaig. 1931

Postaép 58-59. és ill.

PETER M Ü L L E R, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: KÖNIGL: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 370.- Herr PETER M Ü L L E R
Felvétel ideje: 1821. 25. Aug.
Hová vették fel: Nagy Vaschan, /Nagyvázsony/.161.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Müller Péter Pál
Jestő (München).

K. V. 393/1898.
1898. máj. 4.

Müller Philipp

Heinrich

l.

Budavinraf 1936

38 l.

~~8 ... 1913~~

~~2644~~
~~1912~~

Müllerer (Müllner)

József

Kőfaragó

XVIII. sz.

l.

Birógernyeszegi

Zi. l.

Szent Gotthard.

A középtérben a császári
törököket, a kik a háttér felé
lovas viaskodik, a háttérben p
jobbra Magyarország egy részét
Felirata:

Schlacht bey St: Gotthart

magyarázó szövegének kezdete:
BATALIA [redacted] ist bey No. 1.
Völcker.

Rm., mér. a vk. 17.5: 30.3

140-

MDK

Müllerné Konkoly-Thege Ilona

Estélyi ruha, tervezte fenti. Repr.

Muskátli 1939. 19.1.

MDK

Müllerné Wabrosch Berta,

Kitüntető elismerést nyert.

3 izben, 4ooo K öd /1921/ 5o.ooo K.jut.

Dicsérő elismervényben is részesült.

Nemz. Szal.333.kiáll. -1925.márc.15-29.
A Szinyei M.F.Társ.által dijazott művészek kiáll.-a.

MDK

Müllerné Wabrosch Berta

Dicsérő elismerést nyert

N.Szal. 333. kiáll. Dijazott müvészek. 1925. márc. 9 l.

MDK

Müllerné Wabrosch Berta

Kitüntető elismerést nyert

N.Szal. 333. kiáll. Díjazott művészek. 1925. márc. 1.

8

M. D. K

MÜLLERER (MÜLLNER) József kőtaragó

1772. Sorostély, Teleki József építkezéseinél szerepel

Agghásy. Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 247.

Müllerné

Gaiduschek Erzsi

festő

laid

z

Müllerné Gaidu-
schek Erzsi alatt

Müncher János
Müncher Márton és
fia Vilmos

M. Márton és fia asztalos mesterek
készítették az alábbi kolle-
gium 1767-ben készült
új épületének asztalos
munkáit. 1780-ban id. M.
Vilmos ♀ készítette a könyvtár polcait, ♀

A marosvásárhelyi ev.
ref. kollegium értesítője
az 1894-95. iskolai év-
ről. Marosvásárhely
1896. 721. l. 724. l.

♀ (Márton fia)

♀ 3 cserfagyitót a könyvtárba-
nagyteremben és a konservato-
riumba (raktár) a katedrát, koronát
és a fekete táblát. A kated-
rán való metszést Müncher
János végezte.

München Márton

marosvásárhelyi ácsta-
lasmesterek
1765-ben volt a Kol-
legium utcában
háza volt.

A marosvá-
sárhelyi ev.
ref. kollegium
értesítője
az 1894-95
iskolai évről
Marosvásárhely
1896. 734. 735. 1

Kathermere-utca 13.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Münch Nando

C.

Rath. I 510.

Münch Nándor

Jametstö

1881 Budapest.

K. D. K.

MÜLLNER, Simon

Vogel alkalmanotta 1802

Z. S. Vogel 205.

Müllner Orbán

Kassai ács

1590

l. Arch. Ert

1904. 273. l.

Müllner József

Kőfaragó

XVIII. sz.

l.

Bürgermeszegi

43. l

10775.

zegletes keretbe helyezett tojásdad
és vállra vetett brokát köpenyt
a fölül:

RINCEPS ET

ANSILVANIAE etc.

m.
ri temporis, Coloniae 1652. Lib. I.

Müllner Mátyás

soproni bábsütő

lásd

Soproni Szemle

1940. 138. l.

M. D. K.

MÜLLNER (Müllner) Johann festő

1763 Kismarton szentgyörgykerti képeik festése

Garas XVIII. 17. 238. l.

Müller Henrik

ötvös

1732 Barin

Augsburgban mületett
ugyanott tanult.
Kapmagyarorsz ötvösök 24 l.

Cervus megaceros X. 45.

Müllner Ignác

(1831 – 1897)

v. városi mérnök

l.

Fehér Kombathely

270. l.

MOKK.

2039.

HELYSÉG

SZEPESHELY.

VÁRMEGYE

Szepes m.

ŐRZÉSI HELYISÉG

Muzeum.

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

Szárnya

Fes

KOR

14

MÉRET

148 x

TÁRGY

lián.

Szentségtartó festett szárnyai

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉSI

Angyali üdvözlet. Krisztus szül
315/ Szt. Orzula halála.316/Mado
mában őrzött 6 táblából álló cs
2 táblái,az Egyptomba való mene
jelenetek a Szepesváraljai r.k.
restaurálta és az eredeti form
nár a Régi müvészet Szlovákiáb
/K.Sourek./

PÉNYKÉP, RAJZ

Müllner Jenő

építész.

Szül. Kassa 1873.

Oklevelet nyert 1899.

Műegyetem 14. l.

T. 5958.

és város, melyet czölöpökön nyugvó
k képezik, az előtérben pedig lo-
követ. Felirata fölül diszes keret-

vasható.

.6 : 13.5 cm.
hen Pforten, Augspurg 1700.

M. D. K.

MÜLLNER (Mülner), Hans Georg ~~pecsétvéső~~ pecsétvéső

1668-tól pecsétvéső a bécsi pénzverőben

1673.-ban I. Lipót 500 forintot utalki a pozsonyi kamarának részére

Horváth Tibor statol: Ismeretlen kvéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI-XVII. században 180. l.

Művért. 1953. 1-2. sz.

Mülner György

ácsm.

l.

Házi. Sopron tört

II. r. 5. k.

1514. 222, 223. l

192—
3, 92,
éésm.)
Nemz.
OK l.
Trinité,
z, szó-
kesegy-
mplom,
temp-

CHAMPAGNE *(Ardèche)* templom, alaprajz 65
CHARITÉ-SUR-LOIRE ( ) szobrászat 174
CHARLIEU *(Loire)* templ. (Pariorale), Maiestas Domini-dombormű 170
— szobrászat (Agnus Dei) 192
CHARTRES *(Eure-et-Loire)* székesegyház, szobrászat 162, 174
— festett üvegablak 348. jegyz.
CHÂTEADUN *(Eure-et-Loire)* szobrászat 184
CHÂTEAUNEUF-SUR-CHARENTE *(Charente)* templom, homlokzat 89
CHÂTEL-CENSOIR *(Yonne)* oszlopfők 92
CHÉRENG *(Nord)* szenteltvíztartó medence 194
CHAVENNA zománcos lemezek 324. jegyz.
CHISINEU-CRIS ,l. Kisjenő
CHRAST'NAD HORNÁDOM l. Haraszt
CIKÁDOR *(Bátaszék)* ciszt. apátság 61
CIKÓ l. Máriaszéplak

Müllner Triges, festo VI. 9

Müllner Frigges

Auvernet 1912. 180

Festészet Galíciában V.3.

Müllner Frigyes

Fertő

Kassai mus. Kat.

2 l

Müllner Frigyes

festő XIX. sz.

Klimkovics Béla
festő arcképe. Má-
solat Benczur Gyula
képe után festette.

Kassai Rákóczi-Mu-
zeum

Müllner Frigyes

Kassai városi (parraziskola) rajztanára az 1860-as év erben.
1867-ben helyettes tanár-ként működött az alábbi intézetben.

Ger Emil

75. l.

Müllner Frigyes, építész; szül. 1836-ban Munkácson, hol atyja rézkovács volt. 1858 november 3-án iratkozott be Ziebland építőiskolájába, s (a müncheni képzőművészeti akadémián) 1859 február 22-én megkapta a matrikelt.

Somogyi Miklós: Magyarok a müncheni képzőművészeti akadémián. Művészet. 1912. 180. l.

Müllner (Millner)

Franz

bécsi szuldérű nobrász. 1780. telepedek le Sopronban, hol 1784. erkölcsi bizonyítványt kér. P ~~[illegible]~~ 1791. kap polgárjogot. 1799. pályázik Steiner rajztanító helyére. 1807. említik utoljára A soproni Szentlélek templom Szt. Kereszt oltára M. művel.

Csatkörl

P Ugyanez évben nősül.

Müllner Ferenc

vízivárosi harangöntő

l.

Szokolay 66-l.

újlaki

rosh

nak

Mülner Bertalan

Löcsei ács
1588

l.

Arch. Ért.

1904. 273. l.

Mülner Bálint

ötvös

laid

Arch. Ert

1910. 349

Müllner András

ácsm.

Bé 1770

Tp. Baja

Schneider

22 i. l.

Müllner András

kismartoni órás

Sekreiny óra, m. 47 cm

Dr Geray Wolf Sajos

anlajd

Sopron

Jul

GYŐR

Török ház a Széchenyi-téren

RMV 12, 73l.

Müllner

l.

Lykanemzromantika
144.l.

Müllet Péter, gazdálkodó MDK

Présházak, vizf.

Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. 1933. máj.
Első tehetségkutató kiáll.

M. D. K.

MÜLLMANN, Johann asztalos, tarajó

1769. Lőcse, új minorita templom,

padok 144,– rajnai forintért

Vegyházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 130. 247. II. 164.

MÜLLERSCHER, Heinrich Udvari festő

1628 Pálffy István portre

Ars 1996/1-3. 239.

1. Keresztkőt zólyom megyei vörösmárványból, cz

2. Kehely, aranyozott ezüst. Szárán majusculás IH
cuppája szintén XV. sz. beli. Tapa 1677-ből, pe
címerpajzsban bnyást ábrázol jobbjában feleme
Patenáján vésett címer kettéhasított pajzsán daru
C. D. E. L. B. P. 1664. felirattal: Fieri Curavit I
Beznobanyensis Parochus /?/

3. pacificale 1773-ból, ezüst 12 bélyeggel, P. R. je

4. Úrmutató, rokokó stílű, bécsi bélyeg 1762. I. F.
ezüst.

5. Kehely, aranyozott ezüst, rokokó, 1760.

6. Crux processionalis fából, XVIII. sz. beli ezüst

7. Víztartó ónból, delfin alakú csőrrel. B. J. jeggye

8. Iskolai zászló, zöld selyem. Karalanti Szt. Jó
olajfestésű képével. XVIII. sz.

Müllermann

a Késmári ev. fatemplom
épitésze

vód
2
Bruckner Győző dr és
Bruckner Károly: Kés-
márki kalauz. Kés-
márk, é. n. 33-és
hv. ll.

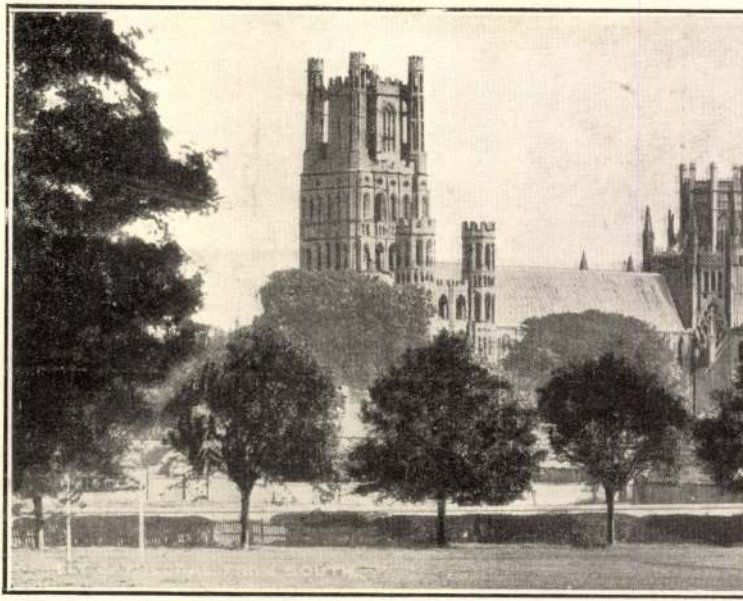

Az ely-i kate

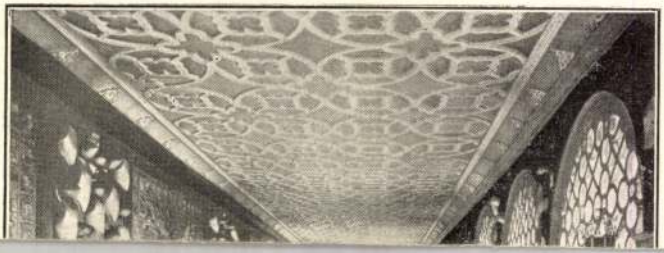

Müllner Henrik

ötvös.

Bazinban

A másik *Müll*

ik ágostai születésű, ott is tanulta mesterségét. Munkája alig van, vá

a nem járhat; leginkább segédkedik.

Dr. Illéssy János: Magyarországi ötvösök 1732-ben Arch. Ért. 1904 évf. 390. l

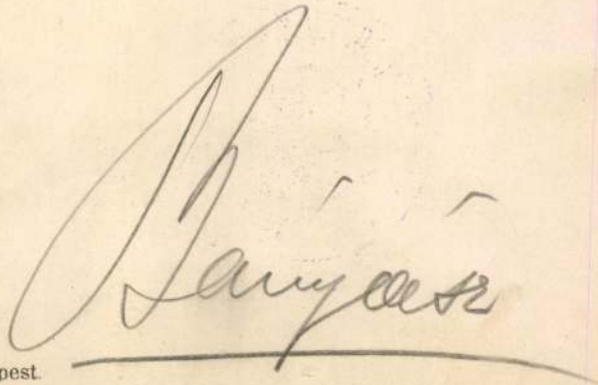

gi nyomda Budapest.

II. 1535. Müllner Frigyes, 22 éves, szül. Munkácson, Magyarországon, atyja rézkovács, kath., Ziebland építőiskolája, 1858 nov. 3., 1859 febr. 22. megkapja a matrikelt.

Som 1861

Müller Viktor

festő

Müller Viktor, festő, szül. 1871 ápr. 26-án Galántán, 1887 okt.-től az ált. festészeti szakosztályon Griepenkerl tanítványa, 1891 okt.-től júl.-ig Eisenmenger mesteriskolájának növendéke volt.

Fleischer Béla 70. l.

Mündl, Sebastian

festo

l.

Csat-Frey Öst Kunst

XXIV. 2

XXVIII, 58, Gy. l

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
362

Kiállítása, Dankó József esztrg. kanonok könyvornamentikai —
Bpest, 1882.

Füz.

2 drb.